

The Project Gutenberg eBook of Haukansilmä, by James Fenimore Cooper

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Haukansilmä

Author: James Fenimore Cooper

Translator: Ville Hynynen

Release date: December 2, 2014 [EBook #47516]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK HAUKANSILMÄ ***

Produced by Juha Kiuru and Tapio Riikonen

HAUKANSILMÄ

Kirj.

J. Fenimore Cooper

Suomentanut Ville Hynynen

Alkuperäinen teos: The Pathfinder; or The Inland Sea.
(Leatherstocking Tales #3)

WSOY, Porvoo, 1919.

I LUKU.

"On tuoksuva turve majani mun, ja luonto, Luojani, templisi sun; tääll' ilmasto vuoriston

suitsuja luo ja aatoksen' äänetön kiitosta tuo".

Moore.

Harvoina hetkinä voi ihminen täydellisesti tajuta luonnon suuruutta. Tuskin koskaan voi nuorukainen käsittää ensimmäisillä matkoillaan valtameren mahtavuutta kaikissa vivahteissa; mutta yön pimeydessäkin mielikuvitus voi tunkeutua syvyyksiin, joihin terävinkään järki ei ulotu. Ihmeellisimmät, puhtaimmat ja saavuttamattomimmat runoilijan ajatukset heräävät silloin, kun hän tuijottelee äärettömään avaruuteen. Ihailun ja kunnioituksen tuntein, jotka ovat suuruuden ja jalouden jälkeläisiä, tutustukoon lukija niihin luonteisiin, jotka tämän kertomuksen näyttämöllä esiintyvät.

Neljä henkilöä — kaksi kumpaakin sukupuolta — on noussut myrskyn kaatamalle puukasalle saadakseen yleissilmäyksen ympäröivästä luonnosta. Vielä tänäkin päivänä kansa sanoo näitä puukasoja myrskyn roukkioiksi. Tämä aukeama muodostaa ikäänkuin keitaan keskelle Amerikan juhlallisen synkkää aarniometsää, sillä auringon valo karkoittaa täältä metsän ainaisen hämäryyden ja kosteuden. Tämä puuroukkio, josta nyt kirjoitamme, oli kaatunut pienelle harjulle, josta avautui laaja näköala, jos vaeltaja halusi kiivetä ristiin rastiin kaatuneitten puitten rungoille. Viisaustiede ei ole vielä voinut määritellä sitä luonnonvoimaa, joka tällaisia aikaansaa. Muutamat sanovat sitä tuulispääksi, joka kohottaa vesipatsaita aavalla merellä; toiset taas luulevat niiden syntyvän äkillisten ja selittämättömien sähkövirtojen vaikutuksesta. Olkoon kuinka tahansa, kaikki ovat metsässä tällaisia rioja nähneet. Aukeaman yläreunalle oli tuo näkymätön voima kasannut puun puun päälle niin omituisesti, etteivät vain seurueen miehiset jäsenet voineet kiivetä tälle kolmisenkymmentä jalkaa korkealle lavalle, vaan he saattoivat vähällä vaivalla ja huolella auttaa myöskin heikommat toverinsa sinne. Paksut rungot, jotka luonnonvoima oli päällekkäin kasannut, olivat aivan sikin sokin, mutta oksat, joiden kuihtuvien lehtien tuoksu tuntui ilmassa, olivat sotkeutuneet toisiinsa niin omituisesti, että niistä muodostui jonkinlainen käsinoja. Yksi puu oli nyhtäisty juurineen maasta, ja mukaan oli tullut paksu kerros maankamaraa. Se oli joutunut sellaiseen asentoon, että se muodosti tasaisen pengermän, johon nämä neljä katselijaa hyvin sopivat seisomaan.

Kukaan tässä seurueessa ei ulkomuodollaan herättänyt erikoista huomiota. He olivat aarniometsän kulkijoita. Heidän käytöksestään ja puvustaan saattoi päätellä, etteivät he kuuluneet korkeimpiin seurapiireihin. Kaksi heistä — mies ja vaimo — olivat näissä erämaissa kotonaan, sillä he kuuluivat tunnettuun tuskarooran intiaaniheimoon. Heidän seuralaisistaan mies näytti pitkiä aikoja eläneen valtamerellä, mutta siitä huolimatta hänen käytöksensä osoitti, ettei hän ollut enempää kuin tavallinen merimies. Eipä hänen naistoverinsakaan kuulunut häntä korkeampaan luokkaan, vaikkakin nuoruus ja koko olennon sulous yhtyneenä vilkkaaseen ja herttaiseen luonteeseen osoitti sisäistä hienoutta, joka hänen sukupuolelleen on ominaista. Tällä hetkellä hänen sinisistä silmistään säteili tunteen puhtaus ja hänen kauniille kasvoilleen kohosi hento, kaihoisa ilme, kun hän äänettömiin mietteisiinsä vaipuneena katseli edessään olevaa taulua.

Tämä näköala saattoi todellakin syvästi vaikuttaa katsojan mielikuvitukseen. Lännen puolella, jonne seurueen katse oli kääntynyt, silmäin eteen avautui rannaton lehtien meri, jossa värit kiistaten leikkittelivät ja neljänkymmenennen toisen leveysasteen rikas kasvullisuus upeili täyteläisimmässä loistossaan. Jalava notkeine, riippuvine latvoineen, lukematon vaahterien paljous, niitä komeammat Amerikan aarniometsien tammot ja leveälehtiset lehmukset liittivät oksansa yhteen muodostaen äärettömän lehvistömäisen, joka ulottui aivan auringon laskun maille häipyen näköpiirin rajalla taivaan pilviin, kuten rannattomalla merellä pilvet ja aallot toisensa kohtaavat. Satunnainen myrsky tai luonnonoikku oli repinyt siihen pieniä aukkoja, ja siellä täällä joku tämän aarniometsän jättiläisistä oli kohottanut huojuvan latvansa yli muiden taivaan laelle, josta säälien katseli vihreää ympäristöänsä. Matalammaksi oli jäänyt koivu — jota luonto ei erittäin suosinut — värisevä haapa, useat pähkinäpuut ja monet muut, jotka muodostivat erämaan alhaisen. Varsinkin kohosivat jättiläishongat mahtavina ja pyramiidin muotoisina vihreältä pohjalta huimaavaan korkeuteen aivan kuin suurenmoiset muistomerkit, joita joku taiteilija erämaata kulkiessaan olisi pystytellyt.

Tämä reunaton vihreä pinta teki näköalan suurenmoiseksi: ihastuttavasti siinä vaihtuivat varjot ja valot ja ääretön rauha herätti katsojan sielussa eloon mitä juhlallisimmat tunteet.

"Eno", sanoi ihmettelevä, mutta ihastunut tyttö kääntyen miehiseen toveriinsa, jonka käteen hän kevyesti kosketti sen sijaan, että olisi nojannut siihen pysyäkseen varmasti asennossaan, "kuinka paljon tämä muistuttaakaan valtameraa, jota sinä niin suuresti rakastat!"

"Niin paljon ymmärtämättömyyttä ja tyttömäistä kuvittelua, Magneettini", — tällä hyväilynimellä merimies usein puhutteli sisarensa tytärtä ilmaistakseen siten hänen suurta vetovoimaansa. "Ei kenenkään muun kuin lapsen johtuisi mieleen verrata tätä pientä lehtimetsää oikeaan Atlantiin. Sinä voisit taittaa kaikkien noiden puiden latvat ja kiinnittää ne merenjumalan takkiin, eikä niistä tulisi kuin pieni kukkakimppu hänen rinnalleen."

"Nyt sinä, eno, luulottelet! Katsopas tuonne! Niin kauas kuin silmä kantaa, näkee penikulmittain vain vihreitä lehtiä. Mitäpä muuta valtamerellä näkee kuin taivaan rannalle ulottuvan veden pinnan?"

"Muuta!" vastasi eno tehden kärsimättömän liikkeen kynärpäällään, johon toinen kosketti, sillä hänen käsivartensa olivat ristissä rinnoilla ja sormet olivat pistetyt sisään punaisten liivien kainalonrei'istä — "muuta, Magneetti? Tuoko meri! Missä sinä näet valtameren sinistä vettä, missä laineita ja kuohuvia vaahtoja, missä vesipatsaita, joita myrsky ja tuulispäät kohottavat? Missä luulet, lapsi, valaita löytäväsi tässä pienessä metsätilkussa?"

"Ja missä ovat, eno, merellä puiden latvat, juhlallinen hiljaisuus, tuoksuvat lehdet ja silmiähivelevä vihreys?"

"Vaiti, Magneetti, jos sinä ymmärtäisit asioita, niin tietäisit, että vihreä vesi on merimiehen turmio. Hän ei voi sietää sitä."

"Mutta vihreät puuthan on aivan toinen asia. Kuule, kuinka tuuli huokaa lehvistössä!"

"Kuulisitpa, tyttö, koillisen huokailevan merellä! Katsos, missä ovat vihurit ja myrskyt, pasaadi- ja itätuulet ja muut luonnonvoimat tällä aarniometsän kaistaleella? ja mitä kaloja ui tuon tyynen pinnan alla?"

"Kyllä täälläkin on ollut myrskyjä, kuten näet näistä kaatuneista puista. Ja vaikkapa ei olekaan kaloja, on kuitenkin hyvinkin runsaasti eläimiä näissä rannattomissa metsissä."

"Sitä minä en tiedä", vastasi eno merimiehen välinpitämättömyydellä. "Muistathan, miten Albaniassa kerrottiin monia juttuja niistä kamalista pedoista, joita matkallamme tapaisimme ja saisimme kaataa. Epäilen, voiko jotakin sisämaan eläintä verrata päiväntasaajan mahtavaan haihin."

"Katso!" huudahti sisarentytär, johon "ääretön erämaa" vaikutti voimakkaammin kuin sedän todistelut, "tuolla kiirii savu puiden latvojen yllä. Noussekohan se jostakin ihmisasunnosta?"

"Todellakin! Se on merkki ihmiselämästä ja on arvokkaampi kuin tuhat puuta", vastasi vanha merimies. "Minun täytyy kysyä Nuolenpäältä, mitä se merkitsee, koska hän ei itse näytä sitä huomanneen. Epäilemättä siellä on jokin hökkeli, koska sieltä nousee savua."

Puhuessaan eno vapautti kätensä, kosketti kevyesti intiaanin olkapäätä herättääkseen hänen huomiotansa ja osoitti ohutta leijailevaa savua, joka nousi lehtimerestä noin englanninpenikulman päässä heistä. Intiaani oli yksi noita jätterärakenteisia sotureja, joita usein tapasi näillä main noin sata vuotta sitten; ja vaikka hän oli elellyt siirtolaisten joukossa, perehtynyt heidän tapoihinsa ja kieleensä, oli hän menettänyt vähän, jos ollenkaan siitä villistä suuruudesta ja ylpeydestä, joka intiaanipäälliköille on ominaista. Hänen ja vanhan merikarhun seurustelu oli ystävällistä, mutta kylmää, sillä intiaani oli oleskellut liian paljon upseerien joukossa eri sotaväenosastoissa ollakseen huomaamatta, että hänen asemansa oli vain halveksitun palvelijan. Niin täydellinen oli kuitenkin varovaisuus ollut, ettei Charles Cap — se oli merimiehen nimi — ollut leikillä eikä todella päässyt hänen luonteenpiirteistään selville, vaikka he olivat olleet yhdessä jo kokonaisen viikon. Kiemurteleva savu oli kuitenkin vaikuttanut merimieheen voimakkaasti, kuten äkillinen oudon aluksen ilmestyminen vaikuttaa aavalla merellä, ja ensi kerran heidän kohtaamisensa jälkeen hän kosketti intiaania aivan kuin tämä olisi ollut sukulainen.

Tuskarooran terävä silmä keksi paikalla savun. Pitkän aikaa hän tuijotti sinne päin kurottuen varpailleen, ja hänen sieraimensa laajenivat, kuten metsän pedon, kun se vainuaa jotakin vaaraa, ja hän tuijotti kuin vainukoira odottaessaan isäntänsä määräyksiä. Sitten hän laskeutui kannoilleen ja päästi tuskin kuuluvan ihmettelyn huudahduksen, joka miellyttävänä ja pehmeänä täydelleen erosi intiaanien raa'asta sotakarjunnasta. Muuten hän esiintyi aivan tyynenä. Hänen ilmeensä pysyi järkkymättömänä, ja hänen vilkas, tumma, terävä silmänsä kiersi yli tämän lehtevän maalauksen aivan kuin saadakseen selvän yhdellä kertaa kaikista mahdollisista seikoista. Eno ja sisaren tytär tiesivät vallan hyvin, että tällainen pitkä matka villin aarniometsän läpi oli täynnä vaaroja, mutta kumpikaan ei voinut näin äkkiä päättää, seuraisiko toisten kohtaamisesta täällä erämaassa hyvää vai pahaa.

"Täällä meidän lähettyvillämme on varmaan oneideja tai tuskarooria, vai mitä arvelet, Nuolenpää?" sanoi Cap intiaanitoverilleen käyttäen tätä tavallista englantilaista nimitystä; "eiköhän olisi parasta solmia ystävyttä heidän kanssaan, että saisimme mukavan yösijan heidän kodassaan?"

"Ei mitään kotaa", vastasi Nuolenpää jurolla tavallaan, — "ehyt metsä."

"Mutta intiaaneja ne ovat kaikissa tapauksissa — ehkäpä sinun vanhoja tovereitasi, Nuolenpää."

"Ei tuskarooraa, ei oneida, ei mohokki — kalpeanaaman tuli."

"Totta vie, Magneetti! Tämä käy yli merimiehen ymmärryksen: me vanhat merikarhut voimme kyllä

tuntea koiran karvoistansa. Mutta en luule vanhimmankaan hänen majesteettinsa laivaston amiraaleista voivan sanoa, nouseeko savu kaukana merellä kuninkaan vai hiilenkuljettajan aluksen piipusta."

Ajatus, että inhimillisiä olentoja oli heidän lähetyvillään, oli kohottanut punan tytön kukoistaville poskille ja pannut hänen silmänsä säteilemään. Mutta pian hän käänsi hämmästyneen katseensa sukulaiseensa ja sanoi epäröiden — sillä molemmat olivat matkan varrella saaneet ihailia intiaanin terävää älyä — tai mieluummin voisimme sanoa, vaistoa:

"Kalpeanaaman tuli! Toden totta, eno, hän ei voi tietää *sitä!*"

"Kymmenen päivää sitten, lapsi, olisin voinut sen vanhoa, mutta nyt tuskin tiedän, mitä uskoa. — Saanko ottaa, Nuolenpää, vapauden kysyäkseni, mistä sinä voit päättää, että tuo savu tulee valkoihoisen eikä punanahkaisen tulesta?"

"Märkä puu", vastasi soturi niin rauhallisesti kuin joku taitava opettaja olisi selittänyt vaikeata laskuesimerkkiä hämmentyneelle oppilaalleen. "Paljon vettä — paljon savua; märkä puu — musta savu."

"Mutta suo anteeksi, hyvä herra, savu ei ole mustaa eikä sitä ole paljoa. Minun nähdäkseni tuo savu nousee kevyenä ja satumaisena kuin kapteenin teekattilan alta, johon on heitetty vähän mitä kuivimpia pilkkeitä."

"Liian paljon vettä", vastasi Nuolenpää nyökäten vakuuttavasti päätään. "Tuskaroora on liian viisas pannakseen tuleen vettä! Kalpeanaamalla liian monta kirjaa, polttaa kaikkea; monta kirjaa, vähä älyä."

"Tuo nyt on järkevää puhetta", sanoi Cap, joka ei ollut erikoinen kirjain ystävä. "Hän pilkkaa sinun lukuintoasi, Magneetti; ja tuo päällikkö kyllä ymmärtää hyvinkin selvästi asioita omalla tavallaan. Sanopas nyt, Nuolenpää: kuinka pitkälti on vielä sinne vesilätäkölle, jota te nimitätte Suureksi Järveksi ja jota kohden olemme niin monta päivää suuntamme pitäneet?"

Tuskaroora katsoi merimieheen äänettömästi halveksien vastatessaan:

"Ontario suuri kuin taivas; vielä päivän matka ja suuri matkustaja saa nähdä sen."

"Olet oikeassa, minä olen ollut suuri matkustaja, sitä en kiellä. Mutta kaikista minun matkoistani tämä on ollut pisin ja hyödyttömin, koska se on käynyt maan sydäntä kohden. Mutta jos tämä suolaton vesilätäkkö on niin likellä, Nuolenpää, ja niin suuri kuin sanot, täytyisi kai hyvän silmäparin voida nähdä se. Tältä tähytyspaikalta epäilemättä näkee kaiken kolmenkymmenen penikulman laajuudelta."

"Katso!" sanoi Nuolenpää ojentaen arvokkaasti toisella kädellään, "Ontario!"

"Eno, sinä olet tottunut huutamaan: 'hei, maa!' mutta et: 'hei, meri!' etkä sinä sen vuoksi näe sitä", huudahti sisaren tytär nauraen niin sydämellisesti kuin vain tytöt nauraa voivat omille mielikuvilleen.

"No, johan sinä nyt, Magneetti! Luuletko sinä, etten minä tuntisi omaa elementtiäni, jos se olisi näkyvässä?"

"Mutta Ontarionhan ei ole sinun omaa elementtiäsi, rakas eno, sillä sinun elementtisi on suolainen vesi, mutta tähän on suolatonta."

"Siinä voi olla eroa teidän nuorten merimiesten mielestä, mutta ei meidän vanhojen. Minä tunnen veden, vaikka näkisin sitä Kiinassa."

"Ontario!" kertasi Nuolenpää kiihkoisasti ojentaen uudestaan kätensä luodetta kohden.

Cap katsoi intiaaniin, sillä ensi kertaa heidän tutustumisensa jälkeen tämä osoitti mielenliikutusta, mutta käänsi heti silmänsä sinne, mihin päällikön katse ja käsi oli suunnattuna ja huomasi aukean pilkun lehtimeren laidassa.

"Jaa, jaa, se on aivan sellainen kuin odotinkin lähtiessäni meren rannalta etsimään merta, jonka vesi on suolatonta", sanoi Cap kohauttaen olkapäitensä niinkuin se, joka on kyllin selvästi ilmaissut ajatuksensa, ettei tarvitse sanoa enempää. "Tuo on siis Ontario, tuo tumma pilkku, joka sopisi minun taskuuni. Toivoakseni se on edes niin suuri, että siellä mahtuu liikkumaan kanotillansa. — Mutta Nuolenpää, jos meidän lähetyvillämme on valkoihoisia, niin tunnustan, että mielelläni tahtoisin tutustua heihin."

Intiaani nyökkäsi ääneti myöntävästi ja koko seurue laskeutui alas näkötornistansa. Kun he pääsivät maahan, ehdotti Nuolenpää, että hän menisi tulen luo katsomaan, kuka sen oli syyttänyt. Samalla hän käski vaimonsa ja kahden toisen toverinsa mennä kanotin luo, jonka he olivat jättäneet muutamaan joen poukamaan, ja odottaa hänen paluutansa.

"Miksi niin, päällikkö? Siitähän saattaisi olla monenlaista harmia", vastasi vanha Cap. "Tällaisella oudolla väylällä on vaarallista, jos luotsi poistuu liian kauaksi ruorista. Luvallanne siis emme eroa toisistamme."

"Mitä veli tahtoo?" kysyi intiaani vakavasti, vaikk'ei vähimmässäkään määrässä osoittanut loukkaantuneensa epäluottamuksesta.

"Sinun seuraasi, Nuolenpää ystäväni, en mitään muuta. Minä tulen sinun mukaasi ja puhuttelen noita muukalaisia."

Intiaani suostui empimättä, ja kääntyen uudestaan kärsivälliseen ja nöyrään vaimoonsa, joka harvoin uskalsi katsoa häntä suoraan kauniilla, mustilla silmillään, vaan osoitti kunnioitustaan, pelkoaan ja rakkauttaan äänettömällä alistuvaisuudella, ja käski tämän jäädä veneen luo. Mutta Magneetti pani vastaan. Huolimatta siitä, että oli osoittanut rohkeutta ja tavatonta tarmoa monissa tilaisuuksissa, hän oli kuitenkin vain nainen; ja ajatus, että hänen täytyisi erota molemmista miehisistä suojelijoista keskellä tätä rajatonta erämaata, tuntui niin kiusalliselta, että hän lausui haluavansa seurata enoansa.

"Kävely tekee hyvää, herraseni, niin pitkän istumisen jälkeen kanotissa", hän lisäsi ja veri palasi hänen poskilleen, jotka olivat kalvenneet, vaikka hän oli koettanut säilyttää mielenmalttinsa. "Ehkäpä noiden muukalaisten mukana on naisiakin."

"Tule sitten, lapsukainen; sinnehän on vain pieni matka ja me kerkiämme hyvin takaisin tuntia ennen auringon laskua."

Tällä luvalla tyttö, jonka oikea nimi oli Mabel Dunham, valmistui seuraamaan miehiä, kun taas Kevätkaste, kuten intiaanin vaimoa nimitettiin, nöyrästi lähti kanotille päin, sillä hän oli oppinut tottelemaan ja rakasti liian paljon metsän hämäryyttä ja yksinäisyyttä voidakseen tuntea pelkoa.

Toiset kolme kiersivät murrokon ja saapuivat metsän reunaan. Yhdellä silmäyksellä sai Nuolenpää selvän suunnasta, mutta vanha Cap otti taskukompassinsa ja määräsi tarkasti ilmansuunnan, ennenkuin uskalsi painua metsän hämärään.

"Intiaani voi kyllä luottaa vainuunsa, katsos Magneettini, mutta sinun varovainen visakallosi luottaa tämän neulan voimaan", sanoi eno seuratessaan ihan kintereillä kevytjalkaista intiaania. "Amerikkaa ei koskaan olisi löydetty, ole siitä varma, ellei Kolumbuksella olisi ollut muuta kuin vainunsa. — Nuolenpää ystäväni, oletko koskaan nähnyt tällaista konetta?"

Intiaani loi pikaisen katseen kompassiin, jota Cap piti niin, että se määräsi tarkasti suunnan, ja vastasi jäykästi: "Kalpeanaaman silmä. Tuskarooralla on silmät päässään. Suolavesi" — niin intiaani toveriansa nimitti — "nyt pelkkää silmää — ei suutu."

"Hän tarkoittaa, eno, että meidän täytyy olla hiljaa; ilmeisesti hän ei luota niihin ihmisiin, joiden luo olemme matkalla."

"Niin, se on intiaanien luontainen tapa. Katsopas, hän tutkii pyssyinsä lukkoja; on kai parasta, että minäkin tarkastan pistoolini."

Hämmästyttä vähääkään näistä varovaisuustoimenpiteistä, joihin pitkällä matkalla oli jo ehtinyt tottua, Mabel astui, pitäen kiinni enonsa käsivarresta, yhtä keveästi ja joustavasti kuin intiaanikin. Ensimmäisen puolen penikulman aikana he eivät mitenkään muuten varustautuneet, kuin olivat vain aivan ääneti. Mutta kun he tulivat lähemmä sitä paikkaa, jossa otaksuivat tulen tapaavansa, täytyi heidän tulla vieläkin varovaisemmiksi.

Metsässä ei ollut enempää kuin ennenkään nähtävänä muuta kuin pitkiä puiden runkoja, jotka päättyivät tuuheaan latvaan. Kaikki, mikä kuului kasvikuntaan, oli pyrkinyt kaikin voimin valoon, ja lehtevän katoksen alle oli jäänyt luonnollinen holveikko, jonka kattoa lukemattomat, korkeat pylväät kannattivat. Nämä pylväät eli rungot tarjosivat hyvän suojan seikkailijoille, metsästäjille tai vihollisille; ja kun Nuolenpää ripeästi lähenei paikkaa, jossa hänen käytännöllinen ja erehtymätön vaistonsa ilmaisi muukalaisten olevan, tuli hänen askelensa yhä kevyemmäksi, katse terävämmäksi ja koko hänen olentonsa näytti erinomaisen taitavasti voivan pysytellä itse piilossa.

"Katso, Suolavesi", hän sanoi voitonriemuisesti osoittaen aukkoa puiden välissä, "kalpeanaamojen tuli!"

"Jumal'avita, poika on oikeassa!" mutisi Cap. "Siellä he istuvat kaikessa rauhassa ja nauttivat huoletta ateriaansa aivan kuin olisivat kolmimastoisen kajuutassa."

"Nuolenpää on vain puoliksi oikeassa", sanoi Mabel, "sillä siellähän on kaksi intiaania ja vain yksi

valkoihoinen."

"Kalpeanaama", sanoi tuskaroora nostaen kaksi sormea; "punainen mies", kohottaen yhden.

"Miten lie", vastasi Cap, "on vaikea päättää, kumpi on oikeassa, kumpi väärässä. Yksi niistä on valkea, se on varma, ja erinomaisen kaunis poika hän onkin, näyttääpä vielä hyvin kunnioitetultakin; yksi on punanahka niin puhdasverinen ja maalattu kuin luonto ikinä on voinut hänet muovata; mutta tuo kolmas poika on sekoitus, ei näytä prikiltä eikä kuunarilta."

"Kalpeanaama", uudisti Nuolenpää kohottaen taas kaksi sormea; "punainen mies", näyttäen yhtä.

"Hän on varmaankin oikeassa, eno, sillä eihän hänen silmänsä koskaan petä. Mutta on tärkeitä saada selville kohtaamme heissä ystäviä vai vihollisia. He lienevät ranskalaisia."

"Siitä me saamme pian selvän", vastasi Cap. "Mene tuon puun taa, Mabel, että olet turvassa, jos heitä huvittaa kestittää meitä kuulasateella, ja minä saan pian selville, minkä lipun suojassa he purjehtivat."

Eno pani molemmat kätensä torveksi ja alkoi juuri päästää niin voimakkaan äänen kuin ikinä jaksoi, kun Nuolenpää äkkiä tarttuen hänen käteensä esti hänen aikeensa ja särki koko soittimen.

"Punainen mies, mohikaani", sanoi tuskaroora — "hyvä; kalpeanaama yankee."

"Sehän on ihana uutinen", mutisi Mabel, joka oli ollut tavattomassa jännityksessä ja pelossa näiden erämaan vieraiden vuoksi. "Menkäämme heti, enokulta, heidän luokseen ja sanokaamme, että olemme ystäviä."

"Hyvä", sanoi tuskaroora; "punainen mies viisas ja varova; kalpeanaama tulinen ja sukkela. Antaa vaimon mennä."

"Mitä!" sanoi Cap harmistuen, "lähettää minun pikku Magneettini sinne maalitauluksi sill'aikaa, kun me kaksi lurjasta koetamme säilyttää selkänahkamme eheinä! Mieluummin tahdon itse —"

"Se on viisainta, eno", keskeytti reipas tyttö, "eikä minua ollenkaan peloitaa. Ei yksikään kristitty, nähdessään yksinäisen lähestyvän tytön, tahdo häntä ampua; ja se osoittaa vain heille, että haluamme kohdata heitä ystävinä ja tarjoamme rauhaa. Anna minun mennä, kuten Nuolenpää neuvoo ja kaikki on hyvin. He eivät vielä ole huomanneet meitä ja minä voin siis lähestyä herättämättä heissä vähintäkään levottomuutta."

"Hyvä", lausahti Nuolenpää, joka ei voinut salata, että Mabelin rohkeus ihastutti häntä.

"Merimies ei koskaan tekisi niin", vastasi Cap, "mutta koska tämä tapahtuu metsässä, niin eihän sitä kukaan tiedä. — Koska sinä luulet, Mabel —"

"Eno, minä tiedän! Minulla ei ole vähintäkään pelon syytä, ja tähän olette aina lähellä puolustaaksenne minua."

"No niin, ota sitten yksi pistooleista —"

"Eikö mitä, minun on edullisinta turvautua nuoruuteeni ja heikkouteeni", sanoi tyttö hymyillen, ja posket karahtivat hehkuvanpunaisiksi. "Kristittyjen keskuudessa naisen paras turva on luottaa heidän ritarillisuuteensa. Minä en ollenkaan ymmärrä pyssyjä ja toivon saavani elää tutustumatta niihin."

Nyt eno suostui, ja saatuaan tuskarooralta muutamia lähempiä ohjeita Mabel kokosi rohkeutensa ja läksi yksin kohti pientä joukkuetta, joka istui tulen ääressä. Tytön sydän löi kiivaasti, askel oli varma ja hänen liikkeensä ilmeisesti aivan äänettömät. Kuolon hiljaisuus vallitsi metsässä, sillä ne, joita hän lähestyi, olivat niin kokonaan antautuneet nälkäänsä tyydyttämiseen, etteivät ollenkaan muistaneet pelätä metsän vaaravia vaaroja. Kun Mabel oli noin sadan askelen päässä, sattui hän astumaan kuivalle oksalle, ja sen rasahdus sai mohikaanin, kuten Nuolenpää oli intiaania nimittänyt, hypähtämään ylös, ja hänen seuralaisensa tarttuivat aatoksen nopeudella aseihinsa, jotka olivat puita vasten pystyssä. Mutta yksikään ei ojentanut asettaan, kun he näkivät, että tulija oli vain nuori, aseeton tyttö. Intiaani virkkoi muutamia sanoja tovereilleen ja istahti sitten jatkamaan ateriaansa, niinkuin ei mitään olisi tapahtunut. Valkoinen mies taas pani pyssynsä paikoilleen ja lähti Mabelia vastaan.

Vieraan lähestyessä Mabel huomasi, että tämä oli samanvärinen kuin hän itsekin, vaikkakin hänen pukunsa oli omituinen kristityn ja intiaanin puvun sekoitus. Hän oli keski-ikäinen, ja vaikka hänen kasvonsa eivät olleet kauniit, oli niiden ilme niin rehellinen, rohkea ja avoin, että se karkoitti kaiken pelon. Mabel odotti häntä ääneti.

"Älkää ollenkaan pelätkö, nuori neiti", sanoi metsästäjä, sillä metsästäjältä koko hänen olentonsa näytti. "Te olette täällä erämaassa kohdannut kristittyjä, jotka kaikin voimin koettavat harrastaa rauhaa

ja rakkautta. Näillä seuduin tunnetaan minut hyvin ja ehkäpä joku monista nimistäni on saapunut teidänkin korviinne. Ranskalaiset ja intiaanit Suuren Järven toisella puolella nimittävät minua Pitkäksi Pyssyksi; mohikaanit, parhaat ystäväni, sanovat kokemuksensa perustalla Haukansilmäksi; sotaväet ja metsänkävijät kutsuvat Uranetsijäksi tai Polunlöytäjäksi, koska minä en milloinkaan eksy jäljiltä, jos kerran olen ne löytänyt, vaan joudun avuksi, tarvitkoonpa minua minkärotuinen ystävä tahansa."

Hän ei lausunut näitä sanoja kerskuen, vaan rehellisellä luottamuksella tietäen, että minkä nimen toinen lieneekin kuullut, hänellä ei ollut syytä hävetä. Mabeliin ne vaikuttivat tavattoman voimakkaasti ja kuultuaan viimeisen lisänimen hän taputti käsiään ja riemuissaan kertasi sanan "Uranetsijä!"

"Niin he sanovat ja moni suuri herra on saanut arvonimen, joka ei puoliksikaan ole niin kunnioitettu, vaikka, toden tunnustaakseni, minä helpommin löydän ne tiet, joita ei ole olemassakaan kuin ne, jotka on poljettu. Sotamiehet eivät koskaan voi löytää jälkiä, vaan heillä pitää olla selvä polku, vaikka ero on vain siinä, että polun voi nähdä, mutta jälki täytyy löytää vainun avulla."

"Silloinhan te olette se ystävä, jonka isä on luvannut lähettää meitä vastaan?"

"Jos te olette kersantti Dunhamin tytär, ei Delawaren suuri tietäjä ole koskaan lausunut varmempaa totuutta."

"Minä olen Mabel Dunham; ja tuolla puiden takana ovat minun enoni, jonka nimi on Cap ja tuskaroora-intiaani nimeltä Nuolenpää. Emme toivoneet tapaavamme teitä, ennenkuin lähempänä järveä."

"Toivon, että oppaanne olisi ollut rehellisempi intiaani", sanoi Haukansilmä, "minä en rakasta tuskarooria, sillä he ovat unohtaneet isänsä, jotka uskollisesti palvelivat Suurta Henkeä. Nuolenpää on viekas ja kavala intiaanipäällikkö. Onko Kevätkaste mukana?"

"Kyllä hänen vaimonsa on seurassamme ja nöyrä ja lempeä olento hän onkin."

"On ja uskollinen ja luotettava, mutta sitä ei sano Nuolenpäästä kukaan, joka hänet tuntee. Niinpä niin, me joudumme ottamaan oppaaksemme elämämme matkalla minkä lurjuksen tahansa hyvä Luoja meille suvaitsee lähettää. Otaksun, että voisi saada oppaakseen vieläkin kehnomman intiaanin kuin tuskaroora on, vaikkakin hänen suonissaan on liian paljon mingo-rodun verta sille, joka aina seurustelee delawarelaisten kanssa."

"On kuitenkin ehkä onneksi, että tapasimme toisemme", sanoi Mabel.

"Ei se missään tapauksessa onnettomuudeksi ole, sillä minä lupasin kersantille, että toisin hänen tyttärensä linnakkeeseen, vaikka sitä tehdessäni henkeni menettäisin. Odotimme tapaavamme teidät ennen vesiputouksia, jonne me jätimme veneemme, kun ajattelimme, ettei olisi mitään vahinkoa, vaikka tulisimme muutamia penikulmia etemmä ollaksemme valmiina, jos tarvittaisiin. Oli onni, että tulimme, sillä epäilen, voisiko Nuolenpää laskea virtoja."

"Tuolta tulee minun enoni ja tuskaroora, ja meidän seurueemme voivat yhtyä."

Mabelin lausussa tämän lähestyivät Cap ja Nuolenpää, jotka olivat huomanneet, että kohtaaminen oli sydämellinen, ja muutamilla sanoilla tyttö selitti, mitä itse oli muukalaiselta kuullut. Niin pian kuin tämä oli tehty, seurue lähestyi tulta, jonka ääressä toiset kaksi istuivat.

II LUKU.

"Kun nöyränä itsensä kieltävi ken ja templinsä tahroilta suoja, hän on kuni kuningas onnellinen, mi kiittää muistavi Luojaa."

Wilson.

Mohikaani jatkoi syöntiään, mutta toinen valkoinen mies nousi ja kohteliaasti paljasti päänsä Mabel Dunhamille. Hän oli nuori, terve ja miehekäs. Vaikka hänen pukunsa ei ollutkaan yhtä kuvaava kuin enon, osoitti se kuitenkin, että hänkin oli merimies. Tähän aikaan oikea merimies erosi pukunsa, ajatustensa ja kielensä puolesta kaikista muista yhtä selvästi kuin turkkilaisen mielipiteet, puhe ja puku ilmaisevat, että hän on muhamettilainen. Vaikka Haukansilmä oli miehuutensa kukoistuksessa, oli Mabel kohdannut hänet joutumatta ollenkaan hämilleen, mutta kun hän huomasi sen

kiihkeänihastuneen katseen, jolla nuorukainen häntä tervehti, loi hän ehdottomasti silmänsä alas. Molemmat todellakin tunsivat sitä suloista viehätystä, joka joskus täyttää samanikäisten ja samanlaisessa asemassa olevien nuorten herkän mielen.

"Tässä", sanoi Haukansilmä ystävällisesti hymyillen Mabelille, "ovat ne ystävät, jotka isänne on lähettänyt teitä vastaan. Tämä on suuri delawarelaisten päällikkö, joka on elämässään kokenut tuulta ja tuiskua, ehkä joskus iloakin. Hänellä on intiaanien päällikön nimi; mutta kun sitä ei ole tottumattoman aivan helppo lausua, me tavallisesti käänämme sen englanniksi ja sanomme häntä 'Suureksi Käärmeeksi'. Te ette kuitenkaan saa otaksua että tällä tahtoisimme syyttää häntä jostakin huonosta teosta. Kaukana siitä. Hän on viisas ja kekseliäs soturi. Nuolenpää kyllä tietää, mitä tarkoitan."

Haukansilmän puhuessa tuijottelivat molemmat intiaanit tutkien toisiaan. Vihdoin Nuolenpää läheni ja puhutteli toista nähtävästi sangen ystävällisesti.

"Tuosta minä pidän", sanoi Haukansilmä, "kahden punanahan tervehdys metsässä on samaa kuin laivojen ystävällinen tervehdys merellä. Mutta puhuessamme merestä johtuu mieleeni tämä nuori ystäväni Jasper Western. Hän ymmärtää tällaisia asioita, sillä hän on kaiken ikänsä elänyt Ontariolla."

"Tutustun mielelläni teihin, ystäväni", sanoi Cap pudistaen sydämellisesti suolattoman veden purjehtijan kättä, "vaikkakin teillä on vielä paljon opittavaa kun ajattelemme sitä koulua, jota olette käynyt. Tämä on minun sisareni tytär, Mabel. Minä kutsun häntä Magneetiksi syystä, josta hänellä ei ole pienintäkään vihiä. Otaksun kuitenkin, että te olette saanut kyllin hyvän kasvatuksen voidaksenne ymmärtää kompassia."

"Syy on aivan helppo arvata", sanoi nuorukainen kohottaen vaistomaisesti tummien silmiensä terävän katseen tytön hehkuvan punaisiin kasvoihin, "ja minä olen varma, että se merimies, joka seuraa sen kompassin ohjausta, ei ikinä joudu harhaan."

"Kas, teidän puhutte kuin merimies, vaikkakin pelkään, että olette enemmän nähnyt vihreää kuin sinistä vettä."

"Eihän ole ihme, että puhumme maalaisten kieltä, sillä harvoin me olemme ulapalla, että maata ei näkyisi, vuorokausimääriä."

"Sitä pahempi, poika — sitä pahempi. Merimiehestä näyttää pienikin maapala suurelta. Mutta toden puhuakseni, herra Western, otaksun, että teidän järveänne ympäröi joka puolelta maa."

"Mutta, eno, eikö myöskin valtamerta ympäröi maa?" sanoi Magneetti vilkkaasti, sillä häntä harmitti enon omituinen viisastelu, ellemmme sanoisi koulumestarimaisuus.

"Ei, lapsi, maata ympäröi kaikkialla valtameri; sitä minä, nuoret, koetan kaikkialla selittää rannikkojen asukkaille. Valtameren syvyyksissä on elämää — kuten tulee ollakin — vaikka sitä ei tiedetä — on kärsimystä, tuskaa ja vaivaa, sillä meri on suurempi ja mahtavampi kuin mikään muu. Mutta ihmisten itserakkaudella tässä maailmassa ei ole mitään rajoja, ja poika, joka ei ole nähnytään suolaista vettä, luulee kuitenkin tietävänsä enemmän kuin se, joka on kiertänyt Hornin ympäri. Niinpä niin; koko maailma on kuitenkin vain saari ja vesi se sittenkin kaikkea hallitsee."

Nuori Western kunnioitti syvästi valtameren purjehtijaa ja oli itsekin usein hartaasti toivonut pääsevänsä sinne. Mutta hän oli tuntenut syvästi kiintyneensä tähän sisämaan järveen, jonka laineilla hän oli koko ikänsä elänyt, eikä se hänen silmissään ollut viehätystä vailla.

"Mitä sanotte, herra", vastasi hän kohteliaasti, "voi pitää paikkansa Atlanttiin nähden, mutta täällä Ontarion seudulla me kunnioitamme myöskin maata."

"Tietysti, koska te näette vain maata", vastasi Cap sydämellisesti nauraen; "mutta Haukansilmä tuolla tulen ääressä pyytää meitä herkuille luokseen, ja tunnustan ettei valtamerellä tarjotakaan tuoresta metsän riistaa. Herra Western, kohteliaisuus tyttöjä kohtaan teidän iässäänne on yhtä luonnollista ja helppoa kuin kansallislipun mastoon nostaminen tyynellä säällä. Jos te nyt tahdotte osoittaa lapselle huomaavaisuuttanne ja leikata kimpaleen vohlastanne sill'aikaa, kun minä seurustelen Haukansilmän ja intiaaniystävänne kanssa, niin olen varma, että hän kauan muistaa sen."

Herra Cap tuli lausuneeksi enemmän kuin oli sillä kertaa ajatellut. Jasper Western otti siis Mabelin huostaansa, ja kauan tämä muisti sitä miehekästä ystävyttä, jota nuori merimies hänelle osoitti heidän ensi kertaa tavatessaan. Jasper laittoi hänelle pölkynpään istuimeksi, tarjosi hänelle herkullisimmat palat paistetusta hirvestä, toi virkistävää juomaa kiehuvasta lähteestä. Sitten hän istui tytön vastapäätä osoittaen kaikin tavoin ihastustaan ja kunnioitustaan, josta naiset niin suuresti pitävät, mutta joka ei koskaan ole niin viehättävää ja mairittelevaa kuin silloin, kun samanikäinen, miehekäs nuorukainen sydämensä pakotuksesta sitä heille tarjoaa. Samoin kuin kaikki, jotka ovat eläneet erillään

hienommasta sukupuolesta, nuori Western oli totinen, teeskentelemätön ja kohtelias, jonka vuoksi keskustelu ei tahtonut luistaa, vaikka Mabel kokeneemman taidolla koetti johtaa sitä tutuille poluille. Jätämme nämä nuoret keskustelemaan tunteen kielellä enemmän kuin selvin lausein ja siirrymme siihen ryhmään, jossa eno oli jo saavuttanut johtavan aseman.

Seurue oli asettunut tulen lähetyville hirvipaistin ympärille ja käytti metsämiehen tavalla hyväkseen metsän antimia. Keskustelu oli vilkasta ja kuvasti luonnollisesti yksilöitten erilaisia luonteita. Intiaani oli hiljainen ja ahkera tyydyttäen nälkäänsä hirvipaistilla alkuperäisen amerikkalaisen kätevyydellä kun taas toiset, jotka olivat paljon matkustaneet, pitivät vilkasta keskustelua yllä. Mutta koska itse keskustelu selittää lukijalle parhaiten ne asiat, jotka esille tulivat, esitämme tässä keskustelun sellaisenaan.

"Tällainen elämä, jota te vietätte, herra Haukansilmä, voi olla hyvin miellyttävää", alkoi Cap, kun suurin nälkä oli tyydytetty, "vaikk'ei sitä voikaan verrata merimiehen elämään. Me näemme vain vettä, te vain maata."

"Eipä niinkään. Kyllä mekin näemme vettäkin usein marssiessamme pitkiä matkojamme", vastasi puhuteltu. "Meidän tulee melkein yhtä usein käyttää airoja ja kalanpyydyksiä kuin pyssyä ja metsästyspuukkoa."

"Voi olla niin. Mutta käytättekö myöskin märssyjä ja purjeita, pyöriä ja ankkureita? Aivot ovat tarpeelliset kanotissa, mutta mitä ne laivassa hyödyttävät?"

"Olkoonpa niinkin, mutta minä kunnioitan jokaista, joka kutsumustaan täyttää ja mainitsemanne esineet ovat myöskin hyödyllisiä. Joka on elänyt, kuten minä, monien heimojen keskuudessa, hän kyllä ymmärtää eron kunkin elämäntapojen välillä. Mingon väri ei ole sama kuin delawarelaisen, ja se, joka odottaa tapaavansa sotamiehen naisen puvussa, erehtyy varmasti. En ole vielä kovin vanha, mutta vaikka on elänyt metsässä, ymmärtää kuitenkin koko lailla ihmisluontoa. En ole koskaan uskonut kovin suuria kaupunkilaisten opista enkä ole tavannut ainoatakaan, joka olisi täydellisesti ymmärtänyt eri heimoja tai keksinyt niiden polkuja metsissä."

"Se on minunkin mielipiteeni, herra Haukansilmä. Juoksu kaduilla, käynti pyhinä kirkoissa ja messun kuuleminen, ei voi koskaan, ei voi kenestäkään kasvattaa kelpo miestä. Mutta lähettäkää poika avoimelle merelle, jos tahdotte avata hänen silmänsä ja antakaa hänen tutustua vieraihin kansoihin, tai, kuten minulla on tapana sanoa, katsella elämää kasvoista kasvoihin, jos tahdotte, että hän oppii ymmärtämään omaa luonnettansa. Esimerkiksi voisin mainita lankoni, kersantin: hän on yhtä kunnan poika kuin kuka tahansa; mutta mitä hän pohjaltaan on? Ei kerrassaan mitään muuta kuin sotamies. Hän on kyllä kersantti, se on totta, mutta tiedättehän, että sekin on vain sotamies. Kun hän pyysi Bridget-parkaa, sisartani, vaimokseen, minä sanoin tytölle velvollisuuteni mukaan, millainen hän oli ja kielsin häntä ottamasta sellaista miestä. Mutta tiedättehän, mitä tytöt tekevät, silloin kun ovat johonkin hullaantuneet. On kyllä totta, että hän on kersantti ja täyttää hyvin tehtävänsä ja häntä nyt kaikin puolin kehutaan. Hänen onneton vaimonsa ei kuitenkaan ehtinyt sitä nähdä, sillä hän on ollut kuollut jo neljätoista vuotta."

"Soturin kutsumus on kunniallinen, jos hän aina menettelee oikeudenmukaisesti", vastasi Haukansilmä, "ja koska ranskalaiset aina ovat väärässä ja hänen majasteettinsa sotajoukkoineen oikeassa, niin otaksun, että kersantilla on valveutunut omatunto ja hyvä luonne. En ole koskaan nukkunut suloisemmin kuin tuhottuani vaanivat mingot ja aina pidän lakina, että taistelen kuten valkoihoinen enkä kuten intiaani. Käärmeellä tuolla on tapansa ja minulla on omani. Me olemme nyt taistelleet yhdessä monta vuotta ollenkaan harkitsematta toisen syvällisempiä ajatuksia. Tosin kerron hänelle joskus — välittämättä hänen uskostaan — että on vain yksi taivas ja yksi helvetti ja molempiin johtaa monta tietä."

"Se on järkevää, ja hänen varmasti täytyy uskoa teitä, sillä otaksun, että tiet jälkimmäiseen käyvät kuivia seutuja. Sisareni nimitti ennen merta 'puhdistetuksi seuduksi' ja varmaa on, että kiusaukset unohtuvat, kun maa katoaa näkyvistä. Epäilen, voidaanko sanoa niin paljoa näistä järivistä täällä."

"Kaupungit ja tiheään asutut seudut johtavat ihmisiä syntiin, sen myönnän. Mutta meidän järviämme ympäröivät metsät ja joka päivä täällä saa palvella Jumalaa luonnon suuressa temppelissä. Eivät ihmiset missään ole samanlaisia, se täytyy minun myöntää ja ero mingon ja delawarelaisen välillä on yhtä suuri kuin päivän ja yön. Olen iloinen, veli Cap, että olemme tavanneet toisemme, vaikk'ei siitä olisi muuta hyötyä kuin että saatte kertoa Suurelle Käärmeelle sellaisista järivistä, joiden vesi on suolaista. Me olemme olleet kokolailla yksimieliset koko yhdessäolomme ajan, ja jos mohikaani on luottanut minuun puoliksikaan yhtä paljon kuin minä häneen, hän on uskonut kaikki, mitä minä olen hänelle kertonut valkoihoisten elämästä ja luonteesta. Usein minusta on näyttänyt, ettei ainoakaan punanahka usko valkoisen miehen kertomuksia suolaisista, suunnattomista järivistä eikä sitäkään, että meressä on voimakkaita virtoja."

"Se on luonnollista, sillä kaikki asiathan ne ymmärtävät lopultakin väärin", vastasi Cap myöntävästi nyökäten. "Te olette kertonut aivan oikein valtamerestä, laivoista ja virroista. Ei Nuolenpään eikä Käärmeen tarvitse epäillä puheenne todenperäisyyttä; mutta tunnustan, että minunkin oli vaikeata uskoa sellaisia juttuja, kun kerrottiin, että sisämaassakin olisi järviä ja kaikista vaikeinta oli pitää totena väitöstä, että olisi meriä, joiden vesi on suolatonta. Minä olen tehnyt tämän pitkän matkan yhtä paljon tyydyttääkseni omaa uteliaisuuttani ja saadakseni omin silmin varmuuden näistä asioista kuin miellyttääkseni kersanttia ja Magneettia, vaikkakin edellinen oli sisareni mies ja jälkimmäistä rakastan kuin omaa lastani."

"Olette väärässä, hyvin väärässä, veli Cap, epäillessänne Jumalan voimaa, joka kaikkialla ilmenee", vastasi Haukansilmä vakavasti. "Ne, jotka asuvat suurissa kylissä ja kaupungeissa, eivät ymmärrä Hänen kättensä töitä. Mutta me, jotka vietämme aikamme Hänen läheisyydessään — kuten tuleekin — näemme asiat toisessa valossa — tarkoitan, ainakin ne, joilla on terävä äly. Punaihoisilla on oma luulonsa ja se onkin hyvä ja vaikka se ei olekaan sama kuin kristityn, mitäpä pahaa siitä on. On kuitenkin seikkoja, jotka molempien tulee ottaa varteen järjestäessämme tätä Jumalan luomaa maailmaa. Suolattomilla ja suolaisilla vesillä siinä on sama arvo. En väitä täysin ymmärtäväni näitä asioita, mutta uskon kuitenkin, että niin se on."

"Kuulkaahan, herra Haukansilmä", keskeytti Cap sävyisästi, "ei minunkaan mielestäni ole miehekkästä kääntää selkäänsä ja halveksia toisinajattelevia. Vaikkakin voimme sitoa köysiä mastojen huipuissa ja hoitaa miehekkäästi purjeita myrskyn riehuessa, tiedän kuitenkin, että olemme vain heikkoja kuolevaisia ja toivon ymmärtäväni kunnioittaa kaikkea, joka kunnioitusta ansaitsee. Tarkoitan vain, että kun on tottunut pitämään laajoja vesiä suolaisina, tahtoo ensin maistaa, ennenkuin uskoo, että vesi niissä voi olla myöskin suolatonta."

"Merieläimet voivat juoda suolaista vettä, mutta Jumala on antanut ihmiselle, valkoiselle ja punaiselle, ihanat vesilähteet, joista hän voi sammuttaa janoansa. Järjetöntä olisi ajatella, että Hän ei olisi voinut luoda näille seuduin suolattomia vesiä ja itään suolaisia."

Haukansilmän suora avomielisyys voitti kokonaan Capin huolimatta hänen itsekylläisestä viisastelustaan, vaikkakaan hän ei mitenkään tahtonut myöntää todeksi ajatusta, jota hän vuosikautia oli pitänyt mahdottomana uskoa. Vastenmielistä oli luopua vanhasta harhaluulosta, mutta samalla oli vaikeaa myöskin väittää vastaan asiassa, jota hän ei tuntenut, vaan joka piti uskoa sellaisenaan, ja sen vuoksi hän mielellään tahtoi luopua tästä keskustelunaiheesta.

"Hyvä, hyvä, veli Haukansilmä", hän sanoi, "jätämme tämän silleen ja saammehan sitten koettaa, kun aika tulee. Huomatkaa kuitenkin, mitä sanon: en väitäkään, ettei se pinnalta voisi olla suolatonta — itse Atlantikin on joskus pinnalta suolatonta suurien jokien suissa. Mutta luottakaa siihen, että minä näytän teille, miten voidaan ottaa vettä niin monen sylen syvyydestä, ettette ole ikinä aavistanut ja silloin tiedämme siitä enemmän."

Tämä näytti tyydyttävän opasta ja hän johti keskustelun toisaalle.

"Emme halua ylen määrin kehua täkäläistä elämää", huomautti Haukansilmä oltuaan hetkisen vaiti, "ymmärrämme hyvin, että elämä kaupungeissa ja rannikoilla —"

"Merillä", keskeytti Cap.

"Merillä, jos niin haluatte, ystäväni — tarjoaa tilaisuuksia, joita ei ole erämaissa. Tiedämme kuitenkin tehtävämme, jotka luonto meille antaa, eikä elämäämme tahraa hillittömyys ja hekuma. Kukin on taitava alallaan. Minä osaan käsitellä pyssyjä, etsiä vihollisen jälkiä ja vakoilla heidän suunnitelmiansa. Mutta vaikka osaan käyttää melaa ja airoja, en ole kummassakaan erinomainen. Nuori Jasper, joka keskustelee tuolla kersantin tyttären kanssa, on aivan toista maata, sillä hän liikkuu kaikella tavalla vedessä kuin kala. Intiaanit ja ranskalaiset pohjoisrannalla kutsuvat häntä hänen taitonsa vuoksi Vesikoiraksi. Hän osaa käyttää paremmin airoja ja virittää ansoja kuin sytyttää nuotioita erätiellä."

"Nuo taidot ovat sittenkin aivan erikoisia", sanoi Cap. "Tämä tuli, sen tunnustan, on käynyt yli minun merimiesymmärrykseni. Nuolenpää sanoi savun nousevan valkoihaisen tulesta, ja se on sellaista viisautta, jota en käsitä: onhan sama, kuka risuja tuleen heittää."

"Se nyt ei ole suuri salaisuus", vastasi Haukansilmä nauraen katketakseen, vaikkakin tottumuksen pakosta esti äänensä kuulumasta ja häiritsemästä metsän rauhaa. "Mikään ei ole helpompaa meille, jotka vietämme aikamme luonnon suuressa salissa, kuin oppia ymmärtämään sen neuvoja. Me olisimme yhtä arvottomia metsänkävijöitä tai sanansaattajia erämaissa kuin kaakattavat kanat, ellemme sangen pian oppisi ymmärtämään tuollaisia pikku seikkoja. Vesikoira, kuten mekin häntä usein nimitämme, on niin ihastunut veteen, että tuo jonkun tuoreenkin risun tuleen. Kosteus tekee savun mustaksi, kuten te mereneläjätkin varmaan ymmärrätte. Eihän se ole suuri salaisuus, vaikkakin kaikki on outoa sille, joka

ei tahdo oppia tuntemaan Jumalaa ja Hänen suuria tekojansa."

"Mutta vain Nuolenpään terävä silmä voi keksiä niin vähäisen eron."

"Hän olisi huono intiaani, ellei hän sitä keksisi. Niinpä niin. Nyt on sota-aika eikä yksikään punanahka kuljeksi metsissä käyttämättä aistejansa. Jokaisella rodulla on oma luonteensa ja jokaisella luonteella omat lakinsa aivan yhtä varmasti kuin oma nahkansakin. Siitä on jo kauan, kun minä opin ymmärtämään tätä erämaan korkeinta viisautta, sillä punanahan viisaus ei ole yhtä helppoa oppia kuin valkoihoisten — vaikkakin minä omaan vähän viimeksimainittua, kun olen viettänyt melkein koko ikäni aarniometsissä."

"Te olette ollut kelpo oppilas, herra Haukansilmä. Sen huomaa siitä, että ymmärrätte näitä asioita niin hyvin. Otaksun, ettei olisi kovin vaikea sille, joka on saanut kasvatuksensa merellä, oppia käsittämään tällaisia pikku asioita, jos hän voisi käydä ajattelemaan yksinomaan sitä."

"Sitä en tiedä. Valkoihoisella on vaikeutensa omaksuessaan intiaanin tapoja yhtä hyvin kuin intiaanilla koettaessaan oppia elämään valkoihoisen tavalla. Jos molemmat ovat täysiverisiä, niin minun mielipiteeni on ehdottomasti se, ettei kumpikaan täydellisesti onnistu."

"Ja kuitenkin me merimiehet, jotka purjehdimme ympäri maailman, sanomme, että kaikki ihmiset ovat pohjaltaan samoja, olkootpa sitten kiinalaisia tai kreikkalaisia. Omasta puolestani olen taipuvainen itsekin niin ajattelemaan, sillä yleensä olen havainnut, että kaikki kansat himoitsevat kultaa ja hopeaa ja useimmat miehet imevät tupakkaa."

"Silloin te merimiehet tiedätte vähän punanahoista. Oletteko koskaan tavannut kiinalaista, joka on laulellen silponut lihaansa terävillä kivillä, leikellyt veitsillä tai polttanut ruumistansa hulmuavassa liekissä — laulanut kuoleman katsellessa heitä kasvoista kasvoihin? Vasta sitten, kun olette näyttäneet minulle kiinalaisen tai kristityn, joka voi tehdä kaiken tämän, olette tavannut punanahan tapaisen miehen, ei ennen, vaikka hän näyttäisi kuinka uljaalta tahansa ja olisi lukenut kaikki kirjat, mitä on painettu."

"Vain villit voivat huvitella toisiansa noin helvetillisillä tavoilla", sanoi herra Cap, joka vaikeasti jaksoi tottua ymmärtämään metsän rajattoman moninaisia ihmeitä. "Ei ainoakaan valkoihoinen tuomitse itseään tuollaisiin kokeihin."

"Siinä taas erehdytte", vastasi Haukansilmä kylmästi paloittellen hirvenvasan lihavaa ruhoa, niinkuin se olisi ollut hänen oma, ahavoitunut ruumiinsa, "sillä vaikkakin tällaiset kidutuskeinot kuuluvat vain punanahoille erikoisina miehuuden näyteinä, ovat valkoisetkin usein rääkänneet itseään niillä."

"Onneksi", virkkoi Cap kurkkuansa karistellen, "ei ainoakaan hänen majesteettinsa ystäväistä ole tuominut tuollaiseen jumalattomaan rääkkiin yhtäkään hänen majesteettinsa uskollisista alamaisista. En ole paljoa palvellut kuninkaallisissa aluksissa, mutta olen kuitenkin vähän ja se on aina jotakin, ja ryöstellessä vihollisen sota- ja kuljetuslaivoja minä olen ollut mies paikallani. Otaksun toki, ettei ainoatakaan ranskalaista tai villiä ole tällä puolen selän, jota te sanotte suureksi Ontarioksi?"

"Suuri on se meidän silmissämme", vastasi Haukansilmä voimatta salata hymyä, joka kirkasti auringon polttamia kasvoja, "vaikka pelkään, että jotkut voivat pitää sitä pienenä; ja pieni se onkin, jos luulette sen voivan estää vihollisten tulon. Ontariolla on rannat, ja vihollinen, joka ei uskalla tulla sen yli, voi sen kiertää."

"Ah! Ymmärtäähän sen, kun se on vain kirottu suolaton vesilätäkkö!" pauhasi Cap kiroten koettaessaan korjata varomattomuuttaan. "Ei kukaan ole kuullut, että joku laiva tai rosvojoukko olisi voinut kiertää tai päästä Atlantin päähän."

"Eikö valtamerellä päätä olekaan?"

"Ei päätä — ei sivuja, ei pohjaa. Kansan, jonka on mieluista asua sen rannalla, ei tarvitse pelätä ohi kulkevia laivoja, vaikkapa niissä olisi raakalasiakin. Heidän päänahallaan ei ole mitään vaaraa. Mies voi iltasilla huoletta nukahtaa ja tietää aamulla tapaavansa tukan päässään, ellei käytä peruukkia."

"Niin ei ole täällä. En tahtoisi peloitella tätä nuorta neitiä enkä millään tavalla olla puolueellinen, vaikka hän näyttää hyvin mielellään kuuntelevan Vesikoiraa, kuten me sanomme. Mutta saatuani täällä kasvatukseni tiedän, että meidän olisi parasta heti paikalla lähteä tästä matkalle ja päästä linnoitukseen. Tällä puolen Ontarion on yhtä paljon irokeesejä kuin toisellakin. Juuri siitä syystä, Cap ystäväni, on kersantti lähettänyt meidät teitä vastaan näyttämään teille tietä."

"Mitä! Uskaltavatko ne lurjukset niin lähelle hänen majesteettinsa linnoituksen kanuunoita?"

"Eivätkö ne hullut kokoontuisi hirvenhaaskan ympärille huolimatta siitä, että lintujakin on saatavissa?"

Niin he tekevät, sillä heidän luontonsa on sellainen. Ainahan joku valkoinen kulkee erämaan läpi linnoitukseen ja saa olla varma, että he seuraavat jäljissä. Suuri Käärme on tullut joen toista ja minä toista puolta etsien piileskeleviä lurjuksia, kun taas Jasper kuljetti venettä, kuten kelpo merimies ainakin. Kersantti kertoi kyynelet silmissä hänelle paljon lapsestaan ja kuinka hänen sydämensä ikävöitsi lasta, kuinka suloinen ja tottelevainen tämä oli, kunnes minusta tuntui, että poika olisi mieluummin paljain käsin hyökännyt mingojen teltaan kuin jäänyt tulematta."

"Siitä me häntä kiitämme ja ajattelemme hänestä parempaa ensi kerralla, vaikka otaksun, ettei poika kuitenkaan kovinkaan suuressa vaarassa ole ollut."

"Ainoa vaara oli tulla ammutuksi jostakin vuoren kolosta, kun hän sauvoi venettä koskea ylös, tai suistua suinpäin virtaan etsiessään rannikoilta väijyviä vihollisia. Hän on ollut monessa vaarassa, sillä matkustus vihollismaiden läpi virtaavaa jokea pitkin on täynnä vaaroja."

"Mutta mitä hittoa varten kersantti on viekoitellut minua matkustamaan sataviisikymmentä penikulmaa näissä vaarallisissa erämaissa? Näytä minulle vihollinen ja minä kohtelen häntä, kuten hän minua mutta minua ei ollenkaan miellytä joutua sala-ampujan uhriksi. Ellei pikku Magneettia olisi, niin kääntyisin tällä hetkellä takaisin ja koettaisin niin hyvin kuin voisin päästä Yorkiin — pitäköön Ontario huolta itsestään ja olkoon sen vesi suolaista tai suolatonta."

"Se ei paljoa asiaa auttaisi, merimies ystäväni, sillä paluutie on paljon pitempi ja melkein yhtä vaarallinen kuin kuljettavakin. Luottakaa meihin, ja me viemme teidät turvaan tai menetämme päänahkamme."

Capilla oli ahtaat polvihousut ja komea peruukki, koska hänen päälakensa oli melkein paljas. Vaistomaisesti hän koetteli kädellään kumpaakin ikäänkuin tullakseen vakuutetuksi, että molemmat olivat paikallaan. Pohjaltaan hän oli kuitenkin urhea mies ja oli katsellut monesti kuolemaa silmästä silmään, vaikk'ei koskaan niin peloittavassa muodossa kuin nyt hänen toverinsa sitä kuvailivat. Liian myöhä oli palata. Niinpä hän koetti hymyillä ja saada hyvän tuulensa takaisin, vaikka ei voinutkaan olla partaansa mutisematta ja moittimatta kersanttia, lankoansa, siitä, että tämä oli saattanut hänet pinteeseen.

"En epäile, hyvä Haukansilmä", hän vastasi, kun nämä ajatukset olivat ehtineet selvitä hänen mielessään, "että pääsemme onnellisesti perille. Kuinka kaukana me nyt lienemme linnasta?"

"Vähän enemmän kuin viidentoista penikulman päässä. Ne ovat lyhyitä penikulmia, koska meillä on voimakas myötävirta, jos mingot antavat meidän rauhassa kulkea."

"Otaksun, että meillä on metsää sekä ala- että ylähangalla?"

"Kuinka?"

"Minä tarkoitan vain, että me tämän jälkeenkin saamme pujotella noiden kirottujen puiden lomitse, kuten tähänkin asti."

"Ei ollenkaan. Nyt te saatte matkustaa veneellä, ja Oswegon rannoilta on jokeen kallistuvat puut puhdistettu. Me kuljemme myötävirtaan niin pian kuin suinkin."

"Mutta mikä suojaa meitä mingojen kuulilta, kun kierrämme niemiä tai kiinnitämme kaiken huomiomme soljuviin aaltoihin?"

"Herra — Hän, joka on niin monia auttanut suuremmista vaikeuksista. Monen monta kertaa, kun pääni on ollut menettämäisillään tukan, nahan ja kaikki, on Hän ollut tukeni ja kilpeni. En ole koskaan lähtenyt taisteluun ajattelematta tätä suurta ystävää, joka voi taistelussa tehdä enemmän kuin lukemattomat sotalaumat."

"Totta, totta, siinä voi olla kylliksi metsänkävijälle, mutta me merimiehet rakastamme aavoja ulapoita yli kaiken emmekä vaivaa aivojamme turhalla, vaan teemme sen, mikä edessä on välittämättä vedenalaisista vaaroista, puista ja kallioista."

"Välittämättä Jumalastakaan, sen uskallan sanoa, jos oikein ymmärrän. Annan sanani siitä, herra Cap, ettei mikään taistelu käy huonommin siksi, että Herramme on rinnallanne. Katsokaapas Suurta Käärmettä tuossa. Voitte nähdä puukon arven vasemmasta korvasta pitkin kaulaa. Ei mikään muu kuin minun pitkän pyssyni kuula olisi pelastanut hänen päänahkaansa sinä päivänä. Kun mohikaani puristi kättäni ja vakuutti, että sillä teolla olin ansainnut hänen ikuisen ystävyytensä, sanoin minä: 'Ei, se oli Herra, joka salli minun oikealla hetkellä suorittaa vapautustyön, muuten olisit hävinnyt savuna ilmaan.' Tietysti, kun oikein asiaa ajattelee, minä suoritin sen omalla aseellani. Kun näkee sotakirveen heilahtavan ystävän pään päällä, saa se jokaisen päättämään äkkiä ja toimimaan samalla, muutenhan

Käärmeen henki olisi samassa tuokiossa saanut liidellä hänen kansansa onnen maille."

"Tulkaa, tulkaa, Haukansilmä, tämä lörpöttely on yhtä paha kuin tulla nyljetyksi päästä hännäntutkaimiin. Meillä on vain muutamia tunteja auringon laskuun ja on siis parasta laskea virtoja vilisten niin pian kuin suinkin. — Magneetti, ystävänä, etkö sinä jo joudu matkalle?"

Magneetti hätkähti, punastui ja valmistui pikaista lähtöä varten. Hän ei ollut kuullut tavuaakaan äskeisestä keskustelusta, sillä Vesikoira, kuten nuorta Jasperia useimmiten nimitettiin, oli vallannut koko hänen huomionsa kertomalla niistä seuduista, joihin hän oli matkalla, hänen isästänsä, jota hän ei ollut nähnyt sitten kuin lapsena ja elämästä linnan varustusten suojassa. Huomaamattaan hän oli niin syventynyt kuuntelemaan toisen vilkasta puhetta, ettei hän ollenkaan välittänyt vähemmän miellyttävistä asioista. Lähtökiire lopetti keskustelun, ja hetkessä olivat kaikki valmiit matkaa varten. Ennenkuin he jättivät paikan, hämmästytti Haukansilmä myöskin opastoverejansa keräämällä suuren joukon oksia ja heittämällä ne hiillokselle. Joukossa oli paljon tuoreita oksia ja niistä lähti sangen musta savu.

"Peitä tarkasti jälkemme, Jasper", hän sanoi, "silloin savu hyödyttää meitä mieluummin kuin vahingoittaa. Jos mingoja on jokukaan tusina kymmenen penikulman piirissä meistä, niin ainakin muutamia niistä on vuorilla tai puissa keksiäkseen jostakin savun. Antaa niiden nähdä savun, se voi tehdä niille hyvää. Ne ovat kyllä tervetulleita tänne jätteillemme."

"Mutta eikö savu johda niitä jäljillemme?" kysyi nuorukainen, jonka suojeleva vaisto oli tullut moninkerroin voimakkaammaksi sen jälkeen, kun hän oli tavannut Magneetin. "Mehän tullaamme melkoisen polun tästä joelle mennessämme."

"Kuta leveämpi, sen parempi. Sillä päästyämme kerran joelle, on mingojen mahdoton tietää, minne päin olemme menneet, ylös vai alas. Vesi on ainoa aine luonnossa, joka voi täydellisesti huuhtoa pois jäljen eikä sekään aina, jos vainu on kylliksi hyvä. Katsohan, Vesikoira, jos mingot ovat huomanneet meidät putousten alapuolella, he rientävät tätä savua kohti ja päättävät luonnollisesti, että ne, jotka kerran ovat lähteneet kulkemaan vastavirtaan, kulkevat virtaa ylös edelleen. Jos he tietävät jotakin, tietävät he sen, että linnasta on lähtenyt tiedustelijoita matkalle. Eikä mingon järki voi ymmärtää sitä, että me huvin vuoksi olisimme täällä käyneet kääntyäksemme samana päivänä takaisin, vaikka se huvi olisi voinut maksaa päänahkamme."

"Eivät suinkaan", lisäsi Jasper, joka puheli erillään toisista Haukansilmän kanssa, kun he olivat matkalla joelle, "he voi tietää mitään kersantin tyttärestä, sillä hänen tulonsa on pidetty mitä täydellisimmin salassa."

"Eivätkä he saisi mitään tietääkään", sanoi Haukansilmä astellen tarkasti Mabelin jälkiin hävittäöksensä ne, "ellei tuo suolaveden kala olisi laukkuuttanut sisarensa tytärtä ympäri metsää kuin mikäkin villi varsa."

"Hirvenvasa, kai tarkoitat, Haukansilmä."

"Eikös hän olekin kummallinen jääräpää? Minä tulen toimeen sinunlaisesi merimiehen kanssa, Vesikoira, eikä meillä ole niin suunnatonta eroa, vaikka toisen mieli tekee vesille ja toisen metsiin. Kuules, Jasper", kuiskasi metsästäjä nauraen harmittomalla tavallaan, "koetetaanpas hänen luonnettaan ja annetaan hänen laskea koskista."

"Mutta mitenkö silloin käy hänen kauniille sisaren tyttärelleen?"

"Hänelle siitä ei ole mitään vaaraa. Hänen täytyy kaikissa tapauksissa toisten kanssa kulkea rantoja myöten putousten ohi. Mutta sinä ja minä koettelemme tätä Atlantin elävää. Saamme nähdä, ottaako hänen tuluksensa tulta, ja hän saa kokea yhden rintamakepposistamme."

Nuori Jasper hymyili, sillä mielellään hän tahtoi olla leikissä mukana, varsinkin, kun häntä Capin ylimielisyys melkolailla harmitti. Mutta Mabelin suloiset kasvot, notkea olento ja herttainen hymy olivat kuin kilpenä, joka suojeli hänen setäänsä ajatellulta kokeelta.

"Ehkäpä kersantin tytär pelästyy", hän sanoi.

"Eikö mitä, jos hänessä on vähänkin isänsä rohkeutta. Ei hän näytä ollenkaan heikolta astialta. Jätä asia minun huolekseni, Vesikoira, minä kyllä sen järjestän yksin."

"Et yksin, Haukansilmä. Sinä hukuttaisit molemmat. Jos yksikään koski lasketaan, täytyy minun olla veneessä."

"Hyvä, siihen kyllä suostun. Poltammeko piipun sovinnon merkiksi?"

Jasper nauroi, nyökkäsi myöntävästi päätään ja niin oli asia päätetty. Nyt olikin seurue päässyt kanoteille, joihin he melkein äänettöminä asettuivat.

III LUKU.

"Ei peltomiestä näillä mailla nähty, ei aura muinoin vakojansa luonut; vain veden laulu sulosoinnullansa on erämaahan vaihtelua suonut; ja kuohui kosket, leikki vuoripurot ja korkealle kumpus lähteen vesi."

Brayant.

Kuten tunnettua, ovat ne joet, jotka tulevat Ontarioon etelästä, yleensä kapeita ja tyyniä, mutta syviä. Tästä säännöstä on kyllä poikkeuksia, sillä monet ovat virtavia ja useissa on koskia. Varsinkin siinä joessa, jota ystävämme kulkivat, oli niitä runsaasti. Oswegon muodostavat Oneida ja Onondaga ja molemmat tulevat suurista järvistä. Ensin se kulkee kymmenisen penikulmaa tasaisten seutujen läpi, kunnes se saapuu omituiselle pengermälle, jolta se muodostaa kymmenen tai viidentoista jalan korkuisen putouksen jatkaakseen sitten matkaansa, kuten syvät ja vesirikkaat joet ainakin, tyyneinä ja juhlallisena Ontarion avaraan helmaan. Vene, jolla Cap seuralaisineen oli tullut aina mohokkien viimeiseltä sotilasasemalta, Fort Stanwixista, asti, oli tämän joen rannalla ja siihen nyt astui koko joukko, paitsi Haukansilmä, joka jäi rannalle työntäkseen veneen vesille.

"Kuule, Jasper", sanoi metsänkävijä nuorelle merimiehelle, joka oli Nuolenpäältä vallannut ohjaajan paikan, "sauvo tässä rannassa venettä ylöspäin ja käännä vasta sitten myötävirtaan. Jos joku pirullisista mingoista tapaa jälkemme, seuraa hän luonnollisesti niitä tänne rannalle, ja jos he huomaavat, että olemme lähteneet vastavirtaan, uskovat he varmasti, että olemme matkalla edelleen vastavirtaan."

Jasper käänsi veneen, kuten oli käsketty, ja työntäisten sen ulos rannasta heittäytyi Haukansilmä siihen. Mutta heti, kun se oli ehtinyt keskelle jokea, käännettiin se, ja äänettömästi se solui myötävirtaan.

Alus, jolla Cap ja hänen sisarensa tytär olivat pitkän ja vaiherikkaan matkansa tehneet, oli intialainen kaarnavene, joka keveytensä ja kantavaisuutensa vuoksi niin mainiosti soveltuu kulkemaan jokia, joissa matalikot, vedenalaiset puut ja monet muut esteet asettuvat tielle. Kaksi miestä, jotka muodostivat laivaväen, saattoi kantaa sitä pitkiä matkoja, kun vain matkatavarat siitä pois tyhjennettiin, eikä se olisi ollut liian raskas yhdenkään miehen kannettavaksi. Kuitenkin se oli pitkä ja tilava, mutta vaati perämieheltä ja muulta väeltä tavatonta taitoa, ettei se keikahtanut kumoon. Muutamien tuntien harjoituksen jälkeen olivat Cap ja Mabel tottuneet sen tapoihin niin hyvin, että he nyt aivan tyyneinä istuivat paikoillaan, eikä kolmen oppaan tuottama lisäpaino näyttänyt liiaksi rasittavan sitä, sillä leveä tasainen pohja painui vain hiukan syvemmälle veteen jättäen varppeet melkein yhtä kauaksi vedenpinnasta kuin ennenkin. Se oli tavattoman siististi tehty keveistä rakennusaineista ja vahvistettu nahkahihnoilla, ja vaikka se näytti niin keveältä, olisi se kuitenkin kantanut kahdesti niin monta ihmistä kuin nyt.

Cap oli asettunut matalalle teljolle keskelle venettä, ja Suuri Käärme oli polvillaan hänen vieressään; Nuolenpää vaimoineen istui kokan puolella. Mabel oli puoliksi pitkänään setänsä takana, kun taas Haukansilmä ja Vesikoira seisoivat suorina, toinen kokassa ja toinen perässä kumpikin meloen pitkin, voimakkain, äänettömin vedoin. Keskustelu aleni hiljaiseksi, sillä koko seurue tunsu, että varovaisuus oli tarpeen heidän lähestyessään linnaa, varsinkin kun metsä ei enää suonut suojaa.

Juuri tällä kohdalla Oswego oli syvä, tumma virta, ei kovin leveä, ja se oli uurtanut tyyneen synkännäköisen tiensä riippuvien puiden alitse, niin että vain muutamissa kohdissa vilahti taivas oksien välitse. Siellä täällä oli joku metsän jättiläinen puoliksi kaatunut poikittain sen yli, niin että tuon jättiläisen jäseniä täytyi katkoa ja monessa paikoin pienempien puiden oksat kylpivät syvällä veden pinnan alla. Tätä on laulaja ihanasti kuvannut runossaan, jonka olemme lainanneet tämän luvun alkuun: vuosisatain kuihtuva kasvullisuus oli lihottanut maan, ja joen mutainen tulvavesi ravitsi "ääretöntä erämaata", kuten Brayantin vilkas kynä on jossakin kirjoittanut. Lyhyesti: kuva esitti rikasta, uhkuvaa luontoa, ennenkuin ihmiskäsi oli sitä taltuttanut —; villissä rehevydessään se salaperäisellä sulollaan valloitti kulkijan sydämen. On muistettava, että tämä oli vuonna 175—, siis paljon ennen kuin hyödyn tavoittelu oli johtanut ihmistä levittämään viljelystään New Yorkista länteen päin oleviin erämaihin. Näihin aikoihin oli täällä kaksi suurta sotatarpeitten kulkutietä New Yorkin siirtokunnasta Canadian rajaseuduille. Toisen muodostivat Champlainin ja Georgen järvet yhdessä Mohowk-, Wood-Green- ja

Oneida-jokien kanssa ja toisen se joki, jota olemme kuvanneet. Näiden molempien teitten varsille oli perustettu sotilasasemia, mutta Mohowkin latvoilla olevalta linnalta Oswegon suulla olevalle oli sata penikulmaa, ja se matka oli nyt Capin ja Mabelin Nuolenpään johdolla kuljettava.

"Joskus minä toivon, että rauha palaisi taas", sanoi Haukansilmä, "jolloin voisi kulkea metsissä vaanimatta muita vihollisia kuin eläimiä ja kaloja. Totta totisesti olemme tuon Käärmeen kanssa onnellisina kulkeneet näitä virtoja pitkin ja syöneet hirviä, lohia ja taimenia eikä ole tarvinnut ajatella mingoja eikä päänahkaa. Toivon, että ne siunatut päivät palaisivat, sillä minun kutsumukseni ei suinkaan liene tappaakaan kanssaihmiäni. Uskon, ettei kersantin tytär pidä minua raukkana, vaikkapa luonteessani onkin inhimillisiä piirteitä."

Lausuttuaan tämän puoliksi kysyvän huomautuksen, katsoi Haukansilmä taaksensa, ja vaikka puolueellisinkaan ystävä ei olisi voinut väittää hänen päivettyneitä kasvojansa kauniiksi, huomasi Mabel kuitenkin hänen hymynsä viehättäväksi, sillä koko hänen olennostaan säteili viisaus ja suoruus, joka rehellisyydellään valloitti kaikki ensi näkemältä.

"Enpä usko, että isäni olisi raukkaa lähettänyt johtamaan tyttärensä erämaan läpi", vastasi nuori nainen hymyillen yhtä kohteliaasti kuin toinenkin, mutta paljoo suloisemmin.

"Eipä suinkaan. Kersantti on ymmärtäväinen mies, ja monet ovat ne marssit ja taistelut, jotka olemme käyneet käsi kädessä, kuten hän sanoo — vaikka minä aina pidän raajani vapaina lähestyessäni ranskalaista tai mingoja."

"Sitten te olette se nuori ystävä, josta isäni niin usein on kirjeissään puhunut?"

"Hänen *nuori* ystävänsä — kersantti on kolmekymmentä vuotta minua edellä; niin, hän on kolmekymmentä vuotta minua vanhempi ja yhtä monta minua parempi."

"Ehkäpä ei tyttären silmissä, ystäväni Haukansilmä", pisti siihen Cap, jonka mieli alkoi virkistyä, kun huomasi veden juoksun yhä enemmän ja enemmän vilkastuvan. "Kolmekymmentä vuotta, joita te etuna pidätte, eivät yhdeksäntoista-vuotiaan tyttären silmissä merkitse samaa."

Mabel punastui ja välttääkseen kokassa olevien katsetta hän käänsi päänsä toisaalle, mutta sieltä häneen tuijottivat nuoren perämiehen silmät. Viimeisenä pelastuskeinona hänen eloisat sinisilmänsä hakivat turvaa vedenkalvosta. Juuri sinä hetkenä kuului puiden muodostamaa kujaa pitkin mahtava veden kohina, joka sai Capin heristämään korviansa, kuten koira, joka kuulee kaukaisen haukunnan.

"Kulkaas tuota suloista ääntä; se on varmaankin teidän järvenne aaltojen loiske rantoja vasten", hän sanoi.

"Eipä niinkään", vastasi Haukansilmä, "se on vain tämä virta, joka kohisee kulkiessaan muutamien kallioiden yli puolisen penikulmaa tästä alaspäin."

"Onko tässä joessa putouksia?" kysyi Mabel, ja kirkas puna lehahti hänen kasvoilleen.

"Hitto vie, herra Haukansilmä, tai te herra Vesikoira" — sillä näin alkoi Capkin Jasperia nimittää, "eikö olisi parasta kääntää venettä hiukan ja kulkea lähemmiten rantaa? Näiden putouksien yläpuolellahan on tavallisesti nielevä virta ja ennen menisi hornan kuiluun kuin laskisi kosken pyörteihin."

"Luottakaa meihin, Cap ystävämme", vastasi Haukansilmä. "Me olemme vain suolattoman veden kulkijoita emmekä edes siinä erittäin taitavia, se on totta, mutta me ymmärrämme virtoja ja putouksia ja laskiessamme niistä koetamme parhaamme, ettemme saattaisi kasvatustamme häpeään."

"Laskea niitä!" huudahti Cap. "Oletteko hullu, mies? Ette suinkaan uneksikaan, että voisitte laskea koskea tällä kaarnan palalla, joka on kuin munankuori!"

"Totta kai! Tie käy putousten kautta ja sitä on paljon helpompi kulkea kuin kantaa venettä ja tavaroita kokonainen penikulma maata pitkin."

Mabel käänsi kalpeat kasvonsa nuoreen peränpitäjään, sillä tuulen leyhkä toi uudestaan kohinan hänen korviinsa ja se tuntui kerrassaan kammottavalta, kun sen syyn oli saanut tietää.

"Me laskemme naiset ja intiaanit maihin", huomautti Jasper tyynesti, "ja me kolme valkoista miestä, jotka kaikki olemme tottuneet vesillä kulkemaan, laskemme veneen varmasti alas, sillä tämä ei ole ensimmäinen kerta."

"Ja me luotamme suuresti teidän apuunne, herra merenkulkija", sanoi Haukansilmä iskien olkansa yli Jasperille veitikkamaisesti silmää, "sillä tähän olette tottunut näkemään aaltoja ja kuohuja

ympärillänne; ja ilman varman käden apua aallot voisivat viedä kaikki kersantin tyttären tavarat Ahdin hyväksi."

Cap joutui aivan hämilleen. Ajatus, että hänen täytyisi laskea koski, oli ehkä vakavampi hänestä kuin niistä, jotka eivät koskaan ole veneitten kanssa olleet missään tekemisissä, sillä hän ymmärsi luonnon voiman suuruuden ja ihmisen heikkouden asettaa sen raivoa. Kuitenkin hänen merimiesylpeytensä esti häntä poistumasta veneestä, kun toiset kylmästi ehdottivat, että hän jäisi siihen. Mutta kaikesta huolimatta hän kuitenkin olisi astunut toisten mukana maihin, ellei hänen mieleensä olisi iskenyt ajatus, että siellä voisi menettää intiaanien kynsissä päänahkansa, jotavastoin vene tuntui jonkinlaiselta turvapaikalta.

"Mutta kuinka Magneetin käy?" hän kysyi, sillä hänen sisarensa tyttären kohtalo tuntui asettavan velvollisuuksia hänen omalletunnolleen. "Emme suinkaan voi laskea Magneetia maihin, kun vihollisintiaaneja on lähettyvillä?"

"Siitä ei pelkoa. Ainoakaan mingo ei tule kosken lähettyville, sillä siellä niiden pirulliset juonet helposti paljastuisivat", vastasi Haukansilmä varmasti. "Luontoansa ei voi kukaan kätkeä, ja intiaanin luontoon nyt kuuluu, että hän ilmestyy sinne, missä häntä vähimmin odotetaan. Hänestä ei ole pelkoa avoimilla teillä. Hän hyökkää kimppuunne silloin, kun ette ole valmistunut häntä kohtaamaan ja se lurjus kyllä pettää teidät kerran tavalla tai toisella. — Käännä rantaan, Vesikoira, ja laskemme kersantin tyttären tuon kaatuneen hongan rungolle, jolloin hän pääsee maalle ihan kuivin jaloin."

Jasper noudatti tätä kehoitusta, ja hetkisen kuluttua olivat kaikki muut, paitsi Haukansilmä ja molemmat merimiehet, lasketut maihin. Ylpeydestään huolimatta Cap olisi mielellään seurannut heitä, mutta hän ei tahtonut osoittaa niin suunnatonta heikkoutta sisäjärven purjehtijain läsnäollessa.

"Kunniani kautta vakuutan", hän sanoi maihin nousseitten lähtiessä liikkeelle, "etten pidä tätä ihmeellisempänä kuin muutakaan metsäpuroissa soutelemista. Ei siinä nyt kovin suurta merimiestaitoa tarvitse, jos laskee muutaman jalan korkuisesta putouksesta, missä suurin tolvankin voi onnistua yhtä hyvin kuin kokeneinkin merimies."

"Ei, ei, te ette saa pilkata Oswegon putouksia", keskeytti Haukansilmä, "sillä vaikka ne eivät vedäkään vertoja Niagaralle ja muille mahtavimmille putouksille, ne kuitenkin ovat kylliksi suuria vastaalkajalle. Antakaa kersantin tyttären kiivetä tuolle kalliolle, niin hän saa nähdä, miten me taitamattomat metsäläiset laskemme vaikeista paikoista. — Nyt, Vesikoira, käsi varmaksi ja katse teräväksi, sillä kaikki riippuu sinusta. Nähtävästi emme herra Capia voi pitää muuna kuin matkustajana."

Hänen lopettaessaan lähti vene rannasta, kun taas Mabel peläten ja vavisten kiiruhti osoitetulle kalliolle puhellen toveriensa kanssa siitä vaarasta, johon hänen enonsa oli vapaaehtoisesti antautunut ja katsellen Vesikoiran voimakkaan notkeaa olentoa, kun tämä seisoj suorana kevyen veneen perässä ja taitavasti ohjasi sen kulkua. Niin pian kuin hän pääsi kalliolle, josta hän näki koko putouksen, pääsi häneltä ehdoton, mutta pidätetty huudahdus ja hän peitti silmänsä. Seuraavassa tuokiossa hän oli kuitenkin saavuttanut tasapainonsa ja ihastunut tyttö seisoj liikkumattomana kuin kuvapatsas ja katseli henkeään pidätellen, mitä tapahtui. Intiaanit istuutuivat huolettomina kaatuneen puun rungolle ja tuskin katsoivat keskelle päin, kun taas Kevätkaste tuli Mabelin luo ja katseli veneen liikkeitä yhtä suurella hartaudella kuin lapsi liehuvaa leijaa. Niin pian kuin vene joutui virtaan, laskeutui Haukansilmä polvilleen meloen hitaasti edelleen ja varoen vaikeuttamasta toisen tarkkaa ohjausta. Perämies seisoj yhä ja näytti tarkasti tutkivan, mistä kohden parhaiten voisi laskea.

"Länteen päin, poikaseni, enemmän länteen", mutisi Haukansilmä —"tuonne, missä näet vaahtoa. Ohjaa tuota kaatunutta tammea kohti ja sitten rantaan tuon kuivuneen kuusen luo."

Vesikoira ei vastannut, sillä vene oli keskellä jokea, kokka kohti putousta ja juoksi yhä kiireemmin, sillä virta kävi yhä voimakkaammaksi. Tällä hetkellä Cap olisi antanut koko merimiesylpeytensä, jos olisi turvallisesti saanut astua rannalle. Hän kuuli veden kohinan ja sen pauhu ja jyrinä, kuten hänestä tuntui, tuli joka hetki yhä voimakkaammaksi. Edessään hän näki metsän aukon, johon tumma kuohuva elementti näytti ilkamoiden syöksyvän ja se uhkasi hajoittaa kaikki esineet pienimpiin aineosiinsa.

"Käännä ruori, käännä ruori, ihminen!" hän huudahti voimatta enää salata kauhuansa, kun vene yhä kiivaammin syöksyi kosken kuohuihin.

"Kyllä, kyllä, vene menee oikeata suuntaa", vastasi Haukansilmä katsoen häntä iloisesti nauraen. — "Pian olemme kosken alla. Kevennä perää, poikaseni, perä pystympään!"

Loppu oli kuin tuuliaispää olisi heitä vienyt. Vesikoira ohjasi melallansa veneen keskelle uoma ja muutamien sekuntien ajan Cap luuli olevansa kiehuva kattilassa. Hän tunsu veneen kokan painuvan alas, näki veden kuohuvan ja vaahtoavan vierellensä, ja kevyt alus heittelehti aalloilla kuin munankuori, mutta sitten hän sanomattomaksi ilokseen huomasi, että vene Jasperin vankan, taitavan käden

ohjaamana solui putouksen alla olevaan suvantoon.

Haukansilmä hymyili ystävällisesti; sitten hän kohosi seisoalleen, otti tinakannun ja sarvesta tehdyn kaukalon ja alkoi tarkasti mitata vettä, joka matkan varrella oli veneeseen tullut.

"Neljätoista kaukalollista, Vesikoira, neljätoista täyttä kaukaloa. Minä olen — sen hyvin itsekin muistat, nähnyt sinun laskevan tämän kymmenellä."

"Niin kyllä, mutta herra Cap painoi perää niin julmasti, että minun oli vaikea ohjata oikein venettä", sanoi Jasper vakavasti.

"Se voi olla niin — ei epäilystä, että se on niin, koska sinä sen sanot — mutta minä olen nähnyt sinun laskevan kymmenellä."

Capilta pääsi nyt voimakas helpotuksen huokaus. Hän koetteli tukkaansa varmentuakseen siitä, että tämä erinomainen kalleus oli vielä jäljellä ja sitten kääntyi katsomaan taaksensa saadakseen selville, missä hirveässä vaarassa hän oli juuri ollut. Hänen hämmästyksensä saattaa helposti ymmärtää. Pystysuorat putoukset saattoivat olla kymmenen tai kaksitoista jalkaa, mutta keskellä oli vesi syövyttänyt kallioon kapean uoman, joka teki noin neljänkymmenenviiden asteen mutkan. Tästä kauheasta putouksesta vene oli tullut alas kalliokielekkeitten, kaatuneitten puunrunkojen ja vaahtopatsaitten välitse. Hirveällä voimalla vesi oli veneen kuohujen ja pyörteitten yli vienyt, mutta tottumattomasta se tuntui kerrassaan mahdottomalta. Veneen tavaton keveys teki sen kuitenkin mahdolliseksi, sillä varman silmän ja voimakkaan käden ohjaamana se oli lentänyt aallon harjalta toiselle kuin höyhen ja sivuuttanut vaahtopatsaat, niin että tuskin kiiltävä sivu oli kastunut. Tuli vain karttaa muutamia kallioita ja pitää oikea suunta, kuohuva koski teki kaiken muun.

Voi sanoa, että Cap oli hämmästynyt ja oli vähällä ilmaista tunteensa. Hän suorastaan pelkäsi, sillä merimiehillä on synnynnäinen kunnioitus kallioita ja luotoja kohtaan eikä hän voinut olla ihailematta tämän reippaan laskijan taitoa ja rohkeutta. Hän ei kuitenkaan tahtonut lausua julki tunteitansa, sillä silloin hänen olisi täytyntä antaa tunnustusta sisäjärvien purjehtijoille. Kun hän rykästellen oli puhdistanut kurkkunsa ja päästi kielensä valloilleen, kaikui hänen sanoissaan entinen mahtava ylemmyys.

"Teidän taitonne kulkea jokia on melkoinen, herra Vesikoira, enkä voi kieltää, että tällaisten putousten laskeminen vaatii suurta taitoa. Olen kuitenkin tavannut joitakin rahtilaivan ohjaajia, jotka voisivat laskea yhtä hyvin, kun vain vähän tutustuisivat reittiin."

"Se ei riitä, herra merimies", sanoi Haukansilmä. "Ei riitä, että tuntee vain reitin; laskijalla täytyy olla voimaa ja taitoa ohjata venettä oikein ja karttaa kallioita. Koko seudulla ei ole toista miestä, joka voisi laskea Oswegon koskia jonkinlaisella varmuudella, vaikkakin jotkut ovat silloin tällöin yrittäneet. En minäkään Jumalan avutta voisi sitä tehdä. Tarvitaan Jasperin tarkka silmä ja voimakas käsi, jos aiotaan säilyttää matkustaja kuivana. Neljätoista kaukalollista, mitä se nyt on, vaikka olisinkin suonut, että olisi päästy kymmenellä, kun ajattelen, että kersantin tytär oli katsomassa."

"Mutta oikeastaan te ohjasitte venettä; te sanoitte hänelle, mihin kääntää ja miten ohjata."

"Tein sen inhimillisestä heikkoudesta. Siinä ilmeni taas valkoihoisen luonne. Katsokaas, jos Käärme olisi ollut veneessä, hän ei olisi lausunut sanaakaan. Intiaani osaa hillitä kieltään, mutta me valkoiset luulemme aina olevamme viisaampia kuin kanssaihmisemme. Olen koettanut päästä tästä heikkoudesta, mutta ottaa aikaa, ennenkuin saa juuritetuksi puun, joka on kasvanut enemmän kuin kolmekymmentä vuotta."

"Itse asiassa, koko juttu ei ole kovin suurenarvoinen, jos saan suoraan lausua ajatukseni. Se on jokseenkin samaa kuin laskea Lontoon sillan alitse: saa hieman vaahtoa silmilleen. Sen tekevät sadat ihmiset joka päivä, vieläpä hienoimmat naisetkin. Onpa itse hänen majesteettinsa kuningaskin tuon matkan tehnyt."

"Vaikkapa niin! Mutta minä en vain haluaisi hienoja naisia enkä hänen majesteettiaan kuningasta — Jumala häntä suojelkoon — veneeseen, kun laskemme näitä koskia, sillä yksi ainoa veneen leveys väärään ja koko yritys on tuhattu. — Kuulepas, Jasper, meidän täytyy laskea Capin kanssa myöskin Niagara, että hän saisi nähdä, mitä täällä rajamailla voidaan tehdä."

"Hitto vie! Nyt te, Haukansilmä, laskette leikkiä. Ihan mahdotonta on tällaisella kaarnaveneellä laskea siitä mahtavasta putouksesta."

"Eläissänne ette ole suuremmin erehtynyt kuin nyt, herra Cap. Mikään ei ole sen helpompaa, ja monta venettä olen omin silmin nähnyt laskevan siitä. Jos me molemmat elämme, niin toivon voivani vakuuttaa teille, että sen voi tehdä. Omasta puolestani luulisin, että suurinkin laiva voisi siitä purjehtia,

jos se vain voitaisiin ohjata oikealta kohdalta."

Cap ei nähnyt sitä katsetta, jonka Haukansilmä ja Jasper vaihtoivat ja hän istui hetkisen ihan hiljaa, sillä, totta puhuaksemme, hän ei ikinä pitänyt mahdollisena laskea Niagaraa alas yhtä vähän kuin kulkea ylös.

Juuri nyt koko seurue saapui sille paikalle, johon Jasper oli pensaihin piilottanut oman veneensä, ja nyt he jakaantuivat siten, että Cap, Jasper ja Mabel kävivät toiseen ja Haukansilmä ja Nuolenpää vaimoineen toiseen. Mohikaani oli jo jokiäyrästä myöten kulkenut alaspäin etsien heimonsa koko tarkkuudella vihollisen jälkiä.

Mabelin poskien väri ei tahtonut palata, ennenkuin vene joutui uudestaan virtaan, jossa se virran ja Jasperin airojen yhteistyöstä vilkkaasti mennä leikkoteli kohti päämäärää. Hänen seuratessaan kosken laskua oli kauhistava jännitys kokonaan masentanut hänen rohkeutensa; mutta vaikka pelko oli ollut suuri, oli kuitenkin hänen ihastuksensa ollut vieläkin suurempi, kun hän oli katsellut, miten nuorukainen varmallalla kädellä johti venettä kuohujen läpi. Totta puhuaksemme, paljon vähäisempi rohkeuden näyte olisi voinut hänen ihastuksensa herättää kuin se Jasperin tyyni ja arvokas tapa, jolla hän suoritti tämän sankariteon. Hän seiso iavan suorana, välittämättä veneen heilumisesta. Rannalta katsoen oli ollut suurenmoista nähdä, kun vene näytti suoraan syöksyvän kalliota kohden, mutta ihan viime hetkellä muutti suuntaa ja pelastui, vaikka kuohujen välistä silloin tällöin vilahteli ruskea kallio, eikä luullut missään kohden löytyvän vaaratonta laskutietä. Kieli ei aina voi kertoa, mitä silmä näkee, ja pelostaan huolimatta Mabel näki näytelmän, joka haihtumattomaksi jäi hänen sieluunsa. Uljaana siinä esiintyi liikkumaton perämies keikkuvassa veneessä. Mabelin valtasi ihmeellinen tunne, joka niin lujasti sitoo naisen mieheen, ja se yhä lisääntyi, kun hän tuns i huoletta voitansa luottaa toisen taitavaan huolenpitoon. Siksipä hän ensi kerran Fort Stanwixista lähtemisensä jälkeen istui ihan levollisena hauraassa veneessä, jolla hän matkusti. Kun nyt toinen vene solui hänen veneensä rinnalle ja Haukansilmä istui häneen päin, joutuivat Cap ja Mabel hänen kanssaan pitämään keskustelua vireillä, sillä Jasper puhui harvoin mitään, ellei häneltä suorastaan kysytty, vaan näytti nyt tarvitsevan koko tarmons a veneen kuljettamiseen, vaikka se tavallisesti ei tuottanut hänelle vähintäkään huolta.

"Tuntemme liian hyvin naisten luonnetta vaatiaksemme kersantin tytärtä laskemaan koskea kanssamme", sanoi Haukansilmä katsoen Mabeliin samalla kun puhui hänen enolleen, "vaikkakin on joskus tehnyt mieleni viedä muutamia heikomman sukupuolen edustajia nauttimaan tästä huvista."

"Mabel on arka, kuten äitinsäkin" vastasi Cap, "ja teitte oikein, ystävänä, kunnioittaessanne hänen heikkouttaan. Teidän tulee muistaa, ettei lapsi ole koskaan purjehtinut meriä."

"Ei suinkaan; sitä ei ollenkaan voinut huomata. Teidän omasta pelottomuudestanne ainakin kuka hyvänsä olisi voinut nähdä, etteivät tuollaiset pikku tapaukset saa teitä järkkymään. Kerran minä laskin samasta koskesta muutaman vekkulin kanssa ja juuri, kun olimme parhaimmassa putouksessa, hän hyppäsi pois veneestä; voimme ajatella miten siinä voi käydä."

"Kuinkas poikaparalle kävi?" kysyi Cap oikein tietämättä, miltä kannalta ottaa toisen kertomus, joka oli niin kuiva ja yksinkertainen, että joku tyhmempi kuulija kuin vanha merimies olisi pitänyt sitä aivan mahdottomana. "Kun on kerran laskenut samasta paikasta, voi ymmärtää hänen kohtalons a."

"Hän oli *parka* kuten sanoitte ja sen lisäksi hän oli huono rajaseudun asukas, vaikka oli tullut tänne näyttämään taitoansa meille moukille. Kuinka hänelle kävi? Hän meni suinpäin alas kuin kirkon tornista lentävä väkkärä."

"Joka on hypännyt pois veneestä", keskeytti Jasper hymyillen, vaikka hän ilmeisesti tahtoikin unohtaa koskenlaskun mieluummin kuin hänen ystävänsä.

"Poika on oikeassa", lisäsi Haukansilmä katsellen nauraen Mabelin silmiin, sillä nyt olivat veneet niin lähekkäin, että ne melkein koskivat toisiinsa, — "hän on varmasti oikeassa. Mutta te ette ole sanonut meille, mitä ajattelette laskustamme."

"Se oli rohkea ja vaarallinen", sanoi Mabel. "Katsellessani sitä toivoin, ettei sellaiseen yritykseen olisi antauduttu, mutta nyt, kun se on ohi, ihailen sitä rohkeutta ja taitoa, millä se tehtiin."

"Älkää nyt vain luulko, että me teimme tämän miellyttääksemme naisen silmää. Vaikka nuoret mielellänsä koettavatkin voittaa toistensa ihailun kehuttavilla ja rohkeilla töillä, me Vesikoiran kanssa emme kuulu siihen lajiin. Minun luonteeni on kokonaan sitä vastaan enkä antautuisi sellaiseen, ellei velvollisuus käskisi. Sama koskee Jasperia. Hän laskisi mieluummin Oswegon kosket ilman näkijää kuin sadan silmäparin katsellessa. Olen seurustellut pojan kanssa niin paljon, että tunnen hänet ja tiedän, ettei hän ole kerskuri eikä turhamainen."

Mabel vastasi tähän kehumiseen hymyllä, joka piti veneet lähekkäin kauemmin kuin muuten, sillä

nuoruus ja kauneus muodostivat niin ihanan kuvan, että metsänkävijän karaistut ja hillityt tunteet leimahtivat ilmielekkiin, kun hän kauemmin katseli tytön rakastettavaa suloa.

"Meidän oli parasta laskea", lisäsi Haukansilmä, "oikeastaan ihan pakko. Jos olisimme ruvenneet venettä ja tavaroita kantamaan, olisimme menettäneet aikaa, eikä mikään ole niin kallista kuin aika, kun epäilette mingojen vehkeitä."

"Mutta vähänhän meillä nyt on syytä pelätä niitä. Veneet kulkevat joutuin ja kahdessa tunnissa sanotte te meidän pääsevän linnalle."

"Sitä ennen saattaisi ilmestyä joku viekas irokeesi, joka voisi taittaa muutaman hiuksen päästänne, voisipa olla sellainen veitikka. Nämä seudut kyllä kuuluvat kersantin alueihin ja ihan varmasti toivon, että voimme turvallisesti viedä teidät perille ja pelastaa kaikesta harmista. — Jasper, mikä tuolla joen rannalla pensaitten alla — tarkoitan kalliolla — seisoo?"

"Sehän on Suuri Käärme, Haukansilmä; hän antaa meille merkkejä, joita minä en ollenkaan ymmärrä."

"Se on Käärme yhtä varmasti kuin minä olen valkoihoinen, ja hän tahtoo, että laskisimme lähemmä rantaa. Joku vaara uhkaa meitä, muuten hänen rohkeutensa ja neuvokkuutensa ei sallisi hänen keskeyttää matkaamme. Rohkeutta vain! Me olemme miehiä ja meidän tulee kohdata vaaraa, kuten värimme ja kutsumuksemme käskee. Ah, eihän milloinkaan kerskumisesta seuraa hyvää, ja tässä minä juuri kehuin, että veisimme teidät turvallisesti perille, ja silloin tulee vaara ja osoittaa puheeni valheeksi."

IV LUKU.

"Missä taide ei luonnolle vaadi sääntönä olla, siellä villirusut tuoksuu, keijut kisa nurmikolla."

Spenser.

Putousten alapuolella Oswego on vilkasjuoksuinen virta, aivan toisenlainen kuin yläpuolella. Toisin paikoin se vyöryy syvästä ja rauhallisena, mutta paikoitellen se muodostaa vuolaita virtoja ja karioita; ja tänä kaukaisena aikana, jolloin kaikki täällä oli sellaista kuin luonto oli muodostanut, ei muutamista paikoista kulkeminen ollut myöskään vaaroja vailla. Veneen kuljetus täällä vaati sangen vähän vaivaa lukuunottamatta niitä virtavia paikkoja, joissa kuohut ja salakalliot vaativat suurempaa huolta. Mutta tuli kuitenkin olla aina varuillaan; taidolla ja voimakkaalla kädellä saattoi kyllä helposti torjua vaarat. Mohikaani tunsu kaikki nämä seikat ja siksi hän oli viisaasti valinnut tämän tyynen paikan, jossa tahtoi veneet pysäyttää ilman vaaraa ja neuvotella tovereittensa kanssa.

Heti kun Haukansilmä oli huomannut punaisen ystävänsä merkit, hän voimakkaalla aironvedolla käänsi veneensä kokan rantaa kohden ja käski Jasperin seurata. Pian laskivat veneet lähelle rantaa veden päällä riippuvien pensaitten alle, kaikki noudattaen täydellistä hiljaisuutta, toiset säikähdyksestä, toiset taas totutusta varovaisuudesta. Kun matkustajat saapuivat lähelle intiaania, hän viittasi heitä pysähtymään, ja sitten hänellä ja Haukansilmällä oli lyhyt, mutta vakava keskustelu.

"Ei suinkaan päällikkö pidä kaatuneita puita ja kantoja vihollisina", huomautti valkoinen mies punaiselle toverilleen, "miksi hän on sitten käskenyt meidän pysähtyä?"

"Mingoja kuljeksii täällä metsissä."

"Niinhän me olemme näinä päivinä otaksuneetkin. Tietääkö päällikkö niistä jotakin lähemmin?"

Mohikaani ei virkkanut mitään, vaan näytti kivistä tehtyä piippua.

"Se oli tuoreilla jäljillä, jotka näyttivät menevän linnalle päin", näin rajaseutulaiset nimittivät kaikkia sotilaallisia varustuksia, olivatpa ne sitten miehitettyjä tai eivät.

"Tuota piipunkoppaa nyt on voinut joku sotamieskin käyttää. Hyvin monet tupakoivat punanahkojen piipuilla."

"Katso", sanoi Käärme ojentaen löytämänsä kopan ihan ystävänsä eteen.

Koppa oli tehty vuolukivestä ja kaiverrettu suurella huolella ja kunnioitettavalla taidolla. Sen keskelle oli risti kaiverrettu sellaisella tarkkuudella, ettei sen merkityksestä jäänyt epäilykselle sijaa.

"Tuo on pirullista ja jumalatonta", sanoi Haukansilmä, joka tunsu ääretöntä kammoa tätä pyhän vertauskuvaa kohtaan, kuten kaikki muutkin näillä main. Siihen liittyi läheisesti vielä se harhaluulo, että se, joka on uskoa vaihtanut ja siten luopunut heimostaan, on kerrassaan hylkiö ja kaikkia siveellisiä tunteita vailla, "ei ainoakaan intiaani, joka ei ole seurustellut Canadian viekkaitten munkkien kanssa, uneksisikaan kaivertaa noita merkkejä piippuunsa. Minä vakuutan teille, että ne roistot myrkyttävät ensin tietämättömien raukkojen mielikuvituksen ja vasta sitten harjoittavat heidän kanssaan pelottavaa jumalattomuuttaan. Oliko jälki tuore, Chingackgook?"

"Tupakka paloi vielä, kun minä sen löysin."

"Pitäkäämme siis varamme, päällikkö. Missä jäljet ovat?"

Mohikaani osoitti paikkaa tuskin sadan kyynärän päässä heistä.

Asia alkoi näyttää hyvin arveluttavalta, ja molemmat pääjohtajat neuvottelivat erillään muista useita minuutteja, jonka jälkeen he jättivät joen äyrään ja lähestyivät osoitettua paikkaa ja tutkivat jälkiä tavattomalla huolella. Tämä tarkastelu vei ehkä neljännestunnin, jonka jälkeen valkoinen mies palasi yksinään, kun taas hänen punainen ystävänsä katosi metsään.

Haukansilmän kasvojen ilme oli tavallisesti rauhallinen ja teeskentelemättömän rehellinen, johon sekaantui suuri määrä varmaa itseluottamusta. Siksipä jokainen tunsu olevansa turvassa, jos kerran Haukansilmä oli luvannut pitää hänestä huolta. Mutta nyt levottomuus heitti hänen kasvoilleen varjon, joka pelotti koko seuruetta.

"No, mitäs kuuluu, herra Haukansilmä?" kysyi Cap alentaen voimakkaan ja syvän bassonsa hiljaiseksi kuiskaukseksi, joka paremmin sopi erämaan vaaroihin. "Onko vihollinen asettunut sataman ja meidän välillemme?"

"Mitä?"

"Ovatko ne maalatut turilaat ankkuroineet sataman edustalle siten aikoen katkaista meiltä tien päämääräämme?"

"Ehkä on niinkuin sanotte, Cap ystäväni, mutta teidän sanoistanne minä en tullut hullua viisaammaksi. Kuta yksinkertaisempaa kieltä joku näin kriittisenä hetkenä käyttää, sitä helpommin häntä ymmärretään. Minä en ymmärrä mitään satamista enkä ankkureista; mutta sen minä ymmärrän, että vain sadan askelen päässä tästä on kamala intiaanien polku ja niin tuores kuin suolaamaton hirvi. Jos siitä yksikään noista kiukkuisista paholaisista on kulkenut, niin on ainakin tusina. Mikä vielä pahinta, ovat ne menneet linnalle päin eikä ainoakaan sielu pääse heidän tirkistelevien silmiensä ohi huomaamatta, jolloin tietysti luodit viheltelevät."

"Eikö sitten tuo mainittu linna voi puhdistaa edustaansa? Muutamia paukkuja kanuunoista ja luulisinpa, että lurjuksille tulee kiire."

"Kyllä kai, jos linnat täällä erämaassa olisivat samanlaisia kuin siellä rintamailla! Mutta tämän joen suulla on vain pari kolme kevyttä tykkiä, siinä kaikki. Sitäpaitsi olisi turhaa ruudin haaskausta koettaa ampua mingoja, joita ei ole kuin joku tusina ja jotka piileksivät metsissä ja kallioitten takana. Meillä on ainoastaan yksi tie ja sekin täynnä vaaroja. Meidän täytyy jäädä tänne ja täällä meillä onkin erinomainen paikka: veneet on kätkeyty jyrkän äyrään ja pensaitten suojaan, eikä mikään voi niitä huomata, ellei joku lurjus sattuisi keksimään näitä joen toiselta puolelta. Toistaiseksi meidän ei siis tarvitse mitään pelätä. Mutta miten saada ne verenhimoiset pirut kulkemaan taas ylöspäin? Aa! Nyt minä tiedän! Nyt minä tiedän! Ellei se hyödytä, niin ei vahingoitakaan. Näetkö tuon tuuhealavaisen pähkinäpuun tuolla kaukana joen mutkassa, yläpuolellamme — samalla puolen jokea kuin me?"

"Tuonko kaatuneen hongan luona?"

"Juuri sen. Ota taula ja tulukset, koeta päästä jokirantaa myöten sinne jättämättä kovin selviä jälkiä ja tee tuli sen luo. Ehkäpä savu houkuttelee ne sinne. Sillä aikaa me viemme veneet alemma ja etsimme niille ja itsellemme paremman piilopaikan. Pensaita on runsaasti ja näillä seuduilla on yhtä helppo löytää suojaa kuin on paljon vaanivia vihollisiakin."

"Kyllä, heti paikalla, Haukansilmä", sanoi Jasper hypäten veneestä rannalle, "kymmenessä minuutissa tuli on tehty."

"Ja, Vesikoira, tällä kertaa paljon tuoresta puuta", sanoi toinen nauraen sydämellisesti omituisella tavallaan. "Kun halutaan saada sankka savu, auttaa siinä parhaiten vesi."

Nuorukainen lähti heti osoitetulle paikalle. Mabelin vastustus, ettei toinen antautuisi sellaiseen vaaraan, oli pian vaimennettu ja seurue valmistui vaihtamaan paikkaa, koska tämä olisi näkynyt sinne, mihin Jasper tultansa laittoi. Ei ollut mitään kiirettä ja jäljet peitettiin verkkaan ja huolellisesti. Veneet melottiin pois pensaista ja taas lähdettiin myötävirtaan, kunnes saavuttiin paikalle, johon ei enää mainittua kastanjaa näkynyt. Siellä pysähdyttiin ja kaikkien katseet olivat kääntyneet sinne, minne seikkailija oli lähtenyt.

"Siellähän savu nouseekin!" huudahti Haukansilmä, kun tuulenhenki hiukan huojutti savupatsasta, joka kohosi pystysuoraan joen laaksosta. "Hyvä taula, pieni teräspala ja kuiva lehtikasa tekevät pian ihanan valkean. Toivon, että Vesikoira ymmärtää nyt käyttää runsaasti märkää puuta, koska se hyödyttää meitä kaikkia."

"Liian paljon savua, liian paljon viisautta", sanoi Nuolenpää lyhyesti.

"Se olisi ihan totta, tuskaroora, elleivät mingot tietäisi, että näillä main on sotamiehiä, jotka pysähdyspaikoissa ajattelevat enemmän päivällistensä kuin viisaussääntöjä, jotka suojaavat niitä vihollisilta. Ei, ei, antaa pojan vain kasata riojansa, se kyllä menee skotlantilaisten tai Irlannin rosvojen laskuun, sillä ne välittävät enemmän puurostansa ja perunoistansa kuin intiaanien viekkaudesta ja pyssyistä."

"Minä muistan usein kaupungeissa kuulleeni, että sotamiehet näillä main ovat oppineet sotajuonet vihollisiltansa", sanoi Mabel, "ja menettelevät yhtä kavalasti kuin punanahatkin."

"Ei läheskään. Kokemus tekee ne vain vähän viisaammiksi; ja he viheltävät, laulavat ja meluavat täällä metsissä, kuten tekivät kotiseutujensa puistoissa, joista he kaikki lakkaamatta haluavat puhua. Yhden ainoan punanahan luonteessa on enemmän viekkautta kuin kokonaisessa rykmentissä vesistön toisella puolella — sitä minä kutsun metsien viisaudeksi. Mutta nyt siellä on savua liiksikin; meidän täytyy hakea vielä parempi suojapaikka. Poika on kantanut kaiken joen veden tuleensa, ja mingot pian luulevat, että koko rykmentti on liikkeellä."

Puhuessaan Haukansilmä johti veneensä pois pensaista, joiden väliin oli pysähdytty ja parissa minuutissa savu ja puut katosivat näkyvistä. Onneksi joessa oli pieni lahdelmä, johon vihdoin molemmat veneet melottiin.

Parempaa piilopaikkaa ei olisi voinut löytää. Pensaat olivat tiheät ja riippuivat lahdelman yllä muodostaen täydellisen lehtikatoksen. Lahden pohjassa oli hietikkoranta, johon kaikki mukavuuden vuoksi veneestä astuivat, eikä heitä voinut nähdä muualta kuin pieneltä alalta joen toiselta puolen. Vähän oli kuitenkin syytä pelätä, että heidät sieltä huomattaisiin, sillä viidakko oli tavallista tiheämpää ja maa niin märkää ja liejuista, että siellä oli hyvin vaikea kulkea.

"Tämä on mainio piilo", sanoi Haukansilmä, kun oli tuntijan silmällä paikkaa tarkastellut, "mutta se täytyy tehdä vieläkin turvallisemmaksi. Parahin Cap, minä en pyydä teiltä mitään muuta, kuin että pysytte ihan hiljaa ja rauhallisena, kuten merta purjehtiessanne olette tottunut; me tuskarooran kanssa teemme varustuksia pahan päivän varalle."

Opas meni intiaanin kanssa syvemmälle pensaihin, joista he leikkasivat muutamia vesoja lepistä ja muista pensaista tarkasti pitäen huolta, ettei vähintäkään ääntä kuulunut. Näiden vesojen tyvet työnnettiin syvälle mutaan joen puolelle veneistä, ja kymmenessä minuutissa oli laitettu täydellinen suojuksen laittamiseen. Hän oli etsinyt mutkaisia vesoja — joita tällaisesta paikasta helposti löytää — ja pystyttänyt sillä tavalla, että ne näyttivät kasvaneen jokiäyrästä ja aluksi painuneen veteen, mutta kun ne janosivat valoa, ne kohottivat latvansa vedenpinnan yläpuolelle. Lyhyesti: työ oli tehty niin, että vain se, joka paikan hyvin ennestään tunsi, olisi voinut ajatella omituisen muutoksen tapahtuneen.

"Tämä on parhain piilo, missä milloinkaan olen ollut", sanoi Haukansilmä nauraen hiljaisella tavallaan palatessaan ulkoa tarkastamasta työtään. "Lehdet meidän puissamme ovat ihan samanväriset kuin näissä, jotka riippuvat päämme päällä, eikä tarkinkaan silmä voi erottaa istutettuja ja luonnollisia puita. Hyst! Tuolla tulee Vesikoira kahlaten, kuten järkevä poika ainakin peittääkseen veteen jälkensä. Nytpä saamme nähdä, kelpaako piilomme johonkin vai ei."

Jasperhan sieltä todellakin tuli suoritettuaan määrätyn työnsä. Kun hän ei löytänyt veneitä, arvasi hän, että ne on laskettu joen polven taakse, pois tulen näkyviltä. Kun hän oli tottunut varovaisuuteen, astui hän nytkin veteen, ettei jättäisi jälkiä siitä, mistä toiset olivat lähteneet, sinne, mihin he nyt olivat piiloutuneet. Jos nyt Canadian intiaanit palaisivat jälkiänsä myöten ja huomaisivat Haukansilmän ja Käärmeen jäljet rannalta heidän polulleen, he luonnollisesti seuraisivat niitä rantaan. Mutta siihen johtolanka loppuisikin, sillä veteen ei jää mitään jälkiä. Nuorukainen kahlasi polvea myöten vedessä kulkien hitaasti pitkin joen rantaa ja tarkasti etsien sitä paikkaa, johon veneet olivat kätkeytyt.

Piilossa-olijoilla oli se etu, että he saattoivat monesta paikasta kurkistella oksien välitse ja nähdä, mitä tapahtui, mutta etsijällä sitä etua ei ollut. Ne, jotka piilostaan katselivat hänen liikkeitään, saattoivat huomata, että hän ei ollenkaan aavistanut, mihin Haukansilmä seurueineen oli piilottautunut. Päästyään niemen taakse, johon ei hänen laittamaansa savua yläjuoksulta näkynyt, nuorukainen pysähtyi ja alkoi suurella huolella rantoja tutkia. Sitten hän kahlasi edelleen muutamia askeleita ja taas pysähtyi jatkamaan tutkisteluja. Vesi oli tavallista alempana ja siksi hän helposti pääsi edelleen, kunnes tuli niin lähelle taiteellisia istutuksia, että olisi kädellään voinut koskea niihin. Vieläkään hän ei mitään huomannut ja aikoi juuri kulkea ohi, kun Haukansilmä taivutti vesoja syrjään ja hiljaisella äänellä kehoitti häntä astumaan sisään.

"On tämä kuitenkin kohtuullisen hyvä", sanoi Haukansilmä nauraen, "vaikkakin kalpeanaaman ja punanahan silmillä on yhtä suuri ero kuin tavallisilla silmiläseillä ja kiikarilla. Lyön vetoa vaikka mistä, että kokonainen rykmentti kersantin sotamiehiä voisi marssia linnamme ohi huomaamatta keppostamme. Mutta jos mingot kulkevat jokirantaa, kuten Jasper, niin olen todellakin huolissani istutuksieni vuoksi. He voivat huomata ne yli joenkin eivätkä jätä huomioitaan hyväkseen käyttämättä."

"Ettekö luule, herra Haukansilmä, että meidän olisi viisainta kaikesta huolimatta lähteä matkalle heti", sanoi Cap, "ja laskea myötävirtaan niin pian kuin suinkin otettuamme selon, että lurjukset ovat siirtyneet yläpuolellemme? Ikäväksi käy makailla täällä ja tuijotella tähtiin."

"Minä en halua hievahtaa paikaltani kersantin suloisen tyttären kanssa, ennenkuin olen saanut tietoja Käärmeeltä, en, vaikka luvattaisiin kaikki ruuti, mitä alapuolellemme olevan linnan varastoissa säilytetään. Siitä seuraisi varma vankeus tai varma kuolema. Toinen asia olisi, jos tämä nuori neiti voisi kulkea viidakkojen kautta, kuten vanha hirvi; silloin mahdollisesti aamuun mennessä voisimme päästä linnalle, mutta siihen hän on liian hento."

"Sen me teemme", sanoi Mabel hypähtäen ylös äkillisessä innostuksen puuskassa, "minä olen nuori ja vankka ja tottunut ponnistuksiin. Minä kyllä kykenen siihen kuin enokin. Älköön kukaan pitkö minua esteenä. En voi sietää sitä ajatusta, että te kaikki joudutte hengenvaaraan minun tähteni."

"Ei, ei, ystäväni; emme suinkaan pidä teitä esteenä, vaan pidämme itsemme onnellisina, että saamme teille ja kelpo kersantille tehdä palveluksen, vaikkapa se näyttäisikin hieman vaaralliselta. Etkös sinäkin, Jasper-veikko, ajattele samoin?"

"Palvella häntä, totta kai!" sanoi Jasper lämpimästi, "mikään voima ei saa minua hylkäämään Mabel Dunhamia, ennenkuin hän turvassa lepää isänsä sylissä."

"Oikein sanottu, poikaseni, — miehekkäästi ja rehellisesti sanottu, ja minä yhdyn siihen sanoin ja töin. Ei, ei, te ette ole ainoa sukupuolenne edustaja, jonka olen johtanut erämaan läpi, eikä kenellekään, lukuunottamatta yhtä, ole sattunut mitään harmia. — Se olikin surullinen päivä enkä toivo toista sellaista koskaan näkeväni."

Mabel katsoi toisesta puolustajastaan toiseen, ja hänen kauniit silmänsä olivat täynnä kyyneleitä. Ystävällisesti hän ojensi toisen kätensä toiselle ja vastasi, vaikka ääni alussa värisi: "Minulla ei ole oikeutta saattaa teitä vaaraan. Minun rakas isäni kiittää teitä, minä kiitän teitä ja hyvä Luoja palkitsee, mutta älkäämme jääkö tähän vaaralliseen paikkaan kauemmaksi kuin on välttämätöntä. Minä voin kävellä pitkälti ja olen usein kulkenut penikulmia vain huvittaakseni tyttömaista mielikuvitustani; enkö sitä nyt tekisi elämäni — ei, teidän jalon elämänne vuoksi?"

"Hän on uskollinen sielu, Jasper", sanoi Haukansilmä pitäen tytön kättä omassaan, kunnes naisellinen kainous vaati tätä vetämään sen takaisin, "ja äärettömän rakastettava! — Me tulemme raa'oiksi ja myöskin kovasydämisiksi täällä metsissä, Mabel; mutta teidänlaisenne olennon näkeminen herättää uudestaan meidän parhaimmat tunteemme ja tekee meidät hyviksi lopuksi iäksemme. Uskallan väittää, että Jasper tässä sanoo samaa, sillä eläen, kuten minäkin metsissä, poika harvoin näkee Ontarion rannoilla teidänlaistanne olentoa, joka hellyttäisi hänen sydäntään ja opettaisi häntä noudattamaan sen parhaimpia vaatimuksia. Sanopa nyt, Jasper, suoraan, eikö asia ole niin."

"Saadaksenne vastauksen kysymykseen, löydättekö jostakin sellaisen tytön kuin Mabel Dunham", vastasi nuorukainen ritarillisesti ja hänen rehellisille kasvoilleen kohosi ilme, joka ilmaisi hänen ajatuksensa kaunopuheisemmin kuin sanat, "ei teidän tarvitse etsiä vain metsistä ja meriltä, vaan saatte mennä ritarilinnoihin ja kaupunkiin."

"Paras olisi ehkä kuitenkin jättää veneet ja lähteä heti jalan liikkeelle", keskeytti Mabel kiireesti, "minä tunnen, ettemme tässä ole kauemmin turvassa."

"Te ette voi sitä tehdä — ette millään muotoa. Täytyisi kulkea läpi viidakkojen, yli murrokkojen ja vetelien soiden enemmän kuin kaksikymmentä penikulmaa pimeässä. Tällainen joukko polkee laajan polun, ja meidän täytyisi taistellen avata tiemme linnakkeelle. Meidän täytyy odottaa mohikaania."

Kun metsänkävijä, johon kaikki täydellisesti luottivat, oli lausunut nämä sanat, ei kukaan enää virkkanut sanaakaan tästä asiasta. Koko seurue hajosi nyt pieniin ryhmiin: Nuolenpää istui vaimoineen pensaitten alla ja keskusteli kuiskaavalla äänellä — tai oikeammin hän yksin puhui ja vaimo vastaili vain lyhyesti ja kainosti, kuten oikea villin vaimo ainakin. Haukansilmä ja Cap istuutuivat toiseen veneeseen kertoen ihmeellisistä seikkailuistaan mailla ja merillä, kun taas Jasper ja Mabel asettuivat toiseen oppien ymmärtämään toisiansa yhden ainoan tunnin kuluessa paremmin kuin kokonaisessa vuodessa toisissa olosuhteissa. Huolimatta vihollisista ja uhkaavasta vaarasta aika kului tavattoman nopeasti, niin että nuoret aivan hämmästyivät, kun Cap huomautti, kuinka kauan he siinä olivat istuneet.

"Kun voisi edes tupakoida, veli Haukansilmä", huomautti vanha merimies, "hytti olisi ihan erinomainen, sillä antaaksenne etsiville paholaisille kyllin työtä, olette ankkuroinut laivat sellaiseen paikkaan, ettei kuunsädekään voi sinne tunkeutua. Ainoa ikävyys on, ettei saa polttaa piippuansa."

"Pieninkin tupakan savu kavaltaisi meidät heti paikalla. Mitä meitä hyödyttäisi se, että olemme piiloutuneet mingojen silmiltä, jos me heidän nenälleen ilmoittaisimme, mistä meidät löytää? Ei, ei; hillitkää himoanne ja ottakaa oppia punanahasta, joka voi paastota kokonaisen viikon saadakseen edes yhden ainoan päänahan. Etkö kuule mitään, Jasper?"

"Suuri Käärme tulee."

"Katsokaammepa, näkevätkö mohikaanin silmät paremmin kuin erään pojan, joka kahlasi rantaa pitkin."

Mohikaani tuli samalta suunnalta kuin Jasperkin. Mutta sen sijaan, että olisi kulkenut suorana, hän melkein ryömi ihan joen äyrään suojassa, niin ettei häntä voinut ollenkaan nähdä joen yläjuoksulta. Näin hän pysyen itse piilossa saattoi tarkasti nähdä kaikki, mitä lähettyvillä tapahtui.

"Käärme näkee intiaanit!" kuiskasi Haukansilmä. "Yhtä varmasti, kuin olen valkoinen kristitty ihminen, voin väittää, että ne ovat antaneet narrata itseänsä ja nyt kieppuvat tulen ympärillä!"

Hän nauroi äänettömästi ja sydämellisesti tämän lausuttuaan ja nykäisi Capia kyynärpäällään; sitten he kaikki tarkasti seurasivat täydellisen hiljaisuuden vallitessa Chingackgookin liikkeitä. Kymmenen minuutin ajan seisoivat mohikaani yhtä hiljaa kuin jalkojensa alla oleva kallio. Sitten näytti kuin jotakin hyvin mielenkiintoista olisi ilmestynyt hänen näkyviinsä, sillä hän äkkiä painautui kokoon, tutki tavattomalla huolella joen rantaa, jonka jälkeen hän äkkiä lähti rantaa alas, tarkasti sotkien jälkensä veteen. Ilmeisesti häntä vaivasi tavaton levottomuus, sillä usein hän katsoi taaksensa, mutta tutki taas terävillä silmillään jokaista rannan pensasta, josta luuli löytävänsä piilotetut veneet.

"Kutsukaa hänet sisään", kuiskasi Jasper voimatta enää hillitä uteliaisuuttansa, "kutsukaa hänet sisään, ennenkuin on liian myöhäistä. Katsokaa, nyt hän pian menee ohitsemme!"

"Ei niin, ei vielä, poika; ei ole mitään hätää", vastasi hänen toverinsa, "muuten voisi Käärme alkaa kiemurrella. Jumala meitä auttakoon ja opettakoon meille viisautta! Uskon varmasti, että Chingackgook, jonka näkö on yhtä erehtymätön kuin koiran vainu, näkee meidät, mutta ei *tahdo* löytää tekemäämme pakopaikkaa."

Tämä viimeinen otaksuma näyttäytyi toki ennenaikaiseksi, sillä tuskin olivat sanat lausutut, kun intiaani, joka todellakin oli kulkenut muutamia askeleita ohi, äkkiä pysähtyi, tutki tarkasti istutettuja pensaita, astui muutamia askeleita taakse päin ja taivuttaen huolellisesti pensaita kumartui alas ja ilmestyi toisten joukkoon.

"Missä ovat mingot?" sanoi Haukansilmä heti, kun hänen ystävänsä joutui niin lähelle, että häneltä voi kysyä.

"Irokeeseja", vastasi intiaani lyhyesti.

"Yhtä hyvä — yhtä hyvä; irokeesit, paholaiset, mingot, mengvit — tai raivottaret — kaikki ovat jokseenkin samanlaisia. Kaikkia riiviöitä minä kutsun mingoiksi. Tule tänne, päällikkö, ja keskustelkaamme järkevästi."

Kun heidän salainen neuvottelunsa loppui, kääntyi Haukansilmä tovereihinsa, ilmaistakseen heille, mitä itse oli saanut tietää.

Mohikaani oli seurannut vihollisten jälkiä kappaleen matkaa linnalle päin, kunnes nämä huomasivat Jasperin tekemän savun ja heti paikalla kääntyivät ympäri. Silloin uhkasi Chingackgookia suuri vaara tulla nähdyksi ja hänen täytyi päästä piiloon siksi aikaa, kun joukko kulki ohi. Hänen onnekseen olivat villit niin innoissaan uuden keksintönsä vuoksi, etteivät kiinnittäneet tavallista huomiota metsän jälkiin. Joka tapauksessa ne nyt marssivat hänen ohitsensa — viisitoista luvultansa — astuen tarkasti

toistensa jälkiin, ja hän muodosti taas heidän jälkijoukkonsa. Saavuttuaan paikalle, jossa Haukansilmä ja mohikaani äsken olivat jälkiä tutkineet, irokeesit hyökkäsivät joelle ja saapuivat rantaan juuri, kun Jasper katosi näkyvistä niemen taa. Savu näkyi nyt ihan selvästi, ja intiaanit hajosivat metsään lähestyäkseen huomiota herättämättä tulta. Tätä tilaisuutta käytti Chingackgook hyväkseen, astui jokeen ja kulki niemen taa jälkiä jättämättä. Siellä hän pysähtyi ja näki intiaanien kerääntyvän tulen ympärille, johon he eivät kuitenkaan kauaksi jääneet.

Irokeesien liikkeistä mohikaani saattoi päättää, mitä he aikoivat. He näyttivät arvaavan, että tuli oli tehty vain johtamaan heitä harhaan, sillä pian oli paikka tarkastettu ja he erosivat; toiset hyökkäsivät metsään, kun taas kuusi tai kahdeksan seurasi Jasperin jälkiä rannalle, missä veneet olivat olleet. Mistä päin nämä veneet olivat siihen tulleet, sitä he luonnollisesti eivät voineet päättää, eikä Käärme saattanut jäädä kauemmaksi ottamaan selvää heidän aikeistansa, vaan kiiruhti ystäviensä varoittamaan. Heidän eleistään hän oli kuitenkin saattanut päättää, että he aikoivat seurata joen rantaan heidän jäljessään, mutta varmaan hän ei voinut sitä sanoa.

Kun Haukansilmä sanoi tämän tovereilleen, heräsivät molempien valkoisten miesten merimiesvaistot ja he luonnollisesti kokemuksensa perusteella päättivät, että pikainen pako nyt oli kaikista paras.

"Veneet vesille heti paikalla", sanoi Jasper innokkaasti, "virta on hyvä ja kun käytämme ahkerasti airoja, pääsemme pian niiden roistojen saavuttamattomiin."

"Entäs tämä kukkanen, joka vasta on nupulla — täytyykö hänen joutua turmioon näissä metsissä?" kysyi hänen ystävänsä runollisesti, jonka taidon hän tietämättään oli omaksunut seurustellessaan pitkiä aikoja delawarelaisten kanssa.

"Se tapahtuu vasta sitten, kun me kaikki olemme kuolleet", vastasi nuorukainen lämpimän punan kohotessa hänen kasvoilleen. "Mabel ja Nuolenpään vaimo saavat maata veneessä sillä aikaa, kun me miehinä täytämme velvollisuutemme."

"Tiedän, että sinä käytät taitavasti melaa ja airoja, Vesikoira, mutta kirottut mingot ovat vehkeissään vieläkin taitavampia. Vaikka vene kulki kuinkakin nopeaan, kulkee luoti vieläkin nopeammin."

"Se on miesten tehtävä, ja isälle olemme luvanneet, ettemme tyttären vuoksi pelkää mitään vaaroja."

"Mutta miesten tehtävä ei ole unohtaa, mitä viisaus käskee!"

"Viisaus! Mies voi viisauttansa joskus seurata, niin että kadottaa kaiken rohkeutensa."

Joukko seisoi likellä vedenrajaa, Haukansilmä nojaten pyssyynsä, jonka perä oli hiekassa ja tukki ulottui hänen olkansa tasalle. Kun Jasper lausui tämän ajattelemattoman tuomionsa, ei mikään hänen toverinsa verevillä kasvoilla osoittanut vähintäkään mielenliikutusta, mutta nuorukainen huomasi kuitenkin, miten sormet puristivat niin lujasti pyssyn piippua, että siihen olisi voinut painua niiden jäljet. Muuta mielenilmausta ei näkynyt.

"Sinä olet nuori ja kuumaverinen", sanoi Haukansilmä niin tynesti ja arvokkaasti, että kuulijat ehdottomasti myönsivät hänen etevämyytensä tällaisissa asioissa; "mutta minun elämäni on ollut täynnä tällaisia vaaroja, ja niissä olen saanut sellaisen taidon ja kokemuksen, etten voi antaa jonkun ajattelemattoman pojan neuvoa itseäni. Puhut rohkeudesta, Jasper. Minä en tahdo vastata tyhmään syytökseen toisella tyhmyydellä, sillä tiedänhän, että sinä uskollisesti teet velvollisuutesi ymmärryksesi mukaan, mutta ota vaaria vanhemman miehen sanoista, joka on katsellut mingoja silmiin jo silloin, kun sinä olit vielä lapsi, ja tietää, että mingojen kavaluus on helpommin voitettavissa viisaudella kuin ajattelemattomalla hulluudella."

"Pyydän anteeksi, Haukansilmä!" sanoi Jasper katuen ja tarttuen innokkaasti toisen ojennettuun käteen. "Rehelligesti pyydän anteeksi. Hullua ja jumalatonta oli soimata pelkuruudesta miestä, jonka hyvyys, neuvokkuus ja uskollisuus on luja kuin kallio meren rannalla, kuten kaikki tietävät."

Nämä sanat nostivat voimakkaan punan Haukansilmän kasvoille, joilta äskeinen mahtipontinen arvokkuus hävisi, ja sijalle ilmestyi entinen, rehellinen hyväntahtoisuus. Sydämellisesti hän vastasi toisen käden puristukseen aivan kuin ei mitään sanankäännettä heidän välillään olisi ollutkaan.

"Kaikki hyvin, Jasper", hän vastasi nauraen, "minä en halua murjotella itse eikä tarvitse muidenkaan minun puolestani. Minulla on valkoihaisen luonne, joka ei osaa pitää vihaa. Pahempi olisi ollut, jos puoliksikaan niin paljon olisit sanonut Käärmeelle tuolla, vaikka hän on kelpo delawarelainen. Teet viisaasti, poikaseni, jos muistat, että kullakin värillä on omat ominaisuutensa."

Kosketus olkapäähän keskeytti puhujan. Mabel seiso suorana veneessä, ja koko hänen norja olentonsa ilmaisi suurta vakavuutta, kun hän sormi huulilla katsoi pienestä pensaasta pitkin

jokirantaa ja toisella kädellään keveästi kosketti Haukansilmän olkapäätä. Tämä käänsi päänsä tarkoitettuun suuntaan, jonne oli varannut itselleen aukon, ja kuiskasi Jasperille:

"Kirotot mingot! Aseet valmiina, mutta pysykää hiljaa kuin tervaskannot!"

Jasper riensi kuulumattomin askelin veneeseen ja hellällä väkivallalla pakotti Mabelin asettumaan sellaiseen asentoon, että koko hänen ruumiinsa oli suojassa. Mielellään hän olisi asettanut hänet niin alas, ettei tyttö olisi voinut lakkaamatta tuijotella heidän vihollisiansa, mutta siinä hän ei onnistunut. Sitten hän asettui aivan tytön lähelle pyssynsä valmiina paukahtamaan. Nuolenpää ja Chingackgook ryömivät kuin käärmeet likelle istutettuja pensaita pyssynsä hyvin ladattuina, kun taas edellisen vaimo painoi päänsä polviensa väliin ja peitettyään sen pumpulihameellaan istui siinä ihan hiljaa. Cap irroitti vyöstään molemmat pistoolinsa, mutta näytti kokonaan unohtaneen suunnan, mihin ampua. Haukansilmä ei hätäillyt. Hän oli alun pitäen valinnut oikean paikan, josta hän saattoi hyvin pitää puoliansa ja nähdä kaikki vihollistensa liikkeet. Hän oli liian paljon kokenut joutuakseen pois suunniltaan näin tärkeällä hetkellä.

Se oli todellakin peloittava hetki. Juuri kun Mabel kosketti oppaansa olkapäätä, oli kolme irokeesia vedessä kahlaten ilmaantunut joen mutkan takaa noin sadan kyynärän päässä heistä ja pysähtynyt tarkastamaan virran alajuoksua ja sen rantoja. Kaikki olivat puolialasti, täysissä aseissa ja maalatut, kuten sodassa ainakin. Ilmeisesti he olivat kahden vaiheilla, mitä tietä heidän tulisi lähteä tavataksensa pakolaiset. Yksi heistä viittasi alas, toinen ylös virtaan ja kolmas toiselle puolen jokea. Nähtävästi he olivat neuvottomia.

V LUKU.

"Kuolo siellä, kuolo täällä, kuolo vaanii kaikkialla."

Shelley.

Se oli jännittävä hetki. Ainoastaan vihollistensa viittauksista pakolaiset saattoivat päättää, mitä nämä aikoivat eikä se paljoa heille lohtua tuonut. Koko joukko oli kääntynyt jäljilleen takaisin ja turhaa oli toivoakaan, että tuli olisi johtanut heitä kauemmin harhaan. Jokainen hetki uhkasi ilmaista heidän piilopaikkansa, sillä villit näyttivät aikovan tutkia yhä tarkemmin joen rannan tästä alaspäin. Alituisen tuli heidän asemansa yhä arveluttavammaksi, ja siksi Haukansilmä päätti viipymättä ryhtyä puolustustoimiin. Ilman pienintäkään ääntä hän sen vuoksi kutsui molemmat intiaanit ja Jasperin luoksensa ja kuiskaten puhui heille:

"Meidän täytyy olla valmiit taisteluun — muu ei auta. Niitä on vain kolme ja meitä viisi ja neljä meistä on ennenkin otellut noiden päännylkijä-petojen kanssa. Vesikoira, ota sinä tuo kuoleman näköiseksi maalattu herra; Chingackgook saa päällikön ja Nuolenpää pitää huolta tuosta nuorukaisesta. Mitään erehdystä ei saa tapahtua, sillä kaksi luotia samaan roistoon olisi liiallista tuhlausta, kun puolustettavana on kersantin oma tytär. Minä pysyn reservissä siltä varalta, että neljäs otus ilmestyisi tai jonkun käsi pettäisi. Missään tapauksessa ei saa ampua, ennenkuin minä annan luvan. Emme turhan vuoksi saa pyssynpaukkeella kutsua niitä metsästä kasaan. Jasper poikaseni, jos kuulet takanamme jokiäyräällä liikettä, niin ota heti kersantin tytär veneeseen ja laske Herran nimeen linnalle."

Tuskin oli Haukansilmä saanut ohjeensa annetuksi, kun vihollisten läheneminen lopetti kaiken äänen ja liikkeen. Joessa olevat irokeesit kulkivat verkalleen virran suuntaan tutkien tarkasti rantapensaat, kun taas lehtien kahina ja oksien ritinä ilmaisi sen peloittavan tosiasian, että uusi joukko oli maan puolelta tulossa ja pysähtyi rantatöyrylle juuri heidän kohdallaan. Istutettujen ja luonnon pensaitten välillä olivat vesat matalammat ja siitä aukosta molemmat joukot näkivät toisensa. Molemmat pysähtyivät, ja alkoi keskustelu, joka sananmukaisesti kävi pakolaisten pään yli. Mikään ei kuitenkaan oudolle ilmaissut heidän läsnäoloaan: tuntui vain, kuin tuulen henki olisi hieman voimakkaammin puhaltanut ja heilutellut norjimpia vesoja. Onneksi suuntautui molempien villijoukkueitten katse pensaitten yli — seisovatpa he sitten vedessä tai rantapengerellä — eivätkä lehdet synnyttäneet vähintäkään epäluuloa. Keskustelu oli vakavaa ja hillittyä, niinkuin puhujat olisivat välttämättä tahtoneet salata sitä syrjäisten korvilta. Kieli oli murretta, jota molemmat intiaanit pensaissa ja Haukansilmä ymmärsivät. Vieläpä Jasperkin pääsi selville melkein kaikesta, mitä sanottiin.

"Vesi on huuhtonut jäljen näkymättömiin", sanoi joku alhaalta seisoen niin lähellä pakolaisten varustuksia, että olisi voinut ottaa käteensä lohiuistimen, joka oli Jasperin veneen pohjalla. "Se on pessyt sen niin, ettei yankeen koirakaan voisi sitä seurata."

"Kalpeanaamat ovat lähteneet rannasta veneillä", vastasi puhuja pengermältä.

"Se ei hyödytä. Sotilaittemme pyssyt joen alajuoksulla ovat varmat."

Haukansilmä katsoi Jasperiin kuullessaan nämä sanat ja puristi yhteen huulensa estääkseen hengityksensä kuulumasta.

"Katsokoot nuoret mieheni tarkasti, kuin heillä olisi kotkan silmät", sanoi vanhin joessa kahlaavista sotilaista. "Kokonaisen kuukauden olemme olleet sotatiellä emmekä ole saaneet kuin yhden ainoan päänahän. Niillä on neitonen mukana, ja jotkut sankareistamme tarvitsevat vaimon."

Onneksi Mabel ei tätä ymmärtänyt, mutta Jasper punastui, ja kasvoille kohosi raivokas ilme.

Villit lopettivat keskustelunsa ja piilossa-olijat kuuluivat, miten pengermältä joukko poistui taivutellen hiljaa ja varovasti pensaita tieltään. Heidän puoleltaan siis vaara oli toistaiseksi ohi. Mutta vedessä olevat villit jäivät paikoilleen yhä tarkastellen rantoja ja heidän silmänsä kiilsivät maalauksen läpi kuin hehkuvat hiilet. Parin kolmen minuutin kuluttua nämäkin lähtivät liikkeelle hitaasti ja nuuskien askel askelelta, kuten koira, joka on kadottanut saaliin jäljet. Näin he kulkivat piilopaikan ohi, ja Haukansilmä hymyili äänettömällä ja sydämellisellä tavallaan, jonka erämaan vaaroissa oli oppinut. Mutta hänen riemunsa oli kuitenkin ennenaikainen, sillä viimeinen villi katsoi juuri sillä hetkellä taaksensa ja pysähtyi äkkiä. Hänen käytöksensä ja tuijottava katseensa ilmaisi sen tosiasian, että jokin keinotekoisissa pensaissa oli herättänyt hänen epäluuloansa.

Ehkäpä oli piilottuneitten onneksi, että sotilas, joka osoitti noin kauheita epäilyksen merkkejä, oli nuori ja hänen täytyi neuvokkuudellaan saavuttaa sotilasmaineensa. Vallan hyvin hän tajusi, että hänen täytyy osoittaa, mihin kykenee ja pelkäsi kauheasti sitä halveksimista, mitä toiset varmasti olisivat hänelle osoittaneet, jos hänen epäilyksensä olisivat olleet aiheettomat ja hälyytys turha. Virkkamatta mitään tovereilleen hän sen vuoksi kääntyi takaisin, ja kun toiset jatkoivat matkaansa, hän varovasti lähestyi pensaita, joihin hän lakkaamatta tuijotti kuin lumottuna. Muutamat istutettujen vesojen lehdistä olivat pikkuisen lakastuneet auringossa, ja intiaanin terävä silmä oli huomannut, ettei se ole aivan luonnollista. Villin harjaantunut ja terävä vaisto — joka sotatiellä pysyy horjumatta vireillä — sanoo hänelle, että mitättömältä näyttävät seikat johtavat hänet usein oikeille jäljille.

Luonnon antama merkki näytti niin vähäiseltä, ettei nuorukainen katsonut välttämättömäksi kutsua tovereitaan ottamaan selvää hänen keksinnöstään. Jos hän todella löytäisi jotakin, tuottaisi se hänelle sitä suurempaa kunniaa, kun hän olisi voinut tehdä sen yksin. Ellei näkyisi mitään, hän pelastuisi pilkasta, jota nuori intiaani pelkää kuin kuolemaa. Kun kuitenkin oli syytä pelätä, että hänet saattaisi yllättää äkillinen vaara, joiden varalta metsien soturit ovat aina valmiina, hän lähestyi pensaita hitaasti ja varovasti. Sill'aikaa, kun hän lähestyi Haukansilmän pensaita voidakseen koskea niihin, olivat hänen toverinsa ehtineet viisi- tai kuusikymmentä kyynärää hänestä edelle.

Jännittävästä tilanteesta huolimatta katseli koko piilossa oleva joukko nuoren irokeesin ilmeitä, joissa vaihtelevat tunteet kuvastuivat. Ensin ilmeni toivo saada suorittaa jotakin erinomaista, johon ainoakaan hänen sukunsa jäsenistä ei ollut ennen häntä kyennyt. Se tuottaisi hänelle kunniaa, jonkalaista ei kukaan hänen iällään ole saavuttanut eipä edes suurinkaan sankari ensimmäisellä sotaretkellään; sitä seurasi epäily, kun tuulenhenki näytti virottelevan lakastuneet lehdet uudestaan eloon. Siihen liittyi jännittävä pelko, että salainen vaara tässä saattaisi vaania häntä. Niin vähäisen muutoksen lämpö oli vaikuttanut vedessä olevien vesojen lehtiin, että kun irokeesi ulottui saamaan lehden käteensä, hän todellakin ajatteli erehtyneensä. Mutta kun ainoakaan mies, jonka epäily on herännyt, ei jätä tutkimuksiansa kesken, ennenkuin huomaa epäilyksensä vääräksi, taivutti nuori soturi varovasti pensaita ja astui piilopaikkaan, jossa hän huomasi pakolaiset liikkumattomina kuin kuvapatsaat. Hiljainen huudahdus ja kevyt askel takaisin. Mutta tuskin hänen terävä silmänsä oli keksinyt heidät ja äänensä ehtinyt kuulua, kun Chingackgook oli seisollaan ja delawarelaisen sotakirves putosi hänen paljaaksi ajettuun kalloonsa. Suonenvedon tapaisesti irokeesi kohotti kätensä, horjahti taaksepäin ja kaatui veteen, jossa virta nielaisi hänen kuolonkouristuksessa hytkähtelevän ruumiinsa. Sukkelaan koetti delawarelainen tarttua hänen käteensä riistääksensä päänahän, mutta punertava vesi oli vielä sukkelampi ja iloisesti hypellen vei pois värähtelevän kuormansa.

Kaikki tämä tapahtui vähemmässä kuin minuutissa, niin äkkiä ja odottamatta, että tottumattomimmat kuin Haukansilmä ja hänen metsänkävijä-toverinsa olisivat joutuneet ymmälle, kuinka nyt pelastua.

"Hetkeäkään ei ole hukata", kuiskasi Jasper taivuttaen varovasti pensaita sivulle. "Seuratkaa minun esimerkkiäni, herra Cap, jos tahdotte saada sisarentyttärenne turvaan. Te, Mabel, painukaa pitkäksenne veneen pohjalle."

Tuskin olivat sanat lausutut, kun hän jo tarttui kevyen veneensä kokkaan ja kuljetti sitä kahlaten ja Cap auttoi häntä perästä. He pysyttelivät niin likellä rantaa kuin suinkin koettaen päästä yläpuoleltaan

olevan niemen taa, jossa olisivat piilossa villien katseilta. Haukansilmän vene oli rannan puolella ja siksi hän pääsi viimeksi liikkeelle. Delawarelainen hypähti rannalle ja katosi metsään pitäen määrättyä velvollisuutenaan tarkata täältä päin vihollisten liikkeitä. Nuolenpää taas auttoi valkoista toveriaan seuraamaan Jasperia. Käden käänteessä tämä kaikki oli tehty. Mutta kun Haukansilmä saapui niemen ympäri kulkevaan virtaan, hän äkkiä tunsu veneensä keventyvän ja kun hän katsahti taaksensa, hän huomasi, että tuskaroora vaimoineen oli hänet jättänyt. Ajatus kavalluksesta iski hänen mieleensä, mutta nyt ei ollut aikaa pysähtyä, sillä hirveä valitushuuto alemmaa ilmoitti, että nuoren irokeesin ruumis oli joutunut hänen ystäviensä kohdalle. Sitä seurasi pyssyn pamahdus. Silloin opas huomasi, että Jasper päästyään joen mutkaan, oli lähtenyt yli joen ja seisoon suorana veneessä meloi kaikin voimin, kun taas Cap perässä istuen reippaasti häntä auttoi. Katsetta seurasi ajatus ja teko, kuten aina rajaseudun soturilla. Hän juoksi veneen perälle, syöksi sen kaikin voimin virtaan samalla itse hypäten siihen pyrkien hänkin virran yli. Hän oli huomannut Mabelia uhkaavan vaaran ja pelastaakseen toiset hän itse asettui maalitauluksi varmasti arvaten, että villit kääntäisivät kaiken huomionsa häneen, koska hänen venheensä oli paljon alempana kuin toisten, sillä villien halu saada varmasti edes yksi päänahka on niin kiihkeä, että se tukahduttaa kaikki muut tunteet.

"Ohjaa ylöspäin, Jasper", huudahti jalo, sankarillinen opas johtaessaan pitkin, varmoin ja voimakkain aironvedoin venettä virran yli, "ohjaa vastavirtaan ja laske maihin noiden leppäpensaitten luona. Toimita kaikin mokomin kersantin tytär turvaan ja jätä mingopaholaiset Chingackgookille ja minulle."

Jasper vilautti melaansa merkiksi, että oli ymmärtänyt ja nyt paukkuivat pyssyt vimmatusti, kaikki tähdättyinä yksinäiseen mieheen, joka hätäilemättä meloi lähintä venettä.

"Tyhjentäkää vain pyssynne, kuten houkat ainakin", puheli Haukansilmä, joka pitkällä, yksinäisillä metsäretkillään oli oppinut puhelemaan yksin. "Ampukaa pyssynne tyhjiksi epävarmaan maaliin ja antakaa minulle aikaa lisätä kyynärä kyynärältä joessa välimatkaamme. En tahdo pilkata teitä, kuten delawarelainen tai mohikaani, sillä minun luonteeni on valkoihoisen eikä intiaanin, eikä kerskunta taistelussa sovi kristitylle sotilaille. Päinvastoin tunnustan tässä itselleni, että te olette hieman parempia kuin kaupungin keikarit, jotka ampuvat puistojen satakieliä. Se oli hyvin tarkoitettu", hän sanoi kääntäen päätänsä syrjään, kun kuula kiskaisi tupsun hänen otsatukastaan, "mutta luoti, joka sattuu tuuman verran maalistaan harhaan, olisi parempi jättää ampumatta. — Hyvin tehty, Jasper! Kersantin suloinen lapsonen täytyy saada turvaan, vaikka me siinä menettäisimme päänahkamme."

Nyt Haukansilmä oli saapunut keskelle jokea ja melkein vihollistensa tasalle, kun taas toinen vene Jasperin ja Capin taitavalla ohjauksella oli ihan saapumassa toiselle rannalle juuri sille kohdalle, johon oli neuvottu. Vanha merimies näytteli nyt osansa miehekkäästi, sillä hän oli taas joutunut omalle alalleen ja rakkaus sisarentyttäreeseen sai hänet unohtamaan oman itsensä. Nyt hän olisi ollut valmis ampumaankin, vaikka hän oli saavuttanut kokemuksensa ja taitonsa aivan toisenlaisessa sodassa. Muutamia airon vetoja vielä, ja venhe työntyi pensaisiin. Mabel riensi Jasperin kanssa maihin ja ainakin toistaiseksi nämä kolme pakolaista olivat turvassa.

Paljon pahempi oli Haukansilmän asema: hänen jalo itseuhraavaisuutensa oli saattanut hänet mitä suurimpaan vaaraan, joka suureni hänen lähestyessään virran mukana vihollisiaan, sen takia, että metsään lähteneet villit palasivat vedessä-olevien ystäviensä luo. Oswego siltä kohdalta oli kaapelin levyinen ja koska pilkka oli keskellä jokea, oli se vain sadan kyynärän päässä ampujista, jotka lakkaamatta paukuttivat osaamatta kuitenkaan tähän heiluvaan maaliin.

Tässä kauhistuttavassa asemassa Haukansilmää saattoi auttaa vain hänen oma kekseliäisyytensä ja kestäväisyytensä. Hän tiesi, että hänen pelastuksensa riippui siitä, jaksoiko hän pysyä lakkaamatta liikkeessä, sillä kiinteään pilkkaan tältä väliltä olisi jokainen luoti sattunut. Pelkkä liikekään ei yksin riittänyt, sillä hänen vihollisensa, jotka olivat tottuneet osaamaan juoksevaan hirveen, olisivat kyllä osanneet häneenkin, jos hän olisi laskenut vain yhtäälle päin. Siksi hänen lakkaamatta täytyi muuttaa veneen suuntaa: hetken hän nuolen nopeudella laskee virtaa alas ja jo seuraavana hetkenä käänsi veneen vinottain tai poikki joen toiselle rannalle. Onneksi eivät irokeesit voineet ladata pyssyänsä vedessä, ja kaikkialla joenäyräillä kasvavat pensaat estivät heitä aina näkemästä pakolaista, kun he nousivat maihin. Saatuaan kaikki vihollisensa pyssyt tyhjiksi Haukansilmä asiain näin ollen pääsi, laskien myötävirtaan ja vinosti toista rantaa kohti, melkoisen kauaksi, kun äkkiä ilmestyi uusi vaara, vaikkakaan ei ihan odottamatta: hän huomasi sen joukon, joka oli asetettu virran alemmalle juoksulle väijymään joen kulkijoita.

Ne olivat ne villit, joista toiset olivat lyhyen keskustelunsa aikana maininneet. Niitä oli luvultaan kymmenen, ja he olivat mitä ovelimmin valinneet paikan veristä tointansa varten. He olivat asettuneet ampumalinjaan siinä kohden, jossa virta voimakkaana syöksyi alas kallioitten ja hiekkasärkkien välitse. Haukansilmä näki, että ainoa kuljettavaksi sopiva uoma kulki ihan villien ohi ja jos hän nyt lähtisi siitä, seuraisi sitä ehdoton antautuminen tai kuolema. Koko hänen toivonsa oli nyt päästä länsirannalle, kun taas kaikki viholliset olivat itärannalla. Mutta se vaati enemmän kuin yhden miehen voimat ja

koettaessaan päästä virran pyörteistä hän olisi vain hiljentänyt veneen vauhtia ja asettunut varmaksi maaliksi. Se oli kauhea hetki. Mutta silloin teki Haukansilmä äkkiä päätöksen, jonka heti päätti toteuttaa. Sen sijaan, että olisi koettanut päästä virran nielusta hän ohjasi kuohuisimpaan paikkaan, johon saavuttuaan hän koppasi käteensä pyssynsä ja ampumatarve-laukun ja hyppäsi veteen alkaen kahlata kalliolta toiselle länsirantaa kohden. Kevyt vene kiisi nyt virran pyörteisiin tarttuen kallioihin, joista aalto heitti sen kumoon. Se täyttyi vedellä, mutta tyhjäntyi taas, kunnes virta vei sen rantaan vain muutamien kyynärien päähän siitä, mihin villit olivat asettuneet.

Tämä toki ei ollut pelastanut Haukansilmää kokonaan vaarasta. Ensi hetkenä villit kyllä ihailivat hänen rohkeuttansa ja taitoansa, joille ominaisuuksille kaikki intiaanit antavat mitä suurimman arvon, ja pysyivät toimeettomina, mutta halu saada kostaa ja kauan himoittu voitonmerkki herätti heidät pian entistä kiihkeämpään toimintaan. Pyssyt paukahtelivat, ja veden kohinasta huolimatta hän saattoi kuulla luotien viheltelyn päänsä ympärillä. Mutta tästä välittämättä hän taivalsi eteenpäin, aivan kuin hän olisi ollut haavoittumaton, ja ihme kyllä, hänen nahassaan ei ollut naarmuakaan, vaikka hänen metsästäjä-pukunsa oli täynnä reikiä.

Monessa kohden Haukansilmän täytyi kahlata vedessä kainaloita myöten, jolloin hän piti pyssynsä ja ampumatarpeensa ylhäällä säilyttääkseen ne kuivina. Mutta tällainen kulku alkoi häntä väsyttää ja siksi hän suuresti ilostui, kun pääsi pienelle kalliolle, joka kohosi niin ylös, että sen korkein kohta oli kuiva. Tälle hän asetti ruutisarvensa ja sen takana hän sai ruumiilleen jonkinlaisen suojan. Länsirannalle tästä oli vain viitisenkymmentä askelta, mutta siinä kulki syvä, voimakas virta ja pian hän huomasi, ettei yli voinut päästä muuten kuin uimalla.

Nyt lopettivat intiaanit hetkeksi ampumisen ja kerääntyivät veneen luo, ja kun he huomasivat, että mela vielä oli jäljellä, he valmistautuivat menemään virran yli.

"Haukansilmä!" kuului ääni länsirannan pensaikosta, "Haukansilmä!"

"Mitäs tahdot, Jasper?"

"Älä hätäile, ystävät ovat lähellä eikä ainoakaan mingo pääse joen yli saamatta palkintoa rohkeudestaan. Eikö sinun olisi paras jättää pyssy sinne kalliolle ja uida tänne meidän luoksemme, ennenkuin nuo riiviöt pääsevät luoksesi?"

"Oikea metsästäjä ei luovu koskaan aseestaan, niin kauan kuin hänellä on ruutia sarvessaan ja luoteja kukkarossaan. En ole tänään vielä koskenut liipasimeen, Vesikoira, enkä voi sietää ajatusta, että olen ollut noiden lurjusten kanssa tekemisissä antamatta mitään muistoa itsestäni. Vesi ei vahingoita minua, vaikkapa seisonkin siinä vähän kauemmin. Tuolla näen niiden ryökäleiden joukossa Nuolenpää-roistonkin ja tekee mieleni lähettää hänelle palkka, jonka hän on niin rehellisesti ansainnut. Et suinkaan liene tuonut kersantin tytärtä tänne ampumalinjoille, Jasper?"

"Toistaiseksi hän on turvassa, vaikka kaikki riippuukin siitä, voimmeko pitää joen vihollistemme ja itsemme välillä. Nyt ne tietävät meidän voimamme ja epäilemättä koettavat päästä yli, kun taas toiset jäävät tuolle puolen."

"Tämä soutu kilpailu koskee paremmin sinua, poika, kuin minua, vaikka minäkin voin käytellä airoja ainakin yhtä hyvin kuin parhainkin mingo. Jos ne tulevat yli virran alapuolelta, miksi me emme voi soutaa yli virran yläpuolelta suvantoa pitkin ja pitää yhä välkkyvää vettä välillämme?"

"Siksi, kuten jo sanoin, että he jättävät osan joukostaan toiselle rannalle, ja sitäpaitsi, Haukansilmä, tahtoisitko sinä tuoda Mabelin irokeesien maalitauluksi?"

"Kersantin tytär täytyy saada varmaan turvaan", vastasi opas ponnekkaasti. "Olet oikeassa, Jasper, hänellä ei ole mitään syytä asettaa suloisia kasvojaan ja hentoa varttansa mingojen pyssyn ruoaksi. Mitä me voimme tehdä? Heidät täytyy estää yli tulemasta tuntiin tai pariin, ja sitten pimeään tultua me kyllä tahdomme parhaamme mukaan koettaa pelastaa kersantin tyttären."

"Olen aivan samaa mieltä, jos me vain kykenemme siihen."

"Jumala on kanssamme, poika — Jumala on kanssamme, ja järjetöntä on otaksua, että kersantin tyttären kaltaisen olennon kohtalo voisi johtaa hänet noiden hirtehisten rääkättäväksi. Tietääkseni ei ole putousten ja linnan välillä ainoatakaan muuta alusta kuin meidän veneemme, ja luulisinpa käyvän yli punanahkojen ymmärryksen tulla tänne, kun vahdissa on kaksi sellaista pyssyä kuin sinun ja minun. En tahdo ylvästellä, mutta koko rajaseutuhan tietää, että lentävään ilmojen kotkaankin niiden kuula sattuu."

"Sinun taitosi, Haukansilmä, tunnetaan lähellä ja kaukana, mutta pyssyn lataaminen vie aikaa, etkä sinä ole edes maalla, jossa voisit käyttää hyväksesi metsän antamaa suojaa. Luuletko, että pääsisit

rannalle ja voisit säilyttää pyssysi kuivana, jos sinulla olisi meidän veneemme?"

"Voiko kotka lentää, Jasper?" kysyi toinen nauraen omalla tavallaan ja katsellen taaksensa. "Mutta tyhmää olisi sinun nyt lähteä vesille, sillä ne roistot valmistuvat taaskin räiskyttämään pyssyjänsä."

"Se kyllä voidaan tehdä kenenkään antautumatta vaaraan. Herra Cap meni veneelle ja heitti lehvän virtaan koetellakseen sen suuntaa. Kas, tuolla se jo tuleeekin. Jos saat sen kiinni, seuraa vene heti perässä. Kaikissa tapauksissa, jos vene pääsisi ohitsesi, tuo pyörre sen minun luokseni."

Jasperin puhuessa lehvä tuli näkyville ja virran kiihtyvällä vauhdilla lekotteli kohti Haukansilmää, joka sieppasi sen kiinni juuri, kun se oli livahtamaisillaan ohi ja kohotti sen riemuinen ilmaan merkiksi, että yritys oli onnistunut. Cap ymmärsi merkin ja siinä paikassa vene oli työnnetty vesille ja lähetetty merimiehelle ominaisella huolella ja taidolla liikkeelle. Se kulki samaa tietä kuin oksakin ja hetkistä myöhemmin tarttui Haukansilmä kiinni sen laitaan.

"Siihen tarvittiin merimiehen taitoa", sanoi opas nauraen, "mutta teidän taitonne kuuluvatkin vesielämään samoin kuin minun metsänkäyntiin. Antaapa nyt mingojen mielin määrin paukutella pyssyjänsä, sillä nyt heillä on viimeinen tilaisuus ampua suojattomaan maaliin."

"Ei, laske kiireesti rantaan", sanoi Jasper innokkaasti, "eihän hyödytä mitään heittäytyä vaaraan."

"Minä haluan katsoa silmästä silmään vihollisiani, kuten mies", vastasi Haukansilmä ylpeästi. "Minä en ole punanahkainen, ja valkoihoisen tulee taistella avoimesti eikä pensaitten takaa."

"Entäs Mabel?"

"Totta, poikani, totta! Kersantin tytär täytyy pelastaa. Kuten sanot, hupsua ja poikamaista olisi antautua turhaan vaaraan. Luuletko, että vene voidaan piilottaa sinne, missä sinä nyt olet?"

"Ei epäilystä, anna tulla vain."

Haukansilmä työnnähti veneen vesille ja hetken kuluttua Jasper tarttui sen kokkaan. Piilottaakseen veneen ja saadakseen äyrimällä turvallisemman aseman ystävät katosivat metsään, jossa he sydämellisesti puristivat toistensa kättä ihan kuin olisivat pitkiä aikoja olleet erossa.

"Nyt saamme nähdä, Jasper, uskaltavatko mingot yrittää Oswegon yli, kun tietävät Pitkän Pyssyn olevan lähettyvillä. Sinä ehkä voit käyttää airoja, melaa ja purjeita paremmin kuin pyssyä, mutta sinulla on rohkea sydän ja tarkka käsi ja niihin voimme taistelussa paljon laskea."

"Mabel tapaa minut kyllä itsensä ja vihollistensa välillä", vastasi Jasper vaatimattomasti.

"Ihan varmasti! Kersantin tytärtä täytyy puolustaa. Minä rakastan sinua, Jasper, sinun itsesi vuoksi ja vielä enemmän minä rakastan sinua sen vuoksi, että hädän hetkenä, jolloin tarvitset kaiken miehuutesi, ajattelet heikompiasi. Katso, Jasper! Kolme lurjuksista kiipeää todellakin veneeseen! Heidän varmasti täytyy uskoa, että olemme paenneet, muuten he eivät ikinä uskaltaisi lähteä suoraan surman suuhun."

Totta olikin, että irokeesit laittautuivat kulkemaan yli joen, sillä kun Haukansilmä ja hänen ystävänsä olivat täydellisesti piilossa, heidän vihollisensa alkoivat luulla, että he olivat paenneet. Se olikin ainoa keino, jota useimmat valkoihoiset olisivat käyttäneet. Mutta Mabel oli nyt sellaisten miesten turvissa, jotka tunsivat liian hyvin metsien sotatapoja voidakseen hylätä itse asiassa ainoan puolustusmahdollisuuden ja lähteä epävarmalle pakotielle.

Kuten Haukansilmä oli sanonut, kolme sotilasta asettui veneeseen, kaksi oli polvillaan pyssy poskella valmiina paukauttamaan, jos vihollista näkyisi, ja kolmas seiso suorana veneen perässä ja meloi. Näin he lähtivät rannasta vedettyään varovaisuuden vuoksi venettä ylöspäin niin kauaksi, että virta oli suhteellisesti työntä. Ilmeisesti se villi, joka melaa käytti, ei tehnyt sitä ensi kertaa, sillä pitkät, voimakkaat vedot panivat kevyen kaarnalevyn kiittämään veden pintaa kuin ilmojen lintu.

"Joko minä laukaisen?" kysyi Jasper vavisten halusta saada alkaa taistelun.

"Ei vielä, poika — ei vielä. Niitä on vain kolme, ja jos herra Cap voi käyttää niitä aseita, joita hän yössänsä kantaa, me voimme antaa heidän tulla maihin, niin saamme veneemme takaisin."

"Entäs Mabel?"

"Ei pelkoa kersantin tyttären vuoksi. Hänhän on sanojesi mukaan piilossa ontossa kannossa orjantappurapensaitten sisässä. Jos on totta, että piilotit jäljet, kuten sanoit, niin saa se suloinen olento maata siellä kokonaisen kuukauden ja nauraa mingoille."

"Koskaan emme voi olla varmoja. Meidän olisi sittenkin pitänyt tuoda hänet lähemmä omaa piiloamme!"

"Mitä varten, Vesikoira? Asettaaksemme hänen sievän päänsä ja sykkivän sydämensä keskelle kuulasadetta? Ei, ei; hänellä on hyvä siellä, missä hän on, koska siellä on turvassa."

"Emme ole koskaan turvassa. Luulimme olevamme piilossa siellä, pensaitten sisässä ja nyt näet, että erehdyimme."

"Ja mingo-paholainen sai palkan rohkeudestaan, kuten nämäkin saavat."

Haukansilmän puhe katkesi, sillä kuului kova paukahdus, ja perässäoleva intiaani lensi korkealle ilmaan pudoten sieltä veteen ja vieden melan mukanaan. Pieni savupilvi leijaili hetken itärannalla olevien pensaitten yllä, mutta hajosi pian ilmaan.

"Se oli Suuren Käärmeen suhahdus!" huudahti Haukansilmä riemuiten. "Koskaan ei ole rohkeampi ja uskollisempi sydän sykkinyt delawarelaisen povessa. Hieman minua surettaa, että hän särki minun suunnitelmani, mutta eihän hän voinut tietää meidän asemaamme."

Tuskin oli vene menettänyt ohjaajansa, kun se valloillaan syöksyi kuohuvaan koskeen. Aivan avuttomina molemmat villit kilmuilivat hurjasti ympärilleen, mutta eivät mitenkään voineet luonnonvoimaa hallita. Chingackgookin onneksi melkein kaikkien irokeesien huomio oli kääntynyt niihin, jotka nyt veneessä odottivat viimeistä hetkeänsä, muuten hänen pakonsa olisi ollut ainakin vaikea, ellei mahdoton. Mutta ainoakaan vihollinen ei liikahtanut muuta kuin piilottuakseen johonkin, ja kaikkien silmät olivat tähdättyinä seikkailijoihin. Pikemmin kuin tämä on sanottu syöksyi vene, jonka pohjalle intiaanit asettuivat pitkän pituuttaan pitääkseen sen tasapainoa yllä, kuohuviin pyörteihin. Tämä luonnollinen varokeino ei heitä kuitenkaan auttanut, sillä kevyt vene tarttui kallioon ja pyörähtäessään ympäri heitti molemmat soturit veteen. Koskissa vesi ei ole koskaan kovin syvää lukuunottamatta niitä paikkoja, joihin se on uurtanut kanavia; mutta mihinkään eivät irokeesit voineet tarttua kiinni, vaikka heidän kätensä olivat vapaat, vaan heidän täytyi uiden ja kahlaten koettaa päästä ystäviensä luo rannalle. Vene pysähtyi kalliolle keskelle koskea, joten siitä ei kummallekaan puolueelle tällä hetkellä ollut vähintäkään hyötyä.

"Nyt on meidän vuoromme", huudahti Jasper, kun näki molempien intiaanien ilmestyvän suvannon reunaan. "Yläpuolella oleva vekkuli on minun, alapuolella sinun."

Niin oli nuorukainen innostunut tätä jännittävää näytöstä katsellessaan, että laukaisi kesken puheensa, mutta nähtävästi ihan turhaan, sillä molemmat pakolaiset heilauttivat halveksien käsiänsä. Haukansilmä ei vain ampunut.

"Ei, ei, Vesikoira", hän vastasi, "minä en vuodata verta ilman pakkoa, mutta tarpeen tullen minun luotini kyllä sattuu. Minä en rakasta mingoja, sillä olen liian paljon seurustellut delawarelaisten kanssa, jotka ovat heidän leppymättömiä ja luonnollisia vihollisiansa. Mutta minä en ammu ainoatakaan hurjimusta, ellen tiedä, että hänen kuolemastaan on jotakin hyötyä. Ei yksikään hirvi ole turhan vuoksi kaatunut minun luodistani. Eläen erämaissa enimmäkseen yksin Jumalansa kanssa oppii punnitsemaan asioita oikein. Yhden kuolema nykyisessä asemassamme riittää meille. Mahdollisesti tässä vielä sattuu tilaisuus, jolloin voi käyttää Pitkää Pyssyä Suuren Käärmeen hyväksi, joka on käyttäytynyt varomattomasti ilmaistessaan noille vaaniville paholaisille, että hän on heidän lähettyvillään. Niin totta kuin olen vaivainen syntinen hiipii nyt juuri tuolla yksi niistä kaatuneen puun suojassa luullen hyvänkin saaliin tapaavansa!"

Puhuessaan Haukansilmä osoitti sormellaan, ja Jasperin terävä silmä keksi heti, mitä toinen tarkoitti. Yksi vihollisen nuorista satureista — palaen halusta saada kunnostautua aivan erinomaisesti — oli luikahtanut erilleen seurueestaan hiipien sinne päin, missä Chingackgook oli ollut piilossa. Delawarelainen oli nähtävästi huolimaton vihollistensa suhteen, sillä nuorukainen oli päässyt niin lähelle, että saattoi nähdä hänet. Tämän voi huomata irokeesin liikkeistä, vaikk'ei Chingackgookia näkynyt, sillä tämä valmistui juuri laukaisemaan. Koski oli Oswegon mutkassa muodostanut omituisen polven, niin että Chingackgook joutui melkoisen lähelle vihollisiansa, vaikka välimatka maata myöten oli useita satoja kyynäriä, ja sen vuoksi Haukansilmä ja Jasper saattoivat seurata tarkasti molempien toimia. Joen leveys tällä paikalla oli pari sataa kyynärää, ja jokseenkin yhtä kaukana oli hiipivä irokeesi luullusta saaliistansa.

"Suuri Käärme on varmasti jossain tuolla", huomautti Haukansilmä, joka ei hetkeksikään jättänyt vihollista silmistään, "ja hän liikkuu kovin huolettomasti, kun antaa mingo-lurjuksen, joka kaikesta päättäen on sangen verenhimoinen, tulla noin lähelleen."

"Katso", keskeytti Jasper, "tuolla on delawarelaisen ampuman intiaanin ruumis! Se on tarttunut kiveen, ja virta on nostanut pään veden pinnan yläpuolelle."

"Samantekevä, poika — samantekevä. Ihmisruumis ei ole paljoa parempi kuin ajelehtiva tukki, kun kerran siinä asuva henki on paennut. Tuo irokeesi ei enää ketään vahingoita. Mutta tuo toinen hiipivä roisto aikoo riistää päänahana minun parhaimmalta ja koetelluimmalta ystävältäni."

Haukansilmä keskeytti puheensa ja nostaen äkkiä tavattoman pitkän pyssynsä tähtäysasentoon hän samana hetkenä laukaisi. Toisella rannalla tähtäilevä irokeesi oli juuri laukaisemaisillaan, kun Pitkän Pyssyn turmiollinen viesti saapui. Hänen pyssynsä laukesi — totta kyllä —, mutta ilmaan, ja itse mies horjahti pensaikkoon ilmeisesti haavoittuneena ellei kuolleena.

"Tuo hiipivä lurjus itse pakotti minut tekemään näin", mutisi Haukansilmä asettaen pyssyn perän maahan ja ladaten sen uudelleen. "Me Chingackgookin kanssa olemme yhdessä taistelleet nuoruudesta asti ranskalaisia ja intiaaneja vastaan luopumatta koskaan toisistamme, ja nyt tuo hullu paholainen luulee, että minä seison toimetonna ja katselen, kun hän salakavalasti ampuu minun parhaan ystäväni."

"Me olemme tehneet Suurelle Käärmeelle saman palveluksen, kuin hän teki meille. Nyt nuo lurjukset pelkäävät ja menevät piiloihinsa, kun huomaavat, että voimme osua heihin tältä puolen."

"Yksi luoti ei tee paljoa, Jasper — ei paljoa. Mutta kysy noilta, niin ne kertovat, mitä Pitkä Pyssy voi tehdä ja on jo tehnyt, vaikka kuulia on satanut päämme ympärillä kuin rakeita. Ei, ei; ei tee paljoa ja ajattelematon kulkuri antaa sen itseensä sattua."

"Onko tuo koira tai hirvi, joka ui tälle rannalle?"

Haukansilmä hämmästyi, sillä todellakin joku ui tälle puolen kosken yläpuolisesta suvannosta. Lähempi tarkastus ilmaisi kuitenkin molemmille, että se oli mies, vieläpä intiaani, vaikka hän kulki niin ovelasti, että ensi hetkenä näytti epäilyttävältä. Viisaimmalla sotajuonellaan hän koetti oudolta salata liikkeitään.

"Hän työntää jotakin edessään ja hänen päänsä näyttää uivalta pensaalta", sanoi Jasper.

"Intiaanin viekkautta, poika; mutta kristityn rehellisyys saattaa sen häpeään."

Kun mies hitaasti lähestyi, alkoivat katselijat epäillä ensimmäistä otaksumistaan ja vasta kun kolme neljännestä joen leveydestä oli uitu, he huomasivat, että todellakin olivat arvanneet oikein.

"Suuri Käärme on elossa!" huudahti Haukansilmä katsoen toveriinsa ja nauraen, niin että kynelet kohosivat silmiin, sillä niin häntä ihastutti toisen viisas keksintö. "Hän on sitonut ruutisarven päänsä päälle ja sitten peittänyt koko pään lehvillä. Pyssynsä hän on pannut tukin päälle, jota edellään uittaa, ja nyt hän saapuu yhtyäkseen ystäviinsä. Niinpä niin! Se aika ei ole kaukana, jolloin hän ja minä teimme tuollaisia kepposia ihan verenhimoisten mingojen silmäin edessä, kun kiersimme ympäri näitä äärettömiä aarniometsiä."

"Mutta, Haukansilmä, se ei voi olla Suuri Käärme; minä en huomaa ainoatakaan merkkiä, joka muistuttaisi hänestä."

"Merkkiä! Kuka nyt intiaanissa etsii jotakin merkkiä? Ei, ei, poika, värihän sen ilmaisee sillä tuota väriä ei ole kellään muulla kuin delawarelaisella. Ne tuntee väristä yhtä varmasti kuin sinun kuunarisi Pyhän Yrjön rististä ja ranskalaisen pöytäliinasta, jonka he asettavat tuuleen puhdistumaan kalanruodista, hirvenlihasta ja leivänmuruista. Etkö näe, poika, noita silmiä? Sellaisia ei ole kellään muilla kuin sankarillisella päälliköllämme. Mutta niin tulisesti kuin tuo silmä leimahtaakin taistelussa ja niin terävältä kuin se näyttääkin lehtien välitse" — tässä Haukansilmä laski kätensä kevyesti, mutta merkitsevästi toverinsa kädelle — "minä olen nähnyt kyynelten vuotavan noista silmistä virtana. Tuon punaisen nahan alla on lämmin sydän ja sielu — usko se — vaikka sen lahjat ovat monessa suhteessa toisenlaiset kuin meidän."

"Sitä ei epäile kukaan, joka tuntee päällikön."

"Minä *tunnen* hänet", vastasi toinen ylpeästi, "sillä ilossa ja surussa me olemme olleet yhdessä: miehille hän esiintyy luotettavana ja lujana ystäväni ja naisista hän tietää, että ne hänen heimossaan ovat suloisimmat silloin, kun niiden kanssa antautuu kevyeen ilonpitoon. Mutta hiljaa! Väärin on metsissä supatella toisen korvaan, kuten linnoissa tehdään, ja Käärmeellä on tarkka vaisto. Hän tietää, että minä rakastan häntä ja puhun hänestä hyvää takana päin, mutta delawarelaisella on sielun kainoutta eikä hän sen vuoksi erehdy kerskumaan."

Käärme saapui nyt rannalle juuri molempien toveriensa kohdalla, joiden aseman hän näytti varmasti tienneen, ennenkuin lähti itärannalta, ja nousten vedestä hän ravisti itseänsä kuin koira ja huudahti reippaasti: "Hei!"

VI LUKU.

"Elonmyrskyn pauhatessa isä ohjaa lasta."

Thomson.

Kun päällikkö astui maihin, otti Haukansilmä hänet sydämellisesti vastaan ja puhui intiaanien kielellä: "Oliko viisasta, Chingackgook", sanoi hän nuhdellen, "alkaa yksintaistelu tusinaa mingoja vastaan? Pitkä pyssyni harvoin pettää, se on kyllä totta; mutta Oswego on leveä ja varminkin käsi ja tarkinkin silmä olisi saattanut erehtyä, sillä se lurjus ei näyttänyt kuin pään ja olkapäänsä pensaitten seasta. Sinun olisi pitänyt ajatella sitä, päällikkö — olisi todellakin pitänyt."

"Suuri Käärme on mohikaanilainen soturi: hän näkee vain vihollisensa ollessaan sotatiellä, ja hänen isänsä ovat vainonneet mingoja siitä asti kuin vedet alkoivat juosta."

"Minä tiedän — minä tiedän teidän taipumuksenne ja kunnioitan niitä. Kukaan ei saa kuulla minun moittivan punaihoista hänen perinnäisen luonteensa vuoksi. Mutta viisaus ja urhoollisuus ovat sotilaalle yhtä tärkeät, ja elleivät irokeesit olisi innostuneet katselemaan veteen joutuneita tovereitansa, ne olisivat valmistaneet sinulle kuuman lähdön."

"Mitä delawarelainen nyt aikoo?" kysyi Jasper, joka huomasi, että päällikkö äkkiä oli jättänyt Haukansilmän ja astui rannalle näyttäen aikovan uudestaan heittäytyä virtaan. "Ei suinkaan hän liene niin hullu, että lähtee toiselle rannalle noutamaan ehkä jotakin unohtamaansa kapinetta?"

"Ei suinkaan, ei suinkaan; hän on yhtä viisas kuin urhoollinenkin huolimatta siitä, että hän äskeisessä yrityksessä kokonaan unohti itsensä. Huomaa, Jasper", puheli Haukansilmä vieden toisen hieman syrjään juuri samana hetkenä, kun he kuuluivat intiaanin heittäytyvän veteen — "huomaa, poika: Chingackgook ei ole kristitty valkoihoinen, kuten me, vaan mohikaanipäällikkö, jonka luonne ja tavat määräävät, mitä hänen tulee tehdä; ja sekään, joka joutuu enemmän heidän kanssaan tekemisiin, älköön koettakokaan heidän luontoansa muuttaa. Kuninkaan soturit juovat ja kiroilevat ja vähän hyödyttää koettaa saada heitä siitä tavasta luopumaan. Mies rakastaa omituisuuksiensa ja nainen höyheniänsä ja turhaa on taistella kumpaakaan vastaan. Vaikkakin intiaani näyttää hyvin kummalliselta ja pitää lujasti kiinni heimonsa ominaisuuksista, on Jumala hänetkin viisaan järjestelmänsä mukaan luonut, vaikk'en minä etkä sinä voi hänen päähänpistojansa ymmärtää."

"Mitä hän aikoo? Katso, delawarelainen ui juuri kiveen tarttunutta ruumista kohti. Miksi hän antautuu tuohon vaaraan?"

"Kunnian, maineen ja koston vuoksi, kuten suuret päälliköt ainakin meren rannalla hänen kotiseuduillaan, jossa täytetään kaikki sydämen toiveet ja miehen arvo tulee sitä suuremmaksi, mitä useamman vihollisen hän on kaatanut."

"Minä ymmärrän sinua. Ystäväsi menee riistämään päänahan voiton merkiksi."

"Niin kyllä, ja iloitkoon hän siitä rauhassa. Me olemme valkoihoisia emmekä voi silpoa kuolleita vihollisia, mutta punanahalle se tuottaa kunniaa. Se voi näyttää sinusta ihan hullulta, mutta minä olen nähnyt valkoihoisten, vieläpä sellaisten, joilla on suuri nimi, kunnian vuoksi tekevän melkein mitä vain — sellaisia olen nähnyt."

"Villi on villi, Haukansilmä, joutukoon hän kenen seuraan tahansa."

"Me voimme sanoa niin, poika; mutta kuten sanoin, ei valkoistenkaan kunnianhimo aina seuraa järjen vaatimuksia, vielä vähemmin Jumalan tahtoa. Minä olen ajatellut tätä asiaa kulkiessani yksin hiljaisissa metsissä ja tullut siihen johtopäätökseen, poika, että Luojan lahjat ja säännöt ovat hyvät ja moninaiset ja kaikki on luotu viisaasti ja järkevästi."

"Mutta Suuri Käärmevän panee henkensä alttiiksi joutaen mitä suurimpaan vaaraan koettaessaan riistää päänahan. Tuohan on ihan hullua."

"Ei hänen mielestään, Jasper. Yksi ainoa päänahka tuottaa hänen kansallisuutensa mielestä enemmän kunniaa kuin suuri taistelukenttä kaatuneita, joiden päänahka on paikoillaan. — Olipa kerran nuori hyvin hienostunut kapteeni, joka menetti turhan vuoksi elämänsä koettaessaan yksin vallata tykin ranskalaisilta. Se tapahtui viime taistelun aikana. Hän tahtoi näyttää kunniaa. Tunsin nuoren vänrikin, joka mainetta saadakseen jäi nukkumaan keskelle kuulasadetta ja kehui nukkuvansa pehmeämmällä kuin puhvelin nahoilla."

"Niin, niin; hulluuksia voi tehdä olematta joku nuori vänrikki."

"Tuossa näet Chingackgookin kunnianhimon. Hän tahtoo saada voitonmerkin voidakseen näyttää lastenlapsilleen." Tässä Haukansilmä keskeytti puheensa ja pudistaen surullisesti päätänsä hän sitten hitaasti jatkoi: "Voi murhetta! Ei kasva vanhan mohikaanin ympärille vesoja. Ei ole hänellä lapsia iloitsemassa hänen voitoistaan, ei heimoa kunnioittamassa häntä parien ääressä. Hän on yksinäinen ihminen tässä maailmassa ja kuitenkin hän on uskollinen syntyperälleen ja taipumuksilleen. Siinä on jotakin rehellistä ja kunnioitettavaa, se täytyy sinun myöntää, Jasper."

Kuului hirveä irokeesien huuto, jota säesti heidän pyssyjensä kiihkeä pauke. He koettivat kaikkensa karkoittaakseen delawarelaisen hänen saaliinsa luota, ja niin innokkaasti he yrittivät, että tusinan verran heistä hyökkäsi veteen ja monet kahlasivat satakunnan askelta kuohuvaan virtaan päästäkseen ampumaan lähempää. Mutta hätäilemättä Chingackgook suoritti loppuun alkamansa urotyön. Kun se oli tehty, heilutti hän valloittamaansa voitonmerkkiä päänsä päällä ja päästi hirveän sotakarjunnan, johon irokeesit raivoissaan vastasivat. Hiljaisessa metsässä se kuului niin kamalalta, että Mabel kauhuissaan peitti päänsä, ja hänen setänsä vähän matkan päässä hänestä ihan tosissaan mietti keinoa, miten pääsisi parhaiten pakoon.

"Tämä voittaa kaiken, mitä ennen olen noilta hirviöiltä kuullut", huudahti Jasper tukkien inhoten korviansa.

"Se on heidän musiikkiansa, poika, heidän rumpunsa ja huilunsa, torvensa ja klarinettinsa. Epäilemättä he rakastavat noita ääniä, sillä niissä ilmenevät heidän raivokkaat tunteensa ja verenhimonsa", vastasi Haukansilmä hievahtamatta paikaltaan. "Ne tuntuivat nuorena ollessani peloittavilta, mutta nyt se on samaa kuin yökehräjän vihellys tai rastaan laulu minun korvissani. Eivät kaikki villit ja pedot, jotka kiertelevät linnan ja tämän välisissä metsissä voisi nykyään mitään vaikuttaa minun hermoihini. En sano sitä kerskuukseni, Jasper, mutta miehellä, joka kuulemansa vuoksi joutuu pois suunniltaan, on heikko sydän. Melu ja huudot voivat pelästyttää vaimoja ja lapsia, mutta ei miestä, joka metsiä kiertää ja joutuu katsomaan vihollisia silmästä silmään. Toivon, että Käärme on nyt tyytyväinen, sillä tuolla hän tulee, ja päänahka riippuu hänen vyössään."

Jasper käänsi tämän viimeisen urotyön vuoksi hänestä inhoten päänsä, kun delawarelainen nousi vedestä, mutta Haukansilmä kohteli ystäväänsä filosofisella välinpitämättömyydellä, kuten mies, joka ei pikku seikkojen anna tasapainoansa häiritä. Astuessaan syvemmälle pensaikkoon vääntämään pumpulipukuansa ja lataamaan pyssyänsä katsoi delawarelainen riemuiten tovereihinsa ja sillä näytti kaikki vastenmielisyyttä ja inho hävinneen turmelemasta toveruksien hyviä välejä.

"Jasper", alkoi opas taas, "mene herra Capin luo ja pyydä häntä yhtymään meihin. Meillä on vain hetkinen aikaa neuvotella, sillä ihan varmaan mingot valmistuvat pikaiseen hyökkäykseen."

Nuorukainen totteli heti ja muutamassa minuutissa neljä pakolaista neuvotteli joen äyrään suojassa, josta vihollinen ei heitä nähnyt, mutta he itse saattoivat seurata kaikkia vihollisen liikkeitä, ja päättivät, miten heidän nyt tuli menetellä.

Päivä oli laskenut ja heillä oli nyt muutaman minuutin hämärä ennen yön pimenemistä. Useimmat toivoivat siitä pelastusta, sillä vaikka pako pimeässä ei suinkaan ollut vaaroja vailla, saattoivat he kuitenkin lähteä liikkeelle, koska yö peitti jäljet vihollisten vaanivilta katseilta.

"Neuvottelun hetki on tullut, veljet", sanoi Haukansilmä vakavasti, "jolloin meidän yhdessä täytyy suunnitella, miten voimme pelastua vaarasta. Tunnissa metsä pimenee synkäksi kuin sydänyö, ja jos aiomme koskaan linnalle saapua, täytyy sen juuri pimeään suojassa tapahtua. — Mitä te, herra Cap, sanotte? sillä vaikka ette olekaan tottunut taistelemaan ja peräytymään metsissä, antaa ikänne teille kuitenkin oikeuden lausua ajatuksenne ensin tällaisessa asiassa, kuten neuvostossakin."

"Minun arvioni mukaan meidän olisi viisainta astua veneeseen, kun tulee niin pimeä, ettei vihollinen voi meitä nähdä ja laskea linnalle niin kiireesti kuin airot ja virta kantavat."

"Se on helpommin sanottu kuin tehty", vastasi opas, "me olemme suuremmissa vaarassa veneessä kuin metsässä. Sitäpaitsi Oswegossa on koskia matkalla, enkä ole ollenkaan varma, että edes Jasper voi vaaratta laskea niistä yön pimeässä. — Mitä sinä, poika, itse arvelet kyvystäsi, luuletko pystyväsi siihen?"

"Minä olen samaa mieltä kuin Cap. Mabel on liian hento kulkeakseen soiden ja murrokkojen yli sellaisena yönä kuin tästä näyttää tulevan ja sitäpaitsi minä tunnen itseni rohkeammaksi ja tarkemmaksi veneessä kuin rannalla."

"Rohkea sinä aina olet, poika, ja minä otaksun, että miehellä, joka on elänyt niin paljon päivänpaisteessa ja vähän metsän varjossa, on myöskin kohtuullisen tarkat silmät. Jaa, jaa, Ontariolla on vähän puita eikä siellä mikään ilahduta metsästäjän sydäntä! Teidän mielipiteenne mukaan, ystävät, monet seikat puhuvat asian puolesta ja sitä vastaan. Puolesta puhuu sekin, ettei vesi jätä jälkiä —"

"Mitä te kutsutte luoteeksi?" keskeytti itsepintainen ja dogmaattinen Cap.

"Mitä?"

"Jatka pois", sanoi Jasper, "herra Cap luulee olevansa valtamerellä. Vesi ei jätä jälkiä —"

"Ei jätä, Vesikoira; menkäämme siis vesitse. Onhan vene kevyt ja joutuisa kulkuvehje myötävirrassa ja kersantin hennon tyttären on paljon miellyttävämpi matkustaa sillä. Mutta toiselta puolen, joella ei ole muuta suojaa kuin taivaan pilvet, ja kosket ovat vaarallisia päivälläkin; ja tästä on kuusi runsasta penikulmaa linnalle. Ei metsässäkään ole pimeässä kovin helppoa pysyä tiellä. Minun on siis vaikea sanoa ja neuvoa, Jasper, kumpi tie meidän olisi valittava."

"Jos Käärme ja minä voisimme uida toiselle veneelle ja tuoda sen tänne", vastasi nuori merimies, "niin minusta olisi turvallisinta valita vesitie."

"Eiköhän! Se käy kyllä koko lailla helposti, kunhan vähän pimenee. Tosiaankaan en voi ihan varmaan sanoa, kumpi olisi parempi. Mutta jos meidän joukossamme olisi vain miehiä, niin mielelläni leikkisin piilosilla noiden toisella puolella joen olevien lurjusten kanssa. — Jasper", kuiskasi opas, joka tahtoi karttaa kaikkea turhaa lörpöttelyä, "tahdotko sinä koettaa tuoda tänne veneen?"

"Minä tahdon, Haukansilmä, vaikka mitä puolustaakseni Mabelia."

"Se on oikeata ja rehellistä puhetta. Käärme, joka jo on melkein riisuutunut, voi auttaa sinua. Se muuttaa taas yhden noiden paholaisten suunnitelmista."

Kun tämä oli saatu selväksi, valmistuivat kaikki seurueen jäsenet panemaan päätöstä toimeen. Yön varjot laskeutuivat metsän yli, ja kun kaikki olivat valmiina, oli ihan mahdotonta erottaa esineitä toiselta rannalta. Aika olikin rientänyt intiaanin keksiessä kaikenlaisia varokeinoja uintimatkaansa varten niin pian, että Haukansilmä alkoi kiirehtiä. Jasper tovereineen lähti, eikä heillä ollut muita aseita kuin puukko ja delawarelaisen sotakirves, ja suurinta varovaisuutta noudattaen he yöhön katosivat. Sill'aikaa nouti opas Mabelin piilopaikasta ja pyytäen häntä Capin kanssa jalan menemään jokirantaa pitkin kosken alle hän itse jäi veneelle aikoen kuljettaa sen samalle paikalle.

Helposti he pääsivät sinne. Vene asetettiin pitkin rantavallia ja Mabel ja hänen enonsa istuutuivat tavallisille paikoilleensa. Haukansilmä taas jäi perään seisomaan pitäen kiinni pensaista, ettei virta vienyt heitä mukanaan. Näin kului muutamia minuutteja, jonka ajan he mitä suurimmalla jännityksellä odottivat, miten heidän toverinsa saisivat rohkean yrityksensä suoritetuksi.

Tulee muistaa, että molempien seikkailijoittemme täytyi uida yli syvän, vuolaan virran, ennenkuin saapuivat sellaiselle paikalle, jossa voi kahlata. Tähän asti päästiin suhteellisen helposti, ja juuri samana hetkenä ulottui Jasperin ja Käärmeen jalka pohjaan. Saatuaan varman jalansijan he ottivat toisiaan kädestä ja kahlasivat äärettömän varovasti siihen suuntaan, josta otaksuivat löytävänsä veneen. Mutta yö oli jo pimennyt, niin että he huomasivat turhaksi koettaakaan silmien avulla päästä päämääräänsä. Siksi täytyi antaa ohjata vaiston, joka ilmaisee tien metsänkävijälle silloin, kun päivä ei paista eikä kuu kumota, vaan metsä näyttää oudosta hirveältä kaaokselta, joka viettelee vain yksityisiin. Siksiä Jasper antoi delawarelaisen johtaa häntä tietäen, että tämän tottumus oli vaistoa terästännyt, joten hän, jos kuka, siihen kykeni. Ei kuitenkaan ollut helppoa kahlata kuohuvassa koskessa tähän aikaan vuorokaudesta ja saada varma selvä suunnasta. Kun he luulivat päässeensä keskelle jokea, erotti rannat vain suurena mustana rykelmänä, josta pisimpien puitten tummat varjot hieman erosivat taivaan synkkää pohjaa vasten. Kerran tai pari kulkijat muuttivat suuntaa huomattuaan joutuneensa harhaan, kun arvaamatta astuivat syvään veteen; hehän tiesivät, että vene oli pysähtynyt kosken matalimmalle paikalle. Näin kiertäessä oli kulunut viitisentoista minuuttia, ja vaikka tämä aika tuntui nuorukaisesta iäisyydeltä, huomasivat he, etteivät he ilmeisesti olleet päässeet vähääkään etsimäänsä esinettä lähemmäksi. Delawarelainen aikoi juuri ehdottaa, että he palaisivat takaisin maalle ja siellä yrittäisivät uudelleen, kun hän näki miehen liikkuvan vedessä melkein käden ulottuvilla. Jasper kulki hänen sivullansa, joten hän silmänräpäyksessä tajusi, että irokeesit kulkivat samoilla asioilla kuin hänkin.

"Mingo!" hän kuiskasi Jasperin korvaan, "Käärme näyttää veljelleen, miten tulee käyttäytyä ovelasti."

Nuori merimies huomasi olennon ja heti ymmärsi vaaran, joka heitä väijyi. Oivaltaen, että johto tuli jättää delawarelaiselle päällikölle, hän antoi tämän astua edellä sinne päin, josta äskeinen varjo oli kadonnut. Seuraavana hetkenä se ilmestyi uudestaan ilmeisesti taivaltaen heihin päin. Vesi pauhasi niin, että oli sangen vaikea erottaa muita ääniä. Äkkiä kääntäen päänsä intiaani kuiskasi: "Jätä kaikki Suuren Käärmeen huoleksi."

"Huh!" huudahti villi, ja jatkoi omalla kielellään: "vene on kyllä löytynyt, mutta kukaan ei auttanut

minua. Tulkaa, niin nostamme sen pois kiveltä."

"Kernaasti", vastasi Chingackgook, joka puhui sitä kieltä, "johda, me seuraamme."

Vieras, joka ei voinut kohinan tähden tuntea ääntä, lähti heti ja toisten seurattuna ihan kantapäillä kaikki kolme pian saapuivat veneelle. Irokeesi tarttui kokkaan, Chingackgook keskelle ja Jasper perään, ettei vieras voinut huomata kalpeanaamaa, jonka hän olisi heti tuntenut vähistäkin vaatteista ja varsinkin päästä.

"Kohottakaa", käski irokeesi heimonsa jyrkällä tavalla, ja heti kohotettiin vene ylös, kaadettiin siitä vesi pois ja huolellisesti laskettiin veteen oikeaan asentonsa. Kaikki kolme pitivät sitä lujasti, ettei se kosken mukana karkaisi, ja irokeesi, joka veneen yläpäästä johti, lähti viemään sitä itärannalle, jossa hänen omansa odottivat hänen paluutaan.

Delawarelainen ja Jasper hyvin tiesivät, että virrassa varmasti oli ollut useita irokeesejä, koska heidän ilmestymisensä ei ollut hämmästyttänyt heidän kohtaamaansa yksilöä, ja siksi heidän tuli noudattaa äärimmäistä varovaisuutta. Aremmat ja hidastajaisemmat olisivat pelänneet antautuvansa mitä suurimpaan vaaraan mennessään keskelle vihollisparvea. Mutta nämä rajapylväät eivät tunteneet vähintäkään pelkoa, vaan olivat tottuneet tällaiseen uhkapeliin ja niin hyvin ymmärsivät välttämättömäksi estää vihollisia saamasta venettä, että he saadakseen sen itse olisivat antautuneet vieläkin suurempaan vaaraan. Niin äärettömän tärkeä Jasperista oli Mabelin turvallisuudelle veneen voittaminen tai tuhoaminen, että hän veti puukkonsa esille puhkaistakseen kaarnan ja tehdäkseen sen ainakin hetkeksi käyttökelvottomaksi, jos jokin sattuma estäisi delawarelaista ja häntä saamasta sitä.

Sillä aikaa irokeesi, joka ei ollut noussut veneeseen, vaan johti kahlaten, veti sitä ja siinä olevia vastahakoisia tovereitansa omaan joukkoonsa päin. Kerran Chingackgook nosti sotakirveensä upottaaksensa sen mitään pahaa aavistamattoman naapurinsa päähän, mutta pelko, että kuolevan huuto tai uiva ruumis ilmaisisi vihollisille vaaran, sai hänet hylkäämään tämän ajatuksen. Seuraavana hetkenä hän kuitenkin sai syytä katua epärointiänsä, sillä kolme veneen kuljettajaa joutui äkkiä keskelle vihollisjoukkoa, joka neljän miehen voimalla myöskin oli etsimässä sitä.

Lyhyiden omituisten ihastushuudahdusten jälkeen villit kävivät joko veneeseen tai tarttuivat kahlatessaan kiinni laitaan, sillä kaikki ilmeisesti näyttivät ymmärtävän veneen välttämättömyyden hyökätessä vihollisen kimppuun tai katkaistessa heiltä pakotien. Vihollisjoukon lisääntyminen oli niin odottamaton, ja se antoi heille niin suuren ylivoiman, että hetkisen tunti yksin delawarelainenkin neuvonsa loppuvan ja asemansa ylen vaaralliseksi. Viisi irokeesiä, jotka näyttivät ymmärtävän, millä asioilla liikkuvat, kulki neuvottelemaan pysähtymättä kohti omaa rantaansa, josta kolme tai neljä varmasti täysissä aseissa aikoi heti lähteä uudestaan liikkeelle, kun uiminen syvässä virrassa oli estänyt heitä heti pimeään tullen lähtiessään ottamasta pyssyjänsä ja ruutisarviansa mukaan.

Näin ystävät ja viholliset joutuivat itäisen syvän kanavan reunalle, jossa — kuten länsipuolisessakin — virta oli liian syvä kahlata. Tässä pysähdyttiin hetkeksi neuvottelemaan, miten vene kuljetettaisiin yli. Se, joka oli löytänyt veneen, oli päällikkö, ja intiaanin synnynnäinen kunnioitus päälliköitä ja etevämpiänsä kohtaan esti toisia puhumasta, ennenkuin tämä oli sanonut ajatuksensa.

Tämä pysähdys johti Jasperin mitä suurimpaan ilmitulemisen vaaraan, vaikka hän varovaisuudesta olikin heittänyt hatun päästensä veneen pohjalle. Ilman takkia ja paitaa hänen vartalonsa ulkopiirteet pimeässä eivät niin hirveässä määrässä eronneet toisista. Hänen paikkansa veneen perässä myöskin suojeli häntä, sillä intiaanit luonnollisesti katselivat eteensä. Toinen oli Chingackgookin asema. Tämä soturi oli kirjaimellisesti keskellä tulisimpia vihollisiansa, ja tuskin hän saattoi heihin koskematta hievahtaa. Hän pysyi siis ihan liikkumattomana, vaikka kaikki hänen aistinsa toimivat kaikin voimin, ja hän oli valmis joko karkaamaan tai sopivan hetken tullen antamaan ratkaisevan iskunsa. Huolellisesti varoen katsomasta taaksensa hän vähensi vaaraa tulla huomatuksi ja intiaanin horjumattomalla levollisuudella hän odotti soveliasta hetkeä.

"Menköt kaikki minun nuoret mieheni yli ja ottakoot aseensa, paitsi ne kaksi, jotka ovat veneen kokassa ja perässä", sanoi intiaanipäällikkö. "Ne kaksi saavat tuoda veneen yli."

Intiaanit tottelivat silmänräpäyksessä jättäen irokeesin, joka oli löytänyt veneen, pikku aluksen keulaan ja Jasperin perään, kun taas Chingackgook sukelsi niin syväälle, että toiset pääsivät ohi. Veden polske ja hiljaiset huudahdukset, joilla seurue pysytteli kasassa, ilmaisivat, että ne neljä, jotka äsken olivat joukkoon yhtyneet, uivat joutuakseen yli niin pian kuin suinkin. Heti kun delawarelainen tämän huomasi, kohosi hän veden pinnalle ajatellen ratkaisun hetken tulleen.

Vähemmän kokenut ja ajattelemattomampi kuin tämä soturi olisi varmaankin tarttunut heti asiaan, mutta hän tiesi, että virrassa hänen takanaan oli vielä useita vihollisia eikä hän koskaan antautunut suurempaan vaaraan kuin oli välttämätöntä. Siksi hän antoi intiaanin veneen kokalla uida syväälle

vedelle ja vasta sitten hän aloitti Jasperin kanssa työn. Mutta sen sijaan, että he olisivat auttaneet kuljettamaan venettä yli vuolaan virran itärannalle he päinvastoin koettivat uittaa sitä sille rannalle, josta olivat tulleet. Mutta sitä ei tehty äkkiä ja varomattomasti, kuten ehkä joku sivistynyt henkilö olisi voinut yrittää toteuttaa sotajuontansa, ei, vaan vähitellen, niin että intiaani luuli taistelevansa virran voimaa vastaan. Kun vene ei voinut kulkea itään eikä länteen, se lekotteli myötävirtaan, niin että se pian oli kosken alla, jossa virta kävi syvemmäksi ja tynyemmäksi. Siellä kuitenkin intiaani huomasi heti, ettei hän ollut vain luonnonvoimaa vastaan taistellut, ja katsottuaan taakseen hän keksi, että hänen toverinsa vehkeilivät häntä vastaan.

Hänen toinen luonteensa, joka kehittyi kokemuksen koulussa, sanoi nuorelle intiaanille, että hän oli yksin vihollisten kanssa. Pelotta hän kuitenkin hyökkäsi vettä pitkin Chingackgookin luo käyden kiinni kurkkuun, ja nämä kaksi intiaania jättäen veneen oman onnensa nojaan iskivät yhteen kuin raivokkaat tiikerit. Yön pimeydessä taistellen vuolaassa virrassa, joka jo itsessään oli hengenvaarallinen, he näyttivät unohtaneen kaiken muun kuin verisen kostonsa ja molemminpuolisen halunsa voittaa.

Jasper sai nyt veneen täydellisesti valtaansa, ja se ui kevyesti kuin höyhen tuulessa, sillä taistelevien myllerrys lisäsi virran voimaa. Nuorukaisen ensimmäinen ajatus oli uida delawarelaisen avuksi, mutta halu viedä vene turvaan oli vielä suurempi ja se lisääntyi kymmenkertaiseksi, kun hän kuuli soturien läähätyksen ja korahtelut heidän kuristellessaan toisiansa. Siksi hän koetti päästä länsirannalle niin pian kuin suinkin. Pian hän saavuttikin sen ja hetkisen etsittyään löysi toiset ja vaatteensa, jotka puki kiireesti ylleen. Muutamain sanoin hän kertoi, mihin tilaan oli delawarelaisen jättänyt ja miten hän oli saanut veneen.

Jasperin sanoja seurasi täydellinen hiljaisuus ja henkeään pidätellen koettivat kaikki erottaa edes joitakin ääniä, jotka ilmaisisivat, miten hirvittävä taistelu päättyisi, ellei se olisi jo päättynyt. Mutta mitään muuta ei kuulunut kuin kosken mahtava kohina, vieläpä vihollisetkin toisella rannalla pysyivät ihan hiljaa.

"Ota tämä mela, Jasper", sanoi Haukansilmä rauhallisesti, vaikka kuulijoista hänen äänensä tuntui surullisemmalta kuin tavallisesti, "ja seuraa meidän venettämme. Ei ole turvallista jäädä kauemmaksi tähän."

"Entäs Käärme?"

"Hänet jätämme Jumalan haltuun. Hänen elämänsä tai kuolemansa on nyt Kaikkivaltiaan kädessä. Me emme voi häntä auttaa ja joudumme mitä suurimpaan vaaraan, jos toimeettomina — kuten naiset — jäämme tähän voivottelemaan hänen kovaa kohtaloansa. Tätä pimeyttä meidän tulee käyttää hyväksemme."

Kova, pitkä huuto vastaiselta rannalta katkaisi oppaan puheen.

"Mitä tuo huuto tarkoittaa, Haukansilmä?" kysyi Cap. "Se on kuin peikkojen kiljunta eikä voi lähteä ihmisten eikä kristittyjen kurkusta."

"Eivät ne ole kristittyjä eivätkä tahdo siksi tullakaan; ja sanoessanne niitä peikoiksi olette tuskin erehtynyt. Se on voittajan ilohuuto. Ei epäilystä, että Käärmeen ruumis elävänä tai kuolleena on joutunut heidän käsiinsä!"

"Entäs me!" huudahti Jasper, joka kauheasti katui, ettei ollut torjunut onnettomuutta rientämällä apuun, vaan ajatellen itseänsä jättänyt toverinsa oman onnensa nojaan.

"Me emme voi vähimmälläkään tavalla auttaa päällikköä, ja meidän täytyy heti paikalla jättää tämä paikka."

"Koettamatta edes yrittää pelastaa häntä? Ollenkaan tietämättä, eläkö hän vai on kuollut?"

"Jasper on oikeassa" sanoi Mabel varmasti, vaikka hiljaisella äänellä. "Minua ei ollenkaan peloitakaan, enkä minä halua liikahtaa paikaltani, ennenkuin saan tietää, kuinka ystävälemme on käynyt."

"Tämä on minusta oikein puhuttu, Haukansilmä", lisäsi Cap. "Oikea merimies ei jätä koskaan toveriansa pulaan, ja minä olen iloinen, että sisävesien purjehtijat seuraavat samoja jaloja periaatteita."

"Pois, pois!" vastasi opas kärsimättömästi työntäen samalla veneen vesille. "Te ette ymmärrä vaaran suuruutta ettekä osaa pelätä. Mutta jos henkenne on teille kallis, koettakaa päästä linnalle niin pian kuin suinkin ja jättäkää delawarelainen Jumalan huomaan. Niin, niin, hirvi, joka liian usein käy syöttiä nuolemaan, tapaa kyllä lopulta metsästäjän!"

VII LUKU.

"Ja täkö Yarrow — virta se, min luokse mielein palaa? Sun koskiesko kohinaa mun sielun' kuulla halaa? Se on kuin laulu kiehtova kuin harpun ääni hellä, Mi surut syömein viihdyttää vain sulosävelellä."

Wordsworth.

Yöllinen luonto oli suurenmoinen, ja kuumaverinen Mabel tunsi veren suonissaan virtaavan kiihkeämmin ja poskensa hehkuvan, kun he astuivat veneisiin jättääksensä paikan. Pimeys oli hieman vähentynyt, sillä pilvet olivat hajonneet jättäen taivaalle vaaleampia aukkoja, mutta metsän suojaamat rannat olivat kuitenkin niin synkät, ettei tarvinnut ollenkaan pelätä tulla huomatuksi, kun he laskivat pysyen lähellä rantaa metsän varjossa virtaa alas. Jokainen tunsi, että heidän täytyy noudattaa äärimmäisintä varovaisuutta, ja varsinkin Jasper, joka erittäinkin tytön vuoksi alkoi pelätä, tirkisteli levottomasti ympärilleen joka kerta, kun kuuli metsästä joitakin omituisempia ääniä kuljettaessaan venettään yhä kiihtyvällä vauhdilla eteenpäin. Airoja käytettiin kevyesti ja äärettömän huolellisesti, sillä pieninkin ääni tänä hiljaisena hetkenä olisi saapunut irokeesien lakkaamatta kuuntelemaan korvaan ja kiihoittanut heitä toimintaan.

Kaikki tämä lisäsi hetken suuruutta, ja se innosti ja jännitti Mabel Dunhamia enemmän kuin mikään muu ennen hänen lyhyen elämänsä aikana. Elämänhaluisena, tottuneena itsehillintään ja ylpeillen olevansa soturin tytär hän karkoitti kaikki pelon tunteet; vaikkakin sydän löi rajummin kuin tavallisesti, hänen pimeyteen tähdätyt sinisilmänsä loistivat ja koko hänen olentonsa nautti luonnon salaperäisestä suuruudesta, joka ensi kertaa esiintyi hänelle näin ihmeellisenä ja valloittavana.

"Mabel!" sanoi Jasperin hillitty ääni, kun molemmat veneet kulkivat niin lähekkäin, että nuorukainen kädellään piti niitä yhdessä. "Eihän teitä vain peloita? Luotattehan täydellisesti meidän rehelliseen tahtoomme puolustaa teitä, vaikka mitä tapahtuisi?"

"Minä olen sotamiehen tytär, kuten tiedätte, Jasper Western, ja häpeäisin, jos tuntisin pelkoa."

"Luottakaa minuun — meihin kaikkiin. Enonne, Haukansilmä, delawarelainen — missä se poikaparka nyt liekään — minä itse, kaikki me uskallamme mitä tahansa suojellaksemme teitä kaikilta ikävyyksiltä."

"Minä luotan teihin, Jasper", vastasi tyttö huomaamattaan viistättäen kättänsä vedessä. "Tiedän, että enoni rakastaa minua eikä koskaan ajattele itseään, ennenkuin on ajatellut minua; ja minä uskon, että te kaikki olette isäni ystäviä ja mielellänne autatte hänen lastansa. Mutta minä en ole niin heikko ja hentomielinen kuin saatatte luulla, sillä vaikka olenkin kaupunkien lapsi ja kuulun sukupuoleen, joka ei ole tottunut katsomaan vaaraa silmiin, minä kuitenkin lupaan teille, Jasper, ettei minkäänlainen hullu pelkoni ole estävä teitä täyttämästä velvollisuuttanne."

"Kersantin tytär on oikeassa ja hän on rehellisen Tuomas Dunhamin arvokas jälkeläinen", lisäsi Haukansilmä. "Niinpä niin, lapsukaiseni, monet kerrat olemme isänne kanssa vakoilleet ja kierrelleet yhdessä vihollisen ampumalinjoilla, yhtä pimeänä yönä kuin tämä ollenkaan tietämättä, emmekö seuraavana hetkenä joudu verisen väijytyksen uhriksi. Olin hänen rinnallaan, kun hän sai haavan olkapäähänsä, ja se rehellinen poika kertoo kyllä tavatessanne, millä tavalla me kuljimme vastassa-olevan joen yli pelastaaksemme hänen päänahkansa."

"Hän on kertonut sen minulle", vastasi Mabel suuremmalla innolla ja lämmöllä kuin ehkä hänen asemassaan oli viisasta. "Minulla on tallella se kirje, jossa hän sen kertoo ja minä kiitän teitä sydämeni pohjasta siitä palveluksesta. Jumala palkitkoon teille sen! Ette voi pyytää mitään kiitollisuuden osoitusta, joka olisi tyttärestä liian suuri palkkioksi hänen isänsä elämästä."

"Niin, niin! Siinä puhuu taas ihana lämminsydäminen olento. Jo ennen olen teistä nähnyt vilahduksen ja kuullut teidän puhuvan. Kersantti itse on kertonut minulle nuoruutensa päivistä ja äidistänne. Hän on uskonut minulle senkin, miten hän ihastui äitiinne ja voitti hänen lempensä, ja peittelemättä hän on kertonut, mitä vastoinkäymisiä ja pettymyksiä hän sai kokea, kunnes lopulta onnistui."

"Äitini ei elänyt kylliksi kauan voidakseen korvata isälle hänen vaivannäkönsä koettaessaan voittaa äitini", sanoi Mabel värähtelevin huulin.

"Niin, hän on kertonut kaikki minulle. Mitään se kelpo kersantti ei ole salannut, sillä ollessaan niin monta vuotta esimiehenäni hän on lukemattomilla yhteisillä retkillämme tottunut kohtelemaan minua ihan kuin omaa poikaansa."

"Ehkäpä, Haukansilmä", huomautti Jasper hyväntahtoisen leikillisesti, "hän olisi iloinen, jos sinä

todella olisit hänen poikansa".

"Ja vaikkapa pitäisikin poikanaan, Vesikoira, mitä pahaa siinä olisi? Hän tietää, mihin minä kelpaan erämaissa ja tiedusteluretkillä, ja hän on nähnyt minun usein katselevan ranskalaisia silmästä silmään. Olen joskus ajatellut sitäkin, että meidän pitäisi etsiä itsellemme vaimo, sillä huomaa, poika: kun aina elää miesten kanssa metsissä seurapiirinä vain viholliset ja pedot, lopuksi unohtaa kohteliaisuuden ja hyvät tavat. Leirielämä ei ole sen parempaa. Sielläkin ehkä voi tuntea Hänen hyvyytensä ja voimansa suuruuden. Itsekin olen ottanut osaa jumalanpalvelukseen linnoissa ja koettanut, kuten oikean sotilaan tulee, liittyä rukoukseen — sillä vaikka en olekaan kuninkaan pestattu soturi, minä kuitenkin palvelen häntä, kuten linnaväkikin, mutta minun sieluni ei ole koskaan voinut erota niin kokonaan maallisista ajatuksista ja tunteista kuin metsässä. Siellä tunnen olevani Mestarini kasvojen edessä. Kaikki on ympärilläni kukoistavaa ja kaunista, niinkuin se olisi juuri lähtenyt Hänen kädestään, eikä siellä kukaan turhalla lörpöttelyllä ja ontoilla oppilauseilla herätä tunteita ja ajatuksia kapinaan. Ei, ei; metsä on oikea temppele kaikesta huolimatta, sillä siellä voi ajatus vapaana kohota tähtitarhojen taa."

"Puhutte ihan totta, herra Haukansilmä", sanoi Cap, "ja jokainen, joka yksinäisyydessä elää, ymmärtää sen totuuden. Minkä muun luulette olevan syynä esimerkiksi siihen, että merimiehet ovat uskonnollisia ja tunnollisia kaikissa töissään, kuin sen tosiasian, että he ovat niin usein yksin Luojansa kanssa, eikä siis maaelämän pahuus voi heitä turmella. Lukemattomat kerrat olen pysähtynyt tarkastamaan itseäni — ehkäpä päiväntasaajalla tai eteläisellä valtamerellä — kun taivaan tuikkavat tulet ovat syttyneet valaisemaan yötä; ja minä sanon teille, ystävät: sellaisina hetkinä ihminen oppii tuntemaan syntinsä. Uudestaan ja yhä uudestaan olen silloin luopunut pahuudestani, kunnes omatunto on vapautunut ja käynyt herkäksi erottamaan hyvän ja pahan. Olen täysin yhtä mieltä kanssanne, herra Haukansilmä, ja sanon: joka aikoo oppia Jumalaa tuntemaan, hän menköön merelle tai metsiin."

"Eno, erehdyinkö luullessani, etteivät merimiehet kuitenkaan yleensä uskonnosta paljoa välitä?"

"Se on kaikki valhetta ja vihapuhetta, tyttö, sillä kristillisyydessäkin merimies aina maissa-asujan voittaa."

"En tahdo väittää sitä vastaan, herra Cap", vastasi Haukansilmä, "mutta rohkenen sanoa kuitenkin erään tosiasian. Minä en tarvitse ukkosta ja salamoita muistuttamaan minulle Jumalastani enkä ajattele Häntä vain suruissa ja murheissa, vaan metsien ääretön rauha ja tyyneys puhuu Hänestä, ja Hänen äänensä kuuluu linnun laulussa ja ruohon korren huojunnassa vähintäänkin yhtä hyvin kuin aaltojen pauhussa ja vihurien ulvonnassa. Etkö sano sinä, Vesikoira, samaa? Sinä tunnet myrskyn yhtä hyvin kuin herra Capkin ja voit sanoa, mitä tunteita rajuilma herättää."

"Minä pelkään, että olen liian nuori ja kokematon voidakseni sanoa jotakin sellaisesta asiasta", vastasi Jasper ujosti.

"Mutta teillä on myöskin omat ajatuksenne", sanoi Mabel vilkkaasti. "Te ette voi — ei kukaan voi elää ja katsella sellaisia näytelmiä ajattelematta, kuinka tärkeätä on jokaisen luottaa Jumalaan!"

"Enhän minä voi kieltääkään, etten joskus ajattelisi näitä asioita, mutta pelkään, ettei se tapahdu niin usein kuin pitäisi."

"Suolaton vesi", keskeytti Cap tarmokkaasti, "sinun ei pidä odottaa liikoja nuorukaiselta, Mabel — Luulen, että ne joskus nimittävät teitä Vesimyräksi — eikö totta?"

"Vesikoiraksi vain", vastasi Jasper rauhallisesti, vaikka hänen teki mielensä käyttää ranskaa, kuten Capkin, ja vastata yhtä ilkeästi, sillä matkoillaan hän oli oppinut ranskaakin yhtä paljon kuin useimpia intiaanimurteita. "Se on nimi, jonka irokeesit ovat minulle antaneet erottaakseen minut tovereistani, jotka joskus joutuvat näitä vesiä purjehtimaan ja mielellään kertovat kaikenlaisia liioiteltuja juttuja suolaisista, suurista järvistään."

"Ja miksi he eivät saisi sitä tehdä? Eihän se ollenkaan vahingoita metsäläisiä. Ai, ai, Vesikoira; raakalaisen antama nimi ei saa tehdä yllpeäksi."

"Vesikoira-nimellä he tarkoittavat oikeastaan makean veden tai — kuten ranskalaiset — suolattoman veden purjehtijaa", vastasi Jasper hiukan ärtyisästi.

"Mutta minä tahdon viedä teidät Atlantille ja se retki antaa teille hyvän onnen lopuksi iäksenne, ja Mabel ja muut rannikkojen nuoret naiset pitävät teistä kauheasti, vaikka eläisitte yhtä vanhaksi kuin puut näissä metsissä."

"Ei, ei", keskeytti rehellinen ja vaatimaton opas. "Jasper ei halua jättää ystäviänsä lähteäkseen sinne, sen minä voin vakuuttaa teille; ja vaikka maailman näkeminen voi olla hänelle yhtä hyvä kuin kaikille muillekin, on hän meistä yhtä hyvä ilman sitäkin. Vesikoira tai vesimyrä, hän on urhoollinen ja

uskollinen nuorukainen ja jos hän pitää vahtia, nukun yhtä rauhallisesti kuin jos itse olisin ylhäällä ja huolehtisin turvallisuudestani, niin, vieläpä rauhallisemminkin. Kersantin tyttären ei tarvitse uskoa, että pojan täytyy lähteä merelle kehittyäkseen mieheksi tai vasta sitten ansaitakseen kunnioitusta ja arvonantoa."

Mabel ei vastannut mitään tähän vetoamiseen, vaan käänsi päänsä länsirantaan päin, vaikkakin pimeys teki mahdottomaksi huomata, miten väri vaihteli hänen kasvoillaan. Mutta Jasper tunsi, että hänen itsensä täytyi vastata, sillä nuoruuden ylpeys ja miehekkyyys loukkautuivat syvästi siitä ajatuksesta, ettei hän ansaitsisi toveriensa kunnioitusta tai naisten suosiota, kun ei ollut valtamerillä käynyt. Hän ei kuitenkaan halunnut lausua julki mitään, mikä voisi Mabelin enosta tuntua pistävältä, ja hänen itsehillintänsä oli ehkä vieläkin täydellisempi kuin hänen ujoutensa ja vaatimattomuutensa.

"Minä en ylpeile ominaisuuksilla, joita minulla ei ole", hän sanoi, "enkä väitäkään tietäväni mitään valtameristä tai merenkulusta. Me ohjaamme tähtien ja kompassin mukaan näilläkin vesillä kulkiessamme rannalta rannalle ja koska meille on numeroista ja laskuista vähän hyötyä, emme niistä välitä. Mutta siitä huolimatta meidänkin täytyy ymmärtää yhtä ja toista, vaikkakaan ne, jotka ovat kulkeneet valtamerillä, eivät sitä usko. Ennen kaikkea me saamme purjehtia luotojen ja kallioitten välitse, ja olen kuullut sanottavan, että se tekee hyviä merimiehiä. Täällä nousee myrsky äkkiä ja raivokkaana, ja meidän täytyy osata ohjata satamaan minä hetkenä päivästä tahansa."

"Onhan teillä merimerkit", keskeytti Cap.

"Niistä on vähän hyötyä ja harvoin ne suojelevat karilta."

"Syväluotaus —"

"Olen kuullut sellaisesta puhuttavan, mutta en ole nähnyt."

"Mitä hittoa! Merimies, eikä ymmärrä syväluotausta! Kas niin, poika, ette voi kerskua merimiestaidollanne! Kuka hitto on kuullut merimiehestä ilman syväluotausta?"

"En kehukaan, herra Cap, olevani erittäin taitava —"

"Muussa kuin koskenlaskussa — kuin koskenlaskussa, Jasper, ja putouksissa", sanoi Haukansilmä tullen apuun, "jossa toimessa teidänkin, herra Cap, täytyy myöntää hänen saavuttaneen jonkinlaisen kätevyuden. Minun mielestäni jokaista miestä tulee arvostella hänen kykyjensä mukaan. Herra Cap on aivan hyödytön Oswegon putouksia laskettaessa, mutta koetan muistaa, että hän on hyödyllinen aavoilla ulapoilla. Jasper taas on hyödytön aavoilla ulapoilla, mutta en voi unohtaa, että hänellä on tarkka silmä ja tanakka käsi, kun ohjataan vene putouksiin."

"Mutta Jasper ei ole hyödytön, ei voisi olla toimeton aavoilla ulapoillakaan", sanoi Mabel niin kiihkeästi ja voimakkaasti, että hänen kirkas, suloinen äänensä kaikui pistävältä tämän merkillisen yön hiljaisuudessa. "Ei yksikään, joka on niin kykenevä täällä, voi olla kyvytön siellä — tarkoitan — vaikkakin uskallan väittää, ettei hän laivoissa ole yhtä taitava kuin minun enoni."

"Uinukaa vain molemmat tietämättömyydessänne", vastasi Cap nenäänsä nyrpistäen, "maamoukkiin verraten meitä merimiehiä on niin vähän, että me saamme harvoin oikeutta. Mutta jos on kysymyksessä sinun puolustamisesi, Mabel, tai laivan ohjaus satamaan, niin siinä kyllä tulee kuntosme näkyviin."

"Mutta, eno, maamyyräthän eivät tule rannikoille — siellä siis merimies tapaa vain merimiehen."

"Sitä hirveää tietämättömyyttä! Missä ovat kaikki ne viholliset, jotka ovat kulkeneet näihin seutuihin — ranskalaiset ja englantilaiset — minä vain kysyn, lapsi?"

"Siinäpä se, missä ne ovat?" huudahti Haukansilmä. "Kukaan ei voi sanoa sitä paremmin kuin me, jotka elämme metsissä, herra Cap. Minä olen usein seurannut heidän marssiensa jälkiä ja löytänyt heidän hautojansa ja sateessa vaalenevia luita pitkiä aikoja sen jälkeen, kun he ja heidän ylpeytensä on hävinnyt. Yleisesti ja yksityisesti he täyttävät maan kaikenlaisilla kauhun töillä koettaessaan saada suuren nimen ja ollakseen enemmän kuin heidän toverinsa."

"Minun täytyy sanoa, herra Haukansilmä, että te joskus lausutte sanoja, jotka hyvin vaikeasti soveltuvat miehelle, joka elää aina pyssy kädessä, harvoin haistelee ilmaa, ellei se tuoksu ruudin savulle tai jättää hyttinsä muuten kuin hyökätäkseen vihollisensa kimppuun."

"Jos te luulette, että minun haluni vetää sotatielle, te ette tunne minua ettekä elämäni tarinaa. Mies, joka asuu metsissä ja rajaseuduissa, saa lakkaamatta ottaa huomioon ne olosuhteet, joissa hän elää. Ne eivät riipu minusta, sillä minähän olen vain yksinkertainen, heikko metsästäjä, vakooja ja opas. Minun tehtäväni on metsästää armeijalle, kun se marssii tai lepää. Siitä huolimatta minä olen erään upseerin palveluksessa, joka nyt on matkoilla omilla asioillansa, enkä minä silloin häntä koskaan seuraa. Ei, ei,

sota ja meteli eivät oikeastaan kuulu minulle, vain rauha ja rakkaus on luonteeni mukaista. Kuitenkin minun täytyy kohdata vihollisia yhtä usein kuin muitakin ihmisiä ja mingoja minä kohtelen samoin kuin inhoittavaa käärmettä, joka on toimitettava pois päiviltä niin pian kuin tilaisuus sallii."

"Hyvä, hyvä; olen erehtynyt kutsumuksenne suhteen, sillä olen pitänyt teitä yhtä varmana soturina kuin vuoriston tykistömiestä. Sellainen on minun lankoni. Hän on ollut soturi kuudennestatoista ikävuodestaan ja hän pitää tointansa yhtä kunnioitettavana kuin ikinä joku merimies —, mutta sitä minä en koskaan halua myöntää keskustellessani hänen kanssaan."

"Niin, niin", alkoi opas, "useimmat kersantin lahjat ovat sotaista laatua, ja hän katselee melkein kaikkia tämän maailman tapauksia muskettinsa piipun läpi. Hänen järkkymätön ajatuksensa kerta kaikkiaan on pitää pitkää, kaksipiippuista muskettia parempana kuin kuninkaan pysyvää rauhaa. Sellaisia päähänpistoja mies saa vain pitkästä tottumuksesta ja harhaluuloa onkin ehkä se yleinen käsitys, ettei siinä ilmenisi hienostunut luonne."

Heidän näin hiljaisella äänellä jutellessaan yhtä ja toista veneet lipuivat virran mukana hiljalleen läntisen rannan synkässä varjossa alaspäin, sillä airoja käytettiin enimmäkseen vain ohjaukseen. Virran kulku oli hyvin vaihtelevaa, toisinaan se näytti hiljaa pysähtyneen, kun taas toisin ajoin voimakkaana kulki tietään vieden heitä kahden, kolmen penikulman vauhdilla tunnissa. Koskissa se vei veneitä niin hurjasti mukanaan, että se outoa kauhistutti. Jasper oli ollut sitä mieltä, että virta veisi heidät joen suulle kahdessa tunnissa siitä kuin he liikkeelle lähtivät, ja Haukansilmä oli suostunut hänen ehdotukseensa jättää veneet virran kuljetettaviksi ainakin niin kauaksi kuin suurin vaara olisi sivuutettu. Keskustelu kävi äärettömän varovasti, kun taas hiljainen, syvä yksinäisyys vallitsi tässä autiossa, melkein rajattomassa metsässä, vaikkakin luonto ylisti tuhansin kaunopuheisin kielin erämaan äänetöntä, rauhallista yötä. Vieno tuuli huokaili tuhansissa puissa, vesi liplatti tai paikoin pauhasikin rannan kivissä, ja silloin tällöin kuului puun narina, kun se huvikseen huojutteli oksiansa tai nojaili runkoansa toisia vasten. Kaikki elollisten äänet olivat vaienneet. Kerran kyllä Haukansilmä luuli kuulleensa kaukaisen suden ulvonnin, sillä muutamia niistä kuljeksi näissä metsissä, mutta se oli vain lyhyt epäilyttävä ääni, joka ehkä oli syntynyt vain hänen mielikuvituksessaan. Kun hän pyysi tovereitaan lopettamaan puhelun, hänen terävä korvansa oli erottanut kuivan oksan taitunnan, ja ellei hänen vaistonsa pettänyt, kuului se läntiseltä rannalta. Kaikki, jotka tämän äänen ovat kuulleet, ymmärtävät, kuinka varmasti korva sen tajuaa ja miten helppo on erottaa oksan taituminen metsän muista äänistä.

"Rantamalta kuuluu askeleita", sanoi Haukansilmä sellaisella puoleksi kuiskaavalla äänellä, jota on mahdoton kuulla vähänkään välimatkan päähän. "Olisivatkohan ne kirotut irokeesit päässeet nyt jo pyssyineen veneittä joen yli?"

"Ehkäpä se on delawarelainen. Hän tietysti seuraa meitä rantaa pitkin ja tietää, missä voi odottaa tapaavansa meidät. Minä lasken lähemmä rantaa ja otan siitä selvän."

"Mene, poika, mutta pidä airot valmiina, äläkä millään ehdolla astu varomattomasti rannalle."

"Onko se viisasta?" kysyi Mabel niin kiihkeästi, että hänen suloinen äänensä unohti kaiken varovaisuuden.

"Hyvin tyhmää, jos puhutte niin äänekkäästi, pelkää eräs. Minä rakastan teidän pehmyttä, miellyttävää ääntänne kuultuani niin kauan vain miesten puhetta; mutta se ei saa kuulua liian paljon eikä liian vapaasti juuri nyt. Isänne, se kelpo kersantti, sanoo teille tavatessanne, että äänettömyys on kaksinkertainen hyve erämaissa. — Mene, Jasper, ja seuraa oman viisautesi antamia ohjeita."

Jasperin vene hävisi toisen luota niin äänettömästi ja äkkiä kuin pimeys olisi sen nielaissut, ennenkuin Mabel pääsi mielessään varmuuteen, antautuisiko nuorukainen sellaiseen hirvittäväan, vaanivaan vaaraan. Sitä seurasi kymmenen minuutin jännittävä, tuskainen odotus. Sill'aikaa seurue kulki edelleen virran mukana. Kukaan ei puhunut ja voipa melkein sanoa, ettei hengittänytkään, niin kiihkeästi jokainen kuunteli rannalta tulevaa ääntä. Mutta sama juhlallinen — voimmepa sanoa ylevä — hiljaisuus vallitsi kuin ennenkin, veden liplatus kallioissa ja tuulen huokailu puissa vain säestivät metsän unelmoimista. Lopuksi kuitenkin Haukansilmä oli kuulevinaan oksien hiljaista ritinää ja äärettömän hillittyä puhetta.

"Ehkäpä erehdyn", hän sanoi, "sillä ajatus usein luulee todeksi sen, mitä sydän halajaa, mutta minusta tuntuu, kuin kuulisin delawarelaisen hiljaa puhuvan."

"Voivatko villien tappamat vainajat kävellä?" kysyi Cap.

"Eivät, eivätkä juosta onnellisilla metsästysmaillaan. Punanahankin mainen matka loppuu heti kun henki jättää ruumiin. Ei ole hänen luonteensa mukaista kierrellä kotansa ympärillä, kun kerran hänen aikansa on ohi."

"Minä näen jotakin veden pinnalla", kuiskasi Mabel, jonka silmä ei ollut lakannut pimeyteen tuijottamasta kaikin voimin sen jälkeen, kun Jasper katosi.

"Se on se vene", vastasi opas kovin ihastuneena, "kaikki on hyvin, muuten olisimme kuulleet jotakin pojasta."

Seuraavana hetkenä veneet soluivat rinnakkain, ja odottajat tunsivat Jasperin hänen veneensä perästä. Tuhdolla istui toinen mies, jonka ulkopiirteet hämärästi saattoi erottaa, ja kun nuori merimies taitavasti käytti airojaan kääntääkseen toverinsa kasvot Haukansilmään ja Mabeliin, niin molemmat tunsivat, että tulija oli delawarelainen.

"Chingackgook, veljeni!" sanoi opas tulijan omalla murteella, ja hänen äänensä värinä ilmaisi hänen tunteittensa laadun. "Mohikaanien päällikkö! Kuinka olenkaan iloinen! Usein olemme vereen ja henkeen yhdessä taistelleet, mutta nyt pelkäsin, ettei se koskaan enää uudistuisi."

"Turhaa! Mingot ovat ankoja! Kolmen päänahat riippuvat vyössäni. He eivät ymmärrä, miten saisivat voitetuksi delawarelaisten Suuren Käärmeen. Heidän suonissaan ei juokse oikea veri, ja heidän ajatuksensa ovat pakotiellä Suuren Järven tuolle puolen."

"Oletko sinä ollut niiden luona, päällikkö, ja miten kävi sille soturille, joka oli virrassa?"

"Hän on muuttunut kalaksi ja makaa joen pohjassa ankeriaitten toverina. Onkikoot hänen toverinsa hänet ylös. Haukansilmä, olen laskenut vihollisemme ja kosketellut heidän aseitansa."

"Hei, se oli uskaliasta!" huudahti opas englanniksi. "Tämä kelpo poika on ollut heidän joukossaan ja palannut kertomaan koko heidän historiansa. — Puhu, Chingackgook, niin minä kerron näille ystävillemme, mitä kaikkea sinä olet kokenut."

Delawarelainen kertoi nyt tyynellä, vakavalla tavallaan kaikki, mitä oli kokenut aina siitä asti kuin hänet oli viimeksi nähty taistelemassa vihollisensa kanssa virrassa. Vihollisensa kohtalosta hän ei puhunut sen enempää, sillä hänen mielestään soturin ei sopinut kerskua voitollansa, vaan hän johti kertomuksensa toisiin asioihin. Niin pian kuin hän oli voittanut tämän peloittavan taistelun, hän oli uinut itärannalle, noussut maihin hyvin varovasti ja joutunut vihollistensa keskelle. Pimeyden suojassa hänen oli onnistunut huomaamatta ja epäilyksiä herättämättä liuskella. Kerran kuitenkin oli häneltä kysytty, mutta vastattuaan, että hän on Nuolenpää, oli hän säästynyt enemmiltä uteluilta. Lyhyistä huomautuksista hän oli saanut selville, että joukkue oli lähetetty ottamaan kiinni yksistään Mabel ja hänen enonsa, joiden arvon he ilmeisesti laskivat liian suureksi.

Hän oli saanut selville, että Nuolenpää oli heidät kavaltanut heidän vihollisillensa jostakin syystä, jota oli mahdoton saada selville, sillä mitään palkkaa työstään hän ei ollut vielä saanut.

Haukansilmä ei puhunut tovereilleen näistä tiedoista sen enempää, sillä ne olisivat tehneet toiset vain yhä levottomammiksi, mutta hän tunsikin, että nyt oli tullut ponnistuksen hetki, sillä irokeesit olivat vihdoinkin tyntyneet siitä hämmennyksestä, johon olivat tappionsa vuoksi joutuneet.

"Me tapaamme heidät koskella, siitä ei epäilystä", hän sanoi, "ja siellä ratkaistaan kohtalomme: joko pääsemme ohi tai joudumme heidän käsiinsä. Linnalle on sieltä niin lyhyt matka, että olen ajatellut astua Mabelin kanssa maihin ja johtaa hänet linnaan jotakin syrjäpolkua ja jättää veneet virtaan oman onnensa nojaan."

"Se ei mitenkään käy päinsä, Haukansilmä", keskeytti Jasper kiihkeästi. "Mabel ei ole kylliksi vahva kulkeakseen metsää tällaisena yönä. Mutta jätä hänet minun ruuheeni, niin minä menetän henkeni tai vien hänet turvallisesti linnalle, olkoon sitten kuinka pimeä tahansa."

"Siitä ei epäilystä, poika; kukaan ei epäile sinun haluasi palvella kaikin voimin kersantin tytärtä. Mutta täytyy olla Sallimuksen silmä eikä sinun omasi voidaksesi vaaratta laskea Oswegon koskista tällaisena yönä."

"Ja kuka sitten veisi hänet turvallisesti linnaan, jos hän astuisi maihin? Eikö yö ole yhtä pimeä maalla kuin veneessä? Vai luuletko, että minä ymmärrän vähemmän tehtävääni kuin sinä omaasi?"

"Rohkeasti sanottu, poika; mutta jos minä pimeässä joudun harhaan — jota ei kukaan voi sanoa minulle koskaan tapahtuneen — mutta jos minä joutuisin harhaan, siitä ei olisi muuta harmia kuin se, että saisimme viettää yömmen metsässä. Toista on, jos erehdyksen kautta sinä ja tämä nuori nainen joutuisitte virtaan. Silloin on enemmän kuin mahdollista, ettei kersantin tytär pääsisi ylös elävin silmin."

"Minä jätän sen Mabelin itsensä ratkaistavaksi. Olen ihan varma, että hän luottaa enemmän veneeseen."

"Suuresti minä luotan teihin molempiin", vastasi tyttö, "enkä vähintäkään epäile, vaan uskon, että tahdotte tehdä kaikkenne ansaitaksenne isäni luottamuksen. Mutta minä tunnustan, etten tahtois jättää veneitä, sillä ne näyttävät antavan varmimman turvan metsän kauheita vihollisia vastaan. Minun enoni voi ratkaista tässä asiassa minun puolestani."

"Minä en pidä metsästä", sanoi Cap, "silloin, kun on selvä reitti jokea myöten. Sitäpaitsi, Haukansilmä, puhumattakaan villoista, te unohdatte valaat."

"Valaat! Kuka on kuullut puhuttavan valaista erämaissa?"

"Eipä ei, mutta valaat, karhut tai sudet — miksi niitä sanottekin, kaikilla on hampaat purra."

"Herra nähköön, mies! Pelkäätekö te kaikkia eläimiä, joita on Amerikan metsissä? Villikissa on ilkeä elukka, myönnän sen, mutta se ei ole yhtään mitään tottuneen metsästäjän kädessä. Puhukaa mingoista ja heidän vehkeistään mitä tahdotte, mutta älkää suotta panko karhuja ja susia pahaan huutoon."

"Ei, ei, herra Haukansilmä, niin voitte te puhua, kun tunnette joka eläimen, minkä tahdotte tavata. Käytäntö opettaa kaikkeen. Se tekee miehestä sankarin, vaikka hän muuten olisi pelkuri. Olen tavannut sangen alhaisella asteella olevia miehiä, jotka ovat tuntikausia uineet viidentoista tai kahdenkymmenen jalan pituisten haitten seassa."

"Sepä ihmeellistä!" huudahti Jasper, joka ei vielä ollut saavuttanut taitoa keksiä merimiesjuttuja. "Olen aina kuullut, että varma kuolema odottaa sitä, joka heittäytyy mereen haikalojen sekaan."

"Ai, minä unohdin sanoa, että pojat ottivat vipukangen, tykin rassin tai sorkkaraudan, joilla raaputtivat eläinten kuonoja, jos ne alkoivat herjetä liian kiusallisiksi. Ei, ei; minä en pidä susista enkä karhuista, mutta valas minun mielestäni on ihan sama kuin punainen silli suolattuna tai kuivattuna. Mabel ja minä valitsemme veneen."

"Mabelin olisi parasta vaihtaa venettä", lisäsi Jasper. "Tämä minun veneeni on tyhjä, ja yksin Haukansilmäkin myöntää, että minun silmäni vesillä on varmempi kuin hänen."

"Sen minä rehellisesti teen, poika. Vesille sinun lahjasi viittaavat eikä yksikään voi kieltää, että olet mitä suurimmassa määrässä kehittänyt niitä. Sinä olet oikeassa uskoessasi, että kersantin tytär on paremmassa turvassa sinun veneessäsi kuin tässä, ja vaikka minä mielelläni pitäisin häntä luonani, hänen hyvinvointinsa on kuitenkin liian lähellä minun sydäntäni, etten antaisi rehellisesti hänelle hyvää neuvoa. Tuo veneesi tämän rinnalle, Jasper, niin minä annan sinulle, mitä sinä pidät kalleimpana aarteena."

"Niin teenkin", vastasi nuorukainen antamatta pyytää kahta kertaa, ja pian Mabel siirtyi veneestä toiseen ja asettui istumaan keskilaudalle, joka tähän asti oli tyhjänä maanitellen häntä odottanut.

Niin pian kuin tämä oli tapahtunut, veneet erosivat vähän matkan päähän toisistansa ja aivot pantiin käyntiin, vaikkakin mitä suurimmalla huolella, ettei syntyisi mitään ääntä. Keskustelu taukosi vähitellen, ja kun peloittava koski saapui, valtasi kaikkien mielen hetken syvä juhlallisuus. Että heidän vihollisensa olivat koettaneet päästä tänne ennen heitä, siitä ei ollut epäilystäkään, ja kun näytti hyvin vähän luultavalta, että kukaan voisi laskea siitä näin pimeällä, oli Haukansilmä varma, että he olivat asettuneet molemmille rannoille odottamaan matkamiesten maihinnousua. Hän ei olisi tehnyt sitä ehdotusta, jonka hän teki, ellei olisi luottanut omaan taitoonsa tehdä irokeesien hankkeet turhiksi. Asiain näin ollen koko yrityksen onnistuminen riippui veneitten ohjaajan taidosta, sillä jos jompikumpi sattuisi kallioon, niin se menisi ainakin kumoon, ellei kappaleiksi ja silloin joutuisivat kaikki seikkailijat virtaan ja Mabel taas vainolaistensa valtaan. Mitä suurin varovaisuus oli tarpeen, ja kukin oli niin kokonaan omien ajatustensa vallassa, ettei tuntenut vähintäkään halua lausua mitään, mikä ei ollut ihan välttämätöntä.

Veneet soluivat edelleen ja kun kosken kohina tuli kuuluville, täytyi Capin käyttää koko mielenmalttinsa voidakseen tyynenä istua paikoillaan, sillä kauheilta kuuluivat nuo uhkaavat äänet pimeässä, jonka läpi voi vain hämärästi nähdä synkkien rantojen tummat varjot ja mustan taivaan, jonka kaari vain piiruna näkyi hänen päänsä päällä. Hänen mielikuvituksensa yhä kiihtyi, kun hän muisteli sitä hurjaa putousta, josta tänään oli syöksynyt alas ja tämä edessä-oleva tuntui vieläkin kamalammalta, ellei tuo ärjyvä kohina pettänyt. Tässä vanha merikarhu kuitenkin erehtyi, sillä Oswegon koskilla ja putouksilla on suuri ero. Ovathan edelliset vain voimakkaita virttoja, jotka syöksyvät kallioitten välitse hirvittäväällä vauhdilla, kun taas jälkimmäinen todella nimensä ansaitsee, kuten olemme nähneet.

Mabel luonnollisesti pelkäsi ja epäili; mutta seikkailu oli niin uusi ja hänen luottamuksensa perämieheen niin suuri, että hän saattoi hillitä itsensä, joka kuitenkin olisi ollut mahdotonta, jos hän selvemmin olisi tajunnut asian todellisen laidan tai paremmin ymmärtänyt, miten voimaton ihminen on

taistellessaan luonnon mahtavaa majesteettia vastaan.

"Kuuluuko tuo siitä paikasta, josta puhuitte?" hän sanoi Jasperille, kun kosken kaukainen kohina saapui hänen korvaansa.

"Kuuluu, ja minä pyydän teitä täydellisesti luottamaan minuun. Emme ole, Mabel, vanhat tutut, mutta näissä erämaissa voi elää monta päivää yhtenä ainoana. Minusta tuntuu, että olen vuosia tuntenut teidät!"

"En minäkään tunne, että te olisitte aivan vieras minulle, Jasper. Luotan täydellisesti taitoonne yhtä hyvin kuin haluunne kaikkiin voimin palvella minua."

"Saamme nähdä, me saamme nähdä. Haukansilmä laskee liian läheltä joen keskusta; uoma on syvempi itärannalla, mutta minä en nyt voi häntä saada kuulemaan ääntäni. Pitäkää kiinni veneestä, Mabel, älkääkään ollenkaan pelätkö."

Seuraavana hetkenä voimakas virta nielaisi heidät pyörteihinsä ja kolmen neljän minuutin aikana tyttö, joka oli kauhistunut enemmän kuin pelästynyt, ei nähnyt muuta kuin kuohuvaa vaahtoa eikä kuullut muuta kuin veden pauhun. Kaksikymmentä kertaa vene näytti syöksyvän vyöryvään aaltoon, jonka välkkeen pimeässäkin saattoi erottaa ja yhtä usein se puikahti sen harjalle saamatta mitään vahinkoa, sillä varma käsi ohjasi sen liikkeitä. Kerran ja vain kerran Jasper näytti olevan voimaton ohjaamaan haurasta kaarnaansa, jolloin mahtava pyörre käännälsi sitä ympäri, mutta epätoivoisella ponnistuksella hän sai sen pian oikealle tolalle ja sen palkinnoksi tapasi kohta veneensä syvällä, tynnellä vedellä turvassa kaikelta tuholta, eikä luonnon voima ollut saanut koko aikana ryyppyäkään veneeseen.

"Kaikki on ohi, Mabel", virkkoi nuorukainen lämpimästi. "Vaara on vältetty, ja te saatte nyt varmasti vielä tänä yönä tavata isänne."

"Jumalan kiitos! Jasper, tämän onnellisen tapauksen luemme teille suureksi kunniaksi."

"Haukansilmälle tulee ansiosta suurin osa. Mutta miten on käynyt toiselle veneelle?"

"Minä näen jotakin tuolla vedessä lähellä meitä. Eihän se vain liene ystäviemme vene?"

Muutamit aironvedot veivät Jasperin mainitun esineen luo: se oli toinen vene tyhjänä ja pohja ylöspäin. Heti kun nuorukainen oli huomannut tämän surullisen tosiasian, hän alkoi katsella veteen joutuneita, ja suureksi iloksi he tapasivat Capin uimassa myötävirtaan, sillä mieluummin hän tahtoi taistella aaltojen kanssa kuin nousta maihin villien joukkoon. Hänet vedettiin, vaikkakaan ei aivan helposti, veneeseen ja siihen etsintä loppuikin, sillä Jasper oli ihan varma, että Haukansilmä kahlaisi rannalle, koska vesi oli niin matalaa, että hän saattoi säilyttää pitkän pyssynsä kuivana.

Loppumatka oli lyhyt, vaikkakin se tehtiin pimeässä ja vaarojen läpi. Hetkisen perästä kuului synkkä, mahtava jyminä, joka muistutti kaukaista ukkosta ja toisin ajoin taas kaikui veden loiskinta. Jasper huomautti silloin tovereilleen, että nyt he lähestyivät järveä. Pieni niemeke pisti heidän eteensä, vene laski hiljalleen lahden poukamaan ja työntyi äänettä loivalle hietikkorannalle. Tämä loppumatka kului niin sukkelaan, ettei Mabel ehtinyt oikein huomata, mitä tapahtui. Muutamissa minuuteissa vahtisoturit olivat sivuutetut, portti avattu ja ihastunut tyttö löysi itsensä sen miehen sylissä, joka oli hänen isänsä, mutta joka pitkän eron vuoksi oli käynyt hänelle melkein vieraaksi.

VIII LUKU

"Oi, lemmen maa, oi, valon maa, miss' yökin päiväks' saa, miss' elonvirrat vilajaa ja ikivalot kajastaa; maa unelmain, maa toivojen, ken omaks' saisi sen!"

Queen's Wake.

Suurta ponnistusta seurannut lepo — varsinkin kun siihen liittyy juuri herännyt turvallisuuden tunne — on aina syvä ja suloinen. Sellainen oli Mabelin uni eikä hän noussut yksinkertaiselta vuoteeltaan — sillä vain sangen vaatimaton kersantin tyttäreille oli voitu näillä kaukaisilla rajamailla valmistaa — ennenkuin kauan sen jälkeen, kun rummun ääni tavallisuuden mukaan oli miehistön koonnut aamuparaatiin. Kersantti Dunham, joka valvoi, että kaikki täyttivät velvollisuutensa, oli juuri saanut aamuaskarensa suoritetuksi ja alkoi ajatella aamiaistansa, kun hänen lapsensa jätti huoneensa ja tuli

raittiiseen ilmaan innostuneena, ihastuneena ja kiitollisena, että niin turvallisesti oli päässyt näihin uusiin oloihin.

Näihin aikoihin Oswego oli brittiläisen asutuksen äärimmäisin varustus näillä main. Se ei ollut vielä kauan ollut sen hallussa ja miehistönä siinä oli pääasiallisesti pataljoona skotlantilaisia, joihin oli liittynyt amerikkalaisiakin — muiden muassa Mabelin isä nuorimpana kersanttina. Muita nuoria upseereja, jotka olivat syntyneet näissä siirtomaissa, tapasi täällä myöskin. Itse linna, kuten muutkin tämänlaatuiset varustukset, oli suunniteltu pikemminkin suojaksi villien hyökkäyksiä vastaan kuin kestämaan säännöllistä piiritystä. Mutta koska tänne oli äärettömän hankala kuljettaa raskasta tykistöä, oli kuitenkin puolustusta järjestävän insinöörin suunnitelma vastannut tarkoitustaan. Siellä oli maa- ja hirsivallituksia, kuiva vallihauta, paaluaitaus, melkoisen laaja harjoituskenttä, ja hirsirakennuksia, joita käytettiin sekä asumuksina että linnoituksina. Muutamia keveitä kenttätykkeitä oli linnan pihalla valmiina lähtemään sinne, missä niitä tarvittaisiin ja kaksi raskasta rautatykkiä huomatuimmilla paikoilla odotti aikaansa saadakseen tungetteloille näyttää huutia.

Jätettyään sen mukavan, mutta melkoisen ikävän parakin, johon hänen isänsä oli hänet sijoittanut ja päästyään raittiiseen aamuilmaan Mabel huomasi joutuneensa vallituksen juurelle, jonka harja näytti houkuttelevan häntä tarjotakseen korvauksen siitä, mitä edellinen pimeä yö kaikkine kauhuineen oli jäänyt hänelle velkaa. Mieli oli yhtä kevyt kuin jalkakin, kun hän kohosi ruohoista rinnettä sille paikalle, josta voi saada yleissilmäyksen niistä uusista oloista, joihin hän oli joutunut.

Eteläpuolella huojui ääretön metsä, jonka läpi hän oli kulkenut niin monta vaivalloista päivää ja joka oli ollut niin täynnä vaaroja. Sen erotti paalutuksesta aukeama, josta metsä oli hakattu pois, niin että linnoitus oli turvassa äkillisiltä hyökkäyksiltä sieltä päin. Tämä aukeama oli satakunta aaria laaja ja siihen loppuivatkin inhimillisen viljelyksen kaikki merkit. Sen takana levisi metsä — tiheä, rajaton metsä, jonka Mabel nyt saattoi mielessään maalaila mitä ihmeellisimmin värein kaikkine salaisine välkkyvine järvineen, synkkine, kuohuvine virtoineen, ja joka kätki povellaan oman rajattoman, salaperäisen maailmansa.

Käännettyään päänsä sankarittaremme tunki kasvojansa hyväilevän raikkaan, lempeän tuulen, jonkalaista hän ei ollut tuntenut sen jälkeen kuin oli jättänyt kaukaisen meren rannan. Siellä hänen katsettaan kohtasi uusi näyttämö. Vaikk'ei se tullut odottamatta, hän kuitenkin melkein hätkähti ja hiljainen ihastuksen huudahdus pääsi hänen huuliltaan, kun hänen vilkas katseensa nautti täysin siemauksin näköalan kiihdyttävää suloa. Pohjoisessa, idässä ja lännessä — niin kauaksi kuin silmä kantoi, läikkyi ja lainehti välkkyvä vesi. Se ei ollut hohtavanvihreätä, kuten Amerikan vedet yleensä, eipä siinä huomannut edes valtameren tummaa sineä, vaan se välähteli tuhansin vivahtein, joista ambra loisti joskus yli muiden. Ei näkynyt muuta maata kuin oikealla ja vasemmalla mutkitteleva metsän keskeymätön raja leveine lahtineen ja mataline niemineen. Rannasta kohosi korkeita kallioita muodostaen salaperäisiä luolia, joihin verkkainen aalto silloin tällöin syöksyi synkästi jymisten ja muistuttaen kaukaista tykin jyrinää. Ainoatakaan purjetta ei näkynyt koko laajalla ulapalla, eivät valaat eivätkä kalat leikkineet huomattavasti sen povella, koko rajattomalla aavalla ei näkynyt pienintäkään elonmerkkiä. Toisella puolen loputtomalta näyttävä metsä, toisella taas aava veden pinta näyttivät kilpailevan mahtavuudessa. Luonto tuntui täällä muodostaneen yhden vaikuttavimmista näytelmistään asettaen kaksi suurenmoisinta voimaansa vastakkain unohtaen kaikki sivuseikat. Kun silmä kääntyi metsän laajasta, vihreästä matosta välkkyvälle, vieläkin laajemmalle ulapalle, johon pohjaton sinitaivas kuvasteli kaikkine vivahteineen, tuntui kuin metsän viileä, juhlallinen rauha olisi hiipinyt sieluun samalla kuin veden välke täytti mielen ihastuksella ja ihmettelyllä.

Vaikka Mabel Dunham olikin vaatimaton, kuten useimmat tämän maan naiset siihen aikaan, viaton ja vilkas, kuten lämminsydäminen, turmeltumaton tyttö ikinä voi olla, täytti hänen mielensä ihana, runollinen tunne ja hän tajusi maansa kauneuden täydellisemmin kuin joku kirjanoppinut. Vaikka hänen kasvatuksestaan tuskin saattoi puhua, sillä harvat hänen sukupuolensa jäsenet siihen aikaan ja niillä main saivat paljon muuta kuin englantilaisen kasvatustaidon ihan ensimmäiset alkeet — oli hän kuitenkin hankkinut tietoa ja taitoa enemmän kuin monet muut hänen asemassaan olevat nuoret naiset, ja hänen synnynnäinen terävyytensä tuotti kunniaa hänen opettajalleen. Erään upseerin leski, joka sotaherra oli kuulunut samaan rykmenttiin kuin hänen isänsä, oli ottanut hänen kasvatuksensa huolekseen heti äidin kuoleman jälkeen, ja tämän rakastettavan naisen lämpimällä huolenpidolla Mabel oli saanut aavistusta monista asioista ja aatteista, jotka muuten olisivat jääneet hänelle vieraiksi. Hänen asemansa perheessä oli ollut puoliksi palvelijan, puoliksi ottolapsen ja siksi hänen puheestaan, esiintymisestäään ja ehkäpä tunteistaankin joskus puuttui sitä, mikä on vallasnaisille ominaista. Hän oli menettänyt synnynnäisestä hienoudestaan saamatta täydelleen korvatuksi sitä tiedolla ja taidolla ja kokemuksilla, jotka olisivat tehneet hänet täysin kykeneväksi siihen asemaan, johon hänen syntyperänsä ja hyvä onnensa elämässä hänet asettaisivat. Mutta hänen luonteensa joustavuus ja runsaampi myöhempi kokemus saattoivat kyllä korvata, mitä kasvatusta oli laiminlyönyt.

Annettuamme nämä selitykset uskomme lukijan ymmärtävän Mabelin ihastuksen laadun, kun hän

katseli ja nautti tästä näköalasta. Hän tunsu sen väärentämättömän sulon, kuten pisimmälle kehittynyt ihminen, ja ihaillen sen suuruutta ja mahtavuutta hän kiitti kohtalon valtoja, jotka olivat säilyttäneet nämä seudut niiden alkuperäisessä kauneudessa työmiehen kirveen hävittävältä tuholta.

"Kuinka kaunista!" hän huudahti huomaamattaan puhuen itseksensä seisossaan vallituksen huipulla ja nauttiessaan järven raikkaasta ilmasta, joka virkisti sekä ruumista että sielua. "Kuinka äärettömän kaunista ja samalla niin alkuperäistä!"

Hänen sanansa ja ihastushuudahduksensa keskeytyi, kun hän tunsu sormenpään koskevan kevyesti olkapäähänsä. Hän kääntyi ympäri luullen näkevänsä isänsä, mutta huomasi Haukansilmän rinnallaan. Tämä nojasi ääneti pitkään pyssyynsä ja nauraen hiljaisella tavallaan ojensi toisen kätensä ja viitaten yli metsän ja meren lausui:

"Täällä on meidän molempain kotimaa — Jasperin ja minun. Ulappa on hänen ja metsä minun. Poika usein kerskuu kotimaansa laajuudella mutta minä sanon hänelle, että minun metsässäni puut muodostavat yhtä laajan alan kuin hänen järvensä. Te, Mabel, sovellutte kumpaankin, sillä en huomaa, että mingojen pelko tai yöllinen marssi olisi muuttanut teidän kaunista katsettanne."

"Haukansilmä osoittaa luonteensa uusia puolia imarrellessaan — pilkatessaan yksinkertaista tyttöä."

"Ei yksinkertaista, Mabel, ei, ei ollenkaan yksinkertaista. Kersantin tytär häpäisisi kunnioitettua isäänsä, jos sanoisi tai tekisi jotakin, jota voisi tyhmäksi sanoa."

"Silloin hänen täytyy olla varuillansa eikä antaa liian paljoa arvoa turhille, imarteleville sanoille. Mutta, Haukansilmä, olen iloinen nähdessäni teidät taas joukossamme, sillä vaikka Jasper ei näyttänyt paljoa välittävän, minua kuitenkin pelotti, että teitä ja ystäväänne olisi voinut kohdata jokin onnettomuus siinä kauheassa koskessa."

"Poika tuntee meidät molemmat ja oli varma, ettemme niin helposti huku, sillä se ei suinkaan liene minun kohtaloni. Vaikea kuitenkin olisi ollut uida pitkäpiippuinen pyssy kädessä, varsinkin kun villien ja ranskalaisten pyssynpiiput ovat uhkaamassa, enkä minä millään ehdolla olisi tahtonut pyssystäni luopua, me olemme siksi kauan olleet hyviä tovereita. Ei, ei; me siis kahlasimme pyssy kädessä rannalle, sillä virta muutamia kohtia lukuunottamatta oli kyllin matala. Myönnän kyllä, että meidän täytyi ottaa samalla irokeesien vehkeet lukuun, mutta niin pian kuin ne kiertävät lurjukset näkivät lyhdyt, jotka kersantti oli lähettänyt teitä vastaan, me ymmärsimme, että ne mahdollisimman pian luikkisivat tiehensä, varsinkin, jos odottivat vierailua linnalta. Me istahdimme siis kärsivällisesti tunniksi kivelle, ja kaikki vaara oli ohi. Kärsivällisyys on metsänkävijän suurin hyve."

"Olen oikein iloinen sitä kuullessani, sillä itse väsymykseen ei tahtonut saada minua nukkumaan, kun ajattelin, miten teille olisi käynyt."

"Jumala siunatkoon teidän pientä hyvää sydäntänne, Mabel! Mutta sellaisiahan te kaikki hennot olennot olette. Omasta puolestani täytyy minun sanoa, että ilostuin suuresti, kun näin lyhtyjen ilmestyvän järven puolelle, sillä siitä päätin *teidän* päässeen turvaan. Me metsästäjät ja oppaat olemme raakaa väkeä, mutta meilläkin on ajatuksemme ja tunteemme, kuten armeijan kenraalilla. Jasper ja minä olisimme kuolleet, ennenkuin olisimme sallineet tapahtua teille mitään vahinkoa — arvelematta."

"Minä kiitän teitä, Haukansilmä, kaikesta, mitä te minun hyväkseni olette tehnyt, kiitän teitä sydämeni pohjasta ja luottakaa siihen, että minun isäni saa sen tietää. Olen puhunut siitä asiasta hänelle ja minun velvollisuuteni on palata siihen uudestaan."

"Vaiti, Mabel! Kersantti tuntee metsät ja miehet, vieläpä uskolliset punaisetkin miehet. Siitä ei tarvitse hänelle mitään puhua. Hyvä, te olette nyt tavannut isänne; onko se vanha, kelpo soturi ollut sellainen ihminen, miksi olette hänet kuvitellut?"

"Hän on minun oma, kallis isäni ja on ottanut minut vastaan, kuten soturin ja isän tulee lastaan kohdella. Oletteko te, Haukansilmä, tuntenut hänet kauan?"

"Ihmisten mielestä hyvin kauan. Olin juuri kahdentoista vanha, kun kersantti otti minut ensimmäiselle retkelleni, ja siitä on nyt enemmän kuin kaksikymmentä vuotta. Se olikin ankara retki, ja koska se tapahtui ennen teidän syntymistänne, teillä ei olisi isää, ellei pyssyn käsittely olisi kuulunut luontaisesti minulle."

"Selittäkää, mitä tarkoitatte."

"Se on liian yksinkertaista sanoin selitettäväksi. Olimme väijyksissä, ja kersantti sai pahan haavan ja olisi menettänyt päänahkansa, mutta jonkunlaisen synnynnäisen vaiston pakottamana minä tartuin aseeseen. Me kannoimme sitten hänet pois, ja muuan komeampi pää menetti tukkansa, kun taas

kersantin tukka vielä tänäänkin on tuuhea."

"Te pelastitte silloin isäni hengen, Haukansilmä!" huudahti Mabel sulkien vaistomaisesti, vaikka lämpimästi hänen karkean kätensä omiensa väliin. "Jumala siunatkoon teitä siitä, samoin kuin kaikista muistakin hyvistä töistänne!"

"Ei, en ole sanonut niin paljoa, vaikkakin luulen pelastaneeni isänne päänahan. Mies voinee elää päänahattakin, enkä senvuoksi voi sanoa, että olisin pelastanut hänen henkensä. Jasper voi sanoa pelastaneensa teidät, sillä ilman hänen tarkkaa silmäänsä ja voimakasta kättänsä ei vene olisi voinut vaaratta laskea koskista sellaisena yönä kuin mennyt oli. Pojan lahjat viittaavat vesille, kun taas minun metsästykseseen ja metsäurille. Tuolla hän on lahden poukamassa katselemassa veneitä ja tarkastamassa rakasta purjealustansa. Minun mielestäni Jasper Westernin tapaista nuorukaista ei löydy näillä main."

Ensi kerran sen jälkeen kuin oli tullut huoneestaan Mabel nyt käänsi silmänsä alas ja huomasi etualan siitä taulusta, jota juuri oli ollut ihailemassa. Oswego laski tummat vetensä järveen jyrkkien äyräitten välitse, joista itäpuolinen oli vielä jyrkempi ja ulottui kauemmas länteen. Linna oli viimeksimainitulla rannalla ja sen välittömässä läheisyydessä oli muutamia hirsimökkejä, jotka oli sinne vähän erilleen rakennettu, koska ne eivät voineet ottaa osaa paikan puolustukseen, vaan ottivat vastaan maihin tulevat tavarat tai siellä lastattiin veneisiin kaikki ne tavarat, jotka lähetettiin Ontarion rannalla oleviin linnoihin ja siirtoloihin. Kaksi matalahkoa, kiemurtelevaa hiekkasärkkää oli muodostettu suojaksi pohjoisen nostamia laineita ja virran ryöppyjä vastaan. Järveltä tulevat laineet tyyntyivät joen suulle muodostettuihin poukamiin. Näin oli läntiseen rantaan syntynyt lahtia ja niemiä, ja kun ranta siellä oli syvä, muodostui sinne miellyttävä satama. Juuri sen ja linnan väliselle rantamalle olivat mainitut, koruttomat asumukset rakennetut.

Veneitä, ruuhia ja kanotteja oli vedetty hietikkorannalle, ja itse lahden poukamassa kellui se pieni alus, jonka vuoksi Jasper vaati oikeutta saada lukeutua merimiehiin. Se oli pieni sotahaaksi, kantavuudeltaan ehkä nelisenkymmentä tonnia ja rakenteeltaan niin sievä ja kauniisti maalattu kuin konsanaan joku sotalaiva saattoi toivoa, ja ensi silmäyksellä Mabel tajusi, että se oli sievin ja viehättävin sota-alus, minkä hän milloinkaan oli nähnyt. Eräs upseeri oli sen tilannut kuuluisasta telakasta Englannista omien piirustustensa mukaan. Tummahko maali oli siisti, ja sotainen ja hulmuva lippu sen perässä ilmaisi sen kuuluvan kuninkaalle. Sen nimi oli *Lokki*.

"Tuo sitten on Jasperin alus!" sanoi Mabel, joka luonnollisesti liitti itse kutterin ja sen ohjaajan erottamattomasti yhteen. "Onko tällä järvellä monta muuta laivaa?"

"Ranskalaisilla on kolme — ja yksi niistä on, kuten he minulle ovat sanoneet, oikea laiva, jollaisia käytetään valtamerellä, toinen on priki ja kolmas kutteri, kuten tämä Lokkikin. Sitä he sanovat *Oravaksi* — omalla kielellään tietenkin, ja se näyttää hirvittävästi vihaavan meidän koreaa alustamme, sillä Jasper harvoin on ulapalla, ettei *Orava* kiitäisi hänen kintereillään."

"Ja pakeneeko Jasper ranskalaista, vaikka se esiintyy oravana ja sitäpaitsi vesillä ollessa?"

"Mitä hyödyttäisi urhoollisuus, ellei sitä voisi hyväkseen käyttää? Jasper on rohkea poika, sen tietävät kaikki rajaseutulaiset, mutta hänellä ei ole tykkeitä, vaan yksi ainoa pieni haupitsi ja miehistönä, paitsi häntä itseään, pari miestä ja poikanen. Kerran olin mukana sellaisella retkellä, ja nuorukainen oli kyllin rohkea viedäkseen meidät niin likelle, että aseet alkoivat puhua. Ranskalaisilla täytyy olla tykit ja pyssyt eivätkä ne uskalla pistää päätään ulos ampuma-aukoista, ellei niillä ole vähintäänkin parikymmentä miestä Oravansa apuna. Ei, ei; tämä Lokki on luotu lentämään. Majuri on sanonut, ettei hän pane sitä avoimeen taisteluun eikä asesta ja miehitä sitä, muuten se jonakin kauniina päivänä saattaisi taittaa siipensä. Minä en ymmärrä paljoa näistä asioista, sillä ne eivät ole ollenkaan minun taipumusteni mukaiset; mutta voihan toki asioita järjellään edes jossain määrin tajuta."

"Ai, tuolla on minun enoni, eikä ole ollenkaan pahentunut uinnistaan ja tulee tänne katsomaan tätä sisämaan järveä."

Ja aivan oikein Cap, ilmaisten tulonsa parilla lystikkäällä rykäisyllä, ilmestyi nyt vallitukselle ja nyökäten sisarensa tyttärelle ja hänen seuralaiselleen pysähtyi arvostellen tutkimaan eteensä avautuvaa ulappaa. Saadakseen täydellisen yleiskuvan vanha merikarhu kiipesi vanhalle rautatykille, risti kätensä rinnoilleen ja oli ottaen peräytyvän asennon kuten keinuvassa laivassa valmis tarkastamaan asemaa. Lyhyt piippunysä hampaissa täydensi hänen muodostamaansa taulua.

"No, herra Cap", kysyi Haukansilmä vaatimattomasti, sillä hän ei huomannut sitä ylenkatseellista ilmettä, joka vähitellen levisi toisen kasvoille, "eikö se ole komea ulappa ja eikö se ansaitse järven nimeä?"

"Tämäkö se sitten on, jota te järveksi sanotte?" kysyi Cap viitaten pohjoista näköpiiriä piipullansa. "Minä kysyn, eikö teillä todellakaan ole muuta?"

"Se se on; ja monet, jotka ovat asuneet monien toisten järvien rantamilla, voivat vakuuttaa, että se onkin hyvä järvi."

"Juuri, kuten arvasin — lätäkkö laajuudeltaan ja maistuu tynnyrivedeltä. Turhaa on matkustaa sisämaahan nähdäkseen jotakin kunnollista ja kelvollista. Tiesin, että näin tulisi käymään."

"Mikä Ontariota vaivaa, herra Cap? Se on suuri ja kaunis katsella ja siitä on hyvä juoda kaikkien, jotka eivät voi saada vettä lähteistä."

"Sanotteko te tätä suureksi?" kysyi Cap, viitaten taas ilmaan piipullaan. "Minä tahtoisin mielelläni tietää, mikä tässä teidän mielestänne on suurta. Eikö itse Jasper tunnustanut, että rannasta toiseen on vain kaksikymmentä ranskalaista penikulmaa?"

"Mutta, eno", pisti Mabel väliin, "eihän ollenkaan näy muuta maata kuin tämä oma ranta. Minusta tämä näyttää ihan valtamereltä."

"Tämä pieni vesilätäkkö valtamereltä! Hulluutta, Magneetti; suoraa järjettömyyttä on, että tyttö, jonka suvussa on ollut oikeita merimiehiä, puhuu noin. Mitä kehumisen arvoista siinä on ja mikä osoittaa, että se on meri?"

"Mikäkö? Näkee vain vettä — vettä — vettä — ei mitään muuta kuin vettä niin kauaksi kuin silmä kantaa."

"Ja eikö ole vain vettä — vettä — vettä — eikä mitään muuta kuin vettä penikulmittani näissä joi'ssa, joita nyt olemme kulkeneet ihan — niin kauaksi kuin silmä kantaa — summakaupalla?"

"Onpa kyllä, eno; mutta joi'lla on rantavallit ja puut kahden puolen ja ne ovat ahtaita."

"Ja eikö tämä, jolla seisomme, ole rantavalli? Eivätkö nuo soturit sano tätä rantavalliksi? Eikö tuolla kasva tuhansia puita? Ja eikö kaksikymmentä penikulmaa ole kyllin ahdas liikkuma-ala? Kuka ihme on kuullut puhuttavan valtameren valleista, ellei ajatella vedenalaisia valleja?"

"Mutta, eno, emme kuitenkaan voi nähdä tämän ulapan yli, kuten näemme yli joen."

"Nyt menit pussiin, Magneetti. Eivätkö Amazon, Orinoco ja La Plata ole jokia? ja voitko sinä nähdä niiden yli? Kuulkaas, Haukansilmä, minä suuresti epäilen, onko tämä vesipoukama tässä edes järvi, minusta se on ihan kuin joki. Ette tunne erittäin tarkoin maantiedettä näissä metsissä — se minun täytyy todeta."

"Nyt *te* olette pussissa, herra Cap. Täällä on joki, kelpo joki onkin — täällä ovat molemmat. Tämä tässä edessänne on vanha Ontario, ja vaikka eivät lahjani viittaakaan vesille, uskallan väittää, että tätä parempia järviä on harvassa."

"Ja, eno, jos me seisoisimme Rockawayn niemellä, mitä muuta saisimme nähdä, elleimme samaa kuin nytkin katselemme? Siellä on ranta toisella puolella, tai valli, ja puita myöskin, kuten täälläkin."

"Sitä pahuutta, Magneetti! Te nuoret tytöt voitte itsepäisyydessänne hyvällä omallatunnolla väittää mustan valkeaksi. Ensiksikin valtamerellä on rannat, mutta ei valleja, elleimme ajattele Suuria Valleja — kuten olen sanonut — joita ei maalle näy. Etkä suinkaan voine väittää, etteivät nämä vallit näkyisi maalle tai olisivat vedenalaisia."

Kun Mabel ei helposti voinut kumota tätä kerskuvaa lausuntoa, Cap sai pitää ajatuksensa ja iloita, että oli voittajana selviytynyt väittelystä, ja hän jatkoi:

"Ja niitä rannikkoja ei voi verrata näihin. Meren rannalla on taloja, kaupunkeja, kyliä ja muutamissa maailman osissa luostareja ja linnoja ja majakoita — ai, ai, majakoita — huomatkkaa erittäinkin ne. Ei, ei, Haukansilmä, en ole kuullut puhuttavan merestä, jonka rannalla ei olisi majakoita. Mutta mitä täällä on, ei edes merkkitulua!"

"Täällä on, mikä on vieläkin parempi, vielä paljoa parempi — metsä ja uljaat puut, jotka muodostavat Jumalan temppelein."

"Voinee olla hyvä, että järveä ympäröi metsä, mutta mitä hyödyttäisi valtameri, jos sen rannoilla olisi vain metsää? Laivoja ei tarvittaisi, jos rakennusaineita voitaisiin kuljettaa lautoissa ja se tekisi liikenteestä lopun. Mutta mitä olisi maailma ilman yhdysliikettä? Minä ajattelen aivan samoin kuin suuret viisaustieteilijät, että ihmisen korkein nero ilmenee liikenteessä. — Magneetti, minua hämmästyttää, että sinusta tuo vesi näyttää merivedeltä! Uskallanpa vielä väittää, ettei teidän järveksenne ole edes sellaisia eläimiä, joita valaiksi kutsutaan."

"En ole koskaan kuullut niistä puhuttavan, sen tunnustan, mutta minä en voi tietää kaikkia eläimiä,

mitä vedessä asuu, paitsi niitä kaloja, jotka elävät joi'ssa ja puroissa."

"Ei tuurakaloja eikä merisikoja — puhumattakaan kirotuista haikaloista?"

"En uskalla väittää, että siellä olisi yhtään niistä. Minun tietoni eivät ulotu niin pitkälle, herra Cap."

"Ei sillejä, ei myrskylintuja, ei lentokaloja?" tiedusteli Cap katsellen tiukasti opasta silmiin huomatakseen, kuinka pitkälle voisi mennä. "Ei edes sellaista kalaa, joka voisi lentää, eikö?"

"Lentävä kala! Herra Cap, herra Cap, älkää hullutelko, me olemme metsien asukkaita, emmekä tunne kaikkia luonnon oikkuja, mitä ihmeitä se on suvainnut keksiä. Tiedän kyllä, että orava voi lentää —"

"Orava lentää! Mitä hittoa, herra Haukansilmä. Luuletteko, että teillä tässä nyt on poikanen ensimmäisellä retkellään?"

"En tunne teidän retkiänne, herra Cap, vaikka otaksun, että olette kulkenut paljon, mutta kerron siitä, mitä metsän luonto on minulle opettanut, vaikka kuulija onkin mies."

"Ja tahdotteko saada minut ymmärtämään, että orava lentää?"

"Jos tahdotte oppia ymmärtämään Jumalan ihmeitä, herra Cap, saatte uskoa sen ja paljon muuta samanlaista, sillä saatte olla ihan varma, että se on tosi."

"Entäs te, Haukansilmä", sanoi Mabel katsellen niin suloisesti opasta silmiin, että tämä sydämensä pohjasta olisi antanut anteeksi, vaikka hän olisi sanonut mitä, "kuinka te, joka puhutte niin kunnioittavasti Luoja ihmeistä, kuitenkin voitte epäillä, että kala voisi lentää?"

"Enhän ole sitä sanonutkaan, en ole sanonutkaan ja jos herra Cap vakuuttaa sen todeksi — niin uskomattomalta kuin se näyttääkin — minä koetan uskoa sen. Jokaisen ihmisen velvollisuus on uskoa Jumalan ihmeihin, tuntukoon se kuinka vaikealta tahansa."

"Ja miksi minun kalallani ei voisi olla siipiä yhtä hyvin kuin teidän oravallannekin?" kysyi Cap loogillisemmin kuin hänen tapansa oli. "Että kala voi lentää, on yhtä totta kuin järjellistäkin."

"Ei, sitä on hirveän vaikea uskoa", väitti opas. "Näyttää ihan järjettömältä, että eläin olisi saanut siivet, joista sille ei ole mitään hyötyä."

"Ja otaksutteko te, että kalat, joilla on siivet, lentelevät vain veden alla?"

"En, siitä en voi sanoa yhtään mitään; mutta että kala voisi lentää ilmassa, tuntuu minusta vieläkin mahdottomammalta kuin se, että ne voisivat lentää omassa valtakunnassaan."

"Niin lyhytjärkistä, Magneetti. Kala lentää pois vedestä paetessaan vihollisiansa, ja siinä sinun ei tarvitse nähdä vain totuutta, vaan suurta viisauttakin."

"Sitten kai se täytyy uskoa", sanoi opas vaatimattomasti. "Kuinka pitkät ovat sen siivet?"

"Ehkeivät olekaan niin pitkät kuin kyyhkysellä, mutta hyväpä niinkin. Luulen, että niiden lento on samanlaista kuin teidän oravienne, herra Haukansilmä, ja siksi voimme sen asian jättää. Mutta mikä tuo esine on, joka on ankkuroituna tuolla mäen alla?"

"Se on Jasperin kutteri, eno", sanoi Mabel vilkkaasti, "ja kaunis alus se minun mielestäni onkin. Sen nimikin on Lokki."

"Hm, se voi ehkä kelvata järvillä, mutta ei muuten ole paljon arvoinen. Siinä on liikkumaton kokkapuu, mutta kuka hurja ennen olisi nähnyt kutterin, jossa olisi liikkumaton kokkapuu?"

"Mutta eiköhän se ole viisaasti rakennettu sellaista järveä varten kuin tämä, eno?"

"Ehkäpä. Minun täytyy muistaa, ettei tämä ole meri, vaikka se siltä näyttää."

"Ai, eno! Ontario näyttää sittenkin mereltä?"

"Tarkoitin sinun ja Haukansilmän silmissä, ei vähintäkään minun. Te saatte viedä minut mitä pimeimpänä yönä pienimmällä kanotilla keskelle tätä vesilätäkköä, ja minä sanon teille, että vaaratta osaan rannalle. Sen huomaisi *Dorothy* — hänen laivansa nimi — "yhtä helposti kuin minä itsekin. Enpä usko, että prikinään tarvitsisi tehdä enempää kuin pari kierrosta huomatakseen eron Ontarion ja vanhan Atlantin välillä. Kerran me laskimme sillä muutamaan Etelä-Amerikan suurimpaan lahteen ja se käyttäytyi kuin tolvana kirkossa. Ja Jasper käyttää tuota venettä? Minun täytyy saada tehdä pieni retki sillä pojan kanssa, ennenkuin minä jätän teidät, jos ei muun niin sen nimen vuoksi. En koskaan tahtoisi

sanoa, että olen nähnyt tämän lätäkön koettamatta sen tapoja."

"Hyvä, hyvä, sitä teidän ei tarvitse kauan odottaa" vastasi Haukansilmä, "sillä kersantti on juuri lähdössä pienen joukkueen kanssa Tuhatsaaristoon vahdin muuttoon ja, kuten olen kuullut, Mabel saa seurata mukana. Tehän voitte liittyä joukkoon."

"Onko se totta, Magneetti?"

"Niinpä luulen", vastasi tyttö ja hänen toverinsa huomasivat, miten äkillinen puna lehahti hänen kasvoilleen, "sillä minä olen saanut puhella niin vähän rakkaan isäni kanssa, etten ole oikein tyytyväinen. Mutta tuollapa hän tuleeekin, niin että saatte kysyä häneltä itseltään."

Huolimatta kersantti Dunhamin vaatimattomasta asemasta oli hänen käytöksessään ja koko olemussaan sellaista, joka ehdottomasti herätti kunnioitusta: pitkä, komea ryhti, varma, vakava esiintyminen ja ajatuksen täsmällisyys ja selvyys vaikutti myöskin Capiin, niin ettei hän — niin saivartelevalta viisastelijalta kuin olikin — koskaan ottanut vapautta kohdella tätä vanhaa sotaurosta yhtä yliolkaisesti kuin muita ystäviänsä. Olihan usein huomattava, että yksin Duncan of Lundie, skotlantilainen loordi, joka oli ylipäällikkönä, pani enemmän arvoa kersantti Dunhamin sanoille kuin muun alipäällistön, sillä kokemus ja uskollinen palvelus hänen mielestään oli arvokkaampaa kuin raha ja korkea syntyperä. Kun kersantti ei ajatellutkaan kohota upseerin asemaan, oli hän tyytyväinen siihen, mitä oli saanut ja seurustellessaan niin paljon alemman upseeriston kanssa hän oli oppinut pitämään turhat pyyteet kaukana mielestään ja luonteensa sellaisessa kurissa, että harvat kykenivät vastustamaan sen vaikutusta. Kun ylimmät päälliköt kohtelivat häntä huomaavasti, kuten vanhaa toveria ainakin, eivät alemmat koskaan uskaltaneet vastustaa hänen mielipidettään, ja varsinkin monet kunniamerkit antoivat hänelle aivan erikoisen arvon. Ei ole siis ihme, että Mabelin huomautus lopetti kokonaan sen vaatimattoman keskustelun, jota juuri olemme kuvanneet, vaikkakin Haukansilmä oli ainoa rajaseutulainen — kuten monesti olemme huomauttaneet — joka kohteli kersanttia tutunomaisella toveruudella ja ystävyydellä.

"Hyvää huomenta, veli Cap", sanoi kersantti tervehtien sotilaallisesti, hitaasti ja arvokkaasti astellessaan vallille. "Minusta tuntuu, että aamuvelvollisuuteni ovat pakottaneet minut unohtamaan sinut ja Mabelin, mutta nyt meillä on pari tuntia ottaaksemme vahingon takaisin. Etkö, veli, ole ihastunut tyttöön, jota olemme niin kauan kaivanneet?"

"Mabel on ilmetty äitinsä kuva, kersantti, kuten olen aina sanonut, jonka muodossa on osa teidänkin olemustanne, vaikkakin ulkomuodosta ja käytöksestä huomaa, että myöskin Cap on sukua."

Mabel loi pikaisen katseen isänsä ankariin, totisiin kasvoihin joissa hän oli kuvitellut huomaavansa kaukaisten vanhempiensa hellän rakkauden, ja huomattuaan lihasten värähtelevän ulkonaisesta jäykkyudesta huolimatta hänen sydämensä vaati häntä heittäytymään hänen rinnoilleen ja päästämään valloilleen kauan pidättämänsä kyynelvirrat. Mutta isän ulkomuoto oli niin kylmä, jäykkä ja kaukainen, ettei hän olisi uskaltanut, vaikka he olisivat olleet kahden.

"Sinä olet tehnyt pitkän, vaivalloisen matkan minun vuokseni, veli, ja me koetamme tehdä olosi luonamme niin mukavaksi kuin suinkin."

"Kuulin, että olet saanut määräyksen, lanko, nostaa ankkurisi ja vaihtaa pesäsi toiseen, jossa sanovat olevan tuhannen saarta?"

"Haukansilmä, nyt sinä taas olet unohtanut."

"Ei, ei, kersantti, minä en ole mitään unohtanut, mutta en katsonut olevan mitään syytä peittää aikomustanne niin tarkasti teidän omalta lihaltanne ja vereltänne."

"Kaikista sotilassuunnitelmista on puhuttava niin vähän kuin suinkin", sanoi kersantti taputtaen opasta olalle ystävällisesti, mutta nuhtelevin ilmein. "Sinä olet oleskellut liian kauan ranskalaisten rintamalla, ettet ymmärtäisi vaitiolon arvoa. Mutta ei vaaraa; asia tulee kyllä pian tunnetuksi eikä paljoa hyödytä koettaa sitä enää salata. Meidän täytyy mennä vahdinvaihtoon eräälle asemalle tämän järven rannalle, vaikka en sano, että se on Tuhatsaarilla, ja minun on mentävä mukana. Joka tapauksessa Mabel saa tulla keittämään minun soppani. Toivon, veli, ettet halveksi soturin tarjousta viettää jonkun kuukauden meidän luonamme."

"Meidän olisi kai vietettävä se marssivalla jalalla. Minä en rakasta metsiä enkä soita."

"Me purjehdimme Lokilla. Koko homman pitäisi olla tuttua ja matkan pitäisi huvittaa sellaista, joka on tottunut liikkumaan vesillä."

"Suolaisilla vesillä — totta kyllä — mutta ei suolattomilla. Mutta ellei sinulla ole ketään, joka kuljettaa

tuota kutterin tapaista, niin ei minulla suinkaan ole mitään sitä vastaan, että teemme pienen matkan, vaikkakin pidän ajan tuhlauksena purjehtia tällä vesilätäköllä."

"Jasper osaa erittäin taitavasti ohjata Lokkia emmekä siis tarvitse siinä suhteessa palvelustasi, vaikkakin iloitsemme seurastasi. Sinä et voi palata kotiisi, ennenkuin sinne lähetetään sotaväkeä eikä se tapahdu, ennenkuin minä tulen takaisin. — No, Haukansilmä, tänään tapahtuu ensimmäistä kertaa, että ajetaan mingoja takaa, etkä sinä ole ensimmäisenä."

"Ollakseni teille rehellinen, kersantti", vastasi opas hieman kömpelösti samalla kuin voimakas puna kohosi hänen ahavoituneille kasvoilleen, "minusta tuntui, ettei minun pitäisi tänä aamuna lähteä mukaan. Ensiksikin hyvin tiedän, etteivät 55:nnen rykmentin soturit ole niitä poikia, jotka yllättävät irokeesit metsissä, eivätkä ne riiviöt odottaneet piiritystä, kun näkivät, että Jasper pääsi lintaan. Saahan mies sitäpaitsi hieman levätä kesän ankaran työn jälkeen joutumatta syytetyksi mielivaltaisuudesta. Sen lisäksi Suuri Käärme on heidän mukanaan, ja jos ne lurjukset ovat ollenkaan tavattavissa, saatte luottaa hänen vaistoonsa ja näköönsä — edellinen voimakkaampi ja jälkimmäinen melkein, vaikk'ei ihan, yhtä terävä kuin minun. Hän rakastaa niitä kierteleviä konnia yhtä vähän kuin minäkin, ja siinä suhteessa voin vakuuttaa, että minun tuntee ni mingoja kohtaan eivät ole paljoa raivokkaammat kuin delawarelaisen vaistot, joita kristityn taito on terästännyt. Ei, ei; ajattelin, että voisin jättää kunnian, jos siitä nyt kunniaa tulee, komentavalle, nuorelle luutnantille, joka — ellei menetä päänahkaansa — kerskuen kertoo siitä sankariretkestään ensi kirjeessään äidilleen. Ajattelin, että minäkin kerran elämässäni voisin näytellä laiskurin osaa."

"Eikä kenelläkään ole parempaa oikeutta, jos kerran pitkä, uskollinen palvelus oikeuttaa saamaan loman", vastasi kersantti kohteliaasti. "Mabel ei voi pitää pahana, että olet valinnut hänen seuransa mieluummin kuin villien takaa-ajon, ja uskallan sanoa, että hän on onnellinen saadessaan tarjota sulle paikan aamiaispöydässään, jos et vielä ole syönyt. Et saa kuitenkaan ajatella, tyttö, että Haukansilmä antaa villien hiiviskellä linnan ympärillä antamatta niiden tuntea hänen aseensa kantavuutta."

"Jos luulisin hänen niin tekevän, niin, vaikka en paljoa välitäkään juhlaparaadeista, heittäisin hirvenkaatajani olalleni ja jättäisin linnan, ennenkuin hänen kaunis otsansa ehtii rypistyä. Ei, ei; Mabel tuntee minua paremmin, vaikka tuttavuutemme onkin lyhyt eikä minun ole tarvinnut kaataa mingoja sen lyhyen marssin aikana, jonka suoritimme yhdessä metsän läpi."

"Tarvittaisiin paljon todistuksia, Haukansilmä, että minä oppisin ajattelemaan mitään pahaa teistä, ja kaikista vähimmän tässä suhteessa", vastasi Mabel punastuen korvia myöten, joka todisti enemmän kuin sanat hänen ajatustensa vilpittömyyden. "Sekä isä että tytär ovat teille elämästään kiitollisuuden velassa ja uskokaa minua: kumpikaan ei sitä unohda."

"Kiitän teitä, Mabel — kiitän koko sydämeistäni. Mutta minä en tahdo käyttää teidän viattomuuttanne hyväkseni, vaan vakuutan, etteivät mingot olisi taivuttaneet hiuskarvaakaan teidän päästänne, jos heidän olisi onnistunut saada teidät käsiinsä. Minun päänahkani ja Jasperin ja Capin — niin, ja Käärmeenkin olisi luonnollisesti tarkastettu, mutta kersantin tyttären — en todellakaan usko, että he olisivat taivuttaneet hiuskarvaakaan hänen päästään."

"Mutta kuinka minä voisin otaksua, että viholliset, jotka eivät säästä naisia eivätkä lapsia, olisivat antaneet minulle armoa paremmin kuin muille? Minä tunnen, Haukansilmä, että olen teille velkaa elämästäni."

"Minä sanon, ei, Mabel. Niillä ei olisi ollut sydäntä loukata teitä. Ei, ei; raivokkainkaan mingo-riiviö ei olisi voinut taivuttaa hiustakaan teidän päästänne. Niin pahoja kuin ne verenhimoiset peikot minun mielestäni ovatkin, eivät ne olisi kuitenkaan voineet ryhtyä niin pirulliseen tekoon. Ne olisivat pyytäneet, ei, pakottaneet teidät jonkun päällikkönsä vaimoksi ja siinä olisi ollut kärsimystä kylliksi nuorelle kristitylle naiselle, mutta sen pitemmälle eivät edes mingot olisi voineet mennä."

"Vaikkapa niinkin, olen kuitenkin päänahastani teille kiitollisuuden velassa", sanoi Mabel ottaen hänen kovan kätensä omiinsa niin reippaasti ja sydämellisesti, että se sanomattomasti ihastutti rehellistä opastajaa. "Minusta kuolema olisi ollut helppoa sen rinnalla, että olisin joutunut jonkun intiaanin vaimoksi."

"Se on hänen olemuksensa mukaista", huudahti Haukansilmä kääntyen vanhaan toveriinsa, ja kiitollinen ihastus loisti hänen rehellisten kasvojensa jokaisesta juonteesta, "eikä se voi muuksi muuttua. Olen sanonut Suurelle Käärmeelle, ettei kristinusko voi tehdä delawarelaisesta valkoista miestä yhtä vähän kuin huuto ja kirkuna voi muuttaa valkoisista punanahaksi. Sellainen on nuoren, kristityistä vanhemmista syntyneen naisen luonne ja sitä on kunnioitettava ja puolustettava."

"Olet oikeassa, Haukansilmä; kuinka kauaksi Mabel Dunham kulkeneekin, häntä on aina puolustettava. Mutta nyt on aamiaisen aika: ja jos tahdot seurata minua, veli Cap, niin näytän sinulle,

miten vaatimaton soturi elää näissä kaukaisissa rajaseuduissa."

IX LUKU.

"Maanpako-kumppanit ja ystävät, tää elämä, kun siihen tottuu, haus Kemp' on loiston kiiltoa. Nää metsät eikö vapaammat vaarasta kuin viekas hovi?"

Miten haluatte.

Kersantti Dunham ei kerskunut turhia lausueissaan viime luvun lopussa kertomamme sanat. Huolimatta tämän raja-aseman kaukaisesta etäisyydestä näiden seutujen asukkaat voivat kattaa pöytänsä herkuilla, joita kuninkaat ja prinssit olisivat kadehtineet. Niinä aikoina, joista kerromme, vieläpä puolisen vuosisataa myöhemminkin nämä autiot seudut, joita sanotaan Länneksi tai "uusiksi maakunniksi", olivat jokseenkin asumattomia kukoistaen täynnä luonnonrikkauksia ja -tuotteita, joita tämä ilmanala niin runsaasti kehittää sekä ihmisten että eläinten tarpeiksi. Ne vähälukuiset intiaanit, jotka kiertelivät näissä metsissä, eivät voineet sanottavasti vähentää riistan paljoutta, eivätkä ne harvat metsästäjät ja suojelusjoukot, joita sinne tänne oli vaatimattomiin linnoihin sijoitettu, voineet tällä äärettömällä alueella saada aikaan enempää kuin mehiläiset apilaskentällä tai kolibrit kukkatarhoissa.

Sitä perimätietoa, joka on kertonut siitä eläinten, lintujen ja kalojen paljoudesta, joita eli näissä metsissä ja suurissa järvissä ja joka on herättänyt meissä niin suurta ihmettelyä, tukevat siellä mukana-eläneitten miesten kertomukset. Ja nähtyämme omin silmin monia näistä ihmeistä voimme vakuuttaa ne tosiksi. Oswego sijaitti juuri parhaalla paikalla täyttääkseen suurimmankin elostelijan ruokasäiliön häntä tyydyttävällä tavalla. Kalastajan tarvitsi vain heittää pyydyksensä jokeen, ja hän sai nostaa mielensä mukaan kuhia ja ahvenia tai muita veden asukkaita, joita uiskenteli näissä vesissä yhtä runsaasti kuin tiedetään surisevia hyönteisiä lentelevän näiden seutujen hyllyvillä soilla. Muiden muassa saatiin kaikenlaisia näiden järvien lohilajeja, jotka laatunsa puolesta vetävät vertoja Pohjois-Euroopan ihastuttaville lajeille. Suunnattomat lintuparvet täyttivät ohi kulkiessaan metsät ja vedet, niin että satojen aarien aloilla suurissa lahdissa ja rantamilla ei nähnyt muuta kuin uiskentelevia sorsa- ja ankkaparvia. Peurat, karhut, jänikset ja oravat sekä muut nelijalkaiset, kuten saksanhirvet ja hirvet täydensivät eläinten parvea, jota vartioväki mielin määrin käytti hyväkseen halulla tai halutta viettäessään aikojaan näillä kaukaisilla rajamailla.

Täällä oli harvinaisia ruokavaroja niin runsaasti, ettei kukaan kiinnittänyt niihin mitään huomiota, vaikka niitä muualla maailmassa olisi pidetty mitä ylellisimmän elämän merkinä. Halvinkin Oswegon seudun asukkaista nautti riistasta, joka olisi ylpeydellä voitu asettaa parisilaisen loistosalin pöydälle. Kukin tyydytti ruokahaluansa mielensä mukaan, eikä kenenkään johtunut mieleen kadehtia eikä nureksia toisen maun omituisimpiakaan oikkuja. Tavallista armeijan ruokaa, jota täytyi kulkuneuvojen vaikeuden vuoksi pitää erittäin säästävänä, korvasivat hirvet, ankat, villihanhet ja lohet, joilla saattoi pitää herkullisemmat juhlat kuin suolatuilla siankyljyksillä, kevätnauriilla tai puolikeitetyillä kaaleilla.

Kersantti Dunhamin pöytä hämmästytti siis loistollaan yhtä paljon kuin erikoisuudellaankin. Herkullisesti paistettu lohi höyrysi komealla vadilla, kuuma hirvipaisti herätti ruokahalua tuoksullaan ja mitä erilaisimpia kylmiä liharuokalajeja oli asetettu vastasaapuneitten tarpeiksi ja todistukseksi vanhan soturin vieraanvaraisuudesta.

"Sinä et näytä viettävän kieltäytyvää elämää tässä kaukaisessa maanääressä, kersantti", sanoi Cap tutustuttuaan näihin harvinaisen keittotaidon uusimpiin saavutuksiin. "Yksinpä skotlantilainenkin lienee tyytyväinen näihin lohiin."

"Niitä ne eivät — sen pahempi — kuitenkaan ole, veli Cap. Niistä parista kolmesta sadasta pojasta, jotka tässä linnassa asustavat, on tuskin puolta tusinaa, jotka eivät vannoi, että tämä kala on kelvotonta syödä. Yksinpä sellainenkin poika joka ei ole maistanut hirveä muulloin kuin silloin, kun salametsästäjän on onnistunut se varastaa, nostelee nenäänsä nähdessään lihavimman hirven reiden, mitä täällä on saatavissa."

"Niinpä niin, siinä ilmenee kristityn luonne", pisti Haukansilmä väliin, "eikä se ole hänelle eduksi. Punanahka ei koskaan nureksi, vaan on aina kiitollinen, olkoonpa hänen ravintonsa sitten lihavaa tai lihaa, hirveä tai karhua, villin hanhen täkkää tai villisorsan siiven kappaletta. Valkoisten miesten häpeäksi on sanottava, että me nautimme runsauden sarvesta tyytymättöminä ja annamme pienille ikävyyksille niin hirveän suuren arvon."

"Niin paljon voin sanoa 55:nneen pojista, vaikka en voi yhtä paljoa sanoa heidän kristillisyydestään", vastasi kersantti. "Yksinpä vanha Duncan Lundilainenkin joskus vannoo, että kaurapuuro on parempaa ravintoa kuin Oswegon kuha, ja jos saisi edes nähdä Skotlannin vettä, tyyntyttäisi se hänen janoansa paremmin kuin jos joisi koko Ontarion kuiviin."

"Onko majuri Duncanilla vaimo ja lapsia?" kysyi Mabel, jonka ajatukset luonnollisesti kääntyivät hänen omaan sukupuoleensa, näissä uusissa oloissa.

"Ei, tyttö, vaikka sanotaan, että hänellä on morsian kotona. Neiti näyttää mielummin odottavan kuin suostuvan kärsimään tämän villin erämaan vaivoja. Kaikki tuo ei ole kuitenkaan sopuisuudessa minun ajatukseni kanssa naisen velvollisuuksista. Sinun sisaresi, veli Cap, ajatteli toisin."

"Toivon, kersantti, ettet ajattelis Mabelia sotilaan vaimoksi", vastasi Cap vakavasti. "Meidän sukumme siinä suhteessa on täyttänyt velvollisuutensa ja nyt on taas aika muistaa merta."

"Enpä luule löytäväni tytölle sopivaa 55:nneestä tai jostakin toisesta rykmentistä, sen voin sulle, veli, luvata, vaikkakin ajattelen, että pian on aika, jolloin lapsen on hyvä joutua kunnialliseen avioliittoon."

"Isä!"

"Ei ole heidän tapaistaan puhua niin avoimesti näistä asioista", sanoi opas, "sillä kokemuksesta tiedän, että se, joka tahtoo saavuttaa immen suosion, ei saa lakkaamatta ahdistella häntä huutaen julki ajatuksiansa. Siksipä, jos suvaitsette, muutamme puheenaihetta."

"Hyvä, veli Cap, toivon, että tämä kylmä porsas miellyttää sinua; sinähän et ollenkaan syö."

"Kyllä, kyllä; anna minulle ihmisten ruokaa, jos minun vielä täytyy syödä", vastasi parantumaton merimies, "se voi olla kyllin hyvää sisävesien purjehtijoille, mutta me merimiehet syömme sellaista ravintoa, jonka alkuperän voimme tuntea."

Haukansilmä laski veitsen ja haarukan kädestään ja purskahti nauramaan hiljaisella tavallaan. Sitten hän kysyi hieman uteliaasti:

"Ettekö kaipaa nahkaa, herra Cap? ettekö kaipaa nahkaa!"

"Ehkä se olisi ollut paras paistaa nahkoineen, ajattelen, Haukansilmä. Mutta kai täällä metsissä on tapana tarjota se noin laitettuna."

"Hyvä, hyvä, mies voi kulkea maailman ympäri oppimatta mitään. Jos te olisitte nylkenyt tätä sikaa, niin olisitte haavoittanut kätenne. Sehän on piikkikala!"

"No, enkös arvannut, ettei se ikinä ole oikea porsas!" vastasi Cap. "Mutta sitten minä ajattelin, että yksin sikakin menettää oikeasta muodostaan näissä metsissä. — Eiköhän, kersantti, sinulle täällä ollessasi liene käynyt samalla tavalla?"

"Mutta minä en voi nahkaani muuttaa. — Haukansilmä, eihän vain Mabel esiintynyt ymmärtämättömästi matkallanne?"

"Ei ollenkaan, ei ollenkaan. Jos Mabel on puoliksikaan niin tyytyväinen Haukansilmään ja Jasperiin kuin Haukansilmä ja Jasper ovat häneen, niin olemme tulleet ystäviksi lopuksi iäksemme."

Puhuessaan opas käänsi silmänsä punastuvaan tyttöön aivan kuin vaistomaisesti halusta saada tietää hänen mielipiteensä, mutta painoi samassa katseensa lautaseensa, sillä hänen synnynnäinen vaistonsa sanoi hänelle, että hänen kiihkeä halunsa olisi saattanut loukata hienotunteisen naisen mieltä ja hän ilmeisesti katui omaa rohkeuttaan.

"Hyvä, hyvä, täytyy muistaa, ystäväni, että naiset eivät ole miehiä", vastasi kersantti, "ja luonne ja kasvatustavat ovat aina otettavat lukuun. Rekryytti ei ole koskaan veteraani. Jokainen tietää, että hyvän soturin kasvatustavat vaatii aikaa enemmän kuin mikään muu."

"Se on uutta oppia, kersantti", vastasi Cap hieman kiihkeästi. "Me vanhat merimiehet ajattelemme, että kuusi soturia — ei kokonainen sotajoukko opetetaan helpommin, kuin yksi merimies on saanut kasvatuksensa."

"No, no, veli Cap, minä olen kyllä kuullut paljonkin siitä, mikä käsitys merenkulkijoilla on itsestään", vastasi lanko hymyillen niin omituisesti, että toinen selvästi tajusi, mitä hän tarkoitti, "sillä olen monta vuotta palvellut rantavarustuksissa. Olen sinun kanssasi monesti puhunut tästä asiasta ja pelkään, ettemme koskaan pääse yksimielisyyteen. Mutta huomataksesi eron oikean soturin ja luonnontilassa olevan välillä sinun tulee vain tarkastaa 55:nneen pataljoonan marsseja tänä iltana ja verrata niitä Yorkiin palattuasi nostoväen parhaimpiinkin yrityksiin."

"Hyvä, hyvä, minun silmissäni, kersantti, siinä on sangen vähän eroa — ei enempää kuin kahden sotaherran välillä. Minusta ne näyttävät ihan samanlaisilta — molemmat ovat koreita, pyntättyjä ja tyytöpäitä."

"Niin kyllä sinun arviosi mukaan herraseni", vastasi kersantti arvokkaasti, "mutta ehkäpä et tiedä, että kestää vuosia, ennenkuin oikea soturi oppii edes syömään."

"Sen pahempi hänelle. Nostoväki syö ihan alussakin, sillä olen kuullut, että retkillään he syövät, mitä hengestä irti saavat, vaikk'eivät tekisi mitään muuta."

"Niillä on omat tapansa, luulisin, kuten muillakin ihmisillä", huomautti Haukansilmä rakentaen rauhaa, joka hänen mielestään näytti järkkävän sen kautta, että molemmat hellittämättä näyttivät tahtovan puolustaa omaa kutsumustaan, "ja kun ihminen saa Luojalta taipumuksensa, on turhaa käydä taistelemaan niitä vastaan. 55:s, kersantti, on syönnissäkin ymmärtäväinen rykmentti, sen voin vakuuttaa seurusteltuani niin kauan sen kanssa, vaikka uskallan sanoa, että nostoväki siinäkin suhteessa jättää paljonkin toivomisen varaa."

"Eno", sanoi Mabel, "jos olet jo syönyt, pyydän minä sinua toverikseni uudestaan valleille. Emme kumpikaan ole puoliksikaan nähneet Suuren Järven salaisuuksia ja tuntuisi hieman omituiselta, jos nuori nainen kuljeksisi ihan yksin ensimmäisenä päivänä saapumisensa jälkeen."

Cap ymmärsi hyvin Mabelin ajatuksenjuoksun ja ollen pohjaltaan kaikesta huolimatta lankonsa hyvä ystävä, hän mielellään jätti väittelyn sikseen, kunnes he olisivat pitempään olleet yhdessä, eikä tällainen kiista koskaan loukannut häntä, niin itsepäinen ja mahtipontinen kuin hän olikin. Ystävällisesti hän siis seurasi sisarensa tytärtä jättäen kersantin ja hänen ystävänsä, Haukansilmän, kahden. Niin pian kuin hänen vastustajansa oli poistunut, kersantti, joka ei oikein hyvin ymmärtänyt tyttärensä arkatuntoisuutta, kääntyi toveriinsa kasvoillaan voitonvarma hymy ja sanoi:

"Armeija, Haukansilmä, ei ole koskaan ennen saanut oikeutta sen kautta, että joku olisi pitänyt sen puolta, ja vaikka vaatimattomuus on hyve, käyttäköön mies sitten punaista tai valkeata nuttua tai ommelkoon merkkinsä paitansa hiihoihin, kuten tässä tapauksessa, en kuitenkaan salli, että sen hyvä maine joutuisi huonoon huutoon pahojen sanojen vuoksi. No, ystäväni", sanoi hän tarttuen Haukansilmän käteen ja puristaen sitä sydämellisesti, "mitäs pidät tytöstä?"

"Teillä on syytä olla hänestä ylpeä, kersantti. Minä olen nähnyt monta hänen sukupuolestaan ja moni on ollut kaunis ja suurta sukua, mutta en milloinkaan ennen ole nähnyt, että kohtalo yhdelle olisi niin runsaasti tuhannut erilaisia lahjoja."

"Ja minä voin sanoa sinulle, Haukansilmä, että mieltymys on molemminpuolinen. Hän kertoi minulle viime yönä paljon sinun rohkeudestasi, kylmäverisyydestäsi ja kohteliaisuudestasi — erittäinkin viimeksimainitusta, sillä kohteliaisuus, ystäväni, naisten mielestä on miehen paras avu — ensimmäinen vaikutelma tyydyttää siis molempia. Harjaa takkisi ja pane hieman enemmän huomiota ulkomuotoosi, Haukansilmä, ja sinä voitat tytön sydämen ja käden."

"Ei, ei, kersantti; minä en ole unohtanut mitään, mitä olette minulle puhunut, enkä katso maksavan vaivaa koettaa tekeytyä hänen silmissään puoliksikaan niin rakastettavaksi kuin hän on minun. Puhdistin ja kiilloitin hirvenkaatajani tänä aamuna auringon noustessa eikä lepo mielestäni koskaan ole tuntunut paremmalta kuin tällä hetkellä."

"Se on sopusoinnussa sinun metsämiesajatustesi kanssa, Haukansilmä. Ampuma-aseen tuleekin kiiltää ja välkkää auringossa. Ruosteinen pyssyn piippu ei koskaan ole kaunis."

"Lord Howe ei siitä välittänyt ja häntä pidettiin kuitenkin hyvänä soturina."

"Se on totta. Hänen lordi-arvonsa on ruostuttanut kaikki hänen armeijansa pyssyt, ja mitä hyvää siitä on ollut? Hänen arvomerkkinsä ovat Albanian englantilaisessa kirkossa! Ei, ei arvoisa ystävä; soturin tulee olla soturi eikä hän saa koskaan hävetä kantaa niitä vertauskuvia, jotka hänen elämäntyönsä on hänelle hankkinut. Keskustelitko sinä paljon Mabelin kanssa veneessä tullessanne?"

"Siihen ei ollut paljon tilaisuutta, kersantti, ja sitäpaitsi huomasin mielipiteeni monessa suhteessa niin paljon arvottomammiksi kuin hänen, että tuskin uskalsin mennä omaa alaani etemmä."

"Siinä olet, ystäväni, osaksi oikeassa, osaksi väärässä. Naiset pitävät lörpöttelystä ja kuulevat mielellään, että heidät otetaan huomioon. Tiedäthän, etten minä ole turhan puhuja, mutta oli kuitenkin aika, jolloin Mabelin äiti ei ajatellut minusta sen pahempaa, vaikkakin joskus siinä suhteessa unohdinkin miehekkyyteni. On kyllä totta, että silloin olin kaksikymmentäkaksi vuotta nuorempi kuin nyt, ja sen sijaan, että nyt olen rykmentin vanhin kersantti, olin silloin nuorin. Arvokkuus on hyvä ja

hyödyllinen ominaisuus eikä kukaan tule mieheksi ilman sitä; mutta jos haluat päästä hyvin väleihin naisten kanssa, on välttämätöntä tehdä vähän poikkeuksia säännöstä."

"Turha vaiva, kersantti, luulen, ettei se minulle koskaan onnistu."

"Miksi sinä keksit kaikenlaisia verukkeita, vaikka minä luulin, että me tässä asiassa olimme yksimieliset?"

"Me olisimme yksimieliset, jos Mabel olisi sellainen kuin te sanoitte ja jos tyttö huolisi raa'asta metsästäjistä ja oppaasta, ja jos minä voisin luopua kiertelevästä elämästäni ja tottua ajattelemaan itseäni perheeni isänä. Mutta nähtyäni tytön, minun täytyy tunnustaa, että minussa on syntynyt pahoja epäilyksiä."

"Kuinka niin?" keskeytti kersantti terävästi, "enkö minä ollut ymmärtävinäni, että olit mieltynyt tyttöön? ja onko Mabel sellainen neitonen, joka pettää kaikki toiveet?"

"Oi, ei suinkaan, kersantti, Mabel, vaan minä itse epäilen itseäni. Mutta minä olen vain oppimaton metsänkävijä kaikesta huolimatta, enkä itse asiassa ehkä ole niin hyvä kuin itse pidän ja ehkä tekin luulette."

"Jos sinä epäilet omaa arvosteluasi, niin pyydän, ettet epäile minun. Enkö minä ole tottunut arvostelemaan ihmisen luonnetta? ja enkö usein ole osunut oikeaan? Kysy majuri Duncanilta, herraseni, jos tarvitset tässä suhteessa lisätodistuksia."

"Mutta, kersantti, me olemme olleet kauan ystäviä, olemme otelleet rinnan enemmässä kuin tusinassa taistelussa, jolloin olemme tehneet toisillemme monia palveluksia. Kun näin on asia, tehdään helposti toisen ansiot liian suuriksi, ja kovin pelkään, ettei tytär anna taitamattomalle metsästäjälle yhtä suurta arvoa kuin hänen isänsä."

"Turhaa, turhaa, Haukansilmä; et tunne itseäsi, poika, ja siksi pyydän luottamaan täydellisesti minun arvosteluuni. Ensiksikin sinulla on kokemusta; ja kun kaikki tytöt vaativat sitä, ei mikään viisas neitonen voi sitä halveksia. Sitten sinä et ole mikään narri, joka olisi liittynyt armeijaan vain pöyhkeilläkseen sen kunnolla, vaan mies, joka on tehnyt lukemattomia palveluksia ja koko olemus ja ilmeet todistavat miehuutta ja kuntoa. Uskallan sanoa, että olet ottanut osaa kolmeen-, neljäänkymmeneen taisteluun suorittaen taistelut ja vakoilut, kuten mies."

"Vaikkapa niin, kersantti, vaikkapa niin, mutta mitä se hyödyttää, kun tahtoo voittaa hyvän, helläsydämisen puolison?"

"Siitä riippuu kaikki. Taistelukokemus on yhtä arvokas rakkaudessa kuin sodassa. Sitäpaitsi sinä olet niin rehellinen ja uskollinen, kuin kuningas — Jumala häntä siunatkoon — ikinä voi toivoa."

"Saattaa olla niinkin; mutta minä pelkään olevani liian raaka, liian vanha ja liian villinnäköinen miellyttääkseni sellaista nuorta, suloista tyttöä kuin Mabel, joka ei ole tottunut meidän erämaamme tapoihin ja joka luonnollisesti katsoo linnaelämän soveltuvan paremmin hänen taipumuksillensa."

"Siinä on taas uusia epäilyksiä, ystäväni, ja ihmettelen, etten ennen ole niitä huomannut."

"Koskaan en ole tuntenut arvottomuuttani, ennenkuin sain Mabelin nähdä. Olen kulkenut monen kanssa ja olen johtanut monta tyttöä metsän läpi, nähnyt heidän viehätyskykynsä ja iloisuutensa, mutta ne tuntuivat olevan niin paljon alempana minua, etten ajatellut heitä muuna kuin heikkoina astioina, joita tulee puolustaa ja suojella. Asia on nyt vallan toinen. Mabel on niin erikoinen, että tunnen raskaan kuorman hartioillani huomattessani välillämme olevan suuren eron. Toivon, kersantti, että olisin kymmenen vuotta nuorempi, kauniimpi ja kaikin puolin miellyttävämpi voidakseni kelvata nuorelle kauniille tytölle."

"Rohkeutta vain kelpo ystäväni, ja luota, että isä tuntee naisten taipumukset. Mabel rakastaa jo sinua puoliksi ja parin viikon saaristoretki, kohtelias käyttäytyminen itsestään vaikuttaa toisen puolen. Mabel melkein sanoi sen minulle viime yönä."

"Voisiko se olla mahdollista, kersantti?" sanoi opas, ja hänen nöyrä, vaatimaton luonteensa tuntui ihmeellisesti kutistuvan hänen kuunnellessaan itseään kuvattavan niin rakastettavin värein. "Voisiko se olla totta? Minähän olen vain köyhä metsästäjä ja minusta Mabel erinomaisesti soveltuu jonkun upseerin rouvaksi. Luuletteko, että tyttö suostuisi luopumaan rakkaista tottumuksista ja taipuisi elämään vaatimattoman oppaan kanssa täällä metsissä? Eiköhän hän lopuksi kuitenkin toivoisi takaisin entistä elämäänsä ja parempaa miestä?"

"Parempaa miestä, Haukansilmä, on vaikea löytää", vastasi isä. "Kaupunkilaistavat unohtuvat pian metsien vapaudessa ja Mabel on kyllin rohkea elääkseen rajaseuduissa. En ole suunnitellut tätä

avioliittoa tarkasti ajattelematta kaikkia seikkoja, kuten kenraali ajattelee ennen taistelua. Ensin ajattelin johtaa sinut säännölliseen sotaväkeen, että voisit täyttää minun paikkani, kun minä ennemmin tai myöhemmin siirryn pois, mutta sittemmin minä ajattelin, että sinä et mielelläsi suostuisi siihen. Sitäpaitsi, vaikka sanan mukaan et olekaan soturi, olet sinä kuitenkin soturi mitä parhaimmassa merkityksessä, ja tiedän, että kaikilla upseereilla on mitä parhaimmat ajatukset sinusta. Niin kauan kuin minä elän, Mabel voi asua luonani ja sinulla on aina koti, kun palaat retkiltäsi."

"Se ajatus olisi äärettömän ihana, kersantti, jos vain tyttö voisi siihen mielellään suostua. Mutta siinäpä se on! Ei tunnu uskottavalta, että minunlaiseni mies voisi miellyttää hänen suloisia silmiänsä. Jos minä olisin nuorempi ja sievempi, kuten esimerkiksi Jasper Western, silloin voisi olla — varmasti olisi jotakin toivoa."

"Jasper Vesikoira ja kaikki linnan nuorukaiset yhteensä!" vastasi kersantti näppiä lyöden. "Vaikka sinä todellisuudessa et olekaan nuorempi, *näytät* sinä nuoremmalta ja kauniimmalta kuin *Lokin* kapteeni —"

"Mitä?" sanoi Haukansilmä katsoen epäilevin ilmein toista aivan kuin ei olisi ymmärtänyt, mitä toinen tarkoitti.

"Minä sanon, että vaikka et päiviltäsi ja vuosiltasi olekaan nuorempi, sinä näytät voimakkaammalta ja terävämmältä kuin Jasper ja kaikki muut. Ja kolmenkymmenen vuoden kuluttua sinusta on enemmän jäljellä kuin niistä kaikista yhteensä. Hyvä omatunto voi säilyttää sinun muotosi poikamaisempana koko elämäsi ajan."

"Jasperilla on yhtä puhdas omatunto kuin kellään tuntemallani nuorukaisella, kersantti, häntä voi verrata kehen nuorukaiseen hyvänsä näissä siirtomaissa."

"Sitäpaitsi, sinä olet minun ystäväni", — puristaen toisen kättä — "minun koeteltu, uskollinen ystäväni."

"Kyllä, me olemme olleet ystäviä enemmän kuin kaksikymmentä vuotta — ennenkuin Mabel oli syntynytään."

"Se on totta. Ennenkuin Mabel oli syntynyt, me olimme koeteltuja ystäviä; ja tyttöharakka ei koskaan unelmoinekaan kieltäytyä menemästä naimisiin miehen kanssa, joka oli hänen isänsä ystävä, ennenkuin hän oli syntynytään."

"Emme tiedä, kersantti, emme tiedä. Rakkaus ei lakia lue. Nuoret vaativat nuoria toverikseen ja vanhat vanhoja."

"Ei vaimoksi, Haukansilmä. En ole ikinä tavannut vanhaa miestä, joka ei tahtoisi saada nuorta vaimoa. Sitäpaitsi kaikki linnan upseerit pitävät arvossa ja kunnioittavat sinua, kuten olen jo sanonut, ja luonnollisesti häntä miellyttää mies, josta kaikki pitävät."

"Toivon, ettei minulla ole muita vihollisia kuin mingot", vastasi opas vakavasti pyyhkäisten vaatimattomasti hiuksia otsaltaan. "Olen *koettanut* aina tehdä oikein ja se tekee ystäviä, vaikka siinä joskus erehtyykin."

"Ja sinut saa aina nähdä hyvässä seurassa, sillä itse vanha Duncan Lundilainen näkee sinut mielellään luonaan ja sinä vietät tuntikausia hänen seurassaan. Kaikista oppaista hän luottaa enimmän sinuun."

"Totta kyllä, ja vielä suuremmatkin herrat ovat marssineet päiväkausia rinnallani ja keskustelleet, kuten toverit ainakin kanssani. Mutta, kersantti, heidän seuransa ei ole voinut tehdä minua ylpeäksi, sillä tiedänhän, että metsät usein asettavat miehensä sellaiseen asemaan, johon hän ei muuten olisi kelvollinen."

"Ja sinä olet opetellut parhaaksi pyssymieheksi, mikä milloinkaan on pyssyä käsitelty näillä main."

"Jos Mabel arvostelisi miestä sen mukaan, ei suinkaan minulla silloin olisi syytä pelätä. Mutta joskus minä luulen, kersantti, että se on yhtä paljon Hirvenkaatajani ansio kuin minun omani. Se on ihmeellinen ase ja olisi yhtä hyvä kenen muun kädessä hyvänsä."

"Siinäkin ilmenee sinun vaatimaton käsityksesi itsestäsi, Haukansilmä, mutta minä olen nähnyt liian monen laskevan vikaan samalla aseella ja sinun taas onnistuvan muillakin niin hyvin, etten voi olla kanssasi samaa mieltä. Meidän täytyy jonakin päivänä järjestää ampumakilpailu, jolloin voit näyttää taitoasi, ja Mabel saa oikean käsityksen sinun todellisesta luonteestasi."

"Olisiko se rehellistä peliä, kersantti? Jokainen tietää että Hirvenkaataja harvoin erehtyy, ja jos me sillä tavalla kävisimme kokeilemaan, tietää jokainen jo etukäteen, mikä on tulos."

"Turhaa, turhaa, mies. Minusta näyttää, että minun täytyy tämän verran tehdä sinun hyväksesi. Sillä se, joka aina on haistellut taistelun ruudin savua, pitää sinua hienotunteisimpana kosijana, mitä milloinkaan on kohdannut. Huomaa: tyttö saa antaa palkinnon, ja hän varmasti ihailee miehuutta yhtä suuresti kuin hänen äitinsä ennen."

Tässä kersantti nousi ja lähti suorittamaan loputtomia velvollisuuksiansa lausumatta mitään anteeksipyyntöä — jättäen oppaan miettimään, mitä hän viime sanoillansa tarkoitti.

Lukija lienee juuri kerrotusta keskustelusta saanut selville yhden kersantti Dunhamin suunnitelmista saada tyttärensä jäämään tänne rajaseudulle. Vaikka hänen mielestään luonnollisesti oli haihtunut se sydämellinen hellyys, jolla hän oli lastansa kohdellut parina ensimmäisenä vuotena leskenä ollessaan, rakasti hän kuitenkin häntä ainoana kalleutenaan. Kun hän itse oli tottunut tottelemaan yhtä hyvin kuin käskemäänkin kyselemättä itseltään tai muilta virkakirjelmien oikeutusta, hän ehkä oli liian varma, että hänen tyttärensä heti ottaisi hänen valitsemansa miehen eikä hän katsonut olevan syytä ottaa lukuun tytön omia toivomuksia eikä vaatimuksia. Tosiasia olikin, että harvat tunsivat Haukansilmää lähemmin salaisesti ajattelematta, että hän oli aivan erikoinen ihminen. Aina sama — vaatimaton, uskollinen, peloton ja viisas, ensimmäinen kaikissa rohkeissa yrityksissä, ja yleisen mielipiteen mukaan hänen ei koskaan tarvinnut punastua, jos hänen tekojansa arvosteltiin ja siksi ei kukaan voinut kauan seurustella hänen kanssaan tuntematta rajatonta luottamusta ja kunnioitusta, joka ei ollut ollenkaan riippuvainen hänen vaatimattomasta asemastaan elämässä. Hänellä oli mitä omituisimpia arveluja miehestä, joka sai kunniamerkkejä ilman huomattavia persoonallisia ansioita eikä hän antanut niille mitään arvoa. Tottumuksesta hän kohteli ylempiänsä kunnioituksella, mutta usein hän oli voinut korjata heidän vikojansa ja huomauttaa heidän erehdyksiänsä niin rohkeasti ja pelkäämättä, että se todisti hänen terävää arvostelukykysänsä, jota ei väärä kasvatus ollut himmentänyt, lyhyesti: epäilykset miehen kyvystä voida erottaa paha hyvästä ilman kasvatuksen apua, joutuivat häpeään, kun tutustui tämän erikoisen erämaan lapsen luonteeseen. Eläen suurimman osan ajastaan metsissä hänen tunteensa säilyttivät luonnon ja metsän tuoreuden eikä viisastelijakaan olisi voinut tarkemmin erottaa oikeata väärästä. Kuitenkaan hänkään ei ollut ennakkoluulojansa vailla, jotka — vaikkakin harvat — olivat häneen syvälle syöpyneet ja muodostaen osan hänen luonteestaan, antoivat sille värin ja yksilöllisen leiman. Huomattavin Haukansilmän siveyskäsitteistä oli hänen erehtymätön oikeudentuntonsa. Tämä ylevä ominaisuus — jota ilman yksikään mies ei tule todella suureksi, eikä sen omattuaan voi jäädä kunnioitusta vaille — vaikutti huomaamatta voimakkaasti kaikkiin, jotka joutuivat hänen kanssaan tekemisiin, sillä tavallinen, tarkoitukseton lörpöttely leirissä muuttui säädyllyseksi hänen tullessaan, koska sellainen näytti loukkaavan hänen tunteitaan, yksinpä kielikin muuttui hiotummaksi hänen esimerkkinsä kautta. Kuten odottaa sopii sellaiselta mieheltä — oli hänen uskollisuutensa horjumaton kuin kallio — petos oli julistettu mahdottomien asioiden joukkoon, ja kun hän harvoin pakeni vihollistansa, ei koskaan tiedetty hänen minkäänlaisissa olosuhteissa hylänneen ystävänsä hädässä. Tällainen luonne ilmeisesti saarnasi kaikille: mitta mitasta. Hänen toverinsa ja seuralaisensa — niin monenlaisia kuin lienevät olleetkin — omasivat yleensä tavallista korkeammat ajatukset siveellisistä velvollisuuksista, sillä hänellä näytti olevan vaistomainen kyky, joka johti häntä valitsemaan ystävikseen sellaiset, joiden luonne näytti parhaiten ansaitsevan hänen ystävyytensä. Lyhyesti, Haukansilmä oli oikean, puhdassydämisen miehen perikuva, kuten eräs, joka oli hänen elämäänsä lähemmin tutustunut, lausui. Vaikka hän ei ollut kokenut uskottomuutta eikä kunnianhimo häntä kiusannut, hän ymmärsi kuitenkin ihmisvoiman rajallisuuden ja Kaikkivaltiaan suuruuden, joka määrää ihmiskohtalot niin erämaissa kuin kaupungeissakin.

Sellainen oli se mies, jonka kersantti Dunham oli valinnut tyttärelleen. Tätä vaalia tehdessään hän ei ollut ajatellut niin paljoa tyttärensä loistavaa asemaa kuin omaa mielihaluansa, eikä kukaan tuntenut Haukansilmää yhtä hyvin kuin hän ja omassa mielessään hän oli tottunut antamaan mitä suurimman arvon tämän hyveille. Että tytär voisi keksiä joitakin järjellisiä syitä avioliittoonsa vastaan, sitä tämä vanha soturi ei voinut ymmärtää. Hän tunsu vain hämärästi päiviensä kallistuvan iltaan ja unelmoi saavansa viettää iltahetkensä jälkeläistensä parissa, jotka olisivat hänelle rakkaat molempien vanhempiensa vuoksi. Ensiksi hän oli esittänyt suunnitelmansa ystävänsä, joka oli kohteliaasti häntä kuunnellut, mutta joka — se kersantille alkoi vähitellen selvitä — suuresti epäili tulevaisuutta, etupäässä sen vuoksi, että hänen ajatuksensa hänestä itsestään olivat niin pienet.

X LUKU.

"En häntä rakasta, vaikk' kosin puolestaan. Ärtynen se poika on, vaikk' puheensa on huoleton, en huoli sanoistaan."

Viikko kului tavallisessa linnan hälinässä. Mabel tottui vähitellen asemaansa, joka aluksi oli tuntunut ei vain uudelta, vaan myöskin ikävältä. Upseerit ja miehet vähitellen tottuivat ajattelemaan, että heillä oli lähettyvillään nuori, kukoistava tyttö, jonka koko olennessa ja esiintymisessä ilmeni sellainen ylimyksellinen arvokkuus ja samalla vaatimattomuus, että hänen kasvattajansa joutui mitä edullisimpaan valoon. Heidän huonosti salattu ihailunsa kiusasi häntä vähemmän, kun hän kokemattomuudessaan ajatteli, että heidän kunniatervehdyksensä tarkoitti hänen isäänsä, vaikka ilmeisesti hänen koruton, reipas esiintymisensä viehätti heitä enemmän kuin kersantin arvokas totisuus.

Tässä metsäisessä seurapiirissä ja tällaisten olosuhteitten vallitessa seuran jäsenet pian tutustuivat toisiinsa. Viikon oleskelu Oswegon rannalla oli ehtinyt saada Mabelin selvittämään itselleen, ketä hänen tulisi lähentyä ja kenen seuraa karttaa. Se tavallaan puolueeton asema, joka hänen isällään oli, koska hän ei kuulunut upseereihin, vaikka olikin paljon enemmän kuin tavallinen soturi, piti häntä erossa kummankin suuren puolen sotilaallisesta elämästä ja vähensi niiden lukua, joihin hänen teki mielensä tutustua tehden samalla valitsemisvelvollisuuden suhteellisen helpoksi. Pian hän myöskin vaivatta sai selville, että harvat saivat oikeuden saapua komendantin pöytään ja että tämä mieluummin näki hyvin kehittyneen vartalon ja kauniit, viehättävät kasvot kuin ahavoituneita ja parroittuneita pyssymiehiä, ja parin kolmen päivän kuluttua hänellä oli ihailijoita myöskin herrojen puolella. Erittäinkin majoitusmestari, keski-ikäinen soturi, joka jo enemmän kuin kerran oli nauttinut avioliiton siunausta ja oli nyt leski, koetti yhä enemmän ja enemmän lähestyä kersanttia, varsinkin, kun heidän tehtävänsä usein veivät heitä yhteen; ja nuorimmat hänen pöytätovereistaan julistivat, että tämä komea järjestyksen mies, joka oli Skotlannista kotoisin ja nimellään Muir, kävi nyt lakkaamatta vierailulla alipäällikkönsä luona. Nauru ja pila joskus lievittivät heidän arvosteluansa "kersantin tyttärestä", ja "Mabel Dunhamin" illalliset olivat niin haluttuja, etteivät vänrikit ja luutnantit suinkaan niitä halveksineet.

Eräänä iltana viikon lopulla nimenhuudon jälkeen kutsutti Duncan of Lundie kersantti Dunhamin luokseen keskustelemaan eräästä asiasta, joka ilmeisesti vaati tällaista salaperäisyyttä. Tämä vanha veteraani asui liikkuvassa parakissa, joka oli asetettu väkipyörille ja jota saatettiin siirtää, mihin hän milloinkin suvaitsi pysähtyä. Tällä kertaa hän oli asettunut melkein keskelle, ja täällä hänen alipäällikkönsä tapasi hänet noudattaessaan viivyttelämättä päällikkönsä kutsua. Itse asiassa ero päällystön ja miehistön asuntojen välillä oli sangen pieni, vaikkakin edellisten huoneet olivat hieman suurempia.

"Astukaa sisään, kersantti, astukaa sisään, hyvä ystäväni", sanoi vanha Lundie sydämellisesti, kun hänen vieraansa pysähtyi kunnioittavan välimatkan päähän tämän puoliksi kirjastona ja makuusuojana käytetyn huoneen ovelle, "astukaa sisään ja istukaa tähän tuolille. Olen pyytänyt teidät luokseni keskustellakseni kanssanne tänä iltana jostakin muusta kuin palvelusvuoroista ja maksuluetteloista. Siitä on monia vuosia, kun olen ollut teidän toverinne, ja 'olosuhteet' asettavat jotakin majurin ja hänen päivystäjänsä skotlantilaisen ja amerikkalaisen välille. Istukaa, veikko, ja olkaa kuin kotonanne. On ollut ihana päivä, kersantti."

"On todella, majuri Duncan", vastasi toinen, joka — vaikka olikin käynyt istumaan — oli liian paljon kokenut unohtaakseen sen kunnioituksen, jota hän asemansa vuoksi oli velvollinen osoittamaan — "oikein herttainen päivä, herra; näyttää, että tähän vuodenaikaan saamme nauttia niistä useammastikin."

"Niin toivon koko sydämestäni. Sato näyttää lupaavalta ja toivon sen osoittavan, kersantti, että 55:nneen miehet ovat yhtä hyviä maanviljelijöitä kuin sotilaita. En koskaan ole nähnyt kauniimpia perunoita Skotlannissa kuin meidän uudessa perunamaassamme."

"Se lupaa hyvän sadon, majuri Duncan, ja siinä suhteessa miellyttävämmän talven kuin mennyt oli."

"Elämä on suhteellinen, kersantti, jakaessaan mukavuuksiaan ja tarpeitaan. Me vanhenemme yhä ja olen alkanut ajatella, että minun aikani olisi vetäytyä yksityiselämään. Minusta usein tuntuu, että minun palvelusaikani lähenee loppuaan."

"Kuningas — Jumala häntä siunatkoon! — tarvitsee vielä paljon teidän palvelustanne."

"Ehkäpä niinkin, kersantti Dunham, ja ainakin niin kauan, kuin on asettanut maaherran näihin siirtokuntiin."

"Se arvo lankeaa 55:nnelle siten, että jonakin päivänä valtakirja annetaan Duncan of Lundielle."

"Ja Duncan of Lundie on oleva ylpeä saadessaan sen. Mutta, kersantti, vaikka te ette olekaan ollut siirtokuntien maaherrana, on teillä kuitenkin ollut hyvä vaimo, ja se on järjestyksessä toinen asia, että mies voisi tuntea itsensä onnelliseksi."

"Minä olen ollut naimisissa, majuri Duncan, mutta siitä on jo liian kauan, että se vähentäisi rakkauttani hänen Majesteettiinsa ja velvollisuuksiini."

"Mitä, mies! Eikö edes rakkaus siihen vilkkaaseen soreavartiseen, punaposkiseen pikku tyttäreeseen, jonka olen muutamia päiviä nähnyt täällä linnassa? Kunniani kautta, kersantti! Niin vanha kuin olenkin, minäkin voisin rakastaa tuota suloista tyttöstä ja jättää maaherranarvon hiiteen."

"Me kaikki tiedämme, missä majuri Duncanin sydän on, että se on Skotlannissa, missä kaunotar odottaa valmiina tehdäkseen hänet onnelliseksi niin pian kuin velvollisuudet suovat hänelle siihen tilaisuuden."

"Eikö mitä, turha on toivoa kaukaista hyvää, kersantti", vastasi päällikkö, ja surumielinen ilme levisi hänen puhuessaan hänen skotlantilaisille kasvoilleen, "ja kaunis Skotlanti on kaukainen maa. Niinpä niin, vaikk'ei meillä olekaan vehnää eikä kauraryynejä tässä seudussa, on meillä hirviä ja lohia mielinmäärin. Onko totta, kersantti, että miehistö valittaa saaneensa hirvi- ja lintupaistia liaksi viime aikoina?"

"Ei muutamiin viikkoihin, majuri Duncan, sillä ei hirviä eikä lintuja ole tähän vuodenaikaan ollut tarjona niin runsaasti kuin muulloin. He alkavat moittia myöskin lohiamme, mutta siitä huolimatta uskon, että kesä menee ilman erikoisia levottomuuksia ruoan vuoksi. Skotlantilaiset pataljoonassamme puhuvat kuitenkin enemmän kuin olisi viisasta kaurapuurostaan, moittien varsinkin meidän leipäämme."

"Ah! se on inhimillistä, kersantti, — puhdas väärentämätön skotlantilainen luonne! Leivos — sanoakseni teille totuuden — on himoittava suupala ja monesti tapaan itseni toivomassa, että olisi edes yksi."

"Jos tuo halu tulee kiusalliseksi, majuri Duncan — miehistölle, tarkoitan, herra, sillä en tahtoisi lausua niin alentavaa ajatusta teistä — mutta jos miehistö todellakin vaatii luonnollista ravintoansa, minä yksinkertaisesti ehdottaisin, että tuotaisiin kauraryynejä tai annettaisiin laittaa niitä täällä ja olen aivan varma, että puhe siitä loppuisi sillä kertaa. Minä vastaan, että se parantaisi asian, herra."

"Te olette aika veitikka, kersantti; ja minut saa hirttää, ellen ole ihan varma, että olette oikeassa. Tässä maailmassa voi olla paljon suloisempia tavaroita kuin kauraryynit. Sanoakseni yhden: teillä on suloinen tytär, Dunham."

"Tyttö on äitinsä kaltainen, majuri Duncan, ja voi kestää arvostelua", sanoi kersantti ylpeästi. "Kumpikin on kasvanut vapaasti kuin Amerikan vehnä. Tyttö voi kestää arvostelua, herra."

"Totisesti, siitä voin mennä takuuseen. Hyvä, minä käyn asiaan heti, parahin Dunham, ja tuon paikalla reservinikin tuleen. Täällä on Davy Muir, majoitusmestari, joka haluaisi saada tyttärenne vaimokseen, ja on antanut minun tehtäväkseni esittää asian teille peläten, että hänen arvokkuutensa voisi tulla loukatuksi, jos hän saisi kiellon; ja minä voin lisätä, että puolet linnan nuorukaisista ovat ihastuneet tyttärenne ja puhuvat hänestä aamusta iltaan."

"Se on hänelle liian suuri kunnia, herra", vastasi isä hieman vaikeasti, "mutta minä luotan, että herrat ennen pitkää keksivät paremmin arvoansa vastaavaa puheenaihetta. Toivon saavani nähdä hänet muutamien viikkojen kuluttua rehellisen miehen vaimona, herra."

"Hyvä, Davy on rehellinen mies, ja se on enemmän kuin yleensä voidaan majoitusmestareista sanoa, kersantti", vastasi Lundie leveästi hymyillen "Hyvä, saanko minä siis kutsua sen kiihkeän nuorukaisen ja ilmoittaa hänelle, että asia on yhtä paljon kuin päätetty?"

"Kiitän, teidän korkeutenne; mutta Mabel on toisen kihlattu."

"No, hitto vie! Se herättää melun linnassa! Mutta omasta puolestani en siitä ole ollenkaan pahoillani, sillä minä en suuresti ihaile kahden niin erilaisen ihmisen avioliittoa."

"Minä ajattelen samoin enkä ollenkaan himoitse saada nähdä tytärtäni upseerin rouvana. Jos hän voi päästä yhtä korkealle kuin äitinsä, sen pitäisi tyydyttää järkevää naista."

"Ja saanko kysyä, kersantti, kuka on se onnellinen, jota te haluatte nimittää vävyksenne?"

"Haukansilmä, teidän korkeutenne."

"Haukansilmä!"

"Sama mies, majuri Duncan, ja esittäessäni hänet teille kerroin koko hänen historiansa. Ei kukaan ole näillä rajaseuduilla paremmin tunnettu kuin minun rehellinen, uljas, uskollinen ystäväni."

"Se kaikki on ihan totta. Mutta onko hän sittenkään oikea mies tekemään kaksikymmenvuotiaan tytön onnelliseksi?"

"Miksi ei, teidän korkeutenne? Mies on parhaassa miehuusiässä. Ei ole ainoatakaan opasta tai vakoojaa koko armeijassa, jolla olisi Haukansilmän maine ja joka kykenisi suorittamaan niin vaarallisia tehtäviä kuin hän."

"Totta sekin, kersantti. Mutta onkohan maine ja erittäinkin juuri vakoojan maine omansa valloittamaan nuoren tytön sydämen?"

"Puhe nuoren tytön sydäimestä, herra, minun yksinkertaisen ajatukseni mukaan on sama kun puhe rekryytin arvostelusta. Jos me oppimattoman osaston asettaisimme johtoon, emme koskaan saisi pataljoonaa kiitettävään ampumalinjaan, majuri Duncan."

"Mutta teidän tyttäressänne ei ole mitään oppimatonta ja kömpelöä, sillä hienompaa tyttöä hänen luokastaan ei voi löytää, vaikka etsisi läpi vanhan Albionin. Ajatteleeko hän kanssanne samalla tavalla tästä asiasta? — vaikka minun täytyy otaksua, että hän on yhtä mieltä kanssanne, koska on jo kihloissa."

"Emme ole vielä puhuneet tästä asiasta, teidän korkeutenne; mutta minusta tuntuu, että olen saanut hänen ajatuksensa selville monista pikkuseikoista."

"Ja mitä ovat nuo pikkuseikat, kersantti?" kysyi majuri, joka alkoi tuntea asiaan suurempaa mielenkiintoa kuin oli luullut. "Tunnustan uteliaisuudella haluavani tietää jotakin naisten mielipiteistä, koska itsekin olen poikamies."

"No, teidän korkeutenne, kun minä puhun Haukansilmästä tytölle, hän katsoo aina minua suoraan silmiin, iloitsee kaikesta, mitä sanon hänen edukseen ja esiintyy avoimena ja reippaana, joka kaikki todistaa, että hän puoliksi ajattelee häntä jo omana miehenään."

"Hm! Ja nämä merkit, kersantti, ovat teistä luotettavat todisteet tyttärenne tunteista?"

"Niin ovat, teidän korkeutenne, sillä ne tuntuvat minusta niin luonnollisilta. Kun minä tapaan miehen, herra, joka katsoo minua suoraan silmiin, kun hän kehuu jotakin upseeria — sillä, teidän korkeutenne suokoon anteeksi, miehet joskus arvostelevat esimiehiänsä — ja kun minä huomaan, että hän katsoo minua silmiin kehuessaan kapteeniansa, minä aina olen varma, että poika on rehellinen ja tarkoittaa, mitä sanoo."

"Eikö ajatellun sulhasen ja kauniin morsiamen välillä ole jotensakin huomattava iänero, kersantti?"

"Olette ihan oikeassa, herra; Haukansilmä on kääntynyt neljännelle kymmenelle, ja Mabelilla on kaikki edellytykset siihen onneen, jonka elämäkoulussa kehittynyt mies voi hänelle antaa. Olin itse lähes neljäkymmentä, teidän korkeutenne, kun nain hänen äitinsä."

"Mutta onkohan teidän tyttärenne taipuvainen ihaillemaan vihreää metsästyspaitaa ja susihattua, jollaisia meidän arvoisa oppaamme käyttää, mieluummin kuin 55:nneen hienoa univormua?"

"Ehkä ei, herra; ja siksi hänen täytyy käyttää itsekieltämystä, joka aina tekee nuoren naisen paremmaksi ja viisaammaksi."

"Ja eikö teitä peloita, että hän voisi jäädä leskeksi vielä nuorena ollessaan? Villit eläimet ja vielä villimmät raakalaiset voivat milloin tahansa ryöstää Haukansilmän elämän."

"Yksikin luoti voi miehen surmata, Lundie", sillä luottavassa keskustelussa majuri mielellään salli käyttää tätä nimeä, kun ei sotilasasioista ollut kysymys, "eikä kukaan 55:nneen miehistä voi karttaa äkillistä kuolemaa, jos niin sattuu. Siinä suhteessa Mabel ei mitään voittaisi vaihtamisesta. Sitäpaitsi, herra, jos saan vapaasti puhua tällaisesta asiasta, minä en usko, että Haukansilmä kaatuu taistelussa tai saa muuten äkillisen surman erämaassa."

"Ja miksi ette, kersantti?" kysyi majuri. "Hän on soturi aina, kun vaara uhkaa, ja hänen asemansa on vaarallisempikin kuin muiden. Vaikka hän on vapaa tavallisista sotilassäännöistä, mikä pelastaa hänet, kun muut eivät pelastu?"

"Minä en usko, teidän korkeutenne, että Haukansilmä pitää omia mahdollisuuksiaan parempina kuin toistenkaan, mutta minä en luule, että se mies kuolisi kuulasta. Minä olen nähnyt hänen käsittelevän pyssyänsä tyynenä ja rauhallisena keskellä kamalinta kuulasadetta, enkä siis voi otaksua, että kohtalo olisi määrännyt hänet sillä tavalla kaatumaan. Ja toiselta puolen, jos hänen Majesteettinsa joukoissa on joku, joka todella ansaitsee sellaisen kuoleman, on se Haukansilmä."

"Sitä emme koskaan tiedä, kersantti", vastasi Lundie ja kasvoille kohosi vakava, mietiskelevä ilme, "ja

mitä vähemmän puhumme sellaisesta asiasta, on ehkä sitä parempi. Mutta onko Mabel — se kai on hänen nimensä, onko Mabel halukas ottamaan miehen, joka todellisuudessa on riippuvaisempi armeijasta kuin ne, jotka ovat armeijan luetteloissa. Oppaalla ei ole ylenemisen toivoa, kersantti."

"Hän on jo päässyt korkeimpaan asemaansa, teidän korkeutenne. Lyhyesti, Mabel on määrännyt kantansa tässä asiassa; ja kun teidän korkeutenne on suvainnut puhua minulle herra Muirista, minä pyydän teitä hyväntahtoisesti ilmoittamaan hänelle, että tyttö on sidottu koko elämänsä ajaksi."

"Hyvä, hyvä, kuten tahdotte; ja nyt — kersantti Dunham!"

"Teidän korkeutenne", sanoi toinen nousten ja tervehtien sotilaallisesti.

"Onhan teille sanottu, että aikomukseni on lähettää teidät Tuhatsaarille ensi kuun ajaksi? Kaikki alipääälliköt ovat vuorostaan olleet siellä — ainakin kaikki, joihin voi luottaa — ja nyt vihdoin on tullut teidän vuoronne. Luutnantti Muir haluaisi kyllä lähteä sinne; mutta koska hän on majoitusmestari, en voi antaa hänelle määräystä. Onko miehistö valittu?"

"Kaikki on valmiina, teidän korkeutenne. Miehet on valittu ja lähetti, joka viime yönä toi sieltä tietoja, kertoi, että miehistö kiihkeästi odottaa vapautusta."

"Niin teki. Teidän täytyy siis purjehtia sinne ylihuomenna, tai ehkä vielä parempi, huomennä. Viisainta lienee suorittaa matka pimeällä."

"Niin ajattelee Jasperkin, teidän korkeutenne, enkä voi tällaisessa asiassa luottaa kehenkään paremmin kuin Jasper Westerniin."

"Nuori Jasper Vesikoira!" sanoi Lundie ja hymy levisi hänen muuten vakaville kasvoilleen. "Tuleeko se poika teidän mukaan, kersantti?"

"Teidän korkeutenne suvainnee muistaa, ettei Lokki koskaan lennä satamasta ilman häntä."

"Totta, mutta kaikilla säännöillä on poikkeuksensa. Eikös täällä linnassa ole ollut joku merimies, kuten viime päivinä luulen nähneeni?"

"On kyllä, teidän korkeutenne; se on herra Cap, minun lankoni, joka on tuonut minun tyttäreni tänne."

"Miksi ei ottaa häntä Lokin kapteeniksi tälle retkelle ja jättää Jasper pois? Teidän lankonne varmaan vaihtelun vuoksi haluaa tehdä tämän retken suolattomalla järvellä, ja te voitte nauttia enemmän hänen seurastaan."

"Minä juuri ajattelin pyytää teidän korkeutenne suostumusta saada ottaa hänet mukaan; mutta hän saa tulla vapaaehtoisena. Jasper täyttää liian hyvin tehtävänsä, että hänet voitaisiin syrjäyttää ilman ymmärrettävää syytä, majuri Duncan; ja sitäpaitsi luulen, että veli Cap halveksii liian paljon suolatonta vettä voidakseen ryhtyä palvelemaan siellä."

"Voitte olla oikeassa, kersantti; minä jätän kaiken teidän harkintanne varaan. Vesikoira voi jäädä paikoilleen, kunnes toisin määrätään. Te haluatte siis, että Haukansilmä seuraa mukana?"

"Jos teidän korkeutenne sen sallii. Siellä voi olla tehtävää molemmille oppaille, sekä intiaanille että valkoiselle miehelle."

"Sekin kai on totta. Toivon, että suoritatte tehtävän mitä suurimmalla huolella; ja muistakaa, että koko asema on hävitettävä, kun teidän määräyksenne palautetaan. Tällä aikaa sen pitää täyttää tarkoituksensa tai me olemme erehtyneet koko aseman suhteen; se on liian hankala pitää kunnossa turhan vuoksi. Ja nyt, onnellista matkaa!"

Kersantti Dunham tervehti sotilaallisesti, kääntyi ympäri ja oli juuri sulkemaisillaan oven jälkeensä, kun hänet kutsuttiin takaisin.

"Olen unohtanut, kersantti, että nuoremmat upseerit ovat pyytäneet saada järjestää ampumakilpailut ja ne on määrätty tapahtuvaksi huomenna. Kaikki saavat vapaasti ottaa osaa ja palkintona annetaan hopeasuinen ruutisarvi ja nahkainen patroonakotelo", lukien paperista — "kuten tähän on kirjoitettu ja naisten silkkihattu. Tämän viimeksimainitun saa voittaja antaa jollekin linnan naisista, josta hän enimmänsä pitää."

"Erinomaisen hauskaa, teidän korkeutenne — varsinkin voittajasta. Saako myöskin Haukansilmä ottaa osaa kilpailuun?"

"En ymmärrä, kuinka häntä voisi kieltää, jos hän itse haluaa ottaa osaa. Viime aikoina olen kuitenkin

ollut huomaavinani, ettei hän enää välitä sellaisesta urheilusta — luultavasti erehtymättömän taitavuutensa vuoksi."

"Niin kyllä, herra majuri; se kelpo poika tietää kyllä, ettei näillä seuduin ole ainoatakaan, joka voisi kilpailla hänen kanssaan eikä hän halua turmella toisten voitoniloa. Luulen, herra, että voimme luottaa hänen hienotunteisuuteensa joka asiassa. Ehkäpä hän tässä asiassa saa menetellä mielensä mukaan?"

"Luonnollisesti, kersantti, tässä tapauksessa. Hyvästi, kersantti Dunham."

Kersantti poistui nyt jättäen Duncan of Lundien omiin ajatuksiinsa. Etteivät ne olleet vastenmielisiä, saattoi huomata siitä hymystä, joka silloin tällöin kirkasti hänen tavallisesti kovia ja ankarapiirteisiä kasvojansa, mutta toisina hetkinä taas ilmeni niissä järkkymätön vakavuus. Noin puolisen tuntia lieenee kulunut, kun ovelta kuului koputus ja hän kehoitti tulijaa astumaan sisään. Keski-ikäinen mies, puvusta päättäen upseeri, vaikkakin univormulta puuttui muodin hienous ja aistikkuus, astui esiin ja tervehtiessä sanottiin: "Herra Muir".

"Tulin kutsustasi, herraseni, saadakseni kuulla kohtaloni", sanoi majoitusmestari skotlantilaisella murteella heti, kun oli ottanut tarjotun istuimen. "Sanoakseni sinulle totuuden, majuri Duncan, tämä tyttö on linnassa saanut häiriötä aikaan enemmän kuin ranskalaiset ennen sua. En ikinä ole nähnyt niin yleistä ihastusta niin lyhyessä ajassa!"

"Todellakin Davy, et suinkaan tahdo koettaa saada minua uskomaan, että sinun nuori ja turmeltumaton sydämesi olisi sellaisessa liekissä yhden viikon tuttavuuden jälkeen? Mitä, mies! Tämähän on pahempi kuin se juttu Skotlannissa, jossa kuumuus poltti reiän sinun kelpo vartaloosi ja tuotti kaikille pojille tilaisuuden tarkastella minkä arvoinen se niin helposti syttyvä esine on."

"Sull' on omat tapasi, majuri Duncan; samoin oli sinun isälläsi ja äidilläsi ennen sinua, vaikka sitten vihollinen olisi ollut linnassa. En minä pidä ollenkaan ihmeenä, että nuoret ihmiset seuraavat sydämensä haluja ja taipumuksia."

"Mutta sinä, Davy, olet seurannut sydämesi vaatimuksia niin usein, että luulisin nyt jo niiden menettäneen uutuuden viehätysten. Sen taipumuksin jälkeen, joka aiheutti poikasena ollessasi Skotlannin jutun, sinä olet ollut neljä kertaa naimisissa."

"Vain kolmesti, majuri, ja nyt minä haluan saada uuden vaimon. Minun määräni ei vielä ole täysi — ei, ainoastaan kolmesti."

"Luulenpa, Davy, ettet ensimmäistä seikkailuasi pidä minään, — kun siinä ei ollut pappia."

"Ja miksi minä pitäisin, majuri? Tuomioistuin selitti, ettei se ollut oikea avioliitto; ja mitä muuta mies voi toivoa? Nainen piti kevyttä ja vapaata rakkaussuhdetta parempana — ja sama lieenee minunkin luonteeni heikkous — ja vietteli minut sopimukseen, joka sittemmin huomattiin laittomaksi."

"Jos muistan oikein, Muir, niin siihen aikaan yleensä ajateltiin, että asiassa oli kaksi puolta."

"Minusta se on huono asia, jossa ei ole kahta puolta, ja tiedän monia asioita, joissa on kolme. Mutta vaimoparka kuoli ilman lapsia ja koko asia raukesi tyhjiin. Sitten minä olin sanomattoman onneton toisen vaimoni kanssa — sanon toisen sinun mieliksesi, majuri, vaikkakin pidän kiinni siitä, ettei ensimmäinen ollut mikään avioliitto. Olkoonpa ensimmäinen tai toinen, minä olin äärettömän onneton Jannie Grahamin kanssa, joka kuoli muutaman vuoden kuluttua jättämättä jälkeensä mitään muistoa itsestään. Minä luulen, että jos Jannie eläisi, minä en koskaan olisi ajatellut toista vaimoa."

"Mutta kun hän ei elänyt, sinä olet mennyt hänen kuolemansa jälkeen kahdesti naimisiin ja nyt kiihkeästi haluat päästä kolmannen kerran."

"Totuutta ei voi koskaan kieltää, sen olen aina valmis tunnustamaan. Mutta luulen, Lundie, että sinä olet synkkämielinen tänään."

"Ei, Muir, en ollenkaan synkkämielinen; hieman mieltiväinen ehkä, sen tunnustan. Olen muistellut nuoruuteni päiviä, jolloin minä tilanomistajan ja sinä papin poikana yhdessä leikimme kotoisilla kunnalla huolettomina poikina vähät välittäen tulevaisuudesta. Sen jälkeen on tapahtunut paljon sellaista, joka on muuttanut tulevaisuuden toiseksi kuin se muuten olisi ollut."

"Totta puhut, Lundie, mutta sinulla ei ole syytä valittaa kohtaloasi. Sinä olet kohonnut majuriksi ja olet kohta siirtomaitten maaherra, elleivät kirjeet turhia puhu. Minä taas olen vain yhtä askelta ylempänä kuin silloin, kun sinun kunnioitettu isäsi antoi minulle ensimmäisen toimen, vain kurja majoitusmestari-raukka."

"Ja entäs ne neljä vaimoa?"

"Kolme, Lundie — vain kolme laillista, katseltakoonpa sitä miltä kannalta hyvänsä."

"Hyvä on, kolme sitten. Tiedäthän, Davy", sanoi majuri Duncan, hänkin korostaen sanat skotlantilaisen tavalla, kuten usein lapsuustoverien kanssa, jolloin ei tarvinnut seurata kasvatuksen määräämiä hiuksentarkkoja rajoja — "tiedäthän, Davy, että minun oma vaalini on aikoja sitten suoritettu ja miten levottomana ja vaihtelevin tuntein odotan sitä onnellista hetkeä, jolloin voisin kutsua niin kauan rakastamani naisen vaimokseni; ja nyt olet sinä ilman onnea, nimeä, syntyperää tai ansioita, tarkoitan erikoisia ansioita —"

"Ei, ei, elä sano niin, Lundie. Muirit ovat hyvää sukua."

"Olkoot. Siis ilman ansioita, mutta sukusi vuoksi ollut neljä kertaa —"

"Sanoinhan kolmesti, Lundie. Minä lopetan ystävyyskaverimme, jos sanot neljästi."

"Mutta sehän on oma määräsi, Davy, ja se on paljon se. Meidän elämämme on ollut sangen erilainen, ainakin avioliiton suhteen, se sinun täytyy myöntää, vanha veikko."

"Ja mitä hyötyä siitä on ollut, puhuaksemme yhtä vapaasti kuin ennen poikasina?"

"Enpä tiedä, se vain on ollut toisenlaista kuin minun. Minun on kulunut toivossa ja kieltämyksissä, kun taas sinun on kulunut —"

"On kulunut ilman, että yksikään toive olisi täyttynyt", keskeytti majoitusmestari. "Olen toivonut, että uusi yritys olisi entistä parempi, mutta pettymys näyttää olevan miehen osa. Ah, kaikki tässä maailmassa on turhuus Lundie, eikä sen totuus ilmene missään niin kuin avioliitossa."

"Ja nyt sinä olet valmis panemaan paulan kaulaasi viidennen kerran."

"Minä tahdon sanoa, että se on vain neljäs, majuri Duncan", sanoi majoitusmestari innokkaasti. Sitten hänen kasvojensa ilme äkkiä muuttui ja hän hymyili ja punastui kuin nuori poika lisäten: "Mutta tämä Mabel Dunham on aivan *verraton olento!* Meidän skotlantilaiset tyttäremme ovat kauniita ja viehättäviä, mutta täytyy tunnustaa, että nämä siirtokuntan sulottaret ovat hämmästyttävän ihastuttavia."

"Teet viisaasti, jos hillitset toiveitasi ja kuuman veresi, Davy. Luulen, että kaikki sinun neljä vaimoasi —"

"Toivon, rakas Lundie, että tarkistat hieman laskutaitoasi. Kolme kertaa yksi on kolme."

"Kaikki kolme sitten, olivat sellaisia, joita voidaan sanoa ylhäisiksi naisiksi."

"Niin juuri olivatkin, majuri. Ne kolme olivat ylhäisiä naisia, kuten sanot, ja liitot olivat arvokkaat."

"Ja kun neljäs oli minun isäni puutarhurin tytär, liitto ei ollut arvokas. Etkö sinä pelkää, että mennessäsi naimisiin tytön kanssa, jonka isä kuuluu samaan joukko-osastoon kuin sinä eikä ole upseeri, menetät vaikutusvaltasi rykmentissä?"

"Se juuri on ollut minun heikkouteni läpi elämän, majuri Duncan, sillä minä olen aina mennyt naimisiin ollenkaan ajattelematta vaikutusvaltaa. Joka miehellä on omat helmasyntinsä ja pelkään, että naiminen on minun. Ja nyt, kun me olemme väitelleet asian periaatteellisesta puolesta, minä kysyn sinulta, teitkö sinä minulle sen ystävän palveluksen, että puhuit kersantille tästä asiasta?"

"Tein, Davy, ja olen pahoillani sinun toiveittesi vuoksi, sillä minusta nähden sinulla ei ole suuria menestymisen mahdollisuuksia."

"Ei menestymisen! Upseeri ja päälle päätteeksi majoitusmestari, eikä menestysmahdollisuuksia yrittäessään kersantin tytärtä!"

"Niin se juuri on, Davy."

"Ja miksi ei, Lundie? Tahdotko olla hyvä ja vastata minulle juuri siihen?"

"Tyttö on kihlattu — käsi annettu, vala vannottu, rakkaus taattu. Ei, hirtä minut, jos minä ollenkaan sitä uskon; mutta hän on kihloissa."

"Se on kyllä jonkunlainen este, se täytyy myöntää, majuri, vaikk'ei se paljoa merkitse, jos sydän on vapaa."

"Aivan oikein, ja pidän sangen luultavana, että sydän tässä tapauksessa on vapaa, sillä tuleva aviomies näyttää olevan paremminkin isän kuin tytön valitsema."

"Ja kuka se sitten on, majuri?" kysyi majoitusmestari, joka katseli koko juttua filosofin tyyneydellä ja kokeneen kylmäverisyydellä. "En satu muistamaan ainoatakaan niin huomattavaa kilpailijaa, joka voisi lyödä minut laudalta."

"Ehket, sinähän olet ainoa huomattava kosija koko rajaseudulla, Davy. Se onnellinen mies on Haukansilmä."

"Haukansilmä, majuri Duncan!"

"Ei enempää eikä vähempää, Davy Muir. Haukansilmä se on, mutta ainakin minun arvioni mukaan sinun mustasukkaisuuttasi voi viillyttää se tieto, että avioliitto on isän eikä tyttären suunnittelema."

"Sitä juuri ajattelin!" huudahti majoitusmestari huoaten pitkään helpotuksesta. "On ihan mahdotonta, että minun kokemukseni ja ihmistuntemukseni —"

"Erittäinkin naistuntemus, Davy."

"Sinä voit laskea leikkiä, Lundie, ja minun on se käsitettävä. Mutta en voi pitää mahdollisena, että niin täydellisesti erehtyisin siinä, mihin nuoren naisen taipumukset ja toiveet vetävät, etten uskoisi hänen pitävän minua kaikissa suhteissa kilpailijaani etevämpänä. Siinä suhteessa voin olla levollinen — aika näyttää."

"Kuulepas, Davy Muir", sanoi Lundie pysähtyen äkkiä käynnistään ja katsellen toista silmiin niin vakavasti ja hullunkurinen ilme kasvoillaan, että itse vanha taiturikin muuttui tahtomattaankin vakavaksi — "sano minulle suoraan, luuletko sinä todellakin, että sellainen tyttö kuin kersantti Dunhamin, vakavasti voi mieltä mieheen, jolla on sinun ikäsi, ulkomuotosi ja voisit lisätä: kokemuksesi?"

"Iva sikseen, Lundie; sinä et tunne naisia ja siinä syy, miksi olet naimatonna vielä nelikymmenviisivuotiaana. Sinä olet ollut kauhean kauan poikamiehenä, majuri!"

"Ja kuinkas vanha sinä olet, jos sallit minun tehdä niin arkaluontoisen kysymyksen?"

"Neljäkymmentäseitsemän, sitä en salaa, Lundie, ja jos minä saan Mabelin, on siinä mulle vaimoa loppuiäksi. Enkä voi ymmärtää, minkä vuoksi kersantti Dunham olisi niin järjetön, että voisi uneksiakaan antavansa suloisen tyttönsä Haukansilmän laiselle miehelle."

"Ei siinä mitään uneksimista olekaan; mies on tosissaan kuin soturi, jota selkäsauna odottaa."

"Olkoonpa niin, majuri. Me olemme vanhat ystävät" — molemmat olivat kotoisin Skotlannista ja käyttivät usein synnyinseutunsa murrettakin puhuessaan lapsuutensa ajoista — "ja tiedämme, miten annetaan sana sanasta tai täytetään velvollisuus. Ehkäpä se kelpo mies ei ole ymmärtänyt viittaustani; muuten hän ei ikinä olisi ajatellut mitään niin hullua. Ero upseerin rouvan ja oppaan vaimon välillä on yhtä suuri kuin ero Skotlannin ja Amerikan muinaisuuden välillä. Minä olen vanhaa verta, Lundie."

"Luota minun sanaani, Davy, sinun muinaisuutesi ei auta yhtään tässä asiassa, eikä sinun veresi ole vanhempi kuin luusikaan. No niin, sinä tiedät kersantin vastauksen ja huomaat, ettei minun vaikutukseni, johon sinä niin suuresti luotit, voi paljoa auttaa sinua. Ottakaamme lasi yhdessä, Davy, vanhan tuttavuutemme vuoksi, ja sitten teet viisaasti, jos ajattelet huomista kilpailua ja unohdat Mabel Dunhamin niin pian kuin suinkin."

"Ah, majuri, minä olen aina huomannut, että vaimo on helpompi unohtaa kuin lemmitty. Kun pariskunta on puolittainkaan onnellinen avioliitossaan, on kaikki hyvin. Mutta sitten tulee kuolema, joka kaikki erottaa, kuten sanotaan, ja minusta tuntuu kauhean alhaiselta ruveta surulla häiritsemään poismennyttä. Elämässä on niin paljon huolta ja murhetta sekä toivoa ja suloa — erittäinkin, mitä naisiin tulee — että se voi kääntää ajatukset toisaalle."

"Niin juuri minäkin ajattelen sinun asemaasi, Davy. Sinun vaimosi eivät voi enää sulostuttaa sinun elämäsi. Olen kyllä kuullut kerrottavan miehistä, jotka ovat olleet niin tyhmiä, että ovat surreet pitkiä aikoja kuolleita vaimojansa. Juon onneksesi ja toivon, että hyvin pian pelastut tästä epätoivoisesta asemasta, luutnantti. Sitäpaitsi kehoitan sinua varovaisuuteen tulevaisuudessa ja toivon, että tällä kertaa elämäsi sulostuttaa tuodittaa sinut ikilepoon."

"Paljon kiitoksia, rakas majuri; siinä taas ilmenee vanha ystävytemme, jolle minä annan niin suuren arvon. Tämä tyttö on minun sydämelleni kuin aamukaste ja se lämmittää kuin Skotlannin suloinen päivä. Niillä miehillä, joista mainitsit, on varmaan kullakin ollut vain yksi vaimo, sillä jos niitä olisi ollut

useampia, heidän kuolemansa olisi vaikuttanut heihin vallan toisella tavalla. Minusta jokainen järkevä mies voi olla tyytyväinen hyvän vaimon kanssa, mutta turhaa on surra sitä, mitä ei voi muuttaa. Minä olen äärettömän kiitollinen sinulle, majuri Duncan, tästä ja kaikista muistakin ystävydenosoituksistasi, ja jos sinä edelleenkin voisit olla yhtä huomaavainen ja tekisit minulle vielä muutaman palveluksen, se varmasti vakuuttaisi minua siitä, ettet ole unohtanut lapsuutesi leikkiveria."

"Olkoon menneeksi, Davy, jos pyyntö on järkevä ja sellainen, että sen täyttäminen riippuu minusta, niin lausu se julki."

"Jos sinä voisit järjestää minulle jotakin tehtävää Tuhatsaarille pariksi viikoksi tai niille main, niin luulisin asian tulevan autetuksi molemminpuoliseksi tyydytykseksi. Ajattelehan, Lundie, että tyttö on ainoa sovelias koko rajaseudun valkoisista naisista."

"Siellä on aina joku tehtävä sinun arvoisellesi miehelle, vaikkakin ehkä vähäinen, mutta sen saa kersantti suoritetuksi yhtä hyvin kuin joku majoitusmestari-kenraali, vieläpä paremminkin."

"Mutta ei paremmin kuin joku rykmentin upseereista. Alipäälliköt voivat yhdessä ja toisessa suhteessa olla epäluotettavia."

"Minä ajattelen asiaa, Muir", sanoi majuri nauraen, "ja saat vastaukseni huomenna. Huomenna, mies, on verraton tilaisuus sinun esitellä itsesi naisväelle. Sinä olet taitava pyssymies ja palkintoja on saatavissa. Valmistu näyttämään taitoasi, ja kukapa tietää, mitä voi tapahtua, ennenkuin *Lokki* lentää pois satamasta."

"Luulen, että useimmat nuoret miehet ottavat osaa kilpailuun, majuri."

"Niin tekevät, ja monet vanhemmat myöskin, jos kerran sinäkin esiinnyt. Pidä puolesi, Davy, minäkin aion ampua pari laukausta ja tiedäthän, että siinä suhteessa olen saavuttanut jonkunlaisen maineen."

"Se on joka tapauksessa mainiota. Naisen sydämen voi valloittaa mitä moninaisimmilla keinoilla ja monia tapoja eivät filosofien säännöt ollenkaan hyväksy. Muutamat vaativat, että kosija istuu heidän edessään aivan kuin kysymyksessä olisi säännöllinen piiritys ja antautuvat vasta, kuin enempi vastustus on turha; toiset taas täytyy valloittaa väkiryynnäköllä. Vielä on sellaisiakin tytönletukoita, jotka täytyy johtaa väijytyspaikkoihin. Ensimmäiset ovat ehkä upseerin arvon mukaisia, mutta minun täytyy sanoa, että viimeksimainitut viehättävät minua enimmänsä."

"Ja mielipide muodostuu kokemuksen kautta kaikissa asioissa. Entäs ne, jotka täytyy valloittaa väkiryynnäköllä?"

"Ne sopivat nuoremmille miehille, Lundie", vastasi majoitusmestari nousten ja iskien silmää, — jonka vapauden hän usein otti keskustellessaan päällikkönsä kanssa ja se oli merkinä heidän pitkäaikaisesta ystävydestänsä; "jokaisella ikäkaudella on omat välttämättömyytensä ja neljänkymmenen seitsemän vuoden ikäisenä ei enää vaivaa lapsen huimuuksia. Toivotan sinulle hyvää yötä, majuri Duncan, näe suloisia unia ja herää virkistyneenä uuteen päivään."

"Kiittäen toivotan samaa itsellesi, veli Muir. Muista huomista kilpailua!"

Majoitusmestari poistui jättäen Lundien kirjastossaan miettimään, mitä juuri oli tapahtunut. Majuri Duncan oli niin tottunut luutnantti Muirin omituiseen käytökseen ja sukkeluuksiin, etteivät ne häntä ollenkaan loukanneet samassa määrässä kuin ehkä loukkaavat lukijaa. Tosiasia on, että seuratessa samanlaisia lakeja ja määräyksiä ja yhdessä työskennellessä mitä erilaisimmat luonteet voivat ymmärtää toisiansa, vaikka ne muissa oloissa voisivat joutua mitä kiusallisimpaan ristiriitaan.

XI LUKU.

"Vapaana vapaata lempii hän kai.
Turha on hillitä lentoa haukan,
vangita hirvi, mi vapauden sai.
Kenpä nyt kahleihin sulkisi raukan."

Maistraatin kuvastin.

Harvoin täyttyvät toiveet niin täydellisesti, kuin täyttyi se linnan nuorten miesten toive, että

kilpailupäivänä olisi kaunis ilma. Tähän aikaan, josta nyt kerromme, kesän kuumuus Oswegon seutuvilla oli hieman vähentynyt, sillä metsän varjot kävivät pitemmiksi, ja ulapalta käyvä raitis tuuli teki yöt viileiksi ja päivät vähemmän painostaviksi.

Elettiin syyskuussa, jolloin usein rajumyrskyt raivoten käyvät yli metsän ja järven. Silloin sisävesien purjehtijakin saa aavistuksen valtameren vaaroista, jolloin luonnonvoimat näyttävät mahtiansa ja kohottavat ankaran aallokon, ikäänkuin ne haluaisivat musertaa kappaleiksi kaiken, mikä eteen sattuu. Mutta tänään ilma oli tyyni ja leuto, aivan kuin luonto käyttämättä voimakeinoja olisi tahtonut mahtavalla kädellään auttaa Oswegon "pyssykokeita". Lundie oli mies paikallaan — — ainakin sotilaallisessa suhteessa — ja hän piti kunnia-asianaan johtaa alaistensa nuorten miesten lukuja ja ajatuksia henkisemmille aloille, kuin mihin jokapäiväinen elämä antoi aiheita. Itsellään hänellä oli hyvä ja laaja kirjasto, ja siitä hän vapaasti lainasi kirjoja jokaiselle, ken halusi lukea.

Kasvattaakseen satureissaan ritarillisia tapoja hän keksi huveja ja kilpailuja, joissa tarkastettiin nuorukaisten käytöstä ja taitoa ja ne suuressa määrässä estivät heitä villiytyvästä, joka helposti olisi täällä kaukaisella rajaseudulla saattanut tapahtua. Mutta silloinkin, kun he antautuivat huvittelemaan, muisti linnan päällikkö pitää huolta linnan turvallisuudesta. Aina olivat valleilla vahdit, jotka pitivät lakkaamatta silmällä pohjoisen näköpiirin taa ulottuvaa välkkyvää ulappaa ja uinailevaa rajattomalta näyttävää metsää, joka avautui eteen näköalan toiselta puolen ja uskotteli olevansa loputtoman rauhan ja levon viihtyisä kehto. Mutta Duncan of Lundie tiesi liian hyvin, että metsä voi lähettää soturinsa hävittämään linnaa ja kaikkia, mitä siellä on äkimmin kuin saattoi aavistaakaan, vieläpä autio ja tyyni järven ulappakin tarjosi helpot, salaiset tiensä hänen sivistyneemmille, mutta melkein yhtä villeille vihollisillensa, ranskalaisille, jotka saattoivat ilmestyä silloin, kun niitä vähemmän odotti. Vanhoja, taitavia upseereja, jotka eivät välittäneet tällaisista huveista, oli joukkoineen lähetetty kiertelemään metsiä ja yksi kokonainen komppania oli valmiina asianmukaisesti kohtelemaan vihollista, jos se joltakin puolen lähestyisi. Näiden varovaisuustoimenpiteitten vuoksi jäljelle jääneet upseerit ja miehistö saattoivat nauttia päivän huvista täysin rinnoin, huolimatta huomisesta.

Kilparadaksi oli laitettu linnan länsipuolella oleva järven ranta. Siitä oli raivattu kaikki puut ja kannot ja sitä käytettiin harjoituskenttänä, johon se erinomaisesti soveltuikin, sillä kahdelta puolen se oli hyvin suojattu: toisella puolen oli järven selkä, toisella linnoitus. Hyökkäys saattoi siis tapahtua vain kahdelta sivulta, ja koska etelässä ja lännessä oli laaja aukea, eivät hyökkääjät ehtineet pahimmassakaan tapauksessa saada suuria aikaan, ennenkuin varusväki heidät huomasi.

Vaikka rykmentti käytti tavallisesti aseinaan musketteja, oli kuitenkin viitisenkymmentä rihlapyssyä tuotu tällaisia tarkoituksia varten. Joka upseerilla oli sellainen yksityistä huvittelua varten; oppaat ja ystävälliset intiaanit, joita jo oli monenlaisissa toimissa linnassa, olivat saaneet niistä useita; olipa vielä varattu yleinen kokoelma, josta annettiin pyssy onnelliselle voittajalle. Viisi tai kuusi osanottajista tiesi, miten käyttää tällaista asetta erinomaisen hyvin — vieläpä niin hyvin, että he saattoivat vaatia itselleen kuuluisuutta taitavina pyssymiehinä näillä rajaseuduilla; kahdesti enemmän oli niitä, joita pidettiin tavallista taitavampina ja näiden lisäksi vielä monia, joita pidettiin asiantuntijoina melkein kaikessa muussa kuin siinä, mikä tänä päivänä sattui olemaan kysymyksessä.

Matka oli sata kynnärää ja tuli ampua käsivaralta. Maalitauluksi oli laitettu tavallinen valkoinen levy, johon oli piirretty ympyröitä ja keskelle musta pilkka. Kilpailun aloittivat ne nuoret miehet, joilla ei vielä ollut mitään mainetta, vaan joiden tuli näissä kokeissa näyttää kätensä vakavuutta ja silmänsä tarkkuutta. Näihin alkukilpailuihin ottivat vain soturit osaa ja kun ne eivät paljoa katselijoita huvittaneet, ei ainoatakaan upseeria vielä näkynyt.

Useimmat sotilaat olivat skotlantilaisia, ja koko rykmentti oli muutettu tänne siirtomaihin Skotlannista jokunen vuosi sitten. Sen jälkeen oli siihen liittynyt monta amerikkalaistakin. Tällaisessa kilpailussa näiden seutujen miehet näyttelivätkin mitä huomatuinta osaa. Niinpä puolisen tunnin säännöttömän yrityksen perästä täytyi myöntää, että se nuorukainen, joka tähän asti kokeilleista oli saavuttanut parhaan tuloksen, oli syntynyt New Yorkin siirtokunnassa saksalaisista vanhemmista. Juuri kun tästä päästiin selville, ilmestyi vanhin kapteeni linnan herrojen ja naisten kanssa radalle. Jälkijoukkona kulki parisen kymmentä alempiarvoista naista, joiden joukossa huomasi Mabel Dunhamin kaunismuotoiset, viehättävät, kukoistavat ja vilkkaat kasvot ja aistikkaasti puetun, sorean vartalon.

Kuten yleensä tiedettiin, oli naisissa vain kolme, jotka saattoivat kerskua kuuluvansa hienostomaailmaan ja kun ne olivat upseerien rouvia, oli Mabel ainoa sopiva ehdokas avioliittoon, kuten majoitusmestari oli lausunut.

Naisille oli laitettu laudoista koroke rantamalle, ja siihen lähelle huomattavalle paikalle olivat palkinnot asetetut. Ensimmäinen penkki oli varattu äskenmainituille rouville ja heidän lapsilleen, kun taas Mabel ja muut naiset, jotka eivät kuuluneet komentavien upseerien perheisiin, saivat asettua toiselle penkille. Sotilaitten vaimot ja tyttäret istuivat tai seisoivat eri ryhmässä ja koettivat saada esteettömän näköalan. Mabel oli jo tavallaan päässyt rouvien seurapiiriin ja suosioon huolimatta

alhaisesta syntyperästään, sillä hänen olennossaan jokainen voi huomata arvokasta itsetuntoa ja käytöksen hienoutta, joka väkisinikin valloitti, vaikka he tarkasti pitivätkin lukua arvoasteista, kuten aina tällaisissa linnoituksissa.

Niin pian kuin tämä verraton katsojain joukko oli asettunut paikoilleen, Lundie antoi määräyksen, että taidonnäytteen piti alkaa siinä järjestyksessä, kuin hän erikoisella määräyksellä oli säätänyt. Kahdeksan tai kymmenen parhainta ampujaa astui nyt jalustalle laukaisten kukin vuorostansa. Siinä olivat upseerit ja soturit sekaisin välittämättä arvojärjestyksestä eikä keneltäkään ollut kilpailuoikeutta kielletty. — Kuten saattoikin odottaa miehiltä, joiden ainaisena huvina ja ajanvietteenä oli asetaidon kehittäminen, he kaikki osasivat maaliin, vieläpä monet mustan ympyrän keskellä olevaan valkeaan pilkkuun. Oli kyllä muutamia, jotka tapasivat vain ympyröihin osaamatta mustaan keskukseen.

Tänä päivänä oli sääntönä, ettei kukaan, joka erehtyi ensi yrityksessä, saanut koettaa uudestaan. Ajutantti, joka toimi juhlamenojenohjaajana, lausui kuuluvasti julki onnistuneen yrittäjän nimen ja käski valmistautua seuraavaan koetukseen, tuomiten samalla kaikki, jotka eivät osanneet mustaan ympyrään, menettämään oikeuden ottaa osaa vaikeampiin kokeisiin. Juuri kun säännöt oli saatu esitetyksi, ilmestyivät Lundie, majoitusmestari ja Jasper Vesikoira ampumajalustalla olevien joukkoon, kun Haukansilmä taas asteli radalla aivan huoletonna, ja siitä kaikki läsnäolijat saivat päättää, ettei hän tänä päivänä aikoon vaatia itselleen voittajan kunniaa. Kaikki antoivat tilaa majuri Duncanille, joka päästyään ampumajalustalle hyväntuulisesti hymyillen heti laukaisi. Luoti sattui tarkoitettuun merkistä monen tuuman päähän.

"Majuri Duncan on suljettu pois jatkuvasta kilpailusta!" selitti juhlamenojenohjaaja hyvin kuuluvasti ja varmasti, josta vanhemmat upseerit ja kersantit ymmärsivät, että tämä erehdys oli edeltäpäin suunniteltu, kun taas nuoremmille herroille ja sotureille antoi uutta rohkeutta se ilmeinen puolueettomuus, jolla kaikkiin nähden urheilun lakeja käytettiin.

"Nyt, herra Vesikoira, on teidän vuoronne", sanoi Muir, "ja ellette onnistu paremmin kuin majuri, minä sanon, että kätenne on taitavampi airon kuin pyssyn käytössä."

Jasperin kauniille kasvoille lensi puna. Hän astui paikalle, heitti pikaisen silmäyksen Mabeliin, jonka kaunis vartalo oli eteenpäin kumartunut aivankuin hän olisi kiihkeästi halunnut jo edeltäpäin tietää tuloksen, kohotti ilmeisesti hyvin vähällä huolella pyssynsä piipun vasemmalle kämmenelleen, otti sihdin ja laukaisi. Luoti meni juuri pilkan keskitse — aamun paras laukaus, sillä toisten kuulat olivat vain koskeneet maaliin.

"Hyvin tehty, herra Jasper", sanoi Muir niin pian kuin tulos oli julkaistu. "Sellainen laukaus olisi tuottanut kunniaa vanhemmalle päälle ja kokeneemmalle silmälle. Luulen kuitenkin, että siinä suuressa määrässä auttoi nuorten onni, sillä ette näyttäneet ampuessanne erittäin taitavalta. Voitte olla vilkas liikkeissänne, Vesikoira, mutta ette käytä asettanne järkipäisesti ettekä tieteellisesti. Nyt, kersantti Dunham, pyydän teitä kiinnittämään arvoisain naisten huomiota tarkemmin kilpailun kulkuun, sillä nyt aion minä näyttää, miten pysyvä on käsiteltävä, että siinä ilmenee yksilön luonne. Jasper olisi kaatanut vihollisen, sen myönnän, mutta sellainen luoti ei tuota puoliksikaan sitä tyydytystä kuin tieteellisellä tarkkuudella ammuttu."

Koko puheensa ajan majoitusmestari valmisteli tieteelliseen yritykseensä viivytellen niin kauan, että huomasi Mabelin ja toisten naisten tarkkaavasti seuraavan hänen hommiensa. Kun kaikki antoivat hänelle tilaa hänen arvonsa vuoksi, ei ainoatakaan kilpailijaa ollut hänen lähellensä paitsi hänen komentava upseerinsa, jolle hän virkkoi tuttavallisella tavallansa:

"Näethän, Lundie, täytyyhän jollain tyydyttää naisten uteliaisuutta. Uteliaisuus on voimakas tunne ja jos sitä viisaasti käyttää hyväkseen, voi se lopulta johtaa ihastuttaviin tuloksiin."

"Totta puhut, Davy, mutta sinä panet meidät kaikki odottamaan niin kauan valmistellessasi. Tuossahan tulee Haukansilmäkin saamaan oppia sinun suuresta kokemuksestasi."

"Oikein, Haukansilmä, tulkaa vain oppiaksenne ymmärtämään ampumisen filosofiaa. Minä en kätke kynttilääni vakan alle ja te olette tervetullut oppimaan kaikkea, mitä haluatte. Ettekös itse aio yrittää yhtäkään laukausta?"

"Mitä varten, herra majoitusmestari? Miksi minun pitäisi? Minä en halua ainoatakaan noista palkinnoista. Kunnian vuoksi ei kannata, sillä sitä olen saanut ihan tarpeekseni, jos voidaan pitää kunniana ampua paremmin kuin te. En minä ole nainen, että haluaisin käyttää silkkihattua."

"Totta kyllä, mutta voisittepa löytää jonkun naisen, joka olisi teidän silmissänne kyllin hyvä käyttämään sitä teidän puolestanne —"

"Tule, Davy", keskeytti majuri, "ammu tai anna tilaa toisille. Ajutantti menettää pian

kärsivällisyytensä."

"Majoitusmestarin ja ajutantin osastot ovat harvoin hyvässä sovussa, Lundie; mutta minä olen valmis nyt. Siirtykää hieman syrjään, Haukansilmä, ja antakaa naisten käyttöä tilaisuutta hyväkseen."

Luutnantti Muir valmistui nyt suorittamaan näytteensä kaikkien taiteen sääntöjen mukaan, vaikkakin ilman luontaista siroutta, kohotti hitaasti pyssynsä, laski sen alas, kohotti taas uudestaan ja laski alas, kerraten vielä koko tempun ja laukaisi.

"Ei käynyt edes ampumatauluun", huudahti merkitsijä vahingoniloisesti, sillä majoitusmestarin ikävyyttävä tieteellisyys oli raivostuttanut häntä. "Ei edes ampumatauluun!"

"Se on kerrassaan mahdotonta!" huusi Muir lentäen tulipunaiseksi sekä harmista että häpeästä; "se on ihan mahdotonta, ajutantti, sillä en eläissäni ole ampunut niin kollon kömpelösti. Minä vetoan arvoisain naisten oikeudenmukaiseen tuomioon."

"Naiset sulkivat silmänsä, kun te laukaisitte", huudahti eräs koiranleuka. "Teidän valmistelunne pelästytti heitä."

"Sellaista herjaavaa syytöstä arvoisista naisista minä en usko enempää kuin sitäkään, että olisin aivan kelvoton pyssymies", vastasi majoitusmestari yhä enemmän skotlantiksi murtaen, kuta enemmän hänen tunteensa lämpenivät. "Nyt on tehty salaliitto ryöstää ansiokkaalta mieheltä hänen oikeutensa."

"Sinun on parasta ottaa se tyyneästi vastaan, Muir". sanoi Lundie nauraen. "Se oli harhalaukaus ja sinun täytyy, kuten muidenkin alistua kohtalon tuomioon."

"Ei, ei, majuri" huomautti vihdoinkin Haukansilmä, "majoitusmestari — hitaudestaan huolimatta — on tarkka ampuja tältä matkalta. Minä uskallan väittää, että majoitusmestarin kuula on mennyt Jasperin tekemästä reiästä. Jos joku haluaa tarkastaa ampumalaulun, tulee hän pian vakuutetuksi, että asia on niin."

Haukansilmän taitoa, silmän tarkkuutta ja huomiokyvyn vilkkautta kunnioitettiin niin suuresti, että heti kun hän oli lausunut julki tämän otaksumansa, katselijat alkoivat epäillä omaa varmuuttansa ja tusinan verran heitä hyökkäsi ampumataululle ottaakseen kukin vuorollaan selville, kuinka asia oikein oli. Ja miten ollakaan, huomattiin, että majoitusmestarin kuula oli kulkenut juuri Jasperin kuulun reiästä niin täsmällisesti, että kesti hetkisen tutkia, ennenkuin tästä päästiin täysin selville. Kaikki epäilykset hälvenivät kuitenkin, kun huomattiin, että kaksi kuulaa oli peräkkäin tunkeutunut siihen puuhun, johon ampumataulu oli kiinnitetty.

"Johan minä sanoin teille, arvoisat naiset, että nyt saisitte nähdä, kuinka pyssyä käsitellään tieteellisellä taidolla", sanoi majoitusmestari astellen lähemmäksi naisten koroketta. "Majuri Lundie pilkkaa matemaattista tarkkuutta kilpa-ammunnassa, mutta minä selitän hänelle, että siinä voi ottaa huomioon viisaustieteen ja kaiken tieteen sekä kaiken, mikä kuuluu inhimilliseen elämään, vaikkakin on kysymyksessä kilpa-ammunta eikä mikään saarna. Sanalla sanoen: viisaustiede on viisaustiede ja sillä on ilmaistu kaikki, mitä tarvitaan."

"Olen varma, että erotatte rakkauden pois viisaustieteestänne", huomautti eräs kapteenin rouva, joka tunsu majoitusmestarin aviolliset seikkailut ja naisen terävyydellä tahtoi hieman ojentaa tätä hänen sukupuolensa liehittelijää. "Minusta näyttää, ettei viisaustieteellä ole rakkauden kanssa mitään tekemistä."

"Te ette sanoisi niin, rouva, jos sydämenne olisi ollut useammassa leikissä. Vain se mies tai nainen, joka on kokeillut monen kanssa, on pätevä puhumaan siitä asiasta; ja luottakaa minuun: filosofinen rakkaus on kestävin, koska se on järkiperäinen."

"Te suosittelette siis kokemusta parhaana intohimon lääkkeenä?"

"Teidän terävä järkenne on loistavasti käsittänyt minun ajatukseni. Onnellisimmat avioliitot ovat ne, joissa nuoruus, kauneus ja itsetunto toiselta puolen luottaa iän antamaan älyyn, malttiin ja terävyyteen — tarkoitan keski-ään, sillä ei voi kieltää, että joskus sattuu avioliittoja, joissa mies on vaimolleen liian vanha. Tässä on nyt kersantti Dunhamin ihastuttava tytär, joka voi vahvistaa puheeni oikeaksi ja me luotamme hänen arvosteluunsa ja hienotunteisuuteensa, niin vähän aikaa kuin hän onkin meidän keskuudessamme ollut linnassa."

"Kersantti Dunhamin tytär on tuskin sopiva riidanratkaisija meidän välillämme, luutnantti Muir", vastasi kapteenin rouva tarkasti muistaen oman erinomaisen arvonsa. "Tuollahan tulee Haukansilmäkin. Saapa nähdä, eikö hänkin tahdo koettaa onneansa, ja kaikki tiedämme, että hän on

mainio pyssymies."

"Minä panen vastalauseeni, majuri Duncan, minä panen vastalauseeni", huusi Muir rientäen takaisin ampumajalustalle ja ojennellen molempia käsiänsä aivan kuin antaakseen sanoillensa pontta. "Hyvät herrat, minä vastustan mitä ankarimmin sitä, että Haukansilmä saa ottaa kilpailuun osaa hirvenkaatajallansa, jolla hän pitkän kokemuksen kautta on saavuttanut sellaisen varmuuden, etteivät nämä tavalliset pyssyt voi sille vertoja vetää."

"Hirvenkaataja on jätetty levolle, majoitusmestari", vastasi Haukansilmä rauhallisesti, "eikä kukaan saa sen rauhaa häiritä. Minä en ajatellut tänä päivänä työntyä jarruttamaan kilpailua, mutta kersantti Dunham on vaatinut minulta, että osoittaisin sen kunnian hänen tyttärelleen, jonka olen johtanut erämaasta tänne. Minä käytän Jasperin pyssyä, kuten näette, majoitusmestari, eikä se ole parempi kuin teidänkään."

Luutnantti Muir tyytyi tähän, ja jokainen silmä kääntyi Haukansilmään, kun hän astui määrätylle paikalle. Tämän kuuluisan oppaan käytös ja esiintyminen oli äärettömän hiottu ja hieno, kun hän kohotti pitkän aseensa tähtäysasentoon osoittaen samalla täydellistä mielenmalttia, kuten mies, joka tuntee sekä aseensa että oman taitonsa. Haukansilmä ei ollut sanan varsinaisessa merkityksessä kaunis mies vaikkakin koko hänen olentonsa herätti suurta luottamusta ja vaati kunnioitusta. Hänen vartensa oli pitkä ja jäntevä ja hänen ulkomuotoansa olisi kylläkin voinut pitää mukiinmenevänä, ellei hän olisi ollut niin hirvittävän laiha. Tervaköysi ei saata olla jäykempi kuin hänen kätensä ja jalkansa eikä myöskään tarvittaessa notkeampi, mutta hänen piirteensä olivat melkein liian kulmikkaat viehättääkseen ihmisten silmiä. Mutta hänen liikkeensä olivat miellyttävät, koska ne olivat luonnolliset, ja antaen hänen esiintymiselleen erityistä arvokkuutta ne soveltuivat mainiosti siihen kuuluisaan asemaan, johon hänen monet palveluksensa ja verrattomat ansionsa olivat hänet saattaneet. Hänen rehelliset, avoimet kasvonsa olivat punaisiksi palaneet ja ilmaisivat voimaa ja kestävyyttä, kuten hänen työssä kovettuneet kätensäkin. Vaikk'ei hänen olennossaan ollutkaan niitä hienoston piirteitä, jotka ensi silmäyksellä valloittavat naisten suosion, ei kuitenkaan ainoakaan naissilmä katsonut häneen hänen nostaessaan pyssyä tähtäysasentoon huomaamatta hänen vapaata esiintymistään ja miehekästä olentoansa. Ajatus on tuskin nopeampi kuin hänen tähtäyksensä, ja kun vielä savu leijaili hänen päänsä päällä, oli pyssyn perä maassa, Haukansilmän käsi lepäsi tukilla ja hänen rehellisillä kasvoillansa leikki tavallinen hiljainen, sydämellinen hymy.

"Jos uskaltaisin tehdä omituisen viittauksen", huudahti majuri Duncan, "niin sanoisin että Haukansilmä ampui nyt harhaan."

"Ei, ei, majuri", vastasi opas varmasti, "sellainen väitös olisi liian rohkea. Minä en ole ladannut pyssyä, enkä tiedä, millainen oli luoti, mutta jos se oli lyijyä, te huomaatte, että se on työntänyt Jasperin ja majoitusmestarin kuulaa syvemmälle — tai minun nimeni ei ole Haukansilmä."

Huuto maalilta vakuutti hänen puheensa todeksi.

"Mutta ei siinä kaikki, ei siinä kaikki, pojat", sanoi opas astellessaan verkalleen naiseen päin, "jos minun kuulani on ollenkaan rikkonut puuta, tunnustan hävinneeni. Majoitusmestarin kuula on repinyt puuta reiän ympäriltä, mutta minun kuulani ei saanut sitä tehdä."

"Aivan totta, Haukansilmä, aivan totta", vastasi Muir pujotellen lähemmäksi Mabelia, vaikkakin hieman häpeillen ruveta hänen kanssaan juttusille upseerinrouvien läsnäollessa. "Majoitusmestari repäisi puuta ja kaivoi siis niin suuren reiän, että teidän kuulanne pääsi ilman muuta siitä lävitse."

"Olkoonpa niinkin, herra majoitusmestari, otetaanpas naula ja katsotaan, kuka lyö sen syvemmälle, tekö vai minä, sillä vaikka en tahdokaan näyttää tänä päivänä, mitä pyssy voi tehdä, en kuitenkaan tahdo kääntää selkääni kenellekään, jolla on kuningas Yrjön valtakirja taskussaan. Chingackgook on nyt ulkona linnasta, muuten hän pakottaisi tekemään erinäisiä temppuja, mutta teihin nähden, majoitusmestari, riittää vähempikin: ellette saa naulasta kylläksenne, perunasta ainakin saatte."

"Te olette tänään kovin kerskuvalla päällä, Haukansilmä, mutta tulette huomaamaan, ettei teillä olekaan vihreä rekryytti vastassanne, sen voin vakuuttaa."

"Sen minä hyvin tiedän, majoitusmestari, — tiedän sen oikein hyvin enkä kiellä teidän suurta kokemustanne. Te olette monia vuosia elänyt täällä rajoilla, ja minä olen paljon kuullut teistä siirtomaissa ja intiaaneiltakin — te olette taitava pyssymies."

"Ee, ee", keskeytti Muir leveimmällä Skotlannillansa. "Se on väärin, mies. Min' en oo hyvin monia vuosia vielä elänytään."

"Minä teen teille oikeutta, luutnantti, vaikkapa voittaisittekin perunakilpailussa. Siksiäpä sanonkin, että te olette elänyt, kuten kelpo sotilas ainakin, harjoitellen ahkerasti aseenkäyttöä ja siinä te olette

saavuttanut melkoisen kätevyuden, mutta rihlapyssyllä ette sittenkään taida olla oikein mestari. Minä en tahdo kerskua, mutta sanon kuitenkin, että kukin ihminen on saanut omat lahjansa ja olisi kohtalon kiusaamista, jos tahtois ruveta sitä kieltämään. Kersantin tytär saa tuomita meidän välillämme, jos te haluatte alistua niin kauniin tuomarin päätökseen."

Haukansilmä oli ehdottanut Mabelin palkintotuomariksi, koska ihaili häntä ja koska hän ulkonaiselle asemalle pani vähän, jos ollenkaan arvoa, mutta luutnantti Muir hätkähti kuullessaan sellaisen ehdotuksen upseerinrouvien läsnäollessa. Ilolla hän olisi antautunut toiveittensa esineen tutkittavaksi ja tuomittavaksi, mutta ehkä hän oli liiaksi vanhojen ennakkoluulojen vallassa ja sitäpaitsi liian varova voidakseen julkisesti esiintyä hänen ihailijanaan, ennenkuin saattoi olla aivan varma onnistumisestansa. Majuri Duncanin lausunnon mukaan hänellä kyllä oli toivoa eikä hänen tarvinnut pelätä tulevansa sieltä päin kavalletuksi, mutta samalla hän oli selvillä siitäkin, että jos hän epäonnistuisi kosiessaan alipäällystään kuuluvan miehen tyttäreltä, hänen olisi sen jälkeen hyvin vaikea lähestyä ketään muutakaan naista, johon ehkä hänen mielensä ihastuisi. Näistä epäilyksistä ja arveluista huolimatta Mabel katseli niin kauniisti, punastui niin ihastuttavasti ja hymyili niin suloisesti, ja koko hänen olentonsa samalla uhkui nuoruutta, viisautta, hienoutta ja kauneutta siinä määrin, että majoitusmestari, tuntien mahdolliseksi vastustaa alistui mielellään hänen tuomionsa.

"Olkoon menneeksi, Haukansilmä, kuten haluatte", hän sanoi niin pian kuin hänen arvelunsa olivat asettuneet sen verran, että hän saattoi tehdä päätöksensä. "Olkoon kersantin tytär — hänen ihastuttava tyttärensä, tarkoitin sanoa, — palkintotuomari ja hänen jalkainsa juureen meillä on ilo laskea palkinto, jonka varmasti toinen meistä voittaa. — Haukansilmän täytyy saada toteuttaa mielitekonsa, muuten, epäilemättä, meillä olisi ollut kunnia kuulla tuomiomme teidän ihastuttavilta huuliltanne, arvoisat rouvat."

Kilpailujen ohjaajan huuto lopetti nyt keskustelun, ja majoitusmestari ja hänen vastustajansa astuivat radalle, ja muutamissa hetkissä toinen taidonnäyte oli käynnissä. Tavallinen rautanaula, jonka pää oli maalattu, lyötiin keveästi maaliin ja nyt tuli kilpailijoiden kuulallansa ajaa se puuhun tai he menettivät oikeutensa jatkaa kilpailua. Nyt ei enää saanut yrittää kukaan, joka ei äsken ollut osannut keskelle pilkkaa.

Tähän kokeeseen kelpollisia yrittäjiä oli puolisen tusinaa, ja pari kolme, jotka tuskin olivat äsken onnistuneet hipaisemaan maalia, jäi pois peläten, etteivät kuitenkaan kunnialla voisi täyttää niin suuria vaatimuksia. Kolme ensimmäistä yrittäjää epäonnistui — jokainen osasi hyvin lähelle, mutta yksikään ei saanut sattumaan naulanpäähän. Neljäntenä esiintyi majoitusmestari ja hetkisen näytelyään eri asentoja onnistui niin hyvin, että hänen kuulansa repäisi pienen palan naulanpästä. Sitä ei kyllä pidetty erinomaisena laukauksena, mutta se oikeutti kuitenkin ampujan jatkamaan kilpailua.

"Nyt olette pelastanut nahkanne, kuten sanotaan", virkkoi Haukansilmä hymyillen, "mutta veisipä aikaa rakentaa talo vasaralla, joka ei ole parempi kuin teidän. Jasper tässä näyttää teille, miten naula on lyötävä, tai poika on menettänyt kätensä jänteveyden ja silmänsä tarkkuuden. Te tekisitte viisaammin, luutnantti, ellette ampuessanne ottaisii niin sotilaallista asentoa. Ampumataito on luonnon lahja ja ampuminen on suoritettava luonnollisella tavalla."

"Saammepa nähdä, Haukansilmä. Minusta se oli komea koetus ja tahtoisinpa nähdä, kuka 55:nnessä tekee sen paremmin."

"Jasper ei kuulu 55:nteen, mutta tuossapa hänen yrityksensä nähdään."

Haukansilmän puhuessa Jasper laukaisi, ja hänen kuulansa sattui juuri naulanpäähän neliön keskelle, ajaen naulan noin tuuman verran puuhun.

"Vetäkää se irti uudestaan, pojat", huudahti Haukansilmä asettuen paikoilleen. "Uudesta naulasta ei ole väliä. Minä näen sen, vaikka maali onkin lähtenyt, ja minkä minä kerran voin nähdä, siihen minä osaan sadan kyynärän matkalta, vaikka se olisi pieni kuin hyttysen silmä. Onko naula paikoillaan?"

Pyssy paukahti, kuula lensi vinkuen tiehensä, ja naula upposi kokonaan puuhun peittyen litistyneellä lyijyllä.

"Kas niin, Jasper", alkoi Haukansilmä laskien pyssynperän maahan ja jatkaen keskustelua aivan kuin hän ei ollenkaan olisi ajatellut omaa urotyötänsä, "sinä kehityt päivä päivältä. Muutamia matkoja vielä erämaihin minun seurassani, ja rajaseudun parhaat pyssymiehet saavat olla varullansa, jos aikovat voida kilpailla kanssasi. Majoitusmestari on kunnioitettava pyssymies, mutta hän ei koskaan pääse pitemmälle kuin nyt on. Sinulla, Jasper, taas on taipumuksia ja ajan oloon voit kilpailla minkä pyssymiehen kanssa tahansa."

"Kuule! kuule!" huudahti Muir, "sanotteko te taitoa ampua naulanpäähän vain kunnioitettavaksi? Minusta se ilmaisee täydellistä taitoa. Jokainen kokenut yrittelijä tietää, että täsmällinen hipaisukin

ilmaisee mestarin, vaikkakin nyt moukarina esiintyy kokemattoman pojan luoti. Tarkkuutta se vaatii, sillä jos erehtyy hiuksenkaan verran, on yritys turha."

"Ratkaistaksemme asian", sanoi Lundie, "on paras koetella vielä kerran ja siihen me valitsemme perunan. Skotlantilaisena sinä, veli Muir, varmaankin ottaisit piparikakun tai ohdakkeen nupun, mutta rajaseudun laki määrää siihen jonkun Amerikan hedelmän ja peruna sen pitää olla."

Kun majuri Duncan oli lausunut tämän määräyksen, ei Muir katsonut enää voivansa vastustaa, vaan valmistui seuraavaan koetukseen. Toden lausuaksemme, majoitusmestari luotti sangen vähän omaan taitoonsa ajatellessaan seuraavaa koetta ja hän olisi jättänyt koko yrityksen sikseen, jos se suinkin olisi käynyt, päinsä; mutta majuri Duncan, joka oli aika veitikka omalla tyynellä skotlantilaisella tavallaan, oli salaisesti määrännyt, että kilpailu oli loppuun suoritettava, aivan kuin olisi nimenomaan tahtonut kiduttaa majoitusmestaria, sillä ollen itse ylimys hän ei sietänyt ajatusta, että mies, joka piti itseään herrasmiehenä, kävisi solmimaan liittoja säätynsä ulkopuolella. Niin pian kuin kaikki oli valmiina Muir huudettiin jalustalle ja peruna oli valmiina heitettäväksi. Koska tämä urheilu lienee lukijalle uutta, sallittakoon tässä lausua joku sana selitykseksi. Valittiin suuri peruna, joka annettiin ampujasta parinkymmenen kyynärän päässä olevalle miehelle. Kun ampuja sanoi: "Heitä!", hän heitti perunan ilmaan ja ampujan tehtävänä oli nyt lävistää se kuulallansa, ennenkuin se ehti maahan.

Kerran oli majoitusmestarin satoine kokemuksinensa onnistunut osata perunaan, mutta nyt hän ryhtyi uudestaan yritykseen hämärästi toivoen, että sattuisi onnistumaan, vaikkakin pettymys saattoi olla lähempänä. Peruna heitettiin kuten tavallisesti, pyssy paukahti, mutta lentävä maali oli koskematon.

"Käännös oikeaan! Sivu meni, majoitusmestari", sanoi Lundie sydämellisesti nauraen, kun hänen juonensa oli onnistunut. "Nyt on jäljellä vain Jasper Vesikoira ja Haukansilmä, jotka kilpailevat silkkihatusta."

"Ja kuinka kilpailu päättyy?" kysyi viimeksimainittu. "Onko käytettävä kahta perunaa, vai onko asia ratkaistu sillä, että rikkoo kuoren tai lävistää yhden sydämen?"

"Yksi riittää, jos tuloksessa huomaa jonkunlaisen eron; muuten saatte ampua kahteen."

"Tämä on minulle kauhea hetki, Haukansilmä", kuiskasi Jasper astellessaan ampumajalustalle vuoroin punastuen ja kalveten.

Haukansilmä katsoi vakavasti nuorukaiseen ja sitten hän pyydettyään majuri Duncania kärsivällisesti odottamaan hetkisen vei ystävänsä erikseen, ettei kukaan heitä voinut kuulla.

"Sinä taidat panna tämän asian kovin sydämellesi, Jasper?" kysyi metsästäjä katsoen nuorukaista tiukasti silmiin.

"Minun täytyy tunnustaa, Haukansilmä, etten ikinä ole niin hartaasti toivonut onnistuvani."

"Niinkö? Sinä tahdot siis välttämättä voittaa minut, vanhan koetellun ystäväsi — vieläpä minun omalla alallani. Ampumataito on luonnonlahja minulle, eikä ainoakaan tavallinen käsi kykene kanssani kilpailemaan."

"Tiedän sen — minä tiedän sen, Haukansilmä; mutta kuitenkin —"

"Mitä, Jasper, poikani? Puhu suusi puhtaaksi, tiedäthän, että puhut ystävälle."

Nuorukainen puri huultaan, hipaisi kädellään kasvojansa, punastui ja vaaleni, kuten nuori tyttö tunnustaessaan rakkauttansa. Sitten puristaen toisen kättä, hän sanoi tyynesti aivan kuin hänen miehuutensa olisi voittanut kaikki muut tunteet: "Minä antaisin toisen käteni, Haukansilmä, jos vain voisın saada tilaisuuden tarjota tuon silkkihatun Mabel Dunhamille."

Metsästäjiin katse painui maahan ja astellessaan hitaasti ampumajalustalle hän näytti ankarasti pohtivan sitä, mitä oli kuullut.

"Kahteen yht'aikaa heitettyyn perunaan sinä et milloinkaan osaa, Jasper", hän äkkiä huomautti.

"Siitä olen itsekin varma ja se kiusaa minua."

"Kuinka ihmeellinen olento onkaan ihminen! Hän himoitsee kaikkea mahdotonta ja kiusaa kohtalolta lahjoja, jotka eivät luonnostaan hänelle kuulu. Ei hätää — ei hätää. Käy paikallesi, Jasper, sillä majuri odottaa, ja huomaa, poika, minun täytyy koskea kuorta; minä en voi enää näyttäytyä linnassa, ellen edes sitä tee."

"Minun täytynee alistua kohtalooni", vastasi Jasper punastuen ja kalveten, kuten äskenkin, "mutta

minun täytyy kuitenkin yrittää, vaikka siihen paikkaan kuolisin."

"Kuinka onkaan ihminen ihmeellinen olento!" kertasi Haukansilmä siirtyen syrjään ja antaen ystävälleen tilaa yrittää. "Omista lahjoistaan hän vähät välittää, mutta sitä enemmän hän himoitsee toisen osaa!"

Peruna lensi, Jasper laukaisi, ja huuto, joka sitä seurasi, ilmaisi, että hänen luotinsa oli lävistänyt perunan sydämen tai ainakin niille main.

"Siinähän teillä onkin arvoisenne vastustaja, Haukansilmä", huudahti majuri Duncan ihastuneena, kun opas asettui paikoilleen, "ja tätä koetta uudistaessamme saamme vielä nähdä pari kelpo laukausta."

"Kuinka onkaan ihminen ihmeellinen olento!" kertasi taas metsästäjä tuskin huomaten, mitä hänen ympärillään tapahtui, niin syventynyt hän oli omiin mietiskelyihinsä. "Heitä!"

Peruna lensi ja pyssy laukesi juuri sinä hetkenä, kun maali näytti pysähtyneen paikalleen ilmassa. Haukansilmä oli tähdännyt ilmeisen tarkasti — ja siksi olikin pettymys suuri, kun huomattiin tulos.

"Kaksi reikää samassa perunassa?" huudahti majuri.

"Kuori, kuori", kuului vastaus, — "vain kuori!"

"No, kuinkas nyt, Haukansilmä? Jasper Vesikoirako siis on kilpailun voittaja?"

"Hattu on hänen", vastasi Haukansilmä pudistaen päätään ja astellen verkalleen pois ampumajalustalta. "Kuinka ihmeellinen olento onkaan ihminen! Hän ei koskaan tyydy siihen, mitä luonto on hänelle lahjoittanut, vaan lakkaamatta himoitsee sitä, mitä kohtalo on häneltä kieltänyt."

Kun Haukansilmän luoti ei ollut lävistänyt perunan sydäntä, vaan ainoastaan rikkonut kuoren, annettiin palkinto viipymättä Jasperille. Hattu oli mainitun nuorukaisen kädessä, kun majoitusmestari lähestyi ja kohteliaalla tavallaan toivotti onnelliselle kilpailijalleen paljon iloa tästä urotyöstä.

"Mutta nyt te olette saanut hatun, poika, eikä siitä teille ole mitään hyötyä", hän lisäsi, "se ei koskaan kelpaa purjeeksi, eikä edes lipuksikaan. Minä ajattelen, ettette panisi pahaksenne, vaikka näkisitte sen arvon kuninkaan hopeassa, vai kuinka?"

"Rahalla ei voida sitä maksaa", vastasi Jasper ilosta ja onnesta säteilevin silmin. "Mieluummin olisin tahtonut voittaa tämän hatun kuin saada viisikymmentä uutta pukua tai purjetta Lokkiin!"

"Kuule, kuule, poika! Tuo on ihan hullua puhetta! Minä hassaan siitä puoli guineaa mieluummin kuin jätän sen riippumaan sinun hyttisi naulaan, josta se lopuksi kuitenkin joutuu koristamaan jonkun intiaanimuijan päätä."

Vaikk'ei Jasper tiennyt, ettei varovainen majoitusmestari tarjonnut puoltakaan palkinnon todellisesta hinnasta, hän kuunteli ehdotusta epämieluisin tuntein. Pudistaen kieltävästi päätään hän astui lähemmä naisten koroketta, jossa syntyi äkillistä liikettä, sillä upseerinrouvat olivat päättäneet ottaa lahjan vastaan, jos ritarillinen merimies tarjoaisi sen heille. Mutta Jasperin arkuus, vielä enemmän kuin toiseen kohdistuva ihailu, esti häntä osoittamasta kunnioittavaa kohteliaisuuttansa niille, jotka olivat häntä niin paljon ylempänä.

"Mabel", hän sanoi, "tämä palkinto on teille, ellette —"

"Ellette mitä, Jasper?" vastasi tyttö unohtaen oman arkuutensa koettaessaan kohteliaasti lieventää toisen hämminkiä, vaikkakin molemmat punastuivat tavalla, joka kavalsi heidän tunteittensa laadun.

"Ellette pidä sitä halpana, koska sen tarjoaa mies, jolla ei ole oikeutta vaatia, että hänen kykyihinsä luotettaisiin."

"Minä luotan niihin, Jasper. Se on muistuttava minulle niistä vaaroista, jotka olen onnellisesti teidän seurassanne voittanut ja siitä kiitollisuudesta, jonka olen huolenpidostanne velkaa teille — teille ja Haukansilmälle."

"Ei ollenkaan minulle — ei ollenkaan", huudahti opas. "Siinä on Jasperin onni ja Jasperin lahjat, luottakaa niihin molempiin. Minun vuoroni tulee jonakin toisena päivänä — minun ja majoitusmestarin, joka näyttää kadehtivan pojan hattua, vaikk'en ymmärrä, mitä *hän* sillä tekisi, eihän hänellä ole vaimoa."

"Ja onko Jasper Vesikoiralla vaimo? tai onko teillä itsellenne vaimo, Haukansilmä. Minä voin toivoa sitä saadakseni vaimon, tai muistoksi siitä, että minulla on ollut vaimo, tai osoittamaan minun suurta naissuvun ihailuani, tai siksi, että se on naisten koriste, tai jostakin muusta kunnioitettavasta syystä."

Harvoin viisaat tyhmiä kehuvat, eikä ole varmempaa merkkiä, josta ensi kertaa naimisissa olevan hyvän aviomiehen tuntee kuin — sallikaa minun sanoa teille — se, että hän ahkerasti katselee sopivaa seuraajaa, jos sija jäisi tyhjäksi. Uskollisuus on Luojan lahja ja kerran uskollisesti rakastettuaan on mies kehittänyt rakastumaan toiseen niin pian kuin suinkin."

"Saatatte olla oikeassa — saatattepa hyvinkin olla oikeassa. En ole kokeilija sellaisissa asioissa enkä siis voi vastaanne väittää. Mutta Mabel — kersantin tytär — tässä voinee antaa täyden arvon sanoillenne. — Tule, Jasper, vaikka meidän kilpailumme onkin loppunut, voimmehan katsoa, mitä toiset pojat voivat pyssyillänsä tehdä."

Haukansilmä ystävineen poistui, sillä kilpailu todellakin jatkui vielä. Rouvat eivät kuitenkaan välittäneet, niin paljoa ampumakilpailusta kuin tästä uudesta hatusta. Se kiersi kädestä käteen; silkki arvioitiin, muoto tutkittiin ja työ arvosteltiin, ja yleinen mielipide, joka salaa kierteli rouvasta rouvaan, oli, ettei näin ylellinen esine sopinut alipäälylystään kuuluvan miehen lapselle.

"Ehkäpä haluatte myydä tämän hatun, Mabel, kunhan se vähän aikaa on ollut teidän hallussanne?" kysyi kapteeninrouva. "Ettehän te voi sitä kuitenkaan koskaan käyttää."

"En minä voi sitä käyttää, rouva", vastasi sankarittaremme nöyrästi, "mutta en minä tahdo sitä poiskaan antaa."

"Tietenkin kersantti Dunham pitää teistä sellaisen huolen, ettei teidän tarvitse vaatteitanne myydä, lapsi, mutta samalla ajattelen, että on turhaa rahanhukkaa pitää vaatekappaleita, joita ei voi milloinkaan käyttää."

"Minä en mielelläni halua erota esineestä, jonka olen ystävältä lahjaksi saanut."

"Mutta nuori mies ajattelee sitä parempaa teistä teidän viisautenne vuoksi, kun riemunpäivä on unohtunut. Se on kaunis ja pukeva hattu eikä sitä pitäisi turhaan jättää."

"Minä en aio sitä turhaan jättää, hyvä rouva, ja jos suvaitsette, minä mieluummin pidän sen itse."

"Kuten haluatte, lapsi. Tytöt teidän iässäne usein valvovat huonosti omaa etuansa. Muistakaa, että asia on päätetty, jos te joskus haluaisitte luopua siitä, mutta minä en tahdo ostaa sitä, jos kerrankaan olette pitänyt sitä omassa päässäne."

"Muistan, rouva", sanoi Mabel suloisimmalla äänellensä, vaikka silmät iskivät tulta ja posket punoittivat kuin kaksi hohtavaa ruusua, kun hän asetti kielletyn koristeen päähänsä, ja hetken siinä pidettyään, ikäänkuin koetellakseen, sopiiko se, taas hitaasti nosti sen pois.

Kilpailun loppu ei tarjonnut erikoista mielenkiintoa. Tosin ammuttiin monta laukausta kohtalaisen hyvin, mutta ainoatakaan ei voinut verrata Jasperin ja Haukansilmän perunanäytteisiin. Rouvat ja suurin osa upseereista poistuivat ja jäljelle jääneet naiset seurasivat pian heidän esimerkkiänsä. Mabel asteli myöskin yksin matalaa, tasaista rantakalliota kotiin heilutellen kaunista hattuansa kädesssä, kun Haukansilmä saavutti hänet, olallaan pyssy, jota tänään oli käyttänyt. Metsästäjän esiintyminen ei nyt ollut niin vapaa kuin tavallisesti ja katseessa oli jotakin hermostunutta ja levotonta. Lausuttuaan muutamia tarkoituksettomia sanoja veden välkkyvästä pinnasta heidän edessään hän kääntyi toveriinsa ja katsoen suoraan silmiin virkkoi: "Jasper voitti teille tuon hatun panematta taitoansa erittäin kovalle koetukselle."

"Hän ampui kuitenkin hyvin, Haukansilmä."

"Epäilemättä, epäilemättä. Kuula meni melkein perunan keskipisteen kautta eikä kukaan olisi voinut tehdä enempää, vaikka toiset olisivat saattaneet tehdä yhtä paljon."

"Mutta kukaan ei tehnyt yhtä paljon!" huudahti Mabel kiihkolla jota hän heti katui, sillä hän näki värin muuttuvan oppaan kasvoilla ja ymmärsi, että hänen puheensa saattoi toista loukata.

"Se on totta, se on totta, Mabel — kukaan ei silloin tehnyt yhtä paljon; mutta nyt — ei ole mitään syytä kieltää niitä lahjoja, jotka minä olen Luojalta saanut — niin, niin; ei kukaan siellä tehnyt niin paljoa, mutta te saatte nähdä, mitä voidaan täällä tehdä. Näettekö noita lokkeja, jotka lentävät tuolla päämme päällä?"

"Näen toki, Haukansilmä; niitä on liian paljon, että ne voisivat jäädä huomaamatta."

"Nuo, jotka lentävät ristiin keinuessaan ilmassa", hän lisäsi vetäen liipasimen vireisiin ja ojentaen pyssyinsä, "nuo kaksi — nuo kaksi! Katsokaa!"

Kaikki tämä tapahtui ajatuksen nopeudella ja pian linnutkin joutuivat kohdakkain, vaikka väliä oli

ollut useita kynnäriä. Pyssy pamahti ja luoti lävisti kummankin uhrieläimen ruumiin. Niin pian kuin lokit putosivat veteen, Haukansilmä laski pyssynperän maahan nauraen omalla hiljaisella tavallaan, ja kaikki harmin merkit olivat kadonneet hänen rehellisiltä kasvoiltaan.

"Se on jotakin, Mabel — se on jotakin, vaikka minulla ei ole hattua antaa teille! Kysykää Jasperilta. Koko asian jätän Jasperin huoleksi, sillä rehellisempää kieltä ja uskollisempaa sydäntä ei ole koko Amerikassa."

"Eikö se siis ollut Jasperin ansio, että hän sai palkinnon?"

"Sitä en sano. Hän teki parhaansa ja hän teki sen hyvin. Sillä katsoen siihen, että Jasperin lahjat viittaavat vesille paremmin kuin maalle, hän on tavattoman taitava, eikä kukaan voi toivoa varmempaa toveria, olkoonpa kysymyksessä maa tai meri. Mutta se oli minun syyntä, että hän sai hatun, vaikk'ei sillä nyt väliä, koska se kaikissa tapauksissa on joutunut oikealle henkilölle."

"Luulen ymmärtäväni teitä, Haukansilmä", sanoi Mabel punastuen vasten tahtoansa, "ja minä pidän tätä hattua kuin se olisi yhteinen lahja teiltä ja Jasperilta."

"Sekään ei olisi poikaa kohtaan oikein. Hän voitti palkinnon ja hänellä oli oikeus antaa se pois. Riittää, kun uskotte, Mabel, että jos minä olisin voittanut sen, se olisi joutunut samalle henkilölle."

"Minä muistan sen, Haukansilmä, ja pidän huolen, että muutkin oppivat tuntemaan taitonne, josta olette minulle antanut niin erinomaisen näytteen kokeillessanne lokkiparoilla."

"Jumala teitä siunatkoon, Mabel! Mutta ei teidän tarvitse puhua minun ampumataidostani näillä rajaseuduilla enempää kuin järven vedestä tai taivaan auringosta: sen tuntee jokainen jo ennestään. Sananne olisivat siis aivan turhat."

"Teidän mielestänne Jasper siis tiesi, että te annoitte hänelle tilaisuuden, jota hän niin itsekkäästi hyväkseen käytti?" sanoi Mabel, ja loistava väri katosi hänen kasvoiltaan ja sijalle ilmestyi vakava, miettävä ilme.

"Sitä en sano, kaukana siitä. Monesti unohdamme tuttuja asioita koettaessamme toteuttaa toiveitamme. Jasper on vakuutettu, että minä voin lävistää yhdellä luodilla kaksi perunaa aivan kuin lävistin lokit, ja hän tietää, ettei koko rajaseudulla ole toista joka voi sen tehdä. Mutta hattu silmänsä edessä ja toivoessaan voivansa antaa sen teille poika ehkä erehtyi luulemaan itsestään parempaa, kuin mihin hänellä oli oikeastaan syytä. Ei, ei; Jasper Vesikoirassa ei ole mitään alhaista ja epäiltävää, vaikkakin nuorten miesten luonteen mukaista on, että he kaikin mokomin tahtovat päästä nuorten kauniitten naisten suosioon."

"Minä koetan unohtaa kaiken muun paitsi sen hyvyden, jota te molemmat olette osoittaneet äidittömälle tytölle", sanoi Mabel koettaen hillitä mielenliikutustaan, joka väkisinkin pyrki purkautumaan esille. "Uskokaa minua, Haukansilmä, minä en voi milloinkaan unohtaa sitä, mitä te ja Jasper olette minulle tehneet, ja tämä on uusi todistus ystävydestänne. Tässä on hopeinen solki, jonka minä annan teille ikuisen ystävyden pantiksi."

"Mitä minä sillä teen, Mabel?" kysyi huumaantunut metsästäjä pyöritellen tätä vaatimatonta koristusta käsissään. "Minulla ei ole solkia eikä nappeja, sillä minä en koskaan käytä muuta kuin nahkanauhoja ja nekin hyvästä hirvannahasta. Se on kaunis katsella, mutta se on kauniimpi siinä paikassa, mistä se otettiin, kuin minun mukanani."

"Ei, pankaa se metsästyspaitaanne; se sopii siihen hyvin. Muistakaa, Haukansilmä, se on ystävyden pantti ja merkki siitä, etten minä milloinkaan voi unohtaa teitä enkä teidän palveluksianne."

Sitten Mabel hymyili hyvästiksi, ja kiiveten mäkirinnettä ylös katosi pian varustusten taa.

XII LUKU.

"On varustukset vakavat tään joen rannikolla, ja välkkyä teräs kiiltävä tääll' öitten kuutamolla."

Byron.

Muutamia tunteja myöhemmin Mabel Dunham seisoi korkeimmalla vallilla, joka aivan kuin

vaipuneena juhlallisiin mietteihin katseli kauas joelle ja järvenulapalle. Ilta oli viileä ja tyyni, ja oli noussut kysymys, voisiko joukkue ollenkaan tänä yönä lähteä Tuhatsaarille, kun tuuli oli niin kerrassaan asettunut. Muonavarat, aseet ja ampumatarpeet samoin kuin Mabelinkin tavarat olivat jo valmiina laivassa, mutta se pieni sotaväen osasto, jonka oli määrä lähteä, odotteli vielä rannalla tietämättä, saisiko se astua laivaan vai ei. Jasper oli kuljettanut Lokin lahden poukamasta ulomma joelle, josta hän helposti saattoi päästä ulapalle, milloin mieli teki, ja siinä se nyt hiljaa odotteli vaatimattoman ankkurinsa varassa. Laivamiehistö loikoili lahden rannalla odotellen määrärahyksiä.

Aamupäivän kilpailut olivat jättäneet linnaan hiljaisuuden, joka täydellisesti soveltui suloisenrauhalliseen luontoon, ja Mabel tunsu sen vaikutuksen koko sielullansa, vaikk'ei voinut täysin selittää, mistä se johtui. Mihin katsoikin kaikkialla ilmeni luonnon kiehtova suuruus. Hiljainen, juhlallinen metsä ja rannattomalta näyttävän ulapan hohtava pinta antoivat näköalalle mahtavuuden, jota turhaan muualta hakee. Ensi kertaa Mabel nyt tunsu, että kaupungit ja inhimillinen sivistys olivat suuresti heikontaneet hänen luonnettaan ja että tällaisessa ympäristössä vietetty elämä varmaankin olisi onnellinen. Miten paljon viimeisen kymmenen päivän kokemus oli hänessä herättänyt ja vahvistanut tällaista ajatusta, voidaan helpommin aavistaa kuin sanoilla todistaa.

"Ihana auringonlasku, Mabel", kuului hänen enonsa ääni niin läheltä hänen korvaansa, että sankarittaremmee oikein hätkähti, — "ihana auringonlasku, tyttö, näin sisäjärven rannalla, vaikk'emme sitä merellä uskoisi."

"Ja eikö luonto ole sama tällaisella suurella järvellä kuin merellä? Eikö aurinko paista samalla tavalla, eno hyvä? ja emmekö voi tuntea olevamme Luojuille kiitollisia näillä rajaseuduilla yhtä hyvin kuin omalla Manhattanillammekin?"

"Tyttö on saanut jotakin äitinsä luonteesta. Eikö muka luonto ole yksi ja sama! Ei, Mabel! Vai kuvitteletko sinä, että sotamiehen ja merimiehen luonto on sama? Molemmilla aloilla sinulla on sukulaisia ja sinun pitäisi kyetä vastaamaan."

"Mutta, eno, minä tarkoitan luonnon vaikutusta ihmisluonteeseen."

"Niin minäkin teen, tyttö — minä tarkoitan merimiehen luonnetta ja 55:n soturien luonnetta sinun isäsikin niihin luettuna. Tässä ne nyt ovat harjoittaneet kilpa-ammuntaa — pilkka-ammuntaa, voisin sanoa — tämän päivän, ja kuinka suuresti se onkaan eronnut pilkka-ammunnasta merellä! Siellä lähetetään ammus laivankylkeen vähintäänkin puolen penikulman päästä; ja perunat, jos niitä sattuisi olemaan laivassa — joka kumma myöskin voi tapahtua — annetaan kokin kattilaan. Tällainen voi olla kunniallista soturielämää, mutta kokenut silmä näkee monia heikkouksia näissä linnoissa. Minun mielipiteeni tästä vesilätäköstä sinä jo ennestään tiedät, eikä minulla ole suinkaan erikoisesti mitään moittimishalua. Oikea merimies ei moiti mitään; mutta hitto vie — minä en pidä koko tätä lätäkköä, jota Ontarioksi kutsuvat, ihmeellisempänä kuin laivan vesitynnyriä. Katsopas nyt, Mabel; jos sinä tahdot oppia ymmärtämään eron valtameren ja tämän järvenselän välillä, niin minä näytän sen sinulle yhdellä silmäyksellä. Tätä ne nyt sanovat tyyneksi tuntiessaan, että tuuli ei ollenkaan käy, vaikkakin, toden sanoakseni, tyyneys ei ole tällaista, kun tulemme merelle."

"Mutta, eno, eihän nyt käy pieninkään ilmanhenki. En pidä ollenkaan mahdollisena, että lehdet voisivat missään olla liikkumattomampia kuin juuri tällä hetkellä tuossa uinuvassa metsässä."

"Lehdet! Mitä ovat lehdet, lapsi? Merellä ei ole mitään lehtiä. Jos tahdot saada selville, onko tyyneys täydellinen vai ei, niin sytytä kynttilänpätkä ja jos liekki vähänkään lepattaa, silloin ei tuuli ole kuollut. Jos joutuisit sellaiseen tilaan, että olisi hirveän vaikea vetää ilmaa keuhkoihisi hengittäessäsi, silloin voit ilmaa pitää tyyneenä. Joskus ihmiset joutuvat sellaiseen tilaan. Katsopas nyt tuota vettä! Se lekottaa kuin maito kiulussa eikä hievahda sinne eikä tänne. Valtameren vesi ei koskaan pysy niin hiljaa, olkoonpa ilma kuinka tyyni tahansa."

"Eikö valtameren vesi pysy hiljaa, eno? Eikö tyynekkään?"

"Sitä yksinkertaisuutta! Ei, lapsi. Valtameri hengittää, kuten elävä olento, sen rinta nousee ja laskee, kuten runoilijat sanovat, vaikka ei ilmaa ja tuulia olisi olemassakaan. Kukaan ei ole nähnyt meren lepäävän niin hiljaa kuin tuo järvi tuossa, vaan se nousee ja laskee aivan kuin sillä olisi keuhkot."

"Eihän tämä järvikään pysy aivan liikkumattomana, vaan voit huomata, että vesi lipattaa rantakiviä vasten, ja ajoittain voit kuulla sen loiskinnan rannan kallioihin."

"Lörpötystä! Ontarion järvi muistuttaa Atlanttia yhtä paljon kuin likälätäkkö lähdeä. Tuo Jasper kuitenkin on kelpo poika ja vaatii vain vähän opetusta, että hänestä tulisi mies."

"Onko sinusta, eno, Jasper oppimaton?" kysyi Mabel ryhtyen hauskasti järjestelemään hiuksiaan ja saaden siten tekosyyntä kääntää kasvonsa toisaalle. "Minusta Jasper Vesikoira näyttää tietävän enemmän

kuin useimmat hänen luokkaansa kuuluvat nuoret miehet. Hän on lukenut tosin sangen vähän, sillä kirjoja ei ole runsaasti tässä maailman ääressä, mutta hän on ajatellut paljon — ainakin minun mielestäni — niin nuoreksi mieheksi."

"Hän on oppimaton, kuten luonnollisesti kaikki, jotka ovat liikkuneet vain tällaisilla sisävesillä. Ei, ei, Mabel; me molemmat olemme kiitollisuuden velassa Jasperille ja Haukansilmälle ja minä olen koettanut miettiä, miten parhaiten voisin heitä palvella, sillä kiittämättömyyttä pidän sian viisautena. Syötä sille oma päivällisesi ja se syö sinut itsesi jälkiruoaksi."

"Niin se on, enokulta: meidän tulee tehdä, mitä suinkin voimme ilmaistaksemme kiitollisuuttamme niille molemmille kelpo miehille."

"Puhut, tyttö, kuten oikea äitisi tytär ainakin ja tavalla, joka tuottaa kunniaa Capin perheelle. Nyt minä olen keksinyt keinon, joka tyydyttää molempia puolia, ja niin pian kuin olemme palanneet retkeltämme Tuhatsaarille minun on aika esittää se."

"Rakkahin eno, se on juuri sinun hienotunteisen luonteesi mukaista! Saanko kysyä, mitä sinä aiot?"

"En näe mitään syytä salata aikomuksiani sinulta, Mabel, vaikk'ei sinun isällesi tarvitse niistä puhua, sillä kersantilla on omat ennakkoluulonsa ja hän kyllä mielellään asettaa esteitä tielle. Ei Jasperista eikä Haukansilmästä voi tulla mitään erikoista täällä, ja siksi aion ehdottaa heille, että vien heidät täältä pois merille. Jasper tottuu mereen parissa viikossa ja kahdentoista kuukauden purjehdus tekee hänestä miehen. Vaikka Haukansilmältä menee enemmän aikaa ja vaikk'ei hänestä ehkä koskaan tule erinomaisen taitavaa, voidaan kuitenkin hänestäkin tehdä jotakin, ainakin erinomainen tähystäjä, sillä hänellä on tavattoman tarkka silmä."

"Eno, luuletko sinä, että ne molemmat suostuvat siihen?" kysyi Mabel hymyillen.

"Luulenko, että he ovat pöllöjä? Kuka järkevä olento tahtois vastustaa omaa onneansa? Jos et jätä Jasperia oman onnensa nojaan, niin poika kuolee kerran nelimastoisen kapteenina."

"Ja onko hän siitä sen onnellisempi, eno hyvä? Kuinka paljon parempi on kuolla nelimastoisen kuin kolmimastoisen laivan päällikkönä?"

"Oh, hoh, Mabel! Sinä olet erittäin sopiva lukemaan laivajuttuja hermostuneille naisille, sillä sinä et juuri paljoa tiedä, mitä puhut. Jätä koko asia minulle, niin se varmasti onnistuu mainiosti. Kas, tuoltahan tulee Haukansilmä, ja minä voin vihjata, mitä hyväntahtoisia suunnitelmia minulla on häneen nähden. Toivo on hyvä rohkaisija ponnistuksissamme."

Cap lopetti puheensa ja nyökkäsi päätään lähestyvälle metsästäjälle, jonka olento nyt ei ollut yhtä reipas ja vapaa kuin tavallisesti, vaan hänen käytöksessään ilmeni jonkunlaista epäilystä ja arkuutta.

"Eno ja sisarentytär muodostavat suljetun piirin", sanoi Haukansilmä päästyään lähelle näitä kahta, "eikä vieras liene tervetullut seuraan?"

"Te ette olekaan vieras, herra Haukansilmä", vastasi Cap, "eikä kukaan voi olla tervetulleempi kuin te. Hetki sitten puhuimme teistä, ja kun kaksi puhuu poissaolevasta ystävästään, hän voi arvata, mitä he ovat sanoneet."

"Enpä kysy salaisuuksia. Kullakin on vihollisensa; niinpä minullakin vaikk'en luekaan teitä, herra Cap, enkä tätä kaunista Mabel-neitiä niihin. Mingoista en puhu mitään, vaikk'ei heilläkään pitäisi olla syytä vihata minua."

"Olen samaa mieltä, Haukansilmä. On eräs keino, jolla voi päästä yksin mingojenkin vihoista, ja jos haluatte valita sen, ei kukaan ole valmiimpi kuin minä auttamaan teitä neuvoilla ja töillä."

"En toivo, että minulla olisi vihollisia, Suolavesi", vastasi Haukansilmä alkaen hänkin käyttää sitä nimeä, jonka linnassa olevat intiaanit olivat Capille antaneet, "en halua vihata ketään. Olen valmis puolestani unohtamaan vihani mingoihin samoin kuin ranskalaisiinkin, vaikkakin tiedän, että tämä vihollisuus riippuu suuremmasta Voimasta kuin teidän ja minun."

"Nostamalla ankkurinne ja seuraamalla minua merenrannalle, Haukansilmä ystäväni, kun palaamme siltä retkeltä, jolle olemme lupautuneet, pääsette kuulemasta sotahuutoa ja olette turvassa mingojen kuulilta."

"Ja mitä minä tekisin siellä suolaisen veden rannalla? Metsästäisin teidän kaupungeissanne? Seuraisin ihmisten jälkiä, kun ne tulevat ja menevät torille ja väijyisin koiria ja kanoja? Te ette ole minun onneni ystävä, herra Cap, jos te tahdotte johtaa minut täältä metsien varjosta sinne

puhdistettavien laivojen päivänpaisteeseen."

"Enhän minä ehdottanutkaan, Haukansilmä, että tahtoisin viedä teidät kaupunkeihin, vaan merelle, jossa ihminen voi vapaasti hengittää. Mabel voi sanoa, että sellainen oli minun suunnitelmani, ennenkuin olin puhunut sanaakaan teille."

"Ja mitä Mabel luulisi seuraavan sellaisesta muutoksesta? Hän tietää, että kullakin on omat lahjansa, joista erilleen pyrkiminen on yhtä turhaa kuin vastustaa Luojan määräyksiä. Minä olen metsästäjä, tiedustelija ja opas, Suolavesi, enkä halua juoksennella maan äärestä toiseen tullakseni joksikin muuksi. Olenko oikeassa, Mabel, vai oletteko niin paljon nainen, että tahtoisitte nähdä ihmisluonteen muuttuvan ihan toiseksi?"

"Minä en toivoisi teidän ollenkaan muuttuvan, Haukansilmä", vastasi Mabel niin rehellisen sydämellisesti ja viehättävän kohteliaasti, että sanat menivät suoraan metsästäjän sydämeen, "ja niin paljon kuin minun enoni ihaileekin merta ja niin paljon hyvää kuin hän sieltä toivookin, minä en kuitenkaan toivoisi, että parhain ja ylevin näiden erämaitten metsästäjä muuttuisi laivanpäälliköksi. Pysykää sinä, mikä olette, kelpo ystäväni, eikä Luojan hyvyys ole täällä teiltä puuttuva."

"Kuulettekos sitä, Suolavesi? Kuuletteko, mitä kersantin tytär sanoo? Ja hän on liian rehellinen, oikeamielinen ja kaunis ajatellakseen muuta kuin mitä sanoo. Niin kauan kuin hän tyytyy minuun sellaisena, kuin olen, minä en tahdo paeta Luojan antamaa tehtävää saadakseni itselleni jotakin muuta. Minä saatan näyttää hyödyttömältä täällä linnassa, mutta päästyämme Tuhatsaarille voimme saada tilaisuuden huomata, mikä Luojan lahja tarkka pyssy joskus on."

"Te tullette siis meidän mukaamme?" kysyi Mabel hymyillen oppaalle niin kohteliaasti ja suloisesti, että tämä olisi heti halulla seurannut häntä vaikka maailman loppuun. "Minä olen koko seurueessa ainoa nainen — lukuunottamatta erästä soturin vaimoa emmekä tunne itseämme vähemmän turvallisiksi sen vuoksi, että te olette mukana puolustamassa meitä."

"Kersantti puolustaisi teitä, Mabel, vaikka te ette olisikaan hänen ainoa kalleutensa. Kukaan ei unohda teitä. Teidän enonne varmaankin pitää tällaisesta purjehdusretkestä, jolloin saa tarkemmin tutustua sisämaan järveen?"

"Teidän sisämaan järvenne ei ole suurenarvoinen, enkä minä siltä ihmeitä odota. Tunnustan kuitenkin, että mielelläni haluaisin tietää retken tarkoituksen, sillä ei tässä tahtoisin olla aivan hyödytön, ja minun lankoni, kersantti, vaikennee kuin muuri. — Tiedätkö sinä, Mabel, mitä se kaikki merkitsee?"

"En niin rahtuakaan, eno. Minä en uskalla kysyä isältä mitään hänen velvollisuuksistaan, sillä hän sanoo, ettei se ole naisten asia. Kaikki, mitä voin sanoa, on, että me purjehdimme heti, kun tuuli sallii ja viivymme sillä matkalla kuukauden."

"Ehkäpä herra Haukansilmä voi edes hieman valaista minua tässä asiassa, sillä matka ilman tarkoitusta ei milloinkaan miellytä vanhaa merimiestä."

"Ei se ole suuri salaisuus, Suolavesi, vaikka siitä on kielletty puhumasta linnassa. Minä en kuitenkaan ole soturi ja voin siis käyttää kieltäni, kuten haluan, vaikk'en toivottavasti käytä sitä turhaan lörpöttelyyn. Kun me nyt kuitenkin matkustamme niin pian ja te molemmat kuulutte retkikuntaan, lienee teidän yhtä hyvä tietää se täällä kuin perilläkin. Luullakseni tiedätte, herra Cap, että on olemassa paikka, jota sanotaan Tuhatsaariksi?"

"Olen kuullut täällä niin sanottavan ja pidän varmana, ettei siellä ole mitään oikeita saaria — sellaisia, joihin me joskus merellä ankkuroimme laivamme ja että tuhannella tarkoitetaan paria kolmea."

"Minun silmäni ovat hyvät ja minä olen usein turhaan koettanut lukea niitä."

"Niinkö, niinkö? Minä olen tuntenut ihmisiä, jotka eivät ole voineet laskea määrättyä lukua edemmä. Te oikeat maalinnut ette koskaan tiedä omien munienne lukua ja se koskee myöskin järviemme saaria. Kuinka monesti olenkaan nähnyt niemiä, taloja ja kirkkoja, kun matkustajat ovat nähneet vain vettä! Minä en voi ajatella, että joku voisi joutua tällä järvellä sellaiselle paikalle, johon ei maata näkyisi. Koko juttu tuntuu minusta hullulta ja mahdottomalta."

"Te ette tunne tätä järveä, herra Cap, muuten ette puhuisi noin. Ennenkuin olemme päässeet Tuhatsaarille, te saatte toisen käsityksen siitä, mitä ihmeitä luonto on tehnyt näissä erämaissa."

"Minä epäilen sitäkin, voiko koko näillä seuduin löytyä yhtään ainoata oikeata saarta."

"Me näytämme teille satoja — ellei ihan tuhansia ja ainakin niin paljon, ettei silmä voi nähdä eikä kieli lukea kaikkia."

"Uskon vasta sitten kun näen. Mutta kun kaikki käy ympäri, ehkäpä ne ovatkin vain niemiä, kallionkärkiä tai mantereita, vaikka uskallan väittää, että niistä te ette tiedä paljoa — tuskin mitään. Mutta olkootpa saaria tai mitä tahansa; mikä on retken tarkoitus, herra Haukansilmä?"

"Ei suinkaan siitä nyt ole mitään ikävyyttä, vaikkapa sanonkin, mitä tekemään me sinne menemme. Vanhana merimiehenä, herra Cap, tiennette, missä on Frontenacin satama?"

"Kukapa siitä ei olisi kuullut? En tahdo sanoa olleeni itse satamassa, mutta usein olen kulkenut siitä ohi."

"Silloin te helposti pääsette selville paikoista. Nämä suuret järvet, kuten tiedätte, muodostavat yhtenäisen jakson, sillä vesi juoksee järvestä toiseen, kunnes se saapuu Eriehen, joka on yhtä suuri selkä kuin Ontario, tästä länteen. No niin, Erie laskee vetensä pitkin jokea, joka kulkee vuoriston kautta."

"Minä haluaisin tietää, kuinka se sen voi tehdä."

"No se nyt on helppoa, herra Cap", vastasi Haukansilmä nauraen, "kun ottaa huomioon, että vesi juoksee vuorenrintettä alas. En kai liene sanonut, että se juoksee *ylöspäin*, joka olisi vasten luontoa. Mutta eihän ole ihme, että vesi juoksee mäkeä alas — varsinkin kun se on suolatonta."

"Eipä ei, mutta te puhutte järvien vedestä, joka juoksee vuorensivusta. En saanut kiinni järjen päästä, jos nyt järjellä päätä on."

"Kuinka liekin, emme halua siitä väitellä, mutta minkä olen nähnyt, sen olen nähnyt. Päästyään Ontarioon kaikkien näiden järvien vesi laskee mereen jokea myöten ja siinä, missä järvenselkä kapenee, ettei se ole järveä eikä jokea, siinä ovat Tuhatsaaret. No niin, Frontenac on ranskalaisten satama virran alajuoksulla ja kun niillä on varustuksia näiden järvien rannoilla, voivat he Frontenacista lähettää ampuma- y.m. tarpeita kaikkialle ja siten he saattavat villien kanssa harjoittaa kirottuja vehkeitään ja ryöstää kristittyjen päänahkoja."

"Ja voiko meidän läsnäolomme estää heidän hommiansa?" kysyi Mabel jännitettynä.

"Voi tai ei, kuten kohtalo määrää. Lundie, kuten sanotaan tämän linnan komentajaa, on lähettänyt sinne joukko-osaston, joka on muodostanut aseman Tuhatsaarille napatakseen muutamia ranskalaisten lähetyksiä. Me menemme sinne toista kertaa muuttamaan vahtia. Paljoa ei vielä ole voitu tehdä, vaikkakin on saatu siepatuksi pari suurenpuoleista lähetystä intiaanien tavaroita; mutta nyt toi lähetti viime viikolla sieltä tietoja, joiden perusteella majuri luulee vihdoinkin saavansa ne roistot ansaan. Jasper tietää tien, eikä meillä ole mitään hätää, sillä kersantti on viisas ja väijytyksissä aivan erinomainen; niin, hän on sekä viisas että taitava."

"Sitäkö vain?" sanoi Cap halveksien; "valmistuksista päättäen olen luullut, että tässä olisi suurempikin asia kysymyksessä. Eihän vain kukin tahtone paikata omaa pussiansa näillä retkillä?"

"Mitäh!"

"Pidän varmana, että kuningas saa kaiken, mitä nämä soturiosastot väijytysretkillänsä voittavat, kuten te sanotte."

"Siitä minä en mitään tiedä, herra Cap. Minä otan osani lyijynä ja ruutina enkä välitä vähääkään kuninkaasta, jos onnistumme jotakin saamaan. Jos joku ottaa jotakin muuta, en se ole minä, vaikka olisikin aika minunkin alkaa ajatella taloa, tavaroita ja kotia."

Vaikka Haukansilmä ei uskaltanut katsoa Mabeliin nähdessään tämän suoranaisten viittauksen ajateltuun elämänsä muutokseen, hän olisi kuitenkin antanut koko maailman saadakseen tietää, kuunteliko hän ja millainen oli hänen kasvojensa ilme. Mabel tajusi kuitenkin sangen huonosti tätä vihjausta, ja hänen kasvojensa ilme oli aivan tavallinen, kun hän käänsi silmänsä joelle päin, jossa hän Lokin kannella huomasi jotakin eloa.

"Jasper valmistelee kutteriansa matkalle", huomautti opas, jonka katse vaistomaisesti kääntyi samaan suuntaan. "Epäilemättä poika huomaa joitakin tuulen merkkejä ja tahtoo olla heti valmis."

"Kas, nythän meillä on tilaisuus oppia merimiestaitoa", vastasi Cap virnistäen. "Siitä, miten laiva varustetaan lähtöön, voi kokeneen merimiehen tuntea paremmin kuin mistään muusta."

"En tahdo sanoa, ettei Jasper voisi verratessa teidän merimiehiinne jäädä alakynteen", huomautti Haukansilmä, jonka rehellinen luonne ei toisen kerskuntaa selvään tajunnut, "mutta hän on rohkea poika ja kuljettaa kutteriansa niin taitavasti, kuin joku ikinä voi toivoa — ainakin näillä vesillä. Ettehän huomannut häntä perin taitamattomaksi Oswegon koskissa, herra Cap, sillä niissä kuohuissa kulku on

joka tapauksessa melkoisen vaivalloista."

Cap myhähti tyytymättömästi eikä vastannut muuta, ja täydellisen hiljaisuuden vallitessa he kaikki tutkivat kutterin liikkeitä tavattomalla mielenkiinnolla, sillä olihan heidän pian uskottava itsensä sen varaan. Ilma oli vielä ihan tyyni, ja välkkyvän järven pinnalla leikkivät ilta-auringon viimeiset säteet. Lokin keula-ankkuri oli heitetty satakunnan kyynärän päähän joen suusta, jossa sille avautui laaja liikkumisala ja jota käytettiin Oswegon satamana. Täydellinen tyyneys teki nyt kaikki liikkeet mahdollisiksi. Ainoakaan purje ei ollut levitetty. Kuitenkin lähti alus airojen avulla heti, kun ankkuri oli nostettu, kevyesti lekottelemaan keskelle jokea kokka vastavirtaan. Sinne päästyä miesten ponnistus lakkasi ja se solui itsestään virransuuta kohden. Kapealla kohdalla se kulki aika vauhdilla ja vähemmässä kuin viidessä minuutissa se oli sivuuttanut molemmat hietikkoniemet, jotka rajoittivat satamaa selältä päin. Ankkuria ei vielääkään heitetty, vaan alus lipui yhä ulommaksi maasta, kunnes sen tumma runko kohosi järven kiiltävästä pinnasta ainakin neljännespenikulman päässä niistä matalista kallioista, jotka sulki itäisen väylän muodostaen jonkunlaisen ulkosataman. Siellä virrankäynti kokonaan loppui, ja alus jäi hiljaa paikalleen.

"Minusta se näyttää hyvin komealta, eno", sanoi Mabel, jonka silmät olivat herkeämättä seuranneet sen vaihtelevia liikkeitä. "Tohdin väittää, että sinä löydät vikoja sen rakenteessa ja sen kuljetuksessa, mutta minusta taitamattomasta ne molemmat ovat täydelliset."

"Oh, hoh! Menehän se virtaa alas, kuten laiva ainakin. Mutta jos sinä olisit samanlainen vanha pikihousu kuin minä, et tarvitsisi silmälaseja löytääksesi vikoja."

"Tokkohan vain, herra Cap", pisti opas väliin, sillä hän ei voinut kuulla Jasperista mitään epäedullista ilmaisematta eriävää mielipidettään, "minä olen kuullut kokeneitten merimiesten tunnustavan, että Lokki on kerrassaan mainio alus uimaan. Itse minä en ymmärrä mitään sellaisista asioista, mutta kullakin voi olla omat mielipiteensä laivastakin, vaikkapa ne olisivatkin väärinä, ja tarvittaisiin useita todistajia vakuuttamaan minulle, ettei Jasper hoida alustansa mitä parhaimmalla tavalla."

"Enhän minä sanokaan, että laiva on kerrassaan kelvoton, herra Haukansilmä, mutta siinä on vikoja ja suuria onkin."

"Ja mitä ne ovat, eno? Jos hän ne tietää, on Jasper varmaan iloinen voidessaan korjata ne."

"Mitä ne ovat? Viisikymmentä — ei, sata mitä silmäänpistäväntä vikaa."

"Sanokaa ne, herraseni, ja Haukansilmä kertoo ne ystävälleen."

"Sanokaa ne! Ei ole helppoa laskea tähtiä siitä yksinkertaisesta syystä, että niitä on niin hirveän paljon. Luettelen nyt joitakin niistä. Katsopas nyt, sinä kaunis sisareni tytär, neiti Magneetti, mitä sinä ajattelet tuosta päämastosta? Se on ainakin jalan verran liian kokalla, ja viiri on ruma ja — ja, totta vie — eivätkö päämaston purjenuorat ole tuulijolla, eikä minua ollenkaan ihmetyttäisi, vaikka keula-ankkurissa olisi puukela. Virheitä kaikkialla! Ei ainoakaan merimies voisi tarkastella sitä hetkeäkään huomaamatta, että se on yhtä täynnä virheitä kuin palvelija, joka on vaatinut eropassiansa."

"Se voinee olla ihan totta, eno, vaikka suuresti epäilen, tietääkö Jasper niistä. — Minä en usko, Haukansilmä, että hän sietäisi niitä, jos ne kerran olisi näytetty hänelle."

"Antaa Jasperin käyttää kutteriansa, niinkuin hän haluaa, Mabel. Siihen viittaavat hänen lahjansa, ja minä vastaan siitä, ettei kukaan voi opettaa hänelle, kuinka pelastaa Lokki frontenacilaisten ja heidän ystäviensä mingojen käsistä. — Kuka välittää mastoista ja ankkureista niin kauan kuin alus kulkee hyvin ja pystyy kilpailemaan ranskalaisten kanssa? Minä uskallan lähettää Jasperin kilpailemaan kaikkien merimiesten kanssa purjehdustaidossa tällä järvellä, mutta en silti sano, että hän valtamerellä olisi erinomainen, kun hän ei siellä ole kokeillut."

Cap hymyili armollisesti, mutta ei katsonut olevan syytä jatkaa arvosteluansa sen pitemmälle. Nyt juuri alus alkoi liikkua kääntyen, vaikka hitaasti, milloin mihinkin suuntaan. Purjeet oli juuri levitetty ja ne pullistuivat maalle päin, vaikk'ei järvenselällä vielä tuulenviriä näkynyt. Vaikka ilmavirta oli melkein huomaamaton, kevyt Lokki tunsikin kuitenkin sen vaikutuksen ja kaarteli hitaasti virtaa poikin ja pitkin. Pian se kääntyi linnalle päin, laski läpi pyörteitten ja saavuttuaan lähelle rantaa se pysähtyi, sillä Jasper oli heittänyt taas ankkurinsa.

"Eipä hullummin tehty", mutisi Cap yksikseen, "ei hullummin, vaikkakin olisi voinut kääntää kokan ulapalle päin eikä päinvastoin; silloin se näyttää hauskemmalta ja näkö myöskin merkitsee jotakin tässä maailmassa."

"Jasper on taitava nuorukainen", virkkoi äkkiä kersantti Dunham laskien kätensä lankonsa kyynärpäälle, "ja me luotamme suuresti hänen taitoonsa retkellämme. Mutta tulkaa nyt kaikki; meillä

on vain puolisen tuntia päivää jäljellä mennäksemme veneisiin, jotka ovat valmiit heti, kun me joudumme."

Tämän ilmoituksen tapahduttua seurue hajosi ja kukin meni kokoilemaan viimeisiä kompeitansa matkaa varten. Muutamat rummun iskut antoivat sotureille merkin, ja samana hetkenä kaikki olivat liikkeellä.

XIII LUKU.

"Nyt peikot väärin hälyyttää ja menninkäiset kokoon saa. Yönusvat järjen sumentaa ja keijuin tantereen' on maa."

Catton.

Näin pienen joukon laivaankuljetus ei tuottanut suurta vaivaa eikä ajan hukkaa. Kersantti Dunhamin huostaan uskottuun joukkoon kuului vain kymmenkunta soturia ja kaksi aliupseeria, vaikka pian tuli yleisesti tunnetuksi, että myöskin herra Muir aikoi lähteä matkaan. Majoitusmestari lähti kuitenkin vapaaehtoisena, vaikkakin oli keksitty joku näennäinen syy, joka oikeastaan salasi hänen matkansa, kuten hän päällikkönsä kanssa oli sopinut. Näihin on vielä lisättävä Haukansilmä ja Cap sekä Jasper miehineen, joista yksi oli poikanen. Koko joukon muodosti siis parisenkymmentä miestä ja nelitoistavuotias poika. Mabel ja erään sotilaan vaimo olivat ainoat naiset.

Kersantti Dunham määräsi joukkonsa suureen veneeseen ja palasi sitten saamaan viimeisiä määräyksiä ja katsomaan, että hänen lankonsa ja tyttärensä pääsivät hyvin matkaan. Neuvottuaan Capille veneen, jota hän ja Mabel saisivat käyttää, hän asteli mäkirinnettä vallille, jossa hänellä ja Lundiella oli viimeinen neuvottelu.

Oli melkein pimeä, kun Mabel huomasi olevansa veneessä, joka vei hänet laivalle. Järvi oli ihan rasvatyyni eikä siis katsottu tarpeelliseksi lastata veneitä sataman suojassa, vaan astuttiin niihin niemen kärjessä. Kun vene lähti maasta, ei Mabel voinut ymmärtää, että hän oli joutunut tälle suurelle selälle, sillä vene ei ollenkaan keinunut, kuten tavallisesti retkelle lähtiessä. Vain tusina aironvetoja, ja veneet pääsivät kutterin sivulle.

Jasper oli valmiina ottamassa vastaan matkustajansa, ja kun Lokin kansi oli vain pari kolme jalkaa vedenpinnan yläpuolella, sai hän vaikeudetta naiset kannelle. Heti kun he olivat sinne päässeet, hän osoitti Mabelille ja hänen seuralaiselleen paikan, joka oli varattu heille asunnoksi. Pienessä aluksessa oli neljä asuntoa kannen alla, koska se oli nimenomaan varustettu kuljettamaan upseereja ja miehistöä sekä heidän vaimojaan ja lapsiansa. Arvokkain oli perähytti, jossa oli neljä sijaa ja pieniä ikkunoita ilmansaantia ja valoa varten. Tämä annettiin poikkeuksetta aina naisille, jos yksikään oli mukana, ja kun Mabel toverinsa kanssa oli kahden, heillä oli sangen mukava asunto. Keskushytti oli suurempi ja siihen tuli valo katosta. Se oli nyt määrätty majoitusmestarille, kersantille, Capille ja Jasperille — kun taas Haukansilmä sai vapaasti olla koko laivassa, missä vain halusi, lukuunottamatta naisten osastoa. Korpraalit ja soturit saivat paikan alhaalla olevassa suuressa hytissä, jossa heille oli yhteinen lava, kun taas laivaväki oli sijoitettu keulakannelle, kuten tavallista. Vaikk'ei laiva kantanut enempää kuin viitisenkymmentä tonnia, tämä miehistö upseereineen ja tavaroineen otti niin pienen tilan, että siellä oli oikein mukava kulkea ja hätätilassa olisi voitu kuljettaa kolmestikin tämä määrä.

Niin pian kuin Mabel oli ottanut paikan ja hieman silmäillyt ympärilleen tässä oikein kodikkaassa hytissä tuntien samalla, että Jasper oli tehnyt kaikkensa saadakseen sen miellyttämään häntä, hän lähti uudestaan kannelle. Siellä olivat juuri kaikki liikkeessä: miehet kulkivat edestakaisin kantaen reppujansa ja muita tavaroitansa. Mutta tapa ja tottumus sai pian kaikki järjestykseen ja laivalla vallitsi täydellinen hiljaisuus, sillä jokainen ymmärsi tulevan retken vaarat eikä varomattomuudellansa tahtonut niitä lisätä.

Hämärä verhosi nyt koko seudun tummaan vaippaansa. Maa muodosti epäselvän synkän juovan, josta korkeimpien puitten latvat saattoi joskus hämärästi erottaa, kun pilvet hajosivat ja pääsivät valoa hieman runsaammin alas sinitaivaan niukoista lähteistä. Pian kuitenkin tuikahti tähti toisensa perästä tervehtien lempeällä, hiljaisella valollansa maan asukkaita ja tuoden tullessaan sen rauhan, jota yksin yö voi tarjota. Tämä näky oli sekä tyynnyttävä että ihastuttava, ja Mabel, joka oli istahtanut peräkannelle, tunsu voimakkaana kummankin. Haukansilmä seiso siinä lähellä nojaten, kuten tavallista, pitkään pyssyynsä, ja Mabel kuvitteli, että pimenevän yön rauhallisina hetkinä hän saisi lukea selvemmin oppaan ajatuksia kuin päivän ankarassa hälyssä.

"Teille, Haukansilmä, eivät suinkaan tällaiset retket ole uusia", hän sanoi, "vaikka olen hämmästynyt huomattessani, miten hiljaisilta ja mieltäviltä kaikki miehet näyttävät."

"Sen me opimme käydessämme sotaa intiaaneja vastaan. Teidän soturinne puhuvat paljon ja tekevät yleensä vähän, mutta soturit, jotka kohtaavat usein mingoja, oppivat ymmärtämään viisaan kielen arvon. Äänetön armeija metsissä on kaksinverroin voimakas ja äänekäs kaksin verroin heikko. Jos kieli tekisi sotureja, saisivat useimmiten intiaanimuijat voiton taisteluissa."

"Mutta eihän täällä ole armeijaa emmekä ole edes metsässä. Ei suinkaan Lokissa tarvitse pelätä mingoja."

"Mingolta ei ole yksikään turvassa, ellei ymmärrä hänen perinnäistä luonnettaan, ja toimissaan täytyy aina poikkeuksetta ottaa se huomioon. Kysykääpä Jasperilta, kuinka hän on päässyt juuri tämän laivan päälliköksi."

"Ja *kuinka* hän pääsi siihen?" kysyi Mabel niin vakavasti ja innokkaasti, että se ihastutti hänen yksinkertaista ja rehellistä toveriansa, joka ei koskaan tuntenut suurempaa iloa kuin saadessaan tilaisuuden kertoa ystävänsä erinomaisista ominaisuuksista. "Se on kunniakasta hänelle, että hän on päässyt siihen asemaan jo niin nuorena."

"Niin onkin; mutta hän ansaitsee sen ja enemmänkin. Fregattikaan ei olisi ollut liian suuri palkkio sellaisesta rohkeudesta ja kylmäverisyydestä, jota ei kukaan milloinkaan ennen eikä jälkeen ole osoittanut."

"Mutta Jasper — te ette ole vielä kertonut minulle, kuinka hän pääsi tuon laivan päälliköksi."

"Se on pitkä juttu, jonka teidän isänne, kersantti, voi kertoa teille, Mabel, paremmin kuin minä, sillä hän oli läsnä, kun minä taas olin kaukaisella vakoiluretkellä. Jasper ei kerro sitä hyvin, sen myönnän —; olen kuullut kysyttävän siitä häneltä, mutta hän ei ole osannut sitä kertoa paljon mitenkään, vaikka kaikki tietävät, että se oli erinomainen yritys. Lokki oli ihan joutua ranskalaisten ja mingojen käsiin, kun Jasper pelasti sen tavalla, joka vaati terävää kekseliäisyyttä ja tavatonta rohkeutta. Kersantti kertoo teille sen paremmin kuin minä, jos viitsitte häneltä kysyä, kun ei ole muuta parempaa."

Mabel päätti pyytää isäänsä kertomaan tämän jutun vielä tänä yönä, sillä mikään ei kiihoittanut hänen mielikuvitustaan enemmän kuin saada kuulla kehuttavan miestä, joka kykeni huonosti kertomaan omista sankaritöistään.

"Jääkö Lokki meidän luoksemme, kun pääsemme saaristoon?" hän kysyi hieman arveltuaan, sopsisiko hänen kysyä tätä, "vai jäämmekö me sinne oman onnemme nojaan?"

"Tuskin vain koko ajaksi. Jasper ei usein pidä kutteriansa toimettomana, jos sillä voi jotakin tehdä, ja voimme uskoa, että hän tehokkaasti ottaa osaa toimintaan. Minun lahjani ja taitoni eivät ulotu niin pitkälle vesille eikä laivoihin, lukuunottamatta virtoja ja putouksia ja kanotteja, joita luulen jossakin määrin ymmärtäväni. Minä en ollenkaan epäile, että Jasperin johdolla matka mainiosti onnistuu, sillä hän löytää uran Ontariolla yhtä helposti kuin delawarelainen maalla."

"Ja meidän oma delawarelainen, Haukansilmä — Suuri Käärme — miksi hän ei ole tänä yönä meidän mukana?"

"Kysymyksenne olisi ollut luonnollisempi, jos se olisi kuulunut: miksi te olette täällä, Haukansilmä? Käärme on omalla paikallaan, kun taas minä en ole. Hän on parin kolmen toverin kanssa tiedustelumatkalla tutkien rannikoita ja yhtyy meihin saaristossa kertoen kaikki, mitä on saanut selville. Kersantti on liian hyvä soturi unohtaakseen varovaisuustoimenpiteet, kun hän valmistuu otteluun vihollisen kanssa. Tuhatkertainen vahinko on, ettei kersantti ole syntynyt kenraaliksi, kuten monet niistä englantilaisista, jotka tulevat tänne, sillä minusta tuntuu varmalta, etteivät ranskalaiset viipyisi Canadassa viikkoa kauemmin, jos hän voisi tehdä oman mielensä mukaan."

"Joudummekohan me kosketuksiin vihollisen kanssa?" kysyi Mabel hymyillen ja tuntien ensi kertaa epäilystä, että ehkä on jotakin pelonkin syytä tällä matkalla. "Juodummekohan oikein suoraan taisteluun?"

"Vaikkapa joudummekin, Mabel, meillä on miehiä kyllin valmiina suojelemaan teitä kaikista ikävyyksistä. Sitäpaitsi te olette soturin tytär, ja me kaikki tiedämme, että te olette rohkea. Älkää antako taistelun pelon karkoittaa unta kauneista silmistänne."

"Minä tunnen itseni rohkeammaksi täällä metsissä kuin milloinkaan ennen kaupunkien juorukellojen joukossa, vaikka olenkin aina koettanut muistaa, mitä olen isälleni velkaa."

"Niin, te olette samanlainen kuin äitinne ennen teitä. Te huomatte, että Mabel on äitinsä kaltainen,

ei kirkuja eikä arka, joka tuottaa miehelle vastuksissa harmia, vaan tyttö, joka rohkaisee toveriansa ja auttaa häntä pitämään toivonsa vireillä pahojen päivien tullen', sanoi kersantti minulle, ennenkuin minä olin saanut silmätä suloiisiin kasvoihinne, niin hän sanoi."

"Ja mitä varten hän puhui teille siitä, Haukansilmä?" kysyi tyttö hieman vakavasti. "Ehkä hän kuvitteli, että te pidätte enemmän minusta, jos en ole niin tyhmä lammas kuin niin monet sukupuolestani haluavat näyttää olevansa."

Petos, ellei se tapahtunut vihollisen kustannuksella taistelukentällä — niin, vieläpä ajatusten salaaminenkin — oli niin perin vieras Haukansilmän todelliselle luonteelle, että hän melkoisesti hämmästyi tästä viattomasta kysymyksestä. Pelastuakseen pulasta hän valitsi keskittien, ei kertonut sitä, mitä ei pitänyt tarpeellisena, mutta ei myöskään täydellisesti salannut totuutta.

"Teidän tulee muistaa, Mabel", hän sanoi, "että me olemme kersantin kanssa vanhat ystävät ja olemme käyneet rinnan — tai ellei sananmukaan rinnan, niin ainakin niin lähekkäin kuin on mahdollista vakoilijain ja teidän isänne miehineen, kuten kuninkaan soturien sopii — moneen veriseen otteluun. Taistelijain tapana on unohtaa koko juttu heti, kun pyssyt ovat lakanneet paukkumasta ja öisin nuotiomme ääressä tai marssiessamme me puhumme kaikesta, mitä rakastamme, kuten te nuoret naiset unelmistanne ja toiveistanne, jolloin te nauratte toistenne päähänpistoille. Nyt oli ihan luonnollista, että kersantti omatessaan teidänlaisenne tyttären, rakasti häntä enemmän kuin mitään muuta ja halusi myöskin puhua hänestä enemmän kuin mistään muusta; kun taas minä, jolla ei ollut tytärtä, ei siskoa, ei äitiä, ei ystäviä eikä sukulaisia, ei ketään muuta kuin delawarelaiset, joita voin rakastaa, luonnollisesti kuuntelin mielelläni ja opin rakastamaan teitä, Mabel, ennenkuin milloinkaan olin nähnyt teitä — niin minä tein — puhellessani teistä niin paljon."

"Ja nyt te *olette* nähnyt minut", vastasi hymyilevä tyttö, jonka teeskentelemätön ja luonnollinen olento niin selvästi ilmaisi, kuinka vähän hän ajatteli muuta kuin isällistä tai veljellistä kohteliaisuutta tässä puheessa, "nyt te varmaankin alatte huomata, kuinka hullua on solmia ystävyyttä ihmisten kanssa, joista ei tiedä mitään muuten kuin kuulopuheista."

"Ei se ollut ystävyyttä — ei se ole ystävyyttä, mitä minä teihin nähden tunnen, Mabel. Minä olen delawarelaisten ystävä ja olen ollut sellainen poikuusvuosista asti, mutta minun tunteei niihin tai parhaimpaankaan niistä eivät ole samat kuin kersantti minussa herätti teihin ja miksi ne ovat muodostuneet sen jälkeen kuin olen oppinut paremmin teitä tuntemaan. Usein olen tuntenut, ettei ole terveellistä, jos mies, jolla on miehekäs kutsumus, kuten oppaalla, vakoojalla tai soturilla, solmii ystävyysliittoja naisten — varsinkin nuorten naisten kanssa — sillä minun mielestäni rakkauden arvo vähenee, kun se johtaa miehen tunteet ja ajatukset pois luonnollisista tehtävistä, jotka hän lahjojensa mukaan on osaksensa saanut."

"Ette suinkaan tarkoita, Haukansilmä, että ystävyyssuhde tyttöön, kuten minuun, tekisi teidät vähemmän rohkeaksi tai haluttomammaksi kohtaamaan ranskalaisia, kuin olitte ennen?"

"Ei sitä, ei sitä. Joutuessani teidän kanssanne hätään, minä tuntisin saavani hullun rohkeuden. Mutta ennenkuin tunsin teidät, minä mielelläni ajattelin vakoilua, marsseja, vaanimista, taistelua ja muita seikkailuja, mutta nyt minä vähät välitän niistä. Nyt minä ajattelen pirttejä, joissa voi viettää keskustellen iltoja takan ääressä, eikä muistu mieleen verenvuodatus ja tora, ja nuoria naisia, heidän nauruaan ja suloiista, pehmeätä ääntänsä, heidän kauneuttansa ja ihastuttavia tapojansa. Minä joskus sanon kersantille, että hän ja hänen tyttärensä valloittavat vielä kerran parhaan ja kokeneimman vakoojan koko rajaseudulla."

"Eivät suinkaan, Haukansilmä; he koettavat säilyttää hänet juuri sellaisena. Ette tunne meitä, jos luulette, että toivomme teidän muuttuvan joksikin muuksi kuin nyt olette. Pysykää rehellisenä, suorana, tunnollisena, pelottomana, miellyttävänä ja luotettavana oppaana, eikä minun kallis isäni enkä minä itse ajattele teistä koskaan toisin kuin nyt."

Oli liian pimeä, että Mabel olisi voinut huomata kuulijansa kasvojen ilmeitä, vaikka hänen suloiiset kasvonsa olivat kääntyneet sinnepäin, kun hän kohteliaasti ja varmasti puhui ilmaisten siten, että hänen ajatuksensa oli selvä ja sanansa rehelliset. On kyllä totta, että hänen kasvonsa punoittivat, mutta tunne oli tosi ja vakava, eikä hermo värähdellyt, käsi vavissut eikä sydän kiivaammin sykkinyt. Lyhyesti: hänen tapansa ja esiintymisensä ilmaisivat kohteliaan rehellisen tytön, joka julisti hyväntahtoisuuttaan ja kiitollisuuttaan toisen sukupuolen jäsenelle hänen monista palveluksistaan ja ansioistaan ilman sitä mielenliikutusta, joka välittömästi tulkitsee taipumuksen hellempien tunteitten ilmaisuun.

Haukansilmä oli kuitenkin liian kokematon voidakseen arvostella tämänluontoisia asioita ja hänen nöyrä luontonsa ihastui niistä suorista ja lupaavista sanoista, jotka oli juuri kuullut. Voimatta — vaikk'ei tahtomatta — sanoa sen enempää hän asteli pois ja seisoi pyssyynsä nojaten ja tähtiin katsellen runsaasti kymmenen minuuttia ehdottoman hiljaisuuden vallitessa hänen ympärillään.

Täll'aikaa keskustelivat myöskin kersantti ja Lundie vallilla, johon heidät jätimme.

"Ovatko miesten tavarat reilassa?" kysyi Lundie heitettyään silmäyksen kersantin tuomaan luetteloon, jota hän ei pimeään tähden kuitenkaan voinut lukea.

"Ovat, herra majuri, mitään ei puutu."

"Myöskin ampumatarpeet ja aseet?"

"Kaikki on kunnossa, majuri Duncan, ja valmiina palvelukseen."

"Te valitsitte ne miehet, jotka minä määräsin, Dunham?"

"Poikkeuksetta, herra. Parempia miehiä ei rykmentistä löydy."

"Te tarvitsette meidän parhaat miehemme, kersantti. Tämä yritys on nyt tehty kolmesti — joka kerta vänrikkien johdolla, ja he ovat aina luvanneet minulle onnistuvansa ja kuitenkin yhtä usein erehtyneet. Niin paljon huolen ja vaivan jälkeen en tahtoisi ihan turhan vuoksi luopua koko yrityksestä; mutta tämä on joka tapauksessa viimeinen kerta ja onnistuminen lopultakin riippuu teistä ja Haukansilmästä."

"Te voitte luottaa meihin molempiin, majuri Duncan. Velvollisuus, jonka olette meille antanut, ei mene yli meidän kokemuksemme ja ymmärryksemme, ja luulisin, että voimme tehdä sen hyvin. Tiedän, ettei Haukansilmä jätä toivomisen varaa."

"Häneen voi kyllä täydelleen luottaa. Hän on aivan erikoinen mies, joka kauan epäilytti minua, mutta nyt, kun minä ymmärrän häntä, hän on saavuttanut minun kunnioitukseni ja luottamukseni yhtä täydellisesti kuin joku hänen majesteettinsa kenraaleista."

"Olen toivonut, että te voisitte ajatella hänen aiottua avioliittoansa Mabelin kanssa soveliaana ja arvokkaana molemmin puolin."

"Sen kyllä aika näyttää, kersantti", vastasi Lundie hymyillen — vaikka tässäkin hämärä peitti ilmeitten hienoimmat vivahteet; "yksi nainen on joskus vaikeampi hallita kuin kokonainen rykmentti miehiä. Tehän tiedätte, että teidän toinen vävyehdokkaanne tulee mukaan, ja minä luotan, että te annatte hänelle vapaan kilpailuvallan koettaa voittaa tyttärensä suosion."

"Ellei kunnioitus hänen asemaansa kohtaan kehoittaisi minua siihen, olisi teidän korkeutenne toivo määräävä."

"Kiitän teitä, kersantti. Me olemme paljon palvelleet toisiamme, ja osaamme antaa toisillemme arvon, niin erilaisissa asemissa kuin olemmekin. Ymmärtäkää tässä minua oikein. En pyydä Davy Muirille muuta kuin vapaan taistelukentän, ei mitään etuoikeuksia. Rakkaudessa ja sodassa kukin saa nauttia omista voitoistaan. Oletteko varma siitä, että annokset on oikein laskettu?"

"Minä vastaan siitä, majuri Duncan; mutta elleivät ne riittäisi, voimme luottaa sellaisiin metsästäjiin kuin Haukansilmä ja Suuri Käärme ovat."

"Se ei ikinä käy, Dunham", keskeytti majuri jyrkästi, "tuo puhe on teidän amerikkalaisen syntyperänne ja tapojenne mukaista. Oikea soturi ei koskaan luota muuhun kuin mitä hän omista varastoistaan saa; ja minä pyydän, etteivät minun rykmenttini osastot anna esimerkkiä toisenlaiseen menettelyyn."

"Teidän tarvitsee vain käskeä, majuri Duncan, saadaksenne tahtonne täytetyksi; mutta jos minä uskallan vapaasti sanoa, herra —"

"Puhukaa empimättä, kersantti, te puhutte ystävälle."

"Usein on tehnyt mieleni sanoa, että skotlantilaiset soturit pitävät hirvestä ja linnusta aivan yhtä paljon kuin sianlihasta silloin, kun niitä on vaikea saada."

"Voitte olla ihan oikeassa; mutta pitämisellä ja pitämättä jättämisellä ei ole mitään tekemistä sääntöjen määräysten kanssa. Armeija ei voi luottaa mihinkään muuhun kuin omiin varastoihinsa. Siirtomaitten säännöttömät tavat ovat jo vaikuttaneet liian paljon kuninkaan palvelijoihin voidaksemme jatkaa pitemmälle."

"Kenraali Braddock, teidän korkeutenne, oli suositellut samaa eversti Washingtonille."

"Mitä minä Washingtonista! Te siirtomaalaiset, mies, puolustatte toisianne aivan kuin olisitte vannoutuneet liittoon."

"Minä en usko, että hänen majesteetillaan on uskollisempia alamaisia kuin amerikkalaiset, teidän korkeutenne."

"Siinäkin, Dunham, luullakseni olette oikeassa, ja olen ehkä ollut liian kiivas. Teitä, kersantti, minä en oikeastaan pidäkään siirtomaalaisena, sillä vaikka olettekin syntynyt Amerikassa, ei parempi sotilas ole milloinkaan muskettia olallaan kantanut."

"Ja eversti Washington, teidän korkeutenne?"

"No niin! — Eversti Washington voi myöskin olla hyödyllinen alamainen. Hän on amerikkalainen sankari ja minä voin antaa hänelle kaiken tunnustukseni, mitä haluatte. Te ette ollenkaan epäile Jasper Vesikoiraa?"

"Poika on koeteltu, herra, ja havaittu, että hän tekee kaikki, mitä häneltä suinkin voi odottaa."

"Hänellä on ranskalainen nimi ja hän on viettänyt suuren osan poikavuosistansa ranskalaisissa siirtomaissa. Onko hänellä ranskalaista verta suonissaan, kersantti?"

"Ei tippaakaan, teidän korkeutenne. Jasperin isä oli minun vanha toverini ja hänen äitinsä kuului juuri tämän maakunnan uskollisiin ja kunnioitettuihin perheisiin."

"Kuinka hän sitten joutui ranskalaisten seuraan? ja hänen nimensä? Hän puhuu canadalaisten kieltäkin, olin huomannut."

"Sen voi helposti selittää, majuri Duncan. Jäätään orvoksi poika joutui erään merimiehen kasvatiksi ja tottui jo lapsesta elämään vedessä kuin sorsa. Teidän korkeutenne tietää, ettei Ontarion rannalla ole varsinaisia satamapaikkoja ja niin hän joutui viettämään suurimman osan ajastaan järven toisella puolella, jonne myöskin ranskalaiset ovat aluksineen tulleet jo viidenkymmenen vuoden aikana. Hän oppi puhumaan heidän kieltänsä — välttämättömyyden pakosta tietysti — ja sai nimensä intiaaneilta tai canadalaisilta, jotka mielellään käyttävät työtä ja luonnetta kuvaavia nimiä."

"Ranskalainen laivuri on kuitenkin minun mielestäni huono opettaja englantilaiselle merimiehelle."

"Pyydän anteeksi, herra; Jasper Vesikoiraa on opettanut ja kasvattanut oikea englantilainen merimies — mies, joka on purjehtinut kuninkaan laivoissa ja jota voidaan sanoa puhdasveriseksi. Poika on syntynyt siirtomaissa, se voidaan hänestä sanoa, mutta toivoakseni hän ei sen vuoksi ole ammattiinsa kelvoton, majuri Duncan."

"Ehkei, kersantti — ehkäpä ei; mutta se ei häntä myöskään paranna. Tämä Jasper käyttäytyi hyvin silloin, kun minä annoin hänelle Lokin päällikkyyden. Ei yksikään nuorukainen olisi voinut menetellä uskollisemmin eikä paremmin."

"Eikä urhoollisemmin, majuri Duncan. Minä olen pahoillani, herra, että huomaan teidän epäilevän Jasperin uskollisuutta."

"Se on soturin velvollisuus, kun hänelle on uskottu tällaisen kaukaisen, tärkeän paikan vartio, Dunham, eikä hän saa milloinkaan unohtaa valppauttaan. Meillä on kaksi huomattavinta vihollista, mitkä maailmassa milloinkaan ovat konnankoukkujaan harjoittaneet — intiaanit ja ranskalaiset — eikä saa jättää huomioonottamatta mitään, mikä voi estää heidän vehkeitänsä."

"Minä toivon, että teidän korkeutenne voi uskoa minulle ne syyt, jotka ovat tämän epäluulon aiheuttaneet, koska kerran on uskonut minulle myöskin tämän retkikunnan päällikkyyden."

"En sen vuoksi, että epäilisin teitä, Dunham, epäröi ilmaistessani kaikkea, mitä olen onnistunut saamaan tietää, vaan minusta on sangen vastenmielistä levittää pahaa juttua miehestä, jota olen tähän asti pitänyt suuressa arvossa. Teidän täytyy ajatella hyvää Haukansilmästä, muuten te ette tahtoisivat antaa hänelle tytärtänne."

"Haukansilmän rehellisyydestä minä panen pääni pantiksi, herra", vastasi kersantti lämpimästi ja ylpeydellä, joka voimakkaasti vaikutti hänen päällikköönsä. "Sellainen mies ei osaa olla petollinen."

"Uskon, että olette oikeassa, Dunham; ja tämä viimeinen lausunto on karkoittanut kaikki minun vanhat epäilykseni. Olen saanut nimettömän kirjeen, jossa minua neuvotaan olemaan varuillani Jasper Westernin eli Jasper Vesikoiran suhteen, kuten sanotaan, sillä vihollinen olisi muka ostanut hänet, ja minulle luvataan lähitulevaisuudessa tarkempia tietoja."

"Kirjeet ilman allekirjoitusta eivät ansaitse sodassa suurta arvoa."

"Entäs rauhassa, Dunham? Kukaan ei voi tavallisissa oloissa antaa nimettömälle kirjeelle vähemmän

arvoa kuin minä: se todistaa raukkamaisuutta, ilkeyttä ja matalamielisyyttä ja sitä voi pitää kavaluuden merkinä yhtä paljon kuin minä muuna tahansa. Mutta sodassa on asia hieman toinen. Sitäpaitsi on minulle ilmoitettu monenlaisia epäilyttäviä merkkejä."

"Ovatko ne sellaisia, jotka voitte käskyläisellenne ilmoittaa, teidän korkeutenne?"

"Ovat kyllä. Yksi näyttää yhtä varmalta kuin te itse Dunham. On sanottu esimerkiksi, että teidän kaunis tyttärenne tovereineen pelastui irokeesien kynsistä vain sen vuoksi, että Jasper pääsi parempiin kirjoihin minun silmissäni. Minulle on huomautettu, että frontenacilaiset haluavat vallata Lokin silloin, kun se kuljettaa kersantti Dunhamia miehistöineen, sekä katkaista mielisuunnitelmamme mieluummin kuin saada jonkun tytön ja hänen enonsa päänahan."

"Minä ymmärrän tämän viittauksen, mutta en anna sille mitään arvoa. Jos Jasperissa on vilppiä, niin Haukansilmä on petollinen, mutta minä voisin yhtä helposti epäillä teidän korkeuttanne kuin viimeksimainittua."

"Siltä se voi tuntua, kersantti — siltä se todellakin tuntuu. Mutta Jasper nyt kuitenkin ei ole Haukansilmä, ja tunnustan, Dunham, että luottaisin häneen enemmän, ellei hän puhuisi ranskaa."

"Ei se ole suositus minunkaan mielestäni, sen vakuutan teidän korkeudellenne. Mutta poikahan oppi sen pakosta ja — luvallanne — häntä ei pitäisi sen vuoksi liian pikaisesti tuomita."

"Se on kirottua kieltä eikä milloinkaan tuota kenellekään mitään hyvää — vielä vähemmän jollekin brittiläisille, vaikka otaksun, että ranskalaistenkin pitää käyttää keskustellessaan jotakin kieltä. Luottaisin paljon enemmän Jasperiin, ellei hän tietäisi mitään heidän kielestään. Tämä kirje vaivaa minua, ja jos minä voisin luovuttaa kutterin kuljetuksen jollekin toiselle, minä keksisin jonkun syyn pidättääkseni hänet täällä. Olen puhunut teille langostanne; hänhän tulee mukaanne ja on merimies?"

"Oikea merimies, teidän korkeutenne, ja hänellä on omat ennakkoluulonsa suolattomasta vedestä. Epäilen, haluaisiko hän panna taitoansa koetukselle tällaisella järvellä, ja olen varma, ettei hän löytäisi asemaamme."

"Jälkimmäinen on epäilemättä totta eikä hän tunne kylliksi hyvin tätä omituista järveä voidakseen palvella siellä. Pitäkää siis valppautenne kaksin verroin vireillä. Minä annan teille täyden vallan. Jos huomaatte Jasperissa jotakin petollista, vangitkaa hänet heti paikalla."

"Ollen kruunun palveluksessa, teidän korkeutenne, hänen on alistuttava sotalakien tuomittavaksi."

"Niin on. Kurittakaa häntä ja lähettäkää sitten tänne hänen omalla kutterillansa. Teidän lankonne varmaankin osaa takaisin samaa tietä, kun pitää mennessään silmänsä auki."

"En ollenkaan epäile, majuri Duncan, ettemme kaikki osaisi takaisin, jos Jasperin ennenaikainen paluu tekisi sen välttämättömäksi, vaikka luulen uskaltavani panna pääni hänen uskollisuudestansa pantiksi."

"Minua miellyttää teidän luottamuksenne — se puhuu hyvää pojan puolesta. Mutta tämä kirottu kirje — siinä on niin paljon totuudenmukaisuutta; ei, siinä on paljon totta muihin asioihin nähden."

"Minä luulin teidän korkeutenne sanoneen, että allekirjoitus puuttui — suurin seikka, joka voisi ilmaista rehellisen lähettäjän."

"Ihan oikein. Dunham; ei muu kuin raukka ja lisäksi suuri pelkuriraukka voisi lähettää yksityisessä elämässä nimetöntä kirjettä. *Sodassa* on kuitenkin toista. Käsiala on väärennettyä ja koko juoni on taitavasti keksitty."

"Sota suvaitsee sellaisia alhaisia keinoja, herra, kuin väijytyksiä, yllätyksiä, valehyökkäyksiä, vieläpä vakoojiakin, mutta se kaikki on sittenkin toista kuin nimetön kirje."

"Minä olen nähnyt monia kummallisia tapauksia ja omituisia ihmisiä elämäni aikana. Mutta hyvästi nyt, kersantti; minä en saa pidättää teitä kauemmin, olkaa varuillanne ja pitäkää silmänne auki. Muir luultavasti palaa sangen pian. Jos te nyt tällä uhkarohkealla retkellänne täydellisesti onnistutte, niin minä olen tekevä kaiken voitavani, kun tulee täytettäväksi joku virka, jota monien ansiointenne perusteella voitte itsellenne toivoa."

"Nöyrä kiitos, teidän korkeutenne", vastasi kersantti tyynesti, sillä kahdenkymmenen vuoden aikana hän oli turhaan koettanut saada tunnustusta ansiolleen, "ja toivon, etten koskaan häpäise tehtävääni, olkoon se mikä tahansa. Minä olen se, miksi luonto ja Luoja ovat minut tehneet ja toivon voivani olla tyytyväinen."

"Ette kai ole unohtanut haupitsia?"

"Jasper otti sen laivaan tänä aamuna, herra."

"Olkaa varovainen älkääkä luottako täydellisesti siihen mieheen. Uskokaa asia heti Haukansilmälle, hänen tarkka silmänsä keksii kyllä jokaisen lurjuksen, joka kiertelee vehkeilleen. Hänen vaatimaton rehellisyytensä pakottaa hänet ilmaisemaan kaikki, mitä hän saa selville. Häneen täytyy voida luottaa."

"Hänestä minä vastaan päälläni tai asemallani rykmentissä. Minä olen nähnyt häntä koeteltavan liian usein epäilläkseni häntä."

"Kaikista inhoittavista tunteista pahin, Dunham, on epäluulo, joka on herännyt ennen täydellisesti uskottua miestä kohtaan. Olette kai huolehtinut, että piikiveä tulee mukaan?"

"Kukaan kersantti ei milloinkaan unohda sellaisia asioita, teidän korkeutenne."

"Hyvä, antakaa minulle sitten kätenne, Dunham. Jumala olkoon kanssanne ja antakoon aikeenne onnistua! Muir palaa pian. Antakaa hänen matkalla seurustella tyttärensä kanssa, sillä se ratkaisee tämän asian ainaseksi. Kuka hyvänsä palaisi iloisena sellaisessa seurassa kuin Mabel, eikö sitten joku iloton leski, jolla ei ole rakastettavana muita kuin hän itse — ja päälle päätteeksi sellainen itse kuin Davy!"

"Toivon, herra, että tyttäreni tekee järkevän päätöksen ja että hänen päätöksensä on jo vakaantunut Haukansilmän hyväksi. Eikä ratkaisun pitäisi olla vaikeatakaan, sillä tottelemattomuus johtaa aina kapinaan."

"Tarkastakaa kaikki ampumatarpeet ja koettakaa heti, kun pääsette perille; kosteus matkalla voi turmella ruudin. Ja nyt vielä kerran hyvästi, kersantti. Pitäkää Jasperia silmällä ja neuvotelkaa Muirin kanssa, jos vaikeuksia ilmestyisi. Odotan teidän palaavan voittajana kuukauden päästä tästä päivästä."

"Jumala siunatkoon teitä, majuri! Jos minulle jotakin tapahtuisi, niin pyydän teitä puoltamaan vanhan soturin kunniaa."

"Luottakaa minuun, Dunham; te saatte luottaa ystävään. Olkaa varuillanne. Te joudutte suorastaan leijonan kitaan; ih! eikä edes leijonan, vaan inhoittavan tiikerin, joka lakkaamatta vaanii. Tarkastakaa aamulla pii ja ampumatarpeet; ja nyt hyvästi, Dunham, hyvästi!"

Kersantti puristi sydämellisesti esimiehensä tarjottua kättä ja sitten he erosivat — Lundie liikkuvaan asuntoonsa ja kersantti niemelle astuakseen sieltä veneeseen.

Ei voi otaksua, että kersantti esimiehestään erottuaan olisi heti unohtanut saamansa määräykset. Hän ei voinut ajatella Jasperista muuta kuin hyvää, mutta ankara velvollisuus pakotti myöskin kuulemaan sitä ääntä, joka kielsi luottamasta. Kun hän nyt tunsii, että kaikki riippui hänen taitavuudestaan, hän oli päättänyt pitää silmällä nuoren merimiehen toimia ja päästyään varmuuteen, ettei mitään voitaisi tehdä ihan huomaamatta, hän oli saavuttanut takaisin hyvän tuulensa, kun vene joutui Lokin sivulle. Tultuaan kannelle hän näki kaikki kunnossa ja hänen epäilyksensä hieman haihtui ja hän melkein säälien ajatteli nuorukaista, jonka elämä ja kokemukset olivat niin suuressa määrässä samanlaiset kuin hänen omansa.

Lokin ankkuri oli nostettu heti, kun huomattiin kersantin veneen lähtevän rannasta, sillä hän oli tulijoista viimeinen, ja kokka käännettiin airojen avulla itäiseen suuntaan. Muutamat voimakkaat vedot veivät aluksen ulomma, jossa virta sitä kuljetti yhä etemmä. Oli aivan tyyni; sekin järveltä tuleva ilmanhenki joka äsken oli hieman purjeita pullistanut, oli kerrassaan asettunut.

Koko ajan vallitsi aluksella tavaton hiljaisuus. Kaikki laivalla-olijat ilmeisesti tunsivat, että he olivat yön pimeässä lähdössä epävarmalle ja uhkarohkealle retkelle, ja siksi velvollisuus, tämä myöhäinen hetki ja edessä ammottava tuntematon kohtalo — kaikki yhdessä valoivat omituisia juhlallisuutta heidän liikkeihinsä. Tottumus tuli vielä avuksi. Senpävuoksi kaikki olivat vaiti ja ne, jotka puhuivat, puhuivat harvoin ja kuiskaten. Näin kulki kutteri hiljalleen selälle niin kauaksi kuin joen virran vaikutus ulottui, mutta sitten se kokonaan pysähtyi odottaen maalta päin tuulahdusta. Seurasi puolisen tunnin väliaika, jolloin Lokki lepäsi hiljaa kuin vettynyt hako. Mutta tämän täydellisen hiljaisuuden vallitessa ei kuitenkaan kaikki keskustelu Lokilla ollut loppunut, sillä kersantti Dunham saatuaan varmuuden, että hänen tyttärensä seuralaisensa kanssa oli peräkannella, vei Haukansilmän hyttiinsä, katsoi tarkasti, ettei ollut syrjäisiä saapuvilla ja lukittuaan oven virkkoi:

"Siitä on nyt monta vuotta, kun sinä aloit minun seurassani totutella itseäsi metsien vaaroihin ja vastuksiin, ystäväni."

"Niin on, kersantti, on kyllä. Joskus minua peloittaa, että olen liian vanha Mabelille, joka ei ollut vielä syntynytäkään, kun me jo tovereina taistelimme ranskalaisia vastaan."

"Siitä ei pelkoa, Haukansilmä. Minä olin melkein sinun ikäisesi, kun voitin omakseni hänen äitinsä; ja Mabel on vakava ajatteleva tyttö — joka panee luonteelle suuremman arvon kuin millekään muulle. Joku poika, kuten esimerkiksi Jasper Vesikoira, ei pääsisi mihinkään hänen kanssaan, vaikka onkin sekä nuori että kaunis."

"Ajatteleekohan Jasper naimisiin menoa?" kysyi opas tynesti, mutta vakavasti.

"Toivoakseni ei — ei ainakaan ennenkuin on näyttänyt jokaiselle, että hänkin voisi olla kelvollinen saamaan vaimon."

"Jasper on kelpo poika ja omaa suuret lahjat alallansa; hän voi vaatia itsellensä vaimon yhtä hyvin kuin kuka muu hyvänsä."

"Ollakseni sinulle rehellinen, Haukansilmä, minä pyysin sinua tänne puhuakseni sinulle juuri siitä nuorukaisesta. Majuri Duncan on saanut jonkunlaisen ilmoituksen, joka on herättänyt hänessä epäilyksiä, että Jasper Vesikoira olisi petollinen ja että vihollinen olisi hänet ostanut. Minä tahdon kuulla sinun ajatuksesi asiasta."

"Mitä?"

"Minä sanon, että majuri epäilee Jasperia kavaltajaksi, ranskalaiseksi vakoojaksi — tai, mikä vieläkin pahempi, luulee, että hänet on ostettu kavaltamaan meidät. Majuri on saanut kirjeen tästä, ja vaatinut minua pitämään pojan hommia silmällä, sillä hän luulee, että voisimme kohdata viholliset silloin, kun vähemmän odotamme, ja pojan avulla."

"Onko Duncan of Lundie sanonut teille tämän, kersantti?"

"On, Haukansilmä; ja vaikka minulla on monia syitä luottaa Jasperiin, minulla on kuitenkin tunne, joka sanoo, että minun pitäisi epäillä häntä. Uskotko sinä aavistuksiin, ystäväni?"

"Mihin, kersantti?"

"Aavistuksiin — jonkunlaiseen salaiseen esitietoon onnettomuuksista, jotka tulevat meitä kohtaamaan. Meidän rykmenttimme skotlantilaiset uskovat siihen järkkymättä, ja minun ajatukseni Jasperista ovat muuttuneet niin äkkiä, että olen alkanut pelätä heidän oppinsa sisältävän jonkunlaisen totuuden."

"Mutta tähän olette puhunut Duncan of Lundien kanssa Jasperista, ja hänen sanansa ovat herättäneet pahoja aavistuksia."

"Ei niin — ei ollenkaan niin, sillä keskustellessani majurin kanssa minun tunteeni olivat kokonaan toiset, ja minä kaikin keinoin koetin todistaa hänelle, että hän teki pojalle vääryyttä. Mutta täällä ei hyödytä vastustaa aavistusten varoituksia, ja pelkään, että epäilyksessä on sittenkin jotakin perää."

"Kersantti, minä en ymmärrä aavistuksia, mutta minä olen tuntenut hänet pojasta asti ja oppinut luottamaan häneen yhtä varmasti kuin itseeni ja Suureen Käärmeeseen."

"Mutta Käärmeellä on omat keinonsa ja hän väijyy ja tiedustelee sodassa yhtä hyvin kuin kuka tahansa."

"Se kuuluu juuri hänen ja hänen kansansa luonteeseen. Ei punanahka eikä valkoihoinen voi kieltää perusluonnettansa, eikä myöskään Chingackgook voi taistella kohtalon määräyksiä vastaan."

"Sen uskon; en minäkään olisi voinut ajatella vielä tänä aamunakaan Jasperista mitään pahaa. Minusta tuntuu, Haukansilmä, saatuani tämän aavistuksen, ettei poika puuhaile kannellansa luonnollisesti, vaan on äänetön, synkkä ja miettiväinen, kuten mies, jolla on paino omallatunnollaan."

"Ei Jasper koskaan melua, ja hän sanoo minulle, että meluapitävät alukset ovat huonoja sotalaivoja. Herra Cap on samaa mieltä. Ei, ei; minä en usko Jasperista mitään pahaa, ennenkuin näen. Kutsukaa tänne lankonne, kersantti, niin saamme kysyä hänen mielipidettään asiassa, sillä nukkua ja epäillä ystävänsä sydämessään on samaa kuin nukkua painon alla. Minä en ollenkaan luota teidän aavistuksiinne."

Kersantti, vaikk'ei ollenkaan ymmärtänyt itseään tässä asiassa, suostui, ja Cap liittyi neuvottelijoihin. Kun Haukansilmä oli vähemmän hämillään kuin hänen toverinsa ja luotti täydellisesti syytetyn rehellisyyteen, hän aloitti keskustelun.

"Me olemme kutsuneet teidät, herra Cap, tänne", hän virkkoi, "kysyäksemme teiltä, oletteko te huomannut mitään tavallisuudesta poikkeavaa Jasperin liikkeissä tänä iltana."

"Hänen liikkeensä ovat — sen uskallan sanoa — kyllin tavalliset suolattomille vesille, herra Haukansilmä, vaikka hänen toimensa rannalla antavat aihetta moniin muistutuksiin."

"Kyllä, kyllä; me tiedämme, että te ette koskaan ole pojän kanssa samaa mieltä siitä, miten kutteria on kuljetettava, mutta on eräs toinen asia, josta haluaisimme kuulla teidän mielipiteenne."

Haukansilmä kertoi nyt epäilyksistä, jotka kersantissa olivat heränneet ja miten majuri Duncania oli varoitettu.

"Nuorukainen puhuu ranskaa, eikö niin?" kysyi Cap.

"Sanotaan hänen puhuvan sitä paremmin kuin tavallisesti", vastasi kersantti synkästi. "Haukansilmä tietää, että se on tosi."

"En halua väittää sitä vastaan", virkkoi Haukansilmä — "ainakin minulle on sanottu, että niin on asianlaita. Mutta se ei todista mitään sellaisesta pojasta kuin Jasper. Minä puhun mingojen kieltä opittuani sitä ollessani niiden roistojen vankina, mutta kuka sanoo, että minä olen heidän ystävänsä? Vaikk'en olisi heidän vihollisensaakaan, minun ei kuitenkaan tarvitsisi taipua intiaanien vehkeisiin. Nyt minä kuitenkin olen heidän vihollisensa ja ajatukseni ovat kristityn miehen."

"Niin, Haukansilmä, mutta Jasper ei oppinut ranskaansa vankina, vaan poikasena, jolloin mieli on vaikutuksille altis ja jolloin voidaan luonteeseen juurruttaa mitä vain, ellei hyvä kohtalo suojele pahojen ihmisten ilkeydeltä."

"Se on ihan totta", lisäsi Cap, "sillä silloin opimme katkismuksen ja muut siveyssäännöt. Kersantin huomautus ilmaisee, että hän tuntee ihmislunteen ja olen hänen kanssaan täydellisesti samaa mieltä. On turmiollinen seikka nuorelle miehelle, että hän tämän suolattoman vesilätäkön seuduilla puhuu ranskaa. Jos tämä nyt olisi Atlantilla, jossa merimiehet silloin tällöin joutuvat puhumaan luotsien tai muiden kielimiesten kanssa sitäkin kieltä, niin en sanoisi mitään, vaikka sielläkin katselemme epäluulolla sellaista toveria, joka sitä liian hyvästi osaa. Mutta täällä Ontariolla se on minusta mitä epäiltävin asianhaara."

"Mutta Jasperin täytyi puhua ranskaa ihmisten kanssa järven toisella rannalla", sanoi Haukansilmä, "tai pitää suunsa aivan kiinni, koska siellä ei kukaan puhu muuta kuin ranskaa."

"Ette kai tahdo sanoa minulle, Haukansilmä, että ranskalaiset ovat tuolla toisella rannalla?" huudahti Cap osoitellen peukalollaan olkansa yli Canadaan päin, "että toinen tämän vesilätäkön ranta on Yrjön ja toinen ranskalaisten?"

"Minä tahdon sanoa teille juuri sen, että tämä on Yrjön ja tuo tuolla on Ylä-Canada ja että täällä puhutaan englantia, saksaa ja intiaanien kieliä yhtä varmasti kuin siellä ranskaa ja intiaanien kieliä. Myöskin mingot ovat saaneet kieleensä monia ranskalaisia sanoja, eivätkä ole kuitenkaan siitä sen kummemmiksi tulleet."

"Ihan totta. Mutta minkälaista väkeä nämä mingot oikeastaan ovat, ystäväni?" kysyi kersantti nykäisten toista olasta ja katsoen suoraan silmiin. "Kukaan ei tunne niitä paremmin kuin sinä, ja minä kysyn, minkälaisia roistoja ne ovat."

"Jasper ei ole mingo, kersantti."

"Hän puhuu ranskaa ja sen puolesta hän voisi yhtä hyvin ollakin. — Veli Cap, etkö ole huomannut tämän onnettoman nuorukaisen toimissa mitään epäiltävää?"

"En suorastaan, vaikka hän on tehnyt työnsä väärästä päästä melkein koko ajan. On kyllä totta, että hän kiersi nuoraa kimppuun vastapäivään, mutta olen varma, ettei hän sillä mitään tarkoittanut, vaikka myöskin voi tapahtua, että ranskalainen nuoran kimputtaminen voi viedä koko aluksen väärään. Sitäpaitsi Jasper kiinnitti halkaisijan hinausköyden poikkipuuhun sensijaan, että olisi sitonut sen mastoon, johon se kuuluu — ainakin englantilaisen purjehdustavan mukaan."

"Uskallan sanoa, että Jasper on voinut saada jonkun canadalaisen merimiestävän ollessaan niin kauan toisella rannalla", pisti Haukansilmä väliin, "mutta jos saakin jonkun ajatuksen tai sanan, ei sitä kuitenkaan voida pitää petoksena eikä epäillä. Minä itse joskus saan ajatuksia mingoilta, mutta minun sydämeni on aina ollut delawarelainen. Ei, ei, Jasper on rehellinen, ja kuningas voi kruunuineen luottaa häneen ihan yhtä hyvin kuin omaan vanhimpaan poikaansa, joka, tietäessään saavansa sen joskus päähänsä, lienee toki viimeinen koettamaan varastaa sitä."

"Hyvin puhuttu — hyvin puhuttu, Haukansilmä!" sanoi Cap. "Paljon koreita sanoja, mutta hiton vähän johdonmukaisuutta. Ensiksi kuninkaallinen majesteetti ei voi antaa pois kruunuansa, koska valtakunnan laki määrää hänet aina käyttämään sitä, että hänen korkeutensa tunnettaisiin, aivan samoin kuin

laivaston päällikön merkinä on hopea-airo. Toiseksi on suuri rikos lakia vastaan, jos hänen majesteettinsa vanhin poika tavoittelee kruunua tai hankkii lapsia muuten kuin laillisessa avioliitossa — molemmat vaikuttavat turmiollisesti kruununperimykseen. Siitä näette, Haukansilmä-ystävä, että jokaisen pitää kulkea tietänsä järkevästi ja oikeassa tahdissa. Laki on järkeä, ja järki on viisautta ja viisaus on oikeata elämää. Siitä seuraa, että kruunu on perustettu laille, järjelle ja viisaudelle."

"Kaikesta siitä minä tiedän sangen vähän, herra Cap, mutta mikään ei saa minua ajattelemaan, että Jasper olisi kavaltaja."

"Siinä olette taaskin väärässä, Haukansilmä, sillä onhan eräs keino saada asia selville paremmin kuin ajattelemalla ja tuntemalla, ja se on: sattuman kautta."

"Asia voi olla niin kaupungeissa, mutta täällä rajaseudulla on toisin."

"Asian luonto on sellainen, ja se vallitsee kaikkialla. Niinpä huomasin hyvin epäilyttävän sattuman juuri laivaan astuessani tänä iltana ja olkoon sekin mainittuna Jasperia vastaan. Jasper otti omin käsin alas kuninkaan lipun. Juuri kun hän oli katsovinaan Mabeliin ja sotamiehen vaimoon ja antoi määräyksensä heidän viemisestään hyttiin, hän otti alas liittovaltion lipun!"

"Se nyt saattoi olla sattumalta", vastasi kersantti, "sellaista on joskus minullekin tapahtunut. Ehkä oli lippunaru sidottu kelaan ja lippu oli joutunut kehnosti ylös."

"Kelaan!" huudahti Cap ilkamoiden. "Toivon, kersantti Dunham, että käyttäisit oikeita sanontatapoja. Kuka nyt lippunaruun kelaan sitoo? Minä pidän kuitenkin tätä lippujuttua merkittävänä asianhaarana, ettekä te voi saada minua mielipiteestäni luopumaan. Meidän ei kuitenkaan pitäisi unohtaa illallista, vaikka laiva olisi täynnä kavaltajia."

"Ei minullakaan ole mitään sitä vastaan, veli Cap. Mutta minä voin luottaa siihen, että voin uskoa Lokin päällikkyyden sinulle, jos jokin pakottaisi minut vangitsemaan Jasperin."

"Minä en jätä sinua pulaan, kersantti, ja siinä tapauksessa sinä saat nähdä, mihin Lokki oikeastaan kelpaa, tähän asti sitä on voinut vain aavistaa."

"Minusta nähden", virkkoi Haukansilmä syvään huoaten, "Jasper on syytön, ja koko ikävyydestä päästään sillä, että kysytään häneltä suoraan, onko hän kavaltaja vai ei. Jasperin puolesta minä uskallan kaikki siirtomaitten aavistukset ja asianhaarat."

"Se ei käy päinsä", väitti kersantti. "Vastuu tämän retken onnistumisesta lankeaa minulle, ja minä pyydän ja vaadin, ettette minun tietämättäni lausu sanaakaan koko asiasta kenellekään. Meidän tulee vain pitää silmämme auki ja toimia asianhaarain mukaan."

"Niin, niin; asianhaarat on otettava lukuun", vastasi Cap. "Sattuma voi esittää sata todistusta. Sellainen on elämän laki. Moni on joutunut sen kautta hirteen."

Tähän loppui keskustelu, ja hetkisen kuluttua koko seurue ilmestyi kannelle, kukin tarkaten epäillyn Jasperin hommia luonnettaan kuvaavalla tavalla.

XIV LUKU.

"Tuo oudonlainen mies, niin heikko, hervoton, niin tylsä, tunteeton ja surunmurtama, käy sydänyöllä Priamon luo ja kertoo: 'Sun Troijastas on palanut jo puolet'."

Shakespeare.

Koko tämän ajan olivat asiat laivassa kulkeneet omaa latuansa. Jasper laivoineen näytti odottavan, että maalta alkaisi puhaltaa yötuuli, kun taas soturit tottuneina aikaisin nousemaan, painautuivat jok'ikinen levolle. Kannelle jäi vain laivamiehistö, herra Muir ja molemmat naiset. Majoitusmestari koetti nyt sukeltautua Mabelin suosioon, kun taas meidän sankarittaremme vähät välitti hänen ponnistuksistansa, pitäen niitä osaksi sotilaan omituisena lörpöttelynä ja osaksi hänen kauniitten kasvojensa aiheuttamana mielittelyhaluna, vaan antautui täysin rinnoin nauttimaan paikan ja ajan tarjoamasta huvista, joka oli täynnä uutuuden viehätystä.

Purjeet oli levitetty, mutta vieläkään ei tuntunut vähintäkään tuulihenkeä, ja niin tyyni oli järven pinta, ettei alus vähääkään liikahtanut paikaltaan. Se oli kulkenut virran mukana vähän enemmän kuin

neljännespenikulman, mutta siihen se oli pysähtynyt kuin naulattu ja näytti ihailevan kaunista muotoansa veden synkässä peilissä. Nuori Jasper oli peräkannella kyliksi likellä kuullakseen osan keskustelusta, mutta liian kaukana esittäöksensä omat vaatimuksensa ja myöskin tuntien liian selvästi velvollisuutensa voidakseen ottaa syrjästä osaa keskusteluun. Mabelin siniset silmät seurasivat kaikkia hänen liikkeitään kiihkeästi odottaen, ja useammin kuin kerran sai majoitusmestari uudistaa kohteliaisuutensa, ennenkuin hän kuuli niitä, niin kiintynyt hän oli tarkastamaan ympäristöönsä ja — voimme lisätä — niin haluton kuuntelemaan toverinsa kaunopuheisuutta. Vihdoin herra Muirkin vaikenä, ja järvellä vallitsi täydellinen hiljaisuus. Äkkiä kuului linnalta päin kuin airo olisi pudonnut veneeseen ja se ääni oli niin selvä kuin kaikki olisi tapahtunut laivan kannella. Sitten kuului hiljaista tohinaa aivan kuin yö olisi huokaillut, purjeet lepattivat, puomit natisivat ja halkaisija käänsi puolta. Tämä tuttu ääni pani aluksen liikkeelle ja purjeet alkoivat pullistua.

"Siinä on tuuli, Anderson", huudahti Jasper vanhimmalle laivamiehelle, "tartupa peräsimeen."

Tätä lyhyttä määräystä noudatettiin, heti peräsin kääntyi ja alus muutti suuntaa. Muutamassa minuutissa alkoi kuulua veden tasaista lipatusta kokassa, ja Lokki kiisi veden pintaa viiden penikulman nopeudella tunnissa. Yhä vallitsi ehdoton hiljaisuus, kunnes kuultiin Jasperin komentavan: "Käännäpäs vähän ja laske lähemmäksi rantaa."

Se tapahtui samana hetkenä, jolloin neuvottelijat hytistä ilmaantuivat kannelle.

"Ette suinkaan aikone uskaltaa liian lähelle naapureitamme ranskalaisia, Jasper poikaseni?" huomautti Muir ottaen tilaisuudesta vaarin alkaakseen keskustelun uudelleen. "Eipä sillä, että tahtoisin epäillä teidän viisauttanne, sillä tiedänhän, että te rakastatte canadalaisia yhtä vähän kuin minäkin."

"Lasken rannemmalle tuulen vuoksi, herra Muir. Rantatuuli on aina voimakkaampi kuin aavalla, kun vain ei laske niin lähelle, että metsä alkaa suojata. Meidän on kuljettava Meksikonselän yli ja siinä tällaisella tuulella on tietämistä."

"Olen iloinen, ettei se ole Meksikonlahti", huomautti Cap, "sillä siinä maailman osassa minä en mielelläni haluaisi vieraila tällaisella sisäjärven purrella. Onko teidän laivanne raskas käännellä?"

"Ei, se on kevyt kuin alli, herra Cap, ja tottelee pienimpiäkin viittauksia."

"Otaksun, että teillä on reiviköydet, vaikka tuskin te koskaan tarvitsette niitä käyttää?"

Mabelin kirkas silmä näki sen hymyn, joka hetkeksi levisi Jasperin kauniille kasvoille ilmaisten hämmästyksiä ja ylenkatsetta, mutta kukaan muu ei sitä huomannut.

"Kyllä meillä on reivit ja sangen usein joudumme niitä tarvitsemaan", vastasi nuori mies sävyisästi. "Ennenkuin ehdimme perille, herra Cap, voimme ehkä saada tilaisuuden näyttää, miten käytämme niitä, sillä itäinen taivas lientyy, ja Ontariolla tuuli voi puhalttaa yhtä vapaasti kuin valtamerelläkin."

"Kuinkahan lie! Olen nähnyt tuulispään Atlantilla iskevän purjeihin sellaisella voimalla, että se voisi repiä ne kappaleiksi. Sellaisina hetkinä laiva seisoo liikkumatta paikoillaan, kun se ei tiedä, mihin päin sen olisi mentävä."

"Luonnollisesti meillä täällä ei ole sellaisia äkillisiä puuskia", huomautti Jasper vaatimattomasti, "vaikka usein kuitenkin saamme olla valmiina kaiken varalta. Kaikesta huolimatta tällä tuulella voimme päästä ensimmäisille saarille, missä meillä ei ole niin suurta pelkoa siitä, että frontenacilaisten tiedusteluveneet voisivat meitä seurata."

"Luuletko sinä, Jasper, että ranskalaisten vakoojia on myöskin täällä suurella selällä?" kysyi Haukansilmä.

"On, siitä ei ole epäilystä. Tulipa niitä viime maanantaita vasten yöllä Oswegoonkin. Kaarnakanotti laski satama-alueelle itäisestä väylästä ja maihin astui intiaani ja upseeri. Jos sinä olisit ollut vaanimassa sinä yönä, niin olisit varmaan vanginnut niistä toisen, ellet molempia."

Oli liian pimeä, että kukaan olisi voinut huomata sitä hohtavaa punaa, joka syöksähti oppaan ahavoituneille kasvoille, sillä hän tunsu menetelleensä väärin jäädessään sinä iltana sisään kuuntelemaan Mabelin suloista ääntä, kun tämä lauloi ballaadeja isällensä, ja katselemaan niitä kasvoja, jotka hänen mielestään olivat niin sanomattoman viehättävät. Tämän erikoisen miehen luonne oli niin perin rehellinen, ettei hän missään tilanteessa tahtonut asioita kaunistella eikä nytkään ollenkaan ajatellut kieltää laiminlyöntiänsä.

"Tunnustan sen, Jasper — minä tunnustan sen", hän sanoi yksinkertaisesti. "Jos minä olisin ollut ulkona sinä yönä — enkä voi esittää mitään hyväksyttävää syytä, miksi en ollut — niin olisipa todellakin voinut käydä, kuten sanot."

"Sen illanhan te vietitte meidän kanssamme, Haukansilmä", huomautti Mabel viattomasti. "Totisesti sellainen mies, joka viettää niin suuren osan ajastaan metsissä vihollisten rintamalla, saanee toki anteeksi, jos hän muutamia tunteja kuluttaa vanhan ystävänsä ja tämän tyttären seurassa."

"Ei, ei; minä olen tehnyt sangen vähän muuta kuin laiskoitellut sen jälkeen kuin saavuimme linnaan", vastasi toinen huoaten, "ja on hyvä, että poika huomauttaa minua siitä. Laiskuri ansaitsee nuhteet — todellakin hän ansaitsee toria."

"Toria, Haukansilmä! En ole koskaan uneksinutkaan sanoa sinulle mitään epämieluisia, vielä vähemmän torua siksi, että joku vakooja tai pari intiaania pääsee pujahtamaan käsistämme. Minä tiedän, missä sinä olit, ja sinun poissa-olosi oli luonnollisin asia maailmassa."

"En ole sanoistasi loukkaantunut, Jasper, sillä ne olivat oikeutetut. Me olemme kaikki inhimillisiä ja kaikki erehdymme."

"En tahtonut olla epäkohtelias, Haukansilmä."

"Anna minulle kätesi, poika, anna minulle kätesi. Et sinä minua muistuttanut, vaan omatunto."

"Hyvä, hyvä", keskeytti Cap. "Tämä viimeinen riita on ratkaistu molemminpuoliseksi tyydytykseksi. Mutta tahtoisitteko sanoa meille, miten onnistuttiin saamaan selville, että niin äskettäin vakoojat ovat meitä kierrelleet. Tämä minusta on kummallinen asianhaara."

Tätä viimeistä lausetta sanoessaan hän polkaisi kevyesti kersantin varpaita ja nykäisi kyynärpäällään opasta nyökäten kevyesti päätään, vaikka katselikin avaruuteen.

"Siitä, että Käärme huomasi niiden jäljet seuraavana päivänä. Ne oli tehnyt sotilaan saapas ja mokkasiini. Eräs meidän metsästäjistämme näki vielä kanotin kiitävän seuraavana aamuna Frontenacille päin."

"Johtivatko jäljet varustuksille asti, Jasper?" kysyi Haukansilmä toriasaaneen koulupojan nöyrällä äänellä. "Johtivatko jäljet sisään varustuksiin, poika?"

"En usko. Se ei ollut tullut joen yli, vaan poikennut itäiselle niemelle. Sen mukaan kuin saatoimme päättää, ei se ollut tullut joen yli."

"Ja miksi te ette tarttunut asiaan, Jasper, ja näyttänyt niille?" kysyi Cap. "Tiistai-aamuna kävi rivakka tuuli — tällaisella kutterilla olisi voinut laskea monen solmuvälin nopeudella."

"Se voisi onnistua valtamerellä herra Cap", pisti väliin Haukansilmä, "mutta ei täällä. Vesi ei jätä mitään jälkiä, eikä voisi keksiä, mistä ranskalainen tai intiaani ovat kulkeneet."

"Miksi tarvittaisiin jälkiä, kun laivan kannelta voidaan huomata karkulaiset, kuten Jasperin sanojen mukaan olisi voinut huomata tämän kanotin? Ei haittaisi, vaikka olisi parikymmentä mingoja tai ranskalaista, kun kelpo brittiläiset käyvät vihollisensa kimppuun. Olisittepa sanonut minulle, herra Vesikoira, silloin tiistai-aamuna, niin olisimme näyttäneet niille lurjuksille."

"Uskallan väittää, herra Cap, että niin vanha ja viisas merimies kuin te, ei olisi kuitenkaan saanut aikaan enempää kuin minunlaiseni nuori aloittelija. Pitkä ja toivoton yritys on koettaa saada kiinni kaarnakanotti."

"Eihän olisi tarvinnut muuta kuin kiittää nopeasti sen perässä, niin olisi sen pakottanut maihin."

"Maihin, herra Cap! Te ette ymmärrä koko näiden sisäjärvien liikennettä, jos luulette, että niin helposti voitaisiin pakottaa joku kaarnakanotti maihin. Heti kun he huomaavat takaa-ajajat, he lähtevät apupurjeittensa avulla myötätuuleen ja ennenkuin ehditte ajatella, ohjalette purttanne penikulman tai parin päässä heidän vanavedessään."

"Ette kai tahdo saada minua uskomaan, herra Jasper, että kukaan niin päättömästi uskaltaisi lähteä noilla munankuorilla purjehtien aavalle selälle, jos vähänkään tuuli käy?"

"Olen usein kulkenut sillä tavalla Ontarion yli, vaikka aallot ovat kuohuneet melkoisen korkeina. Oikein käytettynä niissä säilyy kuivimpana ja ne ovat parhaat veneet, mitä tunnetaan."

Cap vei nyt lankonsa ja Haukansilmän syrjään vakuuttaakseen heille, että Jasperin selitys vakoojista oli "asianhaara", vieläpä "hyvin vaikuttava asianhaara", jota piti tutkia ja punnita mitä suurimmalla tarkkuudella, sillä hänen selityksensä kanoteista oli niin epäiltävä, että sillä ilmeisesti tahdottiin johtaa kuulijoita harhaan. Jasper hänen mielestään puhui liian varmasti niistä miehistä, jotka olivat käyneet maissa, ollakseen niistä tietämättä enemmän kuin ilmaisi. Mokkasiinit eivät hänen mielestään ilmaisseet mitään, koska valkoinen mies saattoi käyttää niitä yhtä hyvin kuin intiaanikin — hänellä

itsellään oli yksi pari, ja saappaat — sehän oli tietty — eivät tehneet sotilasta. Vaikka kersantti ei pannut kovin suurta arvoa tälle todistelulle, ei se kuitenkaan ollut vaikuttamatta häneen. Hänestä tuntui hyvin omituiselta, että vakoojia olisi käynyt niin lähellä varustuksia ilman, että hänellä olisi ollut niistä vähintäkään aavistusta, eikä hän voinut ymmärtää, että tämä olisi ollut sellaista tietoa, josta yksin Jasper saattoi saada selvän. Oli kyllä totta, että kerran tai kahdesti Lokki oli lähetetty ulapalle tällaiselle asialle, mutta vaikka kutteri kulki Jasperin johdolla, ei hän tiennyt vehkeilijöitten hommista enempää kuin muutkaan. Mikä nyt olisi ilmaissut nuuskijoitten käynnin hänelle paremmin kuin kenellekään muulle läsnä-olijoista? Haukansilmä taas ajatteli asiaa toisin. Herkkätunteisena hän moitti itseään velvollisuuden laiminlyönnistä, ja kun hän ajatteli, että juuri hänen olisi pitänyt tietää tällaisten vieraitten käynti, hän luki Jasperille suureksi ansioksi tämän valppauden. Hän ei nähnyt mitään erikoista siinä, että Jasper oli saanut selville kertomansa tosiasian, vaikkakin hän myönsi itselleen, että oli tavatonta — ellei häpeällistä — kun hän nyt vasta kuuli tämän asian ensimmäisen kerran. "Mitä mokkaasiiniin tulee, herra Cap", hän sanoi, kun lyhyt keskeytys antoi hänelle tilaisuuden puhua, "niitä on saattanut käyttää yhtä hyvin valkoihoinen kuin punanahkakin, vaikk'ei jälki ole koskaan sama, kun sitä käyttää toinen eikä toinen. Jok'ikinen, joka on tottunut liikkumaan metsissä, voi tuntea valkean miehen jäljen olkoonpa sen tehnyt saapas tai mokkaasiini. Tarvitaan parempia todistuksia kuin tämä, että minä voisin pitää Jasperia epärehellisenä."

"Te myönnätte, Haukansilmä, että metsissä on sellaisiakin olentoja kuin kavaltajat?" pisti Cap väliin johdonmukaisesti.

"En ole ikinä tuntenut rehellistä mingoa — sellaista, johon voisitte luottaa — jos hän vain saa tilaisuuden teitä pettää. Petos kuuluu niiden perusluonteeseen ja mielestäni heitä tulee surkutella mieluummin kuin vihata."

"Miksi ei sitten uskoa, että tällä Jasperilla on sama heikkous? Kukin on omalaisensa ja inhimillinen luonto on joskus ihan ihmeellinen — sen minä tiedän kokemuksesta."

Se oli tulos pitkästä ja hapuilevasta keskustelusta, jossa koetettiin puolustaa Jasperin viattomuutta toisten syytöksiä vastaan, kunnes kersantti ja hänen lankonsa olivat yhä varmistuneet siinä käsityksessä, että hän on syyllinen, kun taas heidän toverinsa yhä lujemmin ja lujemmin koetti puolustaa syytettyä ja kaikin mokomin varoa langettamasta väärää tuomiota. Hänestä kaikki asiat kävivät ihan säännöllistä latuaan, sillä ei ole mitään parempaa keinoa varmistua jossakin mielipiteessä, kuin koettaa puolustaa sitä. Olemmehan saaneet itsenäisimmät ajatuksemme juuri siten, että olemme puolustaneet sitä, mitä olemme pitäneet totena ja oikeana, vaikka siinäkin ehkä olemme vain pitäneet kiinni vanhoista ennakkoluuloista.

Tällä hetkellä kersantti oli joutunut sille asteelle, että hän katseli kaikkia nuoren merimiehen toimia epäluulolla ja pian hän oli sukulaisensa kanssa samaa mieltä, etteivät Jasperin tiedot — erittäinkin tiedot vakoilijoista — voineet johtua hänen tunnontarkasta velvollisuuksiensa täyttämisestä, vaan — "asianhaaroista".

Sill'aikaa kun tätä asiaa pohdittiin, Mabel istui, kuten matkustaja ainakin, ja hiljakseen mietiskeli. Herra Muir oli mennyt alas järjestelemään tavaroitansa ja Jasper seisoi hieman erillään kädet ristissä rinnalla ja silmä siirtyi purjeista pilviin, pilvistä rannan epäselviin ääriivioihin, rannasta ulapalle ja ulapalta takaisin purjeihin. Niinpä sankarittaremmekin alkoi selvittää omia ajatuksiansa. Viime matkan jännitys, ensi päivän tapaukset hänen saavuttuaan linnaan, kohtaaminen isän kanssa, joka oikeastaan oli hänelle vieras, hänen omituinen asemansa linnassa ja hänen nykyinen matkansa, kaikki muodostivat yhtenäisen tapausten sarjan ja tuntui kuin olisi aikaa kulunut kuukausia. Hän oli vaikea uskoa, että hän niin äskettäin oli jättänyt kaupungin kaikkine sivistyneen elämän mukavuuksineen, ja hän suuresti ihmetteli, ettei oleskelu Oswegon omituisessa ilmapiirissä ollut sen enempää muuttanut hänen ajatusmaailmaansa. Tapaukset olivat seuranneet toisiaan niin nopeasti, ettei hänelle ollut oikeastaan jäänyt aikaa seurata niiden kulkua. Mutta nyt hänelle muistellessaan niitä uusia, voimakkaita vaikutteita, joita hän niin runsaasti jo tulomatalla oli saanut, johtui mieleen sekä, että hän oli tuntenut Jasperin, Haukansilmän ja oman isänsä vasta vähän yli parin viikon. Mabel oli enemmän tunteen kuin järjen ihminen, vaikka viimeksimainittukin oli hyvin kehittynyt, mutta sittenkään hän ei voinut oikein ymmärtää, kuinka oli mahdollista, että vielä niin äskettäin vieraat ihmiset olivat päässeet niin lähelle hänen sydäntänsä, ja hän oli liian kokematon eritelläkseen tunteitansa ja ymmärtääkseen kokemiensa vaikutelmien luonnetta. Tähän asti ei epäluulon rutto ollut päässyt hänen vapaata ajatustansa kahlitsemaan, vaan hän luotti täydellisesti molempiin ihailijoihinsa, ja viimeisenä ajatuksena, joka itsestään olisi voinut syntyä, olisi johtunut hänen mieleensä epäillä heitä molempia maansa ja kuninkaansa kavaltajiksi. Hänen sieluunsa oli juurtunut syvä kruunun kunnioitus, ja hallitusta ympäröi kaukainen, salaperäinen loiste. Hän ajatteli, kuten kaikki siirtomaalaiset, että petos sitä kohtaan olisi kaikista rikoksista suurin.

Vuodenaika ja yö esittivät hänelle parhaita puoliansa ja herättivät hänessä tunnelman, johon yhdistyi

nuoruus, terveys, onni ja uutuudenviehätys. Ilma oli lämmin, mutta mantereelta tuleva tuulenhenki toi tullessaan metsän raikasta viileyttä ja teki sen miellyttäväksi. Tuuli ei suinkaan ollut rivakka, mutta oli kuitenkin kylliksi kuljettamaan Lokkia kohden päämäärää, ja ehkäpä se oli omansa pitämään valppautta vireillä huomaamaan niitä vaaroja, joita pimeys mukanaan tuo. Jasper puolestaan näytti mielihyvällä alistuvan tähän ja ilmaisi ajatuksensa lyhyessä keskustelussa Mabelin kanssa.

"Tällä vauhdilla, Vesikoira", sillä niin oli Mabelkin tottunut nimitämään nuorta merimiestä, virkkoi sankarittaremme, "ei kai viipyne kauaa, ennenkuin pääsemme perille."

"Onko teidän isänne sanonut teille, Mabel, mihin me menemme?"

"Ei hän ole minulle sanonut mitään. Minun isäni on liiaksi soturi ja liian vähän tottunut elämään perheensä piirissä puhuakseen sellaisista asioista. Onko kielletty sanomasta, pitkältikö on matkan määrään?"

"Se ei voi olla kovin kaukana, sillä ohjatessamme tähän suuntaan kuusi- tai seitsemänkymmentä penikulmaa vie meidät St. Lawrence joelle, jossa ranskalaiset voivat valmistaa meille kuuman vastaanoton. Muuten matka mihinkään suuntaan tällä järvellä ei ole kovin pitkä."

"Niinhän enoni Cap sanoo; mutta minusta, Jasper, Ontario ja valtameri näyttävät ihan samalla."

"Te olette sitten ollut valtamerellä, kun taas minä, joka pidän itseäni merimiehenä, en ole nähnyt suolaista vettä. Varmaankin te sydämässänne julmasti halveksitte sellaisia merimiehiä kuin minä, Mabel Dunham?"

"Sellaisia tunteita minun sydämässäni ei ole, Jasper Vesikoira. Mitä oikeutta olisi kokemattomalla, tyhmällä työllä ylenkatsoa jotakin, vielä vähemmän sellaista kuin te, jolla on majurin täysi luottamus ja joka on tällaisen aluksen päällikkö? En ole koskaan ollut valtamerellä, vaikkakin olen sen nähnyt, ja sanon vielä: minä en näe mitään eroa tämän järven ja Atlantin välillä."

"Ettekö niissäkään, jotka purjehtivat molemmilla? Pelkäsin, Mabel, että teidän enonne on puhunut niin paljon meitä sisäjärvien purjehtijoita vastaan, että tekin olisitte voinut ajatella meitä vain tuon kunnioitetun ammatin anastajina."

"Älkää vaivatko itseänne sillä, Jasper, sillä enoni puhuu yhtä paljon pahaa niistä, jotka asuvat Yorkin rannoilla, kuin sisäjärven purjehtijoistakin. Ei, ei; ei minun isäni enkä minä itsekään pane kovin suurta arvoa sellaisille puheille. Jos enoni Cap puhuisi vapaasti, niin huomattaisiin, että hän ajattelee sotilaista ainakin yhtä pahaa kuin merimiehistä, jotka eivät ole nähneet valtameriä."

"Mutta teidän isänne, Mabel, ajattelee soturin ammattia paremmaksi kuin mitään muuta. Hän kai tahtoo tehdä teistä soturin vaimon?"

"Jasper Vesikoira! — Minusta soturin vaimon! Minun isäni tahtoo sitä! Miksi hän sellaista tahtoi? Kuka soturi on linnassa, jonka kanssa voisin mennä naimisiin — jonka kanssa hän *tahtoi* minut naimisiin?"

"Joku voi rakastaa ammattiansa niin paljon, että luulee sen peittävän tuhansia virheitä."

"Mutta eihän kukaan voi tointansa rakastaa niin, ettei hän sen vuoksi näe mitään muuta. Te sanotte, että isäni tahtoo minut soturin vaimoksi, eikä kuitenkaan ole koko Oswegossa ainoatakaan soturia, jolle hän voisi minut antaa. Minä olen tukalassa asemassa, sillä en ole kyllin hyvä jonkun herrasmiehen puolisoiksi, mutta olen taas liian hyvä tavallisen soturin vaimoksi."

Puhuessaan nämä suorat sanat Mabel punastui tietämättä miksi, vaikka pimeys esti hänen toveriansa huomaamasta sitä; ja hän nauroi vallattomasti niin kuin se, joka tietää, että koko juttu on ihan tuulesta temmattu. Jasper ilmeisesti ajatteli asiaa aivan toisin.

"Se on totta, Mabel", hän sanoi, "teitä ei kai voine kutsua ylimysnaiseksi sanan varsinaisessa merkityksessä."

"Ei missään merkityksessä, Jasper", vastasi vaatimaton tyttö reippaasti, "sillä toivoakseni en ole turhamainen, joka on pääasia. Luoja on antanut minun syntyä kersantin tyttärenä, ja olen tyytyväinen asemaani."

"Mutta kaikki eivät halua jäädä siihen asemaan, johon ovat syntyneet, Mabel, sillä monet kohoavat ylemmä ja toiset painuvat alemma. Monet kersantit ovat kohonneet upseereiksi — vieläpä kenraaleiksikin, ja miksi ei voisi kersantin tyttärestä tulla upseerin rouva?"

"Kersantti Dunhamin tyttären nähden en voi tietää järjellisempää syytä kuin sen, ettei kukaan

upseeri halua tehdä häntä rouvakseen", vastasi Mabel nauraen.

"Te voitte ajatella niin, mutta 55:nnessä on muutamia, jotka ajattelevat asiaa toisin. Siellä varmasti on eräs upseeri, joka haluaa tehdä teidät rouvakseen."

Salaman nopeudella Mabel Dunhamin ajatus loihti esiin ne viisi tai kuusi hänen ikäistään soturia, jotka mahdollisesti voisivat toivoa jotakin sellaista, ja tekisimme ehkä vääryyttä hänen luonteelleen, ellemmme myöntäisi, että mieluisa tyydytyksen tunne hetkeksi kohotti hänen rintaansa ja hän ajatteli, että oli kylliksi hyvin kasvatettu täyttääkseen kunnialla sellaisenkin paikan. Mutta nämä ajatukset hävisivät yhtä pian kuin tulivatkin, sillä Mabel Dunhamin sydän oli liian puhdas ja naisellinen voidakseen iäksi kiintyä niin maailmalliseen ja turhaan seikkaan kuin ulkonaiseen asemaan. Turhamaisuus ja totuttu tapa saattoi hetkeksi synnyttää tuollaisen haihtuvan mieliteon, mutta vakaantunut luonne ja harkitseva ajatus heti karkoittivat sellaiset turhat toiveet.

"En tunne ainoatakaan upseeria 55:nnessä, joka haluaisi tehdä mitään niin hullua, enkä usko, että itsekään olisin niin järjetön, että menisin naimisiin jonkun upseerin kanssa."

"Järjetön, Mabel!"

"Niin juuri; järjetön, Jasper. Tiedätte yhtä hyvin kuin minäkin, mitä maailma sellaisesta sanoisi; ja minä olisin pahoillani, hyvin pahoillani, jos huomaisin mieheni katuvaan, että hän kerran kauniitten kasvojen ja soman vartalon vuoksi unohti kokonaan yleisen mielipiteen ja kohotti puolisoikseen niin paljon alempansa kuin kersantin tyttären."

"Teidän miehenne, Mabel, ei joudu kiusaukseen ajatella isää, vaan hän lakkaamatta ajattelee tytärtä."

Tyttö oli puhunut leikkillisesti, vaikka ilmeisesti oli ajatellut sitä, mitä sanoi, mutta Jasperin viime huomautuksen jälkeen hän vaikenä ainakin minuutin ajaksi, ennenkuin virkkoi sanaakaan. Sitten hän jatkoi vakavammin, ja tarkempi arvostelija olisi äänessä huomannut surumielisyyttä:

"Vanhempien ja lasten tulisi elää niin, ettei olisi kahta sydäntä eikä kahta sielua tunteissa ja ajatuksissa. Yhteisymmärrys miehen ja naisen samoin kuin muidenkin perheenjäsenten välillä lienee onnen välttämätön ehto. Ei miehellä eikä naisella saisi olla mitään syytä onnettomuuteen, maailma siitä kuitenkin pitää huolen, ettei niitä puutu."

"Ymmärränkö teitä oikein? Te aiotte kieltäytyä menemästä upseerin kanssa naimisiin vain sen tähden, että hän on upseeri?"

"Onko teillä oikeutta kysyä sellaista Jasper?" sanoi Mabel hymyillen.

"Ei muuta oikeutta kuin se, jonka antaa kiihkeä halu nähdä teidät onnellisena, ja se oikeus lienee sittenkin sangen pieni. Minun levottomuuteni on tullut sangen suureksi saatuaani sattumalta tietää, että teidän isänne vaatii teitä menemään luutnantti Muirin rouvaksi."

"Minun rakas — rakas isäni ei voi koskaan saada päähänsä niin naurettavaa, niin julmaa ajatusta."

"Olisiko nyt niin julmaa toivoa, että teistä tulisi majoitusmestarin rouva?"

"Olen lausunut teille, mitä asiasta ajattelen enkä voi käyttää ankarampia sanoja. Vastattuani teille, Jasper, niin suoraan, minulla lienee oikeus kysyä, mistä te tiedätte, että isäni ajattelee sellaista asiaa."

"Että teidän isänne on valinnut teille puolison, sen olen kuullut hänen omasta suustansa, sillä sen hän sanoi minulle luottavasti keskustellessamme, kun valitsimme miehiä tälle retkelle. Että herra Muir tarjoutuu teille, sen taas olen kuullut upseerilta itseltään, sillä hän on ihan selvästi viittoillut sinnepäin. Asettaessani nämä kaksi seikkaa yhteen olen johtunut ajattelemaan, että asia olisi niin."

"Eiköhän minun rakas isäni, Jasper", sanoi Mabel ja hänen kasvonsa hehkuivat kuin tuliset hiilet, vaikka sanat tuntuivat hillityiltä, "eiköhän minun rakas isäni liene ajatellut jotakin toista? Siitä, mitä nyt sanoitte, ei seuraa, että hänen mielessään olisi ollut herra Muir."

"Eikö kaikesta päättäen, Mabel, asia kuitenkin ole niin? Mikä tuo majoitusmestarin tänne? Hän ei ole koskaan ennen huomannut välttämättömäksi seurata tänne-tulevia retkikuntia. Hän toivoo teitä vaimokseen ja teidän isänne on selvittänyt itselleen, että teistä se tulee. Ettekö näe, Mabel, että herra Muir on matkalla juuri *teidän* tähtenne?"

Mabel ei vastannut. Hänen naisellinen vaistonsa oli kaikesta huolimatta sanonut hänelle, että majoitusmestari häntä ihaili, vaikka hänen oli vaikea otaksua, että asia oli niin kuin Jasper väitti. Tosin hän oli muutamista isänsä lauseista saanut selville, että tämä todellakin vakavasti ajatteli toimittaa hänet naimisiin, mutta mikään ei ollut vihjannut hänelle, että tuleva mies olisi herra Muir. Hän ei voinut

sitä uskoa, vaikk'ei hän tahtonut epäillä toisen sanoja. Varmana hän ajatteli, että hänen isänsä mielellään tahtoi saada järjestetyksi hänen kohtalonsa, mutta ei siinä suinkaan ajatellut ketään määrättyä yksilöä. Nämä ajatukset hän kuitenkin salasi, sillä itsekunnioitus ja naisellinen ylpeys sanoivat hänelle, ettei tämä asia ollut ollenkaan sovelias keskustelunaihe hänen nykyisen toverinsa kanssa. Muuttaakseen puheenaihetta hän senvuoksi melkoisen pitkän äänettömyyden jälkeen virkkoi: "Yhdestä asiasta saatte olla varma, Jasper — ja se on kaikki, mitä haluan sanoa tästä jutusta — luutnantti Muirista, vaikka hän olisi kenraali, ei tule milloinkaan Mabel Dunhamin miestä. Ja nyt sanokaa minulle matkamme päämäärä. Milloin tämä loppuu?"

"Sitä ei voi niin varmaan sanoa. Kerran lähdettyämme vesille me olemme tuulten ja aaltojen armoilla. Haukansilmä voi sanoa teille, ettei metsästäjä, joka aamulla lähtee hirvenajoon, voi sanoa, missä hän yönsä nukkuu."

"Mutta me emme ole hirvenajossa eikä nyt ole aamu, ja siksi Haukansilmän viisaus on turha."

"Vaikkapa emme olekaan hirvenajossa, ajamme kuitenkin jotakin, jota on hyvin vaikea saavuttaa. En voi sanoa teille tämän enempää, sillä meidän velvollisuutemme on pitää suu kiinni, vaikkapa puhuminen ei meitä vahingoittaisikaan. Pelkään vain, etten saa pitää teitä Lokissa kyllin kauan voidakseni näyttää, mitä se hädässä voi tehdä."

"Minä en pidä viisaana sitä naista, joka menee merimiehen kanssa naimisiin", sanoi Mabel äkkiä ja melkein vaistomaisesti.

"Sepä on kummallinen mielipide. Mihin sen perustatte?"

"Siihen, että merimiehen vaimo voi saada kilpailijan miehensä aluksesta. Minun enoni, Cap, sanoo myöskin, ettei merimiehen pitäisi mennä naimisiin."

"Hän tarkoittaa valtameren purjehtijoita", vastasi Jasper nauraen. "Ellei hän pidä vaimoja kyllin hyvinä niille, jotka purjehtivat valtamerillä, hän voi pitää niitä kerrassaan soveliaina niille, jotka purjehtivat sisäjärvillä. Toivon, Mabel, ettette muodostaisi mielipidettänne meistä suolattoman veden purjehtijoista juuri kokonaan sen mukaan, mitä teidän enonne sanoo."

"Purje, hei!" huudahti juuri puheena-ollut henkilö, "tai vene, hei! se voi olla lähempänä totuutta."

Jasper juoksi kokalle; ja todellakin, pienen esineen saattoi huomata noin sadan kyynärän päässä kutterista hieman tuulen alapuolella. Ensi silmäyksellä hän havaitsi, että se oli kaarnakanotti, sillä vaikka pimeys esti tarkasti erottamasta piirteitä, tottunut silmä saattoi kuitenkin näin läheltä huomata, mikä esine se oli; ja sellainen silmä kuin Jasperin, joka kauan oli tuntenut vesillä-käytettävät kulkuvälineet, ei voinut olla tulematta mainittuun johtopäätökseen.

"Siinä voi olla vihollisia", huomautti nuori mies, "ja taitaa olla paras siepata ne kiinni."

"Hän meloo kaikin voimin, poika", huomautti Haukansilmä, "ja tekee yrityksesi yhtä turhaksi kuin täysikasvuinen jänis suksimiehen ponnistukset."

"Käännä myötä", huudahti Jasper perämiehelle, "käännä myötä ja pidä varasi."

Perämies totteli, Lokki kiisi niin, että vesi hauskasti kokassa kohisi, ja parissa minuutissa kanotti oli joutunut sellaiseen asemaan, että antautuminen oli välttämätöntä. Kun oli päästy niin lähelle, että haka ulottui tarttua siihen kiinni, määrättiin, että siinä olevat kaksi henkilöä saivat nousta laivaan, ja niin pian kuin he olivat päässeet laivan kannelle, huomattiin, että ne olivat Nuolenpää ja hänen vaimonsa.

XV LUKU.

"Mi on se helmi, mitä rikas ei voi ostaa, oppinut on liian hyvä etsiäkseen, mut jota köyhä etsii ja halveksittu hakee ja usein etsimättä omakseen sen saa? Sä sano se mulle ja minä sanon sulle, mi on totuus, jota koetella saa."

Cowper.

Intiaanin ja hänen vaimonsa kohtaaminen ei herättänyt sen suurempaa kummastusta suurimmassa osassa tämän tapauksen todistajia, mutta Mabel ja ne, jotka tiesivät, millä tavalla päällikkö oli eronnut Capin seurueesta, epäilivät samalla ankarasti häntä, sillä heistä sellaista tekoa ei millään voinut

puolustaa. Haukansilmä, joka yksin osasi vapaasti puhua vankien kanssa — sillä sellaisina heitä nyt tuli kohdella — vei Nuolenpään hiukan syrjään ja keskusteli kauan hänen kanssaan saadakseen selville hänen pakonsa syy ja mitä hän sen jälkeen oli tehnyt.

Tuskaroora vastasi kaikkiin tehtyihin kysymyksiin intiaanin järkkymättömällä rauhallisuudella. Karkeamisensa hän selitti sangen yksinkertaisesti ja tyydyttävästi. Kun hän huomasi, ettei seurue voisi pelastua, hän piti huolta omasta turvallisuudestaan syöksymällä metsän kätköihin. Yhdellä sanalla: hän oli karannut pelastaakseen oman henkensä.

"Se on hyvä", vastasi Haukansilmä ollen uskovinaan toisen puolustelun, "veljeni teki siinä sangen viisaasti. Mutta hänen vaimonsa seurasi mukana?"

"Eivätkö kalpeanaamojen vaimot seuraa miehiänsä? Eikö Haukansilmä olisi katsonut jälkeensä, seuraako häntä hänen rakastettunsa?"

Tämä vetoaminen oppaaseen sattui otolliseen maaperään, sillä Mabelin ystävällisyys ja hyvyys oli antanut hänelle lakkaamatta ajattelunaihetta. Tuskaroora, vaikk'ei ymmärtänyt syytä, huomasi, että hänen selityksensä hyväksyttiin, ja hän seiso i ylpeästi vaiti odottaen seuraavaa kysymystä.

"Se on ymmärrettävää ja luonnollista", vastasi Haukansilmä, "se näyttää luonnolliselta ja voi olla niin. Vaimo lienee halukas seuraamaan miestänsä, jolle hän on uskollisuutta luvannut, sillä ovathan he yksi liha. Sanasi tuntuvat rehellisiltä, tuskaroora", hän lisäsi jatkaen intiaaninkielellä, "sanasi tuntuvat rehellisiltä ja miellyttäviltä. Mutta miksi on veljeni ollut niin kauan poissa? Hänen ystävänsä ovat ajatelleet häntä usein, mutta eivät ole saaneet häntä nähdä."

"Ellei naaras seuraa koirasta, eikö koiraksen ole seurattava naarasta?" vastasi tuskaroora hymyillen ja laskien merkittävästi sormensa kyselijänsä olkapäälle. "Nuolenpään vaimo seuraa Nuolenpää, ja oikeuden mukaan Nuolenpään tuli seurata vaimoansa. Hän eksyi ja he veivät hänet kokiksi vieraaseen kotaan."

"Ymmärrän sinua, tuskaroora. Vaimo joutui mingojen käsiin ja sinä ajoit niitä jäljestä."

"Haukansilmä ymmärtää syyt yhtä helposti kuin näkee sammalen puissa. Niin se on."

"Ja kauanko sitten sinä sait vaimosi takaisin ja miten se kävi?"

"Kaksi aurinkoa. Kevään-kaste oli juuri tullut, kun minä kuiskasin häntä polulle."

"Se kaikki näyttää luonnolliselta ja kuuluu kai avioliittoon. Mutta, tuskaroora, miten sinä sait tuon kanotin ja minkätähden sinä melot St. Lawrencelle päin linnan asemesta?"

"Nuolenpää tuntee omansa ja voi erottaa sen toisten tavaroista. Tämä kanotti on minun, ja minä löysin sen rannalta läheltä linnaa."

"Sekin tuntuu uskottavalta; kanotti kuuluu intiaanille ja intiaani ottaa omansa muitta mutkitta. Se on kuitenkin kummallista, ettemme me nähneet kanottia, vaikka sen on täytynyt lähteä rannasta pikkuisen ennen kuin meidän aluksemme."

Nämä ajatukset, jotka äkkiä lensivät oppaan mieleen esitettiin nyt intiaanille kysymyksenä.

"Haukansilmä tietää, että soturi voi olla häpeissään. Isä olisi voinut kysyä minulta tyttäätä, enkä olisi voinut sitä hänelle antaa. Lähetin Kevään-kasteen hakemaan kanottia, mutta yksikään ei häntä puhutellut. Tuskarooran vaimo ei saa alkaa itse puhutella vieraita miehiä."

Tämäkin oli todennäköistä ja kuvasi intiaanin tapoja ja luonnetta. Kuten tavallista, Nuolenpää oli saanut etukäteen puolet palkastaan Mohawkissa käynnistään; ja hänen kieltäytymisensä vaatimasta jäännöstä näytti osoittavan oikeudentuntoa, joka antaa arvoa villille yhtä hyvin kuin kristityllekin. Niin rehellisestä miehestä kuin Haukansilmä, Nuolenpää oli käyttäytynyt hienosti ja kunnollisesti, vaikkakin hänen oman luonteensa mukaista olisi ollut, että intiaani olisi tullut isän luo ja peittelemättä tunnustanut totuuden. Mutta tuntiessaan intiaanien tavat hän ei nähnyt mitään tavatonta siinä, että intiaani oli siten menetellyt.

"Sehän juoksee kuin vesi vuorenrintettä alas, Nuolenpää", hän vastasi vähän mietittyään, "ja minusta se näyttää totuudenmukaiselta. Punahan luonteen mukaista oli menetellä siten, vaikk'ei valkoihoisen. Sinä et välittänyt mitään tyttären isän surusta?"

Nuolenpää kohautti olkapäitään ikäänkuin kieltäen.

"Yhden asian tahtonee minun veljeni vielä sanoa minulle", lisäsi Haukansilmä, "ja sitten ei jää mitään pilviä hänen kotansa ja yankeen hirsimajan välille. Jos hän voi puhaltaa pois hienon sumun, hänen ystävänsä katselevat häntä, kuin hän istuisi rauhallisena oman nuotionsa ääressä ja hän saa katsella heitä, kuin he olisivat panneet pois aseensa eivätkä olisikaan satureita. Miksi oli Nuolenpään kanotin kokka St. Lawrencelle päin, vaikka siellä ei ole tavattavissa muita kuin vihollisia?"

"Mitäs varten Haukansilmä ja hänen ystävänsä kulkevat samaa tietä?" kysyi tuskaroora rauhallisesti. "Tuskaroora saanee kulkea samaa tietä kuin yankeekin."

"Miksikö? Toden sanoakseni, Nuolenpää, me olemme tiedustelemassa — se merkitsee, purjehtimassa. Toisin sanoen, me kuljemme kuninkaan asioilla ja meillä on oikeus olla täällä, vaikk'ei meillä ole oikeutta sanoa, *miksi* me olemme täällä."

"Nuolenpää näki suuren kanotin ja hänen teki mielensä nähdä Vesikoiraa. Nuolenpää oli menossa auringonlaskuun päin tänä iltana etsiäkseen kotaansa, mutta huomattessaan nuoren merimiehen laskevan toiseen suuntaan hän käänsi samanne päin. Vesikoira ja Nuolenpää olivat yhdessä viime retkellä."

"Tuo kaikki voi olla totta, tuskaroora, ja sinä olet tervetullut. Sinä saat syödä meidän hirveämme ja sitten meidän täytyy erota. Laskeva aurinko on takanamme ja me molemmat liikumme sukkelaan. Veljeni tulee liian kauaksi siitä, jota hän etsii, ellei hän käänny ympäri."

Haukansilmä kääntyi nyt toisiin ja ilmaisi kuulustelunsa tuloksen. Hänestä näytti, että Nuolenpään kertomus saattoi olla tosi, mutta lisäsi, että mitä tarkin varovaisuus oli tarpeen, että säästyttäisiin epämieluisilta yllätyksiltä. Mutta hänen kuulijansa, Jasper niiden mukana, näyttivät hyvin epäillen suhtautuvan noihin selityksiin.

"Se vekkuli on pantava heti rautoihin, veli Dunham", sanoi Cap niin pian kuin Haukansilmä oli lopettanut kertomuksensa, "hänet täytyy viedä majoitusmestarin luo, jos täällä suolattomilla vesillä on sellaista virkamiestä, ja hänet on annettava sota-oikeuden tutkittavaksi heti, kun pääsemme satamaan."

"On viisainta pidättää poika", vastasi kersantti, "mutta raudat ovat tarpeettomat niin kauan kuin hän jääpi kutteriin. Huomen aamuna on asia järjestetty."

Nuolenpää kutsuttiin nyt saapuville ja hänelle ilmoitettiin päätös. Intiaani kuunteli vakavana eikä tehnyt mitään vastaväitteitä. Päinvastoin hän tyynenä ja hillityllä ylpeydellä kuuli määrättävän kohtalostaan, kuten muutkin Amerikan alkuasukkaat olisivat tehneet. Hän jäi erikseen toimetonna seisomaan, mutta seurasi tarkasti kaikkea, mitä tapahtui. Jasper järjesti purjeet tuulen mukaan, ja Lokki otti entisen suuntansa.

Noin tunti oli kulunut ja luonto alkoi vaatia osaansa. Suurin osa miehistöstä meni siis alas jättäen kannelle vain Capin, kersantin, Jasperin ja pari laivamiestä. Nuolenpää vaimoineen jäi myöskin, edellinen ylpeänä tehden huomioita ja jälkimmäinen koko olennossaan osoittaen tyytyväisyyttä ja alistuvaa nöyryyttä, kuten oikea intiaanivaimo ainakin.

"Vaimollesi, Nuolenpää, voit löytää paikan alhaalta, jossa minun tyttäreni tyydyttää hänen tarpeitansa", sanoi kersantti kohteliaasti valmistautuen itsekin lähtemään kannelta, "tuolla on purje, jolle voit itsesi oikaista."

"Minä kiitän isääni. Tuskaroorat eivät ole köyhiä. Vaimo voi ottaa minulle peitteitä kanotista."

"Kuten haluat, ystäväni. Pidämme välttämättömänä pidättää sinut, mutta emme pidä tarpeellisena teljetä sinua sisään tai muuten pahoinpidellä. Lähetä eukkosi hakemaan kanotista vilttejä, ja mene samalla itsekin ja tuo tänne ylös aivot. — Jos Lokissa olisivat jotkut liian uneliaita, Vesikoira", virkkoi kersantti matalalla äänellä, "niin on hyvä ottaa aivot säilöön."

Jasper oli samaa mieltä, ja Nuolenpää ja hänen vaimonsa, jota asia ei näyttänyt ollenkaan liikuttavan, menivät ääneti täyttämään määräystä. Alhaalla tuntui intiaani ankarasti toruvan vaimoansa, joka kuunteli vaieten ja kävi viipymättä korjaamaan erehdyksensä panemalla syrjään ottamansa viltin ja etsimällä toista, joka paremmin miellyttäisi hänen ankaraa herraansa.

"Pidä kiirettä, Nuolenpää", sanoi kersantti seisten komentosillalla ja katsellen molempien liikkeitä tuntien samalla, että he hidastelivat vain koetellaksensa hänen kärsivällisyyttänsä; "alkaa tulla myöhä ja meillä satureilla on semmoinenkin kapine kuin herätysrumpu — ei illanvirkku eikä aamuntorkku."

"Nuolenpää tulee", kuului vastaus ja tuskaroora vetäytyi kanottinsa kokalle.

Siellä yksi ainoa terävän veitsen vilahdus katkaisi köyden, jolla kanotti oli sidottu, ja kun kutteri kiisi aika vauhtia eteenpäin, jäi veijarin kanotti ihan kuin paikalleen seisomaan. Tämä oli käynyt niin

kätevästi ja äkkiä, että kanotti oli jäänyt melkoisen matkan päähän, ennenkuin kersantti oikein tajusi, mitä oli tapahtunut ja ehti ilmaista sen tovereilleen.

"Täyskäännös!" karjaisi Jasper päästään omin käsin halkaisijan, jolloin kutteri kääntyi, niin että purjeet lepattivat ja suunta muuttui suoraan vastatuuleen ja se kantoi sitä satakunnan kyynärää kaarena takaisin. Mutta niin sukkelaan ja kätevästi kuin tämä tarkoituksenmukainen liike kävikin, ei se kuitenkaan tapahtunut sukkelampaan eikä taitavammin kuin tuskarooran. Taidolla, joka osoitti hänen tuntevan laivojen liikkumismahdollisuuksia, hän tarttui airoihin ja sousi jo vaimonsa avustamana kaikkiin voimin omaan suuntaansa. Hän oli kääntynyt lounaaseen, toisin sanoen suuntaan, johon laiva joutui ihan vastatuuleen ja jossa maa oli lähinnä ja niin hän pääsi edelle sen verran, ettei ollut kiinnijoutumisen vaaraa, kun laivan piti uudestaan tehdä käännös. Heti kun Lokki oli saanut tuulta purjeihinsa ja alkoi kiittää eteenpäin, huomasi Jasper, että taas oli käännettävä, muuten he menisivät väärälle suunnalle. Eikä ollut kulunut kahtakaan minuuttia, kun laiva oli uudestaan kääntynyt ja saanut tuulta purjeihinsa.

"Se kyllä pelastuu!" sanoi Jasper saatuaan selville kanotin ja kutterin vauhdin. "Se viekas lurjus meloo juuri tyyntä kohti, eikä Lokki voi sinne sitä seurata!"

"Teillä on kanotti!" huudahti kersantti, jossa oli herännyt poikamainen takaa-ajon kiihko; "astukaamme siihen ja koettakaamme!"

"Se on hyödytöntä. Jos Haukansilmä olisi ollut kannella, olisi ehkä voinut yrittää, mutta nyt ei ole ketään. Kanottiin asettuminen vie kolme-neljä minuuttia ja sitä aikaa Nuolenpää käyttää kaikkiin voimin hyväkseen."

Molemmat, Cap ja kersantti, huomasivat tämän todeksi, sillä tämä oli itsestään selvä niillekin, jotka eivät olleet tottuneet sellaisiin liikkeisiin. Rantaan oli vähemmän kuin puoli penikulmaa ja kanotti laski juuri sen suojaan ja näytti varmasti saavuttavan sen, ennenkuin takaa-ajajat olisivat puoleenkaan väliin päässeet. Lokin peräsin kääntyi taas ja ihan kuin vaistomaisesti se oli saanut alkuperäisen suuntansa. Jasper teki tämän täydellisen hiljaisuuden vallitessa, ja hänen apulaisensa ymmärsivät välttämättömyyden näytellä osansa jonkunlaisella mekaanisella jäljittelyvaistolla. Heti kun nämä liikkeet oli suoritettu, Cap vei kersantin erikseen ja alkoi innokkaasti tyhjentää ajatusvarastoansa tästä kaikesta.

"Huomaa, veli Dunham", hän sanoi tuhoa-ennustavin ilmein, "tämä on asia, joka vaatii kypsää harkintaa ja tavatonta varovaisuutta."

"Sotilaan elämä, veli Cap, on kokonaan pelkkää harkintaa ja varovaisuutta. Jos näillä rajaseuduilla unohdamme niistä toisenkaan, menetämme päänahkamme ensi yrityksellä."

"Mutta minusta Nuolenpään vangiksiottaminen on asianhaara ja hänen karkaamisensa toinen. Olkoon tämä Jasper Suolatonvesi varuillaan."

"Molemmat ovat todella asianhaaroja, veli, mutta ne merkitsevät eri asioita. Jos intiaanin karkaaminen on asianhaara poikaa vastaan, niin on hänen vangiksi joutumisensa asianhaara pojan puolesta."

"Niin, niin; mutta kaksi asianhaaraa ei kumoa toisiansa samoin kuin kaksi negatiivista. Jos tahdot kuulla, kersantti, vanhan merimiehen neuvoa, ei hetkeäkään ole hukata, vaan on otettava välttämätön askel aluksen ja siinä-olijoitten turvaamiseksi. Kutteri kulkee nyt kuuden solmuvälin nopeudella, ja kun välimatkat ovat lyhyet tällä lätäköllä, me voimme ennen aamua olla ranskalaisessa satamassa ja ennen iltaa ranskalaisten vankina."

"Se kyllä voi olla totta. Minkä neuvon annat minulle, veli?"

"Minun mielestäni sinun on heti paikalla pantava Jasper Suolatonvesi arestiin, jätettävä hänet alhaalla vartioitavaksi ja annettava laivanpäällikkyyks minulle. Siihen sinulla on täysi oikeus, koska laiva kuuluu armeijalle ja sinä olet tällä hetkellä retkikunnan komentava upseeri."

Kersantti Dunham punnitsi tätä ehdotusta enemmän kuin tunnin, sillä vaikka hän toimi ripeästi, kun vain oli päässyt varmuuteen, hän oli kuitenkin mieltävä ja varova. Tottuneena valvomaan miesten käytöstä linnassa hän ymmärsi erilaisia luonteita ja kauan hän oli pitänyt Jasperia suuressa arvossa. Mutta nyt tämä vaikuttava myrkkä, epäily, oli päässyt hänen sieluunsa; ja kaikkialla pelättiin ranskalaisten petosta ja juonia niin suuresti, ettei ole ollenkaan ihme, että joukon johtaja, jota erikoisesti oli varoitettu, unohti monivuotisen hyvän käytöksen niin ankaran ja ilmeisesti todennäköisen epäluulon vuoksi. Päästäkseen tästä epävarmuudesta kersantti vetosi majoitusmestariin, jonka mielipiteille hän ylempänään pani suuren arvon, vaikkakin niiden toteuttaminen tällä hetkellä riippui hänen omasta harkinnastaan. On onneton sattuma, jos joku pulaan jouduttuaan kysyy neuvoa toiselta,

joka tahtoo päästä hänen suosioonsa. Silloin tämä koettaa sovittaa vastauksensa niin, että se kysyjää miellyttäisi. Tässä tapauksessa asia kävi vielä pahemmaksi sen kautta, että Cap kersantin asemesta kävi esittämään asiaa eikä kiihkoonsa suinkaan unohtanut viitata, mille puolelle hänen tulisi kallistua. Luutnantti Muir oli liian harkitseva voidakseen vastustaa sen tytön enoa ja isää, jonka hän toivoi omakseen voittavansa, vaikkapa hän koko epäilyksestä olisi ollut jyrkästi eri mieltä. Mutta siitä tavasta, jolla asia hänelle esitettiin, hän oli itsekin ruvennut epäilemään, että ehkä oli kaiken varalta hyvä varustautua mahdollista petosta vastaan ja antaa tilapäisesti laivanpäällikkyyksensä Capille. Kuultuaan tämän tuloksen, kersantti viipymättä päätti panna sen täytäntöön.

Antamatta lähempiä selityksiä kersantti Dunham yksinkertaisesti ilmoitti Jasperille pitävänsä velvollisuutenaan ottaa häneltä tilapäisesti pois päällikkyyden ja antaa sen langolleen. Nuorukaisen luonnolliseen ja ehdottomaan hämmästyksen puuskaan hän vastasi vain, että sodassa usein täytyy menetellä salaperäisesti ja että nykyinen velvollisuus välttämättä vaati häntä menettelemään sillä tavalla. Vaikk'ei Jasperin hämmästyksensä vähentynyt — kersantti tarkasti varoi viittaamasta epäilyksiinsä — täytyi hänen kuitenkin totella sotilaallista määräystä, ja tynesti hän itse ilmoitti pienelle laivamiehille, että heidän tämän jälkeen tuli kaikessa totella herra Capia, kunnes toisin määrättäisiin. Kun hänelle sanottiin, ettei ainoastaan hänen itsensä, vaan myöskin perämiehen, jota pitkän merimieskokemuksensa vuoksi pidettiin melkein luotsina, tuli mennä hänen kanssaan hyttiin, värähtivät hänen kasvonsa ilmaisten voimakasta mielenliikutusta, mutta hän hillitsi sen niin kokonaan, ettei edes Cap voinut selittää, mitä se merkitsi. Nyt oli siis herännyt epäluulo tukahdutettu mitä vaikuttavimmalla tavalla.

Niin pian kuin Jasper ja luotsi olivat jättäneet kannen, ovenvartija sai salaisen määräyksen panna erikoista huomiota molempiin — kumpaakaan ei saanut päästää kannelle ilman erikoista lupaa. Tämä toimenpide oli kuitenkin tarpeeton, sillä Jasper ja hänen apulaisensa heittäytyivät heti lavitsallensa, jota eivät koko yönä aikoneetkaan jättää.

"Ja nyt, kersantti", sanoi Cap niin pian kuin huomasi olevansa isäntä kannella, "ole hyvä ja sano minulle suunta ja välimatka, että voin tarkata, onko laivan kokka ohjattu oikeaan päin."

"Veli Cap, minä en tiedä kummastakaan yhtään mitään", vastasi Dunham aika lailla hämmästyneenä tästä kysymyksestä. "Meidän täytyy kulkea suorinta tietä Tuhatsaarille, jossa meidän 'tulee laskea maihin, vapauttaa joukko, joka on aikansa palvelut ja tehdä suunnitelma tulevaa toimintaamme varten'. Se on melkein sanasta sanaan, mitä kirjallisessa määräyksessä on sanottu."

"Mutta on kai teillä merikartta — jotakin, josta käy asema ja välimatkat selville — josta voi nähdä kulkureitin."

"En usko, että Jasper on koskaan kulkenut sellaisten mukaan."

"Ei karttaa, kersantti Dunham!"

"Ei edes pienintäkään kynänpiirtoa. Meidän merimiehemme tuntevat nämä vedet niin hyvin, etteivät ne merikortteja tarvitse."

"No, hitto vie! Nehän ovat ihan raakalaisia! Ja luuletko sinä, kersantti Dunham, että minä voin löytää jonkun määrätyn saaren tuhanten joukosta tietämättä nimeä tai asemaa — tietämättä edes, missä päin se on ja kuinka kaukana?"

"Mitä *nimeen* tulee, veli Cap, niin ei sinun siitä tarvitse olla huolissasi, sillä yhdelläkään noista tuhannesta saaresta *ei ole* nimeä eikä sinun siis siinä suhteessa tarvitse erehdystä pelätä. Sen asemasta taas, koska en ole siellä kertaakaan ollut, en voi sanoa sinulle yhtään mitään, eikä asemasta ole niin suurta väliäkään, kunhan vain löydämme sinne. Ehkäpä joku laivamiehistä tietää tien."

"Odota hetkinen, kersantti — odota hetkinen, jos suvaitset, kersantti Dunham! Jos minä olen tämän laivan päällikkö, niin täytyy minun — jos suvaitset — voida johtaa sitä pitämättä salaneuvottelua laivapojan tai kokin kanssa. Laivuri on aina laivuri ja hänellä täytyy aina olla oma mielipiteensä, vaikkapa se olisi vääräkin. Otaksun sinun kokeneen kyllin paljon ymmärtääksesi, että on parempi komentaa vääräänkin kuin ei mihinkään. Kaikissa tapauksissa — Jumalakaan, vaikka Hän on pääamiraali, ei voisi komentaa kalastajan purtta kyllin arvokkaasti, jos hän neuvottelisi perämiehen kanssa aina, kun haluaa laskea rantaan. Ei, herraseni! Jos minä hukun, niin hukun, mutta hitto vie, minä menen pohjaan haaksirikossa ja teen sen kunnialla."

"Mutta, veli Cap, minä en halua mennä pohjaan muualle, kuin Tuhatsaarten leiripaikalle, johon olemme määrättyt."

"Hyvä, hyvä, kersantti. Mutta ennenkuin kysyn neuvoa — suoranaista neuvoa peittelemättä ensimmäiseltä kenen tapaan, tai vaikkapa alemmalta perämiehelläkin, minä kierrän kaikki nuo tuhat

saarta ja tutkin yksitellen, kunnes löydän oikean. Sitäpaitsi on varmempi keino saada selville kaikki heidän tietonsa tarvitsematta näyttää omaa tietämättömyyttään: minä panen heidät ajattelemaan, että tahdon omat kokemukseni heidän päähänsä pönttää! Merimiehen täytyy joskus käyttää kaukoputkea, vaikkei mitään ole näkyvässä, tai nostaa luoti ylös, ennenkuin syvyydestä on päästy selville."

"Minä tiedän, että tällä hetkellä kuljemme oikeaan suuntaan", vastasi kersantti, "mutta kuljettuamme muutaman tunnin kohtaamme luotoja, jolloin tarvitaan suurta tarkkuutta."

"Annapa kun minä koetan pumpata perämiestä ja saat nähdä, että se käy muutamassa minuutissa."

Cap ja kersantti menivät nyt sen miehen luo, joka piti perää, Cap astuen korokkeelle tyynenä ja varmana, niinkuin ainakin mies, joka täydellisesti tuntee oman voimansa.

"Erinomainen ilma, poikaseni", virkkoi Cap tavalla, jota laivojen päälliköt joskus osoittavat jollekin valitulle käskyläiselle. "Tietysti teillä käy tällainen maatuuli joka yö?"

"Kyllä tähän vuodenaikaan, herra", vastasi mies hipaisten hattua kunnioituksesta uutta päällikköänsä ja kersantti Dunhamin sukulaista kohtaan.

"Sama kai on asianlaita myöskin Tuhatsaarilla? Tuuli tietysti asettuu, sillä meillä on maa molemmin puolin."

"Kun pääsemme kauemmas itään, tuuli luultavasti muuttuu, sillä siellä ei voi olla varsinaista maatuulta."

"Niin, niin; semmoinen se teidän suolaton vetenne on! Sillä on joskus metkunsä, jotka ovat ihan luonnonvastaiset. No, Länsi-Intian saarilla tietää kyllä yhtä varmasti saavansa maa- kuin merituultakin. Tässä suhteessa ei ole mitään eroa, vaikka odottaisi tapaavansa poikkeuksen jokaisesta säännöstä täällä, suolattomalla vesilätäköllä. Tietysti sinä, poikaseni, tunnet tarkasti kaikki nämä Tuhatsaaret?"

"Varjelkoon, herra Cap! Kukaan ei tunne niitä kaikkia, eipä edes tiedä mitään niistä. Ne ovat arvoitus vanhimmallekin näiden vesien purjehtijalle, emmekä voi kerskua tietävämmä edes niiden nimiä. Sitäpaitsi useimmilla niistä ei olekaan mitään nimeä enempää kuin kastamatta kuolleella lapsella."

"Oletteko te roomalaiskatolinen?" kysyi kersantti terävästi.

"En sitä, herra, enkä mitään muutakaan. Minä olen vapaa uskonnon suhteen, en koskaan vaivaa itseäni sillä, mikä ei ole tarpeellista."

"Hm! vapaa; Se on epäilemättä joku lahko, joka on tartuttanut tämän maakunnan", mutisi herra Dunham, jonka isoisa oli ollut Uuden Jersey'n kveekareita, isä presbyteerinen ja joka itse oli liittynyt Englannin kirkkoon tullessaan armeijaan.

"Minä otaksun, John", virkkoi Cap, "teidän nimenne kai on Jack?"

"Ei, herra, minun nimeni on Robert."

"No, Robert; se nyt on ihan sama Jack tai Rob; me käytämme molempia samassa merkityksessä. Sanon, Rob, siellä kai on selvät vedet, mihin me olemme matkalla?"

"Sitä en voi sanoa, herra! Minä en tiedä siitä enempää kuin joku mohokki tai 55:nnen sotilas."

"Etkö sinä ole koskaan ankkuroinut siellä?"

"En koskaan, herra. Herra Vesikoira tuntee ne rannikot hyvin."

"Mutta kulkiessanne kaupunkiin pitänette toki silmät auki, että tiedätte väylät."

"Kaupunkiin! Siinäpä se on, herra Cap. Siellä on yhtä paljon kaupunkia kuin nenänne päässä, ja mitä väyliä sitten!"

Kersantti hymyili ivallisesti, mutta hänen lankonsa ei menettänyt huumoriansa.

"Ei kirkontorneja, ei valoja, ei satamia, huh! Siinä ovat todellakin linnoitukset, kuten niitä sanotaan!"

"Kysykää kersantti Dunhamilta, herra, jos tahdotte tietää jotakin niistä. Kaikki linnavarustukset ovat mukana *Lokilla*."

"Mutta, Rob, kumpaa väylistä pidätte parempana — sitäkö, jota kuljitte viimein, vai, vai, vai — no, vai toista?"

"Sitä en voi sanoa, herra; minä en tunne kumpaakaan."

"Sinä nukut, poika, peräsimestä, nukutko?"

"En peräsimestä, vaan eturuumassa vuoteellani. Vesikoira lähettää alas kaikki sotilaat ja muut, lukuunottamatta luotsia, emmekä me tunne tietä paremmin kuin ensi kertaa kulkiessamme. Niin hän on aina tehnyt menen ja palatessa, enkä voi sanoa teille väylää enkä suuntaa sen jälkeen, kun olemme päässeet lähelle saaristoa. Kumpaakaan ei tunne kukaan muu kuin Jasper ja luotsi."

"Siinä on taas asianhaara, kersantti", sanoi Cap vieden lankonsa, vähän syrjään. "Ei ole ainoatakaan koko laivassa, jolta voisi saada jotakin pumpatuksi. He ilmaisevat tietämättömyytensä ensimmäisellä sanalla. Mutta miten hitolla minä voin osata sinne, minne olemme määrättyt?"

"Siinäpä se on, veli Cap; kysymyksesi on helpommin tehty kuin vastattu. Eikö merenkulkuoppi nyt tuommoista voi neuvoa. Minä ajattelin, että te valtameren purjehtijat voisitte noin vähäisen asian saada selville. Olenpa usein lukenut heidän saarilöydöistäänkin."

"Niin olet, veli, niin olet, ja tämä löytö olisi kaikista suurin, sillä ei tarvitse löytää vain yhtä, vaan tuhat saarta."

"Kuitenkin näiden järvien purjehtijoilla on omat keinonsa löytää ne seudut, joita etsivät."

"Jos olen ymmärtänyt sinua oikein, on tämä asema tai varustus aivan salainen."

"On, mitä suurinta huomiota on pantu, ettei sen asemaa vihollinen mitenkään saisi tietää."

"Ja sinä odotat, että minä, vento vieras teidän järvillänne, voisin löytää sen ilman korttia, suuntaa, välimatkaa, pituus- ja leveysasteita — tai hitto vie — ilman reimareita. Salli minun kysyä, luuletko sinä, että merimiehet kulkevat nokkavainulta kuin Haukansilmän koirat."

"No, veli, ehkäpä sinä sittenkin voit saada perämieheltä vielä joitakin tietoja. Minun on vaikea uskoa, että hän on niin tietämätön kuin tahtoo näyttää olevansa."

"Hum! Tämä näyttää toiselta asianhaaralta. Minusta koko tilanne on kohta niin täynnä asianhaaroja, ettei tiedä, mihin jalkansa astua. Mutta pian me saamme selville, mitä poika oikeastaan tietää."

Cap ja kersantti palasivat nyt paikallensa perämiehen luo ja edellinen jatkoi kysymyksiänsä. "Satutko tietämään, poikaseni, millä pituus- tai leveysasteella nuo mainitut saaret ovat?" hän kysyi.

"Mikä, herra?"

"Mikäkö? Pituus- ja leveysaste tai edes toinen; en tiedä aivan tarkkaan, miten täällä kasvatetaan nuoria sisäjärvien merimiehiä ja sitä varten minä kysyn."

"En ole ikinä kuullut kummastakaan ja siksi en satu tietämään, mitä niillä tarkoitatte, herra."

"Mitä minä tarkoitan! Tiedättekö, mikä leveysaste on?"

"En, herra", vastasi mies epäröiden, "vaikka luulen, että se on joku ranskalainen yläjärvellä."

"Hiuuu!" vihelsi Cap puhaltaen ilmaa kuin pumpusta. "Leveysaste joku ranskalainen yläjärvellä! Odotapas, nuori mies, tiedätkö sinä, mitä pituusaste tarkoittaa?"

"Luulenpa tietäväni, herra; se on viisi jalkaa, kuusi tuumaa — säännöllinen kuninkaan soturin pituus."

"Siinä on pituusaste, joka on keksitty sinulle, kersantti, voidaksesi hankkia olkahihnat satureillesi. Toivoakseni teillä toki lienee joku käsitys asteista, minuuteista ja sekunneista?"

"On, herra. Aste tarkoittaa parempia ihmisiä, ja minuutit ja sekunnit ovat pitempiä tai lyhyempiä mittausnuoria. Ne me kyllä tiedämme yhtä hyvin kuin suolaveteläisetkin."

"Hitto minut vieköön, veli Dunham, jos ymmärrän, kuinka ne voivat kulkea näillä vesillä! — Näen ihan selvään, kersantti, ettemme voi odottaa mitään tuolta vekkulilta. Minä annan vielä pari tuntia mennä samaan suuntaan ja sitten voimme menetellä olosuhteitten mukaan."

Kersantti ei väittänyt sitä vastaan, ja kun tuuli oli tasainen, eikä näyttänyt esiintyvän mitään vastuksia, hän laittoi purjeista vuoteen kannelle ja paneutui siihen pitkäkseen, nukahtaen heti raskaasti kuin ainakin sotilas. Cap puolestaan asteli edestakaisin kannella sulkematta koko yönä hetkeksikään silmiänsä, sillä hän oli karaisut itseänsä ja kykeni kestävänsä ankarimpiakin ponnistuksia.

Oli täysi päivä, kun kersantti Dunham heräsi seuraavana aamuna, ja se hämmästyksen huudahdus, joka häneltä pääsi heti, kun oli noussut jaloilleen ja katsonut ympärilleen, kuului voimakkaampana kuin tavallisesti tämän hillityn miehen ääni. Ilma oli täydellisesti muuttunut ja sakea sumu peitti kaiken niin, että taivaan rannasta toiseen saattoi olla penikulman taival. Muuta ei näkynyt kuin vaahtoavia aaltoja joiden keskellä Lokki keinui. Lyhyt keskustelu lankonsa kanssa johti hänet tämän äkillisen muutoksen perille.

Kuten herra Cap oli otaksunutkin tyyntyi tuuli tuossa puolen yön seuduilla tai juuri, kun hän ajatteli laskea luotinuoransa salmeen, sillä saaret alkoivat edestäpäin näkyä. Kello yksi alkoi puhaltaa koillistuuli kehittyen vähitellen myrskyksi ja hän laski pohjoista ja länttä kohden tietäen, että päinvastaisella puolella on New York; puoli kaksi hän otti pois halkaisijan ja reivasi pääpurjeen; kello kaksi hän reivasi peräpurjeen ja puoli kolmelta loput purjeet, joten alus jäi vapaana kellumaan.

"En voi sanoa muuta kuin että alus kulkee mainiosti" lisäsi vanha merikarhu, "vaikka tuuli on aika raju. Minulla ei ollut aavistustakaan, että se tällä suolattomalla vesilätäköllä voisi puhaltaa tuollaisella voimalla, vaikka en ole vielä huolinnut rakastua siihen senvuoksi, että se nyt näyttää vähän luonnollisemmalta; ja jos tällä kirotulla vedellä olisi hieman suolan tuoksua, niin siihen voisi olla tyytyväinen."

"Kuinka kauan sinä olet laskenut tähän suuntaan, veli Cap?" kysyi järkevä soturi; "ja millähän nopeudella me nyt kulkenemme?"

"No, pari kolme tuntia ehkä ja se kiittää kuin parhain kilpa-ajoneuvon. Meillä on nyt hyvä vauhti, sillä toden tunnustaakseni, vähät välittäen saarien läheisyydestä, vaikka ne ovatkin tuulen puolella, minä itse tartuin ruoriin ja ohjasin sitä penikulman tai pari vapaille vesille. Me olemme niistä nyt tynnen puolella, sen tunnustan, sillä vaikka voi mielellään pysytellä tuulen puolella yhdestä, vieläpä puolesta tusinastakin saaria, niin tuhannen saaren läheisyydestä laskee pois niin pian kuin suinkin. Ei, ei, tuolla ne ovat jossakin usman sisässä ja olkoot, sillä Charles Cap niistä vähät välittää."

"Kun pohjoinen ranta on vain viiden tai kuuden ranskan penikulman päässä ja siellä on suuri lahti, johon voi helposti eksyä, niin eiköhän olisi parempi kysyä neuvoa laivamiehistöltä, ellemme suorastaan kutsu Jasper Vesikoiraa ja pyydä häntä viemään meitä Oswegoon takaisin? Aivan mahdotonta meidän on kuitenkin milloinkaan päästä sinne, minne piti, kun tällainen tuuli puhaltaa ihan vastaan."

"Ammattimies voi esittää monta vakavaa syytä ehdotustasi vastaan, kersantti. Suurin on: jos päällikkö tunnustaa tietämättömyytensä, hävittää se kerrassaan tarpeellisen kurin. Niin se on, veli. Minä ymmärrän sinun päänpudistuksesi, mutta ei mikään muu käännä järjestystä nurin niin helposti kuin tunnustaa tietämättömyytensä. Tunsin kerran laivanpäällikön, joka kulki viikon väärään suuntaan, ennenkuin tunnusti erehtyneensä; ja oli aivan ihmeellistä, miten suuresti hänen arvonsa nousi miehistön silmissä juuri siksi, etteivät he voineet häntä ymmärtää."

"Se voi käydä suolaisilla vesillä, veli Cap, mutta tuskin suolattomilla. Mieluummin kuin joutua haaksirikkoon Canadian rannikolla minä tunnen velvollisuudekseni päästää Jasperin pois arestista."

"Ja joutua Frontenacin satamaan. Ei, kersantti; laiva on nyt hyvissä käsissä ja voi oppia hieman merenkulkua. Meillä on vallassamme aava ulappa, eikä muu kuin hullu voi ajatella maihinmenoa tällaisella myrskyllä. Vahdista minä pidän huolen ja silloin me olemme turvassa kaikelta muulta vaaralta paitsi siltä, mikä tällaista kevyttä matalaa alusta joka hetki uhkaa. Jätä kaikki minun huolekseni, kersantti, ja minä takaan sinulle Charles Capin puolesta, että kaikki käy hyvin."

Kersantti Dunham tyytyi helposti. Hän luotti suuresti lankonsa ammatilliseen taitoon ja toivoi, että tämän erinomainen huoli kutterista ei saattaisi hänen hyvää uskoansa häpeään. Toiselta puolen epäily, samoin kuin luottamuskin, voimistuu saadessaan uutta ravintoa ja hän kuvitteli niin lakkaamatta mielessään petosta, että olisi uskonut seurueen kohtalon kenelle muulle hyvänsä mieluummin kuin Jasperille. Toden tunnustaaksemme siinä oli vielä toinenkin syy. Tämä vastuunalainen tehtävä, jota suorittamaan hänet oli lähetetty, olisi kuulunut oikeastaan komentavalle upseerille, ja majuri Duncan oli herättänyt alemmissaan suurta tyytymättömyyttä uskoessaan sen niin alhaiselle virkamiehelle kuin kersantille. Palata takaisin löytämättä edes määrättyä asemaa osoittaisi tavatonta saamattomuutta, joka puhuisi kauan häntä vastaan ja siitä olisi seurauksena, että heti paikalla asetettaisiin joku häntä ylempi hänen saappaihinsa.

XVI LUKU.

"Sun voimasi suuri on, Kaikkivaltias, sen myrskyjen pauhussa kuulen. Kun aallot käy ja tuuli soi sun neuvostas ja ma haakseni hukkuvan luulen, mun aatokseni nöyränä sun luoksesi käy ja rukoilen hartaalla miellä: Oi, johda mua satamaan, vaikk' maata ei näy, ä!' anna mun eksyä tiellä!"

Byron.

Päivän noustessa ilmestyi se osa miehistöä, jolla oli siihen oikeus, laivan kannelle. Kun aallot eivät käyneet vielä kovin korkeina, voitiin päättää, että vielä oltiin saariston suojassa, mutta ne, jotka olivat kokeneempia, ymmärsivät selvään, että oli odotettavissa ankara syysmyrsky, joka on näillä seuduilla tavallinen. Maata ei missään näkynyt, ja joka puolelta peittyi näköpiiri läpinäkymättömään usmaan herättäen synkän, salaperäisen tunnelman. Kuohut, tai kuten rannikkojen asukkaat sanovat aallot, olivat lyhyet ja kiemurtelevat uhaten turmiota helpommin kuin valtameren pitkät ja säännöllisemmät mainingit. Itse vesi näytti vihreältä ja vihaiselta sen sijaan, että olisi loistossa kilpaillut rusopilvien kanssa, vaikka näyttikin odottavan sitä viihdytystä, jonka auringonsäde voi antaa.

Sotilaat tyytyivät pian tilanteeseen ja vähitellen katosivat, kunnes kannelle jäi vain laivamiehistö, kersantti, Cap, Haukansilmä, majoitusmestari ja Mabel. Viimeksimainitun otsalle oli ilmestynyt pilvi, sillä hänelle oli ilmoitettu asioitten todellinen tila ja hän turhaan oli vedonnut Jasperin ansioihin ja koettanut saada komennon jälleen muutetuksi hänelle. Yön lepo ja yön mietiskely oli myöskin Haukansilmää varmistanut nuoren miehen syyttömyydestä, ja hänkin oli lämpimästi puhunut ystävänsä puolesta, vaikka yhtä huonolla tuloksella.

Kului useita tunteja, joiden aikana tuuli kiihtyi ja aallot yhä kohosivat, kunnes kutterin keinunta pakotti Mabelin ja majoitusmestarin vetäytymään suojiinsa. Cap kirosi usein, ja oli ihan ilmeistä, että alus nyt oli menossa aavimmille ulapoille aaltojen heitellessä sitä niin, että vain parhaimmin ja lujimmin rakennettu laiva saattoi sitä kestää. Tämä kaikki ei kuitenkaan Capia suuresti huolettanut, vaan kuten metsästäjä heristää korviansa kuullessaan koiran haukunnan tai sotaratsu, joka kuopii ja hörhättää kuullessaan sodan pauhun, hänkin tässä tilanteessa tunsu heräävän kaiken, mikä hänessä oli miehekästä; ja sen sijaan, että ennen oli lakkaamatta ylimielisesti ja saivarrellen arvostellut ja väitellyt turhasta, hän nyt esiintyi kestäväenä ja kokeneena merimiehenä, joka hän todella oli. Apulaisten tahtomattaankin täytyi pian tottua kunnioittamaan hänen taitoansa, ja vaikka he ihmettelivätkin, kun ei heidän entistä päällikköänsä ja luotsia näkynyt, eikä mitään järkevää syytä näiden katoamiseen ollut annettu, he kuitenkin pian hyväksyivät vaihdoksen ja huolellisesti tottelivat uutta kapteeniansa.

"Sittenkin tässä suolattomassa vesilätäkössä, veli Dunham, on jonkun verran voimaa, kun se vain kaikkensa näyttää", huudahti Cap puolenpäivän maissa hykerrellen käsiään pelkästä mielihyvystä huomattessaan joutuneensa koettelemaan luonnonvoimien kanssa. "Tuuli on rehellinen, vanha vihuri ja järvi näyttää erehdyttävästi samalta kuin Golfvirran seudut. Minä pidän siitä, kersantti — minä pidän siitä ja opin kunnioittamaan tätä ulappaanne, jos ilma voi kestää samanlaisena kuin on alkanut kaksikymmentäneljä tuntia."

"Maa, hei!" huudahti mies, joka oli asetettu keulakannelle tähyttämään.

Cap kiiruhti kokalle, ja toden totta maa häämötti sumun läpi noin puolen penikulman päässä ja kutteri laski juuri suoraan sinne. Vanhan merimiehen ensimmäinen ajatus oli komentaa: "Seis, käännä ulos rannasta!" mutta kylmäverinen soturi pidätti häntä.

"Kun menemme lähemmä", virkkoi kersantti, "niin voi joku meistä tuntea paikan. Useimmat meistä ovat selvillä tämän järven rannoista, ja se auttaa meitä saamaan selville, missä olemme."

"Totta, totta; jos siellä on sopivaa paikkaa, niin pysähdymme sinne. Mikä tuo on, tuolla ylähangan puolella meistä? Sehän näyttää matalalta niemeltä."

"Joven varustukset!" huudahti toinen, jonka tottunut silmä pikemmin erotti varustusten ääriiviivat kuin hänen sukulaisensa, jonka huomiokyky tällaisiin asioihin oli vähemmän harjaantunut.

Kersantti ei ollut erehtynyt. Siinä oli linnake, vaikka se hienon sateen läpi näkyi epäselvästi ja hämärästi aivan kuin iltahämässä tai aamun sarastaessa. Matala, vihertävä turvevarustus, synkkä paaluaitaus, vielä tummempi kuin vesi, parin huoneen harja, pitkä juhlallinen lipputanko, jonka nuora oli vedetty johonkin nurkkaan niin tiukalle, ettei se ollenkaan näyttänyt tuulessa liikkuvan, kaikki tämä selvisi katsojalle yhdellä silmäyksellä. Ainoatakaan elävää olentoa ei näkynyt. Yksinpä vahtikin näytti menneen rajuilmaa pakoon katon alle, ja aluksi saattoi luulla, ettei yksikään silmä keksisi heidän aluksensa läsnäoloa. Mutta rajavarustuksen horjumaton valppaus ei torkkunut: jostakin tähytysluukusta todennäköisesti tehtiin tämä innostava huomio, että joku alus lähestyi; pari miestä huomattiin jollakin korokkeella ja samassa rannimmainen varustus vilisi täynnä inhimillisiä olentoja.

Koko kuva oli suurenmoinen ja vaikuttava. Yhä yltyvä myrsky pakotti väkisinkin kuvittelemaan, että

se täällä ainaisesti kestää. Tuuli ulvoi lakkaamatta, ja kuohuva vesi vastaili synkällä, uhkaavalla kohinallaan muodostaen yhä korkeampia vuoria, ja avaten niiden väliin pohjattomia laaksoja. Tihkusade teki ilman sakeaksi, niin että kaikki näkyi vain usvan läpi, tynnyttäen ja lievittäen niitä kauhun tunteita, joita myrsky itsestään herättää. Tumma, rajaton metsä kohosi harmaudesta suurena, synkkänä ja vaikuttavana, kun taas vilahdus omituisesta ja yksinäisestä ihmiselämästä, jota linnakkeella saattoi huomata, soi silmälle toisenlaista viihdytystä ja herätti toivoa saada vetäytyä sataman suojaan, kunnes luonnon raivo asettuisi.

"He näkevät meidät", sanoi kersantti, "ja luulevat, että olemme palanneet myrskyn vuoksi sataman suojaan. Tietysti, tuollahan on majuri Duncan koillisella vallilla, tunnen hänet pituudesta ja hänen ympärillään olevista upseereista."

"Kersantti, voisipa ehkä sietää hieman ivaakin, jos voisimme päästä joelle ja saisimme turvallisesti ankkurin lasketuksi. Sen lisäksi saisimme päästä herra Vesikoiran maihin ja puhdistaa siten miehistön vaarallisista aineksista."

"Kai sitä voisi, mutta niin huono purjehtija kuin olenkin, minä hyvin tiedän, että se ei käy päinsä. Ei mikään, mikä purjehtii näillä vesillä, voi päästä tuulen puolelta satamaan tällaisella myrskyllä, eikä tällaisella ilmalla tule kysymykseenkään ankkuroida ulkopuolelle."

"Minä tiedän sen, minä näen sen, kersantti, ja niin hauskaa kuin olisikin nähdä maanmiehiäsi, meidän täytyy jättää ne. Omasta puolestani myrskyllä en ole koskaan niin onnellinen kuin tietäessäni, että maa on jäänyt taakseni."

Lokki oli nyt päässyt niin lähelle rantaa, että sen kokka tuossa paikassa oli syöksyä maalle ja täytyi ryhtyä varovaisuustoimenpiteihin. Myrskypurje käännettiin ja pieni alus, joka näytti kilpailevan luonnonvoimain kanssa kuin allin, muutti suuntaa totellen helposti peräsintä ja kiisi pian tuulen vauhdilla kohti kuohuvaa ulappaa. Se lensi niin sukkelaan, että, vaikka maa näkyikin vielä sen alahangan puolella, sumu ikäänkuin nielaisi linnakkeen, jonka vallille oli kerääntynyt joukko levottomia katselijoita. Välttämättömyys pakotti kuitenkin pian kääntämään sen kokan vastatuuleen, jolloin se taas alkoi luovia raskasta matkaansa pohjoista rantaa kohden.

Kului useita tunteja, ennenkuin tapahtui mitään muutoksia; tuuli vain puhalsi sellaisella voimalla, että vihdoinkin viisasteleva Capkin tunnusti tällaisen myrskyn kohtuulliseksi. Auringonlaskun maissa Lokki taas kääntyi myötätuuleen, ettei pimeinä tunteina joutuisi pohjoiselle rannalle. Puolen yön seutuvilla laivan tilapäinen päällikkö, joka kyselemällä kiertoteitse laivan miehistöltä oli saanut jonkinlaisen käsityksen, millainen tämä järvi on, luuli voivansa päättää, että oltiin puolitiessä molempien rantojen välillä. Tähän voimme lisätä, että Cap alkoi tuntea kunnioitusta suolatonta vettä kohtaan, jota hän kaksikymmentäneljä tuntia aikaisemmin ei olisi pitänyt mahdollisena. Juuri kun yö saapui, kiihtyi tuuli niin raivokkaaksi, että hänestä tuntui mahdottomalta kestää sitä; vesi löi pienen aluksen kannelle sellaisella voimalla, että sen saumat natisivat ja oli haudata sen aaltojen syvyyteen. Lokin miehistö vakuutti, ettei se milloinkaan ollut ollut ulkona sellaisella myrskyllä, ja se oli tosi, sillä tuntien jokaisen joensuun, niemen ja lahdenpoukaman, Jasper olisi kuljettanut kutterinsa johonkin suojaan ankkuripaikkaan paljon ennen, kuin tällainen myrsky olisi ehtinyt sitä ruhjoa. Mutta Cap yhä halveksien kieltäytyi kysymästä neuvoa nuorelta mestarilta, joka edelleenkin oleskeli alhaalla, päättäen menetellä, kuten suurtenkin valtamerien purjehtijat.

Aamusella myrskypurje asetettiin paikoilleen, isopurjeen yläosa käärittiin kokoon ja Lokki käännettiin taas myötätuuleen. Vaikka mastot melkein viistivät vettä, pieni alus kuitenkin luonnon raivotessa koetti vastata nimeänsä. Kahdeksan tienoissa se todellakin kiisi samoin kuin ilmojen lokit ilmeisesti peläten muuten sortuvansa järven kuohuvaan kattilaan. Päivä kuluessaan ei tuonut mitään muutosta, sillä ilmapiiri ei laajennut, vaan näkyi vain pieni tuhupilvien ympyrä ihan kuin pata olisi asetettu kumolleen veden meuruavalle pinnalle. Laivamiehistö ja matkustajat välttämättömyyden pakosta pysyivät toimettomina. Jasper ja luotsi oleskelivat alhaalla, mutta muu osa miehistöä oli vähitellen ilmestynyt kannelle. Aamiainen oli syöty täydellisen hiljaisuuden vallitessa, mutta katseilla oli toisilta kysely, miten päättyisi tämä melkein epätoivoinen taistelu luonnonvoimia vastaan. Cap kuitenkin oli täysin tyytyväinen, ja hänen katseensa loisti, askel kävi varmemmaksi ja koko olemus rohkeammaksi, kuta enemmän myrsky kiihtyi ja kuta suurempaa ammattitaitoa ja mielenmalttia se kysyi. Hän seisoi kokalla käsivarret ristissä pysytellen merimiehen vaistolla tasapainossa ja katsellen aaltoja, jotka nousivat ja laskivat, läikkyivät ja lipattivat niin hurjalla vauhdilla kuin olisivat tahtoneet kohottaa Lokin pilviin. Tällaisena hetkenä joku miehistöstä päästi odottamattoman huudahduksen: "Purje!"

Niin suuri oli luonnon raivo ja niin yksinäinen Ontarion rannikkojen villi erämaa, että sangen vaikea oli otaksua kohtaavansa jonkun aluksen täällä ulapalla. Lokki itse ja ne, jotka siinä olivat, oli kuin metsästäjä, joka luulee yksin omistavansa koko metsän, ja kohtaaminen tuntui samalta kuin tuntuu kahdesta yksinäisestä metsästäjästä, jotka tapaavat toisensa monia miljoonia aarin-aloja peittävän lehtikaton alla. Tämä harvinainen ilma lisäsi vielä kohtauksen vaikutusta, niin että se tuntui

yliluonnolliselta ilmestykseltä. Cap yksin katseli sitä kokoneen silmällä, vaikka hänkin tunsi rautaisten hermojensa värähtelevän, kun hän katseli kuohuvilla aalloilla keinuva alusta. Vierias alus oli Lokista parin kaapelin matkan päässä kulkien sen editse melkein poikittaista suuntaa, niin että Lokki joutui sivuuttamaan sen vain muutaman kyynärän päästä. Se oli täydessä asussa oleva alus, eikä tottuneinkaan silmä voinut huomata myrskyn utusateen läpi pienintäkään puutteellisuutta sen varustuksessa tai rakenteessa. Ainoat purjeet, mitä oli levitetty, olivat päämaston märssypurje ja pari pientä haruspurjetta, toinen kokalla, toinen perällä. Tuulen voima ajoi sitä kuitenkin sellaisella painolla, että se oli ihan kallellaan, mutta siitä huolimatta se ui kevyesti ja näytti uhmaavan aaltojen leikkiä. Puomit olivat paikoillaan, ja se kulki noin neljän solmuvälin nopeudella tunnissa.

"Tuo poika nähtävästi tuntee asemansa hyvin", sanoi Cap, kun kutteri kiisi melkein tuulen nopeudella laivaa kohden, "sillä hän laskee rohkeasti etelään päin, jossa hän varmaankin tietää löytävänsä jonkun tyynen ankkuripaikan tai sataman. Ei kukaan voisi noin vapaasti laskea, ellei tuuli olisi peräntakainen, kuten meidän, jos ei tietäisi ihan varmasti, mihin mennä."

"Me olemme tehneet kauhean kierroksen, kapteeni", sanoi mies, jolle hän oli huomautuksensa lausunut. "Tuo on Ranskan kuninkaan laiva — Le Montcalm — ja se on matkalla Niagaran niskalle, jossa sen omistajalla on linnoitus ja satama. Me olemme kulkeneet hirvittävän matkan!"

"Kirous sille! Se on ranskalaisten tapaista, että he laskevat satamaan heti, kun näkevät vilahduksenkaan englantilaisesta."

"Saattaisipa tehdä meillekin hyvää saada seurata sitä", vastasi mies pudistaen toivottomasti päätään, "sillä olemme menossa koko järven pisimmän lahden perukkaan ja voi olla sangen epävarmaa, pääsemmekö sieltä koskaan ulos."

"Hullua, mies, hullua! Meillä on järvellä runsaasti tilaa ja hyvä englantilainen alus. Me emme ole Johnny Crapandeja piilottaaksemme itsemme jonkun niemen tai sataman suojaan, jos hieman vihuri puhaltaa. Käännä ruori, herraseni!"

Tämä määräys annettiin yhteentörmäyksen välttämiseksi. Lokki kiisi nyt juuri ranskalaisen purren keulaa kohti, ja kun laivojen välimatka oli lyhentynyt niin, että sitä oli tuskin sataa kyynärää, heräsi kysymys voisivatko ne ollenkaan onnellisesti sivuuttaa toisensa.

"Vasemmalle, herra, vasemmalle!" karjaisi Cap. "Ruori vasemmalle ja pitäkää varanne!"

Ranskalaisen laivan miehistön nähtiin kokoontuvan kannelle ja muutamat musketit ojentuivat, ikäänkuin komentaakseen Lokin miehistöä antautumaan. Liike kyllä huomattiin, mutta merenkäynti oli niin raivokas, että oli turhaa ajatellakaan säännöllistä taistelua. Vesi tippui parin kolmen laivan kannella olevan kevyen tykin piipusta, eikä kenenkään johtunut mieleenkään panna niitä toimintaan tällaisella rajuilmalla. Tuuli lauloi ja vihelsi laivan mastoissa ja purjeissa, niin ettei ranskalaisen päällikön huutoa ja komennusta kukaan näyttänyt kuulevan.

"Antaa sen kirkua itsensä käheäksi!" murisi Cap. "Tämä ei ole sovelias ilma ruveta juttelemaan salaisuuksia. Vasemmalle, herra, vasemmalle!"

Mies totteli, ja seuraava aalto heitti Lokin niin lähelle toisen laivan perää, että itse vanha merikarhukin otti askelen taaksepäin peläten, että seuraava vastaan tuleva aalto löisi laivat yhteen. Mutta se ei kuitenkaan tapahtunut: hyökäten äkkiä aallon pohjasta laineen harjalle, kuten saalistaan vaaniva pantteri, kutteri kiisi edelleen ja pääsi kuin pääsikin ohi hipaisten vain toisen perää alahangallansa.

Montcalmin ranskalainen komentaja kiiruhti perälle ja hienolla kohteliaisuudella, joka aina lievittää hänen maanmiestensä huonoimpiakin tekoja, hän nosti lakkia ja tervehti ohikiitävää Lokkia. Tässä kohteliaisuudessa oli arvokkuutta ja itsehillintää, kun tilanne ei sallinut toisenlaista menettelyä, mutta Capiin se ei vähintäkään vaikuttanut, vaan heimolleen uskollisena hän melkein vaistomaisesti heristi nyrkkiänsä uhkaavasti ja mutisi partaansa:

"Ai, ai, kirottu onni sinulle, ettei minulla ole kunnollista tykkiä mukana, muuten minä tarjoisin sinulle uuden, hieman toisenlaisen hytin. — Kersantti, hän on viekas lurjus."

"Se oli säädyllistä, veli Cap", vastasi kersantti laskien kätensä sotilaallisesta tervehdyksestä, johon hänen soturiylpeytensä oli sen vienyt, — "se oli säädyllistä ja se on enemmän kuin joltakin ranskalaiselta saa odottaa. Mitä hän oikeastaan sillä tarkoitti, sitä ei kukaan voi sanoa."

"Hänkään ei ole lähtenyt järvelle ilman tarkoitusta. No, antaapa hänen laskea satamaan, jos voi. Me hallitsemme kuitenkin järveä, kuten oikeat englantilaiset meriurhot ainakin."

Tämä kuului komealta, mutta siitä huolimatta Cap katseli kateellisin silmin Montcalmin välkkyvänmustia piirteitä ja tummin värein koristeltuja mastoja, kun se vähitellen eteni etenemistään ja vihdoin hävisi sumuun aivan kuin mielikuvituksen esille-loihtima varjo. Ilolla hän olisi seurannut sen vanavedessä, jos olisi uskaltanut, sillä toden tunnustaaksemme, pelko, että täytyisi viettää toinen myrsky-yö tuntemattomalla, kuohuvalla ulapalla, toi sangen vähän lohdutusta. Vielä kuitenkin hänen ammattiympäytensä oli liian suuri, että hän olisi voinut ilmaista levottomuutensa, varsinkin kun hänen huostaansa uskotut osoittivat rajatonta luottamusta hänen tietoonsa ja keinoihinsa, kuten aina tietämättömät luultua etevämmyyttä kohtaan.

Kului muutamia tunteja ja pimeys tuli täydelliseksi lisäten suuresti Lokin vaaroja. Hetkisen tyyneys oli saanut Capin taas muuttamaan suuntaa, ja yön kuluessa useammin kuin kerran pieni alus koetti päästä johonkin rantaan. — Turha on kuitenkin kuvata laajemmin tämän yön tapauksia, kun myrskyn raivo uudelleen yltyi. Aallot kuohuivat, laiva keinui, myrsky ulvoi ja vihurit heittelivät raivokkaasti pientä alusta, joka ilman pohjalastia oli liian kevyt ja monesti vaarassa hautautua suurimpiin aaltoihin.

Tänä yönä Cap nukkui kuorsaten monta tuntia. Mutta päivän sarastaessa hän tunsu itseänsä ravistettavan olkapäästä ja noustuaan jaloilleen hän tapasi Haukansilmän seisomassa vieressään. Myrskyn raivoissa opasta oli vähän näkynyt kannella, sillä hänen luonnollinen kainoutensa oli sanonut hänelle, että vain merimiehet ymmärtävät hoitaa alusta, ja hän osoitti yhtä paljon luottavansa niihin, jotka olivat saaneet Lokin kohtalot ohjatakseen, kuin toivoi niiden, jotka metsässä joutuivat hänen opastettavikseen, luottavan hänen taitoonsa; mutta nyt hän piti velvollisuutenaan tarttua asiaan, ja sen hän teki omalla teeskentelemättömällä ja vaatimattomalla tavallaan.

"Uni on suloista, herra Cap", hän sanoi niin pian kuin toinen oli saanut silmänsä auki ja näytti ymmärtävän, mistä oli kysymys, — "uni on suloista, sen tiedän kokemuksesta, mutta elämä on vielä suloisempi. Katsokaa ympärillenne ja sanokaa, onko tämä nyt soveliaa hetki komentajan pysytellä pois komentosillalta."

"Mitä nyt, mitä nyt, herra Haukansilmä?" mörisi Cap ihan ensiksi, kun hänen itsetietoisuutensa heräsi. "Joko tekin olette siirtymässä nurisijoihin? Maalla minä ihailin teidän terävyyttänne kulkea pahimmistakin paikoista ilman kompassia, ja vesilläkin teidän nöyryytenne ja kuuliaisuutenne on ollut yhtä miellyttävä kuin maalla luottamus omaan taitoonne. Tällaista epäluottamusta en suinkaan osannut teiltä odottaa."

"Omasta puolestani, herra Cap, en puhu; minulla on omat tapani enkä halua heittäytyä toisten harmiksi, mutta asia lienee hieman toisin Mabel Dunhamin suhteen. Hänelläkin on omat taipumuksensa, mutta ne eivät ole raa'at, kuten meidän, vaan hienot ja naiselliset, kuten tuleekin. Hänen puolestaan minä puhun enkä omastani."

"Niin, niin; minä alan ymmärtää. Tyttö on hyvä tyttö, arvoisa ystäväni; mutta hän on soturin lapsi ja merimiehen sisarentytär, eikä hän suinkaan saa olla liian hento ja arka pienellä myrskyllä. Onko hän näyttänyt pelon merkkejä?"

"Ei suinkaan, ei suinkaan! Mabel on nainen, mutta hän on järkevä ja hiljainen. En ole kuullut hänen lausuvan sanaakaan meidän toimistamme, vaikkakin luulen, herra Cap, että hän pitäisi parempana, jos Jasper Vesikoira saisi jälleen entisen asemansa ja asiat alkaisivat kulkea entistä latuansa. Ja se on inhimillistä."

"Vakuutan, että se on — tyttöjen ja Dunhamien tapaista. Kaikki ovat parempia kuin vanha eno, ja kaikki tietävät enemmän kuin vanha merimies. Se on inhimillistä, herra Haukansilmä, mutta hitto minut vieköön, jos tässä sylenkään mutkan teen päästäkseni satamaan jonkun tyttöhuitukan tai parinkymmenen — tai ei" — ääntänsä alentaen — "koko hänen majesteettinsa 55:nneen rykmentin sotilaitten vuoksi. Minä en ole ollut neljäkymmentä vuotta merillä tullakseni tälle suolattomalle vesilätäkölle sitä varten, että ken hyvänsä saisi minulle inhimillisyyttä opettaa. Kuinka kestävä onkaan tämä myrsky! Nythän tuulee ihan kuin itse pohjanpuhuri olisi taittunut palkeeseen. Ja mikä tuo tuolla tuulen alla on?" — hieraisten silmiänsä — "maa, niin totta kuin nimeni on Cap, ja onkin korkea rannikko."

Haukansilmä ei heti vastannut, vaan pudistaen päätään katseli hyvin huolestuneena toverinsa kasvojen ilmeitä.

"Maa, yhtä varmasti kuin tämä on Lokki!" toisti Cap. "Utuinen ranta eikä kauempana kuin ranskan penikulman päässä meistä yhtä komeine kallioineen ja hyrskyineen kuin voi toivoa tapaavansa Long Islandin rannikolla!"

"Ja onko se rohkaisevaa vai masentavaa?" kysyi Haukansilmä.

"Häh! rohkaiseminen — masentaminen! Ei kumpaakaan. Ei, ei; ei siinä ole mitään rohkaisevaa, ja

mitä masennukseen tulee, niin mikään ei saa merimiestä masentaa. Ettekö ole milloinkaan pelännyt tai masentunut metsissä, ystäväni?"

"Sitä en sano — sitä en sano. Kun vaara on suuri, minun velvollisuuteni on katsoa siihen ja koettaa voittaa se, muuten minun päänahkani aikoja sitten olisi riippunut kuivamassa mingon kodassa. Järvellä kuitenkin ei ole mitään polkuja ja tunnen velvollisuudekseni jättää asiat toisten johdettaviksi, vaikkakin mielestäni meidän pitäisi ajatella, että meillä laivassa on sellainenkin henkilö kuin Mabel Dunham. Mutta tuossa tulee hänen isänsä, joka luonnollisesti parhaiten ymmärtää oman lapsensa aseman."

"Me olemme vakavassa asemassa, veli Cap, luulen", sanoi kersantti lähelle päästyänsä, "sen mukaan, mitä kuulin parilta kokkamieheltä. He sanovat, ettei ainoatakaan purjetta voi levittää ja tuuli kantaa aluksen tunnissa tai parissa rannalle. Toivoakseni he pelkonsa vuoksi erehtyvät?"

Cap ei vastannut, vaan tuijotti maahan katuvin ilmein ja kääntyi sitten raivokkain elein tuulenperälle aivan kuin olisi tahtonut riidellä ilman kanssa.

"Ehkä olisi parasta, veli", lisäsi kersantti, "kutsua Jasper ja kysyä neuvoa, mitä on tehtävä. Ranskalaisista ei ole pelkoa, ja poika kaikkien asianhaarain vallitessa pelastaa meidät hukkumasta, jos suinkin voi."

"Niin, niin; ne ovat juuri ne kirotut asianhaarat, jotka ovat saaneet kaiken pahan aikaan. Mutta antaa pojan tulla — antaa hänen tulla; muutamat hyvin, tehdyt kysymykset saavat häneltä totuuden julki, sen takaan."

Tuskin oli viisasteleva Cap myöntänyt näin paljon, kun Jasperia lähetettiin hakemaan. Nuori mies ilmestyi heti ilmaisten koko olennollaan, kasvoillaan ja ilmeillään loukattua kunniantuntoa, kuten hänen käyttöksensä tarkkaajat olivat ymmärtävinään. Astuttuaan kannelle Jasper loi pikaisen huolestuneen silmäyksen ympärilleen aivan kuin saadakseen kerralla käsityksen kutterin tilasta, ja tämä silmäys näytti hänelle selvittävän, mitä vahinkoja se oli kärsinyt. Tutkittuaan tuulenperää, kuten jokainen merimies olisi tehnyt, hän kääntyi ja katsoi ympäri näköpiirin huomaten korkean kalliorannan tuulen alla ja saaden kerralla selvän tilanteesta.

"Olen kutsunut teidät, herra Jasper", sanoi Cap ristien käsivartensa ja ottaen ylpeän taka-asennon, kuten arvokas päällikkö ainakin, "saadakseni tietää jotakin tuulen alla olevasta rannikosta. Me pidämme varmana, ettette ole niin vihoissanne, että tahtoisitte hukuttaa meidät kaikki, varsinkin naiset; ja otaksun, että olette kylliksi mies neuvoaksenne meille jonkun tyynen lahdelman, jossa voimme odottaa, kunnes tämä lätäkkö on raivonnut kylleksensä."

"Kuolisin mieluummin itse kuin soisin Mabel Dunhamille mitään harmia", vastasi nuori mies vakavasti.

"Minä tiesin sen — minä tiesin sen!" huudahti Haukansilmä taputtaen kohteliaasti Jasperia olalle. "Poika on yhtä rehellinen kuin kompassi, joka johtaa suurimpia laivoja tai opastaa miehen oikeaan väärältä polulta. Kuoleman synti on uskoa muuta."

"Hum!" äännähti Cap; "erittäinkin naiset! ikäänkuin *he* nyt olisivat erikoisessa vaarassa! Turha huoli, nuori mies; me ymmärrämme toisiamme puhumalla kuin silkat merimiehet ainakin. Tiedättekö tuulen alla jonkun satamaksi sopivan paikan?"

"En. Järven tässä osassa on suuri lahti, mutta sitä ei meistä yksikään tunne, ja sen suussa on matalikkoja."

"Ja tämä rannikko tuulen alla; — eiköhän siinä olisi mitään satamapaikkaa?"

"Se on kokonaan erämaata, kunnes saavutte Niagaran suulle toisaalla ja Frontenaciin toisaalla. Pohjoisessa ja lännessä minulle on kerrottu olevan vain metsää ja ruohoaavikoita tuhansia penikulmia."

"Jumalan kiitos! Silloin siellä ei voi olla ranskalaisia. Onko täällä paljon villejä näillä rannikoilla?"

"Intiaaneja tapaa joka suunnalla, vaikk'ei niitä missään ole erittäin lukuisasti. Jos sattuu, voimme tavata niitä rannikolla jonkun joukkueen, tai saatamme kulkea kuukausimääriä tapaamatta ainoatakaan."

"No, meidän tulee sitten pitää silmämme auki; mutta ollakseni suora teille, herra Western, ellei tämä ikävä ranskalaisten juttu olisi tullut väliin, mitä te nyt tekisitte kutterille?"

"Minä olen niin paljon nuorempi merimies kuin te, herra Cap", vastasi Jasper vaatimattomasti, "että tuskin olen kelvollinen teitä neuvomaan."

"Niin, niin; sen me kaikki kyllä tiedämme. Tavallisessa tilanteessa ehkä ette. Mutta tämä on tavaton tilanne ja asianhaara, ja tällä suolattomalla vesilätäköllä näyttää olevan omat oikkunsa. Kaikki puhuu sen puolesta, että te voisitte neuvoa omaa isäänne. Kaikissa tapauksissa voitte puhua vapaasti ja minä koetan sovittaa teidän mielipiteenne omaan kokemukseeni."

"Minä luulen, herra, että ennenkuin kaksi tuntia on kulunut, laiva on ankkuroitava."

"Ankkuroitava! Täällä aukealla selällä?"

"Ei, herra, vaan tuolla lähempänä maata."

"Ette suinkaan tarkoittane sanoa, herra Vesikoira, että tahtoisitte ankkuroida vastarannalle ihan suojattomaan paikkaan?"

"Jos haluaisin pelastaa alukseni, aikoisin tehdä juuri niin, herra Cap."

"Hiiuuu! Tämä on suolaton vesi kaikkine ihmeineen! Huomatkaa, nuori mies; minä olen ollut merieläin, poikana ja miehenä, neljäkymmentä yksi vuotta, mutta koskaan en ole sellaista kuullut. Minä heitän ankkurin köysineen järveen mieluummin kuin suostun tekemään niin hullun työn!"

"Niin me teemme tällä järvellä", vastasi Jasper vaatimattomasti, "kun joudumme kovaan pulaan. Varmaankin tekisimme paremmin, jos meitä olisi paremmin opetettu."

"Niin varmaankin tekisitte! Ei; mikään ei voi saada minua tekemään niin suurta syntiä omaa kasvatustani vastaan. Minä en ikinä voisi näyttäytyä Sandy Hookille, jos voisin suostua niin kerrassaan typerään hommaan. Haukansilmässä on enemmän merimiestä, kun kaikki käy ympäri. Te saatte mennä taas alas, herra Vesikoira."

Jasper kumarsi ääneti ja vetäytyi pois. Mutta ennenkuin hän astui portaita alas, katsojat huomasivat, että hän loi huolestuneen silmäyksen ensin tuulenperälle ja sitten tuulen alle ja katosi kasvoillaan ankara, huolestunut ilme.

XVII LUKU.

"Hän viisastellen oikkujaan vain näyttää ja saivarrellen turhuuttansa puoltaa; hän kokemustaan turmioks nyt käyttää ja kuollessaan vain maineestansa huoltaa."

Cowper.

Kun sotamiehen vaimo makasi kipeänä vuoteessaan, oli Mabel Dunham ainoa, joka istui keskihytissä, kun Jasper saapui; kersantin suurenmoisen hyväntahtoisuuden vuoksi oli Jasper saanut luvan vapaasti oleskella missä hytissä tahansa ja hän oli ottanut entisen paikkansa. Kuvaisimme liian yksinkertaiseksi sankarittaremmen luonteen, jos sanoisimme, ettei hän tuntenut Jasperia kohtaan vähintäkään epäluuloa, vaikka tämä pantiin arestiin, mutta samalla tekisimme vääryyttä hänen lämpimälle tunteelleen ja jalolle ajatustavalleen, ellemme lisäisi, että tämä epäily oli vähäinen ja haihtuva. Kun Jasper nyt istuutui lähelle häntä kasvoillaan synkkä huolenpilvi sen tilan vuoksi, johon kutteri oli joutunut, tytön mielestä oli sillä kertaa kadonnut kaikki, mikä muistuttikaan epäluuloa ja hän näki hänessä vain vääryyttä kärsivän miehen.

"Te annatte tämän seikan liian kovin raskauttaa mieltänne, Jasper", hän sanoi kiihkeästi ja sillä itsensä unohtavalla lämmöllä, jolla hänen sukupuolensa usein kavaltavat tunteensa laadun, kun jokin voimakas mielenkiinto on heissä herännyt; "ei kukaan, joka teidät tuntee, voi pitää teitä rikollisena. Haukansilmä sanoo, että hän tahtoo uskaltaa henkensä teidän puolestanne."

"Entäs te, Mabel", vastasi nuorukainen, ja silmät iskivät tulta, "ettekö tekin pidä minua kavaltajana, kuten teidän isänne näyttää luulevan?"

"Minun rakas isäni on soturi ja hän on velvollinen esiintymään soturina. Mutta minun isäni tytär ei ole, ja hän ajattelee teistä, kuten miehestä, joka jo niin monella tavalla on palvellut häntä."

"Mabel, minä en ole tottunut puhumaan sellaiselle kuin te enkä voi kenellekään sanoa kaikkea, mitä tunnen. Minulla ei ole koskaan ollut sisarta, ja äitini kuoli lapsena ollessani, enkä siis ollenkaan tiedä, mitä naiset mieluummin haluavat kuulla —"

Mabel olisi antanut koko maailman saadakseen tietää, mitä Jasper epämääräisillä sanoillansa tarkoitti; mutta naisen selittämätön ja harkitseva tunne sai hänet hillitsemään uteliaisuutensa. Hän odotti vaieten, kunnes nuorukainen itse selittäisi tarkoituksensa.

"Haluaisin sanoa, Mabel", virkkoi nuorukainen hetkisen vaitiolon jälkeen, joka oli saanut hänet aivan hämilleen, "että minä olen tottumaton teidänlaisenne olennon tapoihin ja mielipiteisiin ja että saatte kuvitella, mitä haluaisin lisätä."

Mabelin vilkas mielikuvitus kykeni kyllä selvittämään monenlaisia seikkoja, mutta on ajatuksia ja tunteita, joita hänen sukupuolensa haluaa kuulla, ennenkuin voi kohdella niitä hyväksyvällä myötätunnolla, ja hänellä oli varma tunne siitä, että nämä Jasperin nyt kuuluivat niihin. Sukupuolensa valmiudella hän sen vuoksi tahtoi vaihtaa puheenaihetta päästäkseen asiasta pikemmin ja tyydyttävämmin selville.

"Sanokaa minulle yksi asia, Jasper, ja minä olen tyytyväinen", hän sanoi puhuen lämmöllä, jossa ei ilmennyt vain hänen oma vakavuutensa, vaan sen piti herättää luottamusta myöskin hänen toverissaan, "ettekö te ansaitse sitä raakaa epäluuloa, johon olette nyt joutunut?"

"En, Mabel", vastasi Jasper katsoen suoraan hänen sinisiin silmiinsä niin avoimesti ja rehellisesti, että se olisi voinut ankarammankin epäluulon karkoittaa. "Kuten toivon voivani tämän jälkeen osoittaa, minä en sitä ansaitse!"

"Minä tiesin sen — olisin voinut vanhoa sen!" vastasi tyttö lämpimästi. "Ja kuitenkin minun isäni tarkoittaa hyvää. Mutta älkää antako tämän masentaa itseänne, Jasper."

"Juuri nyt on niin paljon pahempaa pelättävänä, etten ollenkaan ajattele sitä."

"Jasper!"

"Minä en tahdo peloitella teitä, Mabel, mutta olisi hyvä, jos te voisitte saada enonne muuttamaan mielensä siitä, miten Lokkia on käsiteltävä. Hän on niin paljon kokeneempi kuin minä ja hänen tulisi senvuoksi myöskin ymmärtää tilannetta paremmin."

"Luuletteko, että kutteria uhkaa jokin vaara?" kysyi Mabel ajatuksen nopeudella.

"Sitä pahoin pelkään — meidän kokemuksemme mukaan se on mitä suurimmassa vaarassa, mutta ehkäpä vanha valtamerien purjehtija keksii jonkun keinon sen pelastamiseksi."

"Jasper, kaikki yksimielisesti antavat tunnustuksensa teidän taidollenne hoitaa Lokkia. Te tunnette järven, te tunnette aluksen; teillä *täytyy* olla oikea käsitys todellisesta tilastamme."

"Levottomuuteni teistä tekee minut ehkä tavallista tyhmemmäksi, mutta ollakseni teille rehellinen, on ainoastaan yksi keino pelastaa Lokki joutumasta parissa kolmessa tunnissa haaksirikkoon kulkiessaan tähän suuntaan, mutta sitä teidän enonne kieltäytyy käyttämästä. Tämä varmuuteni johtunee kuitenkin tietämättömyydestä, sillä, kuten hän sanoo, Ontario on vain suolaton vesilätäkkö."

"Se ei muuta asiaa. Ajatelkaa minun isäparkaani, Jasper! Ajatelkaa itseänne — ajatelkaa kaikkia, joiden elämän voitte pelastaa yhdellä ainoalla aikanaan lausutulla sanalla."

"Minä ajattelen teitä, Mabel, ja se on enemmän, paljon enemmän, kuin kaikki muut yhteensä!" vastasi nuori mies niin oudoin ilmein ja vakavin katsein, että ne puhuivat enemmän kuin itse sanat.

Mabelin sydän löi rajusti, ja kiitollisen tyydytyksen välähdys kiisi yli hänen punastuneitten poskiensa, mutta pelko oli niin suuri ja vakava, ettei se jättänyt tilaa suloisemmille ajatuksille. Hän ei voinut olla luomatta kiitollista katsetta, mutta sitten saivat vallan tunteet, jotka luonnollisesti tällä hetkellä olivat etualalla.

"Minun enoni itsepäisyys ei saa johtaa meitä kaikkia sellaiseen onnettomuuteen. Menkää vielä kerran kannelle, Jasper, ja pyytäkää isääni tulemaan tänne hyttiin."

Sill'aikaa kun nuori mies oli täyttämässä tätä pyyntöä, Mabel istui kuunnellen myrskyn raivoa ja aaltojen loisketta kutteria vasten pelolla, joka tähän asti oli ollut hänelle vieras. Luottaen täydelleen oivalliseen kapteeniin, kuten matkustajat tavallisesti sanovat, hän ei ollut tähän asti ajatellut mitään vaaraa ja oli myrskyn alusta alkaen viettänyt aikansa sellaisissa naisellisissa puuhissa, mitkä tässä tilanteessa olivat mahdollisia. Mutta nyt kun pelko todella oli herännyt, hän ei voinut olla myöntämättä, ettei hän milloinkaan ollut kulkenut tällaisessa myrskyssä. Minuutti tai pari, jotka kuluivat, ennenkuin kersantti ilmestyi, tuntuivat hänestä tunnilta ja hän tuskin hengitti, kun näki hänen Jasperin seurassa astuvan portaita alas. Niin pian kuin kieli voi kertoa hän ilmaisi hänelle Jasperin ajatuksen heidän tilastaan ja pyysi häntä, jos hän rakastaisi tyttärtään, tai antaisi arvoa omalle ja miehistön elämälle,

keskustelemaan enon kanssa ja vaatimaan häntä luovuttamaan kutterin päällikkyuden sen oikealle haltijalle.

"Jasper on rehellinen, isä", hän lisäsi vakavasti, "ja vaikka hän olisi petollinenkin, eihän siinä olisi mitään järkeä, että hän tahtois viedä aluksen haaksirikkoon täällä kaukaisella järvenperukalla saattaakseen meidän kaikkien ja omankin elämänsä turmioon. Minä panen oman elämäni pantiksi hänen uskollisuudesta."

"Niin, se voi olla kylliksi nuorelle pelästyneelle naiselle", vastasi hitaampi vanhempi, "mutta sitä ei ehkä annettaisi anteeksi retkikunnan komentajalle. Jasper voi kyllä hukuttamisen asemesta johtaa meidät rantaan ja saada täyden palkinnon toimittaessaan meidät antautumaan viholliselle heti maihin päästyämme."

"Kersantti Dunham!"

"Isä!"

Nämä huudahdukset pääsivät yht'aikaa, mutta äänet ilmaisivat erilaisia tunteita. Jasperin äänessä ilmeni hämmästyystä ja Mabelin nuhteita. Vanha soturi oli kuitenkin niin tottunut kuulemaan alaistensa mielenilmaisuja ja kohtelemaan heitä suoruudella, ettei kiinnittänyt kumpaankaan mitään huomiota, vaan jatkoi hetkisen kuluttua kuin ei kumpikaan olisi mitään puhunut: "Sitäpaitsi ei veli Cap ole mies, joka sallii itselleen opetettavan, mitkä hänen velvollisuutensa laivankannella ovat."

"Mutta, isä, kun meidän elämämme on ilmeisessä vaarassa!"

"Sen pahempi. Hyvällä ilmalla komentaa ei ole suuri taito; vasta silloin, kun asiat käyvät hullusti, oikea upseeri näyttää todellisen karvansa. Charles Cap ei mielellään suinkaan jätä peräsintä silloin, kun laiva on vaarassa. — Paitsi tätä, Jasper Vesikoira, hän sanoo, että ehdotuksenne on epäilyttävä ja sisältää enemmän petosta kuin järkeä."

"Hän voi ajatella niin, mutta kutsukaapa luotsi ja kysykää hänen mielipidettään. Kaikki tietävät, että minä en ole nähnyt miestä sitten kuin eilisiltana."

"Se kuulostaa järkevältä ja sitä voi koettaa. Seuratkaa minua kannelle, että kaikki käy avoimesti ja rehellisesti."

Jasper totteli, ja niin suuri oli Mabelin mielenkiinto, että hänkin seurasi kannelle, niin pian kuin sai varustetuksi itsensä myrskyn raivoa vastaan. Siellä naisellinen kainous pakotti hänet asettumaan syrjään ja ääneti katsomaan, mitä tapahtui.

Luotsi ilmestyi pian eikä kukaan voinut erehtyä siitä pelästyneestä katseesta, jonka hän loi ympärilleen heti, kun oli päässyt vapaaseen ilmaan. Lentävät huhut Lokin tilasta olivat löytäneet tiensä alas, se on kyllä totta, mutta tällä hetkellä huhut olivat haihtuneet, kun hän nyt huomasi itse vaaran. Hänen sallittiin joku minuutti katsoa ympärilleen ja sitten kysyttiin, miten nyt hänen mielestään oli meneteltävä.

"En näe muuta keinoa pelastaa kutteria kuin ankkuroida sen", hän vastasi yksinkertaisesti ja arvelematta.

"Mitä! Täällä aavalla selällä?" kysyi Cap, kuten aikaisemmin oli tehnyt Jasperille.

"Ei, vaan rannempana, — juuri kallioitten ulommaisella reunalla."

Tämä lyhyt keskustelu ei jättänyt Capin mieleen vähintäkään epäilystä siitä, että päällikön ja luotsin välillä oli salainen sopimus saattaa Lokki turmioon — ehkäpä otaksuttavasti juuri siksi, että saataisiin heidät antautumaan. Epäilemättä hän senvuoksi lausui julki saman ajatuksen kuin ennemmin Jasperille.

"Minä sanon sinulle, veli Dunham", hän vastasi kersantin huomautukseen, ettei pitäisi olla ihan kuuro tälle kaksinkertaiselle esitykselle, "ettei yksikään merimies voi rehellisesti antaa sellaista neuvoa. Ankkuroida vastarannalle myrskyn runneltavaksi olisi sellainen hulluus, jota en ikinä voisi selittää vakuuttajalle, tapahtukoonpa se missä olosuhteissa tahansa, niin kauan kuin alus voi kulkea; ja varsinkin ankkuroida lähelle kallioita olisi järjettömyyden huippu."

"Hänen majesteettinsa vakuuttaa Lokin, veli, ja minä olen vastuussa komennettavieni hengestä. Nämä miehet tuntevat Ontarion paremmin kuin me, ja että he vakuuttavat samaa, puhuu minusta sangen voimakkaasti heidän puolestaan."

"Eno!" sanoi Mabel vakavasti, mutta Jasperin raju käännähdys sai hänet hillitsemään tunteitansa.

"Me kiidämme luotoja kohden sellaista vauhtia", sanoi nuori mies, "ettei tarvitse puhua paljoa siitä asiasta. Puolessa tunnissa asia selviää tavalla tai toisella, mutta minä huomautan teille, herra Cap, ettei sekään meistä, joka varmimmin jaloillansa seisoo, kykene pysyttelemään kannella, kun joudumme rantahyrskyyhin tällä matalalla aluksella. En kuitenkaan suuresti epäile, ettemme joutuisi karille jo ennen, kuin pääsemme rantakuohuksoon."

"Ja mitä ankkurointi siinä hyödyttää?" kysyi Cap raivoissaan, ikäänkuin Jasper olisi ollut vastuussa myrskystäkin samoin kuin oli vastuussa antamastaan neuvosta.

"Ellei se hyödytä, niin ei se vahingoitakaan", vastasi Vesikoira tynesti. "Kääntämällä kokan selälle päin hidastamme sen vauhtia, ja vaikkapa sitten ajautuisimmekin hyrskyyhin, on vaara kuitenkin pienempi. Toivon, herra Cap, että sallitte luotsin ja minun järjestää ankkuroinnin valmiiksi, sillä varovaisuus saattaa olla hyvä eikä missään tapauksessa vahingoita."

"Järjestäkää köytenne, jos haluatte ja pankaa ankkurinne kuntoon, sydämen halusta aivan. Me olemme nyt sellaisessa tilanteessa, että mikään sellainen ei ole haitaksi. — Kersantti, yksi ainoa sana täällä perällä, jos suvaitset."

Cap vei nyt lankonsa peremmälle, ettei puhetta voinut kuulla ja äänessä ilmeni nöyrempi tunne kuin tavallisesti, kun hän avasi sydämensä ja selitti heidän todellisen asemansa.

"Mabelille tämä on kamala juttu", hän sanoi hiukan värähtävällä äänellä ja tuhautti sieraimiansa. "Sinä, kersantti ja minä, me olemme vanhoja poikia ja tottuneet katsomaan kuolemaa silmiin, — vaikka olemmekin vielä pelastuneet — meidän ammattimme vie meitä itsestään kuolemaa lähelle. Mutta Mabel! Hän on hento, lämminsydäminen tyttö, ja minä olen toivonut saavani nähdä hänet onnellisessa asemassa ja äitinä, ennenkuin päiväni päättyvät. Niin, niin! Meidän täytyy ottaa vastaan paha samoin kuin hyväkin. Se on kaikki, mitä voin sanoa tilastamme tällä kirotulla suolattomalla vedellä."

Kersantti Dunham oli rohkea mies ja oli näyttänyt urhoollisuuttaan paljon kamalammissa tilanteissa kuin tämä, mutta silloin hänellä oli ollut tilaisuus puolustautua vihollista vastaan, kun taas tämä vihollinen ahdisti häntä hänen voimatta millään tavalla sitä vastustaa. Itsestään hän huoli paljon vähemmän kuin tyttärestään, ja samalla hän tunsu voimakasta itseluottamusta, kuten ainakin terve ja voimakas mies, joka monissa vaaroissa on karaistunut. Mutta ajatellessaan Mabelin tuhoa hän isänrakkaudella heti päätti, että jos toinen on tuomittu tuhon omaksi, hän ja hänen tyttärensä tahtovat tuhoutua yhdessä.

"Luuletko sinä, että vaara on tarjona?" hän kysyi Capilta vakavasti ja järkytetyin ilmein.

"Kaksikymmentä minuuttia vie meidät rantahyrskyyhin ja — ota huomioon, kersantti — mitä voimakkainkaan meistä voi tehdä sellaisessa kuohuvassa kattilassa, joka tuulen alle syntyy?"

Tämä ajatus herätti sangen vähän rohkaisevaa toivoa. Tällä hetkellä Lokki oli noin penikulman päässä rannasta, johon myrskyn raivo kiidätti sitä sellaisella voimalla, ettei ollut ajatustakaan lisätä purjeita, joiden avulla voitaisiin suuntaa muuttaa. Tosin oli pikkuisen levitetty isoapurjetta, mutta se oli tehty vain siksi, että Lokkia voitiin ohjata tuulen mukaan ja estää niin paljon kuin mahdollista aaltoja lyömästä yli kannen. Mutta sittenkin se vapisi ja lepatti aivan kuin myrsky olisi tahtonut kiskoa poikki ne lujat nuorat, joilla nämä monimutkaiset laitteet oli yhteen sidottu. Sade oli lakannut; mutta ilman, noin sata kyynärää järven pinnasta, oli täyttänyt hohtava usva, joka ei suinkaan suuresti eronnut välkkyvästä sumusta, sillä sen yläpuolella paistoi säteilevä aurinko pilvettömältä taivaalta. Jasper oli huomannut tämän enteen ja ilmoittanut, että se merkitsi myrskyn pikaista taukoamista, vaikkakin tämä ja seuraava tunti ehtisi ratkaista heidän kohtalonsa. Näköala kutterin ja rannan välillä muuttui yhä villimmäksi ja kauhistavammaksi. Rannan hyrskyt ulottuivat noin puolen penikulman päähän. Vesi kallioitten ympärillä peittyi kuohuvaan vaahtoon ja ilma oli niin täynnä utua ja räiskyviä vesipisarointia, että maa näkyi sen läpi vain epäselvänä ja utuisena. Kuitenkin saattoi huomata, että se oli korkeata — joka on harvinaista Ontarion rannoilla — ja että sitä peitti rajattoman metsän vihreä vaippa.

Sill'aikaa kun kersantti ja Cap katselivat äänettöminä tätä näytelmää, Jasper miehineen oli kokan puolella ahkerassa puuhassa. Niin pian kuin nuori mies oli saanut luvan ryhtyä vanhaan toimeensa, hän pyysi muutamia sotureja avukseen ja viiden tai kuuden miehen voimalla hän kävi täyttämään sitä velvollisuutta, joka häneltä liian kauan oli kielletty. Kun ei ankkuria näillä pienillä vesillä säilytetä laivassa eikä käytetä raskaita ankkurivitjoja, kuten valtamerillä, Jasper säästyi siitä ankarasta työstä, joka suurilla merillä tällaisissa tapauksissa on edessä. Kaksi ankkuria oli siis pian valmiina heitettäväksi, köydet selvitelty ja miehet seisovat katsellen tehtyä työtä. Mitään parannusta kutterin tilassa ei ollut tapahtunut, vaan se lipui yhä rantaa kohden varmistaen katsojia joka hetki yhä enemmän siitä, ettei alusta voitaisi saada tuumaakaan kulkemaan toisaalle tuhon suunnasta.

Katsottuaan pitkään ja tutkistellen selälle Jasper antoi uusia määräyksiä tavalla, joka ilmaisi hänen

täysin ymmärtävän hetken vaatimukset. Kaksi värppäysankkuria oli asetettu kannelle ja ankkurit oli pantu niihin, ja ne oli siirretty aukkoihin sakarat jo läpi aukkojen, ja kaikki odotti valmiina soveliasta hetkeä. Saatuaan suoritetuksi nämä valmistelut Jasper muuttui kiihkeästä toimijasta rauhalliseksi katsojaksi ja hätiköimättä teki havaintoja. Hän jätti kokan, joka peittyi kokonaan veteen joka kerta kun se puhkaisi aallon — työskennellessään laivamiehet melkein lakkaamatta olivat olleet kokonaan veden sisässä — ja asteli kuivemmalle osalle kantta, perälle. Täällä hän tapasi Haukansilmän, joka seisoi lähellä Mabelia ja majoitusmestaria. Melkein kaikki muut paitsi tässä mainitut olivat kadonneet kannelta etsiäkseen lievitystä vuoteellansa ruumiillisille tuskilleensa, tai kuten toiset, hidastellen miettien syntejensä. Ensi kertaa sen jälkeen kuin Lokin köli oli lähtenyt halkomaan Ontarion kirkasta vettä, kuiskaili rukouksen ääni jossakin sen nurkassa.

"Jasper", virkkoi hänen ystävänsä opas, "minusta on tänä aamuna ollut sangen vähän hyötyä, sillä minun taipumukseni eivät juuri viittaa merielämään, kuten tiedät, mutta jos Jumala sallisi kersantin tyttären päästä elävänä maihin, niin minun metsäntuntemukseni auttaisi minua varmasti kuljettamaan hänet turvallisesti sen läpi linnalle."

"Sinne on hirvittävä matka, Haukansilmä", vastasi Mabel, sillä ryhmät olivat niin lähellä, että toiseen kuului, mitä toisessa sanottiin. "Minä pelkään, ettei meistä yksikään elävänä palaa linnaan."

"Se olisi vaivalloinen ja mutkallinen matka, Mabel; vaikkakin monet teidän sukupuolestanne ovat antautuneet vaikeampiinkin koettelemuksiin erämaissa. — Mutta, Jasper, toisen meistä, sinun tai minun, taikkapa molempien, on astuttava kanottiin. Mabelin ainoa pelastus on, että hän pääsee yli rantahyrskyjen."

"Minä tekisin mielelläni mitä tahansa pelastaakseni Mabelin", vastasi Jasper surumielisesti hymyillen, "mutta yksikään ihmiskäsi ei voi kuljettaa tuota kanottia noiden hyrskyjen läpi. Minä sittenkin toivon ankkuroinnin auttavan meitä, sillä kerran ennenkin olemme pelastaneet siten Lokin melkein yhtä vaarallisesta tilanteesta kuin tämä."

"Jos meidän on ankkuroitava, Jasper", kysyi kersantti, "niin miksi ei tehdä sitä heti paikalla? Jokainen jalka, minkä kuljemme vähentää sitä välimatkaa, jonka aiomme saada pidetyksi ankkuroinnin avulla."

Jasper siirtyi lähemmäksi kersanttia, otti hänen kätensä ja puristi sitä lujasti ilmaisten siten voimakasta, melkein selittämätöntä tunnetta.

"Kersantti Dunham", hän virkkoi juhlallisesti, "te olette kunnan mies, vaikka olettekin tässä asiassa kohdellut minua kovakouraisesti. Rakastattehan tytärtänne?"

"Sitä teidän ei tarvitse epäillä, Vesikoira", vastasi kersantti yskähdellen.

"Tahdotteko pelastaa hänet — meidät kaikki — siitä vaarasta, johon olemme joutuneet?"

"Mitä te käskette minun tehdä, poika, mitä te käskette minun tehdä? Tähän asti minä olen toiminut oman harkintani mukaan; mutta mitä te pyydätte minua tekemään?"

"Auttamaan minua viisi minuuttia herra Capia vastaan ja kaikki, mitä ihminen voi, tulee tehdyksi Lokin pelastamiseksi."

Kersantti epäröi, sillä hän luotti liaksi kurin voimaan, voidakseen noin vain ilman muuta myöntää menettelynsä vääräksi. Hän ei myöskään pitänyt siitä, että horjuttiin sinne tänne, ja sen lisäksi hänen kunnioituksensa sukulaisensa merimiestaitoon oli vieläkin horjumaton. Juuri hänen punnitessaan asiaa saapui siihen Cap perältä, jossa hän oli hetkisen viivytellyt perämiehen luona.

"Herra Vesikoira", sanoi hän niin pian kuin hänen ääntänsä saattoi kuulla, "olen tullut kysymään, ettekö voisi keksiä mitään paikkaa tässä lähellä, johon kutterin voisi laskea matalalle. On tullut hetki, jolloin meidän tulee koettaa sitä viimeistä keinoa."

Tämä Capin neuvottomuus takasi Jasperille voiton. Katsoessaan kersanttiin hän päänyökkäyksellä sai myönnytyksen kaikkeen, mitä pyysi eikä hän enää hukannut ainoatakaan hetkeä, josta riippui niin paljon.

"Saanko minä tarttua peräsimeen", hän kysyi Capilta, "ja koettaa etsiä täällä vastarannalla jonkun sopivan niemekkeen tai lahdenpoukaman?"

"Tehkää niin, tehkää niin", vastasi toinen kakistellen kurkkuansa tuntien edesvastuun painon hartioillansa sitä raskaampana, kuta vähemmän huomasi tietävänsä. "Tehkää niin, Vesikoira, sillä ollakseni teille rehellinen, en näe mitään parempaa keinoa. Meidän täytyy päästä johonkin matalalle tai hukkaa."

Jasper ei kysynyt enempää. Juosten perälle hän tarttui ruoritankoon omin käsin. Luotsi piti varalla, mitä nyt seurasi, ja nuoren päällikkönsä viittauksesta hän irroitti purjeen riekaleet, jotka niin kauan olivat olleet paikoillaan. Siitä hetkestä Jasper piti vaarin ja käänsi peräsimen; haruspurjeen yläosa löyhtyi, kevyt kutteri käännähti hiukan aivan kuin olisi tuntenut, että sitä nyt johti tuttu käsi, ja joutui pian aallon pohjaan. Tästä vaarallisesta asemasta pelastuttiin kuitenkin turvallisesti ja seuraavana hetkenä pieni alus kiisi kohti kivikkoa, ja perikato näytti joka silmänräpäys tulevan yhä varmemmaksi. Välimatka oli tullut niin lyhyeksi, että Jasper viidessä tai kuudessa minuutissa pääsi toivomalleen kohdalle, ja pyöräyttäen peräsimen toisaalle hän käänsi Lokin vastatuuleen, huolimatta aaltojen hirveästä raivosta, niin joustavankevyesti kuin hanhi muuttaa suuntaa välkkyväntyynellä lammella. Jasperin merkki pani kaikki kokalla liikkeelle ja ankkuri heitettiin keulan kummaltakin puolelta, ja ankkuriköysien annettiin mennä melkein loppuun. Ei ollutkaan kovin vaikea asia pysäyttää niin kevyt alus kuin Lokki, ja kymmenen minuuttia sen jälkeen, kuin Jasper tarttui peräsimeen, Lokki keinui ankkurissa kokka selälle päin ja ankkurinuorat tiukalla kuin pingoitettut rautalangat.

"Tämä ei ole hyvin tehty, herra Jasper!" virkkoi Cap vihaisesti heti, kun oli huomannut, mikä kepponen hänelle oli tehty — "tämä ei ole hyvin tehty, herraseni. Minä käsken teitä heti paikalla päästämään ja kuljettamaan kutterin matalalle rannalle."

Yksikään ei kuitenkaan näyttänyt välittävän hänen määräyksestään, sillä niin kauan kuin Vesikoira esiintyi komentajana, hänen oma väkensä ei halunnut totella ketään muuta. Huomattuaan, että miehet yhä virottelivat toimettomina, Cap, joka luuli, että he olivat mitä suurimmassa vaarassa, astui kiivaasti Jasperin luo ja uudisti määräyksensä.

"Te ette laskenutkaan siihen luuloteltuun lahdenpoukamaan", hän lisäsi karjuttuaan muutamia kiukkuisia lauseita, joita emme katso tarpeelliseksi toistaa, "vaan jätite tähän, jossa jok'ikinen laivassaolija joutuu tuhon omaksi, jos menemme rantaan."

"Ja kuitenkin te haluatte päästää irti ja mennä rantaan juuri tässä paikassa!" vastasi Jasper hieman tyyliä.

"Heittäkää luotinuora järveen ja koetelkaa vauhtia!" Cap nyt pauhasi kokkapuolen miehille. Jasperin viittaus hyväksyi tämän määräyksen ja silmänräpäyksessä sitä toteltiin. Kaikki kannella-olijat katselivat nyt niin kiihkeästi, että tuskin hengittivät, tämän kokeen tulosta. Niin pian kuin luoti oli pohjassa huomattiin, että nuora osoitti sen jäävän kokalle päin, ja parin minuutin kuluttua nähtiin kutterin soluneen pituutensa jyrkännettä kohti. Jasper katsoi huolestuneena, sillä hän tiesi hyvin, ettei mikään voisi pysäyttää alusta, jos se joutuisi rantahyrskyihin, ja ensimmäiset kalliot näkyivät ja taas katosivat noin kaapelin päässä suoraan heidän alapuolelleen.

"Kavaltaja!" karjaisi Cap puistaen sormeansa nuorelle komentajalle, ja kiihko sai hänen äänensä vapisemaan. "Teidän täytyy elämällänne vastata tästä!" hän lisäsi pienen väliajan kuluttua. — "Jos minä olisin tämän retkikunnan päällikkönä, kersantti, niin hirttäisin hänet päämaston huippuun, ettei hän karkaisi, jos me muut hukumme."

"Hillitse tunteitasi, veli — tyyntyy vähän, minä pyydän sinua. Jasper näyttää ilmeisesti tehneen parhaansa eikä vaara liene niin suuri kuin näyt luulevan."

"Miksi ei hän mennyt sinne lahteen, josta hän puhui? Miksi hän toi meidät tähän juuri tuulen puolelle kallioita, jossa hyrskyt taittavat, ihan kuin saadakseen hukutetuksi meidät mitä pikimmin."

"Minä pysähdyin kallioitten edustalle juuri siitä järkevästä syystä, että hyrskyt tässä kohden ovat suppeammat", vastasi Jasper rauhallisesti, vaikka toisen käyttämä kieli sai hänen sisunsa kuohahtamaan.

"Tahdotteko te opettaa minunlaiselleni vanhalle merimiehelle, että kutteri voi säilyä ehyenä tuossa kuohukossa?"

"En, herra. Minä ajattelen, että se heti täyttyy ja uppoaa, jos se joutuu noihin rannempana oleviin hyrskyihin. Olen melkein varma, ettei se milloinkaan pääse rannalle, jos se menee niihin. Mutta minä aion estää sen sinne joutumasta."

"Silläkö, että se kulkee pituutensa minuutissa?"

"Ankkurin sakarat eivät vielä ole painuneet kyllin syvään, enkä minä usko, että ne täydellisesti voivat pidättääkään alusta."

"Mihin te sitten luotatte? Kiinnittää alus kokalta ja perältä hyvään uskoon, toivoon ja armeliaisuuteen?"

"Ei, herra, minä luotan pohjavirtoihin. Minä laskin lähelle jyrkännettä, koska tiedän, että se siinä paikassa on voimakkaampi kuin missään muualla ja koska siten pääsimme lähimmä maata joutumatta rantahyrskyihin."

Tämä sanottiin varmasti, vaikkakaan sillä ei ilmaistu mitään vihan merkkejä. Se tehoi Capiin voimakkaasti ja ilmeisin hänessä huomattava tunne oli hämmästyminen.

"Pohjavirrat!" hän kertasi, "kuka hitto nyt on kuullut, että pohjavirrat olisivat pelastaneet jonkun aluksen ajautumasta rannalle?"

"Se ei voine koskaan tapahtua valtamerellä, herra", vastasi Jasper kohteliaasti, "mutta tiedämme täällä kyllä tapahtuneen sellaista."

"Poika on oikeassa, veli", pisti kersantti väliin, "sillä vaikka minä en paljoa ymmärrä sitä, olen kuitenkin usein kuullut merimiesten puhuvan jostakin sellaisesta. Me teemme parhaiten luottaessamme siinä täydellisesti Jasperiin."

Cap murisi ja kiroi, mutta kun hän ei mitään voinut hänen täytyi kuitenkin tyytyä. Pyydettyä Jasper selitti, mitä tarkoitettiin pohjavirroilla. Vesi, jonka myrsky ajaa maalle, koettaa välttämättä löytää jonkin salaisen tien päästäkseen järveen takaisin. Se ei kuitenkaan voi palata pinnan kautta, koska tuuli ja aallot lakkaamatta hyökkäävät sitä vastaan, ja sen vuoksi se muodostaa jonkinlaisen vedenalaisen luoteen päästäkseen takaisin oikeaan paikkaansa. Tällaisia huomaamattomia veden kulkuteitä on ruvettu sanomaan pohjavirroiksi, ja kun se luonnollisesti vaikuttaa samalla aluksen pohjaan, joka kulkee niinkin syvällä kuin Lokki, Jasper oli luottanut sen apuun, että se työskentelee myrskyn voimaa vastaan ja estää köydet katkeamasta. Lyhyesti, yliset ja aliset virrat hävittävät toistensa vaikutusta.

Niin yksinkertainen ja älykäs kuin tämä teoria olikin, ei sitä näyttänyt kuitenkaan voivan hyväksensä käyttä. Mutta virta vaikutti kuitenkin ja ankkuriköydet, jotka äsken olivat äärimmilleen pingoittuneet, löyhtyivät hiukan. Hetkisen kuluttua mies, joka luotinuoralla kokeili, huudahti ihastuneena ja toivokkaasti, että ankkurit vetivät alusta selälle päin! Tänä hetkenä ensimmäiset vedenalaiset kalliot olivat noin sadan jalan päässä Lokin perästä, mutta näyttivät olevan paljon lähempänä, kun aallot heittelivät vaahtoa edestakaisin, myöskin selälle päin. Jasper juoksi kokalle ja heitettyään silmäyksen köysiin hymyili voitonriemuisesti ja viittasi merkitsevästi toisille. Merimiehen vaistolla hän tajusi, että alus keinui edestakaisin aalloilla, mutta ei enää ajautuisi kallioihin.

"Se on pohjavirta!" hän huudahti ihastuneena astuessaan kantta pitkin perälle tarttuakseen peräsimeen, jotta kutteri pitäisi oikean suunnan. "Kohtalo on asettanut meidät juuri sen uomaan eikä enää ole vähintäkään hätää."

"Niin, niin, Kohtalo on hyvä merimies", mörisi Cap, "ja usein auttaa laiskureita hädästä. Pohjavirrat tai pintavirrat, myrsky on asettumassa ja ankkurit ovat löytäneet oikean kiinnekohdan. Sitäpaitsi tällä kiroitulla suolattomalla vedellä on omat luonnottomat tapansa."

Miehet riitelevät harvoin hyvää onneansa vastaan, mutta hätä tekee heidät suuriäänisiksi ja arvosteleviksi. Melkein kaikki laivassa-olijat uskoivat kuitenkin ihan arvelematta, että Jasperin tieto ja taito oli pelastanut heidät varmasta haaksirikosta, eikä kukaan kiinnittänyt vähintäkään huomiota Capin vastaväitteisiin.

Epävarmuus ja epäily kesti kyllä puolisen tuntia, se on kyllä totta, ja sen aikana levottomina tarkattiin luotinuoraa, mutta sitten täytti jokaisen mielen horjumaton turvallisuuden tunne ja väsyneitä kun olivat he pian vaipuivat syvään uneen vähintäkään uneksimatta enää kuolemasta.

XVIII LUKU.

"Se kyyneleet ja huokaukset povellensa sulkee, se väsymättä palvelen tietänsä kulkee, luo unelmille siivet ja herättävi hengen, jos sieluus' sen saanut oot, siit' tuntenet sa lemmen."

Shakespeare.

Oli melkein puolessa päivä, kun myrsky lakkasi, ja silloin sen voima taittui yhtä äkkiä kuin sen raivo oli noussut. Tuskin kahta tuntia oli kulunut vihuriin taukoamisesta, kun järven selältä oli vaahto kadonnut, vaikkakin se vielä keinui levottomasti; ja kun vielä kului toiset pari tuntia, järven pinta välkehti kuten tavallisesti eikä näyttänyt muistavankaan, että myrsky oli sen rauhaa häirinnyt. Vieläkin

tosin aallot vyöryivät lakkaamatta rantaan, mutta usma oli hävinnyt, ja niiden liike oli tyyneempi muistuttaen vain kuin kaukaisena kajastuksena tuulen raivoa, joka nyt oli lannistunut.

Vaikkakin myrsky oli asettunut, kävi kuitenkin navakka itätuuli ja järvi kuohui niin, ettei ollut vielä ajattelemistakaan ulapalle. Jasper, joka nyt äänettömällä päätöksellä oli ottanut Lokin päällikkyyden, laittoi kuitenkin kaikki kuntoon matkaa varten niin pian kuin ilma suinkin sallisi. Sill'aikaa joutilaat huvittelivat, miten parhaiten voivat näissä oudoissa olosuhteissa.

Kuten aina laivastoelämään tottumattomat, Mabel katseli kaihoten rannalle eikä kestänyt kauaa, ennenkuin hän ilmaisi toivonsa saada pistäytyä maissa, jos se voisi käydä päinsä. Haukansilmä sattui silloin olemaan lähellä häntä ja vakuutti, ettei mikään olisi sen helpompaa, koska heillä oli laivassa mukana kaarnakanotti, jolla vaaratta voi päästä aallokossa kulkemaan. Hetkisen epäilyksen ja pelon jälkeen ilmoitettiin asia kersantille. Hän suostui heti ja matkavalmistelut pantiin viivyttelämättä toimeen.

Joukkoon, jonka oli mentävä maihin, kuului kersantti Dunham tyttarineen ja Haukansilmä. Tottuneena kanotteihin Mabel otti paikan vakavasti ja horjumatta keskelle, hänen isänsä asettui kokalle, kun taas opas otti johdon käsiinsä ja istuutui perään. Airojen apua kanotin kuljettamiseen ei juuri tarvittu, sillä aallot kuljettivat sitä liiankin joutuin, kunhan vain ohjauksesta pidettiin huoli. Ennenkuin päästiin rantaan Mabel katui useammin kuin kerran hurjapäisyyttänsä, mutta Haukansilmä rohkaisi häntä ja osoitti itse niin suurta mielenmalttia, kylmäverisyyttä ja voimaa, että mikä nainen tahansa olisi ujestellut ilmaista vauhkoa pelkoansa. Mutta meidän sankarittaremmen ei ollutkaan pöllö; ja kun hän tunsu sen uutuuden viehätyksen, jota veneellä kulku kuohukossa tarjosi, hän tottui siihen ja nautti täysin rinnoin sen suomasta villistä sulosta. Hetkittäin kuitenkin hänen sydämensä oli haljeta, kun laine heitti kanotin aalloilta toisen harjalle, jota se tuntui vain hipaisevan kuin lentävä pääskynen, mutta sitten hän punastui ja nauroi aivan kuin häveten, että oli antanut ilakoivan luonnonvoiman itseensä niin pahasti säikyttää. Tätä ihastuttavaa menoa kesti jonkun minuutin, sillä vaikka välimatka kutterilta rantaan saattoi olla noin neljännespenikulma, se kesti vain aivan muutaman minuutin.

Astuttuaan maalle kersantti suuteli kohteliaasti tyttärtään, sillä hän oli niin paljon soturi, että tunsu olevansa kovalla kamaralla paremmin kotonaan kuin vesivarassa, ja ottaen pyssyinsä hän sanoi aikovansa koettaa tunnin ajan metsästys-onneansa.

"Haukansilmä jää sinun luoksesi, tyttöseni ja epäilemättä tahtoo kertoa sinulle näiden seutujen elämästä ja omista kokemuksista mingojen kanssa."

Opas nauroi, ja lupasi pitää huolta Mabelista, ja muutamassa minuutissa isä oli kiivennyt jyrkännettä ylös ja kadonnut metsään. Toiset lähtivät päinvastaiselle suunnalle ja kavuttuaan jonkun minuutin jyrkännettä he joutuivat korkealle, puuttomalle kallioniemekkeelle, josta silmää kohtasi mitä omituisin ja viehättävin näköala. Täällä Mabel istahti kallion halkeamalle tyynnyttääkseen kiihtynyttä hengitystään, kun taas hänen toverinsa, jonka jäntereitä ei ponnistus näyttänyt ollenkaan rasittaneen, seiso i hänen rinnallaan nojaten omalla miehekkäällä tavallaan pitkään pyssyinsä. Kului useita minuitteja eikä kumpikaan puhunut — Mabel erittäinkin oli kokonaan antautunut ihailemaan suurenmoista näköalaa.

Näiden kahden eteen avautui nyt tuo koilliseen päin rannattomalta näyttävä ulappa, jonka pinnalla iltapäivän auringon säteet kilvan leikkittelivät ja joka vieläkin levottomasti keinui muistuttaen äskeistä myrskyä ja heidän kokemiaan kauhuja. Suunnaton metsä rajoitti sitä puolikuunmuotoisena kaarena, jonka sakarat kaakossa ja pohjoisessa pistivät syvälle veteen ja kaaren selkä ulottui vihreänä vaippana taivaanrannan taa, eikä näkynyt pienintäkään merkkiä ihmiselämästä, joka olisi rajoittanut luonnon juhlallista suuruutta. Myrsky oli ajanut Lokin niille rajaseuduille, joita ranskalaiset koettivat kaikin voimin riistää pois englantilaisilta. Seuraten luonnollisia kulkuväyliä suurista järvistä toisiin, olivat ranskalaiset varustaneet Niagaran rannat, mutta meidän seikkailijamme olivat nyt useita ranskan penikulmia näistä seuduista länteen. Kutteri keinui ankkurissa vähän ulompana aivan kuin leväten sen suurenmoisen ponnistuksen jälkeen, minkä se juuri oli saanut kestää, kun taas kanotti oli vedetty kuivalle tasaiselle pengerhälle juuri tässä kallion alla.

"Me olemme täällä sangen kaukana inhimillisistä asumuksista!" huudahti Mabel katseltuaan kauan näköalaa ja saatuaan vilkkaassa mielessään jonkunlaisen käsityksen sen omituisista yksityiskohdista. "Tällaista nyt on olla rajaseuduilla."

"Ovatko nämä näköalat miellyttävämpiä kuin lähempänä merta ja suurten kaupunkien ympärillä?" kysyi Haukansilmä kiihkeästi, kuten aina tällaisesta asiasta puhuttaessa.

"En tahdo sanoa juuri sitä. Siellä ne ehkä muistuttavat enemmän kanssaihmisistä kuin täällä, mutta vähemmän Luojan suuruudesta."

"Niin, Mabel, minun oma tunteeni sanoo aivan samaa. Minä olen vain köyhä metsästäjä, sen tiedän, ilman opetusta ja oppia, mutta Jumala on yhtä lähellä minua tässä minun kodissani kuin hän on lähellä kuningasta hänen linnassaan."

"Kuka voisi sitä epäillä?" vastasi Mabel kääntäen katseensa näköalasta toverinsa päivettyneihin, mutta rehellisiin kasvoihin ja hämmästyksen niiden ilmeen jaloutta. "Tällaisessa paikassa tuntee olevansa lähempänä Jumalaa, luulisin, kuin kaupungeissa, joissa tuhannet pikku seikat kiinnittävät ajatuksen kaikkeen muuhun."

"Te puhutte, Mabel, aivan samaa kuin tahtoisin itsekin sanoa, vaikkakin niin selvästi, että minä ihan häpeän, kun en voi toisille lausua tunteitani tällaisesta asiasta. Minä olen kierrellyt näitä rantoja metsästysmatkoillani ennen sotaa, täälläkin olen ollut — en juuri tässä paikassa, vaan me nousimme maihin tuolla tuon tuuhean tammen luona, joka kohoaa lehtikuusien yli —"

"Kuinka, Haukansilmä, voitteko te muistaa kaikki retkenne noin tarkkaan?"

"Nämä ovat meidän katujamme ja talojamme, kirkkojamme ja palatsejamme. Kuinka ei niitä muistaisi! Kerran me teimme Suuren Käärmeen kanssa sopimuksen tavata toisemme kuuden kuukauden kuluttua kello 12 päivällä muutaman kuusen juurella, vaikka kumpikin oli kauempana kuin kolmensadan penikulman päässä siitä. Kuusi oli ja on vieläkin, ellei Luoja ole sitä kaatanut, keskellä metsää, johon on enemmän kuin viisikymmentä penikulmaa lähimmiltä varustuksilta, ja mitä runsaimman majavaseudun lähetyvillä."

"Ja kohtasitteko toisenne siinä paikassa ja sillä hetkellä?"

"Nousee ja laskeeko aurinko? Tullessani puun luo tapasin Käärmeen nojaamassa puunrunkoon jaloissaan risaiset säärystimet ja likaiset moksasiinit. Delawarelainen oli joutunut vetelälle suolle, josta oli suurella vaivalla päässyt pois, mutta yhtä varmasti kuin aurinko kultaa aamuisin ensiksi itäisen taivaan ja laskee illalla länteen, hän tiesi ajan ja paikan. Chingackgookiin saa luottaa, olkoonpa kysymyksessä ystävä tai vihollinen. Kumpaankin nähden hän on yhtä varma."

"Mutta missä delawarelainen nyt on? Miksi hän ei ole meidän kanssamme tänään?"

"Hän on tiedusteluretkellä tutkimassa mingojen jälkiä, niinkuin minunkin pitäisi olla, ellei inhimillinen heikkous olisi pidättänyt minua siitä."

"Te näytätte olevan kaikkien heikkouksien yläpuolella, Haukansilmä. En ole ikinä tavannut ketään, jossa olisin huomannut niin vähän vikoja kuin teissä."

"Jos tarkoitatte terveyttä ja voimaa, niin on Luoja ollut minulle hyvä, vaikka ajattelenkin, että raitis ilma, pitkät metsästysmatkat, ainaiset tiedusteluretket, metsäin antama ravinto ja hyvän omantunnon suoma lepo voivat pitää tohtorit kaukana. Mutta kaikesta huolimatta minä olen, kuten muutkin ihmiset; niin, huomaan, että monet minun tunteistani ovat sangen inhimilliset."

Mabel näytti hämmästyneeltä, ja kuvaisimme vain totuudenmukaisesti hänen sukupuolensa luonnetta, jos lisäksiimme, että hänen suloisten kasvojensa ilme osoitti tavatonta uteliaisuutta, vaikka hän hillitsikin kielensä.

"Tässä teidän villissä elämässänne, Haukansilmä, on jotakin lumoavaa", huudahti Mabel ja innostuksen puna lehahti hänen kasvoilleen. "Minä tunnen, että minustakin vähitellen tulee rajaseutujen tyttö, ja minä varmastikin opin rakastamaan näiden metsien juhlallista hiljaisuutta. Kaupungit tuntuvat masentavan minua; ja kun minun isäni mahdollisesti jää lopuksi iäkseen tänne, jossa hän jo niin kauan on ollut, alkaa minusta tuntua, että olisin onnellinen, jos saisin jäädä hänen luokseen eikä tarvitsisi enää palata meren rannalle."

"Metsä ei ole, Mabel, koskaan hiljaa sille, joka ymmärtää sen kieltä. Sangen usein olen päiviä kierrellyt saloja kaipaamatta mitään inhimillistä seuraa. Siellä voi jutella mielin määrin eikä kaipaakaan muuta puhetovertia."

"Minä luulenkin, että te olette, Haukansilmä, onnellisempi yksin kuin joutuessanne toisten seuraan."

"Sitä en tahdo sanoa, en tahdo sanoa juuri sitä. Olen elänyt aikoja, jolloin olen ajatellut, että Jumala yksin on minulle tarpeeksi metsissäni enkä ole kaivannut mitään muuta kuin Hänen armoansa ja huolenpitoansa. Mutta sittemmin ovat toiset tunteet nousseet etualalle, ja minä otaksun, että luonto sittenkin vaatii osansa. Kaikki olennot elävät parittain, Mabel, ja sama lienee tarpeellista ihmiseenkin nähden."

"Ja ettekö, Haukansilmä, ole ajatellut etsiä itsellenne vaimoa, joka jakaisi teidän kohtalonne?" kysyi Mabel suorudella ja yksinkertaisuudella, joka ilmaisi puhdasta ja vilpitöntä sydäntä, vaikkakin

ajatuksessa saattoi huomata naissuvun synnynnäistä kaksimielisyyttä. "Minusta näyttää, että tarvitsisitte vain kodin, johon saisitte retkiltänne palata tunteaksenne elämänne täysin onnelliseksi. Jos minä olisin mies, minun suurin onneni olisi kierrellä näissä metsissä tai risteillä tuolla loistavalla ulapalla."

"Minä ymmärrän teitä, Mabel, ja Jumala siunatkoon teitä toivoessanne meille onnea ja menestystä niin vaatimattomia kuin olemmekin. Meillä on huvimme ja ilomme, mutta me voisimme olla onnellisempia; niin, minä ajattelen, että me voisimme olla onnellisempia."

"Onnellisempia! Millä tavalla, Haukansilmä? Tässä puhtaassa ilmassa, kuljeksia läpi viileitten, varjoisien metsien, katsella ja purjehtia tuolla loistavalla ulapalla, tyydyttää puhtaalla omallatunnolla kaikki tarpeensa, pitäisipä silloin olla niin onnellinen kuin vajavainen ihminen suinkin voi."

"Kaikilla olennoilla on taipumuksensa, Mabel, niinpä miehilläkin", vastasi opas katsellen ihailen kaunista toveriansa, jonka posket punoittivat ja silmät loistivat tuhansien tunteitten risteillessä hänen rinnassaan tässä erinomaisessa ja kiihdyttävässä tilanteessa, "ja kaikkien tulee totella niitä. Näettekö tuota kyyhkystä, joka juuri laskeutuu tuonne niemekkeelle — juuri tuon kaatuneen kastanjan luona?"

"Tietysti. Se on ainoa elävä olento meitä lukuunottamatta tässä autiossa erämaassa."

"Ei suinkaan, Mabel, ei suinkaan. Luoja ei lähetä mitään olentoa viettämään elämäänsä yksin. Tuolla on sen toveri, lähtee juuri lentoon. Se on etsinyt ravintoansa toiselta niemekkeeltä, mutta se ei voi kauan olla erossa toveristaan."

"Minä ymmärrän teitä, Haukansilmä", vastasi Mabel hymyillen suloisesti, vaikka niin kylmästi kuin olisi keskustellut isänsä kanssa. "Mutta voineehan metsästäjäkin löytää toverin näilläkin villoilla seuduilla. Intiaanitytöt ovat helviä ja uskollisia, sen tiedän, sillä sellainen oli Nuolenpään vaimo miehelle, joka useammin torui kuin hymyili."

"Se ei ikinä kävisi päinsä, Mabel, eikä siitä ikinä tulisi mitään hyvää. Heimon tulee etsiä heimoa, kansallisuuden kansallisuutta, jos toivoo saavuttavansa onnen. Mutta jos minä tapaisin teidänlaisenne olennon, joka voisi suostua metsästäjän vaimoksi ja joka ei halveksisi minun tietämättömyyttäni ja kömpelyyttäni, silloin eletty elämä olisi onnellista kuin ilakoivan nuoren hirven ja tulevaisuus pelkkää päivänpaistetta."

"Minunlaiseni! Minun ikäiseni ajattelematon tyttöhupakko olisi tuskin sovelias toveri rohkeimmalle tiedustelijalle ja uskollisimmalle erämaitten metsästäjälle."

"Siinäpä se vika onkin! Pelkään, että olen koettanut juurruttaa intiaanin tapoja valkoihoisen luonteeseen! Kai sellaisen miehen olisi haettava morsian intiaanikodasta."

"En tiedä, Haukansilmä, en tiedä, mutta te ette suinkaan voi ajatella valita vaimoksenne niin oppimatonta, arvotonta, turhamaista ja kokematon kuin minä?" Mabel olisi voinut lisätä: "ja niin nuorta", mutta vaistomainen tunne pysäytti nämä sanat hänen huulilleen.

"Ja miksi en, Mabel? Jos te olette tietämätön rajaseudun elämästä, te osaatte kuitenkin enemmän kuin me muut miellyttäviä juttuja ja tunnette kaupunkien tapoja. Turhamaisuutta minä en ymmärrä, mutta jos se merkitsee kauneutta, ei se suinkaan ole vika minun silmissäni! Arvoton te ette myöskään ole, vaan koko teidän olemuksenne puhuu arvoista, jotka minulle merkitsevät enemmän kuin mikään muu, ja kokemus taas tulee vuosien mukana. Sitäpaitsi, Mabel, minä luulen, että miehet ajattelevat sangen vähän näitä asioita, kun aikovat ottaa itselleen vaimon. Minä en ainakaan ajattele."

"Haukansilmä, teidän sananne — katseenne — ja kaikki ilmaisee, että laskette leikkiä; te teette pilaa."

"Minä olisin mielelläni aina teidän luonanne, Mabel, ja nukkuisin levollisemmin tulevan yön, kuin olen tehnyt viikkomääriin, jos tietäisin, että tämä keskustelu teistä on yhtä mieluista kuin minusta."

Emme voi sanoa, ettei Mabel Dunham olisi kuvitellut oppaan häntä ihailevan. Sen hänen tarkka naisellinen vaistonsa oli sangen pian tajunnut, ja ehkä hän toisinaan oli ajatellut, että oppaan osoittamassa kunnioituksen sekaisessa kohteliaisuudessa ilmeni sitä miehekästä hellyyttä, jota vahvempi sukupuoli ei voi salata, vaikk'ei saisikaan tilaisuutta ilmaista hellempiä tunteitansa. Mutta tietoisuus, että hän vakavasti ajatteli häntä vaimokseen ei milloinkaan ollut välähtänyt tämän vilkkaan ja nerokkaan tytön mieleen. Nyt se kuitenkin silmänräpäyksessä selvisi hänelle, vähemmin hänen toverinsa sanojen kuin käytöksen kautta. Katsoessaan vakavasti oppaan karkeihin, rehellisiin kasvoihin, Mabelin oma ilme muuttui vakavaksi ja surulliseksi, ja kun hän puhui, oli siinä lämpöä ja hellyyttä, jotka vaikuttivat enemmän kuin sanat.

"Teidän ja minun pitäisi ymmärtää toisiamme, Haukansilmä", sanoi hän vakavalla suoruudella, "eikä

meidän välilläme saisi olla mitään pilviä. Te olette liian suora ja rehellinen, että teitä voisi kohdella muuten kuin suoruudella ja rehellisyydellä. Varmasti, varmasti ei merkitse mitään — ellei teidän tunteissanne ole muuta kuin ystävyyttä, jota teidän harkitseva sydämenne ja jalo luonteenne luonnollisesti voi tuntea minunlaistani tyttöä kohtaan."

"Minä uskon, että se on luonnollista, Mabel — niin, niin se on. Kersantti sanoo, että hän on tuntenut samaa teidän omaa äitiänne kohtaan, ja samaa luulen huomanneeni kaikissa niissä nuorissa ihmisissä, joita olen opastanut erämaan läpi. Niin, niin, uskallan sanoa, että se on luonnollista, ja siksi se on herännyt niin helposti ja tuntuu minusta niin suloiselta."

"Haukansilmä, sananne kiusaavat minua. Puhukaa selvemmin tai jätetään se puheenaihe ainaiseksi. Te ette — te ette voi tarkoittaa — ette voi toivoa, että minä ymmärtäisin teitä —" Mabel oli niin kiihtynyt, että hänen kielensä sammalsi ja naisellinen kainous kielsi häntä lisäämästä, mitä hän vakavasti olisi tahtonut sanoa. Rohkaisten mielensä hän päätti kuitenkin tietää kaikki niin selvästi ja pian kuin mahdollista. Sentähden hän hetkisen epäroityänsä virkkoi: "Minä tarkoitan, Haukansilmä, että te ette voi saada minua uskomaan, että te ihan vakavasti ajattelette saada minut vaimoksenne."

"Kyllä, Mabel, sitä minä juuri tahdon. Te olette ymmärtänyt sen paremmin kuin minä metsäläistaipumuksineni ja erakkotapoineni voin sen selittää. Kersantti ja minä olemme puhuneet asiasta ja toivomme, että te voisitte suostua siihen, vaikkakin epäilen omaa kykyäni voida miellyttää tyttöä, joka ansaitsee parhaimman Amerikasta löytyvän puolison."

Mabelin kasvojen ilme muuttui kiusaantuneesta hämmästyneeksi, ja sitten vielä sukkelammin hämmästyneestä tuskalliseksi.

"Minun isäni!" hän huudahti — "minun rakas isänikö olisi ajatellut minua teidän vaimoksenne, Haukansilmä?"

"Niin, niin on, Mabel — niin hän on ajatellut. Hän on myöskin toivonut, että se voisi teitä miellyttää, ja on aina rohkaissut minua kuvittelemaan, että se voisi olla mahdollista."

"Mutta te itse — te ette suinkaan voi vähääkään välittää siitä, olisiko tuo otaksuma toteutettavissa vai ei?"

"Kuinka?"

"Tarkoitan, Haukansilmä, että te olette puhunut tästä asiasta vain miellyttääksenne isääni, välittämättä sen enempää siitä, ettei teidän tunteenne voisi sitä hyväksyä olkoonpa minun vastaukseni mikä hyvänsä."

Opas katsoi vakavasti Mabelin kauneihin kasvoihin, joihin lämpö ja tilanteen omituisuus oli kohottanut hehkuvan punan, eikä saattanut erehtyä siitä kiihkeästä ihastuksesta, joka loisti hänen ylevien kasvojensa jokaisesta piirteestä.

"Olen usein pitänyt itseäni hyvin onnellisena, Mabel, kierrellessäni tuottavilla metsästysretkilläni, hengittäessäni vuoristojen raikasta ilmaa täynnä voimaa ja terveyttä. Mutta nyt minusta tuntuu, että kaikki on ollut vähäistä ja turhaa sen ilon rinnalla, mitä minulle tuottaisi se tieto, että te ajattelisitte minusta hieman parempaa kuin useimmista muista."

"Parempaa teistä! Minähän ajattelen teistä, Haukansilmä, parempaa kuin useimmista muista. En voi ihan varmaan sanoa, enkö minä ajattele teistä parempaa kuin kenestäkään muusta, sillä teidän uskollisuutenne, rehellisyytenne, yksinkertaisuutenne, oikeudenmukaisuutenne ja rohkeutenne voittavat vertailussa kenen tahansa."

"Oi, Mabel, ne ovat suloisia ja rohkaisevia sanoja, ja ehkäpä ei kersantti ollutkaan niin väärässä kuin luulin!"

"Ei, Haukansilmä; sen nimessä, mikä on totta ja oikeaa, älkäämme ymmärtäkö toisiamme väärin näin tärkeässä asiassa. Vaikka minä annan arvoa, ei, kunnioitan teitä, melkein yhtä paljon kuin rakasta isääni, on kuitenkin mahdotonta, että minä milloinkaan tulisin teidän vaimoksenne — että minä —"

Muutos hänen toverinsa kasvojen ilmeessä oli niin suuri ja äkillinen, että Mabel saattoi ihan selvään huomata, miten musertavasti hänen sanansa vaikuttivat Haukansilmään, vaikkakin hän kiihkeästi halusi saada ratkaistuksi kerralla tämän vaikean asian, joka tuotti tuskaa heille molemmille. Kumpikaan ei puhunut mitään vähään aikaan, mutta oppaan karkeille kasvoille lankesi niin synkkä pettymyksen varjo, että se suretti ja peloitti hänen toveriansa. Samalla näytti Haukansilmän kurkkua kuristavan niin kauheasti, että hän tarttui siihen molemmin käsin ihan kuin lievittääkseen ruumiillisilla keinoilla ruumiillista tuskaa. Ne suonenedon tapaiset liikkeet, joilla hänen sormensa työskentelivät hänen

kurkussaan, täyttivät pelästyneen tytön kauhulla.

"Ei, Haukansilmä", lisäsi Mabel innokkaasti heti, kun sai äänensä kuuluviin, "minä taisin sanoa enemmän kuin tahdoin, sillä kaikkihan tässä suhteessa on mahdollista, ja naiset — kuten sanotaan — eivät ole koskaan omasta itsestään varmoja. Minä tahtoisin saada teidät ymmärtämään, miten vaikeata on oppia ajattelemaan meitä miehenä ja vaimona ja voisimmeko me koskaan ajatella toisistamme niinkuin miehen ja vaimon tulee."

"Minä en — minä en milloinkaan enää ajattele mitään sellaista, Mabel", läähätti Haukansilmä aivan kuin juuri olisi päässyt vapaaksi jostakin tukahduttavasta aineesta. "Ei, ei, minä en milloinkaan ajattele teistä enkä muistakaan samaa."

"Haukansilmä, rakas Haukansilmä, ymmärtäkää minua; älkää panko sanoihini suurempaa merkitystä kuin minä itse panen. Tällainen avioliitto olisi epäviisas — luonnoton ehkä."

"Niin, luonnoton — vastoin luontoa, ja niin minä sanoin kersantillekin, mutta hän tahtoi sen toisin."

"Haukansilmä! Oh, tämä on pahempaa kuin ikinä olisin saattanut kuvitella! Ottakaa minun käteni, parahin Haukansilmä, ja luvatkaa minulle, ettette vihaa minua. Jumalan tähden, hymyilkää taas minulle."

"Vihata teitä, Mabel, hymyillä teille, voi kuitenkin!"

"Ei, antakaa minulle kätenne, teidän kova, uskollinen, miehekäs kätenne. Molemmat, molemmat, Haukansilmä, sillä minä en ole levollinen ennenkuin olen varma, että olemme ystäviä jälleen ja että tämä on ollut kauhea erehdys."

"Mabel!" virkkoi opas katsellen tytön levottomia, hämmästyneitä kasvoja pitäen kovissa ja päivettyneissä käsissään hänen kauniita, hienoja sormiansa ja nauraen omituisella, hiljaisella tavallansa, vaikka tuska väärästi jokaista piirrettä silloinkin, kun hän koetti miehekkäästi mielenliikutustaan hillitä — "Mabel, kersantti oli väärässä!"

Järkytetyt tunteet eivät sallineet jatkaa, ja kyynelet vierivät tulvana hänen poskiansa pitkin. Hänen sormensa työskentelivät taas suonenvedon tapaisesti kurkussa, ja hänen rintansa kohosi kuin siellä olisi ollut jättiläinen, josta hän koetti taistellen päästä eroon, vaikka onnistumatta.

"Haukansilmä! Haukansilmä!" Mabel melkein huusi, "mitä muuta tahansa, mutta ei tätä — ei tätä! Puhukaa minulle, Haukansilmä, hymyilkää minulle — sanokaa yksi ainoa sana, joka osoittaa, että te voitte minulle antaa anteeksi."

"Kersantti oli väärässä", selitti opas nauraen hirveissä sieluntuskissaan tavalla, joka sekä kauhistutti että huvitti samalla hänen toveriansa. "Tiesin sen, tiesin sen ja sanoin sen; niin, niin, kersantti oli sittenkin väärässä."

"Me voimme olla ystäviä, vaikka emme voi olla mies ja vaimo", virkkoi Mabel melkein yhtä levottomana kuin toverinsakin, tuskin tietäen, mitä sanoi, "me voimme aina olla ystäviä, ja tahdomme aina olla."

"Minä ajattelin, että kersantti erehtyi", jatkoi Haukansilmä, kun hän äärettömällä ponnistuksella kykeni hillitsemään itsensä, "sillä minä tiesin, etteivät kykyni voisi miellyttää kaupunkilaistyttöä. Olisi ollut parempi, Mabel, ellei hän olisi voinut saada käännetyksi ajatustani toiseksi; ja varmasti olisi ollut myöskin parempi, jos te ette olisi ollut niin suloinen ja luottavainen, niin olisi ollut."

"Jos minä ajattelin, että joku minun erehdykseni olisi herättänyt teissä, Haukansilmä, vääriä toiveita, vaikkakin olisin tehnyt ne ihan tietämättäni, niin en antaisi itselleni milloinkaan anteeksi, sillä uskokaa minua: minä mieluummin tahtoisin tuottaa itselleni tuskaa kuin näkisin teidän kärsivän."

"Sepä se on Mabel — se se juuri on. Nuo sanat ja ajatukset lausuttuna niin pehmeällä ja suloisella äänellä jollaista en ole tottunut metsissä kuulemaan, ne ne juuri ovat pahan saaneet aikaan. Mutta nyt minä näen selvästi ja alan ymmärtää eron meidän molempien välillä, ja koetan hillitä ajatuksia ja löytää huvini, kuten ennen, eräretkiltä ja taistelurintamilta. Toden totta, Mabel! Minä olen ollut väärillä jäljillä aina siitä asti kuin me kohtasimme toisemme."

"Vähässä ajassa te unohdatte minut tai ajattelette minua vain, kuten ystävää, joka elämästään on teille kiitollisuuden velassa."

"Se voi olla kaupunkien tapaista, mutta epäilen, olisiko se luonnollista täällä metsissä. Meillä on sellainen tapa, että silmä nähdessään suloisen ilmestyksen, tahtoisin kauan sitä katsella, tai kun sydämessä herää todellinen voimakas tunne, siitä ei tahdota mielellään luopua."

"Te unohdatte sen kaiken, kun vakavasti ajattelette, että minä olen sopimaton teidän vaimoksenne."

"Niinhän minä sanoin kersantille, mutta hän tahtoi sen toisin. Minä tiesin, että te olitte liian nuori ja liian kaunis jollekin keski-ikäiselle, kuten minä, joka ei ole kaunis katsella, ei edes nuorena. Sitten teidän tapanne eivät ole minun tapojani, eikä metsästäjän maja ole sopiva asunto sille, joka on kasvatettu ylimysten joukossa. Jos minä olisin nuorempi ja kauniimpi, vaikkapa vain kuten Jasper Vesikoira —"

"Älkää puhuko Jasper Vesikoirasta", keskeytti Mabel kärsimättömästi, "me voimme puhua jostakin muusta."

"Jasper on kelpo poika, Mabel, — niin, ja kaunis", vastasi vilpitön opas katsellen vakavasti tyttöä aivan kuin epäillen hänen arvostelukykyänsä, kun hän saattoi niin ylimielisesti puhua hänen ystävästään. "Jos minä olisin puoliksikaan niin komea kuin Jasper Western, minun epäilykseni tässä asiassa ei olisi ollut niin suuri eikä tosi."

"Me emme halua puhua Jasper Westernistä", kertasi Mabel punastuen hiusmartoa myöten, "hän voi olla kyllin hyvä myrskyssä ja ulapalla, mutta hän ei ole kyllin hyvä puheenaiheeksi täällä."

"Minä pelkään, Mabel, että hän on parempi kuin se mies, joka haluaisi tulla teidän mieheksenne, vaikka kersantti sanoo, että hän ei koskaan saisi sitä ajatella. Kersantti oli kuitenkin kerran väärässä ja hän saattaa olla niin kahdestikin."

"Ja kuka on se mies, joka haluaisi tulla minun miehekseni, Haukansilmä? Se on jokseenkin yhtä outo kuin sekin, mitä juuri on tapahtunut meidän välillämme."

"Luonnollista on, että vertaiset etsivät vertaisiansa, ja ne, jotka ovat seurustelleet paljon upseerinrouvien kanssa, haluavat varmaan itsekin tulla upseerinrouviksi. Mutta, Mabel, saanhan puhua teille suoraan? Minä tiedän, minä toivon, etteivät sanani tuota teille mielipahaa, sillä nyt kun minä tiedän, mitä on pettyä sellaisissa tunteissa, en haluaisi tuottaa edes mingolle surua siinä suhteessa. Mutta onnea ei voine aina olla upseerinteltassa enempiä kuin halvassa majassakaan, ja vaikka upseerien asunnot näyttävät houkuttelevammilta kuin muut soturimajat, on siellä usein sisällä kurjuutta ja epäsopua miehen ja vaimon välillä."

"Sitä minä en vähintäkään epäile, Haukansilmä, ja jos minun olisi valittava, niin mieluummin seuraisin teitä johonkin metsämajaan ja jakaisin teidän kohtalonne, olkoonpa se sitten hyvä tai huono, kuin menisin jonkun tuntemani upseerin asuntoon ajatellen jäädä sen isännän vaimoksi."

"Mabel, se ei ole sitä, mitä Lundie toivoo tai Lundie ajattelee."

"Ja mitä minä Lundiestä välitän? Hän on 55:nneen majuri ja voi komentaa ja marssittaa miehiänsä mielensä mukaan, mutta hän ei voi pakottaa minua valitsemaan miehekseni ei arvokkainta eikä halvinta miehistään; sitäpaitsi, mistä te voitte tietää, mitä Lundie toivoo tässä asiassa?"

"Lundien omasta suusta. Kersantti oli ilmaissut hänelle toivovansa minua vävyksensä, ja majuri vanhana, uskollisena ystävänä puhui minulle asiasta. Hän koetti saada minut ymmärtämään, eikö olisi viisaampaa antaa upseerin onnistua, kuin tehdä teistä metsästäjän vaimo. Minä myönsin sen todeksi, sen tein — ja se minusta olisi ollut oikeinkin; mutta kun minä kuulin, että hänen ehdokkaansa oli majoitusmestari, minä en ollenkaan voinut hyväksyä hänen ajatustansa. Ei, ei, Mabel; minä tunnen Davy Muirin hyvin ja vaikka hän voi tehdä teistä rouvan, hän ei milloinkaan voi tehdä teistä onnellista naista, yhtä vähän kuin itsestään herrasmiestä."

"Minun isäni on tehnyt hyvin väärin, jos hän on sanonut tai toiminut niin, että siitä on johtunut teille, Haukansilmä, surua; ja niin suuri on minun kunnioitukseni, niin vilpitön minun ystävytyeni, että vaikka hän olisi ainoa mies — kenenkään ei tarvitse otaksua, että se ainoa olisi luutnantti Muir — minä teidän toivostanne mieluummin jäisin kuolemaani asti siksi, mikä olen, kuin haluaisin tulla rouvaksi hänen vaimokseen menemisen hinnalla."

"Minä en luule, että sanoisitte noin, ellette siten tuntisi, Mabel", vastasi Haukansilmä vakavasti.

"En tällaisena hetkenä, tällaisesta asiasta ja kaikista vähimmän teille. Ei, luutnantti Muir saa etsiä vaimonsa, mistä löytää, minun nimeni ei saa milloinkaan olla niiden luettelossa."

"Kiitos, kiitos siitä, Mabel, sillä vaikka minulla itselläni ei enää ole vähintäkään toivoa, minä en kuitenkaan voisi olla koskaan onnellinen, jos tietäisin, että majoitusmestari on saanut teidät omakseen. Pelkään, että tätä retkeä varten määräyksiä annettaessa on otettu joitakin seikkoja lukuun ja minä tunnen miehen. Toista olisi, jos ajattelisitte jotakin kelvollista nuorukaista, — sellaista kuin Jasper Western esimerkiksi —"

"Miksi aina mainitsette Jasper Vesikoiran, Haukansilmä? Hän ei ole millään tavalla osallinen meidän ystävyysliitossamme. Puhukaamme mieluummin teistä ja siitä, miten aiotte viettää alkavan talven."

"Mitä minusta! Minä en ole parhaimman arvoinen, Mabel, ellei ole kysymyksessä ampuminen tai väijyntä, ja vieläkin vähemmän nyt, kun olen saanut selville kersantin erehdyksen. Siksi minusta ei tarvitse mitään puhua. On ollut tavattoman hauska olla teidän lähellänne niin kauan ja kuvitella, että kersantti oli oikeassa, mutta se on nyt ohi. Minä menen Jasperin kanssa järville, ja siellä voi olla touhua meille molemmille niin paljon, että hyödyttömät ajatukset pysyvät mielestä kaukana."

"Ja te tahdotte unohtaa minut — tai ei unohtaa — Haukansilmä, vaan koettaa päästä entiseen mielialaanne ja ajatella kärsivällisyydellä tyttöä, joka on teidän rauhaanne häirinnyt?"

"Ennen minä en sitä tiennyt, Mabel, mutta nyt minä tiedän, että tytöt voivat kääntää koko elämän nurin. Niinpä ennenkuin minä tunsin teitä, vastasyntynyt lapsi ei voinut nukkua suloisemmin kuin minä. Tuskin olin laskenut pääni jonkun puun juurelle, kivelle tai vaikkapa nahalle, kun kaikki oli hävinnyt minun mielestäni, ellen yöllä unessa elänyt päivän toimia uudelleen; ja siinä minä lepäsin, kunnes tuli nousun hetki, eikä pääskynen lähde päivän sarastaessa lentoon varmemmin kuin minä olin jaloillani sinä hetkenä kuin halusin. Se oli minun luonteeni mukaista eikä se pettänyt minua, vaikka nukuin mingoparvien keskellä, sillä aikoinani minä olen kierrellyt ihan niiden riiviöitten kylissä."

"Ja se kaikki palaa vielä, Haukansilmä, sillä niin suora ja rehellinen yksilö ei milloinkaan ikuisesti voi kiintyä turhaan haavekuvaan. Te uneksitte vielä metsästysretkistänne, kaatamistanne hirvistä ja majavista, joiden turkin olette riistänyt."

"Mitä vielä, Mabel, minä en halua enää koskaan uneksia: ennenkuin minä tapasin teidät, minulla oli tapana mielikuvituksissani kiittää koirien jäljissä tai etsiä irokeesien piilopaikkoja — ei, minä jouduin otteluun ja väijyin heitä ajatuksissani saaden siitä tyydytystä, koska luulin, että se oli minun lahjojeni mukaista, mutta se kaikki on menettänyt viehätyksensä sen jälkeen kuin tutustuin teihin. Niin, nyt minun unelmissani ei ole enää mitään loistoa, mutta viime yönä minä näin unta, että olimme olevinamme linnalla ja minulla oli oma sokeritopan muotoinen asunto, ja joka puun juurella oli Mabel Dunham, kun taas puiden oksilla lauloivat linnut ihania virsiänsä tuhansin sävelin, niin että hirvikin pysähtyi kuulemaan. Minä koetin ampua fasaanin, mutta Hirvenkaatajani ei lauennut ja lintu lähti lentoon nauraen minulle vasten silmiä ilakoiden kuin nuori tyttö, ja sitten se lensi tiehensä katsellen jälkeensä aivan kuin innostaen minua seuraamaan."

"Ei enää siitä, Haukansilmä — me emme enää halua puhua siitä", sanoi Mabel pyyhkien kyyneleitä silmistänsä, sillä se yksinkertainen, vakava tapa, jolla tämä karaistunut metsien mies ilmaisi, miten syvän haavan hänen tunteensa oli saanut, tuotti melkein liian suurta tuskaa hänen omalle, paatumattomalle sydämelleen. "Etsikäämme nyt minun isäni, hän ei voi olla kaukana, koska kuulin hänen pyssyissä paukahtavan tässä aivan lähellä."

"Kersantti oli väärässä — niin, hän oli väärässä; eikä ole mitään järkeä koettaa viedä kyyhkystä asumaan suden luolaan."

"Tuolla tulee minun rakas isäni", keskeytti Mabel, "näyttäkäämme onnellisilta ja huolettomilta, kuten hyvien ystävien tulee ja säilyttäkäämme toistemme salaisuus."

Seurasi äänettämyys; kersantin askelten ääni kuului raskaana ja kuivat oksat ritisivät. Pianpa hänen muotonsa ilmestyi esille, kun hän taivutti pensaita syrjään aivan heidän lähellään. Kun hän pääsi aukealle paikalle, tutki vanhan soturin silmä tytärtään ja tämän toveria ja hyvätuulisesti hän virkkoi: "Mabel, lapseni, sinä olet nuori ja kevytjalkainen, etsipä lintu, jonka ammuin, se putosi juuri lehtikuusikkoon rannalle, ja koska Jasper näyttää antavan merkkejä, että voisimme lähteä liikkeelle, ei sinun tarvitse kiivetä tänne takaisin, vaan me tapaamme kanotilla muutaman minuutin kuluttua."

Mabel totteli ja asteli alas rinnettä niin kevyesti ja joustavasti kuin nuoruus ja terveys suinkin sallivat. Mutta vaikka askel oli kevyt, oli kuitenkin tytön sydän raskas, ja heti kun oli kadonnut näkyvistä kuusikkoon, hän heittäytyi puun juurelle ja itki kuin sydän olisi tahtonut haljeta. Kersantti katseli häntä, kunnes hän katosi, isän ylpeydellä, ja sitten hän kääntyi toveriinsa niin kohteliaasti ja tuttavallisesti kuin luonteensa suinkin salli.

"Hänessä on äitinsä joustavuutta ja hilpeyttä ja isänsä voimaa, ystäväni", hän virkkoi. "Hänen äitinsä ei tainnut olla noin kaunis, ajattelen; mutta Dunhameja on pidetty kauniina, olkoonpa kysymys miehistä tai naisista. No, Haukansilmä, pidän varmana, että otit tilaisuudesta vaarin ja puhuit suoraan tytölle? Naiset pitävät suoruudesta tällaisissa asioissa."

"Uskokaa minua, kersantti, Mabel ja minä ainakin ymmärrämme toisemme", vastasi toinen katsellen toisaalle välttääkseen soturin katsetta.

"Sitä parempi. Jotkut arvelevat, että pieni epäily ja epävarmuus tekee rakkauden vaikuttavammaksi, mutta minä kuulun niihin, jotka ajattelevat, että kuta selvempää kieltä käyttää, sitä helpommin saavuttaa tarkoituksensa. Oliko Mabel hämmästynt?"

"Pelkään, että hän oli, kersantti; pelkään, että hän oli pois suunniltaan hämmästyksestä — niin, sitä pelkään."

"Niin, niin, hämmästyminen rakkaudessa on kuin väijytys sodassa ja yhtä luovallinen; mutta ei ole yhtä helppoa sanoa, milloin nainen on hämmästynt kuin huomata se vihollisesta. Mabel ei juossut tiehensä, kelpo ystäväni, vai juoksiko?"

"Ei, kersantti, Mabel ei koettanut karata, *sen* minä voin sanoa hyvällä omallatunnolla."

"Mutta minä toivon, ettei tyttö ollut myöskään liian valmis. Hänen äitinsä oli kaunis ja odotutti ainakin yhden kuukauden, mutta suoruuksittensakin on eduksi sekä naiselle että miehelle."

"Niin on, niin on, ja arvostelukyky myöskin."

"Sinun ei pidä odottaa liian paljon arvostelukykyä kaksikymmenvuotiaalta, Haukansilmä, mutta se tulee kokemuksen kanssa. Jos esimerkiksi sinä tai minä tekisimme erehdyksen, sitä ei niin helposti voisi sivuuttaa, mutta Mabelin ikäisiä tyttöjä ei voi moittia, vaikka he nielaisisivat kamelin."

Lukijan tulee muistaa, ettei kersantti Dunham ollut uskonnoltaan hebrealainen.

Hänen kuulijansa kasvojen lihakset värähtelivät aivan kuin hän olisi tahtonut nauraa, vaikka itku pyrki väkisinkin esille. Hetkisen taisteltuaan hän virkkoi:

"Puhutte totta, kersantti; sellaisen miehen kuin teidän erehdyksenne on vakavampi asia."

"Lopuksi kumminkin huomaat Mabelin suoraksi ja rehelliseksi; anna hänelle vain vähän aikaa."

"Sitä en epäile, kersantti."

"Mies, jolla on sinun ansiosi, taivuttaisi kallionkin, kunhan antaa sille, aikaa, Haukansilmä."

"Kersantti Dunham, me olemme vanhoja sotaveikkoja — ja hänkin nyt on joutunut yhteiselle retkellemme — ja olemme tehneet toisillemme niin monta ystävänpalvelusta, ettemme voi puolueettomasti arvostella toisiamme. Mikä on saanut teidät luulemaan, että sellainen tyttö kuin Mabel voisi koskaan suostua minunlaiseeni hiomattomaan mieheen?"

"Mikä? Tuhannet syyt ja hyvin vaikuttavat syyt, ystäväni! Ne samat palvelukset ehkä ja mainitsemasi sotaretket. Sen lisäksi sinä olet minun koeteltu, uskollinen ystäväni."

"Se on totta ja hyvää niin kauan kuin on kysymys teistä ja minusta, mutta ne eivät vaikuta asiaan kauniin tyttärenne suhteen. Hän voi ajatella, että nuo samaiset sotaretket ovat voineet hävittää kaiken vähänkin miellyttävyyden, mitä minulla mahdollisesti joskus on ollut, enkä ole aivan varma, tuottaako vanha ystävyys isään kosijalle mitään etua tyttären silmissä. Vertaiset rakastavat vertaisiansa, tahdon sanoa teille, kersantti, eivätkä minun taipumukseni ole ollenkaan Mabel Dunhamin taipumuksia."

"Nuo ovat sinun vanhoja epäilyksiäsi, Haukansilmä, eivätkä tuota sinulle tytön silmissä pienintäkään etua. Naiset epäilevät miehiä, jotka epäilevät itseänsä ja ottavat miehiksensä ne, jotka eivät mitään epäile. Kainous on hyvä rekryytissä, sen vakuutan, tai nuorena aliupseerissa, joka on juuri tullut joukkoihin, sillä se estää häntä esiintymästä komentajana, ennenkuin tietää, miten komentaa. Enkä ole aivan varma, eikö se soveltuisi myöskin jollekin komisaariolle tai papille, mutta oikealle soturille ja kosijalle se, hitto vie, soveltuu kaikista viimeksi. Osoita sitä niin vähän kuin mahdollista ja sinä voitat naisen sydämen. Sinun lauselmasi, että vertaiset etsivät vertaisia, on tässä suhteessa niin väärä kuin olla saattaa. Ei, ei, erilaisuudet etsivät toisiansa, eikä sinun tarvitse Mabelin puolelta tässä suhteessa mitään pelätä. Katsopas tuota luutnantti Muiria: hänellä on ollut jo viisi vaimoa, kuten minulle on sanottu, eikä hän ole kainompi kuin parkuva kissa."

"Luutnantti Muir ei pääse ikinä Mabel Dunhamin mieheksi, pöyhistelköönpä höyheniänsä kuinka paljon tahansa."

"Se on asiallinen huomautus, Haukansilmä, sillä minä olen päättänyt, että sinä olet oleva minun väyyni. Jos minä itse olisin upseeri, voisi Muirilla olla joitakin toiveita, mutta elämä on pannut minut ja tyttäreni sellaiseen asemaan, ettei milloinkaan voida solmia liittoja upseerien kanssa."

"Kersantti, meidän täytyy antaa Mabelin menetellä tässä täydellisesti mielensä mukaan. Hän on nuori ja iloinen, ja Jumala kieltää minua toivomasta mitään, mikä hiuskarvankaan verran voisi raskauttaa

hänen valoisaa mieltänsä tai rajoittaisi rahtuistakaan hänen onnellista nauruansa."

"Puhuitko sinä avoimesti tyttölle?" kysyi kersantti äkkiä ja hieman terävästi.

Haukansilmä oli liian rehellinen kieltääkseen totuuden vastatessaan noin selvään kysymykseen, mutta myöskin liian kunniantuntoinen kavaltaakseen Mabelin ja jättääkseen hänet ankaran miehen närkästykselle alttiiksi.

"Me olemme ilmaisseet ajatuksemme", hän vastasi, "ja vaikka jokainen mies haluaisi tutustua Mabelin ajatuksiin, minä en löytänyt niissä mitään, mikä olisi saanut minut pitämään itseäni muita parempana."

"Tyttö ei suinkaan uskaltanut hylätä sinua — hylätä isänsä parasta ystävää?"

Haukansilmä käänsi kasvonsa toisaalle salatakseen sitä tuskan ilmettä, jonka hän tunsu kohoavan kasvoilleen, mutta jatkoi keskustelua hiljaisella, miehekkäällä tavallansa.

"Mabel on liian ystävällinen hylätöksensä ketään, tai lausuaksensa karkeita sanoja edes koiralle. Minä en ole asettanut kysymystäni niin, että hylkääminen olisi voinut tulla kysymykseen, kersantti."

"Ja odotitko sinä, että minun tyttäreni olisi heittäytynyt sinun syliisi, ennenkuin sinä pyysit? Hän ei olisi ollut äitinsä tytär, jos hän olisi tehnyt niin, enkä minäkään voisi tuntea häntä omakseni. Dunhamit vaativat selviä vesiä, kuten kuninkaallinen majesteettikin, mutta he eivät ole syliin hyppääjiä. Anna minun järjestää tämä asia sinun puolestasi, Haukansilmä, niin siinä ei ole turhaa viivytyksiä. Minä puhun Mabelille vielä tänä iltana ja esiinnyn sinun valtuuttamanasi."

"Sitä minä en tahtoisi, en suinkaan tahtoisi, kersantti. Jättäkää asia Mabelille ja minulle, ja se kyllä ratkeaa itsestään hyvin. Nuoret tytöt ovat kuin arat linnut: ne eivät voi sietää liikaa kiirettä eikä karkeata puhetapaa. Jättäkää asia Mabelille ja minulle."

"Jätän sen yhdellä ehdolla, ystäväni, ja se on: sinun tulee luvata minulle vakoilijakunniasi kautta, että sinä suoraan puhut tästä Mabelille ensimmäisessä sopivassa tilaisuudessa ja ilman verukkeita."

"Minä lupaan kysyä häneltä, kersantti, sillä ehdolla, että te ette ryhdy välittämään tässä asiassa — niin, minä lupaan kysyä häneltä, haluaako hän mennä minun kanssani naimisiin, vaikka hän sitten nauraisi minulle vasten kasvoja, niin, sillä ehdolla."

Kersantti Dunham suostui tähän ilolla, sillä häneen oli syöpynyt syvälle se ajatus, että miehen, johon hän itse pani niin suurta arvoa, täytyi myöskin kelvata hänen tyttärelleen. Hän itse oli ottanut itseänsä paljon nuoremman vaimon eikä nähnyt mitään sopimatonta ehdokkaan kunnioitettavassa iässä. Mabel oli kasvatettu myöskin toisenlaisissa oloissa kuin hän, niin ettei isä ollenkaan tajunnut sitä suunnatonta eroa, joka hänen ja tyttären ajatussuunnan välillä tässä suhteessa oli. Siitä seurasi, ettei kersantti Dunham ottanut tyttären mieltymystä ollenkaan lukuun eikä myöskään antanut arvoa niille tunteille, jotka omalla voimallaan heräävät ja valloittavat koko olennon kysymättä järkeviä syitä. Arvoisa soturi ei sentään liene ollut niin kokonaan väärässä kuin ensi silmäyksellä näyttää pitäessään Haukansilmää mahdollisimman sopivana ehdokkaana tyttärelleen. Kun hän tunsu kaikki miehen verrattomat ominaisuudet — hänen rehellisyytensä, horjumattoman pyrkimyksensä, rohkeutensa, itsehillintänsä, epäitsekäisyytensä — ei ollut ollenkaan niin järjetöntä, että hän ajatteli niiden voivan valloittaa minkä naisen sydämen tahansa. Mutta isä erehtyi täydellisesti luullessaan, että tytär vaistomaisesti tuntisi kaikki ne hyvät ominaisuudet, jotka hän oli saanut monivuotisen seurustelun ja yhteisten seikkailujen kautta selville.

Kun Haukansilmä sotilaallisen ystävänsä kanssa astui rinnettä alas, ei keskustelu tahtonut luistaa. Isä koetti kyllä kaikin tavoin todistella, että ero aiottujen puolisoitten välillä oli omansa vain taivuttamaan Mabelin mieltä ja että sulhon tarvitsisi vain rohkeasti yrittää päästäksensä onnellisesti toiveittensa perille. Haukansilmä käsitti kuitenkin liian hyvin ja äskettäin juuri oli saanut liian selviä todisteita asiain oikeasta tilasta uskoakseen kaikkea sitä, mitä kuuli. Isä käytti kuitenkin niin monia uskottavilta näyttäviä todistuskeinoja ja oli niin suloista ajatella, että tytär sittenkin voisi olla hänen, ettei lukija ihmetelle vaikka sanomme, että hän ei Mabelin äskeitä esiintymistä pitänyt lopullisesti ratkaisevana, vaan toivoi asian sittenkin päättyvän hänelle edullisesti. Hän ei pannut täyttä arvoa nyt kuulemiinsa sanoihin, se on kyllä totta, mutta kuitenkin hän alkoi ajatella, että nuorten impien pidättyväisyys ja tietämättömyys omista tunteistaan oli saattanut Mabelin käyttämään sellaista kieltä kuin hän käytti.

"Majoitusmestari ei ole mikään kilvoiteltava lemmikki", sanoi Haukansilmä vastaukseksi muutamaan toverinsa huomautukseen. "Mabel ei voi koskaan katsella häntä muuna kuin miehenä, jolla jo on ollut neljä vaimoa."

"Ja se on enemmän kuin hänen osansa. Mies voi naida kahdesti loukkaamatta siveyttä ja hyviä tapoja, sen myönnän, mutta neljästi on jo toki liikaa."

"Minun mielestäni yksikin naimisiin-meno on asianhaara, kuten herra Cap sanoo", pisti Haukansilmä nauraen hiljaisella tavallaan, sillä nyt hän alkoi jo saada entisen reippautensa ja iloisuutensa takaisin.

"Niin on, ystäväni, ja mitä juhlallisinkin asianhaara onkin. Ellei se olisi juuri Mabel, josta tulee vaimosi, niin kehoittaisin sinua aina pysymään yksinäisenä. Mutta tuossahan on tyttö itse, ja tunnussana on: ota tilaisuudesta vaari."

"Voi kuitenkin, kersantti! Minä pelkään, että erehdytte."

XIX LUKU.

"Tämä paikka oli siis vaihtelevien näköalojen ihana paratiisi."

Milton.

Mabel oli jo odottamassa kanotilla, ja pian kevyt alus kellui taas aalloilla. Haukansilmä kuljetti sitä yhtä suurella taidolla kuin tullessakin, ja vaikka Mabelin poskille kohosi innostuksen puna, ja sydän oli joskus lakata lyömästä, he pääsivät kuitenkin Lokin sivulle saamatta pisaraakaan vettä päällensä.

Ontario on kuin kiivasluontoinen ihminen — suuttuu äkkiä, mutta voi myöskin samassa leppyä. Vihurit olivat jo asettuneet, vaikkakin laineet vyöryivät vielä rantaan ja karikoitten kivet paljastuivat ja peittyivät, kuin merenväki olisi leikkiä lyönyt. Jasper oli sillä välin levittänyt purjeet ja laittanut kaikki kuntoon odotellen nyt vain maalta tulevaa iltatuulta päästäkseen taas matkaan.

Juuri auringon laskiessa pääpurje alkoi pullistua selälle päin, ja alus lähti hiljalleen liikkeelle. Etelätuuli oli hiljainen ja tasainen, ja alus ohjattiin pitkin etelärantaa, sillä tarkoitus oli päästä itäosaan niin pian kuin suinkin. Seuraava yö oli rauhallinen ja nukkujien lepo syvä ja suloinen.

Laivan päällikkyyden järjestäminen oli tuottanut hieman vaikeuksia, mutta sitten oli asia päätetty yhteisen sovittelun tietä. Kun epäluulo Jasperia kohtaan ei vieläkään ollut kokonaan hävinnyt, Cap sai ylimmän vallan. Nuorempi merimies sai kuljettaa laivaa ja määrätä työt, kun taas vanhempi tarkasti hänen puuhiansa ja halusta olisi useinkin sekautunut niihin. Jasper suostui tällaiseen asiain tilaan voidakseen siten pelastaa Mabelin tämän tilanteen tuottamista vaaroista, sillä hän tiesi hyvin, että nyt, kun luonnon raivo oli asettunut, Montcalm olisi heitä etsimässä. Mutta hän päätti kuitenkin olla puhumatta tästä otaksumisestansa, sillä jos hän virkkoi sanankaan vihollisten ajatelluista puuhista, näytti se heti herättävän uusia epäluuloja niissä, joilla oli valta vastustaa hänen aikomuksiansa. Toisin sanoen: Jasper tiesi, että se nuori, kohtelias ranskalainen, joka komensi vihollisen laivaa, nostaisi heti ankkurinsa Niagaran satamassa ja lähtisi ulapalle, kun vain myrsky asettuisi, saadakseen Lokin valtoihinsa. Siksi hän varmaankin asettuisi vaanimaan keskelle selkää, josta hänellä olisi avarin näköala. Jasper tahtoi kuitenkin välttää kohtaamasta häntä, mutta samalla koetti varoa joutumasta rantavarustusten tulen alaiseksi. Hän valitsi etelärannikon, koska täältä saattoi käyttää hyväkseen maatuulta, ja hän ajatteli, että vihollinen viimeksi luulisi hänen valitsevan tämän suunnan, koska se johti suorastaan linnoituksille, joissa oli heidän parhaimmat varustuksensa näillä rajaseuduilla.

Kaikesta tästä Cap onneksi oli tietämätön, ja kersantin ajatus askarteli liian hartaasti sotilaallisissa suunnitelmissa, että hän olisi voinut käydä määräilemään sitä, mikä koski kokonaan toista alaa. Siksi ei kukaan sanallakaan vastustanut Jasperin suunnitelmia, ja ennen aamua hän oli täydellisesti saavuttanut entisen asemansa ja arvonsa ja jakeli käskyjä vapaasti, kuten ennenkin, ja laivamiehet taas tottelivat arvelematta ja ilman mutinaa.

Päivänsarastus nosti kaiken väen laivankannelle, ja kuten aina vesillä seikkailijat, hekin tutkivat näköpiiriä sitä suuremmalla huolella, kuta selvemmin se sukelsi pimeydestä esille nousevan päivän valaistessa seutuja. Idässä, lännessä ja pohjoisessa näkyi vain vettä, joka säteili ja välkehti aamuauringon valossa, mutta etelässä huojui rajaton metsä, joka siihen aikaan vihreänä vyönä ympäröi joka puolelta Ontariota. Äkkiä huomasivat he siinä aukon, josta kohosi synkännäköinen rakennus, ympärillään vallituksia, varastohuoneita, paalutuksia ja ulkovarustuksia, jotka kaikki oli rakennettu suuren virran suulle. Juuri kun linna tuli näkyville, leijaili sen päällä musta pilvi, jota vastaan pitkässä tangossa liehui valkoinen Ranskan lippu.

Cap päästi hämmästyksen huudahduksen saatuaan selville tämän raivostuttavan tosiasian ja heitti pikaisen, epäilevän silmäyksen lankoonsa.

"Likainen pöytäliina liehuu ilmassa, niin totta kuin nimeni on Charles Cap!" hän mutisi, "ja me ihailimme tätä kirottua rannikkoa, aivan kuin palaisimme Intianmatkalta ja vaimomme ja lapsemme odottaisivat meitä siellä! Kuulkaapas, Jasper, oletteko te pyydystelemässä sammakoita, kun laskette näin lähelle tätä uutta Ranskaa?"

"Lasken lähelle sivuuttaakseni vihollisen laivan sen huomaamatta, sillä luulen, että sen täytyy olla jossakin ulompana väijymässä."

"Ai, ai, se kuuluu hyvältä ja toivon, että se onnistuu yhtä hyvin. Toivoakseni täällä ei ole mitään pohjavirtoja?"

"Me olemme nyt tuulenpuoleisella rannalla, herra Cap", sanoi Jasper hymyillen, "ja melkeinpä uskon teidän myöntävän, herra Cap, että voimakas pohjavirta tekee ankkuroinnin helpommaksi. Me olemme elämästämme kiitollisuuden velassa tämän järven pohjavirralle."

"Se on ranskalaista lörpöttelyä!" mörisi Cap kuitenkin varoen, ettei Jasper sitä kuullut. "Antakaa minulle luja englantilais-amerikkalainen ankkuriköysi, jos minun ollenkaan tarvitsee ankkuroida, enkä tarvitse teidän luikerteleviä, vedenalaisia virtojanne, joita ei kukaan voi nähdä eikä tuntea. Uskallan sanoa, jos ei totuutta tarvitse kiertää, että tämä viimeinen pelastuskeinomme oli kokonaan tuulesta temmattu."

"Meillä on nyt kuitenkin hyvä tilaisuus tutkia vihollisen varustuksia Niagaran suulla, veli, — sillä linnahan tämä nyt on olevinaan", keskeytti kersantti. "Pitäkäämme ohikulkiessamme silmämme auki ja muistakaamme, että olemme melkein vihollisen kidassa."

Tämä kersantin kehoitus oli kuitenkin tarpeeton, sillä tieto, että he nyt kulkivat ihmisten asumaseutujen ohi näillä rajattomilla autioilla seuduilla, oli niin uutta, että he itsestään heristivät huomiokykynsä äärimmilleen huomatakseen kaiken, mitä näköala tarjosi. Tuuli oli kyllin navakka kuljettaakseen Lokkia melkoista vauhtia ja Jasper laski melkein siihen lahteen, joka muodosti joen suun ja sanottiin virraksi. Mahtava, kaukainen kohina kuului rantavallien välitse pannen koko seudun soimaan aivan kuin äärettömät urut, joiden voimasta itse maakin tuntui värisevän.

"Sehän kaikuu ihan kuin meren pauhu rannan kalliioihin!" Huudahti Cap, kun tavallista voimakkaampi jyminä kuului hänen korviinsa.

"Se on sitä pauhua, mistä me saamme nauttia tässä maailman osassa", vastasi Haukansilmä. "Siellä ei ole mitään pohjavirtoja, vaan vesi ikäänkuin tahtoisi pysähtyä ilmaan miettimään, kääntyäkö takaisin, vai mennäkö eteenpäin. Se on vanha Niagara, jonka kuulette, tämä uljas virta syöksyy siellä alas kalliolta."

"Ei toki lie ketään niin häpeämätöntä, joka väittää, että tämä komea, leveä virta kulkee tuolla yli kallioiden?"

"Kyllä, herra Cap! kyllä se kulkee; se on itse laittanut tiensä ja hakannut portaansa. Sellainen on luonto täällä, vaikka uskallan otaksua, että voitte kerskua valtamerenne voittavan sen. — Jospa me, Mabel, voisimme kävellä kymmenen tai viisitoista penikulmaa tämän joen rantaa, niin näyttäisin teille, mitä ihmeitä Jumala on täällä tehnyt."

"Te olette sitten nähnyt sen suurenmoisen putouksen, Haukansilmä?" kysyi tyttö innokkaasti.

"Olen — olen kyllä; ja katsellessani sitä näin mitä kamalimman näytelmän. Olimme Käärmeen kanssa tiedusteluretkellä. Hän ilmoitti minulle, että tämän suurenmoisen luonnonihmeen näkeminen hänen kansansa luulon mukaan antaa salaista voimaa, ja pyysi minua jatkamaan matkaa saadaksemme nähdä sen. — Minä kuulun oikeastaan 60:nteen rykmenttiin, vaikka olenkin joutunut kuljeskelemaan niin paljon 55:nnen sotureitten mukana, ja minun oman rykmenttini miehet olivat kertoneet siitä niin monia kummallisia juttuja, että olin alkanut pitää niitä sotilasmielikuvituksen tuotteina ja uskoin tuskin puoliakaan. No niin, me menimme siis. Mutta vaikka me uskoimme, että korvamme voisivat meitä johtaa ja kuulisimme tuon kauhean kohinan, kuten tänäänkin, erehdyimme täydellisesti, sillä luonto ei puhunutkaan niin kaikuva kieltä kuin tänä aamuna. Usein tapahtuu täällä metsissä, herra Cap, että luulee Jumalan kaikella voimalla ja pauhulla kulkevan maan päällä ja toisina hetkinä on niin tyyntä ja rauhaisaa kuin Hän olisi hiljaa asettanut levolle. Tulimme siis ihan kuin huomaamatta joelle vähän putouksen yläpuolella, ja eräs nuori delawarelainen, joka oli meidän kanssamme, löysi kaarnakanotin ja työnsi sen vesille päästäkseen saarelle, joka on juuri kuohujen ja pyörteitten keskellä. Me kielsimme häntä ja sanoimme, että hän kiusaa kohtaloansa etsiessään turhan vuoksi vaaraa, joka varmasti hänet tuhoaisi, mutta delawarelaisnuorukaiset ovat melkein samanlaiset kuin soturinuurukaisetkin — rohkeita ja turhamielisiä. Vaikka kuinka varoitimme, emme voineet hänen mieltään muuttaa, ja poika teki, kuten tahtoi. Minusta tuntuu, Mabel, että jos ilmiö on oikein suuri ja voimakas, siinä ilmenee luonnon mahtava majesteetti niin täydessä loistossaan, että kaikki muu pienenä ja vähäisenä unohtuu; ja niin oli

tässäkin. Tuskin oli kanotti oikein joutunut virtaan, kun se otti sen valtoihinsa aivan kuin tuuliaispää tuohilevyn, eikä delawarelaisen erinomainen taito kyennyt vastustamaan virran voimaa. Hän taisteli kuitenkin miehekkäästi elämänsä puolesta, kuten hirvi, joka on hyökännyt veteen pelastuakseen uimalla koirista. Aluksi hän kiisi poikki virtaan niin tulisesti, että luulimme hänen pelastuvan, mutta hän oli laskenut välimatkan väärin, ja kun totuus iski hänen mieleensä, hän käänsi kanotin vastavirtaan ja ponnisti niin, että sitä oli kauhea katsella. Olisin säälinyt häntä, vaikka hän olisi ollut mingo. Muutamia sekunteja näytti, että hänen ponnistuksensa onnistuisivat ja hän voittaisi virran vetovoiman; mutta luonnolla on omat keinosensa. Muutamat epäonnistuneet aironvedot jättivät kanotin veden valtaan, ja niin hän solui alas jalka jalalta, tuuma tuumalta, kunnes hän joutui paikkaan, jossa virta näytti tasaiselta ja vihreältä ja kuin se olisi tehty miljoonista vesisäikeistä, jotka kaartuvat terävien, jyrkkien kallioitten yli. Siitä hän syöksyi takaperin kuin nuoli ja hävisi, kanotin kokka vain sen verran vilahti, että ymmärsimme, miten hänelle oli käynyt. Tapasin muutaman vuoden perästä erään mohokin, joka oli nähnyt tapauksen alapuolelta, ja hän kertoi, että delawarelainen koetti meloa ilmaa, kunnes kokonaan katosi putouksen synnyttämään usmaan."

"Ja miten sille raukalle kävi?" kysyi Mabel, joka oli mitä voimakkaimmalla mielenkiinnolla kuunnellut kertojan luonnollista ja korutonta puhetta.

"Epäilemättä hän meni kansansa onnellisille metsästysmaille, sillä vaikka hän oli uskalias ja turhamainen, hän oli kuitenkin oikeauskoinen ja urhea. Jaa, hän kuoli kyllä hullun tavalla, mutta punanahkojen manitoulla on varmaan omat suunnitelmansa kansansa suhteen aivan samoin kuin Jumalalla on suunnitelmat kristittyihin nähden."

Juuri sinä hetkenä laukesi tykki jossakin varustuksella, ja ilmeisesti kevyen tykin kuula lensi vonkuen kutterin maston yli sitä kuitenkin ollenkaan hipaisematta. Jasper oli ruorissa ja hän käänsi kutterin ulapalle hymyillen aivan kuin tervehdyksen raakuus ei olisi häntä ollenkaan hämmästyttänyt. Lokki pääsi pian ulomma virran suusta ja pelkäämättä, että ammunta enää voisi uudistua, jatkoi matkaansa rannikkoa pitkin. Niin pian kuin virta oli auennut heidän eteensä Jasper oli huomannut, ettei Montcalm ollut täällä ankkuroituna, ja mies, joka oli tähystämässä, ilmoitti, ettei purjeita missään näkynyt. Nyt sai melkein varmasti toivoa, että Jasperin kepponen oli onnistunut, ja että ranskalaisten komentaja turhaan tähyili heitä keskellä ulappaa, kun he kiersivät odottamattomia teitä vaarattomammille vesille.

Koko päivän tuuli pysytteli etelässä, ja kutteri kulki noin ranskanpenikulman päässä rannasta kuuden tai kahdeksan solmuvälin nopeudella tunnissa. Vaikka näköala oli suhteellisen yksitoikkoinen — koko ajan metsää ja aina vain metsää toisella puolen — herätti se kuitenkin omalla tavallaan mielenkiintoa ja huvitti katselijaa. Maasta pisti kauas pitkiä metsäisiä niemiä, ja kun he purjehtivat niemeltä toiselle, he kulkivat yli lahtien, jotka olivat niin syviä, että näyttivät joilta. Mutta silmä ei keksinyt inhimillistä viljelystä: alkavat joet aluksi levisivät suuriksi suvanneiksi ja vaikka olisi niiden rantoja kulkenut penikulmamäärältä, olisi kahden puolen ollut vain rajaton metsä. Samoin suuret lahdet, jotka olivat kaivautuneet metsän syliin ja joihin pääsi ulapalta kapeitten salmien kautta, olivat säilyttäneet alkuperäisen vihreän kauneutensa, eikä missään huomannut merkkiäkään sivistyneestä elämästä.

Kaikista kannella-olijoista Haukansilmä nautti näistä näköaloista enimmänsä eikä hänen ihastustaan mikään sekoittanut. Hänen silmänsä tuijottelivat lakkaamatta yli rajattoman metsän, ja vaikka hänestä oli niin ihanaa oleskella Mabelin lähetyvillä, kuunnella hänen suloista ääntänsä ja vastata kaikuna — ainakin tunteissaan — hänen iloiseen nauruunsa, hän kuitenkin enemmän kuin kerran päivän kuluessa kaihoten ikävöi saada vapaana kierrellä tuolla noiden korkeitten vaahterain, tammien ja lehmukien alla: vain siellä hänen henkensä saattoi löytää puhtainta iloa. Cap katseli maisemia aivan toisin tuntein: enemmän kuin kerran hän lausui vastenmielisyytensä siitä, ettei nähnyt majakoita, kirkontorneja eikä reimareita koko matkalla. Tällaisten rannikkojen valtaamisesta ei maailman kannattaisi pitää niin suurta melua; ja vieden kersantin syrjään hän vakavasti todisteli, ettei koko seutu milloinkaan mihinkään kelpaisi, kun ei ollut mitään satamia, jokien suut näyttivät hyödyttömiltä, ja yksin tuulessakin tuntui metsien tuoksu, joka puhui pahaa kaikista mahdollisuuksista.

Mutta kannella olevien eri yksilöitten mielenlaatu ei hidastuttanut Lokin vauhtia. Auringonlaskun ajoissa se oli kulkenut satasen penikulmaa kohden Oswegoa, johon kersantti piti velvollisuutenaan palata saadakseen uusia ohjeita, jos majuri Duncan näkisi hyväksi niitä antaa. Tämän vuoksi Jasper piti parhaana laskea koko yön rantaa pitkin, ja vaikka tuuli alkoi tyyntyä, se kesti kuitenkin kyllin kauan kuljettaakseen kutterin muutaman niemen kärkeen, jonka tiedettiin olevan vain parin ranskanpenikulman päässä linnasta.

Kun päivä sarasti, oli kevyt pohjatuuli kuljettanut kutteria niin, että Oswegon suulle oli vain noin pari englanninpenikulmaa, ja juuri, kun aamulaukaus kuului linnalta ja Jasper antoi määräyksen vähentää purjeita ja kääntää linnan satamaan, kuului tähystäjän huuto, joka sai kaikkien silmät kääntymään itäisen reitin puoleisen niemen taa, ja siellä juuri niin kaukana, etteivät linnan kevyet tykit sinne kantaneet, purjeet levällään oli Montcalm ilmeisesti vartomassa heidän ilmestymistään.

Ohi pääsystä ei ollut puhuttakaan, sillä käyttäen kaikkia purjeitaan ranskalainen laiva olisi saavuttanut heidät muutamassa minuutissa, ja tilanne vaati pikaista toimintaa. Lyhyen mietiskelyn jälkeen kersantti muutti suunnitelmaansa päättäen kääntää matkansa sinne, minne hänet alkujaan oli lähetetty ja luottaen Lokin vauhtiin hän toivoi ajoissa pääsevänsä sellaisille vesille, ettei vihollisen alus voisi siellä liikkua.

Kutteri käännettiin siis tuulen myötä ja kaikki purjeet levitettiin. Linnan tykit jyskyivät, liput liehuivat ja miehet ilmestyivät varustuksille. Mutta myötätunto oli ainoa, mitä Lundie voi omillensa osoittaa. Montcalmista kuului myöskin neljä tai viisi tykin laukausta, mutta pian sen purjeet pullistuivat ja se lähti liikkeelle vaanimapaikastaan.

Useita tunteja nämä kaksi alusta kilvan halkoivat aaltoja ja aluksi näytti, että molemmat laivat pitivät silmällä linnaa, toinen pyrkien sinne sisälle ja toinen koettaen sitä estää.

Mutta tuuli yhä kiihtyi ja risteillessä raskas ranskalainen alus oli hitaampi, ja kun lähettyvillä oli muutamia saaria, arveli Jasper, että niiden suojassa Lokki saattoi turvallisesti määrätä tulevat liikkeensä. Vaikka Cap ja kersantti sekä erittäinkin luutnantti Muir, — hänen käyttämistään sanoista päättäen — vieläkin suuresti epäilivät nuorta miestä eikä eräs vihollisen varustuksista ollut kaukana, noudatettiin kuitenkin tätä neuvoa ja majoitusmestari hienotunteisesti huomautti, ettei Jasper voinut helposti heitä pettää menemättä julkisesti vihollisen puolelle, jossa tapauksessa he saattoivat tuomion tehdä lyhyeksi, koska petturi olisi heidän vallassaan.

Saatuaan näin vallan Jasper Western näytti, mihin hän oikeastaan kykeni. Hän laski siis saaristoon ja sivuutti sen, ja kun hän tuli itäpuolella taas väljille vesille, ei vihollisesta näkynyt jälkeäkään. Auringonlaskun aikoina ilmestyivät joen suulla olevat ensimmäiset saaret näkyviin ja ennen pimeää oli kuljettu vartiopaikalle johtavien kapeitten salmien läpi. Kello yhdeksän Cap välttämättä vaati, että he ankkuroisivat johonkin, sillä saarten paljous teki matkan niin monimutkaiseksi ja epävarmaksi, että joka aukeamasta saattoi odottaa ranskalaisten tykkien tervehdystä. Jasper taas väitti itsepintaisesti, että hänelle oli annettu horjumaton määräys lähestyä asemaa niin, ettei kukaan oppisi ihan varmaan löytämään sitä eikä niin ollen voisi kavaltaa sitä viholliselle, vaikka tahtoisikin.

Lokki vietiin siis pieneen, salaiseen lahteen, josta sitä olisi ollut sangen vaikea löytää päivälläkin, ja siellä se oli piilossa yötä, jolloin kaikki muut, paitsi sotilaspäällikkö, lepäsivät. Viimeisen neljänsikymmenen kahdeksan tunnin kuluessa Cap oli ollut niin suuressa vaivassa, että hän nukkui kauan ja raskaasti eikä hän kertaakaan herännyt, ennenkuin päivä alkoi sarastaa. Mutta tuskin hän oli saanut silmänsä auki, kun hänen merimiesvaistonsa sanoi hänelle, että kutteri oli taas kulussa. Kiirehdittyään ylös hän huomasi Lokin taas pujottelevan saarten lomitse, eikä kannella ollut ketään muita kuin Jasper, luotsi ja retkikunnan päällikkö, jolla ei ollut vähääkään muistuttamista tätä asiain järjestystä vastaan, koska se hänestä oli sekä viisas että välttämätön.

"Mitä nyt, herra Western?" kysyi Cap raivoissaan, kun hänen untaan oli käytetty tällä tavalla hyväkseen. "Aiotteko viedä meidät Frontenaciin ja kaikki miehet huolettomina alhaalla nukkumassa aivan kuin odottaen vahtivuoroansa?"

"Se on horjumaton määräys. Majuri Duncan on kieltänyt koskaan lähestymästä asemaa lähettämättä miehistöä alas, sillä hän ei halua, että näillä vesillä on enemmän luotseja kuin kuninkaalle on välttämätöntä."

"Hiuuu! Olisipa minulle ollut työtä kulkea näiden pensaikkojen ja kallioitten läpi ilman mitään apulaisia! Viisainkaan yorkilainen luotsi ei osaisi mihinkään näissä salmissa."

"Minä aina ajattelin, herra", sanoi Jasper hymyillen, "että olisitte tehnyt viisaammasti antaessanne kutterin minun käsiini, kunnes olisimme päässeet määränpähän."

"Me olisimme antaneet, Jasper, me olisimme antaneet, ellei olisi ollut asianhaaroja, mutta asianhaarat ilmaisevat tärkeitä seikkoja eikä yksikään viisas mies halveksien jätä niitä huomioonottamatta."

"Olkoonpa niin, herra, mutta minä toivon, että nuo asianhaarat nyt ovat lopussa. Me saavumme perille vähemmässä kuin tunnissa, jos tuuli kestää ja silloin te olette turvassa kaikilta asianhaaroilta, mikäli ne minusta riippuvat."

"Hump!"

Cap suostui alistumaan, ja kun kaikki Jasperin puuhut näyttivät ilmeisesti rehellisiltä, ei ollutkaan vaikea häntä tyynnyttää. Ehk'ei se kuitenkaan olisi ollut niin helppoa miehelle, joka niin tarkasti piti lukua asianhaaroista, jos hän olisi tiennyt, että he olivat niin lähellä niin tunnettua ja peljättävää vihollisasemaa kuin Frontenac oli. Saaria ei liene ollut sananmukaisesti tuhatta luvultaan, mutta niitä oli kuitenkin pieniä ja suuria niin paljon, että parhainkin laskija sekaantui. Jasper oli jättänyt

suurimman salmen ja laski nyt hyvän tuulen ja virran avulla kapeita salmia, joista Lokki tuskin mahtui ja puomit koskivat puihin. Toisinaan taas kuljettiin pienten lahtien yli tai kallioitten väliin tai puiden ja pensasten sisään. Vesi oli niin kirkasta, että syvyyden voi mittaamatta huomata, mutta Cap oli kuitenkin merimiestottumuksineen ainaisessa hädässä, kuinka heille lopulta kävisi.

"Minä vakuutan, sen vakuutan, Haukansilmä!" huudahti kerran vanha merimies, kun pieni alus oli turvallisesti kulkenut kahdennestakymmenennestä niin kapeasta kallion solasta että näytti olevan aivan mahdotonta siitä laivan kulkea. "Tämä menee yli kaiken merimiestäidon ja heittää hitolle kaikki sen lait ja määräykset!"

"Niin, Suolavesi! Siinä ilmenee korkein taito. Huomaatte, että Jasper ei milloinkaan erehdy, vaan kulkee nenänsä avulla, niinkuin koira, sinne, mihin haluaa, ihan kuin hänellä olisi erehtymätön vainu. Panen pääni pantiksi, että poika vie meidät lopulta perille, kuten olisi jo ensi yritykselläkin tehnyt, jos me olisimme sallineet."

"Ei luotsia, ei luotausta, ei reimareita, ei majakoita, ei —"

"Jälkiä"; keskeytti Haukansilmä, "sillä se näyttää minusta koko jutussa omituisimmalta. Vesi ei jätä mitään jälkiä, kuten kaikki tietävät, mutta Jasper laskee ihan yhtä varmasti kuin hänen silmäinsä edessä olisi selvät makkasiinin jäljet lehdissä ja aurinko paistaa taivaalla."

"Hitto minut vieköön, jos uskon, että heillä on edes kompassia!"

"Perillä, halkaisija alas!" huudahti Jasper, joka enimmäkseen oli vain hymyillyt merimiestoverinsa huomautuksille. "Alas — ruori oikealle — hyvin oikealle — niin — ihan lähelle — hyppää maihin, poika — no, siellähän onkin omia miehiä, jotka voivat ottaa köyden."

Kaikki kävi niin nopeasti, ettei katsojalle jäänyt aikaa lähempien huomioitten tekemiseen. Kevyesti Lokki kääntyi kallion sivulle ja sidottiin lujasti tähän luonnolliseen laituriin. Sanalla sanoen, perille oli päästy ja 55:n miehiä tervehtivät heidän odottavat toverinsa sillä riemukkaalla tyytyväisyydellä, jonka vapautus tavallisesti antaa.

Ihastuneena hyppäsi Mabel rannalle ja hänen isänsä johti miehensä hänen jäljesssänsä maihin niin tyytyväisenä ja iloissaan, että jokainen saattoi huomata, miten kiihkeästi hän oli halunnut saada jättää kutterin. Asema, kuten 55:n sotilaat tuttavallisesti paikkaa nimittivät, oli niin luonnonihana, että se helposti sai kaikki haltioihinsa, saati sitten soturit, jotka niin kauan olivat olleet sullottuina Lokinlaiseen ahtaaseen alukseen. Muutamat saaret olivat korkeita ja kaikkikin niin paljon veden yläpuolella, että ne olivat kuivia ja ilma niissä terveellinen. Jokaisessa oli enemmän tai vähemmän metsää, mutta tänä kaukaisena aikana useaa peitti uhkea aarniometsä. Se saari, johon nämä joukot olivat asettuneet, oli pieni, pinta-alaltaan ehkä parisenkymmentä aaria, ja joku luonnonoikku oli raivannut siitä suurelta osalta metsän pois, ehkä useita vuosisatoja ennen kuvattaviamme aikoja, ja ainakin puolen siitä peitti pehmeä ruohomatto.

Tämän asema-saaren rantoja peittivät sakeat pensaikot, ja suurella huolella oli varottu vahingoittamasta niitä, sillä ne muodostivat vihreän suojusmuurin niiden ympärille, jotka piileskelivät siellä sisällä. Käyttäen hyväkseen näitä luonnon etuja oli tänne rakennettu kuusi tai kahdeksan majaa upseerin ja miehistön asunnoksi, ja toisia käytettiin keittiönä, sairashuoneena j.n.e. Nämä huoneet oli rakennettu hirsistä yleisellä tavalla ja katettu kaarnalla ja tuohilla, joita oli kiskottu sangen kaukaa täältä, etteivät vain työmiesten jäljet olisi johtaneet vihollisia asemalle, ja kun täällä oli asuttu jo muutamia kuukausia, saattoi täällä elämä muodostua niin mukavaksi kuin se näissä oloissa suinkin oli mahdollista.

Saaren itäpuolella oli kapea, tuuhean metsän peittämä niemi, jossa juurimetsä oli niin sakea, ettei voinut nähdä sen yli, kun lehti oli puissa. Tämän niemen kainaloon oli rakennettu jonkunlainen puinen varustus, hirsilinna, niin jyrävä, että se saattoi kestää piiritystä. Vankan hirsiseinän läpi ei luoti voinut tunkeutua, ja koko huone oli niin rakennettu, ettei ollut jäänyt varustamatonta paikkaa. Ikkunoina oli ampumaluukut, ovi oli vankka ja ahdas, yksinpä kattokin oli laskettu hirsistä ja peitetty kaarnalla, ettei sade läpäisnyt. Alakertaan oli talletettu kaikki ampuma- ja ruokatarpeet, kuten tavallista; toinen kerros suoritti samalla asunnon ja linnoituksen virkaa ja matalalle ullakolle oli järjestetty pari kolme huonetta, joihin voi laittaa vuoteen kymmenelle — viidelletoista hengelle. Tämä kaikki oli hyvin yksinkertaista, mutta kuitenkin kylliksi vahvaa suojelemaan satureita äkillisiltä yllätyksiltä. Kun koko rakennus oli vähemmän kuin neljäkymmentä jalkaa korkea, sen harja peittyi puiden latvojen taa kaikkien muiden silmiltä, paitsi niiden, jotka olivat päässeet saaren sisäosiin. Ampumaluukuista oli tänne päin näköala vapaa, vaikka pensaas sielläkin puolen peittivät tätä puista linnoitusta.

Kun puolustus yksin oli ollut silmämääränä, oli tämä hirsilinna rakennettu kalkkikallion halkeamalle — koko saaren pohja oli kalkkikiveä — niin että sieltä raosta voitiin ammentaa sangolla vettä siinä

tapauksessa, että tulisi kestää piiritystä. Rakennuksen alakerta oli kapeampi ja molemmissa päissä ulottuivat hirret useita jalkoja sen yli, ja näihin päihin oli runsaasti hakattu ampuma-aukkoja, jotka voitiin hirrenpäillä sulkea. Tavalliset tikapuut johtivat kerroksesta toiseen, ja jos lisäämme, että tämä hirsilinna oli varustettu kaikin puolin, kuin linnoitukset ainakin, huomaava lukija saanee oikean käsityksen siitä, mitä tarkoitamme kuvata.

Mutta saaren oma asema tarjosi sotilaallisessa suhteessa kuitenkin parhaimmat edellytykset. Kun se oli parinkymmenen muun saaren keskellä, sitä oli vaikea löytää, ellei sattunut kulkemaan ihan läheltä ja jostakin aukosta keksinyt, että tämä saari oli toisenlainen kuin muut. Saarien väliset salmet olivat niin kapeat, että joskus oli sangen vaikeata huomata, mihin toinen saari loppui ja missä toinen alkoi, ja jos tahtoi päästä siitä selville, täytyi tunkeutua pensaikkoihin, jotka yli erottavien salmien eri saarilta toisilleen kättä antoivat. Se pieni lahdenpoukama, johon Jasper tavallisesti aluksensa laski, oli niin puitten ja pensaitten sisässä, että kerran, kun purjeet olivat alas lasketut, oma väki oli tuntikausia etsinyt sitä palatessaan lyhyeltä kalastusmatkalta. Lyhyesti sanoen, itse paikka oli aivan ihanteellinen tarkoitukseensa, luonnon etuja oli mitä viisaimmalla tavalla hyväksensä käytetty ja saatu siten verraton väijytyspaikka ja tukikohta salaisille liikkeille.

Ensimmäisenä Lokin saapumista seuranneena tuntina oli saarella tavattoman vilkas liike. Joukkue, joka tähän asti oli saarella vartiota pitänyt, ei toivonut mitään muuta niin hartaasti, kuin saada palata Oswegoon takaisin. Kun kersantti vapautetulta aliupseerilta oli pienten muodollisuuksien perästä saanut päällikkyyden, astui viimeksimainittu miehineen laivaan, ja Jasper, joka mielellään olisi viettänyt tämän päivän saarella, sai määräyksen heti lähteä takaisin, koska suotuista tuuli lupasi heille helpon paluumatkan. Ennen eroa oli luutnantti Muirilla, Capilla ja kersantilla kuitenkin salainen neuvottelu palaavan vänrikin kanssa, ja hänelle ilmoitettiin, mitä epäluuloja Jasperia kohtaan oli olemassa. Luvattuaan mitä tarkimmin pitää silmänsä auki, vänrikki astui laivaan, ja tuskin oli kolmea tuntia kulunut Lokin saapumisesta, kun se jo oli uudestaan liikkeessä.

Mabel oli saanut muutaman majan asunnokseen, ja naisen kätevyydellä ja maulla hän teki ne yksinkertaiset, kotoiset valmistelut, jotka näissä oloissa olivat mahdolliset, ei ainoastaan itseensä, vaan isäänsäkin varten. Tämä oli saaren paras asumus ja järjestellessään Mabel ensi kertaa ylpeydellä tunsii, että tämä oli hänen kotinsa, jossa hän saisi määrällä mielensä mukaan.

Niin pian kuin hän oli saanut välttämättömimmät valmistelut suoritetuksi, hän lähti katselemaan saarta kulkien sitä polkua, joka kävi yli aukean paikan. Siellä hän pysähtyi katselemaan välkkyvää vettä, joka säteili ja lipatti hänen jalkainsa juuressa, nauttien täysin rinnoin kaikesta tästä uudesta, joka häntä ympäröi ja muistellen niitä vaaroja, joita oli kokenut keinuessaan noilla aalloilla ja joita ehkä tulevaisuudessa saisi yhä runsaammin osakseen.

"Siinäpä on kaunis olento kauniilla paikalla, Mabel haltiatar", virkkoi Davy Muir ilmestyen äkkiä hänen sivulleen, "enkä saata kieltää, että te olette suloisempi niistä kahdesta."

"En voi sanoa, herra Muir, että kohteliaisuudet olisivat minulle vastenmielisiä, sillä jos kuulisin totuuden, voisin ehkä tulla pahoilleni", vastasi Mabel reippaasti, "mutta tahtoisin kuitenkin väittää, että jos suvaisisitte puhua minulle jotakin muuta, minä ehkä voisin näyttää ymmärtäväni sitä."

"Teidän järkenne, suloinen Mabel, on terävä kuin kaksiteräinen miekka, ja teidän puheenne on usein liiankin viisasta ja arvostelevaa sellaiselle, joka on kokonaista neljä vuotta viettänyt täällä kiroissa erämaassa, aivan kuin metsänelukka sen sijaan, että olisi saanut elellä aikansa vertaistensa parissa ja ottaa osaa sivistyneen elämän suomiin nautintoihin. Mutta te ette suinkaan, nuori neiti, ole pahoillanne, että olette saanut kauniin jalkanne kuivalle maalle?"

"Niin ajattelin pari tuntia sitten, herra Muir, mutta Lokki näyttää niin kauniilta pujotellessaan vihreitten puitten välitse, että melkein olen pahoillani, kun en saa enää olla sen matkustajana."

Lopetettuaan puheensa Mabel heilutti käsinettään vastaukseksi Jasperin tervehdykseen, sillä nuorukainen katsoi lakkaamatta häneen kunnes valkoinen purje katosi niemen taa ja sukelsi metsän vihreään lehtimereen.

"Siellä ne menevät, enkä tahdo sanoa: 'ilo hävisi heidän kanssaan', mutta palatkoot he onnellisina, sillä ilman heitä me saamme viettää talvemme tällä saarella — ellemme joudu sitä viettämään Quebecin linnaan. Tuo Jasper Vesikoira on epävakainen nuorukainen ja hänestä on kaikenlaisia huhuja linnassa. Ne kiusaavat minua, eikä teidän arvoisalla isällänne eikä sedällänne ole erittäin hyvää käsitystä hänestä."

"Minua surettaa kuulla sitä, herra Muir. En epäile, että aika parantaa heidät heidän epäilyksistensä."

"Jospa aika parantaisi minutkin, suloinen Mabel", vastasi Muir laulavalla äänellä, "tahtoisin mielelläni parantaa retkikunnan päällikön asemaa. Jos minä joutuisin toiseen asemaan, niin kersantti varmasti

astuisi minun saappaihini."

"Jos minun rakas isäni on kyllin arvokas astumaan teidän saappaihinne, herra Muir", vastasi tyttö ilkeästi, "niin toivon, että suostumus on yhteinen ja te olette joka suhteessa kyllin arvokas astumaan hänen saappaihinsa."

"Lapset ovat aina yltiöpäitä! Ette suinkaan tahtoisi minua alentaa jonkun aliupseerin asemaan, Mabel?"

"En suinkaan, herra; minä en ajatellut ollenkaan armeijaa, kun te puhuitte toiseen asemaan joutumisesta. Minun ajatukseni olivat paljon itsekkäämpää laatua. Mietin juuri miten paljon te muistutattekaan minun hyvää isääni viisautenne ja kokemuksenne kautta ja soveltuisitte varmaan hyvin hänen perheensä pääksi."

"Sulhasena, suloinen Mabel, mutta ei vanhempana tai luonnollisena päällikkönä. Siinä taas ilmenee teidän terävä älynne ja loistava ajatuskykynne. Minä rakastan nuorten naisten terävyyttä, ellei se terävyyys ilmene moitiskeluhaluna. — Tuo Haukansilmä on kummallinen mies, jos totuuden saa hänestä sanoa."

"Hänestä on sanottava totuus tai ei mitään. Haukansilmä on minun ystäväni — minun parhain ystäväni, eikä hänestä voida minun läsnä-ollessani lausua mitään pahaa, jota vastaan minä en häntä puolustaisi."

"Minä en sano hänestä mitään pahaa, sen vakuutan teille, Mabel; mutta epäilen myöskin, voidaanko hänen puolestaan lausua paljon hyvääkään."

"Hän voi kuitenkin käsitellä pyssyä erinomaisella taidolla, sitä te ette voi mitenkään kieltää", vastasi Mabel hymyillen.

"Antakaa hänelle siinä suhteessa kaikki tunnustus, jos suvaitsette. Mutta hän on niin sivistymätön kuin joku mohokki."

"Hän ei voine ymmärtää latinaa, mutta irokeesien kieltä hän osaa paremmin kuin useimmat muut miehet ja tämän kielen taito toki lienee hyödyllisin näistä kahdesta tässä maailman osassa."

"Jos Lundie itse kysyisi minulta, kumpaa ihailen enemmän, teidän kauneuttanne, vai teidän terävyyttänne, minun olisi vaikea vastata. Minun ihailuni, viehättävä Mabel, jakaantuu molemmille, niin että toisinaan ihailen enemmän toista ja toisinaan toista. Viimeinen rouva Muir oli tässäkin suhteessa niin erilainen."

"Viimeinen, sanoitteko viimeinen rouva Muir, herra?" kysyi Mabel katsoen ehdottomasti toveriansa silmiin.

"Hullua, hullua! Sekin on yksi Haukansilmän häväistysjutuista. Uskallan sanoa, että poika on uskotellut teille, että minä olen ollut enemmän kuin kerran naimisissa."

"Sellainen olisi ollut turhaa ajanhukkaa, kun jokainen tietää, että te olette ollut kyllin onneton ollaksenne neljä kertaa naimisissa."

"Vain kolmesti yhtä varmasti kuin nimeni on Davy Muir. Neljäs oli pelkkä häväistysjuttu — tai pieni salaisuus, jota maailman ei tarvitse tietää."

"Olen iloinen, etten minä ole se neljäs, sillä minä en haluaisi olla sellainen salaisuus enkä häväistysjuttu."

"Siitä ei pelkoa, suloinen Mabel, sillä jos te olisitte neljäs, kaikki muut olisivat unohdettuja ja teidän ihmeellinen kauneutenne tekisi teistä ensimmäisen. Ei ole pelkoa, että te missään olisitte neljäs."

"Sellainen vakuutus tuottaa lohtua, herra Muir", sanoi Mabel nauraen; "panen sille yhtä suuren arvon kuin toisellekin vakuutuksellenne, vaikkakin olisin mieluummin neljännen luokan kaunotar kuin neljäs vaimo."

Niin sanoen hän pyörähti ympäri jättäen majoitusmestarin miettimään, miten oli onnistunut. Mabel käytti näin rohkeasti naisellista vapauttaan siksi, että hän oli viime aikoina huomannut tämän ihailijansa tarvitsevan kouraantuntuvaa ojennusta ja osaksi sentähden, että hän oli uskaltanut puhua pahaa Jasperista ja Haukansilmästä. Vaikka Mabel olikin vilkas ja rohkea, hän ei kuitenkaan ollut luonnostaan nenäkäs, mutta tämän tilanteen hän luuli vaativan tavallista jyrkempää esiintymistä. Kun hän näin oli jättänyt toverinsa, hän ajatteli, että oli kerta kaikkiaan lopettanut tällaiset kosiskelut, jotka olivat hänestä yhtä kömpelöitä kuin vastenmielisiäkin. Davy Muir ei kuitenkaan ollut samaa mieltä.

Tottuneena vastustukseen ja ymmärtäen, mihin kestäväällä ponnistelulla voi päästä, hän ei nähnyt mitään epätoivon syytä, vaikkakin se puoliksi uhkaava, puoliksi itsetyytyväinen ilme, joka levisi hänen kasvoilleen, kun hän katseli poistuvan tytön jälkeen, todisti, ettei kohtaaminen ollut jälkeä jättämättä. Kun hän oli kokonaan antautunut mietiskelemään tätä, lähestyi Haukansilmä häntä ja pääsi huomaamatta muutaman askelen päähän.

"Se ei koskaan käy, majoitusmestari — se ei koskaan käy", virkkoi hän nauraen äänettömällä tavallaan; "hän on nuori ja vilkas eikä kukaan muu kuin ripeäjalkainen nuorukainen voi häntä saavuttaa. Minulle on sanottu, että te olette hänen ihailijansa, ellette liene suorastaan kosija."

"Samaa olen kuullut teistä, mies, vaikka sellainen puhe on liian raakaa ollakseen totta."

"Pelkään, että olette oikeassa — sitä todellakin pelkään. Kun selvitän itselleni, mitä minä olen, minkälainen minun elämäni on ollut ja miten vähän minä tiedän, kaikki ne yhdessä kieltävät minua toivomasta hetkeäkään niin hyvän kasvatuksen saanutta ja reipasta ja iloista ja suloista —"

"Älkää myöskään unohtako sanoa kaunista", keskeytti Muir karkeasti.

"Niin, kaunista myöskin", vastasi nöyrä ja itsensä alentava opas. "Minun olisi tullut mainita kauneus ensiksi luettellessani hänen ominaisuuksiansa, sillä nuori fasaani ei ihastuta metsästäjän silmää enempää kuin Mabel viehättää minua. Pelkään kuitenkin, että kaikki ajatukset, jotka hänestä ovat sielussani heränneet, ovat turhia ja 'raakoja'."

"Jos te ajattelette niin, ystäväni, ilmenee siinä luontaista nöyryyttä ja tervettä järkeä, ja minun velvollisuuteni vanhana asetoverina on sanoa —"

"Majoitusmestari", keskeytti toinen katsellen häntä terävästi silmiin, "te ja minä olemme eläneet yhdessä kauan linnan varustusten suojissa, mutta vähän metsissä ja taisteluissa vihollisen kanssa."

"Linnat tai metsämajat, molemmissa tullaan yhtä läheisiksi tovereiksi, kuten tiedätte, Haukansilmä. Minun velvollisuuteni pitää minua varastohuoneitten lähetyvillä, vaikka se onkin kovin minun luonnettani vastaan, kuten voitte otaksua oman luonteenne mukaan, sillä tähän etsitte taisteluita ja vihollisen piilopaikkoja. Mutta jos olisitte kuullut, mitä Mabel juuri sanoi, niin ette minuuttiakaan ajattelisi koettaa miellyttää häntä ja tyrkyttäytyä hänelle vasten hänen mieltään mieheksi."

Haukansilmä katsoi vakavasti luutnanttiin, sillä olihan mahdollista, ettei hän olisi halunnut kuulla, mitä Mabel hänestä ajatteli, mutta hänen tunteissaan oli liiaksi synnynnäistä hienoutta ja herrasmiestä, että hän olisi voinut ryhtyä utelemaan sellaista. Mutta Muir ei antanut toisen itsehillinnän ja -kunnioituksen pidättää itseään, vaan tietäen, miten suoran ja rehellisen miehen kanssa hän oli tekemisissä, hän päätti käyttää kaikki keinonsa päästäkseen yhdellä yrityksellä vapaaksi kilpailijastaan. Sen vuoksi hän jatkoi heti, kun huomasi, että toisen itsehillintä oli uteliaisuutta suurempi.

"Teidän tulee saada tietää hänen mielipiteensä, Haukansilmä", hän lisäsi, "ja minun mielestäni jokaisen ihmisen olisi hyvä kuulla, mitä hänen ystävänsä hänestä sanovat. Niinpä kunnioituksesta luonnettanne ja tunteitanne kohtaan koetan kertoa sen niin lyhyesti kuin mahdollista. Te tiedätte, että Mabelilla on häijy kiusallinen tapa pelata silmillänsä, kun hän tahtoo loukata toisen tunteita."

"Minusta, luutnantti Muir, hänen silmänsä tuntuvat ilmeikkäiltä ja ihastuttavilta, vaikka myönnän, että ne joskus näyttävät nauravan — niin, minä olen nähnyt niiden nauravan oikein sydämellisesti ja voittavanhyväntahtoisesti."

"Niin, niin se juuri oli: hänen silmänsä nauroivat kaikin voimin; ja kesken iloansa hän sitten purki sisuansa. Mutta eihän se vain loukkaa teidän tunteitanne, Haukansilmä?"

"Sitä en voi sanoa, majoitusmestari — sitä en voi sanoa. Mabelin mielipide on minulle tärkeämpi kuin useitten muitten."

"No, sitten minä en tahdo sanoakaan; ja miksi mies kertoisi toiselle, mitä hänen ystävänsä hänestä sanovat, varsinkin kun he sattuvat sanomaan sellaista, joka on epämieluisia kuulla? Minä en siis virka sanaakaan äskeisestä keskustelusta."

"En voi pakottaa teitä puhumaan, majoitusmestari, ellette itse halua, ja ehkäpä onkin hyvä, etten tiedä Mabelin mielipidettä, varsinkin, kun se teidän ajatuksenne mukaan on minulle epäedullinen. Jospa me voisimme olla, mitä tahtoisimme sen sijaan, että olemme vain sitä, mitä olemme, niin luonteemme, tietomme ja esiintymisemme olisivat ihan toisenlaiset. Ihminen voi olla kömpelö, raaka ja oppimaton, mutta kuitenkin onnellinen, kun ei tiedä puutteistaan; kuitenkin on raskasta nähdä omat puutteensa voimakkaimmassa valossa silloin, kun kaikista vähimmin haluaisi niistä tietää."

"Niin on asia, ja sitä juuri selitin Mabelille, kun hän jätti minut ja juoksi matkaansa. Tähän itse

tullessanne näitte, miten hän kippasi tiehensä?"

"Se oli helppo huomata", vastasi Haukansilmä puristaen pyssyinsä piippua aivan kuin sormet olisivat tahtoneet hautautua rautaan.

"Se oli enemmän kuin huomattavaa — se oli hävytöntä; se on juuri oikea sana, eikä sanakirjasta löytäisi parempaa, vaikka kuinka kauan etsisi. Nyt te saatte tietää, Haukansilmä — en näe mitään järjellistä syytä jättää sanomatta teille — teidän täytyy tietää, että hempukka leiskutti tiehensä mieluummin kuin kuunteli, mitä minulla olisi ollut teidän puolestanne sanottavaa."

"Ja mitä te olisitte keksinyt sanoa minun puolestani, majoitusmestari?"

"Mitäkö? Ymmärtäkää minua oikein. Asianhaarat määräsivät, etten voinut käydä puhumaan yleisöminaisuuksistanne, vaan valmistuin juuri kumoamaan yksityiskohdat yksityiskohdilla. Että teidän ajatuksenne ovat villit ja puoliksi raakalaisen, minä olisin voinut selittää hänelle niiden johtuvaa viettämätänne rajaseudun elämästä, joka on villiä ja raakalaista, ja hänen vastaväitteensä olisivat heti loppuneet tai hän ei tahdo ymmärtää luonnonlakeja."

"Sanoitteko te sen hänelle, majoitusmestari?"

"En tahdo väittää käyttäneeni juuri niitä sanoja, mutta se ajatus oli mielessäni, ymmärrättehän. Tyttö oli kärsimätön eikä tahtonut kuulla puoltakaan siitä, mitä minulla oli sanottavaa, mutta riensi tiehensä, kuten näitte omin silmin, Haukansilmä, sillä hän oli määrännyt kantansa eikä tahtonut kuulla enempää. Pelkään, että hän muodostelee itsenäisesti päätöksensä eikä välitä toisten toiveista."

"Niin minäkin luulen, majoitusmestari, ja hänen isänsä sittenkin on erehtynyt. Niin, niin, kersantti on päätelty väärin ja tehnyt kauhean erehdyksen."

"Mitä, mies! Miksi rupeatte suremaan, ettekä tee, kuten niin monina vuosina ennen? Olalle pyssy, jota te käyttälette niin hyvin ja pois kauas metsiin, sillä ei ole yhtään naissydäntä, jonka vuoksi kannattaisi hetkeäkään huokailla ja murehtia, sen tiedän kokemuksesta. Uskokaa, mitä sanoo mies, joka sen suvun tuntee: naiset sittenkin ovat sellaista väkeä, millaista emme ikinä luulisi heidän olevan. Jos nyt tahdotte kesyttää Mabelin, tässä on niin mainio tilaisuus kuin ikinä joku hylätty rakastaja voi toivoa."

"Kyllä minä haluaisin, luutnantti, kesyttää Mabelin."

"Lopuksi te tahdotte kuitenkin masentaa hänet, sillä inhimillinen luonto tahtoo kostaa niille, jotka ovat loukanneet meidän hellimpiä tunteitamme. Parempaa tilaisuutta kuin tämä ei voi ilmetä, että saisitte ystävänne rakastamaan ja vihollisenne kadehtimaan teitä."

"Majoitusmestari, Mabel ei ole minun viholliseni, ja vaikka olisikin, olisi viimeinen asia, jota voisin toivoa se, että tuottaisin hänelle raskaita hetkiä."

"Te sanotte niin, te sanotte niin, Haukansilmä, ja uskallan väittää, että myöskin ajattelette niin, mutta kaikki on teitä vastaan, kuten ehkä lopuksi huomaatte. Katsokaa siis, mitä voitte tehdä. Me olemme täällä epävarmassa ja vaarallisessa asemassa, ihan kuin leijonan häkissä."

"Ette suinkaan tarkoita, että ranskalaiset ovat leijonia ja tämä saari on niiden häkki, luutnantti?"

"Kuvaannollisesti sanottuna tietysti, ystäväni, sillä ranskalaiset eivät ole leijonia eikä tämä saari ole häkki — ellei tämä ole, kuten suuresti pelkään, aasin karsina."

Tässä majoitusmestari päästi ilkeän naurun, joka ilmaisi kaikkea muuta kuin kunnioitusta ja ihailua hänen ystävänsä Lundien suunnitelmaa kohtaan, kun tämä tahtoi tehdä tästä erittäin huomattavan tukikohdan sotilassuunnitelmillaan.

"Paikka on parhaiten valittu kaikista niistä, mihin olen jalkani koskaan astunut", sanoi Haukansilmä katsellen ympärilleen kuin tarkaten merkillistä kuvaa.

"Sitä en kiellä, sitä en tahdo kieltää. Lundie on suuri soturi pienellä tavallaan ja hänen isänsä oli suuri tilanomistaja samalla tavalla. Minä olen syntynyt samalla tilalla ja seurattessani majuria niin kauan olen oppinut ymmärtämään kaikki, mitä hän sanoo ja tekee. Se on juuri minun heikkouteni, tietäkää se, Haukansilmä. Tämä voi olla aasin karsina, tai kuten miehet luulevat varma turvapaikka, mutta se on vaarallinen, kuten näkee Lundien varovaisuudesta ja tarkoista ohjeista. Villit kiertelevät vaaniskellen näillä tuhannella saarella ja metsissä etsien juuri tätä paikkaa, kuten Lundie itsekin tietää, ja parhain palvelus, minkä voitte tehdä 55:nnele, on koettaa johtaa viholliset väärille jäljille. Onnettomuudeksi kersantti otaksuu, että vaara on odotettavissa virran yläjuoksulta, koska Frontenac on siellä, vaikka pieninkin kokemus sanoo, että intiaanit ilmestyvät sieltä, mistä niitä vähemmän odottaa, ja tässä tapauksessa näyttää sängen järkevältä odottaa niitä alhaalta päin. Ottakaa siis kanottinne ja lähtekää

myötävirtaan tutkistelemaan saaristoa, että saamme ajoissa tiedon mahdollisesti sieltä päin uhkaavasta vaarasta."

"Suuri Käärme on tiedustelemassa sillä suunnalla, ja kun hän hyvin tuntee seudun, ei ole vähintäkään epäilystä, ettemme saisi ajoissa tietää, jos jokin vaara sieltä meitä uhkaisi."

"Mutta sittenkin hän on vain intiaani, Haukansilmä, ja tämä on tehtävä, joka vaatii valkoisen miehen järkeä. Lundie on varmaan äärettömän kiitollinen sille, joka pelastaisi tämän osaston uhkaavasta vaarasta ja hävittäisi koko tämän aseman. Sanoakseni teille, ystäväni, totuuden, hän salaisesti katuu, että ollenkaan tuli tämä asema perustetuksi, mutta hän on liian vanha tilanomistaja tunnustaakseen erehdyksensä, vaikka se olisi tähdissä kirjoitettuna."

Majoitusmestari selitti sitten toverilleen syynsä koettaen saada hänet viivyttämättä jättämään saaren käyttäen todistellessaan kaikkia keinoja, mitä sattui keksimään, puhuen joskus ristiin, mutta ei löytänyt ainoatakaan syytä, mitä toinen ei olisi heti kumonnut. Vaikka Haukansilmä olikin yksinkertainen, huomasi hän kuitenkin nämä luutnantin ajatushairahdukset, vaikka hän ei ollenkaan aavistanut, että kaikella tällä tahdottiin Mabelin kosija lähettää pois tieltä. Hän ei käsittänyt toisen salaisia syitä, mutta hän ei myöskään saattanut sokeasti uskoa hänen viisasteluansa. Tulos oli, että nämä kaksi erosivat pitkän keskustelun jälkeen kumpikin pitäen päänsä ja epäillen toistensa tarkoituksia, vaikkakin Haukansilmän epäilystä lievensi hänen oma rehellisyytensä ja hyvä uskonsa kaikista ihmisistä.

Neuvottelu, joka pian tämän jälkeen oli kersantilla ja luutnantilla, sai aikaan erikoisia toimenpiteitä saarella. Kun se oli loppunut, annettiin salaiset määräykset, että hirsilinnaa erikoisesti varustettaisiin, asumuksissa oli kiirettä hommaa, niin että joku sotilaselämän tuntija olisi voinut heti saada selville, että retkelle lähtöä valmisteltiin. Todellakin juuri auringon laskiessa palasi kersantti Haukansilmän ja Capin kanssa rannalta, jota kutsuttiin satamaksi, omaan asuntoonsa ja istuutui Mabelin kattaman siistin illallispöydän ääreen ja alkoi keskustelun.

"Sinusta on todellakin jotakin hyötyä täällä, lapseni", virkkoi vanha soturi, "kuten tämä siisti ja hyvin järjestetty pöytä voi todistaa, ja luotan siihen, että sopivan ajan tultua sinä haluat tulla sellaisen miehen seuralaiseksi, joka tietää, miten on katseltava vihollista silmästä silmään."

"Mutta rakas isä, et suinkaan halunne, että minä näyttelisin Jeanne d'Arcia ja johtaisin miehiä taisteluun?"

"Näyttelisit mitä, lapsi? — Oletko sinä koskaan kuullut Mabelin mainitsemasta henkilöstä, Haukansilmä?"

"En, kersantti, mutta mitäs siitä? Minä olen oppimaton ja kouluttamaton, ja minusta on tavattoman hauskaa kuulla hänen ääntänsä ja muistella hänen sanojansa välittämättä ollenkaan nimistä."

"Minä tiedän, kuka se oli", virkkoi Cap päättävästi, "se oli eräs merirosvo, joka viime sodan aikana herätti suurta huomiota."

Mabel punastui huomattuaan tahtomattaan tehneensä sellaisen viittauksen, joka ulottui kauemmaksi kuin hänen isänsä tiedot, puhumattakaan hänen enonsa viisastelevasta tietämättömyydestä ja Haukansilmän yksinkertaisesta totisuudesta, ja hän varoi hymyllä osoittamasta etevämyyttään.

"Tarkoitan, isä, ettei suinkaan minun tarvitse miesten kanssa sulkeutua varustuksiin ja avustaa saaren puolustamisessa?"

"Ja kuitenkin monet naiset ovat tässä maailman osassa tehneet usein niin, kuten Haukansilmä voi sinulle kertoa. Mutta tahdon vain ilmoittaa sinulle, ettet hämmästyisi huomenaamuna herätessäsi, jos et tapaa meitä täällä, sillä me aiomme tehdä pienen retken vielä tänä yönä."

"Me, isä! ja jätättekö te Jennien ja minut yksin tänne saarelle?"

"Ei, tyttäreni, emme suinkaan menettele niin taitamattomasti. Me jätämme luutnantti Muirin, veli Capin, korpraali M'Nabin ja kolme miestä vartioimaan linnoitusta poissa ollessamme. Jennie voi olla sinun toverinasi tässä majassa ja veli Cap täyttää minun paikkani."

"Entäs herra Muir?" kysyi Mabel oikeastaan tietämättä, mitä sanoi, sillä hänestä tuntui sangen epämieluisalta tällainen asioitten järjestely.

"Hänkö, hän voi jäädä rakastelemaan sinua, jos sitä toivot, tyttö, sillä hän on sangen rakastettava nuorukainen ja omattuaan jo neljä vaimoa haluaa taas kiihkeästi näyttää, ottamalla viidennen vaimon, miten paljon hän kunnioittaa heidän muistoansa."

"Majoitusmestari sanoo minulle", virkkoi Haukansilmä viattomasti, "että kun miehen tunteita on karhittu niin monta kertaa, ei ole mitään varmempaa keinoa asettaa niitä, kuin kyntää maaperä uudelleen, ettei jää muistojen kätköön mitään vanhaa kasvamaan ja vaivaamaan."

"Sellaisen miehen tunteet pysyvät jokseenkin samanarvoisina, kyntipä noita tai karhitsi", vastasi kersantti ilkeästi hymähtäen. "Mutta antaa hänen selvittää Mabelille tarkoituksensa, niin hänen yrityksistänsä tulee vihdoin loppu. Minä tiedän ihan varmaan, ettei *minun* tyttäreni koskaan halua tulla luutnantti Muirin vaimoksi."

Tämä lausunto tahtoi selittää, että vaikka hänellä olisi kuinka monta tytärtä, kukaan heistä ei lähtisi kysymyksessään olevan miehen vaimoksi. Mabel oli punastunut, väristys kävi läpi hänen ruumiinsa ja hän näytti kiusaantuneelta, mutta hilliten mieltänsä hän virkkoi niin huolettomalla äänellä, että se kokonaan salasi hänen kiihtyneen mielensä: "Mutta isä, meidän on kai parasta odottaa, kunnes herra Muir osoittaa toivovansa, että sinun tyttäresi ottaisi hänet, tai oikeammin hän ottaisi sinun tyttäresi, muuten voidaan heittää meille vasten kasvoja tarina happamista rypäleistä."

"Ja mikä se tarina on, Mabel?" kysyi Haukansilmä kiihkeästi, sillä hän osasi kaikkea muuta, mutta ei valkoihoisten koulujuuttuja. "Kertokaa se meille omalla viehättävällä tavallanne, ja minä uskallan sanoa, ettei kersantti ole sitä koskaan kuullut."

Mabel kertoi siis tämän hyvin tunnetun tarinan, kuten hänen ihailijansa oli pyytänyt omalla viehättävällä tavallaan, joka merkitsi sitä, että kuuntelijan katse lakkaamatta tähysteli hänen kasvojansa ja pojan rehellisten kasvojen ilme oli pelkkää tyytyväistä hymyä.

"Se oli ketun tapaista!" huudahti Haukansilmä, kun tarina loppui; "niin, ja samalla mingojen tapaista — viekasta ja häpeämätöntä — molemmat elukat käyttäytyvät siten. Löytyy paljon tässä maakunnassa happamiin rypäleihin verrattavaa, jota mingo tahtoisivat saavuttaa. Niinpä minun päänahkani mingo silmissä on sangen hapan."

"Eivät happamet rypäleet koske meitä, lapsi. Kyllä se on herra Muir, joka joutuu valittamaan. Et suinkaan sinä tahdo ikipäivinä mennä naimisiin sen miehen kanssa, Mabel?"

"Ei suinkaan", pisti Cap väliin — "mieshän ei ole edes sotilaskaan kuin puoliksi. Asianhaarat valmistavat kyllä hänelle sopivat rypäleet."

"Sangen vähän ajattelen mennä kenenkään kanssa naimisiin, rakas isä ja eno, ja siksi haluaisin puhua siitä niin vähän kuin mahdollista, jos suvaitsette. Mutta jos aikoisin mennä naimisiin, ei valittuni kuitenkaan saisi olla mies, jonka ominaisuuksilla kolme tai neljä vaimoa jo ennen on kokeillut."

Kersantti nyökkäsi oppaalle aivan kuin sanoen: siinä näet, mistä tuuli käy, ja sitten hän tyttärensä toivomuksen mukaan muutti puheenaihetta.

"Ei sinulla eikä Mabelilla, veli Cap", hän virkkoi, "ole laillista päällikön oikeutta linnoitukseen, jonka jätän tänne saarelle, mutta voitte kuitenkin neuvoa ja siten vaikuttaa asioitten kulkuun. Täsmälleen sanottuna, korpraali M'Nab tulee komentavaksi päälliköksi, ja minä olen koettanut herättää hänessä omanarvon tuntoa, ettei hän anna liiaksi luutnantti Muirin korkeamman aseman vaikuttaa, sillä majoitusmestari on vapaaehtoinen eikä hänellä ole komennusoikeutta. Minä toivon, veli Cap, että sinä tuet korpraalia, sillä jos majoitusmestari kerran saisi omin päinsä määrätä, niin voisi hän pian ruveta komentelemaan minuakin yhtä hyvin kuin M'Nabia."

"Siinä suhteessa Mabel parhaiten voi leikata hänen kunnianhimoltaan siivet. Totta kai, kersantti, jätät laivaston minun johdettavakseni? Hitonmoista kahnausta on usein syntynyt mailla ja vesillä komentavien päälliköitten välillä."

"Kyllä saat ottaa osaa komennukseen, veli, vaikka ylipäällikkyyys kuuluu korpraalille. Korpraalin täytyy komentaa, mutta sinä saat vapaasti antaa neuvojasi, erittäinkin veneitten suhteen, sillä jätän tänne yhden, jolla voitte pakonne turvata, jos sellainen välttämättömyys sattuisi. Minä tunnen korpraalin hyvin: hän on kelpo mies ja hyvä soturi, häneen kyllä voi luottaa. Mutta hän on skotlantilainen ja voi antautua liian alttiiksi majoitusmestarin vaikutukselle, jonka suhteen pyydän sinua ja Mabelia olemaan varuillanne."

"Mutta miksi sinä jätät meidät tänne, isä hyvä? Minä olen tullut tänne asti tehdäkseni elämäsi hieman mukavammaksi, miksi en saa etemmä sinua seurata?"

"Sinä olet hyvä tyttö, Mabel, ja kuten oikea Dunham ainakin. Mutta sinun täytyy jäädä tänne. Me lähdemme aamulla ennen päivän koittoa, ettei vaaniva silmä voisi keksiä tätä piilopaikkaamme ja otamme kaksi suurinta venettä ja jätämme teille yhden veneen ja kanotin. Me menemme vahtimaan sen väylän varrelle, jota ranskalaiset tavallisesti kulkevat ja viivymme siellä ehkä viikon. Koetamme napata

jonkun veneen, joita he lähettävät Frontenaciin täynnä kaikenlaisia intiaanien kalleuksia."

"Oletko katsonut paperisi tarkkaan, veli?" kysyi Cap huolissaan. "Totta kai tiedät, että nappaaminen avoimella merellä on samaa kuin merirosvous, ellei sinulla ole virallista määräystä harjoittaa kaappausta laveammassa tai vähemmässä määrässä."

"Minulla on kenraalin määräys toimia 55:n kersantti-majurina", vastasi toinen ojentaen ylöspästä vartaloansa, "ja sen tulee riittää itselleen Ranskan kuninkaallekin. Sitäpaitsi minulla on majuri Duncanin kirjallinen määräys."

"Eiväthän ne paperit oikeuta harjoittamaan sodalta näyttävää merirosvousta."

"Niiden täytyy kelvata, veli, kun ei ole parempia. Hänen majesteettinsa etujen mukaista on, että kaikki mainitunlaiset veneet kaapataan ja viedään Oswegoon. Niissä on peitteitä, koristeita, pyssyjä, ampumatarpeita — lyhyesti: kaikkea, mitä ranskalaiset lurjukset toimittavat villoille vintöille, ja kehoittavat väärän uskonsa varjossa ja avulla heitä toimittamaan ilkitöitönsä. Ryöstämällä heidän varastonsa rikomme heidän suunnitelmansa, hävitämme heiltä aikaa ja estämme heidän tavaranvaihtonsa!"

"Mutta, isä, eikö hänen majesteettinsakin palveluksessa ole intiaaneja?" kysyi Mabel uteliaasti.

"On tietysti, tyttö — ja hänellä on oikeus käyttää heidän palvelustaan hyväkseen. Onhan siinä suuri ero, käyttääkö joku ranskalainen tai englantilainen intiaania palveluksensa, kuten jokainen voi ymmärtää."

"Mutta, isä, minä en voi ymmärtää, kuinka tämä muuttaa asian. Jos on väärin, että ranskalainen kiihoittaa viljejä vihollisiansa vastaan, on minusta yhtä väärin, jos englantilainen tekee sen. *Teidän*, Haukansilmä, täytyy myöntää se!"

"Se on järkevää, se on järkevää, enkä minä ole koskaan kuulunut niihin, jotka syyttävät ranskalaisia juuri siitä, mitä itsekin teemme. On kuitenkin pahempi liittoutua mingon kuin delawarelaisen kanssa. Kun on kysymys viimeksimainitusta, en ollenkaan pidä syntinä, jos sen lähettää taisteluun vihollista vastaan."

"Ja kuitenkin, kuitenkin he riistävät päänahan ja surmaavat nuoret ja vanhat, naiset ja lapset!"

"Niillä on omat taipumuksensa, Mabel, eikä niitä saa moittia siitä, että ne seuraavat sitä. Luonto on luonto, vaikka eri heimoilla on eri tapansa näyttää sitä, Minä puolestani olen valkoihoinen ja koetan säilyttää myöskin tunteeni valkoisina."

"Tuota minä en voi hyväksyä", vastasi Mabel. "Mikä on oikein kuningas Yrjölle, sen täytyy myöskin olla oikein kuningas Ludvigille."

Kun koko seura, myöskin Mabel, näytti olevan tyytyväinen siihen suuntaan, minkä keskustelu oli saanut, ei kukaan näyttänyt enää haluavan jatkaa sitä. Niin pian kuin illallinen oli loppunut, kersantti lausui hyvästinsä vierailleen ja jäi kauaksi aikaa keskustelemaan tyttärensä kanssa. Hän oli sangen vähän taipuvainen antamaan valtaa hellemmille tunteilleen, mutta nykyinen tilanne oli niin outo ja uusi, että se herätti tunteita, joihin hän ei kokemuksesta ollut tottunut. Sotilas ja merimies ei paljoa välitä tavallisissa oloissa vaaroista, jotka hänen eteensä sattuvat, mutta sinä hetkenä, kun hän tuntee edesvastuun painon hartioillansa, uhkapeli hänen yrityksistensä häviää ja hän keskittää kaiken ajatuksensa onnistumiseen ja epäonnistumiseen. Silloin hän ei voi olla niin huoleton kuin jos olisi kysymys vain hänen omasta elämästään, vaan hän miettii tarkasti, miten koko joukkonsa voisi vaaroista pelastaa. Tällä hetkellä kersantti Dunham ei kuitenkaan ajatellut voittoa, kuten hänen tapansa oli, vaan hän alkoi tuntea mahdollisena senkin sattuman, että hän nyt eroaisi lapsestaan ainiaksi.

Milloinkaan ennen ei Mabel ollut näyttänyt hänestä niin kauniilta kuin tänä iltana. Mahdollisesti tytär ei ollut ennen löytänyt tietä hänen sydämeensä, mutta tänä iltana hänen altis rakkautensa oli herättänyt isänylpeyden ja rakkauden vanhan veteraanin povessa. Mabel ei ollut vielä oikein päässyt lapsen suhteeseen isäänsä, sillä erilainen kasvatusta ja isän sotilaallinen jäykkyys, joka vaati kaikkien kunnioitusta, olivat kaivaneet jonkinlaisen kuilun heidän välilleen. Tällä hetkellä kuitenkin keskustelu isän ja tyttären välillä tuli läheisemmäksi kuin tavallisesti, kunnes Mabel alkoi tuntea, että heidän suhteensa oli muuttumassa sellaiseksi, kuin hän salaisesti kaihoten oli toivonut.

"Äiti oli sitten jokseenkin minun kokoiseni", sanoi Mabel pitäen isänsä kättä omissaan ja katsellen isänsä kasvoja kostein silmin. "Minä olen ajatellut, että hän oli pitempi."

"Niinhän useimmat lapset, jotka ajattelevat kunnioituksella vanhempiansa, luulevat. Milloin he pitävät heitä suurempina, milloin taas mahtavampina ja käskevämpinä kuin he todellisuudessa ovat.

Sinun äitisi, Mabel, oli niin täsmälleen sinun pituisesi, kuin joku nainen voi olla samankokoinen toisen kanssa."

"Ja hänen silmänsä, isä?"

"Hänen silmänsä, lapsi, olivat myöskin ihan samanlaiset kuin sinun — siniset, lempeät ja viehättävät, ehkeivät aivan niin nauravat."

"Minun silmäni eivät milloinkaan enää naura, rakkahin isä, ellet pidä hyvää huolta itsestäsi tällä retkelläsi."

"Kiitos, Mabel — hem — kiitos, lapseni, mutta minun täytyy tehdä velvollisuuteni. Minä olisin tahtonut nähdä sinut hyvissä naimisissa, ennenkuin me jätimme Oswegon, silloin mieleni olisi kevyempi."

"Naimisissa! — kenen kanssa, isä?"

"Sinä tunnet miehen, jota toivoisin sinun rakastavan. Sinä voit tavata monta komeampaa ja hienommin puettua, mutta et yhtään niin uskollista ja oikeamielistä."

"Ei yhtään, isä?"

"Minä en tunne ainoatakaan. Kaikissa tapauksissa on vähän, jotka vetävät vertoja tälle erinomaiselle Haukansilmälle."

"Mutta minunhan ei tarvitse mennä naimisiin. Sinä olet yksinäinen ja minä jään sinun luoksesi pitämään huolta sinusta."

"Jumala sinua siunatkoon, Mabel! Minä tiedän, että sinä tahdot, enkä väitä, ettei se tunne olisi oikea, mutta on tunteita, jotka ovat vieläkin oikeampia."

"Mikä voi olla oikeampaa kuin kunnioittaa vanhempiansa?"

"Kunnioittaa miestänsä, rakas lapseni."

"Mutta minulla ei ole miestä, isä."

"Ota sitten niin pian kuin mahdollista, että sinulla olisi mies, jota kunnioittaisit. Minä en voi ikuisesti elää, Mabel, vaan ennen pitkää poistun näyttämöltä luonnollista tietä, vaikka säilyisinkin sodalta. Sinä olet nuori ja saat elää vielä kauan. Siksi on hyvä, että saat miehisen puolustajan, joka vie sinut turvallisesti läpi elämän ja hoitaa sinua vanhuuden päivinä, kuten sinä tahdot hoitaa minua."

"Ja luuletko, isä", sanoi Mabel leikkien isän jäntevillä sormilla, jotka olivat hänen pienessä kädessään ja katsellen niitä tarkasti, ikäänkuin ne olisivat ansainneet mitä suurinta huomiota, vaikka hänen huulillaan väreili heikko hymy hänen puhellessaan — "ja luuletko sinä, isä, että juuri Haukansilmä on se mies, joka tämän voi tehdä? Eikös hän ole vain kymmenen tai kaksitoista vuotta sinua nuorempi?"

"Mitäs siitä? Hänen elämänsä on ollut ainaista harjoitusta ja vuodet, tyttö, merkitsevät vähemmän kuin luja ruumiinrakenne. Tunnetko sinä ketään, joka paremmin sopisi sinun suojelijaksesi?"

Mabel ei tahtonut ilmaista tuntevansa ketään, joka paremmin vastaisi hänen toiveitansa.

"Ei, isä; me puhumme nyt vain Haukansilmästä", hän vastasi hieman lyhyesti. "Jos hän olisi nuorempi, niin voisin ehkä ajatella häntä miehenäni."

"Sehän riippuu ruumiin rakenteesta, kuten sanoin, lapsi. Haukansilmä on nuorempi kuin puoletkaan vuosiltaan meitä nuoremmista."

"Tietysti hän on nuorempi, herraseni, kuin joku — luutnantti Muir."

Mabel nauroi niin vallattomasti ja huolettomasti, kuin tämä asia ei ollenkaan häntä painaisi.

"On — Haukansilmä hyvin sopisi hänen pojanpojakeseen, ja vuosiltakin on hän nuorempi. Jumala kieltää, että ollenkaan ajattelekaan tulla upseerin rouvaksi, ennenkuin olet upseerin tytär."

"Siitä ei suinkaan ole pelkoa, jos otan miehekseni Haukansilmän", vastasi tytär katsoen taas kaksimielisin ilmein isänsä kasvoihin.

"Ehk'ei virallisesti, mutta mies on nytkin kenraalien ystävä ja toveri. Luulen, että kuolisit onnellisena, jos sinä olisit hänen vaimonsa."

"Isä!"

"On surullinen asia käydä taisteluun, kun sydäntä painaa ajatus, että maailmaan voi jäädä tytär turvattomaksi."

"Minä antaisin koko maailman voidakseni ottaa sen taakan sydämeltäsi, rakas herraseni."

"Voisipa olla niin", sanoi kersantti katsellen ihastuneena lastansa, "vaikka en suinkaan haluaisi vapautua kuormastani sillä ehdolla, että sinä saisit sen kannettavaksesi."

Ääni oli matala ja värähtelevä, eikä Mabel ollut milloinkaan ennen huomannut vanhemmassaan sellaista mielenliikutusta. Lämmin tunne oli karkoittanut jäykän totisuuden, ja kun Mabel nyt ensi kerran tapasi isän, hänen sydämensä tunsu kiihkeää halua saada lievittää isän surua.

"Isä, puhu selvemmin!" hän huudahti melkein vavisten.

"Ei, Mabel, se ei voisi olla oikein, sinun ja minun toiveemme ovat sangen erilaiset."

"Minulla ei ole mitään toiveita — en tiedä mitään siitä, mitä tarkoitat. Puhutko sinä minun tulevasta avioliitostani?"

"Jos minä saisin kuulla, että olet lupautunut Haukansilmälle, että aiot joskus ruveta hänen vaimokseen, minä olisin onnellinen, olkoonpa oma kohtaloni mikä tahansa. Mutta minä en vaadi mitään vakuutusta sinulta, lapseni, minä en pakota sinua tekemään mitään, mitä sittemmin katuisit. Suutele minua, Mabel, ja mene sitten levolle."

Jos kersantti Dunham olisi koettanut pakolla saada Mabelin lupaamaan asian, jota hän niin kiihkeästi halusi, olisi hän kohdannut niin jyrkkää vastarintaa, että hänen olisi ollut hyvin vaikea saada tahtoansa kuuluviin. Mutta jättäessään asiat käymään luonnollista tietään, hän menetteli sangen viisaasti, sillä lämminsydäminen, jaloluontoinen Mabel oli heti valmis taipumaan, jota hän ei suinkaan pakottaessa olisi tehnyt. Tällä liikuttavalla hetkellä tytär ajatteli vain isäänsä, joka oli juuri jättämäisillään hänet kenties ainiaaksi; ja lapsenrakkaus, joka oli saanut ravintoa vain mielikuvituksesta näiden kahden viimeisen viikon aikana, täytti nyt hänen olentonsa sellaisella voimalla, että kaikki arvelut haihtuivat tämän puhtaan tunteen tieltä. Hänen isänsä tuntui olevan hänen kaikkensa, eikä mikään uhraus tuntunut liian suurelta, jos sillä saattoi tehdä hänet onnelliseksi. Tuhannet kiusalliset ja melkein villit ajatukset risteilivät sillä hetkellä tytön aivoissa ja hänen entiset päätöksensä horjuivat. Naisena hän oli tottunut hillitsemään voimakkaimmatkin tunteensa, ja hänen ajatuksensa kääntyivät vanhempiin ja siihen siunaukseen, joka lapsia seuraa, jos he noudattavat vanhempiensa toivomuksia.

"Isä", hän virkkoi tynesti ja melkein juhlallisella kylmyydellä, "Jumala siunaa kuuliaisia tyttäriä."

"Niin tekee, Mabel; meillä on varma vakuutus siitä."

"Minä menen naimisiin, kenen kanssa sinä ikinä tahdot."

"Ei, ei, Mabel, sinun täytyy valita oman —"

"Minulla ei ole mitään valittavaa — se on — ei kukaan muu kuin Haukansilmä ja herra Muir ole pyytänyt minua valitsemaan, ja jos *heistä* on kysymys, ei kummankaan meistä tarvitse arvella. Ei, isä; minä menen naimisiin sen kanssa, jonka sinä valitset."

"Sinä tiedät minun vaalini, lapsikulta: ei kukaan voi tehdä sinua niin onnelliseksi kuin jalosydäminen opas."

"Hyvä, jos hän kosii uudestaan minua, jos hän toivoo sitä — sillä et suinkaan, isä, tahdo, että menisin itse tarjoutumaan tai että joku toinen tekisi tarjouksen minun puolestani." Ja veri syöksyi takaisin Mabelin kalvenneille kasvoille hänen puhuessaan, sillä suuri päätös pani hänen sydämensä rajusti sykkimään. "Kukaan ei saa puhua siitä hänelle; mutta jos hän uudestaan pyytää minua, ja saatuaan tietää kaiken, mitä jokainen kunnon tyttö tahtoo sanoa miehelle, jonka kanssa aikoo naimisiin, yhä tahtoo saada minut vaimokseen, niin minä olen hänen."

"Jumala siunatkoon sinua, Mabel! Taivaan Jumala siunatkoon sinua ja palkitkoon, kuten nöyrä jumalaapelkääväinen tytär ansaitsee!"

"Niin, isä, rauhoita mielesi, mene tälle retkelle keveällä mielellä ja luota Jumalaan. Minusta sinun ei nyt tarvitse huolia. Keväällä — minun täytyy saada vähän aikaa, isä — mutta keväällä minä menen Haukansilmän kanssa naimisiin, jos se jalosydäminen metsästäjä sitä silloin haluaa."

"Mabel, hän rakastaa sinua, kuten minä rakastin sinun äitiäsi. Minä olen nähnyt hänen itkevän kuin lapsen puhuessaan tunteistaan sinuun."

"Sen minä uskon, isä. Minä olen nähnyt kylliksi uskoakseni, että hän pitää minusta enemmän kuin useimmista muista, ja on ihan selvää, ettei ole toista miestä, jota kunnioittaisin enemmän kuin häntä — et edes sinä, isä."

"Se on niinkuin olla pitääkin, lapsi, ja liitto on oleva onnellinen. Saanko minä sanoa sen Haukansilmälle?"

"Minä mieluummin tahtoisin, ettet puhuisi. Anna sen tapahtua itsestään — luonnollisesti." Hymy, joka valaisi Mabelin kauniita kasvoja, oli enkelimäinen, kuten hänen vanhempansa ajatteli, vaikka tottuneempi silmä olisi huomannut siinä jotakin villiä ja luonnotonta. "Ei, ei, isä; *meidän* täytyy antaa asioitten kulkea luonnollista tietänsä. Isä, riittääköön sinulle minun juhlallinen lupaukseni."

"Se riittää, se riittää, Mabel; suutele nyt minua. Jumala siunatkoon ja suojatkoon sinua, sinä olet hyvä tytär."

Mabel heittäytyi isänsä syliin — ensimmäisen kerran elämässään — ja nyyhkytti hänen rinnoillaan kuin pieni lapsi. Jäykän sotilaan sydän oli sulanut, ja näiden kahden kyynelöt yhtyivät, mutta kersantti Dunham pian hätkähti, ikäänkuin häveten itseänsä ja hellästi työntäen lapsensa luotaan lausui hänelle hyvää yötä ja laskeutui levolle. Mabel vetäytyi nyyhkyttäen siihen karkeaan nurkkaan, joka oli valmistettu häntä varten, ja hetkisen kuluttua majassa olivat kaikki äänet vaienneet ja kuului vain vanhan veteraanin raskas hengitys.

XX LUKU.

"Kun kuljin erämaata yksinään yl' ikivanhain sammalkallioiden, siellä ihanaisen salonruusun näin, mi sulollansa hurmas henget soiden."

Campbell.

Kun Mabel seuraavana aamuna heräsi, ei ollut ainoastaan valoisa päivä, vaan aurinko oli jo kohonnut korkealle. Hänen unensa oli ollut levollinen, sillä hän nukkui hyvällä omallatunnolla eikä ainoakaan varhainlähteneen ääni ollut häirinnyt tämän väsyneen matkamiehen suloista lepoa. Hypättyään jaloilleen hän pukeutui kiireesti ja jo seuraavana hetkenä oli ulkona hengittämässä aamun raitista tuoksua. Ihan ensiksi hänen sielunsa antautui nauttimaan seudun verrattomasta kauneudesta, mutta samalla hän tunsi, että paikka oli kaukainen ja yksinäinen. Päivä näytti tänään kirkastuvan yhdeksi noista myöhäsyksyn hohtopäivistä, jotka joskus tässä ilmastossa ilostuttavat mieltä innostaen ja virkistäen, mutta katoavat yhtä äkkiä kuin tulevatkin. Mabelin koko olento ihasteli ja nautti siitä, vaikkakin hän luuli sydämensä raskaaksi niiden vaarojen vuoksi, joiden kuvitteli uhkaavan hänen isäänsä. Olihan hän vasta löytänyt hänet ja rakasti, kuten vain naisen sydän voi koko antaumuksellansa rakastaa.

Nyt koko saari näytti muuttuneen täydelliseksi erämaaksi. Tulevat ja lähtevät joukot olivat edellisenä iltana antaneet saarelle eloa, joka nyt näytti kerrassaan hävinneen, ja sankarittaremme ehti tarkata melkein jok'ikistä esinettä, ennenkuin huomasi merkkiäkään inhimillisistä olennoista. Vihdoin hän kuitenkin keksi kaikki, jotka oli saarelle jätetty, kokoontuneena ryhmään muutaman majan edustalle. Enonsa persoonan Mabel hyvin tunsi ennestään ja toisia hän tutki sillä tarkkuudella, joka hänen asemassaan oli aivan luonnollinen. Siinä olivat Cap, majoitusmestari, korpraali, kolme soturia ja vaimo, joka laittoi ruokaa. Asumukset olivat hiljaisia ja tyhjiä, ja matalan linnamaisen hirsilinnan harja kohosi hieman pensaitten yli, vaikka ne peittivätkin sen melkein kokonaan, ja täydensi kuvan kokonaisvaikutusta. Aurinko pilkisti juuri metsän yli ruohokentälle, ja pohjaton sinitaivas kaareutui hänen päänsä päällä ihastuttavan kuulakkaaksi kuvuksi. Ei ainoatakaan pilvenhattaraa näkynyt ja olo tuntui niin huolettomalta ja turvalliselta, ettei mikään tätä rauhaa voisi häiritä.

Huomattuaan, että kaikki toiset valmistuivat aamiaiselle tyydyttäkseen luonnon vaatimuksia, Mabel asteli kenenkään huomaamatta etäisimpään saaren päähän, johon hän pian katosi puiden ja pensaitten taa. Siellä hän painui aivan pensaitten sisään taivuttaen vesoja syrjään ja pääsi siten ihan veden rajaan, jossa lukemattomat pienet aaltoset hiljaa lipattivat rannan kivissä — aivan kuin kaukaisena kaikuna viitisenkymmentä penikulmaa tästä olevan suuren ulapan mahtavista aalloista. Luonnonkieli oli vivahdusrikasta ja viehättävää, ja sankarittaremme helposti huomasi kauneimmat puolet luonnossa. Hän tuijotteli saarien välisistä aukoista eri maisemia, eikä luullut missään nähneensä suloisempia seutuja.

Näin katsellessaan Mabel äkkiä hätkähti, sillä hän oli huomaavinaan pensaitten välitse vilahduksen ihmisolennosta juuri hänen kohdallaan toisella saarella. Välimatka yli salmen oli tuskin sataa kyynärää; mutta vaikka hän pelästyi ja oli joutua pois suunniltaan, ei hän kuitenkaan voinut ajatella, että joku tahtoi häntä vakoilla. Tietäen kuitenkin varmasti, ettei hänen sukupuolensa suojelisi häntä vihollisen luodilta, jos joku irokeesi huomaisi hänet, tyttö vetäytyi vaistomaisesti pensaitten taa piiloon lakkaamatta tarkaten vastaista rantaa ja turhaan odottaen jonkun aikaa, että muukalainen uudestaan ilmestyisi. Hän oli juuri jättämäisillään paikkansa mennäkseen ilmoittamaan sedälleen epäilyksistänsä, kun hän näki lepän oksan kohoavan pensasten yli toisella saarella ja viittovan hänelle merkitsevästi ja ystävällisesti, kuten hänestä tuntui. Tämä oli jännittävä ja ankara hetki rajaseudun sotatapoihin niin tottumattomalle, tytölle, kuin meidän sankarittaremme oli, mutta samalla hänelle selvisi, että täydellinen mielenmaltti yksin saattoi pelastaa pulasta ja terävällä silmällä täytyi tehdä havaintoja niin paljon kuin suinkin.

Näiden Amerikan rajaseutujen ominaisuuksiin kuului, että naisetkin saivat usein osoittaa niin suurta urheutta, johon he missään muissa oloissa eivät olisi kyenneet; ja Mabel hyvin tiesi, että rajaseudun soturi mielellään luo kaikenlaisia taruja siitä tavattomasta tarmosta ja tahdonlujudesta, jota heidän vaimonsa ja sisarensa koetuksen hetkellä ovat osoittaneet. Kuullessaan sellaisia juttuja hänen kateutensa oli herännyt, ja äkkiä iski hänen mieleensä, että nyt oli hänen hetkensä tullut näyttää olevansa oikea Dunham. Kuten sanottu, oksan heiluttaja näytti tekevän sen ystävällisessä tarkoituksessa; ja hetkisen epäröityänsä Mabel taittoi pienen oksan, sitoi sen keppiin ja kohottaen sen muutamasta aukosta ylös heilutti sitä vastaukseksi jäljitellen toisen liikkeitä niin paljon kuin suinkin.

Tämä mykkä puhelu kesti pari kolme minuuttia molemmilla puolilla, kun Mabel huomasi, että pensasta toisella rannalla varovasti taivutettiin ja aukosta kurkistivat esiin inhimilliset kasvot. Yhdellä silmäyksellä Mabel tajusi, että ne olivat punanahan kasvot ja että katselija oli nainen. Toinen silmäys ja tarkempi huomio ilmoitti hänelle, että vieras oli Kevätkaste, Nuolenpään vaimo. Matkustaessaan tämän vaimon kanssa oli Mabelin kokonaan voittanut se ystävällisyys, alttius ja nöyrä kuuliaisuus, jota tämä vaimo lakkaamatta osoitti miehellensä. — Kerran tai kahdesti heidän matkallaan Mabel kuvitteli tuskarooran osoittaneen hänelle kiusallista huomiotansa ja vaimo oli silloin näyttänyt surulliselta ja loukkautuneelta. Kun Mabel kaikin mokomin tahtoi hyvittää kaiken sen tuskan, jota täten tahtomattaan oli toiselle tuottanut, hän kohteli tätä mitä suurimmalla ystävyydellä ja rakkaudella, joka näytti kokonaan voittavan vaimon sydämen, ja kun he erosivat, tunsivat sankarittaremme kaihoten, että hän Kevätkasteessa oli menettänyt ystävän.

Hyödyttömyyttä on koettava kuvata kaikkia niitä seikkoja, joiden kautta sydän liittyy toiseen. Sellaisen tunteen oli kuitenkin tuskarooran vaimo herättänyt myöskin sankarittaremme sydämessä, siksi Mabel tahtoi välttämättä lähemmin saada tietää, mitä tämä outo vierailu merkitsi. Enempää arvelematta hän siis astui esille pensaasta ja ilokseen huomasi, että Kevätkaste palkitsi luottamuksen luottamuksella astumalla hänkin pois piilostaan. Molemmat tytöt — sillä tuskarooraa, vaikkakin naimisissa, oli nuorempi kuin Mabel — tekivät nyt toisilleen ilmeisiä ystävyden merkkejä, ja Mabel viittoi toista tulemaan lähemmä, kun ei itse tiennyt, miten pääsisi yli. Eikä Kevätkaste vitkastellut näyttämästä, että se oli hänen vallassaan, sillä kadottuaan hetkeksi hän pian ilmestyi uudestaan kaarnakanotissa, jonka hän oli tullessaan kätkenyt pensaikkoon. Mabel oli juuri käskemäisillään häntä tulemaan yli, kun hän kuuli enonsa kovan basson huutelevan hänen nimeänsä. Tehden äkkiä merkkejä tuskarooratyttölle piiloittaa itsensä Mabel juoksi pensaikosta kentälle ja tultuaan toisten luo huomasi, että he juuri olivat asettumassa ruoalle ja pyysivät häntä liittymään joukkoon. Mutta hän kieltäytyi sillä tekosyyllä, ettei ollut vielä ihan valmis, vaan palaisi hetken kuluttua, ja niin hän kiiruhti takaisin pensaikkoon jatkamaan keskusteluansa intiaanivaimon kanssa.

Kevätkaste ilmestyi taas heti näkyville ja muutamalla aironvedolla hän pääsi yli ja kanotti kätkehtiin asemasaaren pensasiin. Seuraavana hetkenä Mabel piti hänen kättään omassaan ja johti häntä viidakon läpi omalle asunnolleen. Onneksi se sijaitsi sellaisessa paikassa, että se oli täydelleen piilossa ruokailijoitten silmiltä, joten he pääsivät sinne kenenkään huomaamatta. Kiireesti Mabel selitti vieraalleen, että hänen täytyi hänet hetkiseksi heittää yksin ja vietyään hänet omaan huoneeseensa, jota hän ei voinut luvatta jättää, Mabel riensi toisten luo ja istuutui pöytänsä hilliten mielensä niin täydellisesti, kuin ei mitään olisi tapahtunut.

"Viimeksi tullee viimeksi tarjotaan, Mabel", sanoi hänen setänsä haukaten hiilellä paistettua lohta suunsa täyteen, sillä vaikka valmistaminen olikin ollut puutteellista, oli ruoka kuitenkin herkullinen; "viimeksi tullee viimeksi tarjotaan, se on hyvä sääntö ja pitää kuhnurit aisoissa."

"Minä en ole kuhnuri, eno, sillä minä olen jo tuntikausia ollut ylhäällä ja tutkinut tätä meidän saartamme."

"Siitä teille o' vähä hyötyy, neiti Mabel", pisti Muir väliin julmasti murtaen. "Lundie, — tai taitaa olla parasta sanoa häntä majuri Duncaniksi tässä seurassa" — tämä sanottiin luottavasti hillityllä äänellä

korpraalille, sillä soturit söivät aivan siinä lähellä — "ei ole suuresti hyödyttänyt hänen majesteettinsa valtakuntaa ottamalla haltuunsa tämän saaren, joka on tulojensa ja rikkautensa puolesta samanlainen kuin Sancho — josta epäilemättä herra Cap on kuullut tai lukenut laiskoina hetkinänsä jotain."

"Minä tiedän paikan, jota tarkoitatte, majoitusmestari — Sanchon Saari — koralliriutta myöhemmältä ajalta ja niin paha päästä maihin pimeinä öinä kuin ikinä joku synninmyyrä voi toivoa. Se on kuuluisa paikka kookospähkinöistään ja kitkerästä vedestään tämä Sanchon saari."

"Se ei kuitenkaan ruokailijoissa herätä erikoista ruokahalua", vastasi Muir kunnioittavasti hymyillen Mabelille, "enkä usko, että kannattaa paljon päälistää sen ja tämän paikan välillä. Minun arveluni mukaan, herra Cap, tämä ei sotilaallisessa suhteessa ole ollenkaan viisaasti valittu ja pelkään enemmän tai myöhemmin koituvan onnettomuuden sen omistamisesta."

"Toivottavasti se ei tapahdu, ennenkuin meidän tehtävämme on suoritettu", huomautti Mabel. "Minun ei ollenkaan tee mieleni opetella ranskaa."

"Saamme pitää itseämme onnellisina, ellei se olisi irokeesien kieltä. Olen koettanut saada Duncanin ymmärtämään sen, mutta 'hullu mies pitää päänsä'. Minun ensimmäinen tehtäväni liittyessäni tähän retkikuntaan oli koettaa miellyttää ja auttaa teidän sisarene tyttäretä, herra Cap, ja toiseksi saada selville, kuinka paljon on minun hoitooni uskottuja varoja heitetty täällä hukkaan, kun vihollinen on vienyt ja hävittänyt kaiken."

"Luuletteko, että asia on niin vakava?" kysyi Cap lakaten puremasta hirvenpaistia — sillä vaihteen vuoksi hän siirtyi lohesta hirveen ja päinvastoin — saadakseen vastatuksi. "Luuletteko, että jokin vaara uhkaa?"

"En tahdo sanoa juuri sitä enkä tahdo väittää sitä vastaanakaan. Sodassa uhkaa aina vaara, ja se on suurempi kaukaisilla pienillä asemilla kuin pääasemilla. Siksi minä en ollenkaan hämmästyisi, jos ranskalaiset yllättäisivät meidät millä hetkellä hyvänsä."

"Ja mitä hittoa sellaisessa tilaisuudessa on tehtävä? Kuusi miestä ja kaksi naista kykenee vain heikosti puolustamaan tällaista paikkaa, jos vihollinen yllättää meidät ranskalaisten tavalla — kuten epäilemättä on asianlaita — vahvasti asestettuna."

"Silloin kohtalomme riippuu hiuskarvasta. Sotilaallinen suunnitelma tulisi heti panna täytäntöön saaren puolustamiseksi — sehän nyt on varma — ja pitäisi olla valmis ilmisotaan, vaikka meiltä ehkä puuttuisi voimaa käydä sitä erittäin edullisella tavalla. Ensiksikin sotaväen osasto olisi lähetettävä rannalle estämään vihollisen maihinnousua; voimakas osasto tulisi heti sijoittaa hirsilinnan, linnoitukseemme — jonka toiminnan tieltä muiden osastojen tulisi väistyä odottamaan ranskalaisten tuloa; ulomma pitäisi laittaa vahva tukikohta sotaväelle, sillä olisihan sotilaallisessa suhteessa tyhmää antaa vihollisen saapua ihan valleille. Paaluvarustus pitäisi ratsuväkeä kurissa, ja järeä tykistö, jonka asettaisimme tuon metsän suojaan, pitäisi huolta jalkaväestä. Vahvat etuvartiojoukot siellä täällä voisivat aikalailla estää vihollisen vapaita liikkeitä, ja nuo eri asumukset hyvin varustettuina voisivat sillä kulmalla muodostaa melkoisen suojan."

"Vhuiiii! Ja mistä hitosta te, majoitusmestari, otatte ne miehet, jotka voivat sen suunnitelman panna täytäntöön?"

"Kuninkaalta, siitä ei kysymystäkään. Hän on sodan nostanut ja hän saa luvan kantaa myöskin sen kuorman."

"Ja meitä on vain kuusi! Se on sanottu niin, että tuntuu! Teidät kai täytynee lähettää rannalle estämään maihinnousua, Mabel muodostaa retkeilevät osastot, soturin vaimo asettuu paalutukseksi pitämään kurissa ratsuväkeä, korpraali saa komentaa ulkovarustuksia, nämä kolme miestä miehittävät nuo viisi asumusta ja minä otan osalleni hirsilinnan. Vhuiiii! Te kuvittelette hyvin, luutnantti ja teistä olisi pitänyt tulla muotokuvaaja sensijaan, että nyt olette soturi."

"Ei! Minä olen suoraan ja sananmukaisesti kuvannut meidän nykyistä asemaamme. Ettei täällä ole kylliksi voimaa panemaan suunnitelmaa toimeen, on syy hänen majesteettinsa ministerien eikä minun."

"Mutta ilmestyvätkö teidän vihollisenne todellakin?" kysyi Mabel suuremmalla uteliaisuudella kuin muuten, ellei olisi muistanut huoneessaan olevaa vierasta. "Mille suunnalle meidän olisi paettava?"

"Kaunis Mabel, minun neuvoni saisi aikaan sellaisen häiriön kuin oli se, joka teki Xenophonin niin kuuluksi."

"Luulen teidän tarkoitettavan peräytymistä, vaikka vain puoliksi voin arvata teidän kuvittelujanne."

"Te olette keksinyt sen luontaisella terävyydellänne, nuori vallatar. Olen varma, että teidän

kunnioitettava isänne on selvittänyt korpraalille määrätyn suunnitelman, jonka avulla tämä saari voitaisiin pitää siinäkin tapauksessa, että ranskalaiset keksisivät sen aseman. Mutta vaikka kersantti onkin teidän isänne ja velvollisuuksissaan niin uskollinen kuin ikinä voi toivoa, ei hän ole Kaikkivaltias, eikä edes herttua Marlborough. Minä en kiellä kersantin kykyjä hänen omalla alallaan, vaikkakaan en voi liioitella hänen lähimmän päällystönsä ominaisuuksia — olkootpa ne kuinka erinomaiset tahansa. Kersantti Dunham on kuunnellut sydämensä eikä päänsä neuvoa lähtiessään toimeenpanemaan sellaisia määräyksiä. Mutta jos linna menee, eihän syy ole sen, jonka sitä pitää puolustaa, vaan sen, joka sen miehitti. Määräysvalta on nyt kuitenkin kersantilla, ja hänen on keksittävä pelastuskeinot, jos ranskalaiset tai heidän liittolaisensa eksyisivät tänne, eikä hyvä päällikkö koskaan jätäkään tekemättä valmisteluja peräytymistietä varten, jos tarve vaatisi. Minä neuvoisinkin herra Capia, joka on laivaston amiraali täällä, laittamaan veneen kuntoon, että hädän tullen voisimme tyhjentää tämän saaren. Suurin vene, joka meille on jätetty, voi kantaa melkoista purjetta ja kuljettamalla sen tälle toiselle puolen voi sen panna kuntoon ja siellä pensaitten suojassa voi kiireellisesti astua siihen, jos äkillinen pako olisi välttämätön. Sitten te, suloinen Mabel, saatte huomata, ettei ole viittäkäänkymmentä kyynärää kahden muun saaren välillä olevaan salaiseen salmeen, jossa voimme olla piilossa niiden katseilta, joiden ehkä olisi onnistunut päästä isänniksi tänne."

"Kaikki mitä sanotte, herra Muir, saattaa olla totta. Mutta eikö vihollinen tule juuri tuolta suunnalta? Jos siitä on hyvä paeta, on siitä myöskin hyvä saapua."

"He eivät voine niin viisaasti tietänsä keksiä", vastasi Muir vilkuillen vähän levottomasti ja puoliksi varkain ympärilleen. "Heillä ei voi olla niin selvää käsitystä paikasta. Teidän ranskalaisenne ovat nurinkurista väkeä ja tavallisesti he kulkevat ihan umpimähkään; siksi me saamme odottaa niitä, jos ne nyt ollenkaan tulevat, toiselta puolen saarta."

Keskustelu kävi nyt aivan hajanaiseksi koskien pääasiassa kuitenkin hyökkäysmahdollisuuksia ja miten niitä olisi vastustettava.

Tähän kaikkeen Mabel kiinnitti sangen vähän huomiota, vaikkakin häntä hämmästytti, että luutnantti Muir, jonka rohkeus oli hyvässä maineessa, avoimesti neuvoi pakenemaan ja jättämään uskotun toimen ja velvollisuuden täyttämättä; erittäinkin se vaivasi Mabelia siksi, että saaren puolustaminen oli jätetty juuri hänen isälleen. Hänen ajatuksensa askartelivat kuitenkin koko ajan hänen vieraassaan, niin että hän ensimmäistä mahdollista tilaisuutta käytti hyväkseen jättääkseen pöydän ja oli pian taas vieraansa luona. Huolellisesti hän sulki oven ja nähtyään, että vaatimaton verho oli pienen akkunan edessä, Mabel johti Kevätkasteen tai Kevään, kuten häntä englanniksi puhuteltaessa sanottiin, ulommaiseen huoneeseen osoittaen kaikella tavoin ystävyyttä ja luottamusta.

"Minä olen niin iloinen nähdessäni sinut, Kevät", sanoi Mabel voittavimmalla äänellään ja suloisimmasti hymyillen — "oikein iloinen nähdessäni sinut. Mikä sinut on tänne tuonut ja miten sinä löysit tämän saaren?"

"Puhu hidas", sanoi Kevät vastaten hymyyn hymyllä ja puristaen pientä kättä, jota hän piti omassaan ja vaikka hänen oma kätensä olikin työn kovettava, ei se kuitenkaan ollut toisen kättä suurempi — "paljo hidas — liian sukkela."

Mabel kertasi kysymyksensä hilliten kuohuvia tunteitansa ja hänen onnistuikin puhua niin selvästi, että toinen ymmärsi.

"Kevät ystävä", vastasi intiaanivaimo.

"Uskon sinua, Kevät — uskon sinua koko sydämestäni. Mutta mikä on sinun asiasi?"

"Ystävä tulee katsoo ystävää", vastasi Kevät hymyillen.

"Siinä on jokin muu syy, Kevät, ilman et sinä koskaan olisi antautunut tällaiseen vaaraan, ja yksin. Oletko sinä yksin, Kevät?"

"Kevät sinu kansa — ei yksi muu. Kevät tuli yksin, souti kanotti."

"Toivon sitä, ajattelen niin — ei, minä *tiedän* sen. Sinä et tahdo olla minulle petollinen."

"Mikä petollinne?"

"Sinä et tahdo pettää minua, et tahdo antaa minua ranskalaisille, irokeeseille, Nuolenpäälle?" Kevät pudisti vakavasti päätään. "Sinä et tahdo myydä minun päänahkaani?"

Tässä Kevät kiersi ihastuneena kätensä Mabelin hennon vyötäreeseen ympärille ja puristi häntä niin hellästi sydäntänsä vasten, että se nosti kynelet sankarittaremmen silmiin. Siinä oli naisen huoltavaa hellyyttä eikä voinut olla mahdollista, ettei se olisi edullisesti vaikuttanut samaa sukupuolta olevaan

niin nuoreen ja kokemattomaan henkilöön. Mabel vastasi syleilyyn ja piti sitten toista käsivarren matkan päässä ja katsoi suoraan silmiin jatkaessaan kysymyksiänsä.

"Jos Keväällä on jotain sanottavaa ystävälleen, puhukoon hän selvästi", hän virkkoi. "Minun korvani ovat auki."

"Kevät pelko, Nuolenpää tappaa hänen."

"Mutta eihän Nuolenpää saa sitä koskaan tietää." Mabel punastui hiusmartoa myöten, sillä hän tunsu, että hän koetti saada vaimon kavaltamaan miehensä. "Se on, Mabel ei kerro hänelle."

"Hän hautaa sotakirves Kevään päähän."

"Se ei saa koskaan tapahtua, rakas Kevät. Mieluummin saat olla puhumatta enää mitään kuin antautua sellaiseen vaaraan."

"Hirsilinna hyvä paikka makata, hyvä paikka olla."

"Tarkoitatko sinä, että pelastan elämäni pysyttelemällä hirsilinnassa, Kevät? Varmaankaan, varmaankaan Nuolenpää ei voi vahingoittaa sinua, jos sanot minulle sen. Hän ei voi toivoa minulle kovin suurta onnettomuutta, sillä minä en koskaan ole loukannut häntä."

"Nuolenpää ei tahtoo mikään paha kaunis kalpeanaama", vastasi Kevät kääntäen pois päänsä, ja vaikka hän tavallisesti puhui pehmeällä, hillityllä intiaanitytön äänellä, hän nyt antoi äänensä painua niin, että siihen tuli värähtelevä, surumielinen vivahdus. "Nuolenpää rakastaa kalpeanaama tyttö."

Mabel punastui tietämättä miksi, ja häneen tarttui toisen hentomielisyys, niin ettei hän vähään aikaan voinut mitään kysellä. Mutta välttämätöntä oli saada tietää enemmän, sillä hänet oli vallannut ankara pelko ja siksi täytyi edelleen koettaa udella.

"Nuolenpäällä ei voi olla mitään syytä rakastaa tai vihata *minua*," hän sanoi. "Onko hän sinun lähelläsi?"

"Mies aina lähellä vaimo, täällä", sanoi Kevät asettaen käden sydämelleen.

"Ihmeellinen olento! Mutta sano minulle, Kevät, pitääkö minun olla hirsilinnassa tänään — aamulla — juuri nyt?"

"Hirsilinna hyvä — paljo hyvä vaimolle. Hirsilinna pitää päänahka."

"Minä pelkään, että ymmärrän sinua liiankin hyvin, Kevät. Tahdotko sinä tavata minun isääni?"

"Ei täällä; mennyt pois."

"Sitä sinä et voi tietää, Kevät, voit nähdä, että saari on täynnä hänen sotilaitaan."

"Ei täynnä mennyt pois." Tässä Kevät kohoili neljä sormeansa. "Näin moni punanen takki."

"Ja Haukansilmä? Etkö tahdo häntä nähdä? Hän osaa puhua sinulle irokeesien kieltä."

"Kieli meni hänen kansa", sanoi Kevät nauraen. "Pitää kieli oma suu."

Intiaanin lapsellisessa naurussa oli jotakin niin suloista ja tarttuvaa, ettei Mabel voinut olla yhtymättä siihen niin suureksi kuin hänen pelkonsa kaiken tämän johdosta oli kasvanutkin.

"Sinä näytät tietävän, tai luulet tietäväsi kaikki, mikä meitä koskee, Kevät. Mutta vaikka Haukansilmä olisikin mennyt, Vesikoira osaa puhua sinulle ranskaa. Sinä tunnet Vesikoiran. Juoksenko hakemaan hänet puhumaan kanssasi?"

"Vesikoira mennyt myös — sydän jäänyt. Se on täällä." Sanoessaan tätä Kevät taas nauroi, katsoi toisaalle karttaukseen toisen katsetta ja pani kätensä Mabelin rinnalle.

Mabel oli kuullut paljon intiaanien ihmeen tarkasta vainusta ja siitä hämmästyttävästä tavasta, jolla he ottivat asioita selville, mutta tuskin hän saattoi ymmärtää sitä suuntaa, jonka keskustelu oli saanut. Tahtoen muuttaa puheenaihetta ja samalla kiihkeästi haluten saada tietää, kuinka suuri heitä uhkaava vaara todella oli, hän nousi pölkyltä, jolle oli istahtanut, ja ottaen arvokkaan asennon jatkoi:

"Sinä tiedät, Kevät, itse, kuinka paljon tai vähän sinä voit minulle kertoa, ja toivon sinun rakastavan minua niin paljon, että voit ilmaista minulle sen verran kuin tarvitsen välttämättä tietää. Minun rakas enoni on myöskin saarella ja sinä olet, tai sinun pitäisi olla hänen ystävänsä yhtä hyvin kuin minunkin, emmekä me kumpikaan unohda sinua, kun palaamme Oswegoon takaisin."

"Ehkä te ei koskaan sinne palaa; kuka tietää?" Tämä lausuttiin niin epäillen kuin joku hylkää epävarman ehdotuksen, eikä sen tarkoitus näyttänyt olevan ilkkua tai peloitella.

"Eihän tiedä muut kuin Jumala, mitä vielä voi tapahtua. Elämämme on Hänen kädessään. Kuitenkin luulen, että sinä olet hänen apulaisensa meidän pelastuksessamme."

Tämä kävi yli Kevään ymmärryksen ja hän katseli Mabelia tietämättömän näköisenä, vaikka ilmeisesti näytti tahtovan auttaa.

"Hirsilinna paljo hyvä", hän kertasi niin pian kuin epäilevä ilme hänen kasvoiltaan katosi pannen erikoista painoa kahteen viime sanaan.

"Hyvä, sen minä ymmärrän, Kevät, ja nukun siellä ensi yön. Tottahan saan sanoa enolleni, mitä sinä olet sanonut?"

Kevätkaste hätkähti, ja kysyjä huomasi, että hänet täytti tuska ja hätä.

"Ei, ei, ei, ei!" hän vastasi vilkkaudella ja kielevyydellä, jonka hän varmaankin oli Canadian ranskalaisilta oppinut — "ei hyvä sanoo Suolavesi. Hän paljo puhuu ja pitkä kieli; luulee puut vesi — ymmärtää ei mikään. Sanoo Nuolenpää, ja Kevät kuolee."

"Sinä teet minun rakkaalle enolleni vääryyttä, sillä hän on yhtä vähän halukas pettämään sinua kuin kuka muu tahansa."

"Ei ymmärtää. Suolavesi paljo kieli, ei silmät, ei korvat, ei nenä — ei mikään muu kuin kieli, kieli, kieli!"

Vaikk'ei Mabel ollut samaa mieltä, hän kuitenkin näki, ettei Cap ollut saavuttanut intiaanin luottamusta ja näytti ihan turhalta koettaa saada hänen myöntymystään siihen, että keskustelu ilmoitettaisiin enolle.

"Sinä näytät luulevan tuntevasi asemamme oikein hyvin", virkkoi Mabel.
"Oletko sinä ennen käynyt tällä saarella?"

"Juuri tuli."

"Mistä sinä sitten tiedät, että kaikki, mitä puhut, on totta? Minun isäni, Haukansilmä ja Vesikoira voivat olla tässä ihan lähellä ja kuulevat, jos suvaisen kutsua heitä."

"Kaikki mennyt", sanoi Kevät varmasti ja samalla hyväntuulisesti hymyillen.

"Ei, sitä sinä et voi niin varmaan sanoa, ellet ole ollut ennemmin tutkimassa asiaa."

"Saanut hyvä silmä. Näkee vene, miehet mennä pois; näkee laiva, Vesikoira mennä."

"Silloin sinä olet jonkun aikaa ollut vaanimassa. Luulen kuitenkin, ettet ole laskenut niitä, jotka ovat jäljellä."

Kevät nauroi, kohotti neljä sormeansa ja peukalot ja nykäisten sormiansa virkkoi: "punatakit", ja peukaloita koskien lisäsi: "Suolavesi, majoitusmestari." Tämä kaikki oli aivan oikein, ja Mabel alkoi vakavasti miettiä, olisiko hänen ollenkaan soveliasta päästää tätä vierasta pois ilman, että häneltä olisi tavalla tai toisella saatu täydellinen selvyys. Mutta pakotus soti tässä niin kokonaan vastaan niitä ystävyyden ja luottamuksen tunteita, joita tämä olento hänessä oli herättänyt, että hän empimättä hylkäsi ajatuksen kutsua enon tutkimaan asiaa heti, kun sellainen oli hänen mieleensä selvästi juolahtanut. Sellainen oli arvotonta hänelle itselleen ja väärin hänen ystävänsä kohtaan. Tätä hyvää päätöstä tuki vielä se varmuus, ettei tyttö kuitenkaan mitään virkkaisi, jos häntä ruvettaisiin pakottamaan.

"Sinä ajattelet siis, Kevät", virkkoi Mabel niin pian kuin nämä ajatukset olivat hänen mielestään häipyneet, "että minun olisi parasta asua hirsilinnassa?"

"Hyvä paikka vaimolle. Hirsilinna pitää päänahka. Hirret paksu."

"Sinä puhut niin varmasti kuin olisit ollut siellä ja mitannut sen seinien paksuuden."

Kevät nauroi, ja hän näytti tietävän, vaikk'ei puhunut mitään.

"Tietääkö joku muu kuin sinä, miten tämä saari löytyy? Onko joku irokeeseista nähnyt sen?"

Kevät näytti surulliselta ja heitti levottomia silmäyksiä ympärilleen aivan kuin peläten kuulijoita.

"Tuskaroora kaikkialla — Oswego — täällä — Frontenac, mohokki kaikkialla."

"Mutta me luulimme, ettei yksikään tätä saarta tiennyt, emmekä uskoneet tarvitsevan ollenkaan pelätä vihollisiamme täällä."

"Irokeesi — paljo silmä."

"Silmät eivät aina auta, Kevät. Me uskoimme, ettei ainoakaan muukalainen tiennyt tätä paikkaa, harvat omastakin väestämme tietävät tien tänne."

"Yksi mies osaa puhua; muutamat yengeesit puhuu ranska."

Mabel tunki piston sydämessänsä. Kaikki epäilykset Jasperia kohtaan, jotka hänen oli tähän asti onnistunut karkoittaa, palasivat nyt ylenmääräisellä voimalla, niin että hän hetkisen luuli pyörtyvänsä. Mutta voittaen itsensä ja muistaen lupaustaan isälleen hän asteli yli lattian muutamia kertoja kuvitellen, että Jasperin rikokset häntä kohtaan olivat kauheat, vaikka sydämen syvimmissä eli varmuus, että poika on viaton.

"Minä ymmärrän tarkoituksesi, Kevät", hän sitten sanoi. "Sinä tahdot ilmoittaa minulle, että joku meidän väestämme kavalalla tavalla on ilmoittanut sinun heimollesi, missä saari on ja miten sinne päästään."

Kevät nauroi, sillä viekkaus sodassa hänen mielestään oli pikemmin hyve kuin pahe, mutta hän oli liian uskollinen heimonsa jäsen sanoaksensa enemmän kuin oli tarpeellista. Hänen tarkoituksensa oli pelastaa Mabel, mutta vain Mabel, eikä hän nähnyt mitään syytä lähteä "syyhyttä saunaan", kuten sanotaan, jos tehdään jotakin tarpeetonta.

"Kalpeanaama tietää nyt", hän sanoi. "Hirsilinna hyvä tyttöille, ei on väli miehet ja sotilaat."

"Mutta minusta niistä on paljonkin väliä, Kevät; yksi miehistä on minun enoni, jota rakastan ja toiset ovat minun maanmiehiäni ja ystäviäni. Minun täytyy kertoa niille, mitä on tapahtunut."

"Silloin Kevät on tappo", vastasi nuori intiaani hiljaa, vaikka hän ilmeisesti puhui kauhulla.

"Ei, he eivät saa tietää, että sinä olet ollut täällä. Siitä huolimatta he saavat olla varuillansa ja me kaikki menemme hirsilinnaan."

"Nuolenpää tietää, näkee kaikki, ja Kevät on tappo. Kevät tuli kertoa nuori kalpeanaama ystävä, ei kerto miehet. Joka soturi suojaa oma päänahka. Kevät nainen ja kertoo nainen, ei miehet."

Mabel joutui hirveään hätään tämän hänen villin ystävänsä selityksen vuoksi, sillä oli aivan ilmeistä, ettei tämä nuori olento voinut ilmaista enempää. Hän oli kerrassaan tietämätön siitä, miten nuo ihmiset ymmärsivät kunnian vaatimukset säilyttää uskotun salaisuuden, yhtä paljon kuin siitäkin, kuinka suureen vaaraan asettaisi Kevään, jos puhuisi. Kaikki nämä ajatukset risteilivät hänen aivoissaan, ja mietintä tuotti vain suurempaa tuskaa. Kevätkin näytti katselevan asiaa yhtä vakavasti, ja alkaen ottaa takaisin niitä pieniä esineitä, joita oli Mabelille näytellyt, hän alkoi valmistua lähtemään. Pidättää häntä ei tullut kysymykseenkään, ja erota hänestä oli vasten niitä ystävällisiä tunteita, joita toisen uhkapeli oli hänessä herättänyt.

"Kevät", hän sanoi innokkaasti kiertäen kätensä toisen hennon, mutta kankean vartalon ympäri, "me olemme ystäviä. Minun tähteni sinun ei tarvitse mitään pelätä, sillä kukaan ei saa vierailustasi tietää. Jos sinä voisit antaa minulle jonkinlaisen merkin juuri silloin, kun vaara on tulossa, että tietäisin mennä hirsilinnaan, niin varmaankin ehdin sinne aikanaan turvaan."

Kevät vaikenä, sillä ero oli hänetkin tehnyt vakavaksi. Hetken mietittyään hän virkkoi: "Anna Keväälle kyyhkynen."

"Kyyhkynen! Mistä minä kyyhkynen löydän sinulle antaakseni?"

"Lähin maja. Tuo vanha kyyhky. Kevät menee kanotti."

"Luulen ymmärtäväni sinua, Kevät, mutta eikö minun olisi parasta viedä sinua pensasten taa, ettei kukaan miehistä sinua näkisi?"

"Menee ulos ensin, laskee miehet — yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi" — tässä Kevät kohotti taas sormensa ja nauroi. "Kaikki pois tie — hyvä. Laula sitten, ja kyyhkynen kiini."

Mabel hymyili tytön kiihkolle ja terävyydelle ja valmistui täyttämään hänen pyyntöänsä. Ovella hän kuitenkin pysähtyi ja kääntyen ympäri palasi intiaanivaimon luo virkkaen: "Eikö ole mitään toivoa, että ilmoittaisit enemmän, Kevät?"

"Tietää kaikki nyt, hirsilinna hyvä, kyyhkynen sanoo, Nuolenpää tappaa."

Viimeiset sanat olivat tarpeeksi, sillä Mabel ei voinut tiedustella enempää ajattellessaan, että lisätiedot voisivat tuottaa hänen toverilleen surman tämän oman miehen kädestä. Heittäen oven auki hän teki Keväälle merkkejä jäähyväisiksi ja astui ulos majasta. Ottaen huomioon intiaanitytön neuvon hän tahtoi tarkastaa, mitä eri yksilöt saarella touhusivat. Välittämättä heidän puvuistaan ja kasvoistaan hän vaivatta sai ne lasketuksi ja huomasi, että kolme vielä istui äskeisellä paikalla, kun taas kaksi oli mennyt veneelle ja toinen niistä oli herra Muir. Kuudes miehistä oli hänen enonsa, ja tämä laitteli huolettomana kalanpyydystä vähän matkaa toisista. Vaimo taas oli matkalla omalle majalle. Nähtyään täten koko joukon hommat Mabel — näytellen pudottaneensa jotakin — kääntyi takaisin majalleen, pysähtyi ja ollen ottavinaan maasta jotakin juoksi sille majalle, jota Kevät oli tarkoittanut. Se oli rappiolla oleva asumus, ja viimeinen sotaväen osasto käytti sitä jonkinlaisena varastohuoneena. Muiden tavaroiden muassa siellä oli joku tusina kyyhkysiä herkuttelemassa Canadian puolelta muutamasta talosta ryöstetyllä vehnällä. Mabelilla ei ollut suurta vaivaa ottaa kiinni yhtä niistä, vaikka ne lensivät ja parkuivat kuin pasuuna. Hän kätki sen pukunsa laskoksiin ja kiiruhti ylpeänä omalle asunnolleen. Mutta se oli tyhjä, ja heitettyään sinne ovelta silmäyksen hän enempää viivyttelämättä riensi rantaan. Kanotilla hän tapasi Kevään, joka otti kyyhkynen ja pisti omaan tekemäänsä koriin hokien: "Hirsilinna hyvä" ja niin hän sousti pensaitten alta ja poikki kapean salmen yhtä äänettömästi kuin oli tullutkin. Mabel odotti hetkisen nähdäkseen jonkun ystävällisen jäähyväismerkin, mutta turhaan. Läheiset saaret olivat niin hiljaisia ja rauhallisia, kuin ei kukaan koskaan olisi niiden juhlallista tyyneyttä häirinnyt. Missään ei voinut huomata merkkiäkään, kuten Mabel silloin luuli, josta voisi päättää heitä uhkaavan niin suuren vaaran kuin hänelle oli ilmoitettu.

Palatessaan rannalta Mabel hämmästyti vähäistä seikkaa, joka tavallisissa oloissa ei ollenkaan olisi kiinnittänyt hänen huomiotaan, mutta nyt, kun hänen pelkonsa oli herännyt, se ei jäänyt hänen levottomalta silmältään huomaamatta. Pieni kaistale punaista kangasta, sellaista, jota käytetään laivojen lippuna, oli sidottu pienen puun alaoksaan sillä tavoin, että päät jäivät vapaina riippumaan.

Nyt kun pelko oli terästännyt Mabelin ajatuskykyä, ei itse Kevätkään olisi sukkelammin keksinyt pieniä seikkoja, joiden hän luuli seurueen turvallisuuteen vaikuttavan. Yhdellä silmäyksellä hän näki, että tämän kangaskaistaleen saattoi läheiseltä saarelta nähdä, että se oli juuri sillä linjalla, joka kävi hänen asunnostaan kanotille ja epäilemättä Kevät oli kulkenut läheltä, ellei suorastaan sen kautta. Olisiko tämä nyt luvattu merkki, että pensaikoissa piileskelevät raakalaiset juuri nyt alkaisivat hyökkäyksensä. Irroitettuaan kangaskaistaleen puusta Mabel kiiruhti pois tuskin tietäen, mitä hänen velvollisuutensa nyt vaatisi. Oliko Kevät petollinen? Mutta hänen katseensa, antaumuksensa ja koko olentonsa jo matkan varrella puhui kokonaan sitä ajatusta vastaan. Sitten johtui mieleen Nuolenpään kalpeanaamojen ihailu, omituiset ja kiusalliset Nuolenpään katseet ja se tuskallinen tietoisuus, että harvat naiset voisivat ystävyydellä kohdella sitä, joka on saanut osakseen heidän miehensä ihailua. Yksikään näistä ajatuksista ei ollut selkeä eikä varma ja ne pysähtymättä kiisivätkin vain läpi sankarittaremmen aivojen, kiihdyttäen kuitenkin valtimon lyöntiä samoin kuin jouduttaen jalannousuakin, johtamatta kuitenkaan mihinkään varmaan päätökseen, kuten hänen mietiskelynsä tavallisesti. Hän oli ensin rientänyt omalle asunnolleen ja sitten sille pirtille, jossa sotilaan vaimo asusti muuttaakseen hänen kanssaan heti hirsilinnaan, kun hän ei voinut kehoittaa muita seuraamaan. Kun hän näin kiihkeästi miettien asteli, keskeytti hänen käyntinsä Muirin ääni:

"Mihinkäs niin kiire, kaunis Mabel? ja miksi niin yksin? Arvoisa kersantti pilkkaa varmaan minun saamattomuuttani, jos hän saa kuulla, että hänen tyttärensä saa kulkea täällä yksin ja puolustajatta, vaikka hän hyvin tietää, että minun hartain haluni on olla hänen orjansa ja toverinsa koko elämäni ajan."

"Todellakin, herra Muir, teillähän täytyy olla vaikutusvaltaa täällä?" kysyi Mabel äkkiä pysähtyen. "Teidän arvonne voi saada tottelemaan — ainakin jonkun korpraalin?"

"Sitä en tiedä, sitä en tiedä", keskeytti Muir kärsimättömästi ja sellaisella kiihkolla, että se olisi jossakin muussa tilanteessa Mabelia hämmästyttänyt.

"Päällikkö on päällikkö, kuri on kuri, vaikutusvalta vaikutusvalta. Isänne olisi hyvin pahoillaan, jos minä kävisin ryöstämään häneltä niitä laakereita, jotka hän aikoo voittaa, enkä minä voi komentaa korpraalia ilman kersantin nimenomaista määräystä. Viisainta on minun vapaaehtoisena yksilönä tällä retkellä jäädä kokonaan varjoon, ja kaikki Lundiesta lähtien ymmärtävät minun menettelyni."

"Sen minä tiedän, ja se voi olla niin, enkä minä halua antaa rakkaalle isälleni valittamisen syytä, mutta te voitte kuitenkin vaikuttaa korpraaliin hänen omaksi edukseen."

"Sitä en tahdo sanoa", vastasi Muir taas murtaen skotlanniksi. "Olisi paljon turvallisempaa neuvoa häntä toimimaan hänen vahingokseen. Miesväellä, kaunis Mabel, on omat omituisuutensa, ja koettaa saada toista tekemään hänen oman etunsa mukaisesti on inhimilliselle luonteelle sangen vaikea

tehtävä, kun vastakohta on helpoin. Älkää unohtako tätä, rakkaani, ja ottakaa se kaikissa tomissanne huomioon. Mutta mikä tuo on, jota te kiertelette hennoissa sormissanne?"

"Ei se ole muuta kuin kangaspala — jonkinlainen lippu — mitätön nauha, joka tuskin ansaitsee huomiotamme tällä vakavalla hetkellä. Jos —"

"Mitätön nauha! Se ei ole niin mitätön kuin saatatte luulla, neiti Mabel", ja ottaen nauhan hän veti sen suoraksi käsiensä välissä ja samalla hänen kasvonsa muuttuivat vakaviksi ja silmänsä tutkivammiksi. "Ettekö te ollut löytänyt tätä jo ennen aamiaista, neiti Dunham?"

Mabel kertoi hänelle, mistä ja miten hän oli tämän nauhan löytänyt. Hänen puhuessaan majoitusmestarin silmät lakkaamatta siirtyivät kangaspalasta sankarittareemme ja taas takaisin siihen. Helppoa oli nähdä, että hänen epäilyksensä olivat heränneet, eikä hän vitkastellut ilmaistessaan, mihin suuntaan ne kävivät.

"Emme ole siinä osassa maailmaa, jossa meidän tulisi levitellä tuuleen lippumme ja koristenauhamme, neiti Dunham!" hän sanoi nyökäten tuhoa uhkaavasti päätänsä.

"Niin minä itekin ajattelin, herra Muir ja otin pois tämän pienen lipun, ettei se voisi kavaltaa tätä paikkaa viholliselle, jos ne eivät sitä jo ennemmin ole keksineet. Eikö minun enolleni olisi tästä seikasta ilmoitettava?"

"En katso sitä välttämättömäksi, kaunis Mabel, sillä kuten äsken sanoitte, se nyt on aivan pieni seikka, ja pienet seikat joskus huolestuttavat merimiestä. Mutta tämä lippu, jos sitä nyt lipuksi voi sanoa, kuuluu johonkin alukseen. Kuten näette, on se villaista lippukangasta, niinkuin laivoissa tavallisesti käytetään, kun taas meidän lippumme ovat silkistä tai maalatusta kankaasta, kuten lienette huomannut. Hämmästyttävässä määrässä se on samannäköistä kuin Lokin lippu. Ja nyt minä muistankin kerran huomanneeni, että siitä oli pala poissa."

Mabel tunsi piston sydämessään, mutta hän hillitsi itsensä eikä vastannut mitään.

"Se täytyy tutkia", lisäsi Muir, "ja sittenkin lienee hyvä neuvotella enonne kanssa, sillä häntä uskollisempaa alamaista ei ole koko Brittein valtakunnassa."

"Minä pidän tätä varoitusta niin vakavana", vastasi Mabel, "että aion muuttaa asumaan hirsilinnaan ja otan soturin vaimon mukaani."

"Siinä minä en näe mitään järkeä, Mabel. Hirsilinnaanhan ne ensiksi yrittävät, jos ne todellakin aikovat hyökätä, eikä se ole hyvin varustettu kestäämään piiritystä, se täytyy myöntää. Jos minä saisin niin viehättävää olentoa neuvoa, niin kehoittaisin häntä ottamaan veneen turvapaikakseen, sillä kuten näette, on sillä verrattoman helppo paeta tuolla puolen saarta olevasta salmesta, jossa se parissa minuutissa on katoava näkyvistä. Vesi ei jätä jälkiä, kuten Haukansilmä sanoo, ja siellä näyttää olevan niin monia salmia, että pelastus tuntuu enemmän kuin mahdolliselta. Minä olen aina ollut sitä mieltä, että Lundie pelasi liian rohkeaa uhkapeliä ottaessaan haltuunsa näin kaukaisen ja vaarallisen paikan."

"Nyt on liian myöhäistä sitä katua, herra Muir, ja meidän on nyt vain ajateltava omaa turvallisuuttamme."

"Ja kuninkaan etua, kaunis Mabel. Niin, ei hänen majesteettinsa aseita eikä hänen kuulua nimeään saa tahrata missään tilaisuudessa."

"Siksipä luulenkin, että meidän on paras kääntää silmämme siihen paikkaan, joka on rakennettu niiden puolustamiseksi, eikä veneisiin" sanoi Mabel hymyillen — "ja siksi herra Muir minä menen hirsilinnaan odottamaan isäni ja hänen joukkonsa tuloa. Hän pettyisi pahasti, jos huomaisi meidän paenneen, kun hän palaa onnistuneelta retkeltänsä varmasti luottaen siihen, että me olemme täyttäneet velvollisuutemme yhtä uskollisesti kuin hänkin."

"Ei, ei; taivaan tähden älkää ymmärtäkö minua väärin Mabel" Muir keskeytti melkoisesti hämmästyneenä. "Kaukana siitä että tahtoisin kehoittaa muita kuin teitä naisia pakenemaan veneisiin. Miesten velvollisuus on ihan epäamättömän selvä ja minun päätökseni on koko ajan ollut seisoa tai kaatua yhdessä hirsilinnan kanssa."

"Ja kuvittelitteko te, herra Muir, että kaksi naista voisi soutaa tuota raskasta venettä, niin että he pääsisivät intiaanin kevyttä kanottia pakoon?"

"Ah, kaunis Mabelini, rakkaus on harvoin johdonmukainen ja pelko lemmittynsä puolesta johtaa esittämään tyhmyyksiä. Minä vain näin välttämättömäksi koettaa saada teidän suloisen persoonanne turvaan ajattelematta tarkemmin, kuinka sen voisi toteuttaa. Mutta te ette voi olla niin julma, suloinen

olento, että syyttäisitte minua virheistä, joihin minun huolenpitori teistä on minut tehnyt vikapääksi!"

Mabel oli kuullut tarpeekseen. Kaikki se, mitä tänä aamuna oli tapahtunut, oli vallannut hänen mielensä niin kokonaan, ettei hän ollenkaan halunnut kuunnella rakkauslörpöttelyä, joka hänestä parhaimmallakin tuulella ollessa olisi tuntunut sietämättömältä. Hän sanoi pikaiset jäähyväiset toverilleen ja oli juuri lähdössä toisen naisen luo, kun Muir pannen kätensä hänen käsivarrelleen vieläkin pidätti häntä.

"Yksi sana Mabel", hän sanoi, "ennenkuin jätätte minut. Tällä pienellä lipulla on oma tarkoituksensa tai ei sillä sitä ole. Nyt kun me tiedämme sen olemassaolosta eiköhän olisi parasta panna se paikoilleen ja me vartioimme tarkasti, mitä siitä seuraa; ehkäpä siten keksimme petturin? Ja ellei se mitään merkitse eihän sitten ole syytä mitään pelätäkään."

"Se voinee olla hyvä, herra Muir, vaikkakin ajattelen, että jos lippu jotakin merkitsee niin aiheuttaa se tämän paikan keksimisen."

Mabel ei virkkanut enempää, vaan katosi pian näkyvistä juosten pirtille, johon hän alkujaan oli ollut matkalla. Majoitusmestari jäi samalle paikalle ja samaan asemaan ainakin minuutiksi. Ensin hän katseli tytön notkeaa vartaloa ja sitten kangaskaistaletta, jota hän yhä piti käsissään ja näytti hyvin harkitsevalta. Mutta hänen arvelunsa kestivät vain sen hetken, sillä pian hän oli sen puun alla, josta nauha oli löydetty ja tietämättä, missä oksassa se oli ollut, kun Mabel sen otti, hän sitoi sen tammen oksaan, josta sen näki kuka tahansa kulkiessaan salmesta ohi, kun se taas saaren puolelta oli aivan piilossa.

XXI LUKU.

"Sinä aaveeksi mun luulet. En ole lähetetty säikyttämään enkä pettämään sua, vaan palkitsemaan uskollisuutesi."

Wordsworth.

Mabel Dunhamista tuntui kauhealta hänen kiirehtiessään etsimään naistoveriansa, kun asiat olivat kehittyneet sellaisiksi, ettei hän voinut toisille puhua mitään, vaikka tunsikin koko vastuunalaisuuden painon lepäävän hartioillansa. On kyllä totta, että hänen pahoihin aavistuksiinsa sekaantui jonkinlaista epäilystä Kevään tarkoituksia kohtaan. Mutta kun hän ajatteli nuoren intiaanitytön antautuvaa ja luonnollista esiintymistä ja muistelllessaan, miten rehellinen ja uskollinen tämä oli ollut koko heidän yhteisellä matkallansa, hän inhoten karkoitti kaikki pahat luulot luotansa. Samalla hän näki, ettei hän voisi kehoittaa tovereitansa olemaan varuillansa ilmaisematta samalla Kevään salaista vierailua ja keskustelua hänen kanssaan. Mutta vaikka olikin tottumaton tällaisiin tilanteihin, hän kuitenkin päätti toimia varovasti ja harkitsevasti niin paljon kuin saattoi ilmaisematta salaisuuttansa.

Hän kehoitti siis soturin vaimoa muuttamaan tärkeimmät tavaransa hirsilinnaan ja kielsi häntä poistumasta koko päivänä vähääkään ulomma. Mabel ei tarkemmin selittänyt, miksi tämä oli tarpeellista. Hän huomautti vain kävellessään saarella löytäneensä jonkinlaisen merkin, josta päätteli, että vihollisella saattoi olla enemmän tietoa heidän asemastaan kuin he olivat luulleet, ja siksi ainakin heidän kahden pitäisi olla valmiita pakenemaan suojaan vähimmänsä merkin saatuansa. Ei ollut vaikea herättää hänen pelkoansa, sillä vaikka hän olikin lujaluontoinen skotlantilainen nainen, hän oli kuitenkin valmis kuuntelemaan kaikkia varoituksia, jotka kehoittivat suojautumaan intiaanien julmuuksilta. Niin pian kuin Mabel huomasi, että hänen toverinsa pelko oli herätetty ja tämä näytti aikovan ryhtyä kaikkiin varovaisuustoimenpiteihin, hän lähti miesten luo saadakseen heidätkin ymmärtämään asemansa ja hakemaan turvaa kaiken mahdollisuuden varalta. Ensiksi hän tapasi korpraali M'Nabin ja virkkoi tälle:

"Minun isäni on antanut teille sangen vastuunalaisen tehtävän, korpraali, sillä jos saari nyt joutuisi viholliselle, emme yksin me menettäisi vapauttamme, vaan myöskin ne, jotka nyt ovat retkellä, joutuisivat vangiksi, jos täällä vihollinen heidät äkkiä yllättäisi."

"Ei tarvitse tulla Skotlannista tänne asti ymmärtääkseen, että niin on asian laita", vastasi M'Nab vakavasti hieman skotlanniksi murtaen.

"En ollenkaan epäile, ettette te ymmärtäisi tätä yhtä hyvin kuin minäkin, herra M'Nab; mutta minä pelkään, että te vanhat veteraanit, jotka olette tottuneet sodan vaaroihin, unohdatte joskus

välttämättömän varovaisuuden, mikä kuitenkin saattaisi meidän asemassamme tuottaa hirveän onnettomuuden."

"Skotlanti ei ole mikään valloitettu alusmaa, nuori neiti, ja väärin on otaksua, että sen lapset viheliäisinä raukkoina antaisivat yllättää itsensä keskellä kirkasta päivää."

"Te ymmärrätte minua väärin. Ensiksikin, minä en tarkoita Skotlantia, vaan tätä saarta, ja toiseksi minä en ollenkaan epäile teidän valppauttanne, jos näette hyväksi sitä käyttää, mutta minua suuresti peloittaa, että teidän rohkeutenne saa teidät unohtamaan varovaisuustoimenpiteet."

"Minun rohkeuteni, neiti Dunham, ei ole puhumisen arvoinen, se on vain skotlantilaisen rohkeutta. Teidän isänne on yankee, ja jos hän olisi meidän kanssamme, niin epäilemättä olisi ryhdytty myöskin toisenlaisiin varovaisuustoimenpiteihin. Jaa, jaa, siirtomaalaiset saavat isännöidä, vieläpä komennella skotlantilaisia joukkojakin, enkä sen vuoksi ihmettele, että taisteluissa hävitään ja asiat menevät hullusti."

Mabel joutui melkein epätoivoon. Mutta Kevään hiljainen varoitus muistui taas hänen mieleensä niin selvästi, ettei hän voinut tyytyä tähän. Hän muutti senvuoksi puhetapaansa toivoen yhä viisaudella saavansa kaikki lähtemään hirsilinnaan tarvitsematta kavaltaa salaisuuttansa.

"Uskallan sanoa, että olette oikeassa, korpraali M'Nab", hän virkahti, "sillä olen kuullut kerrottavan kotimaanne sankareista, jotka ovat ensimmäisiä koko sivistyneessä maailmassa, jos kaikki kuulemani kertomukset ovat tosia."

"Oletteko te lukenut Skotlannin historiaa, neiti Dunham?" kysyi korpraali ja hänen rosoisille kasvoilleen ilmestyi ensimmäistä kertaa hymynhäivä.

"Olen lukenut vähän, korpraali, mutta kuullut sitä enemmän. Sillä rouvalla, joka minua kasvatti, oli skotlantilaista verta suonissaan, ja ihastuneena hän puheli Skotlannista."

"Olen vakuutettu, ettei teidän isänne ole jättänyt kertomatta sen maan maineesta, josta hänen rykmenttinsä on kotoisin?"

"Isälläni on ollut muuta ajateltavaa, ja sen vähän, minkä tiedän, olen saanut mainitsemaltani rouvalta."

"Ei suinkaan hän liene unohtanut kertoa teille Wallacesta?"

"Olen lukenut melkoisen joukon hänen teoksiansa."

"Ja Brucesta ja Bannockburnista?"

"Sekä niistä että Culloden Muirista."

Tämä viimeksimainittu taistelu oli tapahtunut vain muutamia vuosia sitten ja siksi sankarittaremme oli siitä jotakin kuullut, vaikk'ei voinut aavistaa, minkä vaikutuksen tämä huomautus hänen toveriinsa tekisi. Hän tiesi, että se oli ollut loistava, sillä hän oli usein kuullut kasvatusta vieraisten puhuvan siitä voitonriemulla ja hän otaksui, että se herättäisi myötätuntoa jokaisessa brittiläisessä soturissa. Onnettomuudeksi M'Nab oli tuona onnen päivänä taistellut kruununtavoittelijan puolella, ja muistona siitä hänen kasvoissaan oli paksu arpi, joka oli jäänyt jäljelle hänen saksalaisen soturin miekasta saamastaan haavasta. Hänestä tuntui, että Mabelin viitatessa tuohon taisteluun haavat ratkesivat uudestaan vuotamaan. Veri syöksyi hänen kasvoilleen aivankuin tuo häpeämerkki olisi auennut ja hurme olisi tahtonut juosta kuiviin.

"Lörpötystä! Kirottua lörpötystä!" hän melkein karjui. "Hitto vieköön teidän Cullodeninne ja Muirinne, nuori neiti; te ette asiaa ollenkaan ymmärrä, ja osoitate sekä viisautta että säädyllyisyyttä puhuessanne mieluummin teidän oman maanne monista puutteista. Epäilemättä on kuningas Yrjöllä monta uskollista alamaista siirtomaissa, mutta kuluu kauan, ennenkuin ne oppivat johtamaan valtiollisia asioita."

Mabel hämmästyi korpraalin kiivautta, sillä hänellä ei voinut olla vähintäkään aavistusta, mistä kenkä puristi, mutta vielääkään hän ei tahtonut jättää asiaa sikseen.

"Olen kuullut, että skotlantilaisilla on kaksi tärkeää sotilaan ominaisuutta: rohkeutta ja varovaisuutta", hän sanoi, "ja minä tunnen varmasti, ettei korpraali M'Nabilta puutu kumpaakaan."

"Kysykää omalta isältänne, neiti Dunham; hän tuntee korpraali M'Nabin eikä tahdo salata hänen ansioitansa. Olemme olleet yhdessä taisteluissa, ja koska hän on minun lähin päällikköni, hänellä on jonkinlainen oikeus kuvata minun luonnettani."

"Minun isäni ajattelee hyvää teistä, korpraali, muuten hän ei olisi uskonut saarta ja kaikkia, mitä siinä

on, m.m. tytärtänsä, teidän huostaanne. Ennen kaikkea hän luottaa teidän viisauteenne. Hän pitää varmana, että hirsilinna voi suojata äkillisiltä päällekkarkauksilta."

"Jos hän tahtoo 55:nneen kunniaa suojata hirsiseinän takaa, hänen olisi itsensä pitänyt jäädä komentajaksi, sillä, totta puhuen, on vasten skotlantilaisen luonnetta paeta taistelukentältä, ennenkuin vihollinen on tehnyt valloittamisyritystään. Me annamme iskun iskusta ja askel askelelta on meiltä vallattava. Tämä Amerikan sotatapa, jolla niin paljon kerskutaan, häpäisee hänen majesteettinsa mainetta, ellei suorastaan tee sotaväkeä kelvottomaksi."

"Oikea soturi ei milloinkaan unohda varovaisuutta. Yksinpä majuri Duncankin, jota uljaampaa soturia ei ole, pitää erinomaista huolta miehistään."

"Lundiella on omat heikkoutensa ja usein hän unohtaa kykenevimmätkin miehensä ja itse taistelut ajatellessaan ainaisia ampumakilpailujansa. Mutta uskokaa minua, neiti Dunham. Ei ole varmempaa keinoa rohkaista vihollisiamme, kuin osoittaa pelkäävänsä. Viitenäkymmenenäviitenä ikävuoteni olen tullut kokemaan, ettei ole syytä lähteä pakoon, ennenkuin on villi jokaisessa pensaassa. Me skotlantilaiset tulemme aukeista seuduista emmekä ole tottuneet luottamaan suojaaviin pensaihin, ja te saatte nähdä, neiti Dunham —"

Korpraali hypähti korkealle ilmaan, putosi suulleen maahan ja pyörähti taas selälleen, kaikki niin äkkiä, että Mabel tuskin oli ehtinyt kuulla kovan pyssynpamahduksen, josta kuolettava kuula oli mennyt soturin ruumiin läpi. Sankarittaremme ei huutanut, ei edes vavissut, sillä tapaus oli niin äkillinen, niin kauhea ja liian odottamaton, että hän olisi voinut näyttää tällaisia heikkouden merkkejä. M'Nabissa oli vielä eloa juuri sen verran, että hän saattoi ymmärtää, mitä oli tapahtunut. Koko hänen kasvojensa ilme osoitti, että kuolema saapui aivan odottamatta; ja myöhemmin Mabel tyyneesti ajatellessaan luuli huomanneensa niissä suuren syntisen katuvaan anteeksipyyntöä.

"Koettakaa — päästä hirsilinnaan — niin pian kuin suinkin", kuiskasi M'Nab, kun Mabel kumartui hänen ylitsensä saadakseen selville, mitä hänellä oli sanottavaa.

Sitten syöksähti sankarittaremme mieleen voimakkaana tietoisuus, että hänen täytyi jotakin tehdä asemansa auttamiseksi. Hän heitti pikaisen silmäyksen maassa makaavaan mieheen ja huomasi, että tämä oli lakannut hengittämästä ja haavasta vuosi verta. Matka hirsilinnalle kesti juosta vain muutaman minuutin. Mutta kun Mabel saapui sinne, sulkeutui ovi ihan hänen nenänsä edessä, sillä Jennie, soturin vaimo, kauhuissaan oli ajatellut vain omaa turvallisuuttansa välittämättä muista. Juuri kun Mabel pyrki sisään kuului viiden tai kuuden pyssyn paukahdus herättäen soturin vaimossa sellaisen kauhun, että hänen oli melkein mahdoton avata. Odoteltuaan muutaman minuutin Mabel huomasi oven kuitenkin avautuvan sen verran raolleen, että hänen hento vartalonsa mahtui sisään. Tällä hetkellä Mabelin sydämen vallaton tykintä alkoi tyyntyä ja hilliten itseänsä hän alkoi toimia harkiten. Kuuntelematta toverinsa epätoivoista vaatimusta hän piti ovea auki kyllin kauan nähdäkseen pyrkisikö joku hänen omasta joukostaan tänne suojaan, ja vasta sitten hän antoi sulkea sen. Hän määräsi, että oveen pantiin vain yksi poikkipuu ja Jennie sai määräyksen olla valmiina heti avaamaan, jos joku ystävistä pyrkisi sisään. Sitten hän lähestyi portaita mennäkseen yläkertaan, josta hän ampumaluukuista saattoi nähdä niin hyvin kuin pensaat sallivat yli saaren. Kehoittaen toveriansa alhaalla pysymään varmana ja valppaana paikallaan hän kävi tarkastamaan asemaansa niin hyvin kuin nyt oli mahdollista.

Suureksi ihmeekseen Mabel ei aluksi voinut nähdä elävää sielua, ei ystävää eikä vihollista koko saarella. Ei näkynyt ranskalaisia eikä intiaaneja, vaikkakin kevyt, leijaileva savupilvi ilmaisi hänelle, mistä päin heitä oli odotettava. Pyssyjen pauke oli kuulunut juuri samalta suunnalta, mistä Kevät oli tullut, vaikka hän ei voinut sanoa, oliko vihollinen ampunut siltä saarelta, vai oliko se jo tullut heidän saarelleen. Mentyyään sille luukulle, josta voi nähdä korpraalin, hänen verensä oli hyytyä, sillä korpraalin kolme soturia makasi ilmeisesti hengetönnä hänen vierellensä. Nämä miehet olivat ensimmäisen laukauksen hälyyttämänä hyökänneet paikalle ja näkymätön vihollinen, jota korpraali oli niin kovin halveksinut, oli ampunut heidät vastusta kohtaamatta.

Ei näkynyt Capia eikä luutnantti Muiria. Sykkivin sydämin Mabel tarkasti jokaista puiden aukeamaa, menipä vielä ullakkokerrokseenkin, josta hän esteettä näki yli saaren rantapensaihin asti, mutta yhtä huonolla tuloksella. Hän oli odottanut keksivänsä enonsa ruumiin ruohokossa, kuten sotilaittenkin, mutta missään sitä ei näkynyt. Kääntyen katselemaan sinne, missä vene oli, hän näki, että se vieläkin oli paikallaan rannassa, ja hän otaksui, että Muir oli jotenkin estetty pakenemasta siihen suuntaan. Lyhyesti, saarella vallitsi kuolon hiljaisuus, ja sotilaitten ruumiit antoivat sille näyn, joka oli yhtä kauhistava kuin tavatonkin.

"Jumalan tähden, neiti Mabel", huudahti vaimo alhaalta, sillä vaikka hänen pelkonsa oli tullut niin suureksi, ettei hän voinut pysyä hiljaa, sankarittaremme esiintyminen, enemmän kuin hänen isänsä sotilasarvo, oli vaikuttanut, että vaimo puhutteli tässäkin tilassa häntä säädyllyisesti, "neiti Mabel, sanokaa minulle, elääkö vielä jokukaan meidän ystävistämme. Olen kuulevinani yhä hiljenevää valitusta

ja pelkään, että sotatappara on iskenyt heidät kuoliaaksi."

Mabel muisti nyt, että yksi näistä sotureista oli tämän vaimon mies ja vapisi ajatellessaan, millä tavalla vaimon suru ilmenisi, jos hän äkkiä saisi tiedon miehensä kuolemasta. Valituskin antoi vain vähän toivoa, sillä hän luuli, että valittaja olisi juuri hänen enonsa, joka jossakin näkymättömässä paikassa kamppaili kuoleman kanssa.

"Me olemme Kaikkivaltiaan turvissa, Jennie", hän vastasi. "Meidän täytyy luottaa Luojaan, mutta emme saa lyödä laimin pienintäkään seikkaa itsemme puolustamiseksi. Pidä tarkkaa huolta ovesta äläkä missään tapauksessa avaa sitä ilman minun nimenomaista lupaani."

"Oi, sanokaa minulle, neiti Mabel, voitteko siellä missään nähdä Sandya. Jos minä voisin ilmoittaa hänelle olevani turvassa, hänen olisi helpompi olla, olkoonpa hän sitten vapaa tai vanki."

Sandy oli Jennien mies, ja hän makasi kuolleena kentällä, sen hyvin näki siitä luukusta, josta sankarittaremme nyt katseli.

"Te ette sano, näettekö Sandya", kertasi vaimo kärsimättömänä, kun Mabel vaikenä.

"Muutamat meidän väestämme kokoontuvat juuri M'Nabin ruumiin ympärille", hän vastasi, sillä hänestä tuntui jumalattomalta lausua suoranaista valhetta tässä tilassa, jossa hän nyt oli.

"Onko Sandy niiden mukana?" kysyi vaimo äänellä, joka kaikui terävänä ja tarmokkaana läpi hiljaisuuden.

"Kyllä kai hän lienee, sillä minä näen yksi, kaksi, kolme, neljä, ja kaikki rykmentin punaisessa takissa."

"Sandy!" huusi vaimo mielipuolen vimmallalla. "Miksi sinä et pidä huolta itsestäsi, Sandyy? Sandyy, tule heti tänne ja ja'a onnettomuus kuten onnikin vaimosi kanssa. Älä viivy hetkeäkään tyhmän tottelevaisuuden ja turhan kunnian vaatimusten vuoksi. Sandy! Sandy!"

Mabel kuuli salpaa nostettavan ja sitten ovi kitisi saranoillaan. Odotus, ellemme sano kauhu, piti häntä liikkumatta paikallaan luukulla ja pian hän näki Jennien syöksyvän pensaitten välitse tuonne tuonen niittomaille. Kesti vain hetkisen, ennenkuin vaimo oli onnettomuuspaikalla. Se oli tapahtunut niin äkkiä, ettei vaimo kauhuissaan ollut ehtinyt ajatella seurauksia. Jokin villi ja epämääräinen toivo oli vallannut hänet ja hän luuli, että miehet vain leikkivät hänen pelollansa. Hän otti miehensä käden omaansa, se oli vielä lämmin ja hän oli näkevinään heikon hymyn karehtivan hänen huulillansa.

"Sandy, miksi sinä ihan turhan tautta antaudut ilmeiseen vaaraan?" hän huudahti puristaen hänen kättään. "Intiaanit murhaavat teidät, jos ette heti paikalla turvaudu hirsilinnaan. Kiirehtikää! kiirehtikää hukkaamatta hetkeäkään kallista aikaa."

Epätoivoissaan koetti hän nostaa miestään ylös ja kun hän silloin käänsi tämän päätä, huomasi hän ohimossa pienen luodin reiän, josta veri pulppusi vielä. Nyt vasta hän ymmärsi todellisen syyn miehensä äänettömyyteen. Kun kauhistava todellisuus näin hänelle selvisi, hän löi kätensä yhteen, päästi kauhean parahduksen ja kaatui hervotonna miehensä päälle. Kuinka kauhea, sydäntä-särkevä ja korvia-vihlova tämä huuto olikin, oli se sulolaulua sen äänen rinnalla, joka nyt seurasi kaikuna kiiriskellen yli ympäröivien saarien. Intiaanien hirveä sotahuuto kaikui kaikilta saaren kulmilta ja maalattuina ja täysissä aseissa hyökkäsi parikymmentä intiaania ryöstämään kaatuneitten vihollistensa päänahat. Nuolenpää oli ensimmäisenä ja vinkuen ilmassa hänen sotakirveensä halkaisi tajuttoman Jennien pään, ja hänen verinen päänahkansa riippui pedon vyössä, ennenkuin oli kulunut kahtakaan minuttia siitä, kun hän jätti hirsilinnan. Hänen toverinsa halusivat päänahkoja yhtä kiihkeästi kuin hän, eivätkä hetkisen kuluttua korpraali M'Nab ja hänen soturinsa näyttäneet miehiltä, jotka uinuvat levossa ja rauhassa. Villit jättivät heidän ruumiinsa pahasti runneltuina ja raiskattuina paikalleen virumaan.

Kaikki tämä tapahtui paljon vähemmässä ajassa kuin on mennyt sen kuvaamiseen ja Mabel oli sen todistajana. Hän oli ollut kuin naulattuna siihen paikkaan katsellen tätä kauheaa näytelmää, niinkuin se olisi ollut satua, joka kiihdytti mielikuvitusta, eikä sen aikana kertaakaan johtunut mieleen pelko hänen omasta kohtalostaan. Mutta heti kun hän näki, miten villit riemuitsivat, kun heidän kauheaa yrityksensä oli onnistunut, hän muisti, että Jennie oli mennessään jättänyt oven auki. Hänen sydämensä löi kiivaasti, sillä hän ymmärsi, että tämä ovi yksin saattoi suojata häntä äkilliseltä kuolemalta, ja hän juoksi tikapuulle mennäkseen sulkemaan sen heti. Mutta tuskin hän oli päässyt toiseen kerrokseen, kun oven saranat taas natisivat ja hän luuli viimeisen hetkensä tulleen. Langeten polvilleen kauhistunut, mutta rohkeamielinen tyttö koetti rukoilla Jumalaa päättäen kaikin voimin valmistua kuolemaan. Elämänhalu oli kuitenkin voimakkaampi kuin tarve rukoilla, ja samalla kuin huulet liikkuvat, terästetyt aistit tarkkasivat jokaista alhaalta tulevaa ääntä. Silloin hän kuuli, että salvat pantiin taas oveen eikä vain yksi, kuten hän oli käskenyt odotellessaan enoansa, vaan kaikki kolme ja nousten ylös

rukousasemastaan hän tunsi, ettei ehkä vielä kaikki toivo ollut lopussa ja siksi koko hänen olentonsa oli pelkkänä korvana.

Sellaisena kauheana hetkenä ajatukset toimivat vilkkaasti. Ensinnäkin Mabel luuli, että hänen enonsa oli astunut hirsilinnaan ja hän oli juuri juoksemisillaan portaille mennäkseen hänen luokseen ja heittäytyäkseen hänen syliinsä, kun mieleen iski ajatus, että se saattoi olla joku intiaani, joka oli sulkenut oven saadakseen vain toisten häiritsemättä paremmin ryöstää. Täydellinen hiljaisuus alhaalla oli aivan toista kuin Capin raskaat, levottomat liikkeet; nämä paremminkin tuntuivat ilmaisevan vihollisen. Jos oli kysymys ystävästä, siellä saattoi olla vain hänen enonsa tai majoitusmestari. Samalla selvisi sankarittarellemme se kauhistava tosiasia, että koko joukosta vain he kolme olivat jäljellä — niistäkin kahden kohtalo tuntui epävarmalta. Tämä ajatus piti häntä kuin kiinni naulattuna parin minuutin ajan, jolloin tuskin hengitystä kuului koko rakennuksessa. Tämän ajan tyttö seisoivat yläkertaan johtavien tikapuitten juurella, kun taas alakertaan johtava aukko oli toisessa päässä huonetta. Mabelin silmät olivat lakkaamatta kiinnitetyt tuohon aukkoon, sillä hän alkoi kiihkeästi odottaa sitä hetkeä jolloin intiaanin inhoittava pää siitä ilmestyisi. Tämä pelko tuli niin suureksi, että hän katseli ympärilleen, mihin voisi piilottua. Joka hetki tuli loppu yhä lähemmäksi, mutta piilottamalla hän toivoi voivansa siirtää sitä edes jonkun sekunnin. Huoneessa oli useita tynnyreitä ja kahden taa Mabel puikahti, ja lakkaamatta katseli niiden välistä yli lattian aukolle. Vielä kerran hän koetti rukoilla, mutta hetki oli liian kauhea suodakseen tätä lievitystä. Äkkiä hänestä tuntui, kuin joku äärettömän varovasti olisi astunut tikapuun alimmalle puolapuulle. Samalla kuului natinää, kuten hänen itsensäkin astuessa oli kuulunut muutamasta poikkipuusta. Tämä oli sellainen hetki, jolloin koko eletty elämä muiston siivillä palaa mieleen. Elämä, kuolema, ikuisuus ja kauhein ruumiillinen tuska sulautuvat yhteen ja ihmisen kohtalosta määrää horjumaton täytymys. Tänä hetkenä hän oli kuin kuvapatsas, sydän tuntui lakanneen lyömästä ja kasvot olivat kalpeat kuin marmori. Mutta tätä jännitystä ei kestänyt kauan, ennenkuin hän näki selvästi pelkonsa toteutuvan. Tosin ei aukosta vielä mitään näkynyt, mutta hänen kuulonsa ja salaperäinen vaistonsa ilmoitti, että joku lähenemistään lähenei aukkoa. Ensimmäinen, mitä hänen silmänsä keksi, oli intiaanin musta tukka, joka vähitellen kohosi lattian yläpuolelle; sitten ilmestyi musta naama, jonka keskeltä kiilsivät mustat villit silmät. Kun se tuuma tuumalta kohosi yhä ylemmä ja Mabel ehti tarkemmin nähdä koko pään, hän huomasi nöyrät — levottomat ja vieläkin kauniit Kevään kasvot.

XXII LUKU.

"Kukin katsoo kohdastansa, mitä tehdä voisi, mikä hyödyn omillensa taistelussa toisi."

Cotton.

On vaikea sanoa, kumpi tunsi suurempaa tyydytystä, Mabelko, ilmestyessään esille ja juostessaan hänen jalkoihinsa huomattuaan, että tulija oli Nuolenpään vaimo eikä Nuolenpää itse, vai Kevät nähtyään, että hänen neuvoansa oli seurattu ja että hirsilinna suojasi sitä henkilöä, jota hän pelolla ja vavistuksella melkein toivottomana oli etsinyt. He syleilivät toisiansa ja yksinkertainen intiaanivaimo nauroi herttaisesti pitäessään ystävänsä molemmin käsin olkapäistä tullakseen vakuutetuksi tämän läsnäolosta.

"Hirsilinna hyvä", virkkoi nuori intiaani, — "ei antaa päänahka."

"Se on hyvin hyvä, Kevät", vastasi Mabel väristen ja sulki samalla silmänsä aivan kuin karkoittaakseen mielestään ne kauhun tapaukset, joiden todistajana juuri oli ollut. "Sano minulle, Jumalan tähden, jos tiedät, miten on käynyt minun rakkaalle enolleni. Olen katsellut kaikille suunnille, mutta en voi missään häntä nähdä."

"Ei täällä hirsilinnassa?" kysyi Kevät hieman ihmeissään.

"Täällä hän ei ole; minä olen aivan yksin. Jennie, joka oli minun kanssani, hyökkäsi ulos miehensä luo, ja sen rohkeuden hän sai hengellensä maksaa."

"Kevät tietää, Kevät näkee, paljon paha. Nuolenpää ei säälii vaimot — ei säälii oma vaimo."

"Ah, Kevät, sinun elämäsi kuitenkin on turvassa!"

"Ei tietää, Nuolenpää tappaa, jos tietää kaikki."

"Jumala siunatkoon ja suojatkoon sinua, Kevät. Hän varmaan suojelee ja puolustaa sinua sinun hyvytesi tähden. Sano minulle, mitä on tehtävä ja onko minun enoparkani elossa."

"Ei tietää. Suolavedellä vene, ehkä mennyt jokelle."

"Vene on vieläkin rannassa, mutta enoa ja majoitusmestaria ei näy missään."

"Ei tappettu, tai Kevät olisi näkenyt. Mennyt piiloon. Punanen mies menee piiloon, ei häpeää kalpeanaamaa."

"Häpeää minä en pelkää, vaan pelkään, etteivät olisi kerjenneet piiloon. Teidän hyökkäyksenne oli kauhean äkillinen, Kevät."

"Tuskaroora!" vastasi toinen ylpeästi hymyillen kehuessaan puolisoansa.
"Nuolenpää suuri soturi!"

"Sinä olet liian hyvä ja hento tällaiseen elämään, Kevät; sinä et voine olla onnellinen nähdessäsi alituisen tuollaisia näytöksiä?"

Kevään kasvot synkistyivät, ja Mabel oli näkevinään tulen välähtävän päällikön vaimon silmistä hänen vastatessaan:

"Yenkee liian hävytön; ottaa kaikki metsästysmaat. Vainoaa kuusi heimo yötä ja päivää. Kirottu kuningas, kirottu kansa. Kalpeanaama paljo paha."

Mabel tiesi, että tänäkin kaukaisena aikana oli paljon totta tässä mielipiteessä, vaikkakin hän oli liian hyvin kasvatettu ollakseen huomaamatta, että kuningasta monesti syytettiin siitäkin, mistä hän useimmiten oli aivan tietämätön. Hänestä tämä moite kaikissa tapauksissa oli oikeutettu ja siksi hän vastauksen asemesta käänsi puheen itseensä.

"Ja mitä minun on tehtävä, Kevät?" hän kysyi. "Kauan ei kestä, ennenkuin sinun heimosi tahtoo vallata tämän rakennuksen."

"Hirsilinna hyvä — ei antaa päänahka."

"Mutta he huomaavat pian, ettei täällä ole puolustajia, elleivät he jo tiedä sitä. Sinä itse sanoit minulle, montako meitä oli täällä ja tietysti sinä olet kuullut sen Nuolenpäältä."

"Nuolenpää tietää", vastasi Kevät kohottaen kuusi sormeja ilmaistakseen miesten lukua. "Kaikki punaset miehet tietää. Neljä menettänyt päänahka — kaksi pitänyt se."

"Älä puhu siitä, Kevät. Se kauhuntyö hyytää minun vereni. Sinun joukkosi ei voi tietää, että minä olen yksin hirsilinnassa, vaan luulee, että enoni ja majoitusmestari ovat täällä. Varmaankin he sytyttävät huoneen tuleen karkoittaakseen meidät täältä. Olen kuullut, että tuli tuottaa tällaisissa paikoissa suurimman turmion."

"Ei polta hirsilinna", sanoi Kevät tynesti.

"Sitä sinä et voi tietää, parahin Kevääni, eikä minulla ole mitään keinoja, joilla voisin heitä estää."

"Ei polta hirsilinna. Hirsilinna hyvä — ei antaa päänahka."

"Mutta sano minulle, Kevät, miksi ei. Minä pelkään, että he polttavat sen."

"Hirsilinna märkä — paljo sataa — hirret vihreet — ei palaa helppo. Punanen mies tietää — hyvä asia — ei polta — ei antaa yenkee tietää — että irokeesi täällä. Isä tulee takasin — ei voittaa hirsilinna — hirsilinna punasen miehen. Intiaani paljo viekas, ei polttaa."

"Uskon sinua, Kevät, ja toivon, että ennustuksesi on tosi. — Miten kauheata olisikaan, jos isä häviäisi! Ehkä hän on jo kuollut tai antautunut."

"Ei koske isä — ei tietää, mihin mennyt — vesi ei jättää jälki — punanen mies ei osaa seuraa. Ei polttaa hirsilinna — hirsilinna hyvä — ei antaa päänahka."

"Luuletko, että olen täällä turvassa, kunnes isä tulee?"

"Ei tietää; tytär sanoo, koska isä tulee."

Mabelia kiusasi Kevään mustien silmien loiste, sillä hänen mielessään heräsi epämääräinen pelko, että toinen koetti udella heistä lähempiä tietoja ilmaistakseen ne omalle joukolleen hänen isänsä ja heidän joukkonsa turmioksi. Hän ajatteli juuri antaa karttelevan vastauksen, kun ovelta kuului liikettä.

Hänen toverinsa säikähtänyt ilme sanoi hänelle, että sieltä villit sisään pyrkivät.

"Punanen mies", kuiskasi Kevät kohottaen sormeansa ja kehoittaen varovaisuuteen.

"Niitä on neljä, kauheaksi maalattua verisine päänahkoineen. Nuolenpää on mukana."

Kevät oli juossut nurkkaan, jossa oli varastossa pysyviä ja ottanut niistä jo yhden käteensä, kun hänen miehensä nimi seisahdutti hänen liikkeensä. Mutta vain hetkeksi, sillä pian hän juoksi muutamalle ampumaluukulle ja aikoi juuri pistää pyssyn piipun siihen, kun Mabel tarttui hänen käteensä.

"Ei, ei, ei, ei, Kevät!" Mabel virkkoi — "sinä et saa ampua omaa miestäsi, et edes pelastaaksesi minun henkeäni."

"Ei ampuu Nuolenpää", vastasi Kevät hiukan vavahtaen — "ei ampuu kukaan punanen mies — ei ampuu, vain pelkottaa."

Mabel ymmärsi nyt ystävättärensä tarkoituksen ja lakkasi estelemästä. Kevät pisti pyssyn ampuma-aukkoon pitäen kyllin suurta kolinaa varoittaakseen omiansa ja laukaisi. Tuskin oli pyssy pamahtanut, kun Mabel kävi nuhtelemaan ystävänsä siitä, että hän häntä puolusti.

"Sinähän sanoit, ettet aikonut ampua", hän virkahti, "ja nyt olisit voinut surmata oman miehesi."

"Kaikki juoksu tiehen ennen ampuu", vastasi Kevät nauraen ja mentyään toiselle ampumaluukulle katsomaan ystäviensä liikkeitä, hän nauroi vielä sydämellisemmin. "Katsoo! Mennyt piiloon — kaikki sotilaat. Luulee, Suolavesi ja majoitusmestari täällä. Pitää paljo vara nyt."

"Taivas olkoon kiitetty! Ja nyt, Kevät, saanen hieman aikaa kootakseni ajatukseni rukoukseen, etten kuolisi, kuten Jennie, ajatellen elämää ja tämän maailman asioita."

Kevät pani pois pyssyn ja istahti lähelle sitä laatikkoa, jolle Mabel oli hervotonna vaipunut. Hän katsoi vakavasti sankarittaremme kasvoihin ja tämä luuli hänen silmissään näkevänsä sääliä ja lämmintä osanottoa.

"Nuolenpää suuri soturi", sanoi tuskarooran vaimo. "Kaikki heimon tyttöt katsovat paljo häntä. Kalpeanaama kaunotar on silmät myös?"

"Kevät, mitä nämä sanat — tuo katse — tarkoittavat? Mitä sinä tahdot sanoa?"

"Miksi sinä niin pelko, kun Kevät ampuu Nuolenpää?"

"Eikö olisi ollut kauheata nähdä vaimon surmaavan oman miehensä? Ei, Kevät, mieluummin olisin itse tahtonut kuolla."

"Sekö kaikki?"

"Siinä kaikki, Kevät, niin totta kuin Jumala on todistajani, ja siinä onkin kylliksi. Ei, ei, tänään on jo tapahtunut kylliksi kauhuntöitä, ettei niitä enää saa tällaisella lisätä. Mitä muuta syytä sinä epäilet?"

"Ei tietää. Tuskarooratyttö paljo hupsu. Nuolenpää suuri päällikkö, katsoo ympäri. Puhuu unissaan kalpeanaama-kaunotar. Suuret päälliköt pitää moni vaimo."

"Voivatko päälliköt pitää teidän heimossanne monta vaimoa?"

"Pitää niin moni kuin jaksaa elättää. Suuri metsästäjä — moni vaimo. Nuolenpää ottanut vasta Kevät, mutta hän puhuu liian paljo, näkee liian paljo kalpeanaama tyttö."

Mabel oli tätä aavistanut ja se oli julmasti häntä kiusannut heidän viime retkellensä, ja vielä enemmän häntä kammotti kuulla tämä vihjaus vaimolta itseltään. Hän tiesi, että tavat ja tottumukset suuresti vaikuttavat tällaisiin asioihin; mutta ajatus, että hän tahtomattaan kilpaili vaimon kanssa, sai hänet melkein epätoivoon, sillä mustasukkaisuus sangen vähän tässä tapauksessa teki hänen tilansa turvallisemmaksi. Katsellessaan Kevättä tarkemmin hän kuitenkin tyyntyi, sillä toisen koko olento ilmaisi niin täydellistä antaumusta ja luottamusta, ettei vihalle eikä petokselle jäänyt vähääkään sijaa.

"Ethän sinä tahdo pettää minua, Kevät?" kysyi Mabel puristaen toisen kättä. "Ethän tahdo antaa omaa sukupuoltasi olevaa, turvatonta olentoa alttiiksi sotakirveen iskuille?"

"Ei sotakirves koskee sinut. Nuolenpää ei sallii sen. Jos Kevään pitää saada sisarvaimo, tahtoo saada sinut."

"Ei, Kevät; minun uskontoni ja tunteeni, molemmat kieltävät sen, ja jos minun täytyisi ruveta intiaanin

vaimoksi, minä en milloinkaan suostuisi kodassa ottamaan sitä paikkaa, joka on sinun."

Kevät ei vastannut, mutta hän näytti tyytyväiseltä ja kiitolliselta. Hän tiesi, että Nuolenpään tuttavapiirissä oli olemassa harvoja, tuskin yhtään, intiaanityttöjä, jotka kykenivät kilpailemaan hänen kanssaan persoonallisissa avuissa; ja vaikka hänen miehellään olisi tusina vaimoja, ei niiden vaikutus, Mabelia lukuunottamatta, tulisi hänelle kovin vaaralliseksi. Niin lämpimästi hän oli kiintynyt sankarittaremme kauneuteen, voittavaan esiintymiseen, kohteliaisuuteen ja naisellisiin hyveihin, ettei edes herännyt mustasukkaisuus voinut sitä tunnetta järkyttää, vaan sisäinen pelko oli antanut hänelle rohkeutta antautua sellaiseen vaaraan pelastaakseen ystävänsä siltä vaaralta, jonka hän äkillisessä päällekkarkauksessa tiesi häntä uhkaavan. Sanalla sanoen, Kevät naisen terävällä vaistolla oli tajunnut Nuolenpään ihailevan Mabelia, mutta sen sijaan, että olisi mustasukkaisena alkanut kilpailijaansa vihata, kuten sellaiset naiset, jotka eivät ole tottuneet vahvemman sukupuolen tällaisiin oikkuihin, hän oli tutkinut kalpeanaamakaunottaren katseita ja tunteita, kunnes hänen omat tunteensa olivat heränneet ja hän oli alkanut häntä ihailla ja rakastaa — vaikkakin luonnollisesti toisella tavalla kuin hänen miehensä — kuitenkin yhtä voimakkaasti. Nuolenpää itse oli lähettänyt vaimonsa varoittamaan Mabelia uhkaavasta vaarasta, vaikk'ei hän nyt tiennyt, että hänen vaimonsa taistelun aikana oli salaa saapunut saarelle ja piilotteli nyt linnoituksessa yhdessä heidän molempien huolenesineensä kanssa. Päinvastoin hän otaksui, että Cap ja majoitusmestari olivat hirsilinnassa Mabelin kanssa ja että juuri miehet olivat äsken karkoittaneet hänet ja hänen toverinsa hirsilinnalta.

"Kevät suruissaan Liljan vuoksi", — niin oli intiaani runollisella kielellään alkanut sankaritartamme nimittää — "Kevät suruissaan, kun Lilja ei ottaa Nuolenpää. Hänen maja iso, ja suuri päällikkö pitää saada moni vaimo täyttää se."

"Kiitän sinua, Kevät, ystävydestäsi, joka on suurempi kuin meidän valkoisten naisten koskaan voisi olla", vastasi Mabel hymyillen huolimatta peloittavasta tilanteesta, johon oli joutunut. "Mutta minä en voi — ehkäpä minä en — milloinkaan mene naimisiin."

"Pitää saa hyvä mies", sanoi Kevät, "ota se Vesikoira, jos ei tahtoo Nuolenpää."

"Kevät, tällainen keskustelu ei sovi tytölle, joka ei tiedä, vieläkö hän seuraavana hetkenä on edes hengissä. Tahtoisin jotenkin saada selville, onko minun enoni vielä elossa vai ei."

"Kevät menee katsoo."

"Voitko sinä? Tahdotko sinä? — Olisiko sinun turvallista näyttäytyä nyt saarella? — Tietävätkö soturit sinun olevan mukana taistelutantereella ja voivatko he sietää, että naiset seuraavat heitä?"

Nämä kysymykset Mabel teki kiihkeästi ja peläten, ettei vastaus olisi hänen mielensä mukainen. Hän oli pitänyt mahdottomana, että Kevät kuuluisi retkikuntaan, vaan luuli, että hän oli salaa kanotillaan seurannut irokeesejä tullakseen varoittamaan häntä. Mutta tässä luulossa hän oli täydelleen erehtynyt, kuten Kevät puutteellisella kielitaidollaan antoi hänen tietää.

Nuolenpää, vaikka olikin suuri päällikkö, oli epäsovussa oman heimonsa kanssa, vaikkakin toisinaan toimi heidän kanssaan täysin yksimielisesti. Hänellä oli suuri kota, se oli totta, mutta harvoin hän siellä asusti. Teeskennellen olevansa englantilaisten ystävä hän oli ollut kesän heidän palveluksessaan, vaikkakin oli koko ajan toiminut ranskalaisten hyväksi, ja hänen vaimonsa oli seurannut mukana näillä pitkillä matkoilla, joita usein oli tehty kanotilla. Sanalla sanoen, hänen läsnäolonsa ei ollut salaisuus, koska hänen miehensä harvoin liikkui ilman häntä. Kaikki tämä rohkaisi Mabelia toivomaan, että hänen ystävänsä jättäisi hirsilinnan, niin pian kuin sopiva tilaisuus tarjoutuisi.

He tutkivat saarta niin tarkasti kuin heidän asemansa salli tirkistellen joka puolelle ampumaluukuista ja huomasivat, että valloittajat valmistuivat juhla-aterialle etsittyään kaikkialta esille englantilaisten ruokavarat. Vaikka suurin osa varastoista olikin hirsilinnassa, löysivät he kuitenkin kylliksi jokapäiväisistä käyttövaroista. Kuolleet oli korjattu pois ja aseet oli tuotu yhteen kasaan lähelle juhlapaikkaa. Kevät huomautti, että jostakin erikoisesta syystä kuolleet oli joko haudattu tai kätkeyty näkyvistä pensaikoon. Mitään ei saarella ollut muutettu, sillä joukon tarkoitus ilmeisesti oli pettää kersantin joukko, kun he retkeltänsä palaisivat. Hän osoitti Mabelille erästä miestä, joka oli kiivennyt puuhun ilmoittaakseen omillensa heti, jos huomaisi veneen joltakin suunnalta lähestyvän, vaikkakin he näyttivät aavistavan, että vain sattuma toisi heidät takaisin näin pian. Tällä hetkellä ei ollut odotettavissa hyökkäystä hirsilinnaa vastaan, ja Kevät huomautti, ettei sitä millään tavalla vahingoitettaisi ennen kersantin paluuta, sillä muuten voisi Haukansilmän terävä silmä huomata asiain oikean tilan. Vene oli kuitenkin viety toiselle puolen ja kätkeyty lahdenpoukamaan intiaanien kanottien luo.

Kevät sanoi nyt haluavansa ystäviensä luo, sillä hetki oli oikein sopiva hänen jättää hirsilinna. Mabelin

epäluulot taas heräsivät, kun he astuivat portaita alas, mutta jo seuraavana hetkenä hän hylkäsi sellaiset tunteet epäoikeutettuina toveriansa kohtaan ja arvottomina hänelle itsellensä ja heidän päästyään alakertaan hänen luottamuksensa taas oli horjumaton. Salvat avattiin mitä suurinta varovaisuutta noudattaen ja ennenkuin viimeinen salpa nostettiin, Kevät asettui niin, että hänen hoikka vartalonsa saattoi puikahtaa raosta eikä tarvinnut ovea avata ihan selälleen. Sykkivin sydämin Mabel taas sulki oven, ja ensimmäistä salpaa asettaessaan hän olisi voinut kuulla sydämensä lyönnit. Nyt kuitenkin tuntui jo turvallisemmalta ja toiset kaksi salpaa asetettiin hätiköimättä paikoilleen. Sen tehtyään hän kiipesi toiseen kerrokseen, josta hän saattoi edes osiksi nähdä, mitä ulkona tapahtui.

Pitkät, tuskalliset ja ikävät tunnit kuluivat eikä Mabel saanut Keväältä pienintäkään viestiä. Hän kuuli villien kirkunan, — sillä he olivat löytäneet viinaa ja se sai heidät unohtamaan kokonaan varovaisuuden — näki joskus ampuma-aukoista vilahduksen heidän inhoittavista olennoistaan tuntien joka hetki heidän peloittavan läsnäolonsa ja kaikki, mitä hän kuuli ja näki, olisi voinut hyytää veren hänen suonissaan, ellei hän jo ennemmin olisi nähnyt vielä kauheampia näytelmiä. Puolenpäivän seuduissa hän luuli näkevänsä valkoisen miehen saarella villien joukossa, vaikkakin hänen pukunsa ja esiintymisensä sai Mabelin aluksi pitämään häntä vasta-saapuneena villinä. Hänen kasvonsa, vaikkakin tummat ja likaiset, ilmaisivat kuitenkin Mabelille, että ensimmäinen otaksuma oli oikea, ja hänestä tuntui lohduttavalta tietää, että oli yksi, jonka asema intiaanien joukossa oli kai jokseenkin sama kuin hänenkin ja joka tarpeen tullen varmaankin koettaisi puolustaa häntä. Mabel-rukka vähän tiesi, miten heikosti valkoihoiset kykenivät vaikuttamaan villoihin liittolaisiinsa, kun nämä olivat päässeet verenmakuun ja miten vähän he kykenivät näitä estämään kauheimmistakaan ilkitöistä.

Päivä tuntui Mabelista kuukauden pituiselta ja vain ne hetket, jotka hän käytti rukoukseen, kuluivat kiduttamatta häntä. Näin hän koetti saada lohtua, ja jokaisen sellaisen hetken jälkeen hän tunsu mieltensä rohkeammaksi ja asemansa varmemmaksi. Hän ymmärsi Kevään perusteluja ja alkoi varmistua siinä luulossa, että villit jättäisivät hirsilinnan hävittämättä niin kauaksi, kuin hänen isänsä palaisi, koska he toivoivat voivansa yllättää hänet hänen aavistamattaan, eikä hänellä siis tällä hetkellä ollut suoranaista vaaraa. Mutta tulevaisuus ei näyttänyt antavan toivolle sijaa ja hän alkoi mietiskellä, miten menettelisi, jos hänen olisi antauduttava. Silloin hänen mieleensä johtui Nuolenpään ihailu, ja sankarittaremme hyvin tiesi, että sellainen kohtalo oli tullut monen osaksi hänen sukupuolestaan. Vaikka he olivatkin hengissä pelastuneet, olivat he joutuneet lopuksi elämäkseen voittajan kodan asukkaiksi. Sellaiset ajatukset risteilivät hänen mielessään saaden hänet tämän tästä lankeamaan polvilleen ja rukoilemaan voimaa tässä ahdistuksessa.

Päivän kestäessä sankarittaremme asema oli koko ajan levottomuutta herättävä, mutta kun ilta heitti varjojaan yli saaren, se kävi kauhistavan peloittavaksi. Villit olivat nyt juoneet kaiken englantilaisilta ryöstämänsä viinan ja joutuneet sellaiseen raivoon, että hyppivät ja kirkuivat, kuin paholainen olisi heidät riivannut. Kaikki ranskalaisen päällikön yritykset pitää heitä aisoissa olivat aivan hyödyttömät ja viisaasti kyllä hän itse oli vetäytynyt läheiselle saarelle, jossa hän oli tarpeellisen välimatkan päässä siinä tapauksessa, että hänen ystäviensä mieleen johtuisi kohdella häntä, kuten muitakin valkoihoisia. Ennen lähtöänsä oli hänen kuitenkin henkensä kaupalla onnistunut sammuttaa tuli ja hävittää kaikki tavalliset sytytysvehkeet. Tähän varovaisuustoimenpiteeseen hän oli ryhtynyt estääkseen intiaaneja polttamasta hirsilinnaa, joka olisi tehnyt tyhjäksi hänen lähimmät suunnitelmansa. Hän yritti myöskin ottaa heidän aseensa, mutta se oli mahdotonta, koska heidän puukkonsa ja sotakirveensä riippuivat vyössä, sillä pysyjen valtaaminen ei olisi mitään hyödyttänyt, koska he kuitenkin tällaisissa tilaisuuksissa käyttivät näitä lähimpiä aseita. Tulen sammuttaminen oli ollutkin sangen viisas ajatus, sillä tuskin oli päällikkö poistunut, kun yksi todellakin ehdotti, että he polttaisivat hirsilinnan. Nuolenpääkin oli vetäytynyt pois heti, kun huomasi heimolaistensa joutuvan pois järjiltään, ja asettunut muutamaan pirttiin, jossa hän heittäytyi oljille saadakseen sitä lepoa, jonka kahden yön tarkka vaaniskelu oli tehnyt tarpeelliseksi. Siitä seurasi, ettei intiaanien joukkoon jäänyt ainoatakaan, joka olisi pitänyt Mabelin turvallisuudesta huolta, vaikkapa he olisivat tienneetkin hänen läsnäolostansa, ja kahdeksan tai kymmenen hirviönnäköistä juopunutta riiviötä otti polttoehdotuksen hyväksyvästi kirkuen ja meluten vastaan.

Mabelille tämä oli hirvittävä hetki. Juopuneina intiaanit vähät välittivät niistä kivääreistä ja tavaroista, mitä täällä mahdollisesti säilytettiin, yhtä vähän kuin ihmisistäkään, joita he hämäästi aavistivat siellä olevan, ja he lähestyivät hirsilinnaa hurraten ja kirkuen kuin paholaiset. He olivat nousuviinassa ja ripeimmillään ja ensimmäinen yritys oli tehty ovelta, jota vastaan he ruumiillaan ryntäsivät kaikin voimin. Mutta se oli tehty jyrkeistä hirsistä ja kesti vankkumatta kaikki heidän koetuksensa. Vaikka sata miestä tällä tavalla olisi yrittänyt, olisi se ollut yhtä turhaa. Sitä Mabel ei kuitenkaan tiennyt, ja sydän kurkussa hän odotti, milloin villien ryntäys onnistuisi. Vihdoin hän huomasi, että ovi kesti kuin kallioseinä vähintäkään peräänantamatta, ja vain raskaitten saranain narahtelu ilmaisi, ettei se ollut samaa seinää. Se rohkaisi häntä ja hän kiipesi muutamalle ampuma-aukolle saadakseen selville, kuinka suuri häntä uhkaava vaara oli. Hiljaisuus, joka ensi yritystä seurasi, lisäsi hänen pelkoansa, sillä mikään ei tee uhkaavaa vaaraa niin suureksi kuin tietämättömyys, miten ja

mistä se tulee.

Mabel huomasi, että pari kolme penkoi tulisijaa, josta he sammutetusta tuhasta löysivät pieniä lämpimiä hiiliä. Tuli näytti kokonaan sammuneen ja joku valkoihoinen olisi hylännyt toivottomana tällaisen työn, mutta nämä luonnonlapset olivat eläneet niin paljon erämaassa, että he voivat saada tulen syttymään ilman sivistyneen elämän välineitäkin. He kokosivat kuivia lehtiä ja puhuivat hiiliin, kunnes saatiin syttymään pieni liekki. Lehtiä ja kuivia oksia koottiin nyt oven eteen, ja kun Mabel katseli muutamasta aukosta, hän huomasi, miten tuli tarttui oksasta oksaan, kunnes koko kasa loimusi iloisissa liekeissä. Heitettyään tuleen vielä suuret määrät kuivia puita ja pilkkeitä intiaanit julmasti riemusta kirkuen poistuivat varmana siitä, että nyt heidän tekonsa onnistui. Liekit kasvoivat kasvamistaan, kunnes ne löivät siihen aukkoon, josta Mabel katseli ja pakottivat hänet peräytymään pois. Kun hän pääsi toiseen päähän huonetta, leimusivat liekit sisään siitä aukosta, josta hän oli poistunut, ja valaisivat tätä puolipimeää huonetta kertoen lohduttomalla tavalla Mabelille, millainen hänen loppunsa oli oleva. Pelastuksen tie oli tukossa, sillä ainoa ovi oli liekkien peitossa ja niinpä hän lankesi polvilleen viettääkseen rukoillen elämänsä viimeisen hetken. Minuutin ajan olivat hänen silmänsä suljettuina ja hänen sielunsa näytti siirtyneen kauaksi tästä kauhun paikasta. Mutta elämänhalu oli kuitenkin liian voimakas ja vaistomaisesti hän avasi silmänsä huomaten suureksi ihmeekseen, että liekit olivat asettuneet. Ampuma-aukon ympärillä olivat puut hiiltyneet ja heikko liekki pilkahti niistä silloin tällöin ilmapirran vaikutuksesta. Muutamassa nurkassa oli vesitynnyri, ja Mabel toimien enemmän vaiston kuin järjen ohjaamana otti siitä kiulun vettä täyteen ja kaasi sen hiiltyneille puille. Savu esti häntä katsomasta alas pariin minuuttiin, mutta kun se hälveni sen verran, että hän saattoi lähestyä sitä, löi hänen sydämensä rajusti ilosta, sillä hän huomasi, että rovio oven edestä oli heitetty syrjään ja ovi valeltu vedellä, niin että se oli kokonaan sammunut, vaikkakin siitä vielä kohosi höyrynsekaista savua.

"Kuka siellä on?" kysyi Mabel asettaen suunsa ampuma-aukkoon. "Kenen ystävällisen käden on hyvä Luoja lähettänyt minun turvakseni?"

Hän kuuli alhaalta keveitten askelten sipsutusta ja huomasi, että ovea varovasti jytytettiin.

"Kuka tahtoo päästä sisään? Oletko se sinä, iäkäs, rakas eno?"

"Suolavesi ei täällä. Avaa kiire", kuului vastaus, "tahtoo pääsee sisään."

"Jumala sinua siunatkoon, Jumala siunatkoon sinua, Kevät!" huudahti sankarittaremme melkein pois suunniltaan ilosta. "Jumala on lähettänyt sinut hyvänä enkelinänsä suojelemaan minua!"

Mabel sai nyt vilkkautta liikkeihinsä ja muutamissa minuuteissa nämä kaksi olivat yläkerrassa istuen, kuten ennenkin käsi kädessä ja pieninkin epäluulo oli hävinnyt Mabelin mielestä.

"Sano minulle nyt, Kevät", virkkoi Mabel niin pian kuin oli päästänyt toisen lämpimästä syleilystä — "oletko sinä nähnyt tai kuullut mitään minun enoparastani."

"Ei tietää. Joku ei näkee hänet; joku ei kuulee hänet; joku ei tietää mikään. Suolavesi mennyt jokelle, minä luulee, minä ei löytää hänet. Majoitusmestari mennyt myös. Minä etsii, etsii, etsii, mutta ei näkee kumpikaan ne."

"Jumalan kiitos! He ovat varmaankin pelastuneet, vaikk'emme tiedä, miten. Luulen nähneeni jonkun ranskalaisen täällä saarella, Kevät."

"On. Ranskalainen kapteeni tullut ja myös mennyt. Intiaanit paljo saarella."

"Oi, Kevät, Kevät, eikö ole mitään keinoa varoittaa rakasta isääni joutumasta intiaanien salaisen väijytyksen uhriksi?"

"Ei tietää. Luulee, että soturit odottaa pensaikkoissa. Yenkeesit menettää päänahka."

"Toden totta, Kevät, sinä, joka olet niin paljon auttanut tytärtä, et voi kieltäytyä auttamasta myöskin isää."

"Ei tuntee isä, ei rakastaa isä. Kevät rakastaa oma heimo, auttaa Nuolenpää, mies rakastaa päänahka."

"Mutta sinä itse, Kevät? Minä en voi, en halua uskoa, että tahdot nähdä koko meidän väkemme murhattuna!"

Kevät käänsi tummat silmänsä Mabeliin ja hetkisen hänen katseensa oli terävä, mutta pian se muuttui helläsurumieliseksi.

"Lilja yenkeesi tyttö?" kysyi hän, niinkuin asia olisi hänelle ollut tärkeä.

"Tietysti, ja yenkeesityttöä minä tahdon pelastaa maanmieheni teurastuksesta."

"Paljo hyvä, jos voi. Kevät ei yenkeesi. Kevät tuskaroora, saanut tuskaroora mies — tuskaroora sydän — tuskaroora tunne — kaikki tuskaroora. Ei tahtooko Lilja sanoo, isä tullut voittamaan ranskalainen?"

"Kuinka minä kehuisin?" vastasi Mabel puristaen melkein epätoivoissaan toisen kättä. "Kuinka minä tällaisessa tilassa kehuisin? Mutta sinä palvelet minua, Kevät, autat minua, olet pelastanut minut. Miksi sinä olet sen tehnyt, jos sinun tunteesi ovat samat kuin muidenkin tuskarorain?"

"Ei tuntee vain kuin tuskaroora — tuntee kuin tyttö — kuin vaimo. Rakastaa kaunis Lilja. Lilja hyvä asuu minun rintassa."

Mabel sulii kyyneliin ja painoi tätä altista olentoa sydäntänsä vasten. Kului melkein minuutti, ennenkuin hän kykeni edelleen kyselemään, mutta sitten hänen kysymyksensä olivatkin rauhalliset ja johdonmukaisemmat kuin äsken.

"Sano minulle pahinkin, Kevät", hän virkkoi. "Tänään sinun heimolaisesi juovat ja juhlivat; mitä he tekevät huomenna?"

"Ei tietää, pelkää näkee Nuolenpää, pelkää kysyy kysymys; luulee, punanen mies menee piilo, odottaa yenkeesi tulee."

"Eivätkö he aio koettaa saada hirsilinnaa haltuunsa? Sinä näet, mitä he voivat tehdä, jos tahtovat."

"Liian paljo viina. Nuolenpää nukkuu, tai ei uskaltaa; ranskalainen kapteeni mennyt pois, tai ei uskaltaa. Kaikki nukkuu nyt."

"Ja sinä luulet, että minä olen turvassa ainakin tämän yön?"

"Liian paljo viina. Jos Lilja kuin Kevät, tekee nyt paljo apu oma heimo."

"Minä olen sinun kaltaisesi, Kevät, ja toivoessani voida auttaa maanmiehiäni, minä uskallan ryhtyä yhtä rohkeaan tekoon kuin sinäkin."

"Ei, ei, ei!" mutisi Kevät matalalla äänellä, "ei ole sydän, ei Kevät antaa tekee, jos uskaltaa. Kevään äiti kerta vanki ja sotilaat juo paljo viina, minun äiti hakkaa sotakirves kaikki päähän. Niin tekee intiaanivaimo, kun oma heimo uhkaa vaara ja tahtoo ottaa päänahka."

"Sinä puhut totta", virkkoi Mabel väristen ja vaistomaisesti työnsi luotaan Kevään käden. "Minä en voi tehdä sellaista. Minulla ei ole voimaa, ei rohkeutta, eikä halua tahrata käsiäni vereen."

"Minä myös luulee niin. Sinä on siis hirsilinnassa. Hirsilinna hyvä, ei antaa päänahka."

"Sinä luulet siis, että minä olen täällä turvassa ainakin niin kauan kuin isäni tulee?"

"Tietää, että on. Ei uskaltaa koskee hirsilinna huomenna. Kuule! Kaikki hiljaa nyt. Juo viina, kunnes pää putoo näin, sitten makaa kuin hako."

"Eikö minun pitäisi paeta? Eikös saarella ole useita kanotteja? Eikö minun pitäisi ottaa yhtä ja mennä ilmoittamaan isälleni, mitä on tapahtunut?"

"Osaako käyttää aivot?" kysyi Kevät luoden salaisen silmäyksen toveriinsa.

"Ehk'ei niin hyvästi kuin sinä, mutta toki niin paljon, että pääsen täältä pois aamuun mennessä."

"Mitä tekee sitten? Ei jaksaa soutaa kuusi — kymmenen — kahdeksan penikulma!"

"Sitä en tiedä. Minä teen kuitenkin mitä tahansa varoittaakseni isääni ja kelpo Haukansilmää ja koko joukkoa uhkaavasta vaarasta."

"Rakastaa Haukansilmä?"

"Jokainen, joka hänet tuntee, rakastaa häntä. Sinäkin pitäisit, ei, rakastaisit häntä, jos tuntisit hänen sydämensä!"

"Ei pitää hänet yhtään — liian hyvä pyssy — liian hyvä silmä — liian paljo ampuu irokeesit ja Kevään heimo. Täytyy ottaa hänen päänahka, jos voi."

"Ja minun täytyy se pelastaa, jos voin, Kevät. Siinä asiassa me olemme täydelleen eri mieltä. Minä

etsin kanotin nyt, kun kaikki nukkuvat ja jätän tämän saaren."

"Ei voi; Kevät ei sallii; kutsuu Nuolenpää."

"Kevät, sinä et tahdo pettää minua? Sinä et voisi saattaa minua turmioon ensin tehtyäsi niin paljon minun hyväkseni."

"Juuri siksi", vastasi Kevät tehden kädellään torjuvan liikkeen ja puhuen sellaisella lämmöllä ja vakavuudella, jota Mabel ei ennen ollut huomannut hänessä. "Huutaa kovasti Nuolenpää. Vaimon huuto herättää soturi ylös. Kevät ei antaa Lilja auttaa vihollinen — ei antaa intiaani vahingoittaa Lilja."

"Minä ymmärrän sinua, Kevät, ja tunnen, että menettelysi on luonnollinen ja oikeudenmukainen; ja varmaankin on minun parasta jäädä tänne, sillä olen ehkä liioitellut voimiani. Mutta sano minulle: jos minun enoni tulee yöllä ja pyrkii sisään, annathan sinä minun avata oven hänelle?"

"Tietty. Hän on täällä vanki ja Kevät pitää vanki ennempi kuin päänahka; päänahka tyydyttää kunnianhimo, vanki tyydyttää tunne. Suolavesi paljo piilossa, ei tietää itse myös, missä on."

Tässä Kevät nauroi tyttömäisellä, hilpeällä tavallansa, sillä hänestä hänen mielijohteensa oli niin hullunkurinen. Tätä seurasi pitkä keskustelu, jossa Mabel koetti saada selville hänen todellisen tilansa, toivoen samalla keksivänsä jonkun keinon palaavien ystäviensä auttamiseksi. Kevät vastasi kaikkiin kysymyksiin yksinkertaisesti ja varovasti koettaen tarkasti ottaa lukuun kaikki pikku asiatkin, jotka voisivat vaikeuttaa hänen ystäviensä toimintaa. Kaikki tiedot, mitä hän suostui antamaan, voimme supistaa seuraavaan.

Nuolenpää oli kauan ollut ranskalaisten kätyrinä, vaikka tässä tilaisuudessa oli ensi kertaa heittänyt pois naamarin. Hän ei enää voinut jäädä englantilaisten pariin, sillä hän oli huomannut heissä epäluuloa häntä kohtaan ja varsinkin Haukansilmä näytti pitävän häntä silmällä, ja sen vuoksi hän näytti tahtovan kerskua kavalluksellaan mieluummin kuin salata sitä. Hän oli johtanut soturien retkeä saarta vastaan, vaikkakin varsinainen päällikkyyys oli mainitsemallamme ranskalaisella upseerilla. Kevät ei kuitenkaan tahtonut sanoa varmaan, oliko saaren keksijä juuri hänen miehensä vai joku toinen. Tästä hän ei puhunut sen enempää, vaan huomautti, että hän ja hänen miehensä olivat vaaniskelleet Lokin liikkeitä silloin, kun he joutuivat Lokilla kiinni. Saaren aseman olivat ranskalaiset saaneet ilmi ihan äskettäin, ja Mabel tunsi piston sydämessään, kun huomasi intiaanivaimon puheessa viittauksen, että joku Duncan of Lundien palveluksessa oleva kalpeanaama on neuvonut tien viholliselle. Tämä oli vain hämärä vihjaus, ja kun Mabel jälkepäin mietti sitä, hän luuli toista ymmärtäneensä väärin ja toivoi sydämensä pohjasta, että Jasper Western selviäisi tahratta tästä jutusta.

Kevät ei epäillyt tunnustaa, että hänet oli lähetetty saarelle ottamaan selvää, kuinka paljon oli todella miehiä jätetty, vaikka hän samalla ilmaisi omalla yksinkertaisella tavallaan senkin, että hänen halunsa auttaa Mabelia oli kuitenkin suurimpana syynä hänen tuloonsa. Hänen tietojensa ja omien havaintojensa perustalla vihollinen siis tiesi, kuinka suuri voima oli heitä vastassa. He tiesivät senkin, montako miestä oli mennyt kersantti Dunhamin mukana ja mitä tarkoitusta varten he olivat liikkeellä, vaikk'eivät tienneet, missä paikassa he olivat päättäneet odotella ranskalaisten veneitä. Olisi ollut tavattoman hauska nähdä sitä kiihkoa, millä nämä yksinkertaiset naiset koettivat saada toisensa ilmaisemaan kaikki tietonsa, joita he kumpikin voisivat käyttää omien ystäviensä ja heimolaistensa hyväksi, ja miten tarkasti molemmat karttoivat virkkamasta yhtään ainoata sellaista sanaa, joka voisi vahingoittaa hänen omiansa. Kevät tahtoi tietää, mihin kersantti oli lähtenyt ja koska hän palaisi, aivan yhtä kiihkeästi, kuin Mabel halusi saada selville muita seikkoja. Edellinen asetti kysymyksensä niin taitavasti, että sellainen olisi tuottanut kunniaa korkeammankin sivistyksen saaneelle yksilölle, eikä hän jättänyt käyttämättä mitään kiertotietä, jolla hän luuli saavansa selville tämän kiihkeästi haluamansa asian. Mutta kun Mabel puolestaan kysyi jotakin, joka olisi valaissut villien suunnitelmia ja aikoja, hän kuunteli vaieten melkein epäillen eikä vastannut mitään.

Näin kuluivat tunnit ihan huomaamatta, sillä molemmat olivat liian innostuneita ajatellakseen lepoa. Aamupuolella vaati luonto kuitenkin oikeutensa, ja Mabel laskeutui levolle muutamalle sotilaita varten tehdylle olkivuoteelle ja vaipui pian syvään uneen. Kevät lepäsi hänen vierellensä, ja koko saarella vallitsi metsien pyhä rauha, niinkuin ihminen ei olisi sitä koskaan häirinnyt.

Kun Mabel seuraavana aamuna heräsi, paistoi aurinko ampuma-aukoista sisään ja hän huomasi, että päivä oli jo pitkälle kulunut. Kevät nukkui vielä siinä olkipatjalla niin levollisesti, kuin ei mikään milloinkaan olisi hänen rauhaansa häirinnyt eikä herättänyt levottomuutta hänen mielessään. Mabelin liikkeet herättivät hänet kuitenkin pian, sillä hän oli aina tottunut olemaan varuillansa, ja sitten he katselivat ampuma-aukoista saadakseen selville, mitä heidän ympärillään oli tapahtunut ja molemmat toivoivat ystävilleen menestystä.

XXIII LUKU.

"Kun ikuisuus kutsuu ja kuolinkello soi, niin murhe ja maailma häipyä pois. Et Luojasi tekoja moittia sa voi, Vaikk' oudot hänen tiensä sulle ois. On onnekas, ken tyyneesti kohtalonsa kantaa ja ohjaavi purtensa kohti kaukorantaa; ei kuolo häntä kauhistaa voi."

Faerie Queene.

Päivälläkin vallitsi vielä yön rauha ja hiljaisuus. Vaikka Mabel ja Kevät kulkivat ampuma-aukolta toiselle, eivät he aluksi voineet keksiä ainoatakaan elävää olentoa. Sillä paikalla, missä M'Nab tovereineen oli keittänyt, paloi puoliksi riittynyt tuli ja leijaileva savu kohosi kevyenä ylös, aivan kuin viekoitellen retkelle-lähteneitä takaisin saarelle, ja asumukset oli ulkoapäin järjestetty ihan entiseen kuntoon. Mabel hätkähti, kun hän huomasi kolme 55:nneen punaiseen takkiin puettua miestä, jotka oli asetettu ryhmään puoliksi loikovaan asentoon aivan kuin he olisivat kaikessa rauhassa keskustelleet, ja veri oli jähmettyä hänen suonissaan, kun hän tarkemmin katsottuaan huomasi verettömät kasvat ja lasittuneet kuolleensilmät. Ne oli asetettu aivan lähelle hirsilinnua, ja kun heidän kankeat jäsenensä oli laitettu erilaisiin asentoihin, näyttivät he etempää aivan eläviltä. Niin kauhea kuin tämä ryhmä olikin, se oli kuitenkin järjestetty sellaisella taidolla, että sadan kynnärän päästä olisi ollut mahdollista keksiä, mitä vehkeitä tässä oli harjoitettu. Tutkittuaan tarkasti rannikkoa Kevät näytti toverilleen, missä oli neljäs soturi. Hänet oli asetettu puuntuvulle niin, että jalat riippuivat veden yläpuolella ja hän näytti innokkaasti onkivan. Nahattomat päät oli peitetty hatuilla, ja jokaisen kasvoista oli tarkasti pesty kaikki veren jäljet.

Nämä kauhunkuvat, jotka eivät kiihdyttäneet ainoastaan hänen ajatuksiaan ja tunteitaan, vaan sotivat niin jyrkästi luontoa ja kaikkea inhimillisyyttä vastaan, saivat Mabelin kokonaan pois suunniltaan. Hän lysähti hervotonna istualleen muutamalle laatikolle ja kätkien kasvonsa esiliinaan istui siinä useita minutteja, kunnes Kevään matala ääni kutsui hänet uudestaan ampuma-aukolle. Hän osoitti siellä Jennien ruumista, joka oli pantu hieman etukumaraan seisomaan muutaman asumuksen edustalle luuta kädessä ja hatun nauhat liehuen tuulessa, ikäänkuin hän olisi kuunnellut miesten keskustelua. Välimatka oli liian suuri, että olisi tarkasti voinut huomata kasvojenilmettä, mutta Mabelista tuntui, kuin onnettoman suu olisi väännetty kauheaan hymyyn.

"Kevät, Kevät!" huudahti Mabel, "tämä voittaa kaiken, mitä minä milloinkaan olen kuullut tai kuvitellut sinun heimosi viekkaudesta ja ilkeydestä."

"Tuskaroora paljo viekas", Kevät vastasi tavalla, joka ilmaisi, että hän mieluummin ihaili kuin tuomitsi tätä ruumiiden räikkäystä. "Ei tekee sotamiehille mikään paha. Auttaa irokeesit. Ottavat ensin päänahka, sitten ruumis tekee palvelus. Sitten polttaa kaikki."

Tämä puhe ilmaisi Mabelille, kuinka suuresti hänen intiaaniystävänsä ajatukset ja tunteet erosivat hänen omistansa, eikä hän moneen minuuttiin voinut virkkaa hänelle ainoatakaan sanaa. Tätä tilapäistä äänettömyyttä ja kylmyyttä ei Kevät kuitenkaan huomannut, sillä hän laittoi kuntoon heidän yksinkertaista aamiaistansa, ikäänkuin ei mikään olisi hänen tunteitansa järkyttänyt. Mabel söi vain sangen vähän, mutta hänen toverillaan näytti olevan tavaton ruokahalu. Sitten he taas heittäytyivät omiin ajatuksiinsa ja katselivat, mitä ihmeitä saarella tapahtuisi. Vaikka sankarittaremme kiihkeästi halusi nähdä edes vilahduksen ystävistään, ei hän koskaan mennyt ampuma-aukolle vetäytymättä taas seuraavana hetkenä kauhusta väristen syrjään, mutta taas heti hän palasi sinne uudestaan, kun kuuli lehtien ja oksien rapisevan tuulessa ja luuli siellä ystäviensä liikuskelevan. Juhlallisen kauheata oli katsella kuolleitten istuvan aina samassa huolettomassa asennossa aivan kuin he olisivat laskeneet leikkiä toistensa kanssa. Sankarittarestamme tuntui kuin hän olisi katsellut paholaisten tihutöitä.

Vuosien pituinen päivä muuten kului hiljaa ja rauhallisesti eikä ainoatakaan intiaania tai ranskalaista näkynyt. Yö laskeutui vihdoinkin kaiken yli käärien salaperäiseen vaippaansa luonnon kauniit kuvat samoin kuin ihmisten tihutyöt ja kaiken kurjuuden, mitä luomakunnan kruunu oli aikaansaanut. Tämän yön Mabel nukkui rauhallisemmin kuin edellisen, sillä hän oli yhä enemmän varmistunut siinä luulossa, ettei hänen kohtaloansa ratkaistaisi, ennenkuin isä palaisi. Seuraavana päivänä kersanttia kuitenkin jo odotettiin ja herättyään sankarittaremme riensi kiihkeästi ampuma-aukoille saadakseen selville, millainen ilma oli, mitä enteitä saattoi pilvissä havaita ja millaiseksi oli muuttunut saaren elämä. Kauhistava ryhmä oli edelleen paikoillaan, kalastaja harjoitti entistä ammattiansa ilmeisesti syventyneenä työhönsä ja Jennien häväistyt kasvat kauheasti hymyilivät majan ovelta. Mutta ilma oli muuttunut: rivakka tuuli kävi etelästä ja pilvet näyttivät ennustavan myrskyä.

"Tämä käy yhä vaikeammaksi kestää, Kevät", virkkoi Mabel poistuessaan aukolta. "Mieluummin tahtoisin nähdä itse vihollisen, kuin edelleen katsella tuota kuolleitten kauheata näytelmää."

"Hiljaa! Ne tulee. Kevät luulee kuulee huuto, niinkuin soturi huutaa, kun ottaa päänahka."

"Mitä sinä tarkoitat? Eihän siellä ole mitään teurastettavaa enää, ei *voi* olla!"

"Suolavesi!" huudahti Kevät nauraen katsellessaan ampuma-aukosta.

"Minun rakas enoni! Jumalan kiitos! Hän elää! Oi, Kevät, Kevät, sinä et voi antaa heidän tehdä pahaa *hänelle!*"

"Kevät heikko vaimo. Mitä soturit välittää, kun hän sanoo? Nuolenpää tuo hänen tänne."

Sinä hetkenä Mabel oli ampuma-aukolla, ja siinä, toden totta, olivat Cap ja majoitusmestari intiaanien käsissä. Kahdeksan tai kymmenen villiä vei heitä nyt hirsilinnalle, jota heidän ei enää tarvinnut pelätä, koska siellä ei ollut ainoatakaan miestä. Mabel tuskin uskalsi hengittää, ennenkuin koko joukko oli ehtinyt ovelle ja hän helpotusta tuntien huomasi, että ranskalainen päällikkö oli mukana. Seurasi hiljainen neuvottelu, jossa molemmat, sekä valkoihoinen päällikkö että Nuolenpää puhuivat vakavasti molemmille vangeillensa, jonka jälkeen majoitusmestari puhui Mabelille niin kovasti, että tämä kuuli:

"Kaunis Mabel! Kaunis Mabel!" hän sanoi, "katsokaa jostakin ampuma-aukosta ja säälikää tilaamme. Meitä uhataan heti paikalla kuolemalla, jos te ette viivyttelämättä avaa ovea voittajille. Totelkaa heitä tai ei kulu puoltakaan tuntia, ennenkuin me olemme menettäneet päänahkamme."

Mabelista tuntui, että majoitusmestari puhui liian kevyesti niin tärkeästä asiasta kuin oli hirsilinnan luovuttaminen ja siksi hänessä heräsi halu viivyttää antautumista niin kauan kuin suinkin.

"Puhu minulle, eno", hän sanoi suu aivan aukossa, "ja sano, mitä minun tulee tehdä."

"Jumalan kiitos! Jumalan kiitos!" huudahti Cap, "sinun suloinen äänesi, Magneettini, keventää sydämeni kuormaa, sillä minä pelkäsin, että sinä olit jakanut Jennie-paran kohtalon. Viimeisen kahdenkymmenen tunnin ajan on hirvittävä rautainen kahle rusentanut minun rintaani. Sinä kysyt minulta, mitä sinun olisi tehtävä, enkä minä voi neuvoa sinua, vaikka oletkin minun oman sisareni tytär. Ainoa, mitä voin sanoa, onneton tyttöseni, on, että kiroan sen päivän, jolloin sinä ja minä ensi kerran näimme tämän suolattoman vesilätäkön."

"Mutta, eno, onko sinun henkesi vaarassa ja tahdotko sinä, että minun pitäisi avata ovi?"

"Mitäkö sinun on tehtävä? En tahdo salata keneltäkään, joka ei ole joutunut näiden riiviöiden käsiin, ettei hänen pitäisi avata eikä päästää mitään joutuaksensa heidän käsiinsä. Majoitusmestari ja minä olemme molemmat vanhoja emmekä edes miehiä siinä merkityksessä kuin Haukansilmä tarkoittaa, eikä ole väliä, jos sellaiset matelijat päättävät päivänsä tänä tai ensi vuonna. Ehkäpä keksisin jotakin, jos olisin laivankannella tällaisessa tilanteessa, mutta täällä erämaassa voin vain sanoa, että jos minä pääsisin edes sellaiseen suojaan, mitä hirsilinna tarjoaa, saisivat intiaanit yrittää kauan, ennenkuin saisivat minut sieltä ulos narratuksi."

"Älkää välittäkö siitä, mitä enonne sanoo, kaunis Mabel", pisti väliin majoitusmestari, "sillä pelko on sumentanut hänen arvostelukykynsä, eikä hän voi ollenkaan laskea, mitä seurauksia saattaa niskottelusta olla. Me olemme täällä kelpo miesten vankina ja meitä kohdellaan, kuten herrasmiehiä ainakin, eikä siis tarvitse mitään hävyttömyyttä heidän puoleltaan pelätä. Se, mitä on tapahtunut, on tavallista sodassa, eikä meidän sen vuoksi voittajiamme tarvitse kauhulla ajatella, sillä he karttavat tekemästä vääryyttä vangeillensa. Olen varma, ettei herra Cap enempeä kuin minä itsekään saa syytä valittaa minkään puutetta sen jälkeen, kuin antausimme herra Nuolenpäälle, joka on kuin roomalainen tai spartalainen, ylevä ja lahjakas. Mutta muistakaa, että asia tulee arveluttavammaksi, ja me voimme menettää tuossa paikassa päänahkamme, elle te avaa ovea ja pelasta meitä."

"Minä teen viisaimmasti jäämällä hirsilinnaan, kunnes saaren kohtalo on ratkaistu" vastasi Mabel. "Vihollistemme ei minun vuokseni tarvitse olla ollenkaan levottomia, sillä he tietävät, etten minä voi niitä vahingoittaa, ja paljon mieluummin minä jään tänne, kuin antaudun millään ehdolla villien armoille."

"Jos kysymys olisi vain teistä, Mabel, niin me kaikki nöyrästi tottelisimme teidän toivomuksianne, mutta nämä herrat sanovat, että tämä rakennus on suuresti heidän suunnitelmiansa tiellä ja tahtovat välttämättä saada sen. Ollakseni teille rehellinen minä tunnustan, että joutuessani enonne kanssa mitä vaarallisimpaan tilanteeseen, minä suuremman tuhon välttämiseksi kuninkaallisen armeijan upseerina tein antautumissopimuksen ja lupasin jättää hirsilinnan ja koko saaren voittajille. Se on kohtalomme tässä sodassa ja siihen meidän on alistuttava. Avatkaa siis ovi, kaunis Mabel, ja antautukaa niiden turviin, jotka osaavat antaa oikean arvon nuoruudelle ja kauneudelle. Ainoakaan skotlantilainen kreivi ei voisi kohdella teitä paremmin kuin tämä herra, joka tuntee kaikki hienon esiintymisen lait."

"Ei jättää hirsilinna", kuiskasi Kevät, joka seiso i Mabelin vierestä tarkasti seuraten, mitä tapahtui. "Hirsilinna hyvä — ei antaa päänahka."

Sankarittaremme oli ollut hetkisen kahden vaiheilla, avatako vai ei. Nyt kun eno ja Muir olivat heidän v allassaan villit tiesivät, ettei hirsilinnasta kukaan voisi heitä ampua ja jos he tahtoisivat, niin he voisivat särkeä oven tai hakata aukon seinään. Ehkä olisi sittenkin viisainta vapaaehtoisesti antautua armoille. Mutta nämä Kevään sanat saivat hänet uudestaan epäröimään ja kun hän katsoi toista, tämän koko olento ja ilmeet antoivat hänen sanoillensa tukea ja niin Mabel alkoi luottaa yhä enemmän häneen.

"Ei vielä vanki", kuiskasi Kevät. "Antaa ne tekee ensin vanki ja sitte vasta ottaa vanki. Puhuu kova; Kevät ei tohtii."

Mabel alkoi nyt puhua päättävämm in Muirille, sillä hänen enonsa näytti pakosta pitävän suunsa kiinni ja ilmoitti horjumatta päättäneensä olla antamatta heille hirsilinnaa.

"Te unohdatte antaumussopimuksen, neiti Mabel", sanoi Muir, "hänen majesteettinsa palvelijan kunnia on kysymyksessä ja palvelijan kautta joutuu myös hänen majesteettinsa nimi häpeään. Tehän tiedätte, miten tärkeä on sotilaan kunniasana?"

"Tiedän kyllä, herra Muir, kyll in paljon käsittääkseni, että te ette ole retken johtaja, eikä teillä siis ole oikeutta luovuttaa hirsilinnaa. Olenpa vielä kuullut rakkaan isäni sanovan, että upseeri menettää kaikki sitoumusoikeutensa sinä hetkenä, jona hän joutuu vangiksi."

"Luokkakateutta, kaunis Mabel! Se vahingoittaa kuningasta ja alentaa retkikunnan arvoa yhtä paljon kuin häpäisee kuninkaan nimeä. Te muutatte päätöksenne, kunhan saatte hetkisen mieltä näitä asianhaaroja."

"Ai", pisti Cap väliin, "se todellakin on asianhaara ja onkin kirottu haara!"

"Ei välittää, mitä eno sanoo", virkkoi Kevät nurkastaan, johon oli vetäytynyt asevarastolle. "Hirsilinna hyvä — ei antaa päänahka."

"Minä jään sinne, missä olen, herra Muir, kunnes saan joitakin tietoja isältäni. Hän palaa kuitenkin ainakin kymmenen päivän kuluessa."

"Ah, Mabel, on turha yrittää narrata vihollista, joka sangen hyvin tietää — emme voi sanoa, miten, ehkäpä on saanut tiedon siltä nuorukaiselta, jota suuresti epäilemme, että aurinko ei kertaakaan laske, ennenkuin odotamme kersanttia tänne. Suostukaa siis ja alistukaa siihen kohtaloon, jonka Luoja on meille määrännyt!"

"Herra Muir, te näytätte erehtyvän luulemaan, että tämä varustus on huonompi kuin se todellisuudessa onkaan. Tahdotteko nähdä, miten minä aion puolustaa sitä tarpeen tullen?"

"Sit'en voi tietee", vastasi majoitusmestari, joka aina murti skotlanniksi, kun kiihoittui.

"Mitä sanotte tuosta sitten? Katsokaahan yläkerran ampuma-aukkoon."

Tuskin Mabel sai tämän sanotuksi, kun kaikkien silmät kääntyivät sinnepäin ja huomasivat sieltä ojentuvan pyssyn piipun heitä kohti — sillä Kevät oli taas tarttunut aseeseen, joka heitä niin suuresti oli ennenkin auttanut. Tulos ei pettänyt odotusta. Tuskin olivat intiaanit keksineet murha-aseen, kun he hyökkäsivät kukin taholleen ja piilottautuivat pensaihin. Ranskalainen upseeri tarkasti piipun asentoa ja huomasi, ettei se ollut ojennettu häntä kohden ja rauhallisesti hän pisti nenäänsä nuuskaa. Kun ei myöskään Capilla eikä Muirilla ollut mitään pelättävää, jäivät he paikoilleensa.

"Olkaa viisas, kaunis Mabelini, olkaa viisas!" huudahti Muir, "älkääkä turhan vuoksi härnätkö voittajia. Kaikkien Albionin kuninkaitten nimessä kysyn teiltä, kuka on päässyt teidän luoksenne tähän puiseen linnaan. Oletteko voinut taikakeinoja käyttää, sillä tämä käy yli meidän ymmärryksemme?"

"Mitä te ajattelette Haukansilmästä, herra Muir? Eiköhän hänestä olisi mahdollisimman suurta hyötyä tällaisen linnoituksen puolustamisessa?" huudahti Mabel pistäen pienen hätävalheen, joka tässä tilaisuudessa oli kuitenkin sangen anteeksi-annettava. "Mitä teidän toverinne ranskalaiset ja intiaanit arvelevat Haukansilmän pyssyn tarkkuudesta?"

"Olkaa onnettomille armollinen, kaunis Mabel, älkääkä tehkö pilkkaa kuninkaan palvelijoista! Jos Haukansilmä kuitenkin on hirsilinnassa, niin antakaa meidän puhua hänen kanssaan ja pääsemme kyllä sovintoon. Hän tuntee meidät ystäviksi eikä meidän tarvitse pelätä häneltä mitään, kaikista vähimmän minulla on syytä pelkoon, vaikkakin kademieli joskus voi saada unohtamaan tarpeellisen kunnioituksen, jos siten voi vahingoittaa kilpakosijaa."

Vetoumus Haukansilmän ystävyYTEEN ei hämmästyttänyt ainoastaan majoitusmestaria ja Capia, vaan myöskin ranskalainen upseeri, joka tähän asti oli niin varmana seisonut paikoillaan, hätkähti ja vetäytyi syrjään kuullessaan pelätyn nimen. Sellaisen kauhun oli tämä rautahermoinen mies monivuotisilla sotaretkillensä herättänyt vihollisissansa ja niin suuresti kaikki kunnioittivat hänen hirvenkaatajaansa, että ranskalainen upseerikin riensi pois niin pian kuin suinkin käskien vankien seurata häntä. Mabelin mielen täytti rajaton ilo, kun hän näki vihollisten hajoavan, mutta samalla koski häneen kipeästi, kun hän ei voinut enoansa auttaa. Hän lähetti hänelle kuitenkin sormisuukon ampuma-aukosta ja puhutteli häntä mitä viehättävimmillä lempinimillä, kun hän vastahakoisen näköisenä toisten jäljessä löntysti pois.

Vihollinen näytti nyt ainakin toistaiseksi jättäneen enemmän yritykset saada haltuunsa hirsilinnan, ja Kevät kertoi astuessaan alemma yläkerrasta, josta hänellä oli parhain näköala joka puolelle, että intiaanit laittautuivat syömään saaren etäisimpään osaan ja että Cap ja majoitusmestari näyttivät jakavan heidän kanssaan kaiken tarjona-olevan hyvän aivan kuin mikään ei heidän mieltänsä olisi painanut. Tämä suuresti lohdutti Mabelia, ja hän alkoi nyt miettiä, olisiko hänen todellakin antauduttava, vai koetettava päästä pakoon ja saatava sana isälle, mikä kohtalo häntä täällä uhkasi. Kersanttia odotettiin takaisin tänä iltana, ja Mabel hyvin tiesi, että hänen kohtalonsa ratkeaisi juuri tulohetkenä.

Näin kului kolme tai neljä tuntia. Saari oli hautautunut täydelliseen rauhaan ja hiljaisuuteen, ja päivä kallistui iltaan, eikä Mabel ollut vielä mitään päättänyt. Kevät laittoi alakerrassa heidän vaatimatonta illallistaan ja Mabel kiipesi yläkertaan, josta hän portaita myöten pääsi katon rajaun. Siellä hän avasi luukun ja pääsi katolle ollen kuitenkin saarelta katsojalta lehvien suojassa. Levoton tyttö ei uskaltanut vapaasti näyttäytyä, sillä hän ajatteli, että voisi pistää jonkun villin päähän lähettää kuula hänen ruumiinsa läpi. Niinpä hän pisti vain päänsä reunahirsien yli ja kurkisteli lakkaamatta kaikkiin väyliin odotellen, eikö ketään näkyisi.

Päivä lasi vihdoinkin, mitään tietoa ei odotetuilta tullut ja Mabel kiipesi kattoluukulle tarkastaakseen ympäristöä viimeisen kerran ja toivoen, että retkikunta palaisi pimeään tullen, jolloin intiaanien salainen väijytys ei voisi tulla niin turmiolliseksi kuin muuten, ja hän toivoi voivansa antaa ystävilleen jonkin merkin uhkaavasta vaarasta. Hän oli katsellut tarkkaan joka puolelle ja ajatteli juuri palata alas, kun jokin kiinnitti hänen huomionsa. Saaren asema oli sellainen, että kahdeksan tai kymmenen salmea muiden saarten välitse oli näkyvissä, ja muutamassa, joka oli tuuheimpien pensaitten ja kallistuvien puitten peitossa, hänestä näytti olevan kanotti. Siinä epäilemättä oli joku inhimillinen olento. Ajattellessa, ettei hänen merkkinsä vahingoittaisi, jos kanotissa olisi joku vihollinen, mutta hyödyttäisi, jos siinä olisi ystävä, innokas tyttö heilutti pientä lippua, jonka hän oli valmistanut isällensä, pitäen huolta, ettei hänen merkkinsä saaren toiselle puolelle näkyisi.

Mabel uudisti merkkinsä kahdeksan tai kymmenen kertaa turhaan ja alkoi joutua epätoivoon, ettei hänen merkkiänsä huomattaisi, kun toinen teki airoillansa hänelle vastaan merkin ja tuli esille sen verran, että Mabel tunsikin hänet Chingackgookiksi. Siinä vihdoinkin oli ystävä — ystävä, joka tahtoi ja voi häntä auttaa. Siitä hetkestä hänen tarmonsensa ja neuvokkuutensa terästyivät. Mohikaani oli nähnyt hänet, ja varmaankin myöskin tuntenut hänet, koska tiesi, että hän oli mukana: ja varmaankin pimeään tullen ryhtyi kaikkiin toimenpiteisiin hänen vapauttamisekseen. Että hän tiesi vihollisten läsnäolosta, siitä ei ollut epäilystäkään ja sen saattoi myöskin helposti päättää hänen tavattoman varovista liikkeistään; ja hänen viisauteensa ja neuvokkuutensa saattoi luottaa, sen Mabel kyllä tiesi. Hänen ainoa huolensa oli nyt Kevät, sillä Mabel oli nähnyt hänen uskollisesti palvelevan heimoansa kaikessa, vaikka olikin nyt auttanut häntä, ja hän varmaankin koettaisi estää päästämästä hänelle vihamieliseen heimoon kuuluvaa intiaania hirsilinnaan, päinvastoin hän koettaisi sitä estää ja jotenkin kutsuisi Nuolenpään apuun. Ensimmäinen puolituntinen, joka kului Suuren Käärmeen ilmestymisestä, oli tuskallisin aika Mabelin elämässä. Hän näki toivomansa pelastuksen olevan käden ulottuvilla, mutta hän ei keksinyt mitään keinoja toiveensa toteuttamiseksi. Hän tunsikin Kevään neuvokkuuden ja kylmäverisyyden samoin kuin hänen hyvytensä ja naisellisuutensaakin, eikä hän voinut päästä muuhun tulokseen, kuin koettaa pettää toverinsa ja puolustajansa. Soti kyllä kaikkia tämän rehellisen ja puhdassydämisen tytön tunteita vastaan, kun piti keksiä keinoja, miten voisi pettää sellaisen ystävän kuin Kevät oli, mutta hänen oman isänsä elämä oli pelissä eikä toinen kärsisi mitään suoranaista vääryyttä, jos hän koettaisi kaikin voimin auttaa hädässä-olevia heimolaisiansa.

Kun yhä pimeni, Mabelin sydän löi sitä kiivaammin ja hän laati mielessään ainakin tusinan suunnitelmia, jotka hän yhden ainoan tunnin kuluessa ehti myöskin hylätä. Kevät näytti aina olevan tiellä. Mabel tiesi, että epäilemättä Chingackgook jonakin hetkenä ilmestyisi ovelle; ja miten hänen silloin tulisi menetellä, sillä hänen valpas toverinsa varmaankin koettaisi estää häntä avaamasta ovea? Aika kului kuitenkin: hänen mohikaani-ystävänsä varmaankin saisi turhaan käydä ovella, eikä hän kykenisi häntä auttamaan sisään. Delawarelaisen oli liian uhkarohkeata jäädä kauaksi saarelle ja täytyi tehdä jokin varma päätös, olkootpa seuraukset mitkä tahansa. Ajateltuaan asiaa monta kertaa päänsä ympäri Mabel tuli toverinsa luo ja sanoi niin kylmästi ja rauhallisesti kuin ikinä voi:

"Etkö sinä pelkää, Kevät, että sinun heimolaisesi, luullessaan nyt Haukansilmän olevan täällä, koettavat sytyttää hirsilinnan tuleen?"

"Ei ajattelee sellainen. Ei polttaa hirsilinna. Hirsilinna hyvä — ei antaa päänahka."

"Kevät, sitä emme voi tietää. He piilottautuivat, kun minä sanoin, että Haukansilmä on täällä meidän kanssamme."

"Säikähtää. Pelko tulee äkki, menee äkki. Pelko saa juoksee pois, järki saa tulee takasin. Pelko tekee soturi hupsu, kuin nuori tyttö."

Tässä Kevät nauroi, kuten vain hänen sukupuolensa nauraa voi, kun jotakin hyvin hupsua johtuu mieleen.

"Minä olen niin levoton, Kevät. Minä toivon, että sinä menet yläkertaan ja tarkastat koko saaren, ettei vain mitään vehkeitä meitä vastaan ole käynnissä. Sinä tunnet heimosi merkit paremmin kuin minä."

"Kevät menee, Lilja tahtoo, vaikka paljon hyvin tietää, että soturit nukkuu nyt ja odottaa isä. Soturit syö, juo, nukkuu, kun ei taistelee tai kiertää tiedustelumatkat. Silloin ei nukkuu, ei syö, juo — ei tuntee mikään. Soturit nukkuu nyt."

"Suokoon Jumala, että niin olisi! Mutta mene ylös, rakas Kevät, ja katso tarkasti joka puolelle. Vaara voi tulla silloin, kun sitä vähimmin odotamme."

Kevät nousi ja alkoi kiivetä portaita, mutta pysähtyi ensimmäiselle puolapuulle. Mabelin sydän löi niin kovasti, että hän pelkäsi toisen kuulevan sen jyskytyksen, ja hän luuli, että jokin hänen käytöksessään oli ilmaissut ystävälle hänen todellisen tarkoituksensa. Osiksi hän olikin oikeassa, sillä intiaanitar oli pysähtynyt miettimään, eikö toinen ehkä ajatellut tehdä jotakin harkitsematonta yritystä. Ajatus, että Mabel aikoi paeta, johtui ensiksi hänen mieleensä, mutta sen hän hylkäsi tietäen, ettei kalpeanaamalla ollut mitään keinoja päästä pois saarelta ja että hirsilinna hänelle oli kaikista turvallisista paikka. Toinen ajatus oli, että Mabel oli ehkä saanut jonkinlaisen merkin isänsä tulosta. Mutta sekin kiisi yhtä pian hänen aivoistansa, tiesihän hän, ettei Mabel ymmärtänyt merkkejä hetikään niin hyvin kuin hän itse, ja kun hän ei ollut mitään huomannut, ei mitään ollutkaan. Kun hän ei mitään epäiltävää keksinyt, alkoi hän siis kiivetä ylös.

Juuri kun hän saapui toiseen kerrokseen, iski Mabelin mieleen onnellinen ajatus, ja esittäen sen kiireesti, mutta hätäilemättä hän pääsi aimo askelen lähemmäksi päämääräänsä.

"Minä menen ovelle kuuntelemaan", hän sanoi, "kun sinä, Kevät, olet yläkerrassa, ja silloin me molemmat pidämme varamme, sinä ylhäällä, minä alhaalla."

Vaikka Kevät tiesi, että tällainen oli turhaa varovaisuutta, koska kukaan ei voinut päästä hirsilintaan, ellei sisältäpäin autettu, hän ei kuitenkaan asettunut ehdotusta vastaan, vaan antoi Mabelin tyyntäytää levotonta mieltänsä, miten parhaiten osasi; ja kun tämä ehdotus oli tehty suoruudella, tuli se ottaa vastaan ilman epäluuloa. Näin ollen sai sankarittaremme näennäisen syyn asettua ovelle, kun toinen kiipesi ullakolle. Välimatka näiden kahden välillä nyt oli liian suuri, että he olisivat voineet mitään keskustella, ja kolme neljä minuuttia toinen kurkisteli aukoista ja koetti nähdä, mitä saarella tapahtui, niin tarkasti kuin pimeys suinkin salli, kun taas toinen kuunteli ovella henkeä pidättäen aivan kuin keskittäen koko olentonsa kuuloelimiin.

Kevät ei korkealta paikaltansa mitään huomannut, sillä pimeys riisti jo melkein kaiken toivonkin, että jotakin voisi nähdä. Mutta ei ole helppo kuvata Mabelin tunnetta, kun hän luuli jonkun koettaneen avata ovea ulkoapäin. Peläten, ettei kaikki olisi, niinkuin pitäisi ja antaakseen Chingackgookin tietää, että hän oli lähellä, hän alkoi laulaa matalalla ja värisevällä äänellä. Niin täydellinen oli hiljaisuus, että hento sävel kiiriskeli ylös aina Kevään kuuluville, ja silmänräpäyksessä tämä alkoi kavuta alas. Heti tämän jälkeen kuului ovelta kevyt koputus. Mabelin kiihko kasvoi äärimmilleen, sillä hetkeäkään ei ollut hukata. Toivo vahvistui hänen voimiansa ja vapisevin käsin hän alkoi avata oven salpoja. Kevään mokkasiinin sipsutus kuului toisesta kerroksesta hänen päänsä päältä, kun yksi ainoa salpa vasta oli avattu. Toinen salpa pääsi juuri, kun Kevät ilmestyi alimmille portaille.

"Mitä sinä tekee?" huudahti Kevät vihoissaan. "Juokseeko sinä pois — jättää hirsilinna? Hirsilinna hyvä." Molempien kädet tarttuivat viimeiseen salpaan: toinen koetti avata ja toinen sulkea, mutta juuri, kun se oli pääsemässä irti, vetäistiin ovea ulkoapäin, niin että salpa putosi melkein paikoilleen. Epäilemättä olisi Kevät voittanut, ellei toinen, vielä kovempi ponnistus ulkoapäin olisi kiskaissut irti viimeistä koukkuja, joka sitä piti kiinni, ja niin lensi ovi auki.

Aukkoon ilmestyi kookkaan miehen muoto, ja molemmat naiset hyökkäsivät tikapuulle, aivan kuin peläten tämän kamppailun seurauksia. Muukalainen sulki tarkasti oven ja tutkittuaan visusti alimman

kerroksen hän astui tikapuille mennäkseen yläkertaan. Niin pian kuin oli tullut pimeä, oli Kevät sulkenut luukut toisessa kerroksessa ja sytyttänyt kynttilän. Tämän hämärässä valossa molemmat naiset odottivat sykkivin sydämin, kuka aukosta ilmestyisi. Ei ole helppoa sanoa, kumpi oli enemmän hämmästynyt, kun muukalainen kiipesi ylös ja he näkivät Haukansilmän edessään.

"Jumala olkoon kiitetty!" huudahti Mabel, jonka mielestä hirsilinna oli valloittamaton, kun siinä oli sellainen puolustaja. "Oi, Haukansilmä, miten on käynyt minun isälleni?"

"Kersantti voi hyvin ja hänellä on ollut onni myötä, vaikk'ei ihminen kykenekään sanomaan, kuinka kaikki tulee päättymään. Mutta eikö tuo ole Nuolenpään vaimo, joka istuu kokoon lyyhistyneenä tuolla nurkassa?"

"Älkää puhuko moittien hänestä, sillä minun on kiittäminen yksin häntä, että vielä elän ja olen turvassa. Sanokaa minulle, mitä on tapahtunut minun isälleni ja hänen väellensä ja miten te olette täällä, ja minä kerron teille ne kauhuntyöt, mitä täällä on tehty."

"Siihen ei monta sanaa tarvita, Mabel, sillä joka on oppinut intiaanien julmuuksiin, tietää, miten he menettelevät. Retkellämme kävi kaikki, niinkuin olimme odottaneetkin, sillä Suuri Käärme oli vaanimassa, ja toi meille kaikki ne tiedot, mitä suinkin saatoimme odottaa. Me valtasimme kolme venettä täynnä intiaanitarvareita, ajoimme ranskalaiset karkuun ja mitä emme voineet mukanaamme kuljettaa, upotimme joen syvimpään suvantoon. Sekä ruutia että muita ampumatarpeita saimme runsaasti emmekä menettäneet ainoatakaan miestä, eipä edes saatu naarmuakaan vihollisen luodeista. Lyhyesti, retki oli juuri sellainen, kuin Lundie toivoo — paljon harmia viholliselle ja vähän vahinkoa itsellemme."

"Ah, Haukansilmä, pelkään että majuri Duncan kuullessaan kaikesta täällä tapahtuneesta pahasta katu, että ollenkaan tuli tähän retkeen ryhtyneeksi."

"Minä tiedän, mitä tarkoitatte, Mabel, minä tiedän, mitä tarkoitatte; mutta kun minä kerron kaikki, niin ymmärrätte asiat paremmin. Heti kun kersantti oli toimessaan onnistunut, hän lähetti minut ja Suuren Käärmeen kertomaan teille, miten matka oli onnistunut. Me tulimme kanoteilla ja hän seuraa kahdella veneellä, mutta ne ovat niin paljon raskaammat, ettei hän voi olla täällä ennen aamua. Aamupäivällä me erosimme Chingackgookin kanssa ja päätimme saapua toinen toista väylää nähdäksemme, että tie on vapaa. Sen jälkeen minä en ole päällikköä nähnyt."

Mabel kertoi nyt, miten hän oli huomannut mohikaanin ja luullut hänen saapuvan hirsilinnaan.

"Ei hän, ei hän! Oikea opas ei tule milloinkaan seinien ja hirsien suojaan, niin kauan kuin hän voi pysytellä vapaassa ilmassa ja keksiä hyödyllistä toimintaa. En minäkään olisi tullut, Mabel, mutta minä lupasin kersantille lohduttaa teitä ja pitää huolta teidän turvallisuudestanne. Niinpä niin! Miten raskaalla sydämellä lähestyinkään saarta tänä aamuna! Kuinka katkeraa olikaan ajatella, että te olisitte kuolleitten joukossa!"

"Mikä onnellinen sattuma kielsi teitä soutamasta suoraan saarelle ja joutumasta vaanivan vihollisen käsiin?"

"Sama, minkä Luoja on antanut koiralle, että hän tietää, missä hirvi on ja hirvelle, kuinka väistää koiraa. Ei, ei; tuo ruumiiden hirveä häväisy voisi ehkä pettää 55:n sotureita, mutta ei niitä, jotka koko elämänsä ovat metsissä viettäneet. Minä tulin sitä reittiä, johon saattoi nähdä onkimaan asetetun ruumiin. Mutta vaikka pedot ovat asettaneet onnettoman mahdollisimman luonnolliseen asentoon, eivät he kuitenkaan ole tehneet sitä kyllin hyvin, että voisivat pettää tottunutta silmää. Ongenvapa oli liian korkealla — sillä 55:n miehet oppivat onkimaan Oswegolla, vaikk'eivät olisi sitä ikinä ennen osanneet; ja sitäpaitsi mies istui liian hiljaa odottaakseen nykäisyä. Lisään tähän vielä, ettemme milloinkaan tule asemapaikoillemme sokeasti, ja olen maannut linnoitusten edustalla kokonaisia öitä vain sen tähden, että vahdin asemaa oli muutettu. Ei Suuri Käärme enkä minäkään anna noin ilmeisellä tavalla pettää itseämme, vaikkakin tuollaiseen ansaan voisivat mennä skotlantilaiset, jotka kykenevät taistelussa melkein vaikka mihin, mutta eivät koskaan ole kyllin varuillaan, kun intiaanien vehkeistä on kysymys."

"Luuletteko, että he voivat pettää minun isääni ja hänen miehiänsä?" kysyi Mabel äkkiä.

"Ei, jos minä voin sen estää, Mabel. Te sanotte, että Käärme myöskin on väijyksissä, ja siinä tapauksessa me kaksi kyllä onnistumme antamaan hänelle ajoissa tiedon uhkaavasta vaarasta, vaikk'emme voikaan sanoa, mitä reittiä hän aikoo tulla."

"Haukansilmä", sanoi sankarittaremme juhlallisesti, sillä ne kauhunkuvat, jotka hän oli saanut nähdä, olivat tehneet kuoleman hänelle tavallista kauheammaksi. "Te olette sanonut rakastavanne minua ja — tahtovanne tehdä minut vaimoksenne?"

"Olen uskaltanut puhua siitä asiasta, Mabel, ja kersantti on ihan äskettäinkin puhunut, että te olette tuumaan taipuvainen, mutta minä en ole mies, joka haluan kiusata sitä, jota rakastan."

"Kuulkaa minua, Haukansilmä. Minä ihailen teitä, kunnioitan teitä ja asetan teidät kaikkien muiden edelle. Pelastakaa minun isäni näin kauheasta kuolemasta ja minä tahdon koko ikäni palvella teitä. Tässä on käteni, jonka juhlallisesti lupaan teille, kun tulette vaatimaan sitä."

"Siunatkoon, siunatkoon teitä, Mabel! Tämä on enemmän kuin minä ansaitseen — enemmän kuin ikinä ansaitseen. Mitään lupausta ei kuitenkaan tarvita siihen, että minä tekisin kaikkeni kersantin pelastamiseksi. Me olemme vanhoja tovereita ja olemme toisillemme kiitollisuudenvelassa elämästämme, vaikka minä pelkään, ettei isän toveruus ole mikään erikoinen suositus tyttärelle."

"Te ette tarvitse muita suosituksia kuin omanne — teidän rohkeutenne ja uskollisuutenne. Kaikessa, mitä te teette tai sanotte, Haukansilmä, minun sydämeni tahtoo — ei, sen tulee — teitä seurata."

"Tällaista onnea en voinut tänä iltana odottaa. Mutta me olemme Jumalan kädessä ja hän suojaa meitä omalla tavallansa. Nämä ovat suloisia sanoja, Mabel. Mutta niitä ei ollenkaan tarvita, että nykyisessä tilassamme tekisin kaiken voitavani; ne eivät kuitenkaan vähennäkään minun toimintatarmoani."

"Nyt me ymmärrämme toisiamme, Haukansilmä", lisäsi Mabel käheästi. "Älkäämme siis viivytkö hetkeäkään. Emmekö me voisi mennä kanottiin ja kiiruhtaa isääni vastaan?"

"Sellaista neuvoa minä en antaisi. Minä en tiedä, mitä väylää kersantti saapuu ja niitä on kaksikymmentä. Luottakaa siihen, että Käärme ilmoittaa hänelle asiain oikean laidan. Ei, ei; minä neuvoisin teitä jäämään tänne. Tämän rakennuksen hirret ovat vielä vihreät eikä ole helppoa sytyttää niitä palamaan ja ellei ole tulenvaaraa, voin minä puolustaa hirsilinnaa koko heimoa vastaan. Irokeesit eivät ikinä voi karkoittaa minua täältä, kun vain voimme estää heitä sytyttämästä tämän tuleen. Kersantti on nyt yöpynyt jollekin saarelle, eikä hän tule tänne ennen aamua. Jos me pidämme hirsilinnan, me voimme ajoissa varoittaa häntä esimerkiksi ampumalla tai muuten, ja jos hän katsoisi parhaaksi karata villien kimppuun, kuten hänenlaisensa mies mielellään tekee, niin suureksi hyödyksi on, että tämä varustus on meidän hallussamme. Ei, ei; minun mielestäni meidän on jäätävä tänne, vaikkei pako olisi kovin vaikea."

"Jääkää", mutisi Mabel — "Jumalan tähden jääkää, Haukansilmä. Kaikki, mitä tahansa minun isäni pelastamiseksi."

"Niin, niin, se on luonnollista. Minä olen hyvin iloinen kuullessani teidän sanovan niin, Mabel, sillä tunnustan, että minäkin tahdon kersanttia kaikin voimin tukea. Asiain näin ollen hän on esiintynyt edukseen, ja jos hän voisi kunnialla suoriutua näistä roistoista ja saisi poltetuksi palaamaan lähtiessään täällä kaikki varustukset, Lundie varmaan muistaisi sen tilaisuuden tullen. Niin, niin, Mabel. Meidän ei ole vain pelastettava kersantin henkeä, vaan myöskin turvattava hänen tulevaisuutensa."

"Minun isääni ei ollenkaan voida syyttää saaren menettämisestä."

"Siitä ei ole kysymys, siitä ei ole kysymys; sotilaallinen kunnia on mitä omituisin asia maailmassa. Olen nähnyt joskus delawarelaisten niittävän kunniaa enemmän hävitessään kuin voittaessaan. Mies tekee virheen luottaessaan täydellisesti onneensa ja vielä enemmän hän erehtyy täydellisesti luottaessaan sotaonneen. Harvoin soturi kuitenkaan jää kauaksi miettimään seurauksia, voittipa hän tai hävisi."

"Minun isäni ei ollenkaan voinut aavistaa, että vihollinen oli saanut selville näiden varustusten paikan", huomautti Mabel, jonka ajatukset lakkaamatta askartelivat samoissa asioissa ja varsinkin hän koetti saada selville, mitä seurauksia oli isälle oleva.

"Se on totta, enkä minä mitenkään voi ymmärtää, kuinka ranskalaiset ovat sen löytäneet. Paikka on hyvin valittu, eikä ole helppo niidenkään, jotka moneen kertaan ovat täällä käyneet, sitä löytää. Petos siinä on ollut mukana, pelkään minä. Niin, niin, siinä on harjoitettu varmaan petosta."

"Oi, Haukansilmä! Olisiko se mahdollista!"

"Mikään ei ole sen helpompaa, sillä petos on muutamille ihmisille yhtä luonnollista kuin syöminen. Kun minä tapaan miehen, joka paljon puhuu, minä mielelläni tahdon tutkia häntä tarkemmin, sillä kun sydän on oikea ja tarkoitus hyvä, silloin antaa elämän puhua mieluummin kuin kielen."

"Jasper Western ei kuulu lörpöttelijöihin", sanoi Mabel kärsimättömästi. "Yksikään nuorukainen ei ole käytöksessään rehellisempi, eikä vähemmän halukas käyttämään kieltä pään asemesta kuin hän."

"Jasper Western! Sen pojan kieli ja sydän ovat oikealla paikalla, luottakaa siihen, Mabel, ja se

epäluulo, jonka Lundie, majoitusmestari, kersantti ja teidän enonnekin ovat omaksuneet, on yhtä väärä, kuin luulla auringon paistavan yöllä ja tähtien päivällä. Ei, ei; Vesikoirasta vastaan omalla päänahallani ja jos tarvitaan myöskin pyssylläni."

"Jumala teitä siunatkoon, Haukansilmä!" huudahti Mabel tarttuen toisen raudankovaan käteen ja kiihkoissaan puristaen sitä kaikin voimin. "Te olette oikeudenmukainen ja jalo; Jumala palkitsee teille sen."

"Ah, Mabel! Jos se olisi totta, minä en voisi toivoa itselleni teidänlaistanne vaimoa, vaan antaisin jonkun linnan herroista saada teidät, kuten teidän etevät lahjanne ansaitsisivat."

"Me emme puhu siitä enää tänä iltana", Mabel vastasi niin pehmeällä äänellä, että se melkein vapisi. "Meidän täytyy ajatella juuri tällä hetkellä vähemmän itseämme ja enemmän ystäviämme. Mutta minä iloitsen koko sydämeistäni siitä, että te pidätte Jasperia syyttömänä. Puhukaamme nyt muista asioista! Eikö meidän pitäisi päästää Kevät pois?"

"Minä olen kyllä ajatellut vaimoa, sillä ei olisi turvallista, että me hirsilinnan seinien sisällä sulkisimme häneen nähden silmämme silloin, kun hänen ovat auki. Jos me panisimme hänet yläkertaan ja ottaisimme pois tikapuut, hän olisi ainakin vanki."

"Minä en voi kohdella sillä tavalla ihmistä, joka on pelastanut minun elämäni. Eikö olisi parasta päästää häntä vapaaksi, sillä luulen, että hän on liian paljon minun ystäväni voidakseen vahingoittaa minua."

"Te ette ymmärrä sitä heimoa — Mabel — te ette tunne sitä heimoa. On kyllä totta, ettei hän ole täysiverinen mingo, mutta hän asustaa kuitenkin niiden riiviöiden kanssa ja on varmaan oppinut heidän vehkeitänsä. — Mitä tuo on?"

"Se kuuluu kuin aironloiske. Joku vene kulkee ohi salmesta."

Haukansilmä sulki heti aukon, joka vei alakertaan estääkseen Kevään paon, sammutti kynttilän ja meni kiireesti ampuma-aukolle Mabelin seurattessa häntä ja koettaessa henkeään pidättäen kurkkia hänen olkansa yli, näkyisikö mitään. Tätä kesti pari minuuttia, jolloin Haukansilmä sai hämärän selvän, mistä oli kysymys: kaksi venettä oli saapunut ja laskenut maihin tavalliseen valkamaan, joka oli noin viidenkymmenen kyynärän päässä hirsilinnasta. Pimeys esti näkemästä muuta, ja Haukansilmä kuiskasi Mabelille, että tulijat saattoivat yhtä hyvin olla vihollisia kuin ystäviäkin eikä hän voinut otaksua, että kersantti olisi saapunut näin pian. Veneistä astui maihin muutamia miehiä, ja sitten kuului kolme englantilaista ilonhuudahdusta, jotka eivät jättäneet epäilylle sijaa. Haukansilmä riensi luukulle ja kiskaistuaan sen auki solahti alakertaan ja riensi ottamaan auki salpoja ovesta kiihkolla, joka todisti, miten vaarallisena hän ystäviensä asemaa piti. Mabel oli seurannut häntä ja koetti auttaa, mutta hidastutti työtä enemmän kuin joudutti, ja vasta yksi salpa oli poissa, kun kuului ankaraa pyssyn pauketta. He odottivat jännittyneinä hetkisen, kun kaikkialta kaikui intiaanien sotahuuto. Ovi avautui nyt ja Haukansilmä ja Mabel hyökkäsivät ulos. Kaikki oli taas hiljennyt. Kuunneltuaan hetkisen Haukansilmä oli kuulevinaan hiljaista valitusta veneiltä, mutta tuuli tohisi ja oksat löivät toisiansa vastaan niin kovasti, ettei hän ollenkaan päässyt varmuuteen. Mutta Mabel oli joutunut pois suunniltaan ja hyökkäsi hänen ohitsensa veneille päin.

"Se ei käy, Mabel", sanoi opas vakavasti matalalla äänellä ja tarttuen hänen käteensä, "se ei mitenkään käy. Siitä seuraisi varma kuolema eikä hyödyttäisi ketään. Meidän täytyy kääntyä hirsilinnaan."

"Isä! Minun rakas, murhattu isäparkani!" sanoi Mabel hurjasti, vaikkakin totutusta varovaisuudesta tänäkin kauhun hetkenä hyvin hiljaa. "Haukansilmä, jos rakastatte minua, niin päästäkää minut isäni luo."

"Se ei käy, Mabel. Ihmeellistä, ettei kukaan puhu — ei kukaan vastaa tuleen veneiltä, ja minä olen jättänyt hirvenkaatajani hirsilinnaan! Mutta mitä hyötyä olisikaan pyssystä, kun ei mitään näy?"

Juuri sinä hetkenä huomasi Haukansilmän tarkka silmä, joka lakkaamatta, ikäänkuin pimeyden läpi tunkien oli tutkinut ympäristöä, että viisi tai kuusi tummaa olentoa koetti etukumarassa hiipiä hänen ohitsensa katkaistakseen häneltä peräytymistien hirsilinnaan. Siepaten Mabelin syliinsä kuin pienen lapsen hän hyökkäsi kaikin voimin varustukselleen takaisin ja pääsi kuin pääsikin hirsilinnaan, vaikka hänen vainoojansa tuntuivat olevan ihan kintereillä. Heittäen kuormansa maahan hän löi oven kiinni ja ehti juuri saada yhden salvan eteen, kun voimakas vetäisy oli kiskaista sen pois saranoiltaan. Toisten salpojen pano paikoilleen oli vain hetken työ.

Mabel astui nyt toiseen kerrokseen, kun taas Haukansilmä jäi vahtipalvelukseen. Sankarittaremme oli nyt siinä tilassa, jolloin ruumis toimii ilman ajatuksen johtoa. Hän syytti koneellisesti kynttilän ja palasi

toisen luo, niinkuin tämä oli pyytänyt. Saatuaan valoa Haukansilmä etsi tarkasti kaikki kerrokset päästäkseen varmuuteen, ettei vihollinen ollut piilottunut sinne salakavalasti vaanimaan hänen henkeänsä. Tulos oli se, ettei hirsilinnassa ollut ketään muita kuin hän ja Mabel; Kevätkin oli kadonnut. Päästyään tästä varmuuteen Haukansilmä johti sankarittaremmen suurimpaan huoneeseen ja pantuaan kynttilän pöydälle tarkasti hirvenkaatajansa lukot ja istahti.

"Pahimmat aavistuksemme ovat toteutuneet!" sanoi Mabel värisevällä äänellä, sillä viimeisen viiden minuutin aikana hän oli ollut kuoleman tuskassa. "Minun rakas isäni ja kaikki hänen väkensä on joko tapettu tai vangittu!"

"Sitä me emme tiedä — aamu näyttää meille kaiken. Asia ei voi olla niin yksinkertainen tai me kuulisimme riiviöitten hirveän riemuhuudon. Kaikissa tapauksissa saamme olla varmat, että jos vihollinen on todella voittanut, ei kestä kauan, ennenkuin ne tulevat vaatimaan meiltä hirsilinnaa. Akka kyllä kertoo, minkälainen puolustusvoima meillä täällä on, ja kun ne tietävät, etteivät he voi polttaa hirsilinnaa päivän aikaan, niin kauan kuin hirvenkaataja voi iskeä tulta, saatte luottaa siihen, että he pimeään aikaan koettavat käryyttää meidät ulos täältä."

"Totisesti minä kuulen valitusta!"

"Se on luulottelua, Mabel. Kun mieli — varsinkin naisten mieli — on kiihtynyt, silloin kuvittelee asioita, jotka eivät vastaa todellisuutta. Olen tavannut ihmisiä, jotka väittävät, että unet ovat tosia."

"Ei; minä en erehdy; totisesti siellä joku valittaa tuskissaan."

Haukansilmän täytyi myöntää, ettei Mabelin terävä vaisto ollut erehtynyt. Hän huomautti kuitenkin, että Mabel hillitsi tunteitaan, sillä villit usein käyttävät kaikenlaisia keinoja päästäksensä tarkoitustensa perille ja että he luultavasti pitäen tällaista valittavaa ääntä koettivat narrata heitä ulos tai avaamaan edes oven.

"Ei, ei, ei", sanoi Mabel kiihkeästi. "Tuo valitus ei ole teeskentelyä, vaan siellä on joku kärsivä ihminen. Se on hirvittävän luonnollinen."

"Hyvä, pian saamme nähdä, onko siellä joku ystävä vai ei. Peittäkää kynttilä, niin minä puhuttelen sitä ampuma-aukosta."

Hän tiesi, että mitä suurin varovaisuus oli tarpeen. Senpä vuoksi hän otettuaan sulun ampuma-aukosta ei pannut suutansa juuri siihen, vaan niin lähelle, että saattoi puhua kohottamatta ääntänsä ja samaa varovaisuutta hän noudatti myöskin kuunnellessaan.

"Kuka siellä on?" kysyi Haukansilmä. "Valittaako siellä joku? Jos se on ystävä, virka, ja luota meidän apuumme."

"Haukansilmä!" vastasi ääni, jonka sekä puhuteltu että Mabel tunsivat kersantin ääneksi. — "Haukansilmä, Jumalan nimessä sano minulle, miten on käynyt minun tyttärelleni."

"Isä, minä olen täällä, vahingoittumattomana, turvassa; ja jospa voisin toivoa sinulle samaa!"

Molemmat kuulivat iloisen kiitollisuuden mutinan, mutta se tukehtui pian tuskaiseen valitteluun.

"Minun kauheimmat aavistukseni ovat toteutuneet!" sanoi Mabel aivan kuin tuska olisi tyynnyttänyt hänen kiihkoansa. "Haukansilmä, minun isäni täytyy saada tänne sisään, vaikka henkemme menettäisimme sitä tehdessämme."

"Se on tehtävä, sillä sitä vaatii sekä oma tunteemme että rakkauden laki. Mutta, Mabel, pysykää kaikin mokomin tyynenä. Kaikki, mitä ihminen kykenee kersantin hyväksi tekemään, se tehdään. Mutta pysykää tyynenä."

"Minä olen, minä olen tyyni, Haukansilmä. Eläissäni minä en ole ollut tyynempi ja päättävämpi kuin tänä hetkenä. Mutta muistakaa, miten turmiollinen voi joka hetki olla. Taivaan tähden, mitä teemme, tehkäämme se pian."

Haukansilmää hämmästytti Mabelin äänen varmuus ja hän tunsikin melkein pettyneensä huomattessaan Mabelissa niin paljon tahdonlujuuksia ja mielenmalttia. Missään tapauksessa hän ei nähnyt olevan mitään syytä viivyttelyä, vaan astui kiireesti ovelle ja alkoi avata salpoja. Hän teki sen kuitenkin hyvin varovasti, mutta kun hän aikoi työntää sen auki, tuntui kuin jokin olisi painanut sitä. Kun hän oli saanut sen melkein selälleen, kersantin ruumis kaatui raosta poikittain kynnykselle. Kesti vain hetkisen, ennenkuin Haukansilmä oli saanut hänet sisään ja oven salpaan. Mikään ei nyt estänyt heitä osoittamasta jakamatonta huoltansa haavoittuneelle miehelle.

Tänä kauhun hetkenä Mabel käyttäytyi sellaisella tarmolla, että se hänen sukupuolelleen on melkein yliluonnollista. Hän otti tulen, toi vettä, jolla kostutti isänsä polttavia huulia ja kehoitti Haukansilmää hakemaan olkipatjan, jolle laitettiin vuode ja koottiin vaatteita päänaluseksi. Tämä suoritettiin vakavasti ja tuskin virkettiin sanaakaan; Mabel ei vuodattanut edes ainoatakaan kyyneltä, ennenkuin kuuli isänsä kiittelevän häntä hänen huolestaan ja hellyydestään. Haukansilmä tutki suurella huolella haavaa huomaten, että kiväärin kuula oli vaarallisesti lävistänyt hänen ruumiinsa, ja samalla hänestä tuntui, kuin ystävän tuska tarttuisi häneenkin.

XXIV LUKU.

"Mä kyyneleillän' viillyttää sun tuskas tahtoisin. Ja kuolema sun puolestas mun onnen' ihanin".

Moore.

Kersantti Dunham ei lakannut tuijottelemasta kauniiseen tyttärensä, kun tuli sytytetään. Hänet jätettiin alas, kun heillä ei ollut mitään keinoa nostaa häntä toiseen kerrokseen, ja Mabel pysyi hetkeksikään poistumatta hänen vierellään, sillä elämän kallistuessa loppuun me alamme antaa yhä suurempaa arvoa niille, joista meidän ainiaaksi täytyy erota.

"Jumalan kiitos, lapseni, sinä kuitenkin olet pelastunut niiden murhaavilta luodeilta", virkkoi isä, ja hänen tuskansa näyttivät hetkeksi lakanneen. "Sano minulle, miten asiat täällä ovat, Haukansilmä?"

"Huonosti, kersantti, ikävä kyllä. Että tässä on ollut petos pelissä, ja vihollinen on johdettu tänne, on yhtä varmaa kuin sekin, että me nyt olemme täällä hirsilinnassa. Mutta —"

"Majuri Duncan oli oikeassa", virkahti kersantti laskien kätensä toisen käsivarrelle.

"Ei siinä merkityksessä kuin te tarkoitate, kersantti — juuri siinä merkityksessä asia ei koskaan ole niin! Ei ainakaan minun mielestäni! Tiedän, että luonto on heikko — ainakin inhimillinen luonto, tarkoitan — emmekä voi lahjoillamme kerskua, olkaammepa sitten punaisia tai valkoisia, mutta en usko, että näillä main sykkii uskollisempaa sydäntä kuin on Jasper Westernin."

"Jumala teitä siunatkoon, Haukansilmä!" virkkoi Mabel sydämensä pohjasta kiitollisena, ja hänen vaihtelevat tunteensa puhkesivat kyynelvirtana ilmoille. "Oi, kiitos, kiitos teille, Haukansilmä! Rehellinen ei koskaan tahdo sortaa rehellistä! Urhoollinen puoltaa aina urhoollista!"

Isä katseli huolestunein ilmein tyttärensä silmiin, kunnes tämä peitti kasvonsa esiliinaansa salataksensa kyyneleitänsä, ja sitten haavoittunut käänsi kysyvän katseensa oppaaseen. Mutta tämän silmistä ei voinut lukea muuta kuin suoruutta, uskollisuutta ja rehellisyyttä, ja se tyynnytti kersantin levotonta mieltä.

"Te muistatte, missä Käärme ja minä jätimme teidät", virkkoi Haukansilmä, "eikä minun tarvitse kertoa, mitä ajattelin lähtiessäni, sillä nyt on liian myöhä ruveta tehtyä katumaan, mutta jos minä olisin jäänyt toisten joukkoon suuriin veneihin, tällaista ei olisi tapahtunut. Muut saattavat olla yhtä hyviä oppaita — ja epäilemättä ovatkin, mutta luonto jakaa lahjojansa runsaammin toiselle kuin toiselle. Uskallan otaksua, että Gilbert-parka, joka otti minun paikkani, sai menettää henkensä sen erehdyksen vuoksi."

"Hän kaatui ihan minun vieressäni", vastasi kersantti hiljaisella, surullisella äänellä. "Kaikki me olemme kärsineet erehdyksestäme."

"Ei, ei, kersantti, minä en tarkoita teitä, sillä miehiä ei ole milloinkaan komennettu paremmin kuin tällä retkellä. En ole koskaan nähnyt komeampaa ottelua, ja tapa, jolla kuljetitte venettänne niiden haupitsin paukuessa, olisi voinut olla opiksi itse Lundiellekin."

Kersantin silmät kirkastuivat ja hänen kasvoilleen ilmestyi sotilaallinen voitonriemu, vaikka sen pian hälvensivät myöhempien tapausten muistot.

"Ei se ollut huonosti tehty, ystäväni", hän sanoi, "ja me valloitimme heidän varustuksensa väkiryynnäköllä."

"Se oli uljaasti tehty, kersantti, vaikka pelkään, että kun kaikki käy ympäri, nuo lurjukset saavat

haupitsinsa takaisin. Niin, niin; älkää panko sitä kovin sydämellenne, koettakaa unohtaa kaikki ikävä ja muistaa vain se, mikä on mieluista. Sehän on teidän viisaustiedettänne ja myöskin uskontoanne. Jos vihollinen on saanut haupitsinsa takaisin, ovat he saaneet vain omansa, emmekä me voineet sitä auttaa. Ne eivät ole vielä saaneet hirsilinnaa eivätkä saakaan sitä, elleivät pimeän turvissa onnistu syyttämään sitä tuleen. No niin, kersantti. Me erosimme Käärmeen kanssa noin kymmenen penikulmaa tästä virran alajuoksulla, sillä me emme koskaan tule silmät kiinni edes omalle asemapaikalle. Mitä Chingackgookille on tapahtunut, en voi sanoa, — vaikka Mabel kertoi juuri, ettei hän ole kaukana täältä, enkä minä vähintäkään epäile, että se jalosydäminen delawarelainen täyttää uskollisesti velvollisuuttansa, vaikk'emme voi häntä nyt nähdä. Huomatkaa, mitä sanon, kersantti: ennenkuin tämä seikkailu loppuu, me saamme jonakin ratkaisevana hetkenä huomata, että hän voi ystäviä hädässä auttaa. Ah, Käärme on viisas ja taitava päällikkö, ja kuka valkoihoinen tahansa haluaisi omata hänen lahjansa, vaikk'ei hänen pyssynsä olekaan ihan yhtä tarkka kuin hirvenkaataja. Niin, kun minä lähestyin saarta, minä kadotin savun näkyvistäni ja se sai minut olemaan varuillani, sillä minä tiesin, etteivät 55:n miehet tässä suhteessa osaa olla kyllin varovaisia, vaikkakin heille on selitetty, kuinka vaarallista se on. Tämän vuoksi minä tavallista varovammin lähestyin saarta, kunnes huomasin onkimaan asetetun onnettoman ja yhdellä silmäyksellä tajusin intiaanien pirullisen-viekkään juonen, kuten juuri kerroin Mabelille. Minun ei tarvitse sanoa teille, kersantti, että minun ensimmäinen ajatukseni koski Mabelia, ja huomattuani, että hän oli täällä, tulin tänne elääkseni tai kuollakseni yhdessä hänen kanssaan."

Isä käänsi kiitollisen katseensa lapseensa, ja Mabel tunsu mielensä masentuvan, sillä hänen ajatuksensa ei voinut irroittua siitä varmuudesta, että hänen nyt täytyisi menettää isä ainiaaksi. Kun tämä ojensi kätensä, tarttui Mabel siihen ja suuteli sitä itkien, ihan kuin sydän olisi tahtonut haljeta.

"Mabel", virkkoi isä vakavasti, "Jumalan tahto tapahtukoon. On turhaa koettaa pettää sinua tai itseäni; minun aikani on tullut ja minua lohduttaa tieto, että saan kuolla, kuten sotilaan tulee. Lundie kyllä menettelee oikeudenmukaisesti minua kohtaan, sillä hyvä ystävämmme Haukansilmä kertoo hänelle, mitä on tehty ja miten kaikki on tapahtunut. Ethän sinä unohda meidän viimeistä keskusteluumme?"

"En, isä; ehkäpä minunkin aikani on tullut", huudahti Mabel, joka tunsu, että kuolema tuottaisi suloista lohtua. "Minä en voi toivoa pääseväni pakoon, ja Haukansilmä tekee viisaimmin, jos jättää meidät ja palaa linnalle surullisine uutisinaan, niin kauan kuin hän voi sen tehdä."

"Mabel Dunham", sanoi Haukansilmä moittien, vaikka tarttui kohteliaasti ja lämpimästi hänen käteensä, "tätä minä en ole ansainnut. Tiedän kyllä, että olen villi, kömpelö ja ruma —"

"Haukansilmä!"

"Hyvä, hyvä; me unohdamme tämän. Te ette sitä tarkoittanut, ette voinut ajatella sitä. Turhaa on ajatella nyt pakoa, sillä kersanttia ei voi liikutella, ja hirsilinnaa täytyy puolustaa maksoi mitä maksoi. Ehkäpä Lundie saa tiedon asemastamme ja lähettää meille apujoukon."

"Haukansilmä — Mabel!" virkkoi kersantti, jota hirvittävä tuska oli raadellut, niin että kylmä hiki kohosi otsalle. "Tulkaa molemmat minun luokseni. Te ymmärrätte toisianne, toivon."

"Isä, älä puhu mitään siitä; kaikki on, niinkuin sinä toivot."

"Jumalan kiitos! Anna minulle kätesi, Mabel. Tässä Haukansilmä, ota se. Minä en voi tehdä muuta kuin antaa sinulle tytön tällä tavalla. Minä tiedän, että sinä tahdot olla hänelle hyvä puoliso. Älkää viivytelkö minun kuolemani vuoksi, vaan antakaa vihkiä itsenne heti linnalle päästyänne. Jos minun veljeni Cap elää, tahtoo hän tietysti heti palata laivallensa, ja silloin ei lapsella ole ainoatakaan puolustajaa. — Mabel, sinun miehesi on minun ystäväni ja toivoakseni se tieto tuottaa sinulle lohtua."

"Luottakaa tässä asiassa minuun, kersantti", keskeytti Haukansilmä, "jättäkää tämä asia minun huolekseni viimeisenä toivomuksenne, ja kaikki käy niinkuin pitääkin."

"Luotan, luotan täydellisesti sinuun, sinä koeteltu ystävä, ja kehoitan sinua menettelemään niinkuin menettelisin itse joka suhteessa. — Mabel, lapseni, anna minulle vettä; sinun ei koskaan tarvitse katua tätä yötä. Jumala siunatkoon sinua, tyttöseni! Jumala siunatkoon sinua ja ottakoon sinut armosuojansa!"

Tämä hellyys kohotti Mabelin tunteet korkeimmilleen ja hänestä tuntui, ettei kirkon siunaus voisi heidän liittoansa pyhemmällä tavalla vahvistaa. Paino hänen sydämellään oli kuitenkin raskas kuin vuori ja suurelta onnelta olisi tuntunut saada nyt kuolla. Seurasi hetken hiljaisuus, jonka jälkeen kersantti katkonaisin lausein kertoi lyhyesti, mitä oli tapahtunut Haukansilmän ja Käärmeen lähdettyä. Tuuli oli muuttunut myötäiseksi, ja muuttaen alkuperäisen suunnitelmansa jäädä jollekin saarelle, hän oli päättänytkin jo tänä yönä saapua asemalle. He varmaankin olisivat huomaamatta päässeet perille,

elleivät muutamalla lähimmästä saarista olisi laskeneet maihin, jolloin miesten ääni varmaankin ilmaisi viholliselle heidän saapumisensa ja kehoitti heitä pitämään varansa. He olivat lähestyneet ollenkaan aavistamatta uhkaavaa vaaraa, vaikkakin olivat ihmetelleet, kun ei vahtisoturia näkynyt. Miehet olivat jättäneet aseensa veneihin ja ottaneet vain tärkeimmät tavaransa tuodakseen ne asuntoihinsa. Ammunta oli tapahtunut niin läheltä, että pimeästä huolimatta se oli ollut sangen tuhoisa. Neljä tai viisi sotureista oli kaatunut, vaikka jostakin erityisestä syystä vihollinen ei ollut hyökännyt riistämään päänahkoja. Kersantti Dunham oli kaatunut muiden mukana ja kuullut Mabelin äänen, kun tämä syöksyi ulos hirsilinnasta. Tämä suloinen ääni oli herättänyt hänessä isäntunteet ja antanut hänelle voimia vetäytyä varustuksen ovelle, jossa hän seinän varassa nousi seisoaalleen, kuten on jo mainittu.

Tämä yksinkertainen selitys oli uuvuttanut kersantin voimat, niin että hän tarvitsi lepoa, ja kun hänen toverinsa ymmärsivät tämän, olivat he vähän aikaa aivan hiljaa. Haukansilmä käytti tilaisuutta tutkiakseen tilannetta ampuma-aukoista. Samalla hän tutki pyssyt, joita täällä säilytettiin, sillä soturit retkillänsä käyttivät musketteja. Mutta Mabel ei hetkeksikään jättänyt isänsä vuodetta, ja kun hän hengityksestä päätti isänsä nukkuvan, hän lankesi polvilleen ja rukoili.

Tätä seuraava puolituntinen oli kauhistavan juhlallinen ja hiljainen. Haukansilmän mokkasiinin ääni tuskin kuului toisesta kerroksesta. Silloin tällöin vain kolahti pyssynperä kevyesti maahan, kun hän tarkasteli kaikki aseet, olisivatko ne ampumakunnossa. Paitsi tätä ei kuulunut mitään muuta kuin haavoittuneen miehen raskas hengitys. Mabelin sydän olisi halunnut puhua isälle, jonka hän oli niin pian menettävä, mutta hän ei voinut häiritä hänen lepoansa. Dunham ei kuitenkaan nukkunut. Hän oli siinä tilassa, jolloin maailma äkkiä menettää viehätöksensä, sen todellinen ja kuviteltu onni ja suuruus tuntuu tyhjältä ja tuntematon tulevaisuus täyttää aavistelevan mielen värähtelevän-salaperäisellä odotuksella. Hän oli asemassaan ollut säädyllinen mies, mutta sangen harvoin oli mieleen johtunut, että kerran tulee eteen tämäkin hetki. Jos taistelun melu olisi kuulunut hänen korviinsa, olisi loppu muodostunut toisenlaiseksi, sillä se olisi kokonaan kahlinnut hänen mielensä. Mutta tämän täydellisen hiljaisuuden vallitessa, tässä melkein asumattomassa hirsilinnassa, katosi kokonaan voiton ja elämisen toivo, ja hän alkoi nähdä asiat niiden todellisessa valossa ja antaa kaikelle oikean arvon. Hän olisi antanut kaiken maailman aarteet saadakseen uskonnollista lohdutusta, mutta ei tiennyt, mistä sitä nyt voisi etsiä. Hän ajatteli Haukansilmää, epäillen kuitenkin hänen kykyänsä tässä asiassa. Hän muisti Mabeliakin, mutta vetoumus lapseen tällaisessa tilanteessa tuntui sotivan luonnonjärjestyksestä vastaan. Sitten hän tunsu sen edesvastuun, joka oli joutunut hänen hartioilleen, ja mielessä heräsi katkera syyllisyyden tunto, ettei ollut orpolapsen kehityksestä pitänyt kyllin uskollista huolta. Kun nämä ajatukset risteilivät hänen mielessään, niin Mabel, kuunnellessaan tarkasti hänen hengitystään, kuuli hiljaisen koputuksen ovelta. Luullen, että tulija olisi Chingackgook, hän kiiruhti ovelle ja vasta, kun oli avannut kaksi salpaa ja kohotti jo kolmatta, hän kysyi, kuka siellä oli. Vastauksessa hän tunsu enonsa äänen ja tämä pyysi häntä laskemaan hänet viivyttelämästä sisään. Hetkeäkään arvelematta Mabel nosti viimeisen salvan, ja Cap työntyi aukosta huoneeseen. Kun hän astui kynnyksen yli, Mabel kiireesti sulki oven, sillä kokemus oli tehnyt hänet tässä asiassa jo melkoisen käteväksi.

Huomattuaan, missä tilassa hänen lankonsa oli, ja että he nyt kaikki ainakin hetkellisesti olivat turvassa tämä hyväsydäminen merimies heltyi melkein kyyneliin. Omasta tulostaan hän kertoi, että häntä oli huolettomasti vartioitu, kun hänet ja majoitusmestari oli ensin pakotettu juomaan viinaa, että he nukkuisivat odotetun kahakan aikana. Muir oli jäänyt nukkumaan tai oli ainakin ollut nukkuvinaan, mutta Cap oli rientänyt rantaan, löytänyt sieltä Haukansilmän kanotin ja kiiruhtanut hirsilinnalle paetakseen yhdessä sisarensa tyttären kanssa. Tarvitsee tuskin mainita, että hän muutti heti suunnitelmansa huomattuaan lankonsa tilan ja nykyisen asemansa turvallisuuden.

"Pahimmassa tapauksessa, Haukansilmä", hän sanoi, "meidän täytynee muuttaa purjetta ja antautua armoille. Miehistöllemme olemme kuitenkin velkaa sen, että koetamme puolustaa tätä mahdollisimman kauan noita riiviöitä vastaan — kuten te sanotte, vaikka ne ovat villimpiä vintiöitä, mitkä milloinkaan ovat maan pinnalla kierrelleet —"

"Oletteko te päässyt niitten luonteesta selville?" kysyi Haukansilmä, joka puhui yhtä mielellään mingojen tavoista kuin ystäviensä hyvistä avuista. "Jos te olisitte joutunut delawarelaisten käsiin, huomaisitte tavattoman eron."

"Minusta ne kaikki ovat kuin paholaisten kiljuva lauma, katselipa niitä miltä puolelta tahansa. Suuri Käärme tietysti on intiaaniksi herrasmies ja poikkeus kaikista muista. — Kun nämä villit hyökkäsivät kimppuumme ja tappoivat korpraali M'Nabin ja hänen miehensä, niinkuin he olisivat olleet jäniksiä, pakenimme me muutamaan kallionkoloon, joita saarella on niin runsaasti, ja siellä me olimme, kuin suljettuina laivan ruumaan, kunnes nälkä ajoi meidät pois. Nälkä usein vaikuttaa sangen ratkaisevasti ihmisten kohtaloihin. Minä pyysin majoitusmestaria tekemään vastarintaa, sillä me olisimme voineet puolustaa itseämme pari kolme tuntia niin vaikeata kuin se olikin, mutta hän vastusteli sillä tekosyyllä, että villit eivät antaisi armoa, jos yksikään heistä vahingoittuisi. Minun täytyi taipua, sillä ei ollut toivoa päästä veneille, ja toiseksi meillä oli vastassa vihollinen, joka ei tunne armoa, varsinkin, kun se

neljäkymmentäkahdeksan tuntia kestävä paaston aikana oli ehtinyt oikein raivostua."

"Eno!" virkkoi Mabel murheellisella äänellä, "minun isäparkani on pahoin, pahoin haavoittunut!"

"Totta, Magneetti, totta. Minä istun hänen vierellensä ja koetan lohduttaa niin paljon kuin voin. Ovatko salvat hyvin paikoillaan, tyttö, sillä tällaisena hetkenä tahtoo olla rauhassa ja häiritsemättä?"

"Me olemme turvassa ulkoa uhkaavilta vaaroilta."

"Hyvä; mene sitten, Mabel, toiseen kerrokseen ja koeta rauhoittua, kun Haukansilmä taas tutkii ampuma-aukoista asemaa. Sinun isälläsi voi olla jotakin sanottavaa minulle yksityisesti ja siksi lienee hyvä, että saamme jäädä kahden. Tämä on juhlallinen hetki ja minunlaiseni kokematon ihminen ei aina voi tietää, mitä hän sanoo tai saa kuulla."

Vaikka Mabel ei voinutkaan ajatella, että eno kykenisi antamaan uskonnollista lohtua kuolevalle sairaalle, hän kuitenkin otaksui, että heillä ehkä oli jotakin salaista toisillensa kerrottavaa ja viivyttelemättä hän totteli. Haukansilmä oli jo ennen astunut yläkertaan tarkastelemaan ympäristöä ja langokset jäivät kahden. Cap istahti kersantin vierelle ja vakavana hän tunsi hetken tärkeyden ja vaikean tehtävänsä. Seurasi muutaman minuutin äänettömyys, jonka aikana merimies kiihkeästi mietti, mitä sanoisi.

"Minun täytyy sanoa, kersantti Dunham", hän virkkoi häikäilemättömällä tavallansa, "että tällä onnettomalla retkellä on monessa suhteessa menetelty sangen taitamattomasti ja tällaisessa tilaisuudessa tunnen velvollisuudekseni sanoa totuuden, enkä mitään muuta kuin totuuden. Tässä suhteessa ei voi olla olemassa kuin yksi mieli, sillä vaikka olenkin merimies enkä soturi, olen kuitenkin huomannut monia erehdyksiä, joiden keksimiseen ei suurta kasvatusta tarvita."

"Mitä sinä tahdot, veli Cap?" virkkoi toinen heikolla äänellä. "Mikä on tehty, on tehty, eikä sitä voi tekemättömäksi saada."

"Aivan totta, veli Dunham, mutta kuitenkin ei ole liian myöhä katua. Pyhä kirja sanoo meille, ettei koskaan ole liian myöhä katua, ja olen usein kuullut, että tällainen on kaikista tärkein hetki. Jos sinulla on mielessäsi mitään, lausu se peittelemättä julki, tiedäthän, että ystävään voit luottaa. Sinä olit minun sisareni mies ja Magneetti-parka on minun sisareni tytär, ja elämässä tai kuolemassa minä pidän sinua omana veljenäni. Oli tuhat kertaa ajattelematonta, ettet veneinesi pysähtynyt jonnekin ja lähettänyt kanottia tiedusteluretkelle. Siinä tapauksessa olisit pelastanut joukkosi, eikä tämä onnettomuus olisi meidän kaikkien osaksemme tullut. Niin se on, kersantti, me olemme kaikki kuolevaisia ja jos sinä siirryt pois pikkuista ennen, välipä tällä, me seuraamme kohta perässä. Sen tiedon täytyy lohduttaa sinua."

"Sen minä tiedän, veli Cap, ja toivon valmistuneeni kestämään soturin kohtalon. Mutta Mabel-parka —"

"Niin, niin; sen minä tiedän, se on raskas pykälä. Mutta sinä et tahtois ottaa häntä mukaasi, vaikka voisitkin, kersantti, ja siksi olisi parasta koettaa tehdä ero niin keveäksi kuin suinkin. Mabel on hyvä tyttö, ja sellainen oli hänen äitinsä ennen häntä. Äiti oli minun sisareni ja minun kunnia-asiani on pitää huolta, että hän saa hyvän miehen, jos me nyt saamme pelastetuksi elämämme ja päänahkamme, — sillä minä ajattelen, ettei kukaan halua liittyä sellaiseen sukuun, jolla ei ole päänahkaa."

"Veli, minun tyttäreni on kihloissa, hänestä tulee Haukansilmän vaimo."

"Jaa, veli Dunham, kullakin on omat mielipiteensä ja oma tapansa katsella asioita, ja minun mielestäni tämä avioliitto on kaikkea muuta kuin mieluinen Mabelille. Minä en tahdo sanoa mitään miehen iästä, sillä eihän nyt tarvitse olla poikakloppi tehdäkseen tytön onnelliseksi, vaan viisikymmenvuotiaskin voi olla kelvollinen aviomieheksi. Enkä minä voi sanoa mitään asianhaaroja, jotka suorastaan sosisivat liittoa vastaan, vaikkakin asianhaarat näyttelevät hiton suurta osaa naimisasiossa. Minä voin vielä senkin unohtaa että Haukansilmä tietää vähemmän kuin Mabel. Sinä olet tutustunut tyttöön sangen pintapuolisesti että sinä voisit hänen onnestaan päättää. Mutta jätä hänen itsensä ratkaistavaksi ja vapaasti päätettäväksi, hän kyllä itse valitsee toverinsa ja luo onnensa, joka hänelle parhaiten soveltuu."

"Hän on hyvä lapsi — rakas, hyvä lapsi", mutisi kersantti ja kyynelät täyttivät hänen silmänsä, "ja minun onnettomuuteni on, etten ole tuntenut häntä ennemmin."

"Hän on hyvä tyttö ja tietää paljon enemmän kuin Haukansilmä, joka, vaikka onkin järkevä ja kokenut mies tavallaan, ei kuitenkaan ymmärrä jalompaa elämää paremmin kuin sinä avaruus-geometriaa."

"Ah, veli Cap! Jos Haukansilmä olisi ollut meidän kanssamme veneissä, tämä onnettomuus ei olisi

tapahtunut."

"Se on minunkin mielestäni varma, sillä hänen pahinkin vihollisensa myöntää, että mies on erinomainen opas; mutta jos saa sanoa toden, kersantti, sinä suunnittelit tämän retken häilyvälle pohjalle. Sinun olisi pitänyt jäädä odottamaan ja lähettää tiedustelija, kuten jo sanoin. Sitä asiaa kannattaa katua, ja sanon sen sulle, koska tällaisessa tilanteessa aina puhutaan totta."

"Minun erehdykseni ovat kalliisti maksetut, veli, ja minä tunnen, että Mabel-parka joutuu sen vuoksi kärsimään. En kuitenkaan usko, että onnettomuus olisi tapahtunut, ellei olisi ollut pettureita. Minä pelkään, että Jasper Vesikoira on kavaltanut meidät."

"Se on minunkin varma vakaumukseni, sillä tämä suolaton vesi ennemmin tai myöhemmin perinjuurin turmelee purjehtijansa siveellisen tarmon. Ollessamme luutnantti Muirin kanssa kolossamme tällä saarella keskustelimme tästä ja tulimme siihen varmaan vakaumukseen, että ilman Jasperin petollisuutta emme olisi joutuneet tähän onnettomuuteen. Niin, niin, kersantti. On parasta, että rauhoitat mieltäsi ja ajattelet muita asioita, sillä kun laiva on laskemassa outoon satamaan, on viisaampaa miettiä ankkuripaikkaa siellä, kuin muistella seikkailuja, joita on ollut matkan varrella. On olemassa muistikirja, johon kirjoitetaan kaikki, ja loppusummassa näkyy, mikä puhuu meidän puolestamme, mikä meitä vastaan. — Mitä nyt, Haukansilmä? Onko jotakin tekeillä, kun te hyökkäätte portaita alas kuin intiaani, joka luulee saavansa päänahan?"

Opas kohotti sormensa hiljaisuuden merkiksi ja viittasi Capia seuraamaan häntä ensimmäiseen kerrokseen ja Mabelia tulemaan hänen sijaansa sairaan luo.

"Meidän täytyy olla viisaita ja samalla rohkeita", hän kuiskasi. "Villit yrittävät nyt tosissaan sytyttää hirsilinnan tuleen, kun tietävät, ettei enää hyödytä mitään säästää sitä. Minä kuulen heidän äänensä. Nuolenpää on heidän joukossaan ja kiihoittaa heitä toteuttamaan pirullisen suunnitelmansa jo tänä yönä. Meidän täytyy siis, Suolavesi, olla varuillamme ja myöskin tarpeen tullen toimia ripeästi. Onneksi meillä on vettä, sillä se on tarpeen piirityksessä. Elleivät aavistukseni petä, niin varmaankin pian saamme tietoja siltä kelpo pojalta — Käärmeeltä, — joka on vapaudessa."

Cap ei antanut pyytää kahta kertaa, vaan pian hän oli ylemmässä kerroksessa Haukansilmän kanssa, kun taas Mabel istahti hänen paikalleen isänsä vaatimattoman sairaavuoteen viereen. Haukansilmä avasi muutaman aukon, ensin asetettuaan kynttilän syrjään, ettei jäisi jonkun petollisen kuulan maalitauluksi; ja odottaen heidän vaativan antautumaan pysytteli siinä lähellä voidakseen heti vastata. Hiljaisuuden keskeltä kuuluikin vihdoinkin herra Muirin ääni.

"Herra Haukansilmä", virkkoi skotlantilainen, "ystävä pyytää teitä keskustelemaan kanssaan. Tulkaa vapaasti johonkin ampuma-aukkoon, sillä teidän ei tarvitse pelätä mitään niin kauan kuin olette keskustelussa 55:nneen upseerin kanssa."

"Mitä te tahdotte, majoitusmestari, mitä te tahdotte? Minä tunnen 55:nneen ja uskon, että se on urhoollinen rykmentti, vaikkakin itse oikeastaan kuulun 60:nneen, kuten useimmat ystäväistäni delawarelaisista. Mutta mitä te tahdotte, herra Muir? Teidän on täytynyt saada tärkeä tehtävä, kun olette lähtenyt tähän aikaan yöstä ampuma-aukon luo, vaikka tiedätte, että hirvenkaataja on sisäpuolella."

"Oh, te ette tahdo vahingoittaa ystävää, Haukansilmä, siitä olen varma, ja se onkin minun ainoa suojani. Te olette oikeudenmukainen mies ja olette tullut kuuluksi näillä rajaseuduilla rohkeudestanne ja terävästä älystänne. Te sängen hyvin ymmärrätte, hyvä ystäväni, ettei hyödytä mitään itsepäisesti koettaa pitää puoliansa vastoin kaikkia sodan tapoja, kun kerran tilanne on tällaiseksi tullut, vaan kun vihollinen on liian vahva, on silloin viisainta antautua sotavangiksi."

"Kiitän teitä tästä neuvosta, majoitusmestari, ja kai sen joku voisi hyväksyäkin ja ehkä se olisi helpointa. Mutta minun luonteeni mukaista ei ole antautua viholliselle ilman vastarintaa niin kauan kuin minulla on tarpeeksi vettä, ruokavaroja ja ampuma-tarpeita."

"Minä en tahtoisi mitenkään väittää sitä vastaan, jos näkisin pienenkään mahdollisuuden, että voitte puolustaa sitä. Ette taida tietääkään, että herra Cap on kaatunut?"

"Eikä ole, eikä ole!" mörisi merimies muutamasta ampuma-aukosta. "Hitto vie, luutnantti, minä voin vallan mainiosti, enkä aio lähteä näin verrattomasta paikasta semmoisten raakalaisten valtaan, niin kauan kuin voin estää sen. Tänne hirsilinnaan pääsyni on asianhaara, ja minä tahdon käyttää sitä hyväkseni."

"Jos tuo on elävän ihmisen ääni", virkkoi Muir, "niin minä suuresti iloitsen, sillä me kaikki luulimme, että te olitte kaatunut viimeisessä kauheassa ottelussa. Mutta, herra Haukansilmä, vaikka olettekin yhtyneet ystäväenne Capin kanssa — joka lienee suuri ilo — minä tiedän kahden päivän kokemuksesta,

että piiritetynä on paha olla. Ja nyt tiedämme, ettei kersantti Dunham voi tuoda apua, koska hän on kaatunut komennettuun viimeistä retkikuntaansa. Se oli Lundien tahto, vaikka tällaisen retkikunnan komento olisi luonnollisesti kuulunut jollekin upseerille. Dunham oli kuitenkin urhoollinen mies, olkoon se sanottu hänen muistoksensa."

"Taaskin erehdytte, majoitusmestari; te erehdytte taas", virkkoi Haukansilmä ääntänsä kohottaen. "Kersantti on myöskin turvassa hirsilinnassa, ja koko perhe on siis koolla."

"Hyvä, minä iloitsen sen kuullessani, sillä me luulimme kersantin kuuluvan kuolleihin. Jos kaunis Mabel on hirsilinnassa, älkää taivaan tähden pidättäkö häntä hetkeäkään siellä, sillä vihollinen aikoo täydellä todella syyttää hirsilinnan heti tuleen. Te tunnette tulen kauhean voiman ja teette viisaasti, jos luovutatte varustuksen ajoissa, ennenkuin hautaatte itsenne ja toverinne sen raunioihin."

"Minä tunnen hyvin tulen voiman, majoitusmestari, ja tiedän, että sitä voi käyttää muuhunkin kuin päivällisen keittoon, ei teidän näin myöhällä tarvitse tulla sitä sanomaan. Mutta te lienette myöskin kuullut kerrottavan pyssystä, jonka nimi on hirvenkaataja, ja se, joka uskaltaa tulla asettelemaan palavia risukimppuja tämän rakennuksen seinustoille, saa tuntea, mihin tämä pyssy kelpaa. Nuolilla ne eivät koskaan voi syyttää tätä, sillä katto ei ole tuohista, vaan hirsistä ja paksusta kaarnasta, ja siellä on runsaasti vettä. Se on sitäpaitsi tasainen, joten me hyvin voimme siellä liikkua eikä niin ollen ole mitään vaaraa sieltä päin pelättävissä. Minä olen rauhallinen mies, kun ei kukaan tee minulle pahaa, mutta varjele taivas, jos joku uskaltaa tulla panemaan hirsilinnaa tuleen! Silloin minä sammutan tulen hänen verellään."

"Tuo on turhaa ja järjetöntä puhetta, Haukansilmä, sen myönnätte itsekkin, kun tarkemmin ajattelette asiaa. Puolustautuminen olisi nyt hullua uhkarohkeutta, eikä oikea soturi koskaan antaudu sellaiseen."

"Kun nyt molemmat meistä ovat lausuneet ajatuksensa, enempää sanoja ei tarvita. Jos villipedot aikovat todellakin pirullisen suunnitelmansa panna täytäntöön, niin yrittäkööt heti, sittenpäähän saamme nähdä, kuinka käypi. He voivat polttaa puuta ja minä poltan ruutia. Jos minä olisin intiaani, voisin paljonkin kerskua, mutta minun tunteeni ovat valkoisen miehen, ja minä mieluummin toimin kuin puhun. Kuninkaan upseeriksi te olette puhunut tässä asiassa ihan kylliksi, eikä meistä kumpikaan sen vuoksi tahdo kantaa kaunaa teille."

"Haukansilmä, ette kai tahtone viedä Mabelia, kaunista Mabelia, kanssanne onnettomuuteen?"

"Mabel Dunham on haavoittuneen isänsä luona ja Jumala on suojeleva rakastavaa lasta. Hiuskarvaakaan ei ole häneltä taittuva, niin kauan kuin minun käteni ja silmäni pysyvät ennallaan. Te voitte luottaa mingoihin, herra Muir, minä en sitä tee. Teillä on seurassanne tuskaroora-lurjus, joka läsnäolollaan turmelee parhaimmankin ihmisen luonteen ja on valmis johtamaan mingotkin turmioon, kun sen pään ottaa. Puhe loppukoon nyt. Kukin käyköön toimeen, niinkuin parhaiten taitaa."

Koko keskustelun ajan Haukansilmä oli pysytellyt syrjässä aukosta, ettei kavalan vainolaisen kuula olisi voinut tehdä hänelle pahaa ja nyt hän kehoitti Capia nousemaan katolle ottamaan vastaan ensimmäistä hyökkäystä. Vaikka merimies totteli viivyttelemättä, hän huomasi kokonaista kymmenen palavaa nuolta katon kaarnassa, ja koko ilma oli täynnä villien huutoa ja kirkunaa. Sitä seurasi hillitön pyssyjen pauke ja kuulat naksahelivat seiniin osoitukseksi siitä, että valloitusyritys todellakin oli alkanut.

Nämä synnyttivät kuitenkin vaaratonta melua, joka ei peloittanut Capia eikä Haukansilmää, ja Mabelilla oli liian paljon puuhaa haavoittuneen hoitamisessa, että hän olisi joutanut sitä kuuntelemaan. Sitäpaitsi hän oli jo tottunut tällaiseen meluun ja ymmärsi antaa sille vain sen arvon, minkä se ansaitsi. Mutta — isää nämä tutut äänet innostivat ja lapselle tuotti tuskaa, kun hän tällaisena hetkenä näki jo melkein lasimaisen silmän välähtävän ja punan kohoavan harmaankalpeille kasvoille hänen kuunnellessaan taistelun melua. Ensi kertaa Mabel nyt huomasi, että sairas alkaa hourata.

"Eteenpäin, toverit, mars!" mutisi sairas. "Krenatöörit, ampukaa! Uskaltavatko ne rynnätä meidän linnaamme? Miksi ei tykistö puhu mitään?"

Juuri sillä hetkellä kuului tykin jyriä, puut ruskivat ja yläkerrasta kuului räjähdys, joka pani koko rakennuksen heilumaan. Haukansilmä pelastui toin tuskin tuholta, ja Mabel parahti kauhusta, sillä hän luuli, että kaikki elävät olennot hänen yläpuolellaan olivat kuoleman omia. Hänen kauhunsa yhä lisääntyi, kun isä huusi: "Ampukaa!"

"Mabel", kuului Haukansilmän ääni ylös johtavasta aukosta — "tämä on oikeata intiaanien touhua — kuta enemmän ääntä, sen parempi. Vintiöt ovat ottaneet sen haupitsin, jonka me valtasimme ranskalaisilta ja nyt ne ovat laukaisseet sen hirsilinnaa kohti, mutta onneksi siinä oli vain tämä yksi panos, niin etteivät ne enää tällä kertaa voi sillä säikytellä meitä. Tosin laukaus on tehnyt vahinkoa, mutta kukaan ei ole haavoittunut. Enonne on vieläkin katolla, ja minä olen ollut liian usein tulella

voidakseni saada surmani mingo-lurjusten ainoasta tykinkuulasta."

Mabel kuiskasi kiitoksensa ja kohdisti nyt kaiken huomionsa isäänsä, jota vain hänen ääretön heikkoutensa esti ryntäämästä ylös. Tytär oli niin kiintynyt sairaan isänsä vaalintaan, että tuskin huomasi villien hirvittävää melua, joka olisi voinut järkyttää vahvempiakin hermoja kuin hänen. Se elämä oli kuitenkin niin kauheaa, ettei hän olisi voinut sitä kestää, elleivät hänen ajatuksensa kokonaan olisi olleet kiintyneenä muuhun.

Cap säilytti ihailtavasti kylmäverisyytensä. Huoneen katolla hän oli aivan kuin laivan kannella ja kun hänen ei tarvinnut pelätä laskevansa harhaan, hän liikkui villien kuulasateesta huolimatta melkein uhkarohkeasti, ja Haukansilmä varmaan olisi varoittanut häntä, jos olisi tullut hänen käytöstänsä tarkanneeksi. Sen sijaan, että olisi koettanut suojata ruumistansa, kuten intiaanisodassa on välttämätöntä, hän liikkui katolla vapaasti joka puolella ja kaateli huolettomasti vettä oikealle ja vasemmalle, missä vain huomasi nuolien kytevän. Hän todellakin näytti haavoittumattomalta, sillä vaikka kuulat lakkaamatta vinkuivat joka puolella ja vaatteet olivat täynnä reikiä, ei hänen nahassaan ollut naarmuakaan. Kun räjähdys alemmassa kerrassa tapahtui, hän heilutti hattuaan ja päästi kolme riemuhuudahdusta. Tämä rohkeuden näyte varmasti pelasti hänen henkensä, sillä intiaanit lakkasivat heti ampumasta katolle, tähdäten nyt palavat nuolensakin hirsilinnan seiniin, sillä heidän mieleensä oli vaistomaisesti hiipinyt kauhea pelko, että Suolavesi on noita, ja kuten aina, he varoivat nostamasta kättänsä sitä vastaan, joka oli liitossa manan henkien kanssa.

Haukansilmän esiintyminen oli vallan toisenlaista. Kaikkia hänen liikkeitään ohjasi pitkäaikaisen kokemuksen opettama järkevä harkinta. Hän pysyi tarkasti syrjässä ampumalinjasta tähystellessään aukoista, ja se paikka, jonka hän otti puolustusasemakseen, oli aivan turvallinen. Tämä kuuluisa opas oli usein joutunut mitä kriitillisimpiin tilanteisiin. Kerran hän oli joutunut intiaanien polttoroviolle ja kärsinyt vapisematta villien julmuutta ja pilkkaa, ja monia tarinoita kerrottiin hänen kylmäverisyydestään ja neuvokkuudestaan vaaran hetkenä. Mutta joku, joka ei olisi häntä tuntenut, olisi pitänyt hänen varovaisuuttaan pelkuruutena. Sitä se ei kuitenkaan ollut, vaan hän ajatteli koko ajan Mabelia ja sitä kohtaloa, johon tyttörukka joutuisi, jos hän menettäisi puolustuskykynsä. Tällainen väärä luulo olisi vain terästänyt hänen valppauttaan ja tehnyt hänen viisaan varovaisuutensa vieläkin suuremmaksi. Hän oli tottunut niin vaaroihin, ettei olisi voinut ymmärtää niitä, jotka hänen käytöstänsä olisivat pelkurimaiseksi arvostelleet.

Ensimmäisten kymmenen minuutin kuluessa Haukansilmä ei kohottanut pyssyinsä perää lattiasta muuten, kuin siirtyessään toiseen paikkaan, sillä hän tiesi hyvin, ettei summamutikassa kannattaisi ampua. Mutta kun hän kuuli mokkasiinin astuntaa ja lehtien kahinaa, arvasi hän, että nyt ne aikovat sytyttää seinähirret tuleen. Hän käski sen vuoksi Capin astua katolta alas, sillä siellä nyt ei ollut mitään vaaraa ja asettua vesisankoineen ampuma-aukolle, joka oli juuri sytytettävän kohdan yläpuolella.

Joku vähemmän kokenut olisi hätäntynyt tällaisena hetkenä pois suunniltaan, mutta meidän sankarimme ei. Hänen tarkoituksensa ei ollut vain saada sammutetuksi tuli, jonka tuhoa hän ei kovin suuresti pelännyt, vaan hän tahtoi antaa viholliselle opetuksen, jonka tämä muistaisi lopun ikänsä. Siksi hän päätti kärsivällisesti odottaa, kunnes liekit kasvaisivat niin suuriksi, että hän niiden valossa voi saada intiaanit taas muistamaan, millä kunnioituksella Haukansilmää on lähestyttävä. Niinpä saivat irokeesit häiritsemättä koota kuivia risujansa seinää vasten, sytyttää ne ja palata pensaihinsa. Cap odotti tyynesti vesitynnyreineen aukolla valmiina tarvittaessa kaatamaan sen liekkiin. Hän ei kuitenkaan saanut määräystä, ennenkuin liekit valaisivat lähimpiä pensaita ja Haukansilmä oli huomannut kolme tai neljä hiipivää villiä ihailemassa työnsä onnistumista läheisessä pensaassa. Silloin virkkoi Haukansilmä:

"Ystäväni Cap, oletteko valmis? Kuumuus alkaa tulla sietämättömäksi, ja vaikka nuo vihreät hirret eivät välitä pahanilkisten villien nuolista, ne kuitenkin voivat suuttua, jos liekit niitä liian kauan härnäävät. Onko teidän vesisankonne valmiina? Katsokaa, että vesi menee oikeaan paikkaan eikä pisaraakaan joudu hukkaan."

"Valmis olen!" vastasi Cap, kuten vain merimies voi vastata tällaiseen kysymykseen.

"Odottakaa sitten määräystäni. Älkää olko liian kärsimätön tärkeällä hetkellä, enempää kuin taistelussakaan hullunrohkea. Odottakaa komennusta."

Antaessaan näitä määräyksiään Haukansilmä teki omia valmistuksiansa, sillä nyt oli tullut aika toimia. Hirvenkaataja tarkastettiin, ojennettiin ja laukaistiin. Tähän kaikkeen oli mennyt puolisen minuuttia, ja nyt oli pyssy maassa ja ampuja tarkasti tulosta.

"On kuitenkin yhtä lurjusta vähemmän", mutisi Haukansilmä itsekseen. "Olen nähnyt tuon villityn ennen ja tiedän, että hän oli oikea paholaisen esikuva. Hyvä, hyvä; mies toimi lahjojensa mukaan ja on saanut lahjojensa mukaisen palkan. Vielä yksi ja me pääsemme niistä täksi yöksi rauhaan. Päivän tullen

me voimme saada kuumempaa työtä."

Tällä aikaa Haukansilmä latasi uudestaan hätäilemättä, ja ennenkuin hän oli puheensa lopettanut, kaatui toinen villi. Se riitti karkoittamaan koko joukon pakosalle, sillä yksikään ei enää halunnut jäädä hirvenkaatajan maalitauluksi, vaan kukin etsi mahdollisimman etäisen piilopaikan niin pian kuin suinkin.

"Kaatakaa nyt, herra Cap", sanoi Haukansilmä, "minä olen huomauttanut noille hurjimuksille, mitä heidän rauhaansa sopii, eikä meillä enää tänä yönä ole tulipalon pelkoa."

"Helei!" huudahti Cap kaataen astiansa tyhjäksi niin taitavasti, että liekit heti paikalla tukehtuivat.

Tähän loppui taistelu tällä kertaa ja loppuyö kului rauhallisesti. Haukansilmä ja Cap vartioivat vuoron perään, vaikk'ei voida sanoa, että kumpikaan olisi silmäänsä ummistanut. Eipä näyttänyt uni olevan heille välttämätönkään, sillä he molemmat olivat tottuneet valvomaan ja vartioimaan, ja oli aikoja, jolloin Haukansilmä näytti kokonaan unohtaneen nälän ja janon sekä suurimmatkin vaivat.

Mabel valvoi isänsä vuoteen ääressä ja alkoi ajatella, miten paljon meidän onnemme tässä maailmassa riippuu kuvitelluista seikoista. Tähän asti hän oli elänyt ilman isää, sillä se hänen vanhemmistaan, joka oli vielä elossa, oli ihannekuva eikä todellinen ihminen; mutta nyt, kun hän oli menettävä hänet, hän tunsi, että maailma isän kuoleman jälkeen olisi tyhjä, eikä hän luullut enää elämässään tämän jälkeen yhtään ainoaa ilonpäivää näkevänsä.

XXV LUKU.

"Yön tuuli nurkissa huminoidi ja sade virtana juoksi, mut kirkkaana kajasti huomenkoi ja saapuivat ystävät luoksi."

Wordsworth.

Aamun sarastaessa kiipesivät Haukansilmä ja Cap katolle tutkimaan, millaisessa tilassa heidän saarensa nyt olisi. Rakennuksen seinät olivat paljon korkeammalla kuin katto, joten muodostui jonkunlainen suojamuuri, jos pysytteli katon keskikohdalla, sillä tämäkin oli rakennettu puolustusta silmällä pitäen. Ottaen tämän seikan huomioon molemmat katselijat olivat jokseenkin varmassa turvassa lähiseudun luodeilta, mutta heillä oli kuitenkin laaja näköala yli salmien ja saarien.

Kävi navakka etelätuuli ja toisin paikoin vesi näytti vihreältä ja vihaiselta, kun se taas aavemmillä seuduilla iloisesti hypellen kohosi vaahtopäiksi laineiksi. Saari oli melkein soikio ja sen suurin pituus oli lännestä itään. Tällä tuulella olisi sitä ympäröivissä salmissa erinomaisesti saattanut purjehtia ja käyttää kaikkialla tuulta hyväkseen. Sen Cap ensi silmäyksellä huomasi ja selitti toverillensa, sillä molempien pelastuksen toivo oli siinä, että Oswegosta tulisi heille apua. Yhä katsellessaan ja tutkiessaan kaikkia salmia Cap äkkiä huudahti hausalla, sydämellisellä tavallaan:

"Purje, hei!"

Haukansilmä käänsi heti katseensa samalle suunnalle kuin hänen toverinsakin, ja siellä, toden totta, hän huomasi sen esineen, jonka vanha merimies oli maininnut. Tältä korkealta paikaltansa he näkivät yli läheisten saarien ja purjeet vilkkuivat puiden välitse, jotka suojasivat lounaisrantoja. Laiva laski puolissa purjeissa, kuten Cap selitti, mutta tuuli puhalsi niin voimakkaasti, että siitä huolimatta kiisi kuin ilmojen lintu.

"Tulija ei voi olla Jasper", sanoi Haukansilmä pettyneenä, sillä hän ei voinut tuntea ystävänsä kutteria valkoisesta purjeesta. "Ei, ei, poika on kaukana täältä, ja tuo on joku alus, jonka ranskalaiset ovat lähettäneet ystäviänsä auttamaan."

"Tällä kertaa te ystäväni olette huomannut väärin, jos ette milloinkaan ennen", vastasi Cap, joka ei ollut menettänyt mahtipontisuuttaan tässä vaaranalaisessa tilassa. "Olkoonpa vesi suolatonta tai suolaista, tuo on kuitenkin Lokin pääpurje, sillä se on suipompi kuin tavallisesti, ja huomaattehan, että siinä on uusi, siisti haarapurje ja masto on nuoralla sidottu."

"Sitä minä en huomaa Lokin erikoiseksi tuntomerkiksi, sen tunnustan", vastasi Haukansilmä, jolle kaikki purjeet olivat samanlaisia haarapurjeita.

"Ettekö! Se hämmästyttää minua, sillä minä olen luullut, että teidän silmänne voivat tunkeutua kaiken läpi! Minä puolestani näen tarkasti mainitsemani tuntomerkit. Minun täytyy sanoa, arvoisa ystäväni, että teidän sijassanne olisin sangen huolissani silmistäni, sillä niiden näkö alkaa arveluttavasti himmentyä."

"Jos se nyt todellakin on Jasper, silloin minä en pelkää mitään. Silloin me voimme Lokista ja hirsilinnasta pitää puoliamme kokonaista mingo-heimoa vastaan. Jumala suokoon, ettei poika vain varomattomasti laskisi maihin ja joutuisi niiden väijytyksen uhriksi, kuten kersantille kävi!"

"Niin, siinäpä se vaara juuri onkin! Olisi pitänyt jo ennemmin laittaa ankkurointipaikka vähän ulomma, sairashuone ja paljon muita varustuksia, jos noille minkko-lurjuksille olisi antanut samanlaista arvoa kuin oikeille vastustajille. Jos poika laskee maihin mihin paikkaan tahansa tällä saarella, niin saamme varmasti pitää kutteria menetettynä. Ja eikö meidän pitäisi kohdella Jasperia suorastaan ranskalaisten sanansaattajana mieluummin kuin ystäväenä? Minä tiedän, että kersantti näkee asiat siinä valossa ja minusta näyttää, että koko tässä jutussa on petos näytellyt suurta osaa."

"Saamme pian nähdä, saamme pian nähdä, herra Cap, sillä tuolla tulee kutteri esille saarten välistä ja muutamassa minuutissa saamme varmuuden. Välttämätöntä olisi voida varoittaa häntä jotenkin. Ei olisi oikein, että hän joutuisi väijytyksen uhriksi ilman edelläkäypää varoitusta."

Huoli ja epäily estivät kuitenkin kumpaakin antamasta mitään varoitusta. Ei ollut helppoa keksiä, miten se olisi ollut tehtävä, sillä Lokki kulki tuulen yläpuolella sellaisella vauhdilla, ettei heille jäänyt aikaa merkkien näyttämiseen. Sen kannella ei sitäpaitsi näkynyt ainoatakaan elävää sielua, yksinpä sen ruorikin näytti olevan tyhjä, vaikka sen liikkeet olivatkin yhtä varmat kuin joutuisatkin.

Cap seiso iäni ihailen tätä harvinaista näytelmää. Mutta kun Lokki tuli lähemmä hän huomasi, että peräsintä johdettiin ruoriköydellä, vaikkakin peränpitäjä oli piilossa. Kutterin kantta ympäröivät melkoisen korkeat reunat ja pian huomattiin, että miehistö oli piilottunut sen taa suojaan vihollisen kuulilta. Tästä saattoi päätellä, että miehistö oli sangen harvalukuinen ja Cap kuuli tämän toverinsa selityksen pudistaen pahaennustavasti päätänsä.

"Se todistaa, että Suuri Käärme ei ole päässytkään Oswegoon eikä meillä siis ole odotettavissa mitään apua linnasta", virkkoi Haukansilmä. "Toivon, ettei Lundien olisi pälkähtänyt päähän pidättää Jasperia toimestaan, sillä tällaisessa tehtävässä poika on kerrassaan verraton. Me kolme muodostamme melkoisen sotajoukon — te merimiehenä ymmärrätte kutterin liikkeitä ja välitätte tietoja linnan ja laivaston välillä, Jasper kykenee suorittamaan kaiken, mikä vesillä on mahdollista, ja minä, jonka lahjat nyt tällaisessa tapauksessa ovat ainakin yhtä hyvät kuin jonkun parhaimmankin mington, voin myöskin jotakin tehdä. Minä sanon, että meidän tulee miehekkäästi taistella Mabelin puolesta."

"Niin tulee ja niin me tahdomme", vastasi Cap sydämellisesti, sillä hän alkoi tuntea, että hänen päänsä oli lujemmassa nyt, kun aurinko nousi. "Minä pidän Lokin saapumisesta erikoisena asianhaarana ja alan todellakin toivoa, että tuo Jasper Vesikoira sittenkin olisi yhtä rehellinen kuin muutkin. Tämä Jasper on viisas nuorukainen, kuten te väitätte, ja varmaankin olette oikeassa, sillä hän menettelee sangen taitavasti tutkiessaan saaren joka puolelta, ennenkuin laskee maihin."

"Johan minä sanoin! Sanoinhan sen!" huudahti Haukansilmä ihastuksissaan. "Tuolla on Käärmeen kanotti kutterin kannella. Päällikkö on päässyt laivaan ja antanut oikeita tietoja asemastamme, sillä aivan toisin kuin mingo, delawarelainen kertoo asiat oikein tai pitää suunsa kiinni."

"Eiköhän tuo liene kutterin kanotti", virkkoi aina epäuskoinen merimies.
"Vesikoiralla on aina kanotti mukanaan."

"On kyllä, Cap ystäväni, mutta jos te tunnette laivanne haarapurjeista ja kääryityistä mastoista, minäkin tunnen kanottini ja urani rajaseutulaisen vainulla. Jos te voitte nähdä uuden kankaan purjeessa, minä voin nähdä uuden kaarnan kanotissa. Tuo on Käärmeen kanotti. Se kelpo poika on lähtenyt linnalle heti, kun on huomannut hirsilinnan olevan piirityksessä, on tavannut Lokin ja tuonut sen tänne nähdäkseen, eikö voisi jotakin tehdä. Luoja suokoon, että Jasper Western olisi laivassa mukana!"

"Niin, niin; se saattaisi olla hyvä, sillä, olkoon petollinen tai luotettava, poika osaa mainiosti kuljettaa alustansa myrskyssä, se täytyy tunnustaa."

"Ja osaa myöskin koskia laskea!" sanoi Haukansilmä nykien kyynärpäällensä toverinsa kylkeä ja nauraen hiljaisella, sydämellisellä tavallansa. "Meidän täytyy tehdä oikeutta pojalle, vaikka hän omin käsin riistäisi meiltä päänsä."

Lokki oli päässyt niin lähelle, ettei Cap ehtinyt vastata. Näytelmä oli nyt niin omituinen, että se ansaitsee oman kuvauksensa ja ehkä se voi auttaa lukijaa saamaan selvemmän käsityksen siitä, mitä

tahdomme esittää.

Yhä kävi rivakka tuuli, joka oli kehittynyt melkein myrskyksi. Monet hoikimmat puut taivuttivat latvansa melkein maahan tai hyökkäsi tuuli niihin pyörittäen latvoja sellaisella voimalla kuin olisi tahtonut vääntää ne solmulle.

Ilma oli täynnä lehtiä, sillä tänä myöhäisenä vuodenaikana niiden kannat pääsivät helposti irti ja ne lensivät saarelta saarelle kuin lukemattomat lintuparvet. Paitsi tätä elämää ympäristö lepäsi hiljaa kuin hauta. Että villit vieläkin oleskelivat saarella, näki heidän kanoteistaan, jotka 55:nneen veneitten vieressä olivat muutamassa satamana käytetyn lahden poukamassa. Muuten ei heistä merkkiäkään näkynyt. Lokin tulo oli niitä kauheasti hämmästyttänyt, mutta niin täydellisesti he seurasivat tässäkin tilaisuudessa tapojansa, että silmänräpäyksessä katosivat koloihinsa, joita saarella oli ylen runsaasti, aivan kuin kettu luolaansa. Sama hiljaisuus vallitsi hirsilinnassakin, sillä vaikka Haukansilmä ja Cap pitivät salmia silmällä, he kuitenkin varovaisuuden vuoksi pysyttelivät muille näkymättömissä. Ihmeellistä oli intiaaneista, ettei tuossa laivassa ollut ainoatakaan elävää olentoa. Kuinka kummassa se saattoi liikkua noin täsmällisesti? Vaistomaisesti he alkoivat pelätä, että jollakin noitakonstilla oli tuo laiva hankittu tuhoamaan heitä ja tekemään heidän yrityksensä turhaksi. Yksinpä Nuolenpääkin, vaikka olikin tottunut valkoisten vehkeisiin järven tällä ja tuolla puolen, kuvitteli, että tässä piili jotakin kauheaa ja kaikista mieluummin hän nyt olisi tahtonut olla mantereella.

Sill'aikaa risteili kutteri edestakaisin kevyesti kuin liitävä lokki. Milloin se oli keskellä salmea, milloin taas melkein hipaisi rantaa keinuen aallokossa ja kiitäen niin, että vaahto kokasta loitolle pärskyi. Vaikka purjeet oli kääritty puoliksi kokoon, oli sen vauhti kuitenkin ihan tavaton ja pian se laski myöskin salmesta hirsilinnan ohi. Cap ja Haukansilmä astuivat Lokin lähetessä esille selvemmin nähdäkseen, mikä oikein oli tarkoitus, kun molempien suureksi iloksi Jasper hypähti pystyyn ja hurrasi iloisesti kolmesti tervehdykseksi. Huolimatta vaanivasta vaarasta Cap nousi reunahirsille vastaten tervehdykseen samalla tavalla. Onneksi vihollisen huomio oli kiintynyt muuhun ja siksi kaikki oli hiljaa, eikä ainoakaan pyssy lauennut.

Haukansilmä muisti kuitenkin samalla, mikä tehtävä heillä oli ja huomattuaan ystävänsä huusi hänelle niin paljon kuin jaksoi:

"Auta meitä, poikaseni ja voitto on meidän! Tervehdipä niitä tuonne niemen pensaikkoon ja ne lentävät parkuen toiseen piiloon kuin kaakottavat kanat."

Osan siitä Jasper kuuli, mutta toisen puolen vei tuuli ihan päinvastaiseen suuntaan kuin oli tarkoitus. Pian kiisi kutteri ohi ja katosi hirsilinnaa suojaavien tuuheitten puitten taa.

Kului pari minuuttia levottomassa odotuksessa, kun purjeet taas ilmestyivät näkyviin tällä kertaa tuulen alapuolella. Sielläkin vihuri kuitenkin oli kyllin luja tukemaan sen liikkeitä ja niin kutteri näytti vaivatta puikkivan vastatuuleenkin ja ehkäpä aikovan kiertää taas tuulen päälle. Kaikki tämä tapahtui kuin itsestään, purjeita ei liikuteltu ja peräsintäkin näytti hoitavan salaperäinen, itsenäinen kone. Tarkoitus lienee ollut tutkia seutua. Kun alus joutui samaan salmeen, josta se oli tullut, käännettiin peräsintä äkkiä, niin että purjeet löyhinä lepattivat ja alus pysähtyi. Kuullessaan kankaan vihurin kiskoessa paukkuvan Cap ihastuksesta väristen virkkoi:

"Hänen majesteettinsa purjeet ovat erinomaiset, se täytyy tunnustaa; samalla olkoon sanottu sekin, että poika hoitaa alusta aivan kuin hän olisi saanut täydellisen merimieskasvatuksen. Hitto minut vieköön, herra Haukansilmä, jos ollenkaan uskon, että tuo herra Vesikoira on kaiken tuon oppinut näillä suolattomilla vesillä."

"Onpa niinkin, siinä ei epäilemistä. Hän ei ole koskaan nähnyt valtamerta, vaan on valmistunut kutsumukseensa yksistään Ontariolla. Minä olen aina uskonut, että hänellä on ihan synnynnäiset taipumukset hoidella aluksia ja purjeveneitä ja suuresti olen häntä sen vuoksi kunnioittanut. Petoksesta, vääryydestä ja kaksimielisyydestä, ystävä Cap, Jasper Western on yhtä vapaa kuin mikä delawarelainen soturi tahansa. Muuten jos tahdotte oppia tuntemaan oikein todella rehellisiä ihmisiä, niin menkää asumaan delawarelaisten luo."

"Tuolta se nyt tulee niemen ympäri!" huudahti ihastunut Cap, kun Lokki taas kiisi entistä vauhtiensa, "ja nyt me saamme nähdä, mitä se poika oikein tahtoo. Hän ei suinkaan aikone koko ikäänsä kierrellä noissa salmissa kuin ilakoiva tyttö joissakin tanssiaisissa."

Lokki laski nyt suoraan satamaa kohden ihan kuin ankkuroidakseen, kuten katselijat hirsilinnan katolla luulivat. Villit taas tähystelivät sen liikkeitä, niinkuin nälkäinen tiikeri, joka näkee paha-aavistamattoman uhrinsa lähestyvän sen lymypaikkaa. Mutta Jasperin tarkoitus ei suinkaan ollut laskea maihin: tuntien veden syvyyden ja rannan joka paikasta hän saattoi laskea ihan rantaan kiinni ja päästä taas vapaasti väljille vesille. Hän laski siis pienen valkamalahden pohjaan ja tarttuen köysiin, joilla

soturien veneet oli kiinnitetty, hän veti ne mukanaan salmeen ja satoi kutterin jälkeen. Kun intiaanit olivat sitoneet kaikki kanottinsa Dunhamin veneisiin, ei heillä ollut nyt enää muuta keinoa kuin uiminen päästäkseen saarelta ja he näyttivätkin silmänräpäyksessä oivaltavan tämän tosiasian. Hyökäten koloistansa esille he täyttivät ilman toivottomalla kirkunallaan ja paukuttivat turhaan pyssynsä tyhjiksi. Kun he näin päättöminä peuhasivat, pamahti kaksi pyssyä melkein yht'aikaa. Toinen kuului hirsilinnalta päin ja yksi irokeesi tuiskahti aivot lävistettyinä maahan. Toinen luoti tuli Lokista. Se lähti delawarelaisen pyssystä, mutta kun se ei ollut ihan yhtä varma, kuin hänen ystävänsä hirvenkaataja, se ei surmannut, vaan teki maalin sotatielle kelvottomaksi koko eliniäksi. Lokin väki hurrasi, ja villit pakenivat taas koloihinsa.

"Tuo oli Käärmeen ääni", virkkoi Haukansilmä niin pian kuin toinen pyssy laukesi, "minä tunnen hänen pyssynsä pamahduksen yhtä hyvin kuin oman hirvenkaatajani. Se oli hyvä yritys, vaikk'ei se varmasti tappanut. Niin, niin; Jasper ja Käärme vesillä ja te ja minä linnoituksessa, onpa ihme, ellemme opeta noille mingo-riiviöille oikeata taistelutaitoa."

Koko ajan Lokki kuitenkin liikkui. Jasper vei saaliinsa laajimpaan salmeen, jossa hän päästi ne mennä lekottelemaan myötävirtaan, ja kun tuuli niitä auttoi, niin ne ajautuivat maalle vasta puolisen penikulman päässä. Sieltä Lokki kääntyi ja ilmestyi taas toiseen salmeen. Hirsilinnan varusväki huomasi nyt, että jotain erikoista oli tekeillä Lokin kannella, ja juuri kun kutteri pääsi lähelle sitä paikkaa, johon suurin osa vihollisista oli piiloutunut, lähetti Lokin ainoa haupitsi oikean kuulasateen pensaikkoon. Viiriäisparvi ei olisi lähtenyt sukkelammin lentoon kuin irokeesit, kun he odottamatta saivat tällaisen rautaraesateen niskaansa; samalla kaatui taas yksi villi hirvenkaatajan luodista ja toinen linkutti pakoon Chingackgookin pyssyn tervehtimällä. Uudet piilot löytyivät kuitenkin pian ja kumpikin puoli näytti valmistautuvan uuteen koetukseen. Mutta nytpä ilmestyi Kevät kantaen kädessään valkoista lippua ranskalaisen upseerin ja Muirin seurassa ja silloin aseet laskeutuivat itsestään, ja rauhanneuvottelut alkoivat.

Keskustelut alkoivat aivan hirsilinnan lähellä, niin että Haukansilmä saattoi pitää silmällä, ettei vilppiä vihollisten puolelta harjoitettu. Jasper myöskin ankkuroi aluksensa, mutta piti kuitenkin haupitsin valmiina vihollisryhmää kohti kaiken varalta, niin että omat ja viholliset tunsivat olevansa vartioituina. Chingackgook puolestaan pysyi yhä piilossa enemmänkin intiaanitottumuksesta kuin epäluulosta.

"Te olette voittanut, Haukansilmä", huudahti majoitusmestari, "ja kapteeni Sanglier on itse tullut keskustelemaan ehdoista. Te ette suinkaan tahtone kieltää urhoolliselta viholliseltanne kunniallista peräytymistä, sillä hän on taistellut vain kuninkaansa ja maansa puolesta. Te olette itse liian uskollinen alamainen voidaksenne pitää toisen maan alamaisen uskollisuutta vikana. Vihollinen on valtuuttanut minut sopimaan, että se jättää saaren rauhaan, vangit vaihdetaan ja se antaa pois ryöstämänsä päänahat."

Välimatkan vuoksi keskustelut piti suorittaa melkein huutamalla, joten kaikki, mitä sanottiin, kuului sekä hirsilinnaan että kutterille.

"Mitä sinä sanot, Jasper?" huudahti Haukansilmä. "Sinä kuulet ehdotuksen. Annammeko vintiöitten mennä ilman muuta, vai merkitsemmekö heidät, kuten kylissä merkitään lampaat, että tunnemme heidät toisella kertaa?"

"Mitä on tapahtunut Mabel Dunhamille?" kysyi nuorukainen vetäen otsansa kurttuun, että sen saattoi huomata aina hirsilinnalle asti. "Jos he ovat taittaneet hiuskarvankaan hänen päästään, niin koko intiaaniheimo saa tuntea, mitä se merkitsee."

"Ei, ei; hän on turvassa alakerrassa ja hoitelee kuolevaa isäänsä, kuten hänen sukupuolelleen soveltuu. Kersantin kuolemasta emme voi vaatia heitä tilille, sillä sellaista aina sattuu sodassa; mitä taas Mabeliin —"

"Hän on täällä", huudahti tyttö, joka oli kiivennyt katolle heti, kun huomasi minkä suunnan asiat olivat saaneet. "Hän on täällä, ja pyhän uskontomme ja Jumalan nimessä, jota voitostamme saamme kiittää, älköön enää lisää verta vuodatettako! Sitä on jo tapahtunut ihan kylliksi. Jos nuo miehet tahtovat mennä, Haukansilmä, jos he tahtovat rauhassa poistua, Jasper — älkää pidättäkö yhtään heistä. Minun isäni vetää pian viimeisen henkäyksensä, ja parempi olisi, jos hän saisi sen tehdä rauhassa koko maailman kanssa. — Menkää, menkää ranskalaiset ja intiaanit! Me emme enää ole teidän vihollisianne emmekä tahdo teille mitään pahaa."

"Lörpötystä, lörpötystä, Magneetti!" pisti Cap. "Tuo kuulostaa uskonnolliselta ja ehkäpä runolliseltakin, mutta se ei sovi yhteen todellisuuden kanssa. Vihollinen on kyllä vieläkin valmis iskemään, mutta Jasper ja Haukansilmä pitävät kyllä heitä aisoissa. Me voimme saada henkirahat, päarahat ja kunniaa päälle päätteeksi, jos sinä nyt puolisen tuntia pysyt vaiti etkä pyri välittämään."

"Hyvä", sanoi Haukansilmä. "Minä olen taipuvainen ajattelemaan Mabelin tavalla. Tässä on liiaksikin vuodatettu verta, kun on täytynyt suojata henkeänsä ja kuninkaan oikeuksia, ja kunnian vuoksi sellaista saattaisivat tehdä rekryytit ja nuoret luutnantit, mutta eivät kokeneet kristityt miehet. Oikeudenmukainen toiminta tuottaa miehelle aina kunniaa ja vääräys halventaa häntä. Minusta on väärin tuhota edes mingon elämä ilman pakottavaa syytä ja oikein kuunnella joka hetki järjen ääntä. Niin, luutnantti Muir, antakaapa nyt kuulua, mitä teidän ystäväillänne ranskalaisilla ja intiaaneilla on puolestaan sanottavaa."

"Minun ystäväilläni!" huudahti Muir hätkähtäen. "Ette suinkaan kutsune kuninkaan vihollisia minun ystävikseni, Haukansilmä, sen vuoksi, että onneton kohtalo on heittänyt minut heidän käsiinsä? Muutamat suurimmista sotureista sekä vanhalla että uudella ajalla ovat olleet sotavankeina. Samoin on ollut myöskin herra Cap, joka voi todistaa, emmekö tehneet kaikkea voitavaamme päästöksemme pakoon onnettomuutta."

"Niin, niin", vastasi Cap kuivasti, "pako on oikea nimitys. Me juoksimme koloomme ja piilouduimme niin täydellisesti, että olisimme voineet jäädä sinne tähän hetkeen asti, ellei ponnisteleva vihollinen vatsassamme olisi ajanut meitä leivän hakuun. Te hautauduitte niin sukkelaan kuin kettu, ja mistä hitosta te sen kolon keksittekään niin äkkiä, sitä minä suuresti ihmettelen. Oikea laiskajaakko ei mene laivalla piiloon pikemmin, kun purjenuora on korjattava, kuin te kipsisitte koloonne."

"Ja ettekö te seurannut mukana? On tilanteita ihmiselämässä, jolloin vaisto toimii terävämmin kuin järki —"

"Ja ihmiset sukeltavat maakoloihin", keskeytti Cap nauraen äänekkäällä tavallansa ja hänen iloisuutensa tarttui Haukansilmäänkin. Yksinpä Jasperkin, vaikka vieläkin huolissaan Mabelin tähden, hymyili. "Sanotaan, ettei paholainen ota merimiestä, joka pyrkii ylös ja sama taitaa koskea soturia sillä ehdolla vain, että hän pyrkii alas!"

Tämä hyväntuulen puuska, vaikkakin se oli Muirista kaikkea muuta kuin miellyttävä, vei aika askelen rauhaa kohti. Cap kuvitteli sanoneensa asian tavallista paremmin ja se sai hänet myöntymään muiden tahtoon pääkohdissa. Lyhyen keskustelun jälkeen kaikki saarella olevat villit kokoontuivat ilman asetta noin sadan kyynärän päähän hirsilinnasta, ja kun Lokin tykki piti niitä varalta, Haukansilmä astui ovelle ja määräsi ehdot, joita vihollisen saaren takaisin luovuttamisessa oli noudatettava. Asianhaaroihin katsoen ne eivät olleet kummallekaan riitapuolelle vaikeat hyväksyä. Intiaanien tuli antaa kaikki aseensa, vieläpä varovaisuuden vuoksi veitsensä ja sotakirveensäkin, sillä luvultaan heitä vieläkin oli paljon enemmän kuin heidän vihollisiansa. Ranskalainen upseeri monsieur Sanglier, kuten häntä tavallisesti kutsuttiin ja hän itse halusi itseänsä nimitettävän, vastusti kaikin voimin tätä pykälää, se kun halvensi hänen päällikkökunniaansa enemmän kuin mikään muu, mutta Haukansilmä tiesi, ettei asetettuun intiaaniin ollut luottamista ja sai tahtonsa kuuluville. Toinen pykälä määräsi, että kapteeni Sanglierin täytyi vapauttaa kaikki vangit, joita he olivat tarkasti vartioineet juuri Muirin ja Capin piilopaikassa. Kun nämä miehet ilmestyivät esille, huomattiin, että neljä ei ollut ollenkaan loukkaantunut: he olivat kaatuneet vain varovaisuudesta, kuten tällaisessa sodassa usein tehtiin, ja kaksi vain oli saanut lieviä haavoja, mutta eivät hekään olleet joutuneet palvelukseen kelvottomiksi. Kun he toivat muskettinsa mukanaan, heidän tulonsa antoi Haukansilmälle ylivoiman, sillä otettuaan kaikki vihollisen aseet hirsilinnaan, hän miehitti sen nyt ja pani vahdin ovelle. Muut soturit olivat kuolleet, sillä vaikeammin haavoittuneet oli heti tapettu, että saataisiin ryöstetyksi himoittu päänahka.

Heti kun Jasperille oli ilmoitettu ehdot ja hän katsoi ne voivansa hyväksyä ja huomattuaan aseman turvalliseksi, hän irroitti Lokin ja laski sinne, mihin veneet olivat pysähtyneet ja tehden muutamia risteilypolvia, toi ne tuulen suojassa olevalle rannalle. Siellä villit astuivat heti niihin ja Jasper tarttui köyteen kolmannen kerran ja laskien myötätuuleen vei niitä noin penikulman päähän saaresta. Intiaaneilla oli vain yksi ainoa airo kussakin veneessä ja pitäen sillä perää he saattoivat tuulen kuljettamina joutua Canadaan aikaisintaan seuraavana aamuna.

Kapteeni Sanglier, Nuolenpää ja Kevät yksin jäivät saarelle, kun toiset lähtivät. Ensinmainittu sanoi laativansa luutnantti Muirin kanssa kirjallisen sopimuksen, koska herra Muir hänen mielestään nyt oli retkikunnan laillinen johtaja. Nuolenpää vaimoineen — kaikille muille tuntemattomasta syystä — ei tahtonut lähteä ystäviensä irokeesien mukaan. Näille kolmelle jätettiin kanotteja paluumatkaa varten, kun he katsoisivat sopivaksi lähteä.

Sill'aikaa, kun Lokki vei veneitä, Cap ja Haukansilmä valmistivat aamiaista, sillä melkein koko joukko oli saanut olla ilman ruokaa kaksikymmentäneljä tuntia. Sinä lyhyenä aikana, jonka Lokki viipyi matkallansa, Haukansilmä pistäytyi myöskin kersantin luona lausumassa Mabelille muutaman ystävällisen sanan ja antamassa ohjeita, joiden hän luuli helpottavan kuolevan viimeisiä hetkiä. Mabelia itseänsä hän koetti saada nauttimaan joitakin virvokkeita ja kun nyt ei enää ollut mitään syytä turvautua hirsilinnaan, hän antoi kantaa sairaan tämän omaan asuntoon, jossa tyttärellä oli mukavampi hoidellessaan isäänsä. Kun nämä järjestelyt oli suoritettu, palasi Haukansilmä tulen ääreen, johon jo

koko seura, Jasper mukaan luettuna, oli kokoontunut.

XXVI LUKU.

"Sen kuohuissa vain suru sua vartoo ja aalton loiske myrskyistä näin kertoo. Pian tyyntyy meri, laine lepoon käy eik' enää vaahtajuovat pinnallansa näy."

Dryder.

Miehet, jotka ovat tottuneet tällaisiin taisteluihin, eivät kentällä ollessaan salli hellempien tunteitten suurestikaan tekoihinsa vaikuttaa. Siitä huolimatta jokaisen sydän oli Mabelin luona, eikä karkeinkaan soturi syönyt tätä riemun ja rauhan ateriaa nauraen ja leikkiä laskien, kuten olisi ollut asian laita, ellei kersantti olisi ollut niin huonossa tilassa.

Saapuessaan toisten luo Haukansilmä tapasi Muirin, joka vei hänet sivulle keskustellakseen kahdenkesken hänen kanssaan. Majoitusmestarin koko olennessa esiintyi niin ylenmääräinen kohteliaisuus, että siinä melkein saattoi huomata piilevän jonkun sotajuonen, sillä vaikkakaan tiede ei voi tarkalleen päättää pään muodosta ja ruumiin rakenteesta, millainen ihminen luonteeltaan oikein on, sattuu kuitenkin tilaisuuksia, jolloin kasvot ilmaisevat luonteen selvemmin kuin mikään muu. Sen huomaa erittäinkin silloin, kun niillä leikkii mairitteleva hymy, vaikk'ei ole mitään hymyn syytä ja kieleltä vuotaa tarkoituksettomien sanojen tulva. Sellainen oli tavallisesti Muirin esiintyminen ja siihen liittyi skotlantilainen kohteliaisuus ja skotlantilainen äänenpaino, joka saattoi aluksi suuresti miellyttää. Hänen menestyksensä riippui kuitenkin siitä, että hän oli tuttu Lundien perheessä. Sen lisäksi majuri — kuten niin monet ihmiset — huolimatta omasta etevämmyydestään, täsmällisyydestään ja rehellisyydestään, oli taipuvainen silloin tällöin kuuntelemaan tällaisen ihmisen laverruksia, vaikkakin epäili niiden todellisuutta ja motiiveja. Tässä tapauksessa neuvottelijat olivat niin erilaiset kuin kaksi ihmistä ikinä voi olla. Haukansilmä oli yhtä vaatimaton kuin majoitusmestari oli konstikas, yhtä rehellinen kuin toinen väärä ja yhtä suora kuin toinen kiero. Molemmat harkitsivat asioita kylmästi ollen kumpikin urhoollisen rohkeita, vaikka eri tavalla ja eri määrässä. — Muir ei koskaan yrittänytään olla rohkea muuten kuin huomiota herättääkseen puhumattakaan siitä, että hän olisi uskaltanut antautua johonkin vaaraan, kun opas taas käsitti pelkoa jonakin aivan järjettömänä, joka ei kuulunut hänen luonteeseensa eikä siitä hänen luulonsa mukaan voinut mitään hyvää seurata.

"Rakkahin ystäväni", alkoi Muir, "nyt näiden päivien esiintymisenne vuoksi te olette seitsemänkymmentäseitsemän kertaa rakkaampi meille kuin ennen — sillä teidän ansionne on, että asiamme nyt ovat tällä kannalla. On totta, ettei aiota teistä tehdä upseeria, sillä se kai ei olisi teidän lahjojenne eikä toiveittenne mukaista, luulisin, mutta oppaana, neuvonantajana, uskollisena alamaisena ja pyssymiehenä te olette näyttänyt olevanne täydellinen. Epäilen, voiko Amerikan joukkojen ylipäällikkö niittää niin suurta kunniaa, kuin te olette tällä retkellä niittänyt, ja te voisitte nyt jo jäädä lepäämään laakereillanne ja iloita saavutuksistanne lopun ikänne. Menkää naimisiin, mies, viivyttelemättä ja nauttikaa ihanasta onnestanne, sillä teidän ei enää tarvitse pyrkiä saavuttaaksenne suurempaa kunniaa kuin teillä jo on. Ottakaa taivaan tähden Mabel Dunham omaksenne ja silloin teillä on kotoista onnea ja kuuluisuutta."

"Kuinka, majoitusmestari, tämä neuvo tuntuu minusta uudelta kuulla teidän suustanne. Minulle on sanottu, että te olisitte minun kilpakosijani."

"Niin onkin, mies, niin onkin ja lisäksi vielä huomattava kilpakosija, voin sanoa teille — mies, joka ei ole koskaan turhaan kosinut, vaikka onkin kosinut jo viisi kertaa. Lundie syyttää minua neljästä, mutta minä kiellän sen luvun, sillä hänenkin laskutaitonsa saattaa joskus pettää. Niin, niin, teillä on kilpakosijoita, mutta minua teidän ei enää tarvitse sellaisena ajatella. Sydämestäni toivon, että onnistutte aikomuksessanne Mabelin suhteen, ja jos meidän rehellinen kersanttimme paranisi, puhuisin hänelle muutaman sanan puolestanne ja uskonpa, että se auttaisi."

"Tunnen ystävyittenne, majoitusmestari, tunnen ystävyittenne, vaikka minä en suuresti tarvitse kenenkään suosituksia, sillä me olemme kersantin kanssa olleet kauan ystäviä. Te saatte pitää asiaa yhtä varmana kuin mitä muuta tahansa näin sota-aikana, sillä Mabel ja hänen isänsä ovat täydelleen määränneet kantansa tässä asiassa. Surullista on kuitenkin, ettei kersanttiparka voi saada nähdä niin kauan toivomansa asian toteutuvan."

"Mutta kuollessaan häntä voi lohduttaa tieto, että se kerran tapahtuu. Jaa, jaa, Haukansilmä, eronhetkeä helpottaa suuresti tietoisuus, että rakastetut jälkeläiset löytävät lohtua suruunsa. Kaikki

rouva Muirit ovat sitä vakuuttaneet kuolinvuoteellansa."

"Teidän vaimonne, majoitusmestari, ovat saaneet tuntea sen lohdutuksen."

"Osh, Haukansilmä! En olisi luullut, että te olette sellainen koiranleuka! Niin, niin; suloiset sanat eivät pahenna ystäväysten välejä. Jos minä en voi kihlata itselleni Mabelia, te ette kuitenkaan voi saada minua puhumaan muuta kuin hyvää hänestä — samoin kuin teistäkin — missä tilaisuudessa ja seurassa tahansa. Mutta voitte kai, Haukansilmä, helposti ymmärtää, että kurja raukka, joka menettää niin ihanan morsiamen, toivoo saavansa jostakin lohtua?"

"Luonnollisesti, se ei ole vaikeata, majoitusmestari", vastasi yksinkertainen opas. "Minä tiedän, että Mabelin menettäminen saattaisi olla minusta itsestäni äärettömän raskasta kantaa. Teidän on varmaan hirveän vaikeata nähdä meidät naimisissa, mutta kersantin kuolema johtaa ajatuksenne muuhun ja te saatte aikaa miehekkäästi vapautua koko asiasta."

"Minä koetan, minä koetan kestää sen, vaikka kirveleekin sydäntäni, ja te voitte auttaa minua, mies, antamalla minulle jotakin tehtävää. Te ymmärrätte, että tämä retki on ollut sangen omituinen, sillä tässä minä nyt olen vapaaehtoisena, minä, jolla on kuninkaan määräys, kun taas joku minua paljon alempi komentaa retkikuntaa. Minua on pidetty toimeettomana, vaikka vereni kiehui, kun te taistelitte maanne kunnian ja kuninkaan oikeuksien —"

"Majoitusmestari", keskeytti opas, "te jouduitte niin pian vihollisen käsiin, ettei teille sen paremmin voinut tehtäviä järjestää; seuratkaa siis neuvoani ja puhukaa siitä niin vähän kuin suinkin."

"Se juuri on minunkin ajatukseni, Haukansilmä, emme puhu mitään siitä.
Kersantti Dunham, *minun edeltäjäni* —"

"Mikä?" kysyi opas.

"Niin, kersantti ei voi hoitaa päällikkyyttä enää ja tuskinpa voidaan näin tärkeän retken johtoa jättää jollekin korpraalille, ja minä olen sen vuoksi ajatellut, että päällikkyyks kuuluu nyt minulle, jolla on luutnantin valtakirja. Yksikään miehistä ei uskalla sanoa sanaakaan vastaan ja mitä taas teihin tulee, teillä on nyt paljon kunniaa, Mabel ja hyvä omatunto, että olette hyvin täyttäneet velvollisuutenne. Kun tämä lienee teille kylliksi, niin en luule kenenkään asettuvan tätä suunnitelmaa vastaan."

"55:n sotilaitten komennus kuuluu luonnostaan teille, luutnantti, se on teidän oikeutenne — otaksun — enkä luule, että ainoakaan täällä tahtoo väittää sitä vastaan, vaikkakin te olette ollut vankina ja voi olla joitakin, jotka eivät voi tuntea täydellistä kunnioitusta entistä vankia kohtaan. Mutta kuitenkin luulen, ettei kukaan täällä asetu toiveitanne vastaan."

"Sitähän minäkin, Haukansilmä. Ettekä te suinkaan tahdo omia ansioitanne ja vaatimuksianne suurennellen kertoa, että minä tämän onnettomuuden aikana ehdotin hirsilinnan luovuttamista ja arvostelin yleistä asemaa."

"Turhaa, minun vaatimukseni ja ansioni, majoitusmestari! Lundie tietää, mihin minä pystyn metsässä ja varustuksissa ja kenraali tietää sen vieläkin paremmin. Minusta ei pelkoa. Kertokaa itse osanottonne ottaen huomioon, ettei tehdä vääryyttä Mabelin isälle, joka on komentava upseeri vielä tällä hetkellä."

Muir lausui ilonsa tästä järjestelystä ja lupasi tehdä oikeutta kaikille, ja niin he lähtivät tulelle, johon toiset olivat kokoontuneet. Täällä majoitusmestari ensi kertaa Oswegosta lähdön jälkeen alkoi vaatia sitä kunnioitusta, johon hänen asemansa häntä oikeutti. Hän kutsui viimeisen elossa-olevan korpraalin luoksensa ja sanoi, että hän toistaiseksi tahtoo esiintyä virassa-olevana upseerina käskien tätä samalla ilmoittamaan tämän muutoksen myös miehistölle. Tämä hallituksen vaihdos pantiin toimeen ilman vastaväitteitä, sillä kun kaikki tunsivat luutnantin lailliset oikeudet, ei kukaan totellessaan mutissut vastaan. Lundien ja hänen suunnitelmansa kyllä olivat olleet erilaiset ja nyt hän sanoi huomaavansa, että hänen kuitenkin nyt tulee seurata omaa päätänsä. Tämä riitti sotilaille, sillä kersantti Dunhamin haavoittuminen antoi kyllin selvän selityksen, jos selitystä olisi kaivattu.

Koko ajan oli kapteeni Sanglier syönyt aamiaistansa kuin ahmatti, ottaen kohtalonsa filosofin ja kylmäverisen veteraanin tyyneydellä vastaan, esiintyen kuitenkin joka hetki vilkkaana ranskalaisena. Tämä mies oli nyt ollut siirtomaissa kolmisenkymmentä vuotta ja Ranskan armeijassa hänellä oli jokseenkin sama asema kuin Muirilla 55:nnessä. Hänellä oli rautainen terveys ja kovettuneet hermot ja sentähden hän mainiosti soveltui toimimaan villien retkien johtajana. Näin hän oli myöskin kohonnut kapteenin arvoon ja toimiessaan villien kanssa pitkiä aikoja hän oli omaksunut toveriensa tavat ja katsantokannat niin täydellisesti, että vain ranskalaiselle sellainen on mahdollista. Villien retkiä johtaessaan hän oli käyttäytynyt niin epäinhimillisesti, että häntä pidettiin sivistyksen pahimpana vihollisena. Joskus hän kuitenkin hillitsi villien pahuutta ja kiihkoa, ikäänkuin inhimillinen ääni hänen sielussaan olisi hämäästi kaikunut. Lyhyesti: hän oli mies, jonka kohtalo oli heittänyt sellaiseen

asemaan, jossa luonne lakkaamatta tuli esille, olipa kysymyksessä hyvä tai paha. Hänen nimensä liittyi läheisesti kaikkiin kauhun töihin, mitä näissä siirtomaissa tapahtui. Hän oli peto, joka nautti verenvuodatuksista ja tunsu suurinta onnea saada kiduttaa turvattomia ja avuttomia uudisasukkaita, lapsia ja naisia, ja siksi hän oli saanut liikanimen Piisydän.

Kun Haukansilmä ja Sanglier tapasivat toisensa nuotion ääressä, katselivat he ainakin minuutin ajan toisiansa puhumatta sanaakaan. Kumpikin tunsu, että hänellä oli huomattava vihollinen edessään ja että he molemmat olivat tavallaan sotilaita, mutta luonteiltaan ja harrastuksiltaan ihan erilaiset. Toinen palveli rahasta, mutta toinen siksi, että kohtalo oli asettanut hänet elämään erämaissa ja hänen metsästysmaansa tarvitsivat hänen kättänsä ja kokemuksiensa. Halu kohota nykyistä asemaansa ylemmä ei milloinkaan ollut häirinnyt Haukansilmän rauhaa; hän ei ollut tuntenut edes kunnianhimoa siinä merkityksessä kuin sitä tavallisesti ajatellaan, ennenkuin hän oli tutustunut Mabeliin. Sen jälkeen hän oli joskus epäillyt itseänsä, asettanut Mabelin ajatuksissaan niin korkealle, että toivo voida tarjota Mabelille hänen arvoansa vastaava asema oli joskus tuottanut hänelle levottomia hetkiä, mutta hänen luonteensa suoruus ja vaatimattomuus oli sangen pian karkoittanut nämä ajatukset hänen mielestään, ja hänelle selvisi, että nainen, joka ei arvelisi ottaa häntä mieheksensä, suostuisi myöskin jakamaan hänen onnensa, vaikkakin se tarjosi vaatimattoman ulkonaisen aseman. Hän kunnioitti Sanglieria urhoollisena soturina ja tiesi, että häntä syytettiin paljosta, johon hän ei ollut tehnyt itseänsä vikapääksi, sillä huhu usein liioittelee ja sotkee syyllisimmät ja vähemmän syylliset sekaisin, mutta samalla hän ei voinut unohtaa hänen itsekkäisyyttänsä, harkitsevaa toimintaa omaksi hyväksi ja kaikista vähemmän sitä, että hän unohti "valkoiset lahjansa" ja vaihtoi ne "punaisiin". Toiselta puolen Haukansilmä oli arvoitus kapteeni Sanglierille. Jälkimmäinen ei voinut ymmärtää edellisen toiminnan syitä. Hän oli usein kuullut oppaan suoruudesta ja rehellisyydestä, jotka olivat usein johtaneet hänet täydellisesti harhaan, sillä suoruudella ja avomielisyydellä valtiomies säilyttää salaisuutensa paremmin kuin vaikenemisella ja kiertelyillä.

Kun molemmat sankarit olivat täten tuijotelleet toisiinsa, monsieur Sanglier kohotti hattuaan, sillä raaka ja villi elämä ei ollut voinut kokonaan hävittää hänestä sitä käytöksen hienoutta, johon hän nuoruudessaan oli tottunut ja joka on ranskalaiselle ominaista.

"Monsieur Haukansilmä", hän virkkoi murtaen hullunkurisesti, vaikka ystävällisesti hymyillen, "yks soturi kunnioittaa rohkeus ja la loyauté. Te puhuu irokeesit?"

"Kyllä, minä ymmärrän niiden riiviöiden kieltä ja voin tulla toimeen tilaisuuden sattuessa", vastasi totuutta-rakastava opas, "mutta se ei kuulu niihin kieliin, joista minä pidän. Kenessä ikinä tapaatte mingoverta, Piisydän, hänessä tapaatte samalla hirveän roiston. Olen nähnyt teitä usein, mutta se on tapahtunut taistelussa ja minun täytyy sanoa, että olen huomannut teidät etunenässä. Te olette kuullut varmaankin usein meidän kuuliemme vinkuvan?"

"Ei mikään, herra, teidän kuula. Une balle teidän pyssy lähettämästä on varma kuoli. Te tappo minun paras sotilaat tämän saaren päällä."

"Voi olla, voi olla, vaikka minä uskallan väittää, jos toden saa puhua, että ne olivat mitä suurimpia lurjuksia. En tahdo moittia teitä, herra Piisydän, mutta te kuljette hirvittävän huonossa seurassa."

"Te on, herra", vastasi ranskalainen, joka huonosti ymmärtäessään kieltä luuli toisen lausuneen hänelle kohteliaisuuden, "liika hyvä. Mutta mitä se merkitsee? Mitä se jeune homme tekee?"

Kapteeni Sanglierin käsi ja silmät saivat Haukansilmän kääntämään katseensa toiselle puolen nuotion, jossa kaksi sotamiestä juuri oli tarttunut raa'asti Jasperiin pannakseen Muirin käskystä hänen kätensä rautoihin.

"Mitä tämä merkitsee?" huudahti opas syöksyen miesten luo ja antaen heille sellaiset iskut, että he keperyivät maahan. "Kellä on sydäntä kohdella Jasper Vesikoiraan tällä tavalla? ja kenellä on rohkeutta yrittää tällaista minun läsnä-ollessani?"

"Se tapahtuu minun määräyksestäni", vastasi majoitusmestari, "ja teen sen omalla vastuullani. Te ette suinkaan uskalla asettua vastustamaan kuninkaan virkamiehen määräyksiä?"

"Tällaista määräystä minä vastustan, vaikka kuulisin sen kuninkaan suusta. Miten Jasper on tämän ansainnut? Eikö hän juuri ole pelastanut meidän päänahkaamme, puolustanut meitä ja antanut meille voittoa? Ei, ei, luutnantti. Jos tämä on ensimmäinen yritys näyttää arvovaltaanne, niin minä olen myös ensimmäinen vastustamaan sitä."

"Tuopa kuuluu tottelemattomuudelta", vastasi Muir, "mutta Haukansilmältä minä voin sietää paljon. On totta, että Jasper näyttää auttaneen meitä tässä asiassa, mutta emme saa unohtaa, mitä aikaisemmin on tapahtunut. Eikö majuri Duncan itse varoittanut kersanttia hänestä, ennenkuin me lähdimme Oswegosta? Emmekö ole omin silmin nähneet todistuksia, että meitä on petetty? ja eikö ole

luonnollista ja melkein välttämätöntä luulla, että tuo nuorukainen on kavaltaja? Ah, Haukansilmä, teistä ei tule suurta valtiomiestä eikä suurta kapteenia, jos te uskotte liian paljon ulkonaisiin asianhaaroihin. Varjelkoon! Varjelkoon, ellen usko, kuten te itse, Haukansilmä, usein sanotte, että tekopyhyys on vielä yleisempää kuin kateus ja kuuluu myöskin inhimilliseen luonteeseen."

Kapteeni Sanglier kohautti olkapäitensä; sitten hän käänsi katseensa vakavasti Jasperista majoitusmestariin ja majoitusmestarista Jasperiin.

"Minä en välitä teidän kateudestanne tai tekopyhydestänne enempää kuin inhimillisestä luonteestannekaan", vastasi Haukansilmä. "Jasper Vesikoira on minun ystäväni. Jasper Vesikoira on urhoollinen poika, kunniallinen poika ja uskollinen poika, eikä ainoakaan 55:nneen soturi saa edes Lundien omasta määräyksestä sormellaankaan kajota häneen, jos minä voin sen estää. Teillä voi olla määräysvalta sotureihinne nähden, mutta Jasper ja minä emme ole vähimmässäkään määrässä teidän mielivallastanne riippuvaisia, herra Muir."

"Bon!" äännähti Sanglier kiihkeästi seurattuaan keskustelua.

"Ettekö halua harkita järkeviä syitä, Haukansilmä? Te ette suinkaan unohtane epäilyksiämme ja päätelmiämme ja on muitakin syitä ja asianharoja, jotka todistavat olettamuksemme oikeiksi. Tässä on pieni kangaskaistale, jonka Mabel löysi muutaman puun oksasta vähän ennen kuin vihollisten hyökkäys alkoi ja jos otatte vaivaksenne tarkastaa, niin huomaatte, että se on leikattu Lokin purjeesta. Todistuskappaleet eivät voi koskaan olla sitovammat."

"Ma foi, c'est un peu fort, ceci", murisi Sanglier hampaittensa välistä.

"Turha on puhua minulle lipuista ja merkeistä, kun minä tunnen sydämen", väitti Haukansilmä. "Jasperilla on rehellisyyden lahja ja se on liian ihana lahja, että sitä voitaisiin venytellä sinne ja tänne, kuten mingon omaatuntoa. Ei, ei; pitääkää kätenne erillään tai me saamme nähdä, kuka taistelee paremmin, — tekö ja nämä muutamat 55:nneen miehet, vai Käärme, hirvenkaataja ja Jasper laivamiehineen. Te liioittelette voimaanne, luutnantti Muir yhtä paljon kuin koetatte vähentää Vesikoiran luotettavuutta."

"Tres bon!"

"Hyvä, Haukansilmä, te pakotatte minua puhumaan selvemmin. Kapteeni Sanglier tässä ja tämä uljas tuskaroora ovat sanoneet minulle, että tuo onneton poika on kavaltaja. Kuultuanne tällaisen todistuksen te ette voi estää minua ryhtymästä tarpeen vaatimiin toimenpiteihin."

"Scélérat", mutisi ranskalainen.

"Kapteeni Sanglier on urhoollinen soturi eikä voi mitenkään todistaa väärin rehellistä merimiestä vastaan", virkahti Jasper. — "Onko täällä joku petturi, kapteeni Piisydän?"

"Niin", lisäsi Muir, "antaa hänen sitten puhua, koska te, onneton nuorukainen, niin haluatte, että saadaan kuulla totuus! Toivon vain, että voisitte välttää viimeistä rangaistusta, kun sota-oikeus kokoontuu. — Miten on asia, kapteeni? Onko, vai eikö ole petturia meidän joukossamme?"

"Oui — on, herra, — bien sur."

"Liian paljo vale!" karjaisi Nuolenpää syvimällä äänellensä ja armotta iski nyrkillänsä majoitusmestaria rintaan. "Missä minun sotilaani? Missä yenkeesit päänahka? Liian paljo vale!"

Majoitusmestarilta ei puuttunut kokonaan rohkeutta eikä kunniantuntoa. Hän ymmärsi väärin tuskarooran todellisen tarkoituksen, mutta puolustaakseen kunniaansa hän peräytyi pari askelta ottaakseen kiväärinsä. Hänen kasvonsa olivat kalman kalpeat vihasta ja hänen katseensa ilmaisi kyllin selvään hänen aikomuksensa. Mutta Nuolenpää oli häntä nopeampi: vilkaisten kiiluvien silmien ympärilleen hän pisti kätensä vyönsä alle, josta veti esille piilottamansa puukon ja hyökäten majoitusmestarin luo iski sen päätä myöten hänen rintaansa. Kun majoitusmestari lysähti polvillensa ja sitten kaatui, kasvoillaan odottamattoman kuoleman kauhu, otti Sanglier tyynesti nuuskaa ja sanoi kylmästi:

"Voilà l'affaire finie; mais", olkiaan kohauttaen, "ce n'est qu'un scélérat de moins."

Kaikki kävi niin nopeasti, ettei sitä voitu estää, ja kun Nuolenpää kiljahtaen hyökkäsi metsään, ei ainoakaan valkoihoinen tointunut häntä jäljestä ajamaan. Chingackgook kuitenkin oli valmiimpi, ja tuskin oli pensas sulkeutunut Nuolenpään jälkeen, kun se taas avautui takaa-ajavalle delawarelaiselle.

Jasper Western puhui sujuvasti ranskaa ja Sanglierin sanat ja käytös suuresti ihmetytti häntä. "Puhukaa, monsieur", hän sanoi englanniksi, "olenko minä kavaltaja?"

"Le voilà", vastasi kylmäverinen ranskalainen, "tuo on meidän tiedustaja — asiamies — ystävä — ma foi — c'était un grand scélérat — voici."

Puhuessaan Sanglier kumartui ruumiin yli ja kaivoi majoitusmestarin taskusta esille rahakukkaron. Hän tyhjensi sen kentälle ja sieltä tuli runsaasti ranskalaisia kultarahoja, joita soturit kilvan kokosivat. Heittäen halveksien kukkaron luotaan hän kävi syömään keskeytettyä aamiaistaan niin kylmäverisen tyyneesti, että parhainkin intiaanipääällikkö olisi kadehtinut sitä mielenmalttia.

XXVII LUKU.

"Ainoa ikuisesti kukoistava kukka on hyve; aina arvonsa säilyttävä kalleus — totuus."

Cowper.

Kun soturit kantoivat Muirin ruumiin syrjään ja käärivät suureen takkiin, palasi Chingackgook ääneti tulen luo paikoilleen ja molemmat, sekä Sanglier että Haukansilmä, huomasivat, että tuore verinen päänahka riippui hänen vyössään. Kumpikaan ei kysynyt mitään, vaikkakin edellinen näytti tyydytyksellä ottavan vastaan varmuuden Nuolenpään kuolemasta. Hän söi kylmästi soppaansa, niinkuin ei olisi koko aamiaisen aikana mitään merkillistä tapahtunut. Hänen käytöksessään oli jonkinlaista ylpeyttä, joka erosi intiaanin kohtaloonsa alistuvasta tyyneydestä, mutta ilmaisi samalla täydellistä itsehillintää, luonteen lujutusta ja synnynäistä kylmäverisyyttä. Haukansilmän tunteet olivat vallan toisenlaiset, vaikkakin ulkonainen esiintyminen oli samanlaista. Hän ei ollut pitänyt Muirista, jonka viekkaus ja liukaskielisyys kokonaan erosi hänen tavoistansa, mutta häntä oli kuitenkin järkyttänyt toisen äkillinen kuolema ja tämän petollisuuden paljastuminen. Saadakseen täydellisen selvyuden viimeksimainitusta, hän kääntyi heti, kun ruumis oli korjattu, kapteeniin, ja alkoi lähemmin udella, kuinka tämä asia oikein oli. Sanglierilla ei nyt, kun petturi oli kuollut, ollut mitään järkevää syytä salata asian todellista laitaa, ja niin hän jutteli seuraavaa, joka selittää lähemmin kuvaamamme tapauksia.

Heti kun 55:s oli tullut näille main, oli Muir vapaaehtoisesti tarjoutunut vihollisen palvelukseen. Tarjousta tehdessään hän oli kehunut läheisestä suhteestaan majuri Duncaniin, joten hänellä olisi mahdollisuus antaa kaikkia tarvittavia tietoja. Hänen tarjouksensa hyväksyttiin ja monsieur Sanglier oli usein keskustellut hänen kanssaan Oswegon läheisyydessä, olipa kerran viettänyt valepuvussa kokonaisen yönkin itse linnassa. Nuolenpää kuitenkin välitti tavallisesti sanomia, ja se nimetön kirje, jonka majuri Duncan oli saanut, oli Muirin kirjoittama. Hän oli lähettänyt sen Frontenaciin, jossa se jäljennettiin ja lähetettiin takaisin Oswegoon. Sitä tuomassa oli Nuolenpää ollut silloin, kun hän joutui Lokille kiinni. Tarvitsee tuskin lisätä, että oli välttämätöntä uhrata Jasper, että majoitusmestari olisi pelastunut ja että viimeksimainittu juuri oli ilmaissut saaren aseman viholliselle. Se käteentuntuva syy, joka oli kätkeytyneenä hänen kukkaroonsa, oli vaatinut häntä lähtemään tälle retkelle, ja hän oli antanut merkin, milloin päällekkäus voisi parhaiten tapahtua. Muirin taipumus toiseen sukupuoleen oli hänen heikkoutensa ja hän olisi voinut naida Mabelin yhtä hyvin kuin jonkun toisenkin, joka vain olisi suostunut ottamaan hänet. Mutta hänen ihastuksensa Mabeliin perustui siihen, että hän siten sai sopivan tilaisuuden lähteä epäilyksiä herättämättä kersantti Dunhamin retkikunnan mukaan. Tämän kaiken kapteeni Sanglier peittelemättä tunnusti ja erittäinkin sen, joka koski Mabelia, sanoi tietävänsä varmaan, koska oli kuullut sen Muirilta itseltään, eikä hän voinut olla pilkallisesti nauramatta kuvaillessaan onnettoman majoitusmestarin toimia.

"Kas niin", sanoi kylmäverinen soturi tarjoten Haukansilmälle jäntevän kätensä lopettaessaan kertomuksensa. "Te on honnête ja se on beaucoup. Te ottaa vakooja kuin ottaa paha rohto, vaikka te halveksii sen. Touchez-là."

"Minä puristan teidän kättänne, kapteeni, sillä te olette laillinen ja luonnollinen vihollinen", sanoi Haukansilmä, "ja miehekäs vihollinen sen lisäksi. Mutta majoitusmestarin ruumiin ei tule koskaan häväistä englantilaista maata. Minä olin ajatellut viedä sen Lundielle, että hän saisi tämän siellä siunata, mutta nyt hän saa levätä paikalla, jossa hän viheliäistä ammattiansa harjoitti ja tuo petoksensa olkoon hänen ainoa hautapatsaansa. Kapteeni Piisydän, minä luulen, että tällainen seurustelu kavaltaijien kanssa luonnostaan kuuluu sodan menoon, vaikka minä en sitä ikinä ole voinut hyväksyä ja olen iloinen, että tämä asia on teidän omallatunnollanne eikä minun. Mikä kauhea synninmyyrä! Hoippua puolelle ja toiselle, pettää isänmaansa, ystävänsä ja Jumalansa! — Jasper, poikaseni, lausuisin sinulle muutaman sanan täällä vähän syrjässä."

Haukansilmä vei nyt nuorukaisen vähän sivulle ja puristaen kyynelsilmin hänen kättänsä virkkoi:

"Sinä tunnet minut, Vesikoira, ja minä tunnen sinut, eivätkä nämä seikat vähimmässäkään määrässä ole muuttaneet minun mieltäni. En koskaan uskonut heidän puheitaan, vaikkakin ne joskus näyttivät hyvin vakavilta, sen myönnän; niin, ne olivat vakavia ja panivat joskus minutkin ajattelemaan. En kuitenkaan hetkeäkään sinua epäillyt, sillä minä tunnen sinut, eivätkä sinun taipumuksesi sovellu sellaiseen; mutta se minun täytyy tunnustaa, etten minä epäillyt majoitusmestariakaan."

"Ja hänellä oli hänen majesteettinsa valtakirja, Haukansilmä!"

"Se ei ole niin kovin suuri asia, Jasper Western — se on varsin vähäarvoinen. Mutta hänellä oli Jumalan valtakirja tehdä oikein ja kohdella rehellisyydellä kanssaihmissään. Kuinka kauheasti hän onkaan pettänyt meitä?"

"Ja sanoi rakastavansa sellaista olentoa kuin Mabel, vaikka ei rakastanut!"

"Se oli hyvin paha. Pojalla täytyi olla inhoittavaa mingoverta suonissaan. Mies, joka voi naista sillä tavoin kohdella, on epäilemättä sekarotuinen, sillä Jumala on luonut heikomman sukupuolen sitä varten, että palkitsisimme heidän rakkautensa hellyydellä ja uskollisella palveluksella. Tuolla on kersanttiparka kuolinvuoteellaan. Hän on antanut tyttärensä minulle vaimoksi, ja Mabel, suloinen tyttö, on suostunut siihen. Nyt minun tulee huolehtia kahden hyvinvoinnista; on aina otettava lukuun kahden luonteen vaatimukset, mutta onpa sitten kaksi sydäntäkin iloitsemassa. Sinä et usko, Jasper! Joskus minusta tuntuu, etten minä ole kyllin hyvä sille suloiselle lapselle."

Vesikoira saattoi tuskin hengittää kuullessaan nyt ensi kerran tämän uutisen ja vaikka hän salasi kaikki mielenliikutuksen ilmeet, valahtivat hänen kasvonsa kuitenkin kuolemankalpeiksi. Kuitenkin hänen onnistui vastata, ei vain lämmöllä, vaan myöskin tarmolla:

"Älä sano niin, Haukansilmä, sinä olet kylliksi hyvä kuningattarelle."

"Kyllä kai, poika — jos sinun luulosi minun hyvydestäni pitäisivät paikkansa. Voinhan minä kaataa hirven, tai tarvittaessa mingonkin yhtä hyvin kuin joku toinenkin, ja voin erehtymättä kulkea tuskin huomattavia metsäpolkuja ja lukea tähtiä, kun muut eivät mitään ymmärrä. Epäilemättä Mabelilla aina on kylliksi hirveä, kalaa ja kyyhkysia, mutta saako hän kylliksi tietoja maailman menosta, uusia ajatuksia ja miellyttävää keskustelua, kun tulee tosi eteen ja me molemmat näytämme oikean olemuksemme."

"Jos sinä näytät oikean olemuksesi, niin maailman arvokkain nainen on onnellinen sinun kanssasi. Siinä suhteessa sinulla ei ole syytä mitään pelätä."

"No, Jasper, luulenpa, että sinä ajattelet niin — ei, minä tiedän, että sinä ajattelet, sillä luonnollisesti ystävykset ajattelevat toisistansa niin, koska he aina liioittelevat niiden hyviä ominaisuuksia, joita he rakastavat. Jos minä voisin mennä sinun kanssasi naimisiin, minä epäilyksittä antautuisin sinulle kokonaan, sillä sinä olet katsellut aina kaikkea, mitä minä teen tai suunnittelen, ystävällisin silmin. Mutta nuori impi varmaan tahtoo ottaa miehekseen sellaisen, joka on saman ikäinen eikä mies, joka kelpaisi melkein hänen isäksensä ja joka ehkä voi peloittaa häntä. Minä ihmettelen, Jasper, ettei Mabel ole mieltynyt sinuun mieluummin kuin minuun."

"Mieltynyt minuun, Haukansilmä!" vastasi nuori mies koettaen selvittää äänensä kavaltamatta itseänsä. "Mitä minussa on, joka voisi miellyttää Mabelin-laista tyttöä? Minussa on kaikki, mitä sinä pidät itsessäsi vikana, mutta ei mitään niistä jaloista ominaisuuksista, jotka saavat kenraalit rakastamaan ja kunnioittamaan sinua."

"Kaikki tapahtuu itsestään, me saamme sanoa, mitä haluamme. Minä olen opastanut monen monta naista metsien läpi ja keskustellut linnoissa heidän kanssansa, mutta minussa ei milloinkaan ole syttynyt sellaista tunnetta, kuin nähdessäni ensi kerran Mabel Dunhamin. On kyllä totta, että kersanttirukka sai minut ensiksi ajattelemaan tytärtänsä, mutta tutustuessani häneen ymmärsin, ettei olisi tarvinnut puhua hänestä edeltäpäin sanaakaan ja minä kuitenkin olisin ajatellut häntä yötä päivää. Minä olen kestävä, Jasper — niin, minä olen hyvin sitkeä ja minä olen luja, kuten te kaikki tiedätte, mutta nyt luulen, että sydämeni murtuisi, jos minä menettäisin Mabelin."

"Me emme puhu enää siitä, Haukansilmä", sanoi Jasper vastaten ystävänsä kädenpuristukseen ja lähtien hiljakseen tulelle päin, niinkuin mies, jolle on yhdentekevää, minne kääntyä — "me emme puhu siitä enää. Sinä olet Mabelin arvoinen ja Mabel ansaitsee sinut; hänen isänsä on valinnut sinut hänen mieheksensä eikä kenelläkään ole oikeutta asettua vastustamaan sitä. Mitä taas majoitusmestariin tulee, on hänen valheellinen rakkautensa Mabeliin suurempi rikos kuin hänen petöksensä kuningasta kohtaan."

Nyt he olivat niin lähellä tulta, että oli välttämätöntä vaihtaa keskustelunaihetta. Onneksi saapui nyt joukkoon myöskin Cap, joka oli koko ajan ollut lankonsa kuolinvuoteen ääressä eikä tiennyt mitään viimeisistä tapauksista. Suurin osa hänen tavallisesta reippaudestaan oli hävinnyt ja koko hänen esiintymisensä oli nyt hiljaista ja mieltävää, melkeinpä nöyrää.

"Kuolema", hän virkkoi, kun oli päässyt kyllin lähelle, "on surullinen asia; se korjaa parhaimmankin meistä. Kersantti Dunham, joka epäilemättä on kelpo soturi, on niin kiintynyt elämäänsä, että tahtoi kaikin mokomin saada elämänsä lankaa jatketuksi, ja erittäinkin hän näyttää rakastavan elämää tyttärensä vuoksi. Minä puolestani toivoisin, että hän valmistuisi mieluumminkin sille pitkälle matkalle, jolle hänen välttämättä on lähdettävä."

"Ette suinkaan tahdo kuolettaa kersanttia, ennenkuin hänen aikansa on tullut?" vastasi Haukansilmä nuhdellen. "Elämä on vanhallekin rakas ja olen nähnyt muutamia, jotka vasta erotessaan osaavat antaa sille oikean arvon."

Todellisuudessa ei kuitenkaan mikään ollut kauempana Capin ajatuksista kuin toivo jouduttaa lankonsa loppua. Hän oli tuntenut rakkaaksi velvollisuudekseen koettaa lievittää kersantin tuskia ja tehdä hänen loppunsa niin onnelliseksi kuin suinkin. Hämmästyen vähän, että hänen sanoilleen oli voitu antaa sellainen merkitys, hän hieman nolona kävi selittämään lähemmin ajatustensa juoksua: "Te olette liian vanha ja kokenut, Haukansilmä, kurittaaksenne miestä, joka hajamielisyydessään lausuu ajatuksensa hieman epäselvästi. Kersantti Dunham on minun lankoni ja ystäväni — niin läheinen ystävä, kuin soturi voi ikinä olla jollekin merimiehelle ja minä rakastan ja kunnioitan häntä suuresti. En ollenkaan epäile, ettei hän olisi elänyt, kuten kelpo miehen tulee eikä suinkaan ole mitään pahaa toivoa jonkun pääsevän kotiin taivaaseen. Niin, me olemme kuolevaisia, paraskin meistä — sitä te ette voi kieltää ja meidän pitäisi oppia olemaan ylpeilemättä nuoruudestamme ja kauneudestamme. Missä on, Haukansilmä, majoitusmestari? Pitäisin soveliaana, että hän menisi lausumaan jäähyväiset kersantille, joka poistuu vain vähän ennen meitä."

"Te olette puhunut enemmän totta, herra Cap, kuin pitkiin aikoihin ennen. Vielä suuremman totuuden olisitte lausunut, jos olisitte sanonut, että pahinkin meistä on kuolevainen, sillä se on totta ja sillä on terveellisempi vaikutus kuin lauseella, että parhainkin meistä on kuolevainen. Mitä taas majoitusmestariin tulee, ei hänen jäähyväisensä kersantille saata tulla kysymykseen, sillä hän on lähtenyt edeltä sanomatta jäähyväisiä itselleen taikka muille."

"Ette lausu ajatuksianne ihan yhtä selvästi kuin tavallisesti, Haukansilmä. Tiedän, että meidän ajatuksemme tällaisena hetkenä ovat vakavat, mutta ei meidän silti tarvitse puhua merkkien eikä tunnustähtien kautta."

"Elleivät sanani ole kyllin selvät, ajatukseni ovat. Lyhyesti, kun kersantti on valmistellut itseänsä pitkälle matkalle, kuten hänenlaisensa tunnollisen ja rehellisen miehen sopii, majoitusmestari on eronnut äkkiä ja kiireesti ja matkustanut ennen häntä, ja vaikka minun asiani ei olekaan tuomita, ajattelen kuitenkin, että he matkustavat niin eri teitä, etteivät koskaan toisiansa kohta."

"Selittäkää tarkemmin, ystäväni", sanoi hämmästyneet merimies katsellen levottomasti ympärilleen etsien Muiria, jonka poissaolo häntä suuresti ihmetytti. "Minä en näe majoitusmestarista vilahdustakaan, mutta pidän häntä kuitenkin niin miehenä, ettei hän juokse pakoon ilman muuta nyt, kun voitto on saatu. Jos taistelu vielä jatkuisi, asiahan olisi silloin aivan toinen."

"Tuolla takin sisässä on kaikki, mitä hänestä on jäljellä", vastasi opas kertoen lyhyesti, miten luutnantin kuolema oli niin äkkiä tullut. "Tuskarooran ase näyttää olleen myrkytetty", jatkoi Haukansilmä. "Minä olen nähnyt monia taisteluita ja useita villien äkillisiä hyökkäyksiä, mutta milloinkaan en ole nähnyt sielun eroavan ruumiista odottamattomammin, tai miehen olleen vähemmän valmistuneen kuolemaan. Hän kuoli valhe huulillaan ja näyttää kuin henki olisi eronnut kokonaan pahan vallassa."

Cap kuunteli tätä suu auki ja yskähteli muutamia kertoja, niinkuin mies, joka epäilee omia ajatuksiansa.

"Teidän elämäne on epävarmaa ja epämurkavaa täällä suolattomien vesien partailla ja villien parissa", hän virkkoi, "ja mitä pikemmin minä voin nämä seudut jättää, sitä onnellisempänä itseni pidän. Nyt kun te kerrotte tätä, minäkään en voi olla ihmettelemättä, että mies vihollisten hyökätessä juoksi koloonsa sellaisella kiireellä ja vaistolla, ettei hän minuun tehnyt ollenkaan upseerin vaikutusta, mutta silloin en sitä ehtinyt sen tarkemmin selvittää, koska minulla oli hirveän kiire häntä seurata. Jumala varjelkoon! Jumala meitä varjelkoon — petturi, valmis myymään maansa — ja vielä ranskalaisille lurjuksille!"

"Valmis myymään kaikki: maan, sielun, ruumiin, Mabelin ja meidän päänahkamme, ja hän on kaikin

puolin menetellyt samalla inhoittavalla tavalla kuin ostajatkin. Kapteeni Piisydämen maamiehet usein harjoittavat sellaista kauppaa."

"Juuri heidän tapaistaan — valmiita antamaan, kun eivät voi voittaa ja juoksemaan pakoon, kun ei ole tilaisuutta kumpaankaan."

Monsieur Sanglier kohotti hattuaan ja hymyili pilkallisesti tälle huomautukselle. Mutta Haukansilmä oli liian rehellinen ja oikeudenmukainen jättääkseen vastaamatta tähän syytökseen.

"Jaa, jaa", hän virkkoi, "minun mielestäni ei ole kovin suurta eroa englantilaisen ja ranskalaisen välillä, sanottakoonpa mitä tahansa. He puhuvat eri kieliä ja palvelevat eri kuningasta, se myönnettäköön, mutta molemmat ovat inhimillisiä ja käyttäytyvät tilaisuuden sattuessa kuin ihmiset."

Kapteeni Piisydän, kuten Haukansilmä häntä nimitti, kohotti uudestaan hattuaan ja hymyili, mutta hymy oli nyt ystävällinen eikä ivallinen, kuten äsken, sillä hän tunsu, että toisen tarkoitus oli hyvä, vaikk'ei hän täydellisesti ymmärtänytäkään toisen puhetta. Viisaan tyyneydellä hän lopetti aamiaisensa välittämättä, mitä Cap suvaitsi ajatella tai sanoa.

"Minun asiani täällä oli keskustella majoitusmestarin kanssa", Cap virkkoi vastattuaan hymyillen vangin mykkään puheluun. "Kersantin loppu on lähellä ja ajattelin, että hän tahtoi antaa ennen eroansa joitakin tietoja lähimmälle päällikölleen. Se on nyt kuitenkin liian myöhäistä, ja kuten sanotte, Haukansilmä, luutnantti on todellakin lähtenyt ennen."

"Niin on, vaikkakin toista polkua. Komennus kuuluu nyt luonnollisesti korpraalille, vaikkakin hänen joukkonsa on pieni ja surkeassa kunnossa. Jos jotakin tärkeätä ilmestyy, me kaikki yhdessä päätämme siitä. Ajattelen kuitenkin, ettei meillä ole muuta tehtävää kuin haudata kuollemme ja polttaa hirsilinna ja asumukset, sillä ne ovat vihollisen alueella, joskaan ei laillisesti, niin kuitenkin vihollinen pitää tätä nyt omanaan, eikä näitä varustuksia voi jättää heidän käytettäväkseen. Ei tule myöskään kysymykseen, että me edelleenkin käyttäisimme niitä tukikohtana, kun ranskalaiset tietävät, missä tämä saari on. Se olisi samaa kuin asettua suden luolaan. Tämän työn me Käärmeen kanssa otamme tehdäksemme, sillä me olemme yhtä tottuneet peräytymään kuin hyökkäämäänkin."

"Kaikki tuo on, niinkuin olla pitääkin, hyvä ystäväni; ja nyt minun lankoni luokse. Vaikka hän onkin sotilas, me emme, minun mielestäni, voi antaa hänen erota ilman lohdutuksen sanaa jäähyväisiksi. Tämä on ollut onneton retki joka suhteessa, vaikka sellaista kai voi odottaa, kun ajattelee tätä aikaa ja näitä riidanalaisia erämaita. Meidän täytyy kuitenkin menetellä parhaamme mukaan ja koettaa auttaa sitä kelpo miestä kohottamaan ankkurinsa turmelematta ruoriansa. Kuolema on kuitenkin kaikesta huolimatta vakava asianhaara, herra Haukansilmä, voimmepa sanoa, että se on tärkeimpiä kysymyksiämme, joka tulee kerran meidän kaikkien eteen."

"Puhutte totta, puhutte aivan totta, ja juuri siitä syystä minä pidän kaikista viisaimpana olla joka hetki valmiina. Olen usein ajatellut, Suolavesi, että onnellisin on se, jolla on kaikista vähimmän selvitettävää silloin, kun kutsu tulee. Sellainen luulen minä olevani: olen metsästäjä, tiedustelija ja opas; ja vaikka en omista kämmenen leveyttä maata, minä iloitsen kuitenkin, niinkuin minä olisin rikkaampi kuin Albanian suurimmankin tilan omistaja. Siintävä taivas pääni päällä saa minut ajattelemaan viimeistä metsästyretkeäni, ja minä astun kuivilla lehdillä yhtä vapaasti, kuin minä olisin koko metsän herra ja omistaja. Mitä muuta sydän voisi toivoa? En sano, etten rakastaisi mitään, mikä on maasta, sillä kyllä minä rakastan, vaikk'en kovin suurella määrällä. Minulla on muutamia hyvärotuisia koiranpenikoita, vaikka meidän täytyy nyt olla erossa, koska ne ovat liian äänekkäitä tovereita näin sotaretkillä, ja sitten minä luulen, että minun on sangen vaikeata erota hirvenkaatajastani; mutta minä en näe mitään järkevää syytä, miksi meitä ei voitaisi panna samaan hautaan, sillä me olemme molemmat hiuskarvalleen kuusi jalkaa pitkät. Näiden lisäksi minulla on vielä muutamia matkustajilta saamiani pieniä esineitä ja Käärmeen lahjoittama piippu, jotka minä pyydän panemaan pussiin ja pääni alle, kun käsky tulee, ja niin minä olen valmis lähtemään millä hetkellä tahansa."

"Samoin minäkin", vastasi merimies heidän astellessaan sille asunnolle, jossa sairas oli, mutta innostuksissaan kokonaan unohtaen sen ikävän tehtävän, jota suorittamaan he olivat matkalla. "Juuri niin minäkin ajattelen. Kuinka usein olenkaan tuntenut ollessamme joutumaisillamme haaksirikkoon mielihyvää siitä, ettei alus ole minun! 'Jos se hukkuu', minä olen sanonut itselleni, 'minäkin voin kyllä hukkuu, mutta minun henkeni elää eikä minulle tule aineellista vahinkoa', ja se tuottaa lohtua. Eikö olekin kumma, että mies lukitessaan muutamia dollareita kiristuunsa tavallisesti lukitsee sinne myöskin sydämensä? Haukansilmä, mies ilman sydäntä on saman arvoinen kuin kala, jonka ilmarakko on mennyt rikki."

"Sitä minä en varmasti tiedä, mutta mies ilman omaatuntoa on onneton luontokappale, siitä annan sanani pantiksi ja sen voi myöskin jokainen huomata tutustuessaan mingoihin. Minä en paljoa välitä dollareista, mutta voin kyllä uskoa, että mies, jolla on niitä arkullinen, voi kyllä lukita sydämensä niille

seuraksi samaan arkkuun. Viime rauhan aikana minä metsästin kaksi kesää peräkkäin ja kokosin turkiksia niin paljon, että melkein alituisen ajattelin niitä. Ne ovat sittemmin mielestäni unohtuneet, mutta nyt minusta on mieluista, että silloin tuli kerätyksi, voinhan niiden avulla tehdä Mabelin elämän miellyttäväksi."

"Te olette filosofi, Haukansilmä, ja siitä huolimatta voitte olla kristitty ihminen."

"Minä saattaisin suuttua silmittömäksi mieheen, joka uskaltaisi väittää, että minä en ole kristitty, herra Cap. On kyllä totta, että hernhutilaiset eivät tehneet kristityksi minua, kuten niin monta delawarelaista, mutta minä olen saanut kristillisyyden samalla kuin valkoiset lahjani. Minusta valkoiselle miehelle on yhtä vähän eduksi olla olematta kristitty kuin punaiselle olla uskomatta onnellisiin metsästysmaihinsa. Huolimatta siitä eroavaisuudesta, mikä on tavoissa ja siitä erilaisesta tavasta, miten kukin hengen luulee kuoleman jälkeen elävän, delawarelaiset ovat hyviä kristittyjä, vaikkeivät ikinä olisi nähneet ainoatakaan hernhutilaista. Samoin on hyvä kristitty myöskin hyvä delawarelainen. Käärmeen kanssa me usein puhumme näistä asioista, sillä hän on suuresti mieltynyt kristinuskoon —"

"No, hitto olkoon!" keskeytti Cap. "Ja mitä hän kirkossa tekee ensin kerättyään vyöhönsä niin monta päänahkaa kuin suinkin."

"Älkää muodostako turhia luuloja, ystävä Cap, älkää omaksuko väärä otaksumia. Nehän ovat vain nahkakappaleita ja niiden ottaminen riippuu kasvatuksesta ja luontaisista taipumuksista. Katsokaa ympärillenne ja sanokaa minulle, miksi te näette punaisen soturin tuolla, mustan täällä ja toisissa paikoin valkoisia armeijoita. Nämä ja paljon muuta on järjestetty jostakin syystä, eikä meidän tule paeta tositapahtumia ja kieltää totuutta. Ei, ei; jokaisella ihonvärillä on omat taipumuksensa, omat lakinsa ja omat tapansa eikä kenelläkään ole oikeutta tuomita toista niiden vuoksi, vaikk'ei hän niiden tarkoitusta ymmärrä."

"Te olette varmaan lukenut hirveän paljon, Haukansilmä, nähdäksenne asiat noin selvässä valossa", vastasi Cap, johon toverinsa yksinkertainen selitys oli voimakkaasti vaikuttanut. "Kaikki tuo on minulle nyt päivän selvää, vaikk'en ollenkaan ole ennen tullut sitä ajatelleeksi. Mihin lahkoon te kuulutte, ystäväni?"

"Mitäh?"

"Mihin lahkoon te olette liittynyt? Minkä kirkon te olette itsellenne omistanut?"

"Katsokaa ympärillenne ja päättäkää itse. Minä olen kirkossa nyt. Minä syön kirkossa, juon kirkossa, nukun kirkossa. Maa on Herran temppeli ja minä odotan Häntä päivittäin, tunnittain enkä koskaan kadota yksinkertaista toivoani. Ei, ei; minä en kiellä vertani enkä väriäni, vaan minä olen kristittynä syntynyt ja samassa uskossa tahdon kuolla. Hernhutilaiset miellyttävät minua suuresti, ja eräs kuninkaan kappalainen puhui sangen vaikuttavasti minulle kerran, vaikka ne ovatkin sellaista joukkoa, jotka harvoin intoa herättävät, samoin puhui minulle myöskin eräs roomalainen lähetyssaarnaaja, kun minä johdin häntä erämaan läpi viime rauhan aikana. Mutta kaikille olen vastannut samalla tavalla, että minä olen jo kristitty enkä halua tulla hernhutilaiseksi, en paavinuskolaiseksi enkä kuulua Englannin valtiokirkkoon. Ei, ei; minä en tahdo kieltää vertani enkä syntyperääni."

"Minä luulen, että teidän puheenne voisi valaista kersantille matkaa kuoleman virran karikoitten yli, Haukansilmä. Hänellä ei ole ketään muuta kuin hentoinen Mabel, ja tämä on, kuten tiedätte, paitsi hänen tyttärensä, kaikesta huolimatta tyttöhuitukka ja lapsi."

"Mabel on hento ruumiiltansa, Cap ystäväni, mutta tällaisissa asioissa hän epäilemättä on voimakkaampi kuin useimmat miehet. Mutta kersantti Dunham on minun ystäväni ja teidän lankonne ja siksi on luonnollista, että me molemmat menemme hänen luokseen ja viivymme siellä yli eronhetken. Minä olen ollut monen ihmisen kuolinvuoteen ääressä, herra Cap", jatkoi Haukansilmä pysähtyen ja ottaen toisen takin napista kiinni — "minä olen nähnyt monen viimeisen ilmeen ja kuullut heidän viimeisen hengityksensä, sillä kun taistelun melu on ohi, on aikaa tutkistella sitä onnettomuutta, mikä on kohdannut ja millä tavalla mikin ottaa sen vastaan. Toiset käyvät tietänsä yhtä tyhminä ja tietämättöminä, kuin he eivät olisikaan saaneet Jumalalta järkeä eikä ylhäistä asemaa elämässä, kun taas toiset eroavat niin iloisina, kuin saisivat jättää raskaan taakan hartioiltansa. Minä luulen, että järki sellaisena hetkenä on kirkas, ystäväni, ja menneet tapaukset palaavat mieleen niinkuin kaikki muistoa himmentävä sumu olisi haihtunut."

"Sen minäkin olen huomannut, Haukansilmä. Sellaisen todistajana minäkin olen ollut ja uskonpa, että se on tehnyt minut paremmaksi. Muistan erään hetken, jolloin luulin, että minun aikani oli tullut: masto kaatui hirveällä vauhdilla ja pelkäsin, etten pääsisi pois alta. Minä en ole ollut kovin suuri syntinen, Haukansilmä ystäväni — tarkoitan, etten ole harjoittanut sitä suurimmassa määrässä, vaikkakin täytyy

sanoa, ellen tahdo totuutta kieltää, että minua, kuten kaikkia muitakin vastaan, voidaan löytää yhtä ja toista pientä, mutta en ole koskaan ollut osallisena merirosvouksessa, valtiopetoksessa, murhapoltossa tai muussa sellaisessa. Emme nyt puhu salakuljetuksesta emmekä muusta sellaisesta pienestä, sillä minä olen merimies ja kullakin ammatilla on omat heikot puolensa. Uskallanpa sanoa, ettei teidänkään toimenne ole kiusauksia vailla, niin kunnioitettava ja hyödyllinen kuin tehtävänne onkin."

"Monet oppaista ja tiedustelijoista ovat aika lurjuksia ja, kuten nyt majoitusmestari, ottavat maksua molemmilta puolilta. Minä toivoakseni en kuulu niihin, vaikka voikin joutua useinkin kiusaukseen. Kolmesti minä olen elämässäni joutunut koetukseen ja kerran minä annoin vähän perään, vaikka toivonkin, ettei se raskautta minun viimeistä hetkeäni. Minä, nähkääs, minä löysin metsästä nahkakimpun, jonka tiesin muutaman ranskalaisen sinne jättäneen. Hän metsästi meidän puolella, johon hänellä ei ollut oikeutta. — Siinä oli kaksikymmentäneljä mitä ihaninta majavannahkaa. Kiusaus oli sangen suuri, sillä tiesinhän, että laki olisi oikeastaan ollut minun puolellani, vaikka olikin rauhan aika. Mutta silloin johtui mieleeni, ettei sellainen laki ollut meitä metsästäjiä varten ja ajattelin, että miesparka oli voinut suunnitella koko tulevaisuutensa ottamalla huomioon sen rikkauden, jonka hän ensi talvena myydessään näistä saisi, ja minä jätin ne sinne, missä ne olivat. Moni meikäläisistä sanoi minulle, että tein väärin, mutta se rauhallinen uni, joka virkisti seuraavana yönä mieltäni, sanoi, että minä olin tehnyt oikein. Toinen koe oli, kun löysin pyssyn, joka oli ainoa näillä main yhtä hyvä kuin hirvenkaataja. Ottamalla sen omakseni tai piilottamalla sen minä olisin kerta kaikkiaan tullut ensimmäiseksi pyssymieheksi samalla kuin omistin parhaimman aseeni. Silloin minä olin nuori enkä millään tavalla huomattu, kuten myöhemmin on tapahtunut, ja nuorenanhan jokainen tahtoo olla erinomainen. Mutta Jumalan kiitos! Minä voitin tuon halun ja voitin myöskin kilpailijani linnassa ampumakilpailuissa, jolloin kenraali oli katselijana, vaikka hänellä oli hänen erinomainen pyssynsä!" Tässä Haukansilmän puhe keskeytyi nauruun, voitonriemu vieläkin loisti hänen silmistään ja päivettyneille kasvoille kohosi voimakas puna. "Seuraava ottelu pahalaisen kanssa oli kaikista vaikein. Kerran minä, nimittäin, tapasin muutamassa metsäsaunassa kuusi mingoja nukkumassa. He olivat panneet aseensa ja ruutisarvensa syrjään, niin että minä olisin ne vaivatta voinut ottaa itselleni herättämättä heitä. Mikä erinomainen tilaisuus se olisikaan ollut Chingackgookille, joka olisi nutistanut puukollaan ne kaikki toisen toisensa perästä ja ripustanut kuusi päänahkaa vyöhönsä vähemmässä ajassa kuin minulta menee tähän kertomiseen. Ah! Hän on erinomainen soturi tuo Chingackgook ja hän on yhtä rehellinen kuin urhea ja yhtä hyvä kuin rehellinen!"

"Ja mitäs te teitte silloin, herra Haukansilmä?" kysyi Cap, joka kiihkeästi halusi kuulla lopun, "minusta tuntuu, että te menettelitte silloin hyvin onnellisesti tai hyvin onnettomasti."

"Se kävi sekä onnellisesti että onnettomasti, kuinka sen nyt ottaa. Onneton se oli siksi, että olin langeta kiusaukseen, mutta onnellinen sentähden, että kaikki päättyi hyvin. Minä en taittanut hiuskarvaakaan heidän päästään, sillä valkoihoinen ei ota päänahkaa, enpä edes ottanut ainoakaan heidän pyssyistään. Minä tahdoin voittaa itseni, kun tiesin, että mingot eivät ole minun lemmikkejäni."

"Päänahkojen suhteen olitte epäilemättä oikeassa, kelpo ystäväni, mutta aseet ja varastot teidän olisi pitänyt takavarikoida ilman muuta."

"Ehkäpä olisi, ehkäpä olisi; mutta silloin mingot eivät olisi oppineet ymmärtämään, että valkoinen mies ei voi hyökätä aseettoman ja nukkuvan vihollisen kimppuun. Ei, ei; minä menettelin, kuten käskee omatuntoni, värini ja uskontoni. Minä odotin, kunnes he heräsivät ja lähtivät sotaretkillensä, silloin olen antanut heille senkin edestä, niin että vain yksi heistä palasi kotoansa — ja sekin vaivaisena — kertomaan retkistänsä. Kuten siis näette, ei mitään menetetty sen kautta, että minä tein oikein."

Cap ei puhunut mitään, ihmettelihän vain ystävänsä horjumatonta oikeudentuntoa, vaikei voinutkaan täydellisesti ymmärtää hänen menetelmiensä perussyitä. Innostuksissaan he olivat pysähtyneet keskustelemaan, mutta nyt he olivat kuitenkin joutuneet niin likelle sairaan lepopaikkaa, ettei enää käynyt jatkaminen tätä keskustelua, vaan kumpikin mielessään valmistui ottamaan viimeiset jäähyväiset eroavalta ystävältänsä.

XXVIII LUKU.

"Kun kesä poistuu, saapuu syksynhyrskyt ja kuolee kukat kovan hallan alla. Niin häipyä eloa, tyyntyy tuskanmyrskyt kuin sammuu illan rusko taivahalla."

Spenser.

Vaikkakin soturit kohtaavat vaaroja, vieläpä kuolemaakin, toisin tuntein sodan humussa kuin tyyninä hetkinä, jolloin on aikaa ajatella, ne kuitenkin herättävät heissä aina vakavan mielialan, ja kuoleva itse joko syvästi katuu kulunutta elämäänsä tai ajattelee epäillen ja peläten tulevaa. Moni mies on kuollut sankarin hymy huulillaan, mutta epäily ja paino sydämessään, sillä mikä uskontomme lieneekin — olkaammepa nyt kristittyjä, muhamettilaisia tai perustukoon elämäkatsomuksemme itämaitten innostaviin kuvitelmiin — kaikille on toki yhteistä se varmuus, että kuolema vain on portti, jonka kautta kaikkien on kuljettava parempaan elämään. Kersantti Dunham oli urhoollinen soturi, mutta nyt hän oli lähdössä maahan, josta hän ei mitään tiennyt ja kun hän tunsu vähitellen irtautuvansa elämästä, hänen ajatuksensa ja tunteensa saivat juhlallisen suunnan, sillä jos on totta, että kuolema on suuri vapauttaja, on myöskin totta, että elämä sen lähestyessä tuntuu turhalta.

Haukansilmä pitäen aina ajatuksiansa ja käytöstänsä kurissa, oli tottunut tällaisiin näytelmiin ja määrännyt kantansa niihin. Hän ajatteli kuolemaa filosofin tyyneydellä ja vakavuudella, eikä tämä sairashuone hänessä herättänyt erittäin vaikuttavia ja uusia tunteita. Toisin oli Capin laita: hän oli raaka, itsepäinen, viisasteleva ja kiivas, ja siksi vanha merikarhu sangen vaikeasti saattoi nöyryyttää mielensä siihen tilaan, jota näin vakava hetki vaati. Senpä vuoksi hän lähestyiikin sairastuvuutta kylmin tuntein, kuten mies, joka on käynyt pitkään elämäkoulua ja saanut siellä monta ankaraa läksyä, jotka kuitenkin ovat vain paaduttaneet hänen sydäntänsä, kun hän ei ole avannut sitä totuudelle ja valolle.

Ensimmäinen todistus, jossa Cap osoitti, ettei hän ymmärtänyt hetken juhlallisuutta, tuli esille, kun hän kävi kuvailemaan, mitä Muirille ja Nuolenpäälle oli tapahtunut. "Molemmat kohottivat ankkurinsa kiireesti", hän lopetti, "ja sinulle tuottanee lohtua tieto, että molemmat ovat lähteneet ennen sinua sille pitkälle matkalle, ja ne olivat miehiä, joita sinulla ei ollut erikoista syytä rakastaa. — Jos minä olisin sinun sijassasi, tuottaisi tämä tieto suurta tyydytystä. — Minun äitini usein sanoi, Haukansilmä, että kuolevan mieltä ei saa masentaa, vaan sitä on rohkaistava viisaalla ja sopivalla tavalla, ja tämä tieto varmaan häntä innostaa, jos hän ajattelee mingoja vähänkin samoin tuntein kuin minä."

Kuullessaan tämän Kevät nousi ja sipsutti kuulumattomin askelin ulos. Dunham kuunteli jäykin katsein, sillä elämä oli jo niin paljon haihtunut hänen mielestään, että hän oli unohtanut Nuolenpään ja vähät välitti Muirista, mutta heikolla äänellä hän pyysi luokseen Jasperia. Viivyttelemättä kutsuttiin nuorukainen ja pian hän ilmestyi vuoteen ääreen. Kersantti tuijotti häneen hetkisen ystävällisesti ja hänen katseensa ilmaisi katumusta siitä vääryydestä, jonka hän oli ajatuksissaan nuorukaiselle tehnyt. Kuolinhuoneessa oli nyt Haukansilmä, Cap, Mabel, Jasper ja kuoleva mies. Kaikki muut, paitsi tytär, seisoivat sairaan vuoteen ympärillä odottaen hänen viimeistä hetkeänsä. Mabel oli polvillaan hänen vieressään välistä painaen hänen jäykistyvää kättänsä rintaansa vasten ja välistä kostuttaen vedellä hänen polttavan kuumia huuliansa.

"Me olemme pian samassa tilassa kuin te olette nyt, kersantti", sanoi Haukansilmä, jonka ei voitu sanoa pelkäävän tällaisia näytelmiä, sillä liian usein hän oli nähnyt kuoleman voittokulun voidakseen antaa valtaa kauhun tunteille, mutta täydellisesti hän taas tajusi, että kuolema tuli toisenlaisena taistelukentällä kuin tällaisessa hiljaisessa kotipiirissä; "enkä ollenkaan epäile, ettemme kohtaisi jälleen. Nuolenpää on mennyt omaa tietään, se on tosi, mutta hänen tiensä ei ollut oikean intiaanin. Te olette nähnyt, mitä polkua hän on viime aikoina käynyt, ja voimme päätellä, ettei se liene oikea. Minun ajatukseni taistelee kokonaan hänen ja luutnantti Muirin esiintymistä vastaan. Te olette elämässä täyttäneet velvollisuutenne, ja kun ihminen on sen tehnyt, hän voi lähteä pitkälle matkallensa kevein sydämin ja rauhallisin mielin."

"Toivon sitä, ystäväni. Minä olen koettanut täyttää velvollisuuteni."

"Niin, niin", pisti Cap, "tarkoitus on puoli voittoa; ja jos sinä olisit lähettänyt veneen tiedustelemaan, miten asiat ovat, kaikki olisi käynyt aivan toisin. Ei kukaan täällä eikä muuallakaan voi epäillä sinun tahtoneen tehdä kaikki parhaimmalla tavalla."

"Niin minä tahdoin. Tahdoin saattaa kaikki hyvään loppuun."

"Isä! Minun rakas, rakas isäni!"

"Magneetti raskauttaa tuolla tavalla eroa ja sangen vähän auttaa isäänsä purjehtimaan karikon yli; siksipä meidän täytyy ystävyydellämme auttaa häntä niin paljon kuin voimme."

"Sanoitko sinä mitään, Mabel?" kysyi Dunham kääntäen päätänsä tyttärensä päin, sillä hän oli liian heikko kääntääkseen koko ruumistansa.

"Sanoin, isä; älä luota mihinkään, mitä hyvää ja kiitettävää itse olet tehnyt; luota kokonaan vain Jumalan pojan siunattuun sovintotyöhön."

"Kappalainen on sanonut meille jotakin samaa, veli. Tämä rakas lapsi saattaa olla oikeassa."

"Niin, niin; epäilemättä saarnaajat sanovat niin. Hän on meidän tuomarimme ja pitää kirjaa kaikista töistämme ja lukee kaikki viimeisenä päivänä ja näyttää, kuka on tehnyt oikein, kuka väärin. Minä uskon, että Mabel on oikeassa, eikä sinun siis tarvitse ollenkaan olla huolissasi, sillä kyllä kirja on oikein pidetty."

"Eno! Rakkahin isä! Nuo ovat turhia kuvitelmia! Luota kokonaan vain Vapahtajaamme äläkä mihinkään muuhun! Etkö itsekkin ole usein tuntenut, että toiveesi ovat tyhjiin rauenneet, ja kuinka voisitkaan luottaa omiin ansioihisi, kun meidän kaikkien luonto on turmeltunut? Kenen sielun täyttää puhtaus ja pyhyys? Ei siis ole muuta toivoa kuin Kristuksen sovintotyö!"

"Se on juuri samaa, mitä hernhutilaiset sanovat", kuiskasi Haukansilmä Capille hiljaa; "luottakaa siihen, Mabel on oikeassa."

"Oikeassa varmaankin, Haukansilmä ystäväni, päämäärään nähden, mutta väärässä suunnasta. Minä pelkään, että lapsi johtaa kersantin harhaan juuri silloin, kun hän on pääsemässä selville vesille tai salmen syvimmälle paikalle."

"Jättäkää se Mabelille, jättäkää se Mabelille; hän ymmärtää paremmin kuin kukaan meistä eikä voi mitenkään vahingoittaa."

"Sen olen ennenkin kuullut", virkkoi Dunham hetkisen kuluttua. "Ah, Mabel, outoa on vanhemman nojautua lapseen tällaisella hetkellä!"

"Pane toivosi Jumalaan, isä; luota Hänen poikansa lunastustyöhön. Rakas, rakas isä, rukoile, rukoile Kaikkivaltiaan armoa sielullesi!"

"En ole tottunut rukoilemaan, veli. Haukansilmä, Jasper — neuvokaa minulle rukouksen sanat."

Cap tuskin tiesi, mitä rukouksella tarkoitettiin eikä hänellä ollut mitään vastausta antaa. Haukansilmä rukoili kyllä päivittäin, ellei tunnittainkin, mutta se tapahtui hänen omalla omituisella tavallaan ilman sanojen apua ajatuksen kautta. Tässä tapauksessa hän oli yhtä hyödytön kuin merimieskin eikä hänellä ollut mitään vastausta antaa. Jasper puolestaan olisi tahtonut vuoria siirtää lievittääkseen Mabelin tuskaa, mutta tässä tapauksessa hän oli aivan voimaton, ja hän hätkähtäen ja häveten vetäysi takaisin, kuten aina nuoret, kun heitä vaaditaan tekemään jotakin, joka on kokonaan mahdotonta heille, ja jossa he tuntevat voimiensa heikkouden.

"Isä", virkkoi Mabel kuivaten silmänsä ja koettaen saada kalpeille kasvoilensa tyynen ilmeen, "minä tahdon rukoilla sinun kanssasi, sinun, itseni ja meidän kaikkien puolesta. Hän ei jätä kuulematta heikoimmankaan ja yksinkertaisimmankaan rukousta."

Hänen hartaudessaan oli jotakin ylevää ja liikuttavan juhlallista. Ääneti ja vakavasti hän valmistui täyttämään raskasta velvollisuuttaan. Kieltäen itsensä hän unohti sukupuolensa ujouden ja arkuuden tehdäkseen vanhempansa viimeisen hetken helpommaksi, ja näytti kuin hän olisi jostakin salaperäisestä voimanlähteestä saanut tukea, että hän voi koko olemuksellaan antautua kalliiseen tehtäväänsä.

Mabel oli saanut uskonnollisen kasvatuksen — mutta siihen ei liittynyt liioittelua eikä itsekyläisyyttä. Hän luotti Jumalaan välittömästi ja hänen uskonsa ja toivonsa oli yksinkertainen ja vakaa. Jo lapsena häntä oli totutettu rukouksessa lähestymään kaiken hyvän antajaa. Hän piti esikuvanaan itse Kristusta, joka käski seuraajiensa kieltäytyä turhista sanoista ja pyrkiä saavuttamaan sitä, mikä hyvä on. Se laho, johon hän kuului, oli opettanut jäsenilleen muutamia hartaita rukouksia, joiden sisällys oli ylevä ja kieli ihastuttavan kaunista. Kuullessaan näitä sekä yhteisissä kokouksissa että käyttäessään niitä yksikseen rukoillessaan, ne olivat tulleet niin hänen henkiseksi omaisuudekseen, ettei hän enää muistanut niitä mistään oppineensa, vaan lauseet tulivat hänen huuliltaan lämmittävinä ja mukaansatempaavana, niinkuin ne olisivat kuohuneet hänen oman sydämensä syvyydestä. Vaikka sanat lausuttiin hiljaa, oli äänen sointu niin harras ja ylevä, että se vaikutti enemmän kuin suurella voimalla ja ulkonaisella komeudella pidetty hartaushetki. Niinpä se valtasi kuulijat kokonaan, sillä sanat, jotka lähtevät sydäimestä ja vuotavat hartauden ja tuskan pusertamina esille, löytävät aina vastakaikua jokaisessa ihmissydämessä.

Mutta kun hän joutui puhumaan heidän omasta tilastansa ja kuolevasta miehestä, hänen sanoihinsa tuli yliluonnollinen juhlallisuus ja hartaus. Kielen kauneus säilyi yhä, mutta siihen liittyi lämmin, kaikkivoittava lapsen rakkaus ja kaiho erota kalleimmasta elämässä; ja hänen sanansa saivat syvän juhlallisuuden ja hartauden, joka läheni todellista kaunopuheisuutta. Me voisimme toistaa hänen lauseitansa, mutta emme pidä sopivana esittää sitä, joka eli vain hänen sielunsa pyhätöissä, vaikka hädän hetkenä toisetkin joutuivat hänen henkensä salaisista lahjoista osallisiksi.

Tämä yksinkertainen, mutta juhlallinen näytelmä vaikutti eri tavalla eri yksilöihin. Dunham itse eli kokonansa rukouksessa mukana, ja tunsu sellaista huojennusta kuin ihminen, joka raskaine

kuorminensa on takertunut orjantappurapensaikkoon, josta hän ei luule vapaaksi pääsevänsä, mutta sitten tulee joku, joka nostaa kokonansa pois kuorman hänen hartioiltansa. Cap oli hämmästynyt ja ihastunut, vaikka vaikutus ei hänen mielessään ollut kovin syvä eikä kestävä. Hän tutkisteli omien tunteittensa laatua ja epäili, olivatko ne niin miehekkäät ja sankarilliset kuin olisi pitänyt, mutta totuus, inhimillinen hartaus ja uskonnon voima vaikuttivat häneen kuitenkin niin, ettei hän käynyt raa'asti vastaan väittämään, kuten tavallisesti. Jasper polvistui juuri Mabelin kohdalla toisella puolen vuodetta, peitti kasvonsa ja seurasi sanoja sellaisella vakavuudella kuin omalla rukouksellaan olisi tahtonut lisätä toisen rukouksen voimaa, vaikkakin on epävarmaa, eikö häneen rukoilijan äänen sointu ja sanojen helinä vaikuttanut enemmän kuin rukouksen sisälllys.

Vaikutus Haukansilmään oli voimakas ja ilmeinen — ilmeinen, sillä hän seiso i suorana, myöskin Mabelia vastapäätä ja ilme hänen kasvoillaan vaihteli lakkaamatta todistaen voimakkaitten tunteitten liikkuvan hänen sielussansa. Hän nojasi pyssyysnä ja joskus hänen jäntevät sormensa puristivat sitä, niinkuin hän olisi tahtonut musertaa aseän kappaleiksi. Kun Mabelin sanat tulivat innokkaimmiksi ja lämpimimmiksi; hän pari kolme kertaa kohotti katseensa rosoiseen laipioon ikäänkuin nähdäkseen, eikö rukouksen kuulija ilmestyisi näkyville. Sitten taas hänen tunteensa kääntyivät siihen olentoon, jonka sielusta nämä ihanat ajatukset nousivat Isän puoleen. Mabelin kasvot eivät enää olleet kalpeat, vaan niistä hohti innostuksen tuli ja ne olivat suloiset kuin aamun sarastus sateen jälkeen. Näinä hetkinä Haukansilmän miehekäs ihastus kuvastui koko kauneudessaan hänen kasvoillansa ja kun hän tuijotteli sankarittareemme, loisti hänen silmistään ihana rakkauden tuli.

Kersantti Dunham asetti kätensä Mabelin pääläelle, kun tämä lopetti rukouksensa ja kätki kasvonsa peitteeseen.

"Jumala sinua siunatkoon, minun rakas lapseni, Jumala sinua siunatkoon!" hän kuiskasi, sillä voimat eivät sallineet lausua sitä ääneen. "Tämä tuottaa todellista lohtua. Jospa minäkin voisin noin rukoilla!"

"Isä, sinä osaat 'Isämeidän'; sinä itse opetit sen minulle, kun minä olin vielä lapsi."

Kersantin kasvot kirkastuivat hymyyn, sillä hän todellakin tuns i täyttäneensä tämän vanhemmanvelvollisuutensa ja sen muisto tuotti hänelle suloista tyydytystä tänä vakavana hetkenä. Hän oli sitten ääneti useita minuu tteja ja kaikki luulivat, että hän seurustelee Jumalansa kanssa.

"Mabel, lapseni!" hän vihdo in virkkoi äänellä, joka jo kuului melkein haudan takaa, — "Mabel, minä jätän sinut." Henki tällaisena hetkenä näyttää pakottavan ruumiin tottelemaan sen määräyksiä. "Minä jätän sinut, lapseni; missä on sinun kätesi?"

"Tässä, rakkahin isä — ota ne molemmat; oi, ota ne molemmat!"

"Haukansilmä", lisäsi kersantti tapaillen vuoteen toiselta puolen, johon Jasper oli polvistunut, ja saaden nuorukaisen käden erehdyksessä omaansa, "ota tämä. Isänä minä jätän hänet sinulle — kuten — te molemmat tahdotte. Jumala — siunatkoon — siunatkoon teitä molempia!"

Tänä kauheana hetkenä ei kukaan hennonut oikaista kersantin erehdystä ja parin minuutin perästä hän nukahti pitäen Jasperin ja Mabelin käsiä molempien omiensa välissä. Sankarittareemme oli kokonaan unohtanut todellisuuden, kunnes Cap virkahti, että kaikki oli nyt lopussa. Kohottaessaan silmänsä Mabel kohtasi Jasperin katseen ja tuns i hänen lämpimän kädenpuristuksensa. Mutta tänä hetkenä täytti yksi ainoa tunne hänen sydämensä ja Mabel ratkesi itkuun tuskin tietäen, mitä oli tapahtunut. Haukansilmä tarttui Jasperin käteen ja johti hänet ulos.

Ystävykset astelivat tulen ohi, yli nurmikentän ja saapuivat melkein toiseen päähän saarta virkkamatta sanaakaan. Siellä he pysähtyivät ja Haukansilmä puhui. "Kaikki on lopussa, Jasper", hän virkkoi — "nyt on kaikki lopussa. Voi kuitenkin! Kersantti on päättänyt retkensä, ja se on tapahtunut viheliäisen mingon käden kautta. Emme olisi ikinä uskoneet että näin voisi käydä, ja kuitenkin hänen kohtalonsa jo huomenna saattaa olla sinun tai minun!"

"Entäs Mabel? Mihin Mabel nyt joutuu, Haukansilmä?"

"Sinä kuulit kersantin viimeiset sanat. Hän on jättänyt lapsensa minun huomaani, Jasper; ja se on juhlallinen luottamus — totisesti — se on juhlallinen luottamus."

"Se on luottamus, Haukansilmä, ja ilolla voisi kuka tahansa osoittaa sinulle sellaista", vastasi nuorukainen katkerasti hymyillen.

"Usein olen ajatellut, että tämä on tullut väärän miehen hyväksi. Minä en ole sovelias, Jasper, minä en ole sovelias — todellakin luulen, että minä en ole. Mutta jos Mabel unohtaa kaikki minun puutteeni ja suostuu minuun, minulla ei ole oikeutta paeta onneani, ja ehkäpä muutkin ne unohtavat, sillä onhan minullakin joitakin ansioita."

"Ei kukaan moiti sinua, Haukansilmä, siitä, että menet naimisiin Mabel Dunhamin kanssa enempää kuin siitäkään, että kannat rinnassasi jalokiveä, jonka ystävä on sinulle vapaasti antanut."

"Mutta luuletko sinä, että ihmiset moittivat Mabelia, poika? Siinäkin suhteessa minulla on ollut epäilykseni, sillä kaikki ihmiset eivät katsele minua samoilla silmillä kuin sinä ja kersantin tytär." Jasper Vesikoira värähti kuin mies, jonka äkkiä valtaa ruumiillinen tuska, mutta joka tahtonsa lujudella koettaa pysyä pystyssä. "Miehet ovat kateellisia ja pahansuopia ainakin täkäläisissä varustuksissa. Joskus minä toivon, Jasper, että Mabel olisi mieltynyt sinuun ja sinä olisit mieltynyt häneen, sillä usein minusta tuntuu, että sellainen kuin sinä sittenkin voisi tehdä hänet onnellisemmaksi kuin minä."

"Me emme puhu siitä, Haukansilmä", keskeytti Jasper lyhyesti ja kärsimättömästi, "sinusta tulee Mabelin mies eikä ole oikeutta ajatella ketään muuta sille sijalle. Mitä minuun tulee, minä otan Capin neuvosta vaarin ja katson, voiko minusta jotakin tulla menemällä suolaisille vesille."

"Sinä, Jasper Western! Sinäkö jättäisit järvet, metsät ja nämä rajaseudut! Ja kaikki tämä siksi, että pääsisit kaupunkeihin ja linnoihin elämään siellä teeskentelyn maailmoissa ja saisit vaihdetuksi vedet hieman toisenmakuisiin! Eikö meillä ole suolalähteitä, jos sinä nyt välttämättä suolaa halajat? ja eikö meidän pitäisi tyytyä siihen, mitä Luoja on juuri meille antanut? Laskujani tehdessäni minä olen ottanut lukuun sinut, poika, — sillä minä todellakin ajattelin nyt, kun Mabel ja minä aiomme elää samassa majassa, että jonakin päivänä sinäkin haluat valita itsellesi toverin ja asettua meidän naapuriksemme. Minulla on ihana paikka noin viisikymmentä penikulmaa Oswegosta länteen, johon olen itse ajatellut asettua. Siinä lähellä on verraton satamapaikka, johon voi aluksella tulla ja mennä milloin ikinä haluaa. Minä kuvittelin, että sinä vaimoinesi asettaisitte toiseen paikkaan ja Mabel ja minä toiseen. Me muodostaisimme oivan yhteiskunnan ja jos Jumala suo jonkunkaan luoduistaan olla onnellinen, ei koko maan päällä ole onnellisempia kuin me neljä."

"Sinä unohdat, ystäväni", vastasi Jasper ottaen toisen käden ja puristaen sitä ystävällisesti hymyillen, "ettei minulla ole sitä neljättä, jota rakastaisin ja josta huolta pitäisin, ja epäilen suuresti, voinko minä koskaan rakastaa ketään, niinkuin minä rakastan sinua ja Mabelia."

"Kiitos, poika — minä kiitan sinua koko sydämeistäni, mutta se, mitä sinä kutsut rakkaudeksi Mabeliin, on vain ystävyyttä ja se on ihan toinen tunne kuin minun. Näes, sensijaan, että nukkuisin yöni rauhassa, kuten on luonnon vaatimus, minä uneksinkin Mabel Dunhamista lakkaamatta. Hän kummittelee kaikkialla minun mielessäni. Kun minä kohotan hirvenkaatajani saadakseni hirvipaistia, eläin katsoo minuun ja minusta tuntuu, niinkuin sillä olisi Mabelin suloiset silmät ja se ilakoiden virkkaisi: 'ammu, jos uskallat!' Sitten minä kuulen hänen viehättävän äänensä lintujen laulussa, ja juuri viimeksi nukkuessani minä tahdoin kantaa käsilläni Mabelin Niagaran yli mielummin kuin erota hänestä. Katkerinta, mitä milloinkaan olen kokenut, oli, kun paholainen tai mingo kerran unissa pani minut ajattelemaan, että minä olin menettänyt Mabelin joko jossakin onnettomuudessa — tai toinen oli hänet minulta vienyt."

"Oi, Haukansilmä! Jos sinä tunnet sen niin katkerana unissasi, mitä onkaan sanottava siitä, joka tietää, että tuo on totta, totta, totta — niin totta, ettei se jätä vähintäkään toivoa, vaan tuskan ja epätoivon?"

Sanat pääsivät ryöstäytymään Jasperilta tahtomatta, niinkuin putouksesta olisivat äkkiä sulut katkenneet ja vesi olisi hyökännyt kohisten alas. Ne tulivat tahdottomasti, melkein tajuumatta, mutta niissä ilmeni niin syvä tunne ja totuus, etteivät ne jättäneet epäilykselle sijaa. Haukansilmä hätkähti, tuijotti kokonaisen minuutin ystäväänsä kuin poissa suunniltaan, ja kaikista vastustuksista huolimatta totuus välähti selvänä hänen mielessään. Jokainen tietää, mitä vaikuttaa, kun paljastetaan yht'äkkiä koko elämää mullistava totuus, joka kerralla selvittää kaikki siitä johtuvat seikat ja langanpäät, miten terävä on silloin ajatus ja miten valmis on vääryydet sovittamaan. Sankarimme oli niin luottavainen luonteeltaan, niin suora ja valmis kuvittelemaan, että kaikki hänen ystävänsä sydämensä pohjasta soivat hänelle yhtä paljon onnea kuin hän heille, ettei tähän onnettomaan hetkeen asti ollut hänen mieleensä johtunut pieninkään ajatuksen pilkahdus, että Jasper voisi ihaila sillä tavalla Mabelia. Hän oli kuitenkin liian tottunut ihmisten intohimoisten tunteitten purkauksiin, ja tämä oli niin voimakas ja luonnollinen, ettei se jättänyt pienintäkään sijaa epäilyksille. Ensimmäinen tunne, joka seurasi tätä varmuutta, oli syvän epätoivon ja tuskan. Hän muisti Jasperin nuoruutta, hänen ulkonaisia etujansa, joiden ehdottomasti täytyi miellyttää Mabelia enemmän kuin hän itse ikinä saattoi. Sitten pääsivät hänen luonteensa jaloimmat voimat vallalle ja hän alkoi epäillä ja arvostella itseänsä ja antaa arvoa toisten tunteille, kuten hän aina oli tehnyt. Hän otti Jasperia kädestä, johti hänet kaatuneen hongan luo ja puoliksi pakotti hänet istumaan sen rungolle istahtaen itse viereen.

Tänä hetkenä hänen tunteensa raivosivat, ja Vesikoira hämmästyti niiden voimaa ja häpesi itseänsä. Nuorukainen olisi antanut kaiken maailman rikkauudet, jos olisi saanut takaisin kolme viimeistä minuuttia. Mutta hän oli kuitenkin liian rehellinen ja tottunut aina kohtelemaan ystäväänsä suoruudella, niin ettei voinut ajatellakaan koettaa edelleen salata totuutta tai vastata kierrellen niihin kysymyksiin, joita varmasti toinen tekisi. Vaikka hän vapisi ajattellessaan, mitä seuraisi, hän ei

kuitenkaan hetkeäkään ajatellut kiertää totuutta.

"Jasper", virkkoi Haukansilmä niin vakavalla äänellä kuin olisi tahtonut saada soimaan kaikki kuulijansa hermot, "tämä on hämmästyttänyt minua! Sinä sittenkin rakastat Mabelia, kuten olin ajatellut, ja vaikka minun turhamaisuuteni ja harhaluuloni ovat julmasti minua pettäneet, minä kuitenkin syvästi säälin sinua, poika, säälin koko sielustani! Niin, minä tiedän, kuinka hirveästi täytyy koskea, jos asettaa toivonsa sellaiseen olentoon kuin Mabel, eikä saa vastakaikua tunteillensa. Tämä asia meidän on selvitettävä, Vesikoira, kuten delawarelainen sanoo, niin ettei pienintäkään pilvenhattaraa jää meidän välillemme."

"Mitä selvittämistä siinä on, Haukansilmä? Minä rakastan Mabel Dunhamia, mutta Mabel ei rakasta minua — hän ottaa mieluummin sinut mieheksensä, ja viisainta, mitä minä voin tehdä, on heti lähteä merille ja koettaa unohtaa teidät molemmat."

"Unohtaa minut, Jasper! Se olisi rangaistus, jota minä en ole ansainnut. Mutta mistä sinä tiedät, että Mabel pitää enemmän *minusta*? Mistä sinä sen tiedät, poika? Minusta se näyttää ihan mahdottomalta!"

"Eikös hän aio mennä naimisiin sinun kanssasi? Ja voisiko Mabel mennä naimisiin sellaisen kanssa, jota ei rakasta?"

"Kersantti on kovasti kehoittanut häntä siihen ja velvollisuutensa tunteva lapsi saattoi pitää vaikeana vastustaa kuolevan isänsä toiveita. Oletko sinä koskaan sanonut Mabelille, että sinä ihailet häntä, että sinun tunteesi häneen ovat sellaiset?"

"En milloinkaan, Haukansilmä. Minä en voisi tehdä sinulle sellaista vääryyttä."

"Minä uskon sinua, poika — minä uskon sinua. Ja nyt sinä tahtoisit lähteä merille ja viedä tuon tunteesi mukana. Mutta se ei saa tapahtua. Mabelin täytyy saada kuulla kaikki, ja hänen tulee menetellä mielensä mukaan, vaikka minun sydämeni murtuisi tässä kokeessa. Teidän välillänne ei siis ole ollut mitään puhetta, Jasper?"

"Ei oikeastaan, ei suorastaan mitään. Kuitenkin minä tunnustan sinulle kaikki, Haukansilmä, sillä sen olen sinunlaisellesi vanhalle ystävälle velkaa ja loppukoon tämä juttu sitten tähän. Sinähän tiedät, miten nuoret ihmiset ymmärtävät toisiansa tai ainakin luulevat ymmärtävänsä, vaikk'eivät aina käytäkään sanoja! ja ymmärtävät, tai ainakin luulevat ymmärtävänsä toistensa ajatuksia tuhansista pikku seikoista."

"En minä, Jasper, en minä", vastasi opas rehellisesti, sillä totuuden tunnustaaksemme, hän ei milloinkaan ollut tuntenut sitä ihanaa merkkikieltä, joka salaisten tunnustähtien kautta antaa ihania lupauksia kertoen lukemattomista unelmista ja toiveista. "En minä, Jasper, siitä minä en mitään tiedä. Mabel on aina kohdellut minua suurella ystävyydellä ja ilmaissut sen myöskin niin selvin sanoin, kuin kieli ikinä voi kertoa."

"Sinulla on ollut onni kuulla hänen sanovan, että hän rakastaa sinua, Haukansilmä?"

"Ei, Jasper, — ei juuri niillä sanoilla. Hän on sanonut minulle, ettemme koskaan voisi, ettemme koskaan voisi mennä naimisiin, että *hän* ei ole kyllin hyvä *minulle*, vaikka hän sanoo kunnioittavansa ja ihailevansa minua. Mutta sitten kersantti on sanonut, että nuoret, hennot tytöt tunnustavat lempensä siten, ja että hänen äitinsä sanoi ja menetteli siten ennen häntä ja että minun pitäisi olla tyytyväinen, jos hän jotenkin ilmaisisi suostuvansa avioliittoon kanssani. Sen vuoksi minä olen kuvitellut, että kaikki olisi, niinkuin pitääkin."

Kuvaisimme tapauksia ja ihmisiä väärin, ellemme lisäksi, että huolimatta ystävydestään ja siitä rehellisestä toivostaan, että Haukansilmä olisi täysin onnellinen, Jasper tunsi sydämessään kuvaamattoman ilon sykkähdyksen kuullessaan tämän. Siihen ei sisällynyt toivoa, että olosuhteet olisivat muuttuneet hänelle edullisemmiksi, vaan mustasukkaisuus sai tyydytystä, ettei toinenkaan ollut kuullut sitä ihanaa tunnustusta, joka häneltä oli kielletty.

"Puhu minulle vielä siitä keskustelusta, jossa ei kieltä tarvita", lisäsi Haukansilmä, jonka kasvojen ilme kävi yhä murheellisemmaksi ja joka kuitenkin kysyi, vaikka näytti aavistavan, että vastaus vain lisäisi hänen suruansa. "Minä olen keskustellut Chingackgookin ja hänen poikansa kanssa — ennenkuin poika kaatui — tällä tavalla; mutta minä en ole voinut aavistaa, että nuoret tytöt olisivat tottuneet siihen — ja kaikista vähimmän Mabel Dunham."

"Eihän se ole mitään, Haukansilmä. Minä tarkoitan vain jotakin katsetta, hymyä, silmän pilkahdusta tai käden värähdystä, kun neitonen on joskus tervehtinyt minua, ja kun minä olen ollut kyllin heikko värähtelemään Mabelin hengityksestä tai hänen vaatteittensa kosketuksesta, minun ajatukseni on

vienyt minut harhaan. En ole milloinkaan selvään puhunut Mabelille, eikä siitä nyt ole enää mitään hyötyä, kun kaikki toivo on mennyt."

"Jasper", vastasi Haukansilmä koruttomasti, mutta niin varmasti ja arvokkaasti, että toinenkin huomasi tämän keskustelun loppuneen tähän, "meidän tulee puhua kersantin hautaamisesta ja palaamisestamme pois tältä saarelta. Kun kaikki nämä on saatu suoritetuksi, on aikaa kyllin puhua kersantin tyttärestä. Tämä asia on täydelleen selvitetävä, sillä isä jätti huolenpidon tyttärestään minulle."

Jasper oli iloinen, että puhe lähti toiselle ladulle, ja ystävykset erosivat kukin täyttämään oman luonteensa ja tottumustensa mukaisia velvollisuuksia.

Iltapäivällä olivat kuolleet haudatut. Kersantti Dunham oli saanut leposijansa keskellä nurmikenttää olevan tuuhean lehmuksen alla. Mabel itki katkerasti toimituksen kestäessä ja tunsu kyynelistä saavansa kuormallensa huojennusta. Yö kului rauhallisesti, samoin kuin seuraava päiväkin saarella, sillä Jasper selitti, että myrsky oli liian raju, että he olisivat voineet lähteä järvelle. Sama syy esti myöskin kapteeni Sanglieria lähtemästä saarelta ennenkuin kolmannen päivän aamuna kersantti Dunhamin kuolemasta, kun myrsky oli asettunut ja tuuli tyyntynyt. Sitten hän erosi jätettyään hyvästit Haukansilmälle osoittaen samalla, että toinen oli kokonaan voittanut hänen mielisuosiionsa. Molemmat tunsivat kunnioittavansa toisiansa, vaikkakin kumpikin näki toisessansa katkeran vihollisen.

XXIX LUKU.

"Päätä hän käänsi leikiten vaan
ja hymynhäivä huulilla karkeloi.
Mut poika tunsu piston rinnassaan:
Se hymy hälle ikuisen tuskan toi."

Laila Rookh.

Viime päivien tapahtumat olivat olleet niin kiihoittavia ja herättäneet niin monia kysymyksiä sankarittaremme mielessä, ettei hänellä ollut aikaa antautua kokonaan surullensa. Suuresti hän kuitenkin kaipasi isäänsä ja joskus hän kauhusta vavahti muistelleessaan, miten äkillinen kuolema Jennietä oli kohdannut ja mitä hirveitä näytelmiä hän oli saanut nähdä, mutta sittenkin hän oli kohottanut masennettua mieltänsä eikä antanut epätoivolle täydellistä valtaa, kuten olisi tällaisessa surussa saattanut käydä. Ehkäpä se onnettomuus, joka Kevättä oli kohdannut ja joka oli tehnyt hänet melkein mielipuoleksi kahdeksikymmeneksineljäksi tunniksi, oli pakottanut Mabelia hillitsemään oman tuskansa ja koettamaan lohduttaa toista. Sen hän teki hiljaisella, tyyneellä ja lämpimällä tavallansa, kuten hänen sukupuolensa tällaisissa tapauksissa aina menettelee.

Kolmannen päivän aamu oli määrätty Lokin lähtöajaksi. Jasper oli suorittanut kaikki valmistuksensa, tavarat oli viety laivaan ja Mabel oli ottanut Keväältä hellät jäähyväiset — tuskallinen ja sydäntäsärkevä ero. Lyhyesti, kaikki oli valmiina ja toiset olivat jo astuneet laivaan, saarelle oli jäänyt vain Kevät, Haukansilmä, Jasper ja sankarittaremme. Ensimmäinen oli pistäytynyt tiheimpään pensaikkoon itkemään, ja viimeksimainitut lähestyivät paikkaa, jossa kolme kanottia oli heitä odottamassa. Yksi niistä oli jätetty Keväälle ja kahden piti viedä nämä toiset Lokille. Haukansilmä kulki edellä, mutta kun hän joutui lähelle rantaa, ei hän mennytkään veneille, vaan kääntyi hiukan syrjään, jossa aukeaman laidassa oli kaatunut tammi lehtien suojassa Lokilla-olijoilta. Istahtaen itse rungolle hän pyysi Mabelia istumaan toiselle puolellensa ja osoitti Jasperille paikan toisella puolellansa.

"Istukaa tähän, Mabel, istu sinä, Jasper, tänne toiselle puolelleni", hän määräsi heti, kun itse oli istuutunut. "Minulla on mielessäni jotakin, joka sitä raskaasti painaa ja nyt minun on päästävä siitä vapaaksi, jos koskaan aion siinä onnistua. Istukaa, Mabel, ja antakaa minun keventää sydäntäni ja omaatuntoani, niin kauan kuin minulla on voimaa siihen."

Seurasi parin kolmen minuutin hiljaisuus, jolloin molemmat nuoret aprikoivat, mitä tästä tulisi ja mikä saattaisi painaa Haukansilmän omaatuntoa. Mahdottomalta tuntui, että mitään sellaista saattaisi olla olemassa.

"Mabel", virkkoi sankarimme vihdoinkin, "meidän täytyy keskustella avoimesti toistemme kanssa, ennenkuin seuraamme Capia kutteriin, jossa hän on jo nukkunut kolme yötä, sillä hän sanoo, että vain siellä voi tuntea päänahansa säilyvän lujimmassa. Voi kuitenkin! Miten minä voisin esittää nyt

ajatukseni ja tunteeni? Minä koetan olla miellyttävä ja pitää sydämeni kevyenä, mutta mahdotonta on ihmisvoimin panna virtaa juoksemaan vastamäkeen. Mabel, te tiedätte, että kersantti, ennenkuin hän jätti meidät, järjesti meidän kahden asiat niin, että meistä tulisi mies ja vaimo, joiden tulisi elää yhdessä ja rakastaa toisiansa niin kauan kuin astelevat täällä maankamaralla, ja vielä kauemminkin."

Mabelin kasvoille oli kohonnut raikkaassa tuulessa hieman punaa, mutta kun hän kuuli tämän, palasi niihin surun uurtama kalpeus. Hän katsoi kuitenkin ystävällisesti, vaikkakin vakavasti Haukansilmään, koettipa vielä hymyilläkin.

"Se on totta, ystäväni", hän vastasi, "se oli minun isäparkani toivomus, ja minä tunnen, että vaikka uhraisin koko elämäni huolehtiakseni teidän onnestanne ja hyvinvoinnistanne, en sittenkään voisi maksaa kaikkea sitä hyvyttä, mitä te olette meille osoittanut."

"Minä pelkään, Mabel, että miehen ja vaimon tulee liittyä yhteen lujemmilla siteillä kuin sellaiset tunteet, sitä todellakin pelkään. Te ette ole tehnyt minulle mitään, ette ainakaan mitään sellaista, joka sitoisi toisen toiseen ja kuitenkin minun sydämeni on teidän — on totisesti — ja siksi minä luulen, että tunteeni ovat kotoisin jostakin muusta kuin siitä, että on koettanut suojella toisen päänahkaa ja on opastanut toista metsien läpi."

Mabelin posket alkoivat hehkua uudestaan ja vaikka hän ankarasti yritti hymyillä vastatessaan, hänen äänensä kuitenkin vapisi.

"Eikö meidän olisi parempi jättää tätä keskustelua tuonnemmaksi, Haukansilmä?" hän sanoi. "Me emme ole yksin, ja sanotaan, ettei kuulijalle ole mikään vähemmän mieluista kuin perheneuvottelut, joihin hänellä ei ole vähintäkään mielenkiintoa."

"Juuri siksi, ettemme ole yksin, tai oikeamminkin siksi, että Jasper on meidän kanssamme, minä tahdon puhua tästä asiasta. Kersantti uskoi, että minusta tulisi sovelias toveri teille, ja vaikka minulla oli epäilykseni — niin, minulla oli monet epäilykseni — hän lopulta sai minut siihen ajatukseen, että olen antanut asioitten mennä siihen, missä ne nyt ovat. Mutta kun te lupasitte isälle, Mabel, mennä kanssani naimisiin, oli eräs asianhaara, kuten enonne sanoo, jota te ette tiennynt, mutta joka teidän tulee saada tietää, ennenkuin asia lopullisesti päätetään. Olen usein ampunut laihan peuran päivällisekseni, kun en ole voinut tavata hirveä, mutta yhtä luonnollista ei ole ottaa pahinta silloin, kun paras on saatavissa."

"Te puhutte, Haukansilmä, tavalla, jota on vaikea ymmärtää. Jos tämä keskustelu todella on välttämätön, niin toivon, että käytätte selvempää kieltä."

"Olkoon niin, Mabel. Minä otaksun, että te, antaessanne perään kersantin toiveille, ette tiennynt, mitä Jasper Western teitä kohtaan tuntee."

"Haukansilmä!" huudahti Mabel ja hänen kasvonsa valahtivat kuoleman kalpeiksi. Sitten ne muuttuivat hehkuvan punaisiksi ja koko hänen olentonsa vapisi. Haukansilmä oli kuitenkin liiaksi kiintynyt omiin ajatuksiinsa ja sanottavaansa, ja Vesikoira oli painanut päänsä käsiinsä, niin että kumpikaan ei huomannut näitä voimakkaita mielenliikutuksen ilmeitä.

"Minä olen puhunut pojan kanssa, ja verratessani hänen unelmiaan omiin unelmiini, hänen tunteitaan omiin tunteisiini ja hänen toiveitaan omiin toiveisiini, minä pelkään, että ne ovat silloin, kun on kysymys teistä, liian samanlaiset, että kumpikin voisimme olla ihan onnelliset omatessamme ne."

"Haukansilmä, te unohdatte, teidän tulee muistaa, että me olemme kihloissa!" sanoi Mabel kiireesti ja niin hiljaa, että kuulijoitten täytyi heristää huomiota ymmärtääksensä tavut. Kuitenkin viimeinen sana livahti ohi oppaan tajunnan ja hän ilmaisi tietämättömyytensä tavallisella:

"Mitäh?"

"Te unohdatte, että meidän on määrä mennä naimisiin ja tuollaiset huomautukset ovat yhtä sopimattomia kuin tuskallisiakin."

"Kaikki on sopivaa, joka on oikeata, Mabel, ja kaikki on oikeata, joka johtaa tekemään oikeutta — vaikka se onkin *tuskallista*, kuten sanotte, ja kuten minäkin sen tunnen antautuessani tähän koetukseen. Nyt, Mabel, on asia niin, että jos te olisitte tiennynt, että Vesikoira ajattelee teistä sillä tavalla, te ette olisi ikinä suostunut lupautumaan vaimoksi miehelle, joka on niin vanha ja ruma kuin minä."

"Mitä varten tämä kiusallinen tutkinto, Haukansilmä? Mitä hyötyä siitä on? Jasper Western ei ajattele sellaista; hän ei puhu mitään, ei tunne mitään."

"Mabel!" pääsi nuorukaisen huulilta, tavalla joka kavalsi hänen hillittömien tunteittensa laadun vaikk'ei hän siihen tavuakaan lisännyt.

Mabel peitti kasvonsa käsiinsä, ja molemmat istuivat kuin kaksi pahantekijää, jotka on saatu kiinni itse teosta, joka turmelee kokonaan heidän suojelijansa onnen. Tänä hetkenä Jasper olisi ollut valmis kieltämään tunteensa pelastaakseen ystävänsä sen tuottamasta tuskasta. Mabel taas oli kerralla saanut selville sen, mitä hän kauan ja salaisesti oli toivonut, mutta tuo ihana tieto tuli niin äkkiä ja valloitti hänet niin kokonaan, että hän oli ihan poissa suunniltansa eikä tiennyt itkeäkö vai iloita. Kuitenkin hän kiiruhti ensimmäisenä puhumaan, ettei Jasper saisi jatkaa ja sanoa vielä jotakin pahaa, joka pettäisi tai tuottaisi murhetta hänen ystävälleen.

"Haukansilmä", hän sanoi, "te puhutte kuin villi. Miksi ottaa ollenkaan tällaista puheeksi?"

"Niin se on, Mabel; minä puhun kuin villi ja minä jo luonnostani olen puoli villi, pelkään, samoin kuin tottuksiltanikin." Sanoessaan tätä hän koetti nauraa omalla äänettömällä tavallansa, mutta se yritys petti ja hymyn asemesta kuului puoliksi korahtava ääni kuin tukahdutettu itku. "Niin, minun *täytyy* olla villi, sitä minä en voi kieltää."

"Rakkahin Haukansilmä! Melkein ainoa minun ystäväni! Te ette voi, te ette saa otaksua, että minä tahdoin sanoa sitä", keskeytti Mabel melkein henkeä pidättävällä kiihkolla voidakseen tyyntyttää aiheuttamansa tuskan. "Jos rohkeus, uskollisuus, sielun kauneus, käytöksen ja ajatuksen hienous ja tuhannet muut hyvät avut voivat tehdä miehen ihailuksi, kunnioitetuksi ja rakastetuksi, ei ainoallakaan ole niitä suuremmassa määrässä kuin teillä."

"Kuuntele, Jasper, tuota suloista ääntä", virkkoi Haukansilmä nauraen nyt vapaasti ja luonnollisesti. "Luonto on antanut heille suloisen taidon laulaa meidän korviimme, kun metsän äänet ovat vaienneet. Mutta meidän täytyy saada selväksi tämä, meidän täytyy. Minä kysyn vielä teiltä, Mabel, oletteko te tiennyt, että Jasper Western rakastaa teitä niin paljon kuin minä ja ehkä enemmänkin, vaikk'en minä pidä sitä mahdollisena; että hän unissaan näkee vedessä teidän kuvanne; että hän puhuu teille ja teistä nukkuessaan; kuvittelee kaiken, mikä on kaunista ja etevää Mabel Dunhamiksi; uskoo, ettei hän ymmärtänyt onnesta mitään, ennenkuin näki teidät; voisi suudella maata, mistä te olette kulkenut, unohtaa kutsumuksensa ja työn ilon ajattellessaan teitä ja sitä ihanuutta, että saisi lakkaamatta katsella teidän suloisia kasvojanne ja kuulla teidän äänenne helinää — jos te olisitte kaiken tämän tiennyt, olisitteko sittenkin lupautunut menemään naimisiin minun kanssani?"

Mabel ei olisi voinut vastata näihin kysymyksiin, vaikka olisi tahtonutkin; mutta vaikka hänen kasvonsa olivat peittyneet käsiin, näkyi kuitenkin sormien välitse, miten hän oli karahtanut verentipahtavan punaiseksi. Luonto voitti kuitenkin, sillä muutamana hetkenä ihastunut ja melkein kauhistunut tyttö heitti salaa silmäyksen Jasperiin aivan kuin epäillen, etteivät hänen tunteensa olleet sellaiset kuin Haukansilmä kuvaili, huomasi totuuden ja peitti taas kasvonsa käsiinsä aivan kuin iäksi haluten peittää silmänsä ja tunteensa tutkijan silmiltä.

"Ottakaa aikaa ajatella, Mabel", lisäsi opas, "sillä on sangen vaikea ottaa mieheksi toista, jos ajatukset ja toiveet askartelevat toisessa. Jasper ja minä olemme puhuneet tästä vapaasti ja kuten vanhat ystävät, ja vaikka minä olen aina tiennyt, että me katselimme melkein kaikkia asioita samoin silmin, minä en olisi voinut uskoa, että meidän mieltymyksemme kaikissa suhteissa olisi niin samanlainen, ennenkuin puhuimme teistä. Nyt Jasper tunnustaa, että ihan ensi hetkestä teidät nähtyään hän on pitänyt teitä suloisimpana ja ihastuttavimpana olentona, mitä hän milloinkaan on nähnyt. Teidän äänenne tuntui hänestä suloiselta kuin aaltojen lipatus rannan kivissä, ja lepattavia purjeitansa hän luuli teidän hattunne liehuviksi nauhoiksi. Nukkuessaan hän kuuli teidän naurunne ja uudestaan ja uudestaan hän syöksähti ylös, kun luuli, että joku tahtoisi väkivalloin heittää teidät pois Lokista, johon te olitte asettunut asumaan. Niin, ja poika tunnusti senkin, että hän on usein salaa itkenyt luullessaan teidän tahtovan viettää päivänne jonkun toisen eikä hänen kanssansa."

"Jasper!"

"Se on juhlallinen totuus ja on hyvä, että saatte sen tietää. Nouskaa nyt ylös ja valitkaa toinen meistä. Uskon, että Vesikoira rakastaa teitä yhtä paljon kuin minäkin. Hän on koettanut saada minua uskomaan, että hän rakastaa teitä enemmän, mutta sitä minä en ole voinut myöntää, sillä se ei olisi mahdollista, mutta minä myönnän, että poika rakastaa teitä sydämestään ja sielustaan ja hänellä on täysi oikeus saada se sanoa teille. Kersantti jätti minut teidän suojelijaksenne, mutta minä en ole teidän tyranninne. Minä sanoin hänelle, että tahdon olla teidän isänne samalla kuin miehennekin enkä luule, että isän tunne voisi kieltää lapselta tätä valintavapautta. Nouskaa siis ylös, Mabel, ja puhukaa vapaasti, niinkuin minä olisin kersantti ja ajattelisin vain teidän onneanne enkä mitään muuta."

Mabel laski kätensä alas, nousi ja seisoi silmä silmää vasten molempien kosijoittensa edessä, ja vaikka poskilla oli kuumeinen puna, hehkui koko olennosta paremmin innostuksen tuli kuin häpeä.

"Mitä te tahdotte, Haukansilmä?" hän kysyi. "Enkö minä isäparalleni ole jo luvannut tehdä, niinkuin te tahdotte?"

"Silloin minä toivon tätä. Edessänne seisoo tässä metsien mies, joka on saanut sangen vähän oppia, mutta tahtoo kuitenkin menetellä kaikkia kohtaan oikein. Ensiksikin olkoon sanottu, että me molemmat rakastamme teitä. Jasper luulee, että hänen tunteensa täytyy olla voimakkaampi kuin minun, mutta sitä minä en voi myöntää, sillä se tuntuu mahdottomalta, muuten tunnustaisin sen avoimesti. Siinä suhteessa, Mabel, olemme edessänne samanarvoisia. Koska minä olen vanhempi, niin sanon ensiksi, mitä voidaan esittää minun puolestani ja minua vastaan. Metsästäjänä en luule kenenkään voivan voittaa minua koko rajaseudulla. Jos hirvestä, karhusta, kalasta ja linnusta tulisi puute meidän majassamme, on se Luojan syy enemmän kuin minun. Lyhyesti, minusta tuntuu, että nainen, joka jakaisi kohtalonsa minun kanssani, ei nähtävästi tule kärsimään ruoan puutetta. Mutta minä olen kauhean tietämätön! On kyllä totta, että puhun useita kieliä, kuten niitä nyt käytännöllisesti oppii, vaikk'en ole mestari edes omassani. Sitten iältäni minä olen paljon vanhempi teitä, Mabel, eikä se asianhaara, että olen kauan ollut teidän isänne ystävä, suinkaan ole kovin suuri suositus teidän silmissänne. Toivon myöskin, että olisin kauniimpi, sitä toivon; mutta me olemme kaikki sellaisia, kuin luonto on meidät tehnyt, ja viimeinen asia, jota mies saa valittaa — kaikki seikat lukuun otettuina — on hänen ulkomuotonsa. Kun kaikki on selvillä — minun ikäni, näköni, tietoni ja tapani — Mabel, omatunto sanoo minulle, että minä en ole sovelias — niin olen ihan arvoton teille; ja minä heittäisin tällä hetkellä kaiken toivoni, ellei sydämeni kaikin voimin koettaisi pysyä siinä kiinni."

"Haukansilmä, jalo, uljas Haukansilmä!" huudahti sankarittaremme tarttuen hänen käteensä ja suudellen sitä uudestaan ja uudestaan kunnioittaen ja hellyydellä, "te teette väärää itsellenne; te unohdatte minun isäruukkani ja lupauksenne hänelle; te ette tunne minua!"

"Nyt, tässä on Jasper", lisäsi opas antamatta tytön hellyyden johtaa itseänsä harhaan, "hänen asemansa on toinen. Ulkonainen asema hänenkin kanssaan on turvattu, sillä poika on ahkera, taitava ja huolellinen. Sen lisäksi hän on oppinut — puhuu ranskaa, lukee monia kirjoja ja muutamia, sen tiedän, tahtoisitte tekin lukea — voi ymmärtää teitä kaikessa, ja se on ehkä enemmän kuin minä voin luvata."

"Miksi kaikkea tätä?" keskeytti Mabel kärsimättömästi. "Miksi puhua siitä nyt? Miksi puhua siitä ollenkaan?"

"Sitten pojalla on omat tapansa ilmaista ajatuksensa, ja sellaiseen minä tuskin koskaan kykenen. Jos maan päällä on mitään, mikä voi tehdä minut kaunopuheliaaksi, olette se juuri te itse, Mabel, ja kuitenkin meidän viimeisessä keskustelussamme hän on voittanut minut tässäkin suhteessa tavalla, joka on saanut minut häpeämään itseäni. Hän on sanonut minulle, kuinka vaatimaton te olette ja kuinka uskollinen ja ystävällinen ja miten te asetutte kaiken turhamaisuuden yläpuolelle — sillä vaikka te voisitte olla upseerin rouva, kuten hän sanoo, te kuitenkin mieluummin seuraatte luonnetanne ja oman sydämenne ääntä kuin haluaisitte ruveta kenraalin rouvaksi. Hän sai vereni kuumaksi — niin hän sai — puhuessaan kauneudestanne, joka itsellenne on salaisuus, ja teidän liikkeistänne, jotka ovat kuin nuoren fasaanin, vaikka te ette tiedä siitä, teidän totuudenrakkaudestanne ja oikeudenmukaisuudestanne, sydämenne lämmöstä ja jaloudesta —"

"Jasper!" keskeytti Mabel antaen vallan tunteillensa, jotka hän oli hillinnyt tähän asti, mutta jotka nyt olivat saaneet yliluonnollisen voiman, niin että hän heittäytyi nuorukaisen avoimeen syliin itkien kuin avuton lapsi — "Jasper! Jasper! Miksi olet salannut tämän minulta?"

Vesikoiran vastaus ei ollut aivan selvä eikä myöskään seuraava kuiskaava keskustelu ole ajateltu muiden kuultavaksi. Mutta tunteitten kieli on helppoa ymmärtää. Tunti kului kuin jokunen minuutti tavallisissa oloissa ja kaikki oli unohtunut, ja kun Mabel vihdoinkin heräsi todellisuuteen ja ajatteli muitakin, kulki hänen enonsa edestakaisin laivan kannella kiihkeästi ihmetellen, miten Jasper niin kauan vitkasteli ja suotuista tuuli meni hukkaan. Tytön ajatuksiin johtui ensiksi se, joka oli saattanut hänet kavaltamaan todelliset tunteensa.

"Oi, Jasper!" hän huudahti, kuten äkkiä heräten ja katuen tapahtunutta, "Haukansilmä!"

Vesikoira vapisi, ei epämiehekkäästä pelosta, vaan sen tuskallisen iskun vuoksi, jonka oli ystävällensä antanut, ja hän katseli kaikille suunnille nähdäkseen hänet. Mutta Haukansilmä oli poistunut hienotunteisesti ja tahdikkaasti, kuten oikea hovimies. Useita minuutteja rakastavaiset istuivat ääneti, odottaen hänen tuloansa, tietämättä, mitä sopivaisuus heiltä näin erikoisessa ja oudossa tilassa vaatisi. Vihdoinkin he näkivät ystävänsä lähestyvän heitä miettivänä ja vakavin ilmein.

"Nyt minä ymmärrän, Jasper, mitä sinä tarkoitat puhumisella ilman kieltä ja kuulemisella ilman korvia", hän virkkoi päästyään niin likelle, että hänen puheensa saattoi kuulla. "Niin, nyt minä ymmärrän — ymmärrän — sitä ja ihanaa keskustelua se onkin, kun Mabel Dunham on toverina. Voi kuitenkin! Minä sanoin kersantille, etten minä olisi hänelle sopiva — että minä olin liian vanha, liian tietämätön ja melkein pä villi; mutta hän *tahtoi* sen toisin."

Jasper ja Mabel istuivat muistuttaen Miltonin laulua ensimmäisestä ihmisparista, kun heidän sydäntään ensi kerran painoi syllisyyden tunto. Kumpikaan ei puhunut eikä kumpikaan liikahtanut, vaikka molemmat tunsivat, että he voisivat erota toisistaan — sielussaan uusi, ihana onnensa — palauttaakseen rauhan ystävänsä sieluun. Jasper oli kalpea kuin kuolema, mutta naisellinen kainous oli kohottanut hehkuvan punan Mabelin kasvoille, joista vähitellen alkoi loistaa tyytyväisyys, ilo ja onni. Kun tunne, joka aina hänen sukupuoleensa seuraa varmuutta, että lempi on voittanut, levitti hellyyden ja suloisen rauhan hänen kasvoilleen, hän oli todellakin kaunis katsella. Haukansilmä tuijotteli häneen ihastuksella, jota ei koettanutkaan salata; sitten hän nauroi omituisella tavallansa, johon liittyi jonkinlaista villiä riemua hänen ilmaistessaan ihastustaan. Tämä tukahtui kuitenkin pian, sillä hän tunsu polttavana pistona sydämessään, että hän oli ainaseksi menettänyt tuon suloisesti hohtavan olennon. Hän tarvitsi kokonaisen minuutin tointuakseen tämän varmuuden tuottamasta tuskasta. Kooten kaikki voimansa hän virkkoi arvokkaan-vakavasti, melkein pä juhllallisesti:

"Minä olen aina tiennyt, Mabel Dunham, että miehillä on omat taipumuksensa, mutta minä olin unohtanut, että minulta puuttui se lahja, jolla voisin miellyttää nuorta, kaunista ja oppinutta olentoa. Toivon, ettei tämä erehdys ole ollut kovin raskas synty, ja jos se on ollut, raskaan rangaistuksenkin olen siitä saanut. Ei, Mabel, minä tiedän, mitä tahdotte sanoa, mutta se ei ole tarpeellista. Minä *tunnen* sen ja se on yhtä hyvä kuin jos *kuulisin* sen. Minä olen elänyt katkeran tunnin, Mabel. — Minä olen elänyt hyvin katkeran tunnin, poika."

"Tunni!" virkahti Mabel kuultuaan toisen käyttävän tuota sanaa ja veri syöksähti taas hänen kalpeille kasvoilleensa. "Toden totta, siitä ei ole tuntia, Haukansilmä?"

"Tunni!" huudahti Jasperkin samana hetkenä. "Ei, ei, kelpo ystäväni, siitä ei ole kymmentä minuuttia, kun sinä meidät jätit!"

"Se voi olla niin, vaikka minusta se on tuntunut pitkältä kuin kokonainen päivä. Minä alan ajatella, että onnelliset laskevat aikaa minuuteissa ja onnettomat kuukausissa. Mutta me emme enää puhu siitä. Kaikki on ohi nyt, eivätkä suuretkaan sanatulvat tee teitä onnellisemmiksi, kun ne taas kertovat minulle, mitä minä olen menettänyt ja herättävät minun äärettömän kaihoni. Ei, ei, Mabel; on turhaa keskeyttää minua. Niin se on, eikä vastaansanomiseen — miten hyvää sillä tahtonettekin tarkoittaa — voi muuttaa minun mieltäni. — Niin, Jasper, hän on sinun, ja vaikka tuntuukin kovalta ajatella sitä, minä uskon kuitenkin, että sinä voit tehdä hänet onnellisemmaksi, kuin minä olisin voinut, vaikkakin olisin varmaan kaikin voimin yrittänyt, jos oikein itseäni tunnen. Minun olisi pitänyt ymmärtää paremmin, eikä uskoa kersanttia ja minun olisi pitänyt kokonaan luottaa siihen, mitä te sanoitte minulle siellä ulapan äärellä olevan vuoren harjanteella, sillä järjen ja ajatuksen olisi pitänyt ilmaista minulle sen totuus. Mutta on suloista ajatella sitä, mitä toivomme ja meitä on niin helppo taivuttaa, kun ensin taivutamme itse itsemme. Mutta mitä hyödyttää puhua tästä, kuten jo äsken sanoin? On kyllä totta, että Mabel näyttää antaneen minulle myönnytyksensä, mutta se tapahtui halusta täyttää isän toivomus ja villien pelosta —"

"Haukansilmä!"

"Minä ymmärrän teitä, Mabel, eivätkä minun tunteeni ole katkerat. Joskus minä ajattelen, että voisin elää teidän naapurinanne nähdäkseen aina teidän onnenne, mutta sittenkin on parasta, että minä jätän 55:nneen ja palaan takaisin 60:nneen, joka on minun kotiseutuni rykmentti. Parasta ehkä olisi ollut, etten milloinkaan sieltä olisi lähtenyt, vaikkakin nämä seudut ovat tarvinneet minun palveluksiani — ja niin mielelläni olen ollut muutamien 55:nneen miesten kanssa, kuten esimerkiksi kersantti Dunhamin, kun hän oli toisissa osastoissa. Enkä minä, Jasper, kadu sitäkään, että olen tutustunut sinuun —"

"Ja minuun, Haukansilmä!" keskeytti Mabel nuhdellen. "Kadutteko, että olette tutustunut minuun? Jos minun pitäisi niin ajatella, niin en koskaan saisi rauhaa enkä olisi itseäni tyytyväinen."

"Teihin, Mabel!" vastasi opas ottaen sankarittaremme käden ja katsellen häntä vilpittömästi ja lämpimästi silmiin. "Kuinka minä voisin olla pahoillani siitä, että päiväsäde on ilahduttanut pilvisensurullista päivää — että valo on kajastanut pimeydessä, vaikka se kesti niin lyhyen ajan? En ehkä voi uskotella itselleni, että astelisin ihan yhtä kevyellä mielellä tai nukkuisin yhtä rauhallisesti muutamiin aikoihin, mutta minä aina muistan, miten lähellä minä olin täydellistä onneani, sen minä muistan. Kuinka minä moittisin teitä? Minä moitin vain itseäni oltuani niin turhamainen, että olen luullut voivani miellyttää teidänlaistanne olentoa. Tehän sanoitte minulle siellä vuorella, miten asia oli ja minun olisi pitänyt uskoa teitä, sillä nyt tiedän, että nuoret tytöt ymmärtävät tunteitansa paremmin kuin heidän isänsä. Niinpä niin! Se on ohi nyt, eikä minulla ole muuta tehtävää kuin heittää hyvästäni, että te saatte lähteä. Luulen, että herra Cap odottaa jo kärsimättömänä ja hankalaa hänen olisi uudestaan saapua maihin meitä hakemaan."

"Jättää hyvästit!" huudahti Mabel.

"Hyvästit", kertasi kaikuna Jasper, "et suinkaan aikone jättää meitä, ystäväni?"

"Se on parasta, Mabel — se on molemmin puolin parasta, Vesikoira, ja kaikista viisainta. Te palaatte Oswegoon ja tulette mieheksi ja vaimoksi niin pian kuin suinkin — ja se kai on tapahtuva pian herra Capinkin vuoksi, joka palaa halusta palata merelle takaisin ja tietää, miten tämä tulee päättymään. Minä palaan erämaihini ja Luojaani luo. Tulkaa, Mabel", hän jatkoi astuen raskain askelin lähemmä sankaritartamme, "ja suudelkaa minua. Jasper ei tahdo kieltää minulta yhtä suudelmaa. — Sitten erotkaamme."

"Oi, Haukansilmä!" huudahti Mabel heittäytyen oppaan syliin ja suudellen uudestaan ja uudestaan hänen kasvojansa niin vapaasti ja lämpimästi, että sellainen oli ollut hänestä kaukana äsken nojatessaan Jasperin rintaan. "Jumala teitä siunatkoon, rakkahin Haukansilmä! Te tulette pian meille. Minä saan taas teidät nähdä. Vanhempana te tulette kokonaan meidän luoksemme ja annatte minun olla teidän tyttärenne, tulettehan?"

"Kyllä, niin se on", vastasi opas melkein haukkoen ilmaa, "minä koetan ajatella sitä sillä tavalla. Te olette sopivampi minun tyttärekseksi kuin vaimokseni, niin te olette. Hyvästi, Jasper. Nyt me menemme kanotille; aika on teidän mennä laivaan."

Tapa, jolla Haukansilmä johti rantaan, oli tyyni ja juhlallinen. Kun he saapuivat kanotille, hän otti uudestaan Mabelin kädet omiinsa ja katseli vakavasti häntä kasvoin, kunnes hillittömät tunteet puhkesivat kyyneliin, jotka virtana vuosivat hänen rosoisia kasvojansa pitkin.

"Siunatkaa minua, Haukansilmä!" sanoi Mabel polvistuen nöyrästi hänen jalkojensa juureen. "Oi, siunatkaa minua, ennenkuin me eroamme!"

Tämä oppimaton, mutta jalosydäminen olento teki, niinkuin toinen pyysi, ja auttaessaan häntä veneeseen hän näytti kyyneliin hukuttaneen tuskansa, vapautuen siitä niinkuin joku katkaisee jäykän ja häiritsevän kanteleen kielen. Ennenkuin he lähtivät, hän otti Jasperia kädestä ja vieden hänet hieman syrjään puheli:

"Sinä olet helläsydäminen ja luonteeltasi taipuvainen, Jasper, mutta me olemme molemmat raakoja ja villoja verrattuna tuohon hentoon, rakkaaseen olentoon. — Vaali häntä huolellisesti äläkä anna hänen milloinkaan tuntea miesluonteen karkeutta. Sinä ajan kuluessa opit häntä ymmärtämään, ja Luoja, joka hallitsee metsää ja merta ja joka rakastaa hyvää ja vihaa pahaa, suokoon teille onnea ja kasvattakoon teitä kohti täydellisyyttä."

Haukansilmä antoi ystävällensä merkin poistua ja seisoi paikallaan pyssyynsä nojaten, niin kauan kuin kanotti laski Lokin viereen. Mabel itki kuin sydän olisi pakahtunut eikä kääntänyt silmiänsä siitä aukeamasta, jossa Haukansilmä seisoi hievahtamatta, ennenkuin kutteri kääntyi niemen taa, jolloin saari kokonaan katosi näkyvistä. Heittäessään viimeisen silmäyksen hän näki jäntevän miehen seisovan paikallaan kuin hän olisi pystytetty niiden monien järkyttävien tapausten muistomerkeksi, joiden todistajana hän oli ollut.

XXX LUKU.

"Oi, suo'os mun kanssasi hengittää sitä ilmaa, min henkesi pyhittää! Ja vaikka se tietäni johtaisi minne, eloon tai kuoloon, sua seuraan sinne."

Moore.

Haukansilmä oli tottunut yksinäisyyteen. Mutta kun Lokki kokonaan katosi näkyvistä, hän oli menehtyä ikävään. Milloinkaan ennen hän ei ollut tajunnut, että hänen täytyy elää eristettynä muusta maailmasta. Nyt hän oli kuitenkin vähitellen tottunut elämään muiden kanssa ja omistanut sivistyneen yhteiskuntaelämän tapoja, joihin liittyi ihana toivo suloisesta kotionnosta. Kerta vilahduksella oli nyt kaikki kadonnut ja hänet oli jätetty yksin, ilman toveria ja ilman toivoa. Vieläpä Chingackgookkin oli jättänyt hänet, vaikkakin vain joksikin ajaksi, ja hän tunsi, että hän nyt eli elämänsä vaikeinta ja ihmeellisintä aikaa.

Hän seisoi pyssyynsä nojaten, kuten edellä on sanottu, hievahtamatta paikaltaan vielä kauan sen jälkeen, kun Lokki oli kadonnut näkyvistä. Jäsenet näyttivät ainaiseksi paikoilleen kangistuneen ja vain sellainen mies, jonka jänteret olivat lujat kuin rauta, saattoi niin kauan pitää saman marmoripatsaan

aseman. Kun hän vihdoin lähti liikkeelle, olivat hänen askelensa hitaat ja raskaat, niinkuin hänen hartioillensa olisi laskettu koko maailman kuorma.

Oli merkillistä, että tämän ihmeellisen olennon ajatukset ja elimet pysyivät aina täydellisesti kurissa ja hän tajusi velvollisuutensa, näyttäytyipä sitten elämä miltä puolelta tahansa. Tässäkään tapauksessa eivät nämä ominaisuudet häntä pettäneet. Vaikka hänen ajatuksensa olivat Mabelin luona ja hän muisteli yhä hänen kauneuttaan, sitä, että tyttö piti Jasperista enemmän kuin hänestä, hänen kyyneleitään ja eroansa, hänen askelensa kuitenkin johtivat häntä sinne, missä Kevät tuskansa murtamana viipyi miehensä haudalla. Seuraava keskustelu tapahtui tuskarooran kielellä, jota Haukansilmä sujuvasti osasi, mutta koska sitä ymmärtävät vain ne, jotka sitä erikoisesti ovat tutkineet, me otamme vapauden kääntää sen vapaasti englanniksi.

Kevät oli päästänyt tukkansa hajalleen ja peittänyt sillä kasvonsa. Vuoroin hän istui kivellä, joka oli nostettu Nuolenpään haudasta, vuoroin taas makasi ja piehtaroi haudan mullassa tajuamatta vähintäkään toisen läsnäolosta. Hän luuli, että kaikki olivat lähteneet, eikä Haukansilmän moksasiinin hiljainen sipsutus ollut muuttanut tätä ajatusta.

Haukansilmä tuijotteli häneen useita minutteja mykkänä katselijana. Kun hän tajusi toisen tuskan ja ajatteli sitä vahinkoa, jonka toinen oli kärsinyt, hänestä oma murhe tuntui pieneltä, sillä Kevät oli menettänyt miehessään kaikki, mitä hänellä oli, koko elämän.

"Kevätkaste", hän sanoi juhlallisesti ja äänessä ilmeni syvä osanotto ja lämpö, "sinä et ole surussasi yksin. Nouse ja luo silmäsi ystävään."

"Keväällä ei ole enää yhtään ystävää!" vastasi vaimo. "Nuolenpää on mennyt onnellisille metsästysmaille eikä ole jättänyt ketään huoltamaan Kevästä. Tuskaroorat karkoittavat hänet kodistansa, irokeesit vihaavat häntä, eikä hän voi heiltä pyytää apua. Anna Kevään kuolla miehensä haudalla."

"Älä puhu niin, se ei koskaan saa tapahtua. Se sotii järkeä ja oikeutta vastaan. Uskothan sinä Manitouhun?"

"Hän on peittänyt kasvonsa Keväältä, koska on hänelle vihainen. Hän on jättänyt hänet yksin kuolemaan."

"Kuuntele miestä, joka pitkän kokemuksen kautta on tutustunut punaihoisiin ja ymmärtää heitä, vaikka itse onkin syntynyt valkoisena ja saanut valkoisen lahjat. Kun valkoisohoisten Manitou tahtoo tehdä hyvää valkoisen sydämelle, Hän jättää hänet murheeseen, sillä surussa, Kevät, me parhaiten opimme tutkimaan ja tuntemaan itseämme. Suuri Henki tahtoo sinulle hyvää ja Hän on ottanut sinulta päällikön pois, ettei hänen petollinen kielensä olisi saanut kokonaan turmella sinua ja muuttaa sinun sydäntäsi mingoksi, niinkuin on sinut johtanut mingojen seuraan."

"Nuolenpää oli suuri päällikkö", vastasi vaimo ylpeästi.

"Hänellä oli ansionsa, oli kyllä, ja hänellä oli myöskin vikansa. Mutta, Kevät, sinä et kokonaan ole hylätty. Sure nyt, kuten luontosi vaatii, mutta sopivan ajan tullen minä sanon sinulle enemmän."

Haukansilmä meni nyt kanottiinsa ja jätti saaren. Päivän kuluessa Kevät kuuli pari kertaa hänen pyssyinsä paukahduksen ja auringonlaskun maissa hän taas ilmestyi tuoden kaksi valmiiksi keitettyä lintua ja ne oli valmistettu niin taitavasti, että olisivat suurimmankin herkuttelijan ruokahalua voineet herättää. Tämä huolenpito kesti kokonaisen kuukauden, jolloin Kevät suri ja odotti kuolemaa, vaikkakin käytti suojelijansa ystävyyttä hyväksensä. Joskus he keskustelivat pitempään ja Haukansilmä koetti lievittää hänen suruansa, mutta onnistuminen näytti sangen vähäiseltä. Kevät nukkui muutamassa majassa ja hän laski päänsä turvallisena levolle luottaen lujasti suojelijaansa, vaikka Haukansilmä oli laittanut itselleen majan jollekin muulle saarelle ja vietti siellä yönsä.

Kuukauden kuluttua vuodenaika oli kuitenkin muuttunut niin myöhäiseksi, ettei Kevät voinut tuntea oloansa miellyttäväksi. Puut olivat pudottaneet lehtensä ja yöt muuttuivat kylmiksi ja tuulisiksi.

Näihin aikoihin ilmestyi saarelle Chingackgook ja keskusteli kauan ja luottavasti saarelle-jääneen ystävänsä kanssa. Kevät tarkasti heitä etäämpää ja huomasi, että hänen suojelijansa oli vakava ja murheellinen. Hiipien hänen luokseen hän koetti lievittää hänen suruansa naisen hellyydellä ja vaistolla.

"Kiitos, Kevät, kiitos!" sanoi opas, "se on hyvin tarkoitettu, vaikka hyödytöntä. Mutta nyt on aika jättää tämä paikka. Huomenna me lähdemme täältä. Sinä tulet meidän kanssamme, sillä nyt sinä jo olet oppinut kuulemaan järjen ääntä."

Kevät taipui siihen intiaanivaimon nöyryydellä ja hän vetäytyi miehensä haudalle, jossa hän vietti lopun päivästä. Kun saapui yö, hän jäi sinne vieläkin huolimatta tuulen kylmyydestä ja vilunväreistä, jotka karsivat hänen selkäpiitönsä. Hän rukoili heimensa tavalla kummulla, jonka alla lepäsivät hänen miehensä maalliset jäännökset, rukoili, että hänen puolisonsa polut olisivat onnelliset siellä ihanilla metsästysmailla ja että he kerran uudestaan yhtyisivät. Niin yksinkertaiset kuin hänen ajatuksensa ja tapansa olivatkin, eli hänen sielussaan kuitenkin harras usko, että hänen jumalansa kuulee häntä ja antaa anteeksi kaikki, mitä hänen miehensä ehkä oli rikkonut.

Aamulla kaikki kolme jättivät paikan — Haukansilmä vakavana ja hillittynä, Suuri Käärme äänettömänä ja ystäväänsä jäljitellen ja Kevät nöyränä, alistuvana ja surullisena. He astuivat kahteen suurempaan kanottiin, jättäen Kevään kanotin pensaikkoon. Chingackgook sousti edeltä ja Haukansilmä seurasi vastavirtaan perässä. Kaksi päivää he siten sousivat länteen päin ja yhtä monta yötä he viettivät saarilla. Onneksi ilma oli lämminnyt ja heillä oli mitä ihanin muutamien päivien intiaanikesä ja kun he saapuivat järvelle, oli se tyyne ja kirkas kuin kesäsydännä. Ollenkaan sivuilleen katselematta Chingackgook meloi vihdoin Oswegon suuhun ja Haukansilmä seurasi vanavedessä.

Päivänterä oli kohonnut keskitaivaalle, kun Chingackgook ohjasi siihen lahteen, jossa Lokki oli ankkuroituna. He laskivat maihin ja huomasivat, että siihen lähelle oli puusta rakennettu siisti, vaikkakin koristelematon asumus. Tuntui kuin erämaan rauha ja tyyneys olisi levännyt sen yllä, mutta siitä huolimatta se näytti viehättävältä ja kodikkaalta. Jasper seisoj rannalla, ja kun Haukansilmä astui maihin, oli hän ensimmäisenä puristamassa hänen kättään. Kohtaus oli hellä ja sydämellinen. Ei tehty mitään kysymyksiä, sillä ilmeisesti Chingackgook oli selittänyt, kuinka asiat olivat. Haukansilmä ei milloinkaan ollut sydämellisemmin puristanut ystäväänsä kättä kuin nyt ja hän avoimesti hymyili ja iloitsi, kun hänen ystäväänsä kertoi, kuinka onnellinen hän oli.

"Missä hän on, Jasper? Missä hän on?" kysyi opas vihdoin kuiskaten, sillä aluksi hän näytti pelkäävän, uskaltaisiko ollenkaan tehdä tätä kysymystä.

"Hän odottaa meitä huoneessamme, jonne näit Kevään rientävän ennen meitä."

"Kevät voi käydä keveämmin askelin tervehtimään Mabelia, mutta hänen sydämensä ei ole kevyempi. No niin, poika, sinä olet kai etsinyt käsillesi linnan papin ja asia on järjestetty?"

"Me menimme naimisiin viikon päästä siitä, kun lähdimme saarelta ja Cap jätti meidät seuraavana päivänä. Sinähän olet kokonaan unohtanut kysyä mitään ystäväästäsi Suolavedestä."

"Enpä niinkään, enpä niinkään; Käärme on kertonut minulle kaikki, ja minä haluan mieluummin kuulla Mabelista niin paljon kuin suinkin. Nauroiko se lapsi vai itki, kun juhlameno oli ohi?"

"Hän teki molempia, ystäväni; mutta —"

"Niin, sehän on heidän tapaistaan — he ovat kynelehtiviä ja lempiviä. Oi, kuinka he ovatkaan ihania! Ja minä luulen, että kaikki on oikein, mitä Mabel tekee. Luuletko sinä, Jasper, että hän ollenkaan ajatteli minua tuona ihanana hetkenä?"

"Tiedän, että hän ajatteli, Haukansilmä; ja hän ajattelee sinua ja puhuu sinusta joka päivä — ellei joka hetki. Kukaan ei sinua rakasta, niinkuin me."

"Tiedän, että harvat rakastavat minua enemmän kuin sinä, Jasper. Chingackgook on nyt ainoa, jolle voin sanoa samaa. Turhaa on viivyttää sitä enää — kun sen täytyy tapahtua, on parasta, että se tapahtuu heti. Niinpä näytä tietä, Jasper, ja minä koetan koota voimani voidakseni nähdä vielä kerran hänen suloiset kasvonsa."

Jasper näytti tietä ja pian he olivat Mabelin luona. Tämä kohtasi entisen ihailijansa punoittavin kasvoin ja hänen ruumiinsa vapisi niin, että hänen oli vaikea pysyä pystyssä, kuitenkin hänen esiintymisensä oli sydämellistä ja suoraa. Haukansilmän vierailutunnin aikana (sillä vierailu kesti vain tunnin, vaikka hän söi ystäviensä kanssa) joku tottunut silmä olisi voinut havaita eron siinä läheisessä luottamuksessa, jota Mabel osoitti Haukansilmälle ja miehelleen. Jälkimmäistä kohtaan hän oli kainon pidättyvä, niinkuin aina nuoret vaimot, katse oli hellä, ääni viehkeämpi kuin tavallisesti ja kun hän loi silmänsä häneen lehahti kasvoille kirkas puna kertoen tunteista, jotka eivät vielä olleet täysin tyyntyneet. Haukansilmää kohtaan hän oli hartaan ystävällinen ja osanottavainen; ääni ei koskaan värissyt eikä katse painunut maahan eikä puna noussut kasvoille, ellei innostuksesta keskusteltavaan asiaan.

Vihdoin tuli hetki, jolloin Haukansilmän täytyi lähteä. Chingackgook oli jo pannut kanotit talteen ja viivytteli metsänlaidassa, josta ura lähti erämaihin. Siellä hän tyyneästi odotti ystäväänsä tuloa. Heti kun Haukansilmä tämän huomasi, hän nousi juhmallisin ilmein ja heitti hyvästinsä.

"Joskus olen ajatellut, että minun oma kohtaloni on hieman kova", hän nauroi, "mutta tuo vaimo on mulle, Mabel, opettanut järkeä."

"Kevät jää minun luokseni elämään ja olemaan" keskeytti sankarittaremme kiihkeästi.

"Niin minäkin ajattelin. Jos kukaan onnistuu saamaan hänet unohtamaan murheensa, onnistuu se varmaan teille, Mabel, vaikka minä teidänkin voimaanne tässä asiassa suuresti epäilen. Se raukka on ilman heimoa, samoin kuin hän nyt on ilman miestä, eikä ole helppoa lohduttaa sitä, joka nämä molemmat on menettänyt. Voi kuitenkin! Mitä minulla on tekemistä toisten surujen ja avioliittojen kanssa, ikäänkuin minulla ei olisi omassa kuormassani kylliksi? Älkää puhuko minulle, Mabel, älä puhu mitään, Jasper, antakaa minun mennä rauhassa, kuten mies. Minä olen nähnyt teidän onnenne, ja se on paljon se, ja minun on nyt helpompi kantaa omaa suruani. Ei, minä en enää koskaan suutele teitä, Mabel — en koskaan suutele enää teitä. — Tässä on käteni, Jasper. Purista sitä, poika, purista sitä — ei pelkoa, että se murtuu, se on miehen käsi. — Ja nyt, Mabel, ottakaa se; ei, te ette saa tehdä niin", — estäen Mabelia suutelemasta sitä, kun tämä valeli sitä kyynelillänsä — "teidän ei pidä tehdä niin —"

"Haukansilmä", kysyi Mabel, "koska me taas kohtaamme toisemme?"

"Sitä olen itsekin ajatellut — niin, minä olen ajatellut sitä. Jos kerran tulee se aika, jolloin voin kohdata teitä sisarenani tai lapsenani — ehkä on parempi sanoa lapsenani, sillä te olette kyllin nuori voidaksenne olla minun tyttäreni — silloin minä palaan, sillä suuresti keventäisi sydäntäni saada nähdä teidän onnenne. Mutta jos minä en voi, hyvästi! hyvästi! — Kersantti oli väärässä — niin, kersantti oli väärässä!"

Tämä oli viimeinen, mitä Jasper Western ja Mabel Dunham koskaan kuulivat hänen lausuvan. Hän poistui, niinkuin sanat olisivat panneet hänet nyyhkimään, ja oli pian ystävänsä rinnalla. Heti kun tämä huomasi hänen lähestyvän, hän nosti taakkansa selkäänsä ja alkoi astella uraa pitkin odottamatta, että toinen olisi häntä puhutellut. Mabel, hänen miehensä ja Kevät katselivat Haukansilmän jälkeen toivoen, että tämä tekisi jonkun jäähyväismerkin tai katsoisi kerran jäljelleen, mutta hän ei kääntänyt päätänsä. Kerran tai kahdesti he luulivat hänen päänsä järähtävän, niinkuin sitä olisi puistanut sisäinen katkeruus ja tuska, ja käsi heilahti, niinkuin hän olisi tiennyt, että häntä katseltiin: mutta voimakkaat askelet, joiden jänteveyttä jäytävä suru ei ollut voinut heikontaa, veivät hänet yhä etemmä uraa pitkin, kunnes hän katosi metsän varjoisaan poveen.

Ei Jasper eikä hänen vaimonsa koskaan enää tavanneet Haukansilmää. Pari vuotta he vielä viipyivät Ontarion rannoilla, mutta sitten Capin hartaista pyynnöistä suostuivat muuttamaan New Yorkiin, jossa Jasperista tuli hyvinmenestyvä ja kunnioitettu kauppias. Kolmesti vuosien kuluessa Mabel sai lahjaksi kallisarvoisia turkiksia ja hänen tunteensa sanoivat hänelle, mistä ne tulivat, vaikk'ei minkäänlaista lappua ollut mukana. Kerran, ollessaan jo monen nuorukaisen äiti, matkusti Mabel poikineen, joista vanhin esiintyi hänen ritarinaan, mohokkien asumaseuduilla. Siellä hän huomasi eräässä tilaisuudessa yksinkertaisesti puetun miehen, joka tarkasteli etäältä häntä niin kiihkeästi, ettei hän voinut olla kyselemättä tarkemmin tuosta miehestä. Silloin hänelle kerrottiin, että mies oli kuuluin metsästäjä näillä main — tämä oli vallankumouksen jälkeen — luonteeltaan jalo ja puhdas, oikeudenmukainen ja omituinen, joka ei sisäiseen maailmaansa ketään päästänyt, ja täällä häntä sanottiin Nahkasukaksi. Sen enempiä rouva Western ei saanut tietää, vaikkakin tämän oudon ja omituisen metsästäjän näkeminen tuotti hänelle unettoman yön ja muutamiksi päiviksi heitti surunhäivän hänen vieläkin kauniille kasvoillensa.

Se kaksinkertainen vahinko, jonka Kevät oli kärsinyt menettäessään miehensä ja heimonsa, vaikutti häneen, kuten Haukansilmä oli ennustanut. Hän nukahti eräänä iltana Mabelin majassa järven rannalla, ja Jasper vei hänen ruumiinsa Tuhatsaarille, jossa hautasi hänet Nuolenpään viereen.

Lundie vietti vihdoinkin häät nuoruutensa lemmityn kanssa ja palasi kotiseuduillensa karaistuneena ja jäykkänä soturina. Hänen nuorempi veljensä on säilyttänyt hänen nimensä meidän aikoihimme asti, sillä hän peri veljensä arvon ja aseman, jonka hän kuitenkin pian vaihtoi tuntien taipumustensa vetävän häntä merille.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK HAUKANSILMÄ ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark.

Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic

work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in

such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.